MDK

Mendly ATTILA

diszitő festő

Iparm. Isk. Évk. 1934-36. Bp.1936. 32 l.

képpel

Mendly Attila

festő

1933. karácsonyán holl.
kiállítást rendezett a budai
Kalazantinus rendházban.

Nemzeti Újság

1933. dec. 14.
(Kiállítás a Kalazantinusokuál.)

szellemi tájakra vezették, amelyek legalkalmasabbak voltak arra, hogy befogadják a költőt, de ahová Swinburne nélkülük nem, vagy csak igen későn jutott volna. Ballioli pajtása, Nichol, atheista volt, szabadgondolkozó, a köztársasági gondolat híve, Millnek, Kossuthnak és Mazzininek személyes ismerőse. Később a prerafaelitákhoz fűzték erősebb szálak. (Rossetti-vel hosszabb ideig együtt is lakott.) De életének legdöntőbb jelentőségű kapcsolata a Watts-Dunton-nal való barátság volt. Már 1872-től kezdve bizalmas viszonyban voltak, sőt a költő üzleti ügyeit is Watts-Dunton intézte, ő tárgyalt a kiadókkal, kéziratait ő őrízte meg. Barátságuk még jobban elmélyült, hét évvel később, mikor a vérhasban haldokló Swiburne-t Watts-Dunton gondos ápolása mentette meg. Egészen Swinburne haláláig (további harminc évig) a legszorosabb kapocs fűzte őket össze.

Bóka László egyik cikkében azt írja: a zseninek nem kell könyvtárakat bújnia mintáiért, tudnivalóit mindíg megkapja. Ezt az állítást persze nem lehet általános érvényűnek elfogadnunk s Petőfi-re, Shelley-re, Heine-re emlékezve legkevésbbé sem, de a sereg ellenpélda, közöttük Swinburne-é is, meggondolkoztat. A nagyapa könyvtárában buvárkodó kis Algeron fejlődésére nagy hatással voltak az öreg úr könyvei. S ezek segítettek kialakítani azt a diákot, aki később Etonban és Oxfordban olvasmányait megválogatta, vagy „megkapta", hiszen ez utóbbi is megválogatás, mert attól függ, hogy a sok kínálkozás közül melyiket fogadja el. Az olvasmányok — s ez természetes — épp olyan elsődleges élményeket nyujtanak Swinburnenek, mint utazásai és örök szerelme, a tenger. Egy-egy olyan könyvhöz, mely nagyon sokat jelentett számára, ódát ír. Ezek közé tartozik Victor Hugo több műve és Lamb „specimens of English Dramatic poets"-je. Ez utóbbiról így ír Gossenek: „ez a könyv többre tanított, mint bármi más a világon — ez és a biblia".

A szabadság két nagy apostoláért, Victor Hugoért és Landorért egyformán lelkesedett, utazgatásai során mindkettőt meglátogatta. Később Blake-t vallotta mesterének. Könyvet is írt róla Swinburne, mint essayíró is értékes kötetekkel gazdagította az angol irodalmat. Shakespeareről több értekezést írt. De legnagyobb mesterei a görögök voltak. Érdekes, hogy először Aristophanés „Madarak"-ját olvasta s azután jutott a tragikusokhoz, kiktől fegyelmet tanult. Épp úgy, mint őket, Swinburnet is a legnagyobb sebességgel ragadják a szenvedély lovai, hogy aztán a szakadék szélén a biztos kéz tizedmásodpercre kiszámított gyeplőrándítására megtorpanjanak s lábuk gyökeret verjen. Swinburne a tragikusok követője, azok közé az európai költők közé tartozik, akik a legközelebb férkőztek az antik lényeghez.

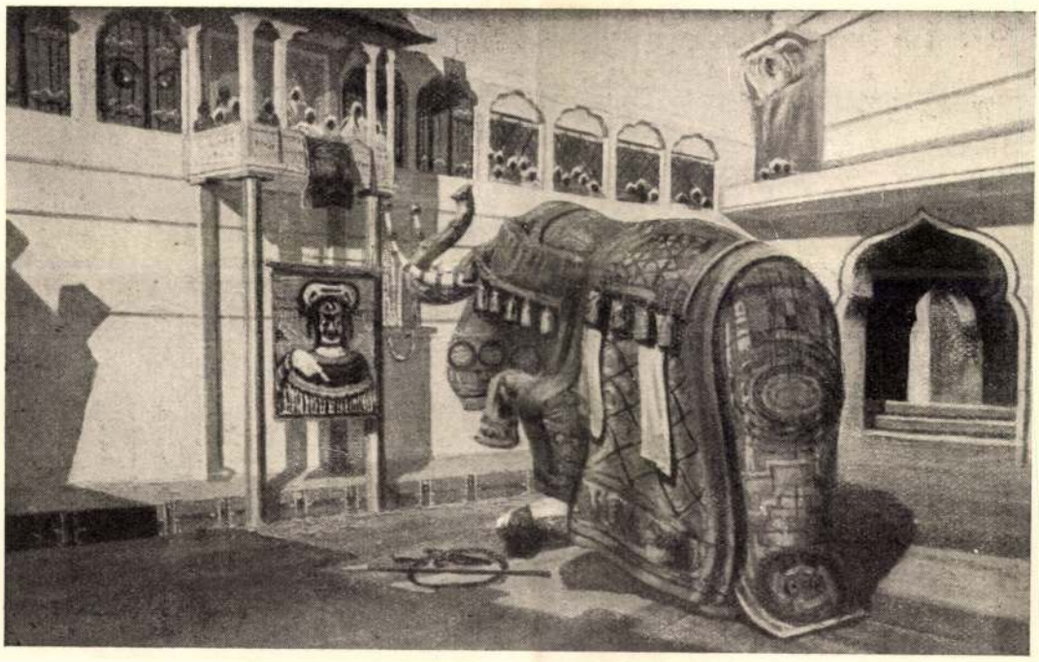

Mendly Attila: Ősi kivégzés Portugáliában

EGY MAGYAR MŰVÉSZ SIKERE PORTUGÁLIÁBAN

MENDLY ATTILA LISBOAI KIÁLLITÁSA

Messzi Portugáliában sokkal többet tudnak Magyarországról, mint mi rólunk s főleg az Itáliában tanult fiatalabb nemzedékük szinte égő kíváncsisággal áhitozik a magyar föld különös érdekességei után. Ezért volt oly nagy társadalmi esemény Mendly Attila festőművész, bő gyüjteményes kiállítása Lisaboaban a Nemzeti Szépművészeti Társaság decemberi tárlatán. Előkelő művészeti folyóiratuk a Renaşcenca terjedelmes ismertetőt ad a magyar festőművészről, akinek alkotásai minden diplomáciai közbenjárás nélkül is a tárlatra tudta vonzani az államfőt, a főpolgármestert, portugál és külföldi minisztereket, követeket s mindenkit aki a portugál művészi életben számottevő.

A portugál műbírálat sokkalta egészségesebb mint a szokványos magyar tárlat ismertetések, nem szórja a magyar festő elé az idegeneknek járó udvariasság szóvirágait. A fametszetekből, ceruza és

Művészet
1937. 7. szám

tusstanulmányokból, vízfestményekből és olajképekből álló idegen művészeti látványosságban hüvös műértő szemmel és meleg műélvező szívvel gyönyörködnek. Halk szemrehányással állapítják meg, hogy Mendly másfélévi lisboai múltja nem volt elég arra, hogy telitse magát lisboai levegővel, a képek sokkal színesebbek és magyarosabbak, mint ahogy ők a portugálok látják fővárosukat.* A tárlatismertető egy idegen festői képszemlélet igéretében áradozik a magyar tárgyú olajképek vonzó festőiségéről, érdekes képtartalmáról és szerkesztőképességéről. Harsonás színek,széles ecsetkezelés, merész világítások között cigánycsoportok, medvék, vadállatok jelenetei, pusztai távlatok, erdők mélye, drámai megszerkesztésben, lenyügöző hatást tettek a portugálokra, kiknek festészeti fejlődése nem halad párhuzamosan belső Európa nyugtalan festészeti törekvéseivel. (Toporzékolva rohanó bölények, otthonosan mozgó medvék és sok egyéb más, azonban hamis képet adnak a magyar pusztáról idegenben akkor is, ha valódi is e képek művészete!)

Meglepetésnek találták Lisboában Mendly túlontúl nagy felületű vízfestményeit, melyek „mind szerencsés festői meglátások, amiknél a tárgy semmit sem veszit ereréjől és életképességéből, annak ellenére, hogy nem vászonra festette őket." Ebből a megállapításból a magyar festők is kiolvashatnák azt a lehetőséget, hogy a mai és a szellemesítésre törekvő festészetnek milyen szolgálatkész eszköze a vízfestés, melynek kifejezésmódja rendkívül alkalmas a tárgyak, tájak, jelenetek cifrátlan jellemzésére. (Most kezdenek nálunk teljes értékű vízfestményeket festeni nagy kartonokon, s annyi bizonyos, hogy olajfestészet keresve az anyagtalanságot maga is egyre inkább utánozza a krétarajz és vízfestés nemesebb vonalait és foltjait.)

A portugál művészetszemléhez közelebb állanak Mendly fametszetei, méltányolják biztonságát, fegyelmezettségét, kigyensúlyozottságát, a tuss- és ceruzarajzokban csodálják megfigyelőképességét és jellemző erejét, amiket állatábrázolásaiban mutat leginkább. A magyar festő fametszetművészete nagy rendeléseket hozott számára: a párisi világkiállításon az ő képeiben mutatják be Portugáliát több mint tizezer propaganda albumban, melyek mindegyike, a kiállításon szerepelt 12 fametszetet tartalmazza. Megrendelte az állam négynyelvű szöveggel a „Lisszabon a festő szemével" c. nagy kötetet is, aztán állatképsorozatokat a gyarmati kiállítás részére és a portugál kastélyokról szóló ismertetések illusztrációit.

Nagy öröm számunkra, hogy megismerhettünk a magyar kultúra külföldi előörsei közül egy művészt, akinek további érvényesülését nagy tehetsége mellett a fiatalsága is támogatja.

Kende Béla

* Liszabon kopár dombokon épült kietlen házrengetegeivel zöldtelen távlataival, fakó levegőjében inkább szürke képek festésére ösztökél.

Mendly Attila: Ég a preri

TÁRLATOK

A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA TÁRLATA A MŰCSARNOKBAN

Irta: KENDE BÉLA

Az a rejtett és feszült igyekezet, amely az ország megcsonkítása óta egy cseperedő nemzedék lelkében szanaszét kitermelődött, sehol sem jelent meg oly ragyogó tehetségekben, mint a fiatal magyar képzőművészek e bemutatkozó tárlatán.

A hatvanötéves Képzőművészeti Főiskola büszke lehet elmúlt tíz éve eredményeire művészekben és műalkotásokban s főleg arra a zárt magyaros szellemre, mely a nagyjövőjű külföldi művészeti áramlatoknak is előkelő rokona.

A Műcsarnok termeiben kiállított képek, rajzok, szobrok és műhelytitkokat eláruló vázlatok műértékben egyenletesen fölényesek, talán nem is akad közöttük olcsó, vásári munka. Úgy érzik: ez a nem-

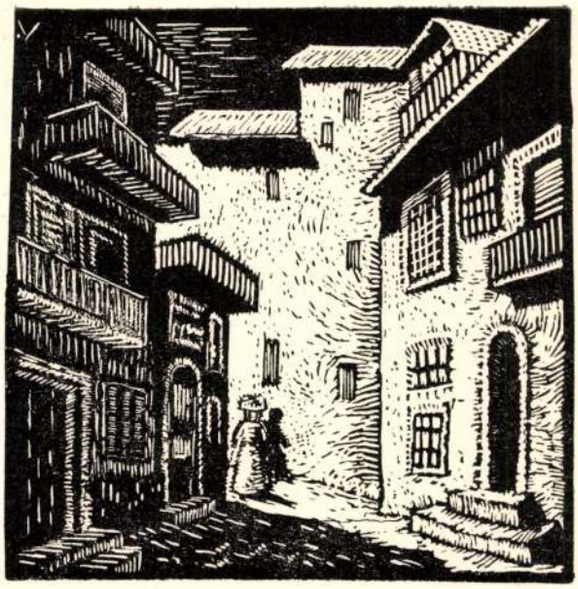

Mendly Attila: Ucca Lisboában

zedék már elérte azt, hogy az eddig csak kevesek kincseként becézett művészi rang valamennyit megilleti, vagy a tehetség „isteni szikrájából", mely régente csak itt-ott sercent föl a magyar képzőművészetben, most hatalmas lángolás lett. A képzőművészetünk nagy művészi értéktömege olyan nemesebb mesterséggé vált, amihez alig van külföldön fogható. E műalkotásokban nincs szélsőségesség, de a jelen élő művészetének olyan tudása lappang, mely képességet ad alkotóinak bármilyen eljövendő kicsapongó művészi irány reményes kiépítésére. Így ez a művészetfejlődési beszámoló kiállítás művészetfelfogásban nem lehet több, mint amit egy képzőművészeteket termelő iskola adhat, tehát a mesterségbeli tudásmutogatás és a magyar művészeti hagyomány ragyogó példányainak sorozata. Vagyis élményszerű alkotások (impresszionizmus). A képzőművészeti felfogás másik lehetősége a kivetítő formakeret (expresszionizmus), amit a jövő művészeti világnézetének tekinthetünk, nem valósulhat meg soha az élményszerű alkotás mesterségbeli tudása nélkül. (Olyan képzőművész tehát, aki alkotásait kivetítő formanyelven kezdi, jövendőjét ingoványos alapokra építette.)

A Főiskola tíz esztendeje eme tárlatán tehát, mint a képzőművészet alapozó fokozatán, a természetlátás valószerűségében, eleven életben nyilatkozik vagy remekkori utánhangzásban alkotó. (Neoklasszikus). Ez is a helyes kezdő irány.

A Főiskola tanárai a tanítás áhitatában minden tudásukat átszármaztatták tanítványaikra, akik az ellesett mesteri modort csak itt-ott árulják el műveiken.

A festők közül mesterük hatását leginkább a Rudnay tanítványok viszik tovább. Ez nem csodálatos, mert Rudnay megejtő festői fogalmazása, mely még Goyában, Munkácsyban gyökerezik, örökéletű. Így Bak János minden vonása rudnayis anélkül, hogy utánzatos lenne: Fiúfeje, Nőifeje e festésmodorban remekek. A többi Rudnay-tanítvány Boros Géza, Chován Lóránd, Gerots Sándor, Kádár, László, Lizony, Nyisztor, Sárközy, Polonyi, aki Ripl-Rónay hatását is mutatja, de különösen Erdős Géza (Gondtalanok képe nagyszerű) magukban rejtik nagy mesterük sugalmazását.

Glatz Oszkár tanítványai átvették mesterük színszeretetét, a régiesség, megállapodottság hatását éreztetik, de hajlamosak új irányokba is. Pohárnok Chiarája, Dénes Képmása, Vidéky Brigitta, Kováts Árpád Női aktja régies szépségűek, Domanowsky képei a quattrocentot hozzák vissza. Kompozíciójának alakjai leonardosan beszélő kezeikkel, mai arcszabásukkal, régies színezésével érdekesebb, mint korhű antikos Női aktja. A Quattrocentoval jegyezte el magát Kákay-Szabó is, aki keresve megnyilatkozásának módjait, egyre inkább hajlik a grafika felé. Neoklasszikus modort mutat Mezey Arthur Angyali üdvözletével. A Glatz irányításában dolgozók között újabb felfogásban fogalmaz Félegyházy László, akinek könyves Leánykéve feltűnő, újszerű Ülő nőjét szokatlan fénytörésekkel szövi át, azután Patay, aki Aba-Novákra is rácsodálkozott. Vadász Endre Határusával már el is hagyta mesterének maradi festői kifejezésmodorát.

Benkhardt Ágost az ezévi Rektor tanítványait a magyar művészi hagyományokra nevelte. Közöttük Szabó Wladimir, akit már mint beérkezett festőt ismerünk, még a nagy Mantegnától visszamaradt testmegrövidülések nehéz kérdését több képén oldja meg. Leányfeje és temperája az Ülő leánykép hiba nélküli. A test bőrfelületén szétszórt ezerszínű fényhatása egészen a mai, míg több más képe régieskedő s a Parasztasszonyába belesűríti a Quattrocento lazuros színeit, a mai maradiak értékeit a jövendő festészetének összevont sajátságait. Szentgyörgyi Kornél, Szentiványi ke-

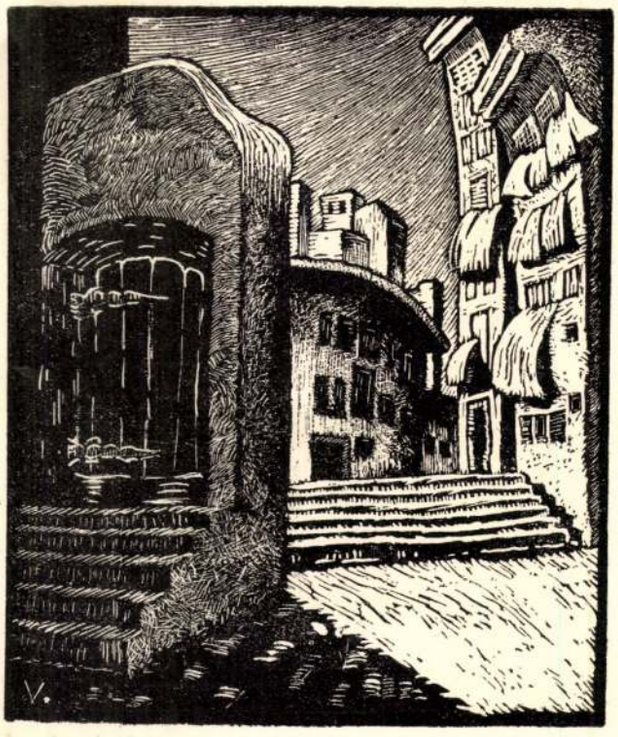

Mendly Attila: Régi arab zsidó negyed

vés eszközzel jellemez. Szalay László Rembrandtól ihletett Szent családja, a ferenczyes Molnár Ernő, Katona M. Eszter, Karácsonyi Irén, Gulyás Ferenc képei, Bezzegh Zoltán meleg árnyalatai, Dudás lazuros, vonzó vörös bőrű alakjai, Breznay, Bartha László vásznai mind teljes értékűek. Szín György eredeti módon szűri át fénnyel alakjait.

Réthy István tanítványai inkább haladó, eljövendő képességűek. Míg Szerencsy Zoltán maradian puha, szép színezésű, Papp Irén használja mesterének fényeit, Iván Szilárd számos képében a maradi modort szerencsésen keveri újszerű, proletáros festő és rajz elemekkel, amelyek Derkovitsra emlékeztetnek. Benedek Gabriella ingatagon, Szabados Jenő tartalmasan új, színben és vonalban. Pirk János átveszi Egry híg fényáradatát, Csébi Pogány friss felfogású, Szent családja és a Szakszofon tele vannak várományos igéretekkel.

A Kandó tanítványok majdnem mind az új irányok felé hajlanak. Rákossy Zoltán és Simon Ferenc néhány tökéletes képet mutatnak be.

Új festészetünk minőségben és mennyiségben nagy haladást mutat és mint örömös eredmény lerögzíthető: Fiatalságunk elhagyta az öregeknél agyonunt műteremvilágítást.

Új erőre kapott vízfestészetünk is Baránszky E. László vezetése alatt. Ez az elhanyagolt műfaj versenytársa lesz az olajfestészetünknek nem csak bizalmas apróságokban, de nagy felületeken is. Borza Gabriella színei, Csabay Kálmán kifejező állatképei, Jaeger Ernő Fiúfeje, Katona M. Eszter, Szabados Jenő, Vidéki Brigitta meg a többi-többi áldott tehetségű festők képei csupa remekek.

A rajzok termeiben előtanulmányokat láthatunk. Rudnay tanítványaiból, főként László Gyula egyvonalban fogott rodini rajzai, ifj. Czene Béla tökéletességei, Erdős Géza megejtő színezésű vízfestményei káprázatnak. Glatz Oszkár tanítványai közül Heil Ferenc lionárdeszk nagy kartonja ábrázoló jogot követel a férfitest szépségeinek, Pitruk József egyedülállóan új és pompás rajzai, Rohács tarka pasztelljei értékesek. Benkhardt Ágost hatása alatt Dudás végtelenül kevés eszközzel ad hangulatokat, Szabó Wladimir minden vonása a rajzok aranykorára emlékeztet. Mint régen értékelt művészek, Varga Nándor, Vanyeka Gyula, Patkó Károly, Gallé Tibor és Hintz Gyula is bemutatják szépséges rézkarcaikat.

Új szobrásznemzedékünk eddig soha nem látott bőségben káprázatat el meglehetősen sivár szobrászati múltunk után. A Strobl tanítvány Dabóczy áthangolva mesterének nemzetközi művészetét magyarosságra, ízes formájú alkotásokat mutat. (Kopjafák) Boldogfai Farkas Sarukötözője egyszerűsített valóságábrázolás. Osváth Imre, Székely Bertalan képmása és munkásszobra a nagyvonalúságot képviseli.

A Sidló tanítványok át vannak itatva mesterük sajátságaival, így Dózsa Farkas, aki vele egyenértékű alkotásokkal szerepel, archaikus kútfigurája hatásos, míg Jálics Ernő Torzója szép római emlékezés. Ugyanígy archaizál Matzon Frigyes is, aki mesterének hatását nehezen tudja magából kioldani. Nemkülönben sidlós erejű Szücs István amellett, hogy megmintáz egyéni szépségeket és könnyedségeket. Schrotta János a legegyénibb a tanítványok sorozatából, ő egy Sanavarolát is megmintáz anélkül, hogy, úgy mint sok más művésztársa is, meggondolná, hogy Sanavarolának hiteles arcképe maradt fel Firenzében és így Ő idegen arccal nem ábrázolható.

Szentgyörgyi tanár könnyű arányosságú modorát Csúcs Ferenc, (Buzy arcmása pompás) Antal József, Krausz Arnoldné, vitéz Szabados viszi tovább, míg Ispánky hajlamossá vált a nagytömegű ábrázolás felé.

Bory Jenő tanítványai közül főleg Kerényi Jenő Madonnája, Morzsa Gyula Női feje és nehány Varga Ferenc alkotás tele erőteljes gyöngédséggel.

A kiállítás megszervezése és fölépítése is példaszerű, áttekinthetően élvezetes.

Remélhetőleg a magyar élniakarás talál majd módot arra, hogy e művészek gondtalanul alkothassanak, a közönség pedig valódi értékekkel díszíthesse környezetét. Talán valami szövetkezet segíthetne a helyzetén.

Foto Diskay

Detre Loránd: Tájkép

A Nemzeti Szalon kiállításáról

szellemi tájakra vezették, amelyek legalkalmasabbak voltak arra, hogy befogadják a költőt, de ahová Swinburne nélkülük nem, vagy csak igen későn jutott volna. Ballioli pajtása, Nichol, atheista volt, szabadgondolkozó, a köztársasági gondolat híve, Millnek, Kossuthnak és Mazzininek személyes ismerőse. Később a prerafaelitákhoz fűzték erősebb szálak. (Rossetti-vel hosszabb ideig együtt is lakott.) De életének legdöntőbb jelentőségű kapcsolata a Watts-Dunton-nal való barátság volt. Már 1872-től kezdve bizalmas viszonyban voltak, sőt a költő üzleti ügyeit is Watts-Dunton intézte, ő tárgyalt a kiadókkal, kéziratait ő őrízte meg. Barátságuk még jobban elmélyült, hét évvel később, mikor a vérhasban haldokló Swiburne-t Watts-Dunton gondos ápolása mentette meg. Egészen Swinburne haláláig (további harminc évig) a legszorosabb kapocs fűzte őket össze.

Bóka László egyik cikkében azt írja: a zseninek nem kell könyvtárakat bújnia mintáiért, tudnivalóit mindíg megkapja. Ezt az állítást persze nem lehet általános érvényűnek elfogadnunk s Petőfi-re, Shelley-re, Heine-re emlékezve legkevésbbé sem, de a sereg ellenpélda, közöttük Swinburne-é is, meggondolkoztat. A nagyapa könyvtárában buvárkodó kis Algeron fejlődésére nagy hatással voltak az öreg úr könyvei. S ezek segítettek kialakítani azt a diákot, aki később Etonban és Oxfordban olvasmányait megválogatta, vagy „megkapta", hiszen ez utóbbi is megválogatás, mert attól függ, hogy a sok kínálkozás közül melyiket fogadja el. Az olvasmányok — s ez természetes — épp olyan elsődleges élményeket nyujtanak Swinburnenek, mint utazásai és örök szerelme, a tenger. Egy-egy olyan könyvhöz, mely nagyon sokat jelentett számára, ódát ír. Ezek közé tartozik Victor Hugo több műve és Lamb „specimens of English Dramatic poets"-je. Ez utóbbiról így ír Gossenek: „ez a könyv többre tanított, mint bármi más a világon — ez és a biblia".

A szabadság két nagy apostoláért, Victor Hugoért és Landorért egyformán lelkesedett, utazgatásai során mindkettőt meglátogatta. Később Blake-t vallotta mesterének. Könyvet is írt róla Swinburne, mint essayíró is értékes kötetekkel gazdagította az angol irodalmat. Shakespeareről több értekezést írt. De legnagyobb mesterei a görögök voltak. Érdekes, hogy először Aristophanés „Madarak"-ját olvasta s azután jutott a tragikusokhoz, kiktől fegyelmet tanult. Épp úgy, mint őket, Swinburnet is a legnagyobb sebességgel ragadják a szenvedély lovai, hogy aztán a szakadék szélén a biztos kéz tizedmásodpercre kiszámított gyeplőrándítására megtorpanjanak s lábuk gyökeret verjen. Swinburne a tragikusok követője, azok közé az európai költők közé tartozik, akik a legközelebb férkőztek az antik lényeghez.

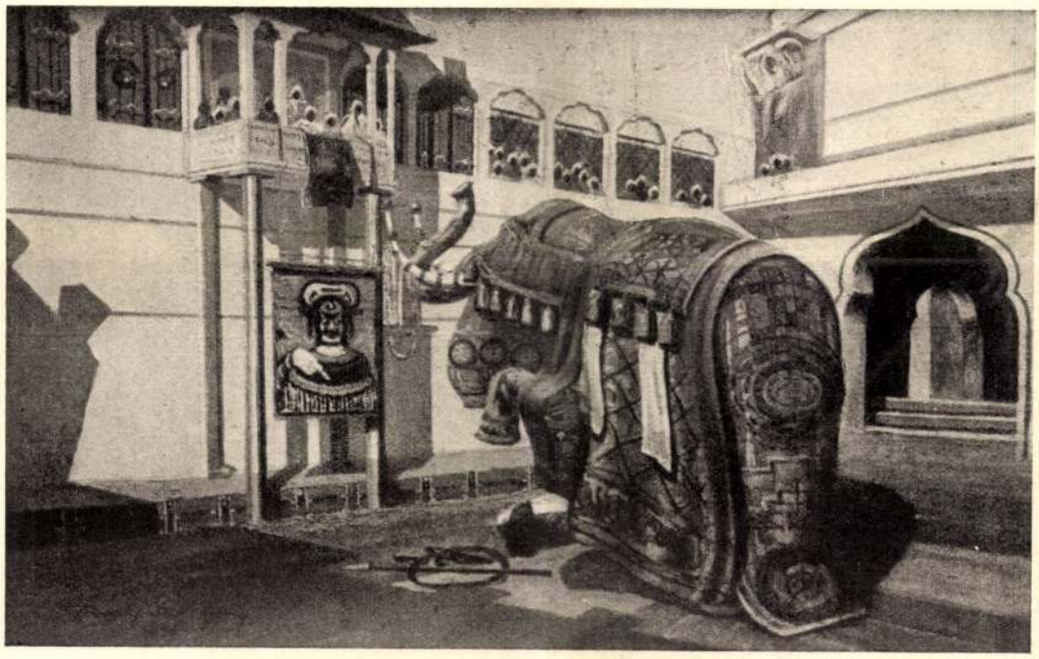

Mendly Attila: Ősi kivégzés Portugáliában

EGY MAGYAR MŰVÉSZ SIKERE PORTUGÁLIÁBAN

MENDLY ATTILA LISBOAI KIÁLLITÁSA

Messzi Portugáliában sokkal többet tudnak Magyarországról, mint mi rólunk s főleg az Itáliában tanult fiatalabb nemzedékük szinte égő kíváncsisággal áhitozik a magyar föld különös érdekességei után. Ezért volt oly nagy társadalmi esemény Mendly Attila festőművész, bő gyüjteményes kiállítása Lisaboaban a Nemzeti Szépművészeti Társaság decemberi tárlatán. Előkelő művészeti folyóiratuk a Renaşcenca terjedelmes ismertetőt ad a magyar festőművészről, akinek alkotásai minden diplomáciai közbenjárás nélkül is a tárlatra tudta vonzani az államfőt, a főpolgármestert, portugál és külföldi minisztereket, követeket s mindenkit aki a portugál művészi életben számottevő.

A portugál műbírálat sokkalta egészségesebb mint a szokványos magyar tárlat ismertetések, nem szórja a magyar festő elé az idegeneknek járó udvariasság szóvirágait. A fametszetekből, ceruza és

Művészet 1937. 7 sz.

tusstanulmányokból, vízfestményekből és olajképekből álló idegen művészeti látványosságban hűvös műértő szemmel és meleg műélvező szívvel gyönyörködnek. Halk szemrehányással állapítják meg, hogy Mendly másfélévi lisboai múltja nem volt elég arra, hogy telítse magát lisboai levegővel, a képek sokkal színesebbek és magyarosabbak, mint ahogy ők a portugálok látják fővárosukat.* A tárlatismertető egy idegen festői képszemlélet igéretében áradozik a magyar tárgyú olajképek vonzó festőiségéről, érdekes képtartalmáról és szerkesztőképességéről. Harsonás színek,széles ecsetkezelés, merész világítások között cigánycsoportok, medvék, vadállatok jelenetei, pusztai távlatok, erdők mélye, drámai megszerkesztésben, lenyügöző hatást tettek a portugálokra, kiknek festészeti fejlődése nem halad párhuzamosan belső Európa nyugtalan festészeti törekvéseivel. (Toporzékolva rohanó bölények, otthonosan mozgó medvék és sok egyéb más, azonban hamis képet adnak a magyar pusztáról idegenben akkor is, ha valódi is e képek művészete!)

Meglepetésnek találták Lisboában Mendly túlontúl nagy felületű vízfestményeit, melyek „mind szerencsés festői meglátások, amiknél a tárgy semmit sem veszit ereréjől és életképességéből, annak ellenére, hogy nem vászonra festette őket." Ebből a megállapításból a magyar festők is kiolvashatnák azt a lehetőséget, hogy a mai és a szellemesítésre törekvő festészetnek milyen szolgálatkész eszköze a vízfestés, melynek kifejezésmódja rendkívül alkalmas a tárgyak, tájak, jelenetek cifrátlan jellemzésére. (Most kezdenek nálunk teljes értékű vízfestményeket festeni nagy kartonokon, s annyi bizonyos, hogy olajfestészet keresve az anyagtalanságot maga is egyre inkább utánozza a krétarajz és vízfestés nemesebb vonalait és foltjait.)

A portugál művészetszemléhez közelebb állanak Mendly fametszetei, méltányolják biztonságát, fegyelmezettségét, kigyensúlyozottságát, a tuss- és ceruzarajzokban csodálják megfigyelőképességét és jellemző erejét, amiket állatábrázolásaiban mutat leginkább. A magyar festő fametszetművészete nagy rendeléseket hozott számára: a párisi világkiállításon az ő képeiben mutatják be Portugáliát több mint tizezer propaganda albumban, melyek mindegyike, a kiállításon szerepelt 12 fametszetet tartalmazza. Megrendelte az állam négynyelvű szöveggel a „Lisszabon a festő szemével" c. nagy kötetet is, aztán állatképsorozatokat a gyarmati kiállítás részére és a portugál kastélyokról szóló ismertetések illusztrációit.

Nagy öröm számunkra, hogy megismerhettünk a magyar kultúra külföldi előőrsei közül egy művészt, akinek további érvényesülését nagy tehetsége mellett a fiatalsága is támogatja.

Kende Béla

* Liszabon kopár dombokon épült kietlen házrengetegeivel zöldtelen távlataival, fakó levegőjében inkább szürke képek festésére ösztökél.

Mendly Attila: Ég a preri

TÁRLATOK

A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA TÁRLATA A MŰCSARNOKBAN

Irta: KENDE BÉLA

Az a rejtett és feszült igyekezet, amely az ország megcsonkítása óta egy cseperedő nemzedék lelkében szanaszét kitermelődött, sehol sem jelent meg oly ragyogó tehetségekben, mint a fiatal magyar képzőművészek e bemutatkozó tárlatán.

A hatvanötéves Képzőművészeti Főiskola büszke lehet elmúlt tíz éve eredményeire művészekben és műalkotásokban s főleg arra a zárt magyaros szellemre, mely a nagyjövőjű külföldi művészeti áramlatoknak is előkelő rokona.

A Műcsarnok termeiben kiállított képek, rajzok, szobrok és műhelytitkokat elárulo vázlatok műértékben egyenletesen fölényesek, talán nem is akad közöttük olcsó, vásári munka. Úgy érzik: ez a nem-

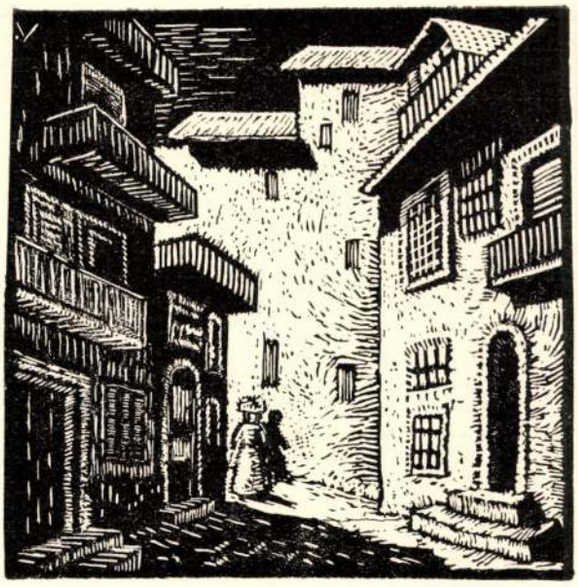

Mendly Attila: Ucca Lisboában

zedék már elérte azt, hogy az eddig csak kevesek kincseként becézett művészi rang valamennyit megilleti, vagy a tehetség „isteni szikrájából", mely régente csak itt-ott sercent föl a magyar képzőművészetben, most hatalmas lángolás lett. A képzőművészetünk nagy művészi értéktömege olyan nemesebb mesterséggé vált, amihez alig van külföldön fogható. E műalkotásokban nincs szélsőségesség, de a jelen élő művészetének olyan tudása lappang, mely képességet ad alkotóinak bármilyen eljövendő kicsapongó művészi irány reményes kiépítésére. Így ez a művészetfejlődési beszámoló kiállítás művészetfelfogásban nem lehet több, mint amit egy képzőművészeteket termelő iskola adhat, tehát a mesterségbeli tudásmutogatás és a magyar művészeti hagyomány ragyogó példányainak sorozata. Vagyis élményszerű alkotások (impresszionizmus). A képzőművészeti felfogás másik lehetősége a kivetítő formakeret (expresszionizmus), amit a jövő művészeti világnézetének tekinthetünk, nem valósulhat meg soha az élményszerű alkotás mesterségbeli tudása nélkül. (Olyan képzőművész tehát, aki alkotásait kivetítő formanyelven kezdi, jövendőjét ingoványos alapokra építette.)

A Főiskola tíz esztendeje eme tárlatán tehát, mint a képzőművészet alapozó fokozatán, a természetlátás valószerűségében, eleven életben nyilatkozik vagy remekkori utánhangzásban alkotó. (Neoklasszikus). Ez is a helyes kezdő irány.

A Főiskola tanárai a tanítás áhitatában minden tudásukat átszármaztatták tanítványaikra, akik az ellesett mesteri modort csak itt-ott árulják el műveiken.

A festők közül mesterük hatását leginkább a Rudnay tanítványok viszik tovább. Ez nem csodálatos, mert Rudnay megejtő festői fogalmazása, mely még Goyában, Munkácsyban gyökerezik, örökéletű. Így Bak János minden vonása rudnayis anélkül, hogy utánzatos lenne: Fiúfeje, Nőifeje e festésmodorban remekek. A többi Rudnay-tanítvány Boros Géza, Chován Lóránd, Gerots Sándor, Kádár, László, Lizony, Nyisztor, Sárközy, Polonyi, aki Ripl-Rónay hatását is mutatja, de különösen Erdős Géza (Gondtalanok képe nagyszerű) magukban rejtik nagy mesterük sugalmazását.

Glatz Oszkár tanítványai átvették mesterük színszeretetét, a régiesség, megállapodottság hatását éreztetik, de hajlamosak új irányokba is. Pohárnok Chiarája, Dénes Képmása, Vidéky Brigitta, Kováts Árpád Női aktja régies szépségűek, Domanowsky képei a quattrocentot hozzák vissza. Kompozíciójának alakjai leonardosan beszélő kezeikkel, mai arcszabásukkal, régies színezésével érdekesebb, mint korhű antikos Női aktja. A Quattrocentoval jegyezte el magát Kákay-Szabó is, aki keresve megnyilatkozásának módjait, egyre inkább hajlik a grafika felé. Neoklasszikus modort mutat Mezey Arthur Angyali üdvözletével. A Glatz irányításában dolgozók között újabb felfogásban fogalmaz Félegyházy László, akinek könyves Leányképe feltünő, újszerű Ülő nőjét szokatlan fénytörésekkel szövi át, azután Patay, aki Aba-Novákra is rácsodálkozott. Vadász Endre Halárusával már el is hagyta mesterének maradi festői kifejezésmodorát.

Benkhardt Ágost az ezévi Rektor tanítványait a magyar művészi hagyományokra nevelte. Közöttük Szabó Wladimir, akit már mint beérkezett festőt ismerünk, még a nagy Mantegnától visszamaradt testmegrövidülések nehéz kérdését több képén oldja meg. Leányfeje és temperája az Ülő leánykép hiba nélküli. A test bőrfelületén szétszórt ezerszínű fényhatása egészen a mai, míg több más képe régieskedő s a Parasztasszonyába belesűríti a Quattrocento lazuros színeit, a mai maradiak értékeit a jövendő festészetének összevont sajátságait. Szentgyörgyi Kornél, Szentiványi ke-

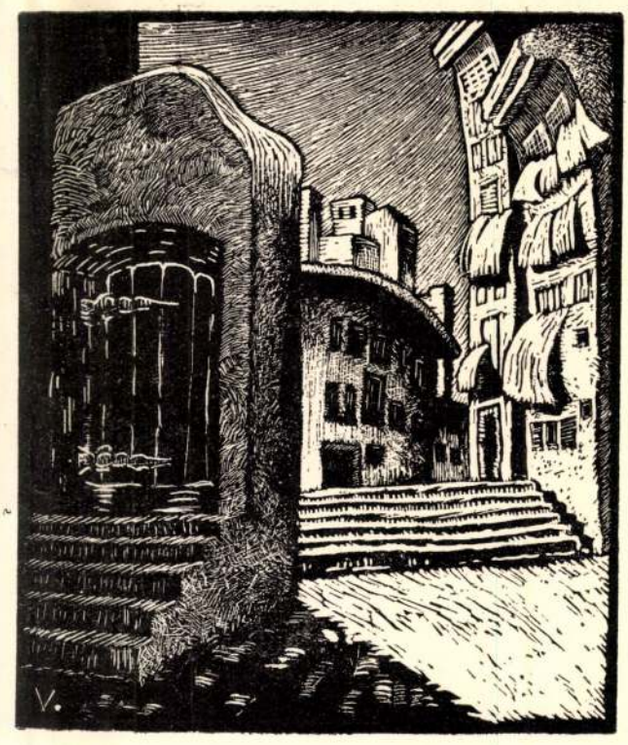

Mendly Attila: Régi arab zsidó negyed

vés eszközzel jellemez. Szalay László Rembrandtól ihletett Szent családja, a ferenczyes Molnár Ernő, Katona M. Eszter, Karácsonyi Irén, Gulyás Ferenc képei, Bezzegh Zoltán meleg árnyalatai, Dudás lazuros, vonzó vörös bőrű alakjai, Breznay, Bartha László vásznai mind teljes értékűek. Szín György eredeti módon szűri át fénnyel alakjait.

Réthy István tanítványai inkább haladó, eljövendő képességűek. Míg Szerencsy Zoltán maradian puha, szép színezésű, Papp Irén használja mesterének fényeit, Iván Szilárd számos képében a maradi modort szerencsésen keveri újszerű, proletáros festő és rajz elemekkel, amelyek Derkovitsra emlékeztetnek. Benedek Gabriella ingatagon, Szabados Jenő tartalmasan új, színben és vonalban. Pirk János átveszi Egry híg fényáradatát, Csébi Pogány friss felfogású, Szent családja és a Szakszofon tele vannak várományos igéretekkel.

A Kandó tanítványok majdnem mind az új irányok felé hajlanak. Rákossy Zoltán és Simon Ferenc néhány tökéletes képet mutatnak be.

Új festészetünk minőségben és mennyiségben nagy haladást mutat és mint örömös eredmény lerögzíthető: Fiatalságunk elhagyta az öregeknél agyonunt műteremvilágítást.

Új erőre kapott vízfestészetünk is Baránszky E. László vezetése alatt. Ez az elhanyagolt műfaj versenytársa lesz az olajfestészetünknek nem csak bizalmas apróságokban, de nagy felületeken is. Borza Gabriella színei, Csabay Kálmán kifejező állatképei, Jaeger Ernő Fiúfeje, Katona M. Eszter, Szabados Jenő, Vidéki Brigitta meg a többi-többi áldott tehetségű festők képei csupa remekek.

A rajzok termeiben előtanulmányokat láthatunk. Rudnay tanítványaiból, főként László Gyula egyvonalban fogott rodini rajzai, ifj. Czene Béla tökéletességei, Erdős Géza megejtő színezésű vízfestményei kápráztatnak. Glatz Oszkár tanítványai közül Heil Ferenc lionárdeszk nagy kartonja ábrázoló jogot követel a férfitest szépségeinek, Pitruk József egyedülállóan új és pompás rajzai, Rohács tarka pasztelljei értékesek. Benkhardt Ágost hatása alatt Dudás végtelenül kevés eszközzel ad hangulatokat, Szabó Wladimir minden vonása a rajzok aranykorára emlékeztet. Mint régen értékelt művészek, Varga Nándor, Vanyeka Gyula, Patkó Károly, Gallé Tibor és Hintz Gyula is bemutatják szépséges rézkarcaikat.

Új szobrásznemzedékünk eddig soha nem látott bőségben káprázatat el meglehetősen sivár szobrászati múltunk után. A Strobl tanítvány Dabóczy áthangolva mesterének nemzetközi művészetét magyarosságra, ízes formájú alkotásokat mutat. (Kopjafák) Boldogfai Farkas Sarukötözője egyszerűsített valóságábrázolás. Osváth Imre, Székely Bertalan képmása és munkásszobra a nagyvonalúságot képviseli.

A Sidló tanítványok át vannak itatva mesterük sajátságaival, így Dózsa Farkas, aki vele egyenértékű alkotásokkal szerepel, archaikus kútfigurája hatásos, míg Jálics Ernő Torzója szép római emlékezés. Ugyanígy archaizál Matzon Frigyes is, aki mesterének hatását nehezen tudja magából kioldani. Nemkülönben sidlós erejű Szücs István amellett, hogy megmintáz egyéni szépségeket és könnyedségeket. Schrotta János a legegyénibb a tanítványok sorozatából, ő egy Sanavarolát is megmintáz anélkül, hogy, úgy mint sok más művésztársa is, meggondolná, hogy Sanavarolának hiteles arcképe maradt fel Firenzében és így Ő idegen arccal nem ábrázolható.

Szentgyörgyi tanár könnyű arányosságú modorát Csúcs Ferenc, (Buzy arcmása pompás) Antal József, Krausz Arnoldné, vitéz Szabados viszi tovább, míg Ispánky hajlamossá vált a nagytömegű ábrázolás felé.

Bory Jenő tanítványai közül főleg Kerényi Jenő Madonnája, Morzsa Gyula Női feje és nehány Varga Ferenc alkotás tele erőteljes gyöngédséggel.

A kiállítás megszervezése és fölépítése is példaszerű, áttekinthetően élvezetes.

Remélhetőleg a magyar élniakarás talál majd módot arra, hogy e művészek gondtalanul alkothassanak, a közönség pedig valódi értékekkel díszíthesse környezetét. Talán valami szövetkezet segíthetne a helyzetén.

Foto Diskay

Detre Loránd: Tájkép

A Nemzeti Szalon kiállításáról

Batthyányi Károly

Egész alak, állva s
masztott parancsnoki botján
kája öröfiör fodrított, szemöldöke
Teljesen vertbe van öltözve s
vényét hordja és párduczbőrös piros
ka pedig bal kéze alatt van.
szabadba nyerünk kilátást,
felállított katonaság felé a f
lévő czimer felett egy kis táb
iratból még ez olvasható:

DIMAC
NE

Q

COTAS IN ...
TAM BAVARIA

Olajfestés, vászonra, me
Lanfranconi E. gyűj

Mendly Attila

festő

1929.

Éimisk 1930. 86 l.

BLOMBERG

A hétfőn Budapestre érkező híres vendégünk, *Blomberg* vezértábornagy családja, a Baltikumból származik. A vezértábornagy egyik őse Nagy Frigyes idején lépett be a porosz hadseregbe. A család azóta nemzedékről nemzedékre rengeteg tisztet adott a német hadseregnek.

Blomberg Werner báró a pomerániai Stargardban született 1878 szeptember 2-án. Atyja katonatiszt volt. Édesanyja teljes testi és szellemi frisseségben még most is él. A vezértábornagy 1904-ben nősült meg és házasságából öt gyermek született. A két fiú a német hadsereg tisztjei. Az idősebbik szárazföldi hadseregnél szolgál, a fiatalabbik repülőtiszt, mégpedig a Richthofen-repülőknél. Ifjabb Blomberg neve az afrikai oázisrepülésnél lett világszerte ismertté, amikor Sternburg báró kapitány kísérőjeként győzött gépével a nagy nemzetközi versenyen. A vezértábornagy egyik leánya katonatiszt felesége, másik lánya anyjának 1932-ben bekövetkezett halála óta apja háztartását vezeti. Négy unokája van már a vezértábornagynak. A világháborúban Blomberg tábornagy két testvére hősi halált halt, ő maga is súlyosan megsebesült.

*

Blomberg báró nagy rajongója a természetnek és a sportnak. Minden reggel lovagol. Európaszerte ismert könyvbarát. Nemrégiben egyik sajtónyilatkozatában a következőket mondta:

— A könyvek az én legjobb barátaim... Azt hiszem, az emberek belsőleg meggazdagodnának és boldogabbakká lennének, ha meg tudnák érteni és tanulni azt az örömet, amit nekem a könyvek okoznak.

*

Mielőtt hadügyminiszter lett, több tanulmányutat tett külföldön. Járt Oroszországban, Ausztriában, Magyarországon, és az Egyesült Államokban, ahol az amerikai hadsereget tanulmányozta. Majdnem valamennyi útját repülőgépen tette meg.

Blomberg báró a kadettiskola elvégzése után, 1897-ben a hannoveri 73. ezred hadnagya lett. Ez a híres ezred békében kis kék szalagot viselt, *Gibraltár* felírással, mert az ezred 1779—83-ban Gibraltár védelmében rendkívül kitüntette magát. A sapkájukon szalagot hordtak a 73-asok *Peninsula Waterloo* felírással, emlékezésül az 1813-ban Belle-Alliancenál vívott győzedelmes ütközetre, amelyben Wellington parancsnoksága alatt a *King German Legion* egyik csapattesteként résztvettek.

*

Blomberg nagyon korán került a vezérkarba. A világháború alatt csak a nyugati fronton harcolt. Előbb a 19. tartalék divisió vezérkarában szolgált, később a VII. hadsereg első vezérkari tisztje volt. Megkapta a legnagyobb német hadi kitüntetést, a Pour le mérite-t is.

A háború után előbb a hadügyminisztériumban dolgozott, majd a döberitzi tanhadosztály vezérkari főnöke lett. Mint alezredes a stuttgarti 5. divizió vezérkarának volt a főnöke, mint ezredes a hadügyminisztérium kiképzési osztályának az élén állt. 1927-ben tábornok és a „csapathivatal vezetője", ami más szóval annyit jelent: a szárazföldi hadsereg vezérkarának a főnöke. 1929-ben, a keletporoszországi I. katonai kerület parancsnoka. 1932-ben a genfi leszerelési konferencián vezetője a német katonai bizottságnak. A nemzeti szocializmus diadalra jutásának napján, 1933 január 30-án nevezte ki *Hindenburg* hadügyminiszternek és ugyanakkor gyalogsági tábornokká lépett elő.

*

Az új német haderő fölépítése körül Blomberg vezértábornok hervadhatatlan érdemeket szerzett. Maga Hitler vezér és kancellár több ízben kifejezést adott annak a megyőződésének, hogy Blomberg munkája nélkül sohasem sikerült volna a német hadsereget annyira surlódások és zavarok nélkül beleilleszteni az új államba, ami annyit is jelent, hogy soha sem sikerült volna az új német hadsereget azzá szilárdítani, ami most.

Március 13-án, Blomberg 40 éves katonai szolgálatának jubileumán többek között következőket mondta Hitler Adolf:

— Amennyit minden bizonnyal állíthatok: a mai német haderőt ilyen rövid idő alatt Blomberg vezértábornagy nélkül nem lehetett volna megteremteni. Ez történelmi tény!

Az idei hősök-emlékünnepén mondott beszéde nagy külpolitikai szenzáció volt. A gyűlölet megszűnéséért és a nemzetek közötti megértésért szállt síkra. Megrázó volt beszédének némely része, különösen a következő mondatok:

— Felejtsétek el a gyűlöletet! Mutassátok meg, hogy méltók vagytok azokhoz az áldozatokhoz, amelyeket mi hoztunk. Akadályozzátok meg minden erőtökkel, hogy a borzalmak visszatérhessenek! — Igy értelmezzük mi azokat a hangokat, amelyek a világháború sírjaiból felénk áradnak...

z

Európa frontharcosai az európai békéért

Kassel, június 26.

A kasseli városháza dísztermében szombaton délelőtt nyitották meg ünnepélyes keretek között az 1937. évi birodalmi frontharcos napot. A megnyitáson

megjelentek Franciaország, Anglia, Olaszország és Magyarország frontharcos küldöttségei,

valamint ez országok katonai attaséi, továbbá a párt, az állam és a birodalmi véderő sok más képviselője. A megnyitó ünnepségen résztvett Crosfield ezredes, a nemzetközi frontharcos-szervezetek helyettes elnöke is. A francia, olasz és magyar frontharcosok képviselői üdvözlőbeszédeket mondottak, amelyekben

a béke érdekében követelték az európai együttműködést.

A birodalmi frontharcos szövetség vezetője megköszönve az üdvözléseket, a következőket mondotta:

— Ha a frontharcosok Angliától Olaszországig és Franciaországtól Jugoszláviáig a békét kívánják, akkor a diplomatáknak engedelmeskedniök kell.

Súlyosan bántalmazták és letartóztatták a marosmegyei Magyar Párt bizalmi embereit

KOLOZSVÁR, június 26.

A marosmegyei közigazgatási választásokkal kapcsolatban a Magyar Párt központi irodájához a következő jelentések érkeztek: Dr. Kornhoffer ügyvéd gépkocsijának vezetőjét Görgénysüvegcsürön súlyosan összeverték. Kásla községben Medve Miklós orvos kocsiját állították meg s az orvost súlyosan bántalmazták. Később Medve Miklós orvost és Benkő Árpádot, a Magyar Párt két bizalmi emberét le is tartóztatták.

Magyar festőművész képei csinálnak propagandát Portugáliának a párisi világkiállításon

Másfél évvel ezelőtt egy sovány, sápadt fiatalember indult el Magyarországból, hogy megéljen művészetéből külföldön. Ez a fiatalember alig volt 22 éves és *Mendly* Attilának hívták. Művészetén kívül csak a saját erejébe vetett határtalan hittel rendelkezett. A külföldön próbálkozó talajtkeresők bizonytalan-

Mendly Attila: Vitorlás halászhajó

ságával indult akkor, mint annyian indultak már a magyar fiatal művészek közül. Azóta másfél év múlt el, míg egy napon azután levelet kaptunk *Lisaboából*. A portugál ujságok — a *Diario de Lisaboa* és a *Diario de Noticias* arról számolnak be, hogy egy magyar művésznek, *Mendly* Attilának nagy sikere van a *Lisaboaban* megtartott *Nemzeti Szépművészeti Társaság* decemberi tárlatán. A fiatal művész gyüjteményes kiállítását — irják a lapok —

a város főpolgármestere nyitotta meg portugál és külföldi államok miniszereinek, követeinek, múzeumok igazgatóinak és más hivatalos személyeknek jelenlétében.

A megnyitás első óráiban három munkát vásárolt meg a polgármester a lisaboai fővárosi múzeum számára. Egy óriási nagy oljafestményt, *„Eg a preri"* címűt, amely a bölényeknek a tüzveszedelem elöl való menekülését ábrázolja. Azután *Lisaboa* panorámáját, nyáresti hangulatban, napnyugta előtt és egy fametszetet, amely lisaboai utcát ábrázol. A kritika megállapítja, hogy *Mendly* másfélévi lisaboai tartózkodása nem formálta át a művészt portugállá, mert képei sokkal színesebbek, magyarosabbak, mint ahogy ők, a portugálok látják fővárosukat. A tárlatismertető az idegen festő képszemléletéről és szerkesztőképességéről emlékezik meg. Egy újabb lappéldány pedig arról számol be, hogy a portugál államfő, Senhor Oscar *Fragoso Carmona* is megjelent a kiállításon és elismerésének adott kifejezést. Magyarországról érdeklődött — és mint a lap irja — említette, hogy

jól ismeri, szereti és becsüli Magyarországot.

A magyar művész lisaboai sikere után szinte mint természetes folytatás következett, hogy az állam a *„Secretaria de Propaganda National" (Nemzeti Propaganda Iroda)* útján

12.000 propaganda-albumot rendelt meg a párisi világkiállításra,

amely albumok 12 fametszetet tartalmaznak lisaboai tájképekről és portugál hangulatképekről. Azonkívül a belügyminisztérium útján egy másik kiadást is rendelt az állam 50.000 példányszámban, négynyelvű szöveggel, amelynek címe: *„Lisaboa a festő szemével nézve."*

A párisi világkiállításon ezek szerint egy magyar művész képeiben mutatják be *Portugáliát*, azonkívül állat-képsorozatokat rendeltek a gyarmati kiállítás részére és a portugál kastélyokról szóló ismertetések illusztrációját. Tehát

Portugália magyar ember művészetét használja fel arra, hogy a külföld előtt ismertesse és propagálja országát és fővárosát.

Mendly Attila nagy sikere öröm a meggyötört, szétszórt és érvényesülést kereső tehetséges magyar fiatalságnak. Bizonyíték, hogy a meglevő tehetséghez erő és akarat is szükséges, mert akkor tud érvényesülni.

Mendly Attila: XVII. századbeli vízvezeték Lisszabon mellett

FENYVES-NAPTÁR

A naptárból látható... hogy mi a nagy szenzáció!

HÉTFŐ 28	Santung és lenvászonnak Női nadrágok és harisnyák 140 cm széles függönyetamin	Bármelyik: -98
KEDD 29	Krepdesin-imprimé, Piké Női fürdőtrikók Kötött flúingek	Bármelyik: 1.90
SZERDA 30	Női sportblúzok Csinos pongyolák Kötött férfiingek	Bármelyik: 2.90
CSÜTÖRTÖK 1	Short, felsőrésszel Tiszta gyapjú női pulloverek Csinos női mosóruhák	Bármelyik: 3.90
PÉNTEK 2	Finom gyapjúfürdőruhák Női szandolettek Valódi lenvászon aljak	Bármelyik: 4.80
SZOMBAT 3	Krepdesin-imprimé női ruhák Lavabel női hálóingek Strandköntösök	Bármelyik: 9.80

Eladás mennyiség és időbeni korlátozás nélkül.

KÁLVIN TÉR 7

Kérje képes árjegyzékünket.

Európa gazdasági újjáépítése

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara hivatalos lapja, az *„Internationale Wirtschaft"*, amely egyike a világ legelőkelőbb közgazdasági folyóiratainak, júniusi, a berlini kongresszusra készült külön számában *gazdasági újjáépítés* kérdésével foglalkozik. A legnevesebb közgazdasági írók foglalkoztak ebben a füzetben az aktuális kérdésekkel. Az első cikk *Schacht* dr., a német birodalmi bank elnökének tanulmánya, amelyben azokkal az előfeltételekkel foglalkozik, amelyek feltétlenül szükségesek egy világkereskedelem újjáépítéséhez. Ilyen feltétel *a rövidlejáratú kereskedelempolitikától való elfordulás, az államközi hitelviszonylatok újjárendezése, továbbá nemzetközi valutastabilizálás*

Wageman professzor a világkereskedelem jövő kilátásait vizsgálja, a mai gazdasági szervezet szempontjainak figyelembevételével. Igen érdekes dr. Karl *Lüer* a birodalmi igazdasági kamara hesseni csoportja vezetőjének cikke, amelyben a német munkateremtési politika eredményeivel foglalkozik. Ez a tevékenység nagymértékben hozzájárul Németországban a krizis leküzdéséhez.

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara elnöke, *Frowein*, a nemzetközi együttmüködés fontosságát hangsúlyozza cikkében, majd sorra következnek az egyes országok aktuális problémáinak megvitatása.

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara kiadványa nagymértékben hozzájárul az aktuális gazdasági kérdések tisztázásához és eredményesen szolgálja a berlini kongresszus munkáját.

Francia politikusok érkeztek Bécsbe

Bécs, június 26.

Paul-Boncour volt francia miniszterelnök szombaton este több francia politikus társaságában Bécsbe érkezett. A francia politikusok Pozsonyba készülnek, ahol résztvesznek a népszövetségi ligák nemzetközi értekezletén, amely a jövő héten kezdődik meg. Ezt megelőzően a francia kiküldöttek egy napot Bécsben töltenek el. Az osztrák népszövetségi liga szombaton este fogadást rendezett a francia politikusok tiszteletére. A látogatásnak nincs hivatalos jellege.

— A gyomorfájás és gyomornyomás, rossz emésztés és fehér nyelvlepedék, halvány arcszín és kedvetlenség igen sok esetben hamarosan megszűnik, ha bélműködésünket reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József" keserűvízzel rendbe hozzuk. Az orvosok ajánlják.

Mátyás öldi házhelyparcellázási iroda

1000 villatelek, 15—20 P havi részlet

150 □-öles telek ára

825—1200 P

József-körút 22. Telefon 13-91-43

Hirek

Gyengébb szél, kevesebb eső

A Meteorológiai Intézet jelentése

VARHATÓ IDŐJÁRÁS: A SZÉL GYENGÜLÉSE. TÖBB HELYEN — FŐKÉNT DÉLUTÁN — MÉG ZAPORESŐ ÉS ZIVATAR. A HŐMÉRSÉKLET KISSÉ EMELKEDIK.

o—O—o

— KÉZIRATOKAT NEM ADUNK VISSZA. CSAK VALASZBÉLYEGGEL ÉS MEGCIMZETT BORITÉKKAL ELLATOTT LEVELEKRE VALASZOLUNK.

Vikend-nóta

Esőfelleg tornyosodik az égre . . .
Lesz-e, babám, kirándulás ma végre?
Persze, hogy lesz, viszünk horgot, lapátot,
Hogyha fázunk, felvesszük a kabátot . . .

Rajongásunk a természet iránt dúl,
Ennek folytán minden ember kirándul.
Ha kimegyünk a hegyekbe Budára,
Este nyolcig összefázunk csudára.

Friss levegő jót tesz majd az idegnek,
Foga van a júniusi hidegnek.
Ha kiérünk, hull az eső, kesergő,
Előkerül plédtakaró, esernyő.

Igy töltjük el a hétvégi napunkat,
Dehát azért kinyaraljuk magunkat.
Júniusvég, tiszteletjük mi kendet:
Csak eltöltjük valahogy a vikendet . . .

(lisztius)

— **A Nemzeti Egység pártértekezlete.** A Nemzeti Egység Pártja július 1-én, csütörtökön délután 6 órakor Eszterházy-utcai klubhelyiségében pártértekezletet tart. Az értekezletet nyilvános pártvacsora követi, a városligeti Gundel-étteremben.

— **Maugras budapesti francia követ visszatér szabadságáról.** Párisból jelentik: Gaston *Maugras* budapesti francia követ, aki szabadságát Franciaországban töltötte és résztvett a világkiállítás magyar pavillonjának felavatási ünnepségén is, visszautazott budapesti állomáshelyére.

— **A finn lelkészek köszönete a magyarországi vendéglátásért.** Helsinkiből jelentik: A finn lelkészek, akik hosszabb időt töltöttek Magyarországon a budapesti finnugor lelkészkongresszus alkalmával, hazaérkeztek. *Rinne* Károly, a Finn Külmisszió Társaság vezetőlelkésze bensőséges hangú köszönetet küldött Magyarországra. A köszönőlevélben megállapítja, hogy a magyarországi tartózkodás olyan volt, mint valami csodálatos álom. A finn-magyar kapcsolatok ezzel a kongresszussal még szorosabbra fonódtak össze és a kis finn nemzet — írja Rinne Károly — itt fenn északon veletek együtt örül, szenved és harcol.

Játszva fejti rejtvényeinket, hónapokig szórakozik, ha megveszi ezt a könyvet:

Nagy albumalakban ára csak 1.80 P, postaköltség 20 f. Megrendelhető a Függetlenség könyvosztályában, Budapest, VIII., József-körút 5. Telefon: 1—444—00

— **A Frontharcos Szövetség Országos Intézőbizottságának ülése.** Az Országos Frontharcos Szövetség Országos Intéző Bizottsága gr. *Takách-Tolvay* József országgyűlési képviselő elnöklésével tartotta ülését, amelyen a budapesti, pestvidéki és vidéki alakulatok is képviselve voltak. Gróf *Takách-Tolvay* megnyitója után *Kertész* Elemér ügyvezető alelnök ismertette a szövetség segélyosztályának kiépítésével kapcsolatos intézkedéseket, amik az elaggott és munkaképtelenné vált frontharcosok elhelyezését célozzák. Bejelentette, hogy a székesfőváros a felépítendő frontharcos otthon céljára telket adományozott a szövetségnek. Gróf *Takách-Tolvay* József az országos vezetőség nevében mondott köszönetet *Szendy* Károly polgármesternek és a frontharcos törvényhatósági bizottsági tagoknak, majd beszámolt a tűzharcos törvényjavaslattal kapcsolatos tárgyalásairól.

— **Gyümölcsbefőzés villamos tűzhelyen.** A gyümölcsszezonban minden háziasszonynak gondot okoz a különböző befőttek készítése. Az Elektromos Müvek V., Honvéd-utca 22. szám alatti kiállításának bemutató konyhájában hetenként háromszor, még pedig hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt fél 10 órakor kezdődő főzőelőadásával kapcsolatban bemutatják a gyümölcsbefőzést, rétes, pudding, különféle tészták és husok készítését. Belépés, ruhatár díjtalan.

— **A volt 9-es lovastüzér ezred hősi emlékműve** ez év őszén kerül felavatásra Komáromban. Az előkészitő bizottság kéri a tiszti és legénységi állományba tartozókat, adják meg címüket Dorninger Hugó ezredesnek (I., Döbrentei-u. 26.), hogy az ünnepségre annakidején meghivót küldhessen.

— **A jegyzők az új községi törvény megalkotásáért.** Az Országos Jegyző-Egyesület dr. *Koncz* János vezetésével elnökségi ülést tartott, amelyen az ország különböző részeiből egybegyült jegyzők a községi közigazgatás helyzetét és egyesületi életük eseményeit tárgyalták meg. *Koncz* János vázolta annak a küzdelemnek fejleményeit, amelyet a Jegyző-Egyesület a községi autanómia védelméért folytat. Örömmel állapította meg az elnökség, hogy az új községi törvény megalkotására kitűzött pályázata kiváló sikerrel járt, mert arra tizenöt komoly értékű munka érkezett be. Az ülés intézkedett a bírálóbizottság egybeállításáról, úgy hogy az 1500 pengős pályázat eredménye az őszi közgyűlésen már köztudomásra kerül. Dr. vitéz *Főrhéncz* Sándor a jegyzői betegellátás ügyének állásáról számolt be. Jelentette, hogy bár nehézségek akadályozzák még a jegyzők e régi tervének megvalósulását, a belügyminisztérium részéről tapasztalt jóindulat alapján ezek remélhetően rövidesen kiküszöbölhetők lesznek. Az ülésen meleg ünneplésben részesitették *Koncz* János elnököt abból az alkalomból, hogy „Önkormányzat és közigazgatás" című eszmékben és adatokban gazdag könyve megjelent. *Vámos* Ferenc főjegyző beszámolt a Jegyző-Egyesület által kezdeményezett és elsőízben Szombathelyen megrendezett jegyzői továbbképző tanfolyam eredményességéről, amely igazolja az ilyen tanfolyamok rendezésének szükségességét és hasznosságát.

— **Halálozás.** Özv. *Steiner* Bernátné szül. *Janovitz* Kornélia életének nyolcvanadik évében elhúnyt. Temetése vasárnap délután egy órakor lesz a rákoskeresztuti izr. temetőben.

— **Kiskunhalas köszönete a kormánynak a borközraktár létesítéséért.** Kiskunhalasról jelentik: Kiskunhalas város képviselőtestülete egyhangú határozatával nagy örömmel és köszönettel vette tudomásul a kormánynak azt az elhatározását, hogy Halason még a folyó évben borközraktárat létesít. Utásította dr. *Fekete* Imre polgármestert, hogy a város közönsége nevében *Darányi* Kálmán miniszterelnöknek és *Marschall* Ferenc államtitkárnak köszönetét nyilvánítsa. Az építkezés már júliusban megkezdődik, hogy az új borközraktár rendeltetésének már az ősszel átadható legyen.

— **Az Országos Balneológiai Egyesület a nyári időszámítás bevezetését kéri a kereskedelemügyi minisztertől.** Az Országos Balneológiai Egyesület felterjesztéssel fordult *Bornemisza* Géza kereskedelem- és iparügyi miniszterhez, melyben az 1938. évre a nyári időszámítás bevezetését kéri. Az egyesület a beadványban rámutat azokra a tudományos, egészségügyi és gazdasági szempontokra, amelyek kivánatossá teszik a nyári időszámítás bevezetését.

Előbb a magukét osszák!

A hazai liberálizmus lapjai, viharsarkos publicistái hihetetlenül lelkes földosztókká csaptak fel az utóbbi időben. Mióta a tömeghangulat határozottan követeli, hogy a nagy magyar szociális problémák megoldása érdekében hozzon áldozatot a liberális kezekre került ingó tőke is, a baloldali zsurnaliszta urak gyanus ügybuzgósággal osztják a földet. Úgy gondolják, hogy csak áldozzon a fajmagyar birtokos-osztály inkább, mint az a mobil tőke, amely az ő kezükön van.

— Adjanak földet a föld népének. A nép földjét adják neki! — követeli ma dühös vezércikkben az egyik kávéházi plüsdiványon tanyázó agrárpubliciszta.

Helyes! — mondja erre minden magyar ember. Adjanak földet. De ha majd erre mód lesz, azokéból adjanak, akik 1867 óta szereztek földbirtokot. A hadigazdagok, háborús szállitók, új arisztokraták földjéből osztogassanak mindenekelőtt. S hogyha erre sor kerül, ne panaszkodjanak a lelkes liberális honfiak holmi felekezeti sérelem miatt.

— **Intézeti találkozó.** A Klotild Szeretetház (Budakeszi-út 8.) igazgatója, Lipthay János, szeretettel felkéri volt növendékeit, hogy 29-én, Péter és Pál napján, délután 5 órakor, az intézetben jelenjenek meg.

(—) **Kevés Ausztria búzakészlete.** Bécsből jelentik: *Az osztrák malmok búzakészlete semmi esetre sem lesz elegendő az új termésig,* s ezért az osztrák kormány tárgyalásokat kezdett Romániával 200 vagon búza szállítására. A tárgyalások kedvezően haladnak és befejezés előtt állanak. Szépen haladnak az új termelési kampány rozsellátására vonatkozó tárgyalások is.

— **MAGYAR GYARTMANYU ÁRAMVONALAS VONATOK A ROMÁNIAI VONALAKON.** Bukarestből jelentik: **Július elsejével a Bukarest—Constanza vonalon forgalomba helyezik a Magyarországról rendelt áramvonalas vonatokat.**

— **Marschall Ferenc államtitkár átvette a gazdatisztek díszoklevelét.** Dr. Marschall Ferenc földmivelésügyi államtitkárt a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete tudvalevően disztagjává választotta. A díszoklevelet most adta át az egyesület küldöttsége *Haám* Artúr országgyülési képviselő, gróf *Festetich* Domonkos országgyülési képviselő, *Legány* Ödön vezérigazgató, *Szántó* Menyhért ny. h. államtitkár és *Faber* György ügyv. igazgató vezetésével. *Haám* Artur országgyülési képviselő beszédében ötezer gazdatiszt hálájának és nagyrabecsülésének adott kifejezést. Dr. Marschall Ferenc államtitkár köszönetet mondva a díszoklevélért, kifejtette, hogy *a magasnivójú gazdatiszti kar nélkül nem lehet erőteljes agrárpolitikát folytatni* s hazánk mezőgazdaságának fejlődése, *Darányi* Ignác óta, oroszlánrészben a gazdatisztek érdeme.

— **Magyar konyhahét és Balatoni borhét.** A hagyományos balatoni borhét programmja kibővült és Balatonalmádiban, Balatonfüreden, Tihanyban, Balatonföldváron és Siófokon a magyaros ételek népszerűsítése érdekében magyar konyhahetet rendeznek. A leghíresebb balatoni halszakácsok fognak résztvenni a versenyen, különleges balatoni halételekkel.

Ohajtja Ön hogy virágai, szobanövényei szépek s beteg virágai ismét üdék legyenek? Locsolgassa őket „Florida" Növény-tápsóval hetenként egyszer. Egy levél (15 adag) 80 fill.

Czaich-Drogériában

Budapest, József-utca 81, Mátyás-tér sarok. Vidékre is szállitunk utánvéttel. Friss és pormentes gyógyfüvek állandóan raktáron. Kamilla-tea ¼ kilogramm 35 fillér.

— **MEGKEZDŐDTEK A SZABADSÁGOK. Mindenki nyaralni megy. Most jött el a betörők ideje. Nyugodt pihenése, zavartalan nyaralása csak akkor lesz, ha elutazása előtt lakását betöréses lopás ellen biztosítja.**

3 szobás villa

magaslati levegőjü, luxuskivitel, legnagyobb komfort, központi fütéssel, melegvízzel, sürgösen tulajdonostól

25.000 P.-ért eladó

15.000 P-vel átvehető. Esetleg telekcserével. Tel.: 1-536-04.

— **Strandcikkek a Fenyves Aruházban.** A üfrdőcikk-osztályán igazán csinos holmik fillérekért kaphatók, például: női strandblúzok P 1.90, strandkendők P —.65, shortpizsamák P 1.90, strandernyők P 3.48, strandkabátok P 6.80, fürdődresszek, női vagy férfi P 1.90, gyapjú fürdőtrikók P 4.80, férfi úszónadrágok P —.98, atlétatrikók P —.88, gyermek napozók, jól kötött anyagból P —.78. Képes árjegyzékét díjtalanul küldi meg a cég.

Vyhnefürdő. Idegkimerült? Vérszegény? Beteg? — Jöjjön Vyhnére!! Fenyveserdőkkel körülvett fürdőnkön meggyógyul. Természetes meleg, vasas fürdő. Mérsékelt árak. Felvilágositás Baross-téri és az összes IBUSz; Magyar-Cseh Iparbank, Nádor-u. 6.

— **Csökkent a bankjegyforgalom.** A bankjegyforgalom a *Magyar Nemzeti Bank* junius 23-i kimutatása szerint a junius 15-i forgalommal szemben 9.4 millió pengővel csökkent. E csökkenést főképen az állami giroszámlákra történt 10.1 millió pengös befizetések idézték elő, amellyel szemben egyéb számlákról 0.1 millió pengő folyósittatott, ugyhogy végeredményben a girókövetelések állománya 10 millió pengővel emelkedett. A váltóvisszaváltások összege a váltóbenyújtások összegét 4 millió pengővel haladta meg. *Az érckészlet 1.7 millió pengővel növekedett.* Az állam adóssága a gaztatartozások rendezésének elősegitésére engedélyezett 100 millió pengös hitel terhére történt folyósitás következtében további 0.4 millió pengővel emelkedett. Az „Egyéb követelések" 1.3 millió pengővel gyarapodtak, ellenben az „Egyéb tartozások" 1 millió pengőre apadtak.

Legalább hat középiskolai osztályt végzett

fiukat drogista tanulónak

gyógyárúnagykereskedés felvesz. Ajánlatokat „Életpálya 4900" jeligére *Blockner J.* hirdető irodába, Városház-utca 10.

— **Megnyilt a keszthelyi diáküdülő.** Keszthelyről jelentik: A pécsi Erzsébet Tudományegyetem a vallás- és közoktatásügyi, valamint a pénzügyminisztérium, továbbá Keszthely és Festetich György herceg támogatásával Keszthelyen egyetemi hallgatók számára üdülőt létesitett. Az üdülő most nyilt meg és négy csoportban összesen kétszáz egyetemi hallgató felerészben ingyen, felerészben napi egy pengőért ellátásban részesül. Az ifjúság a megnyitás alkalmából Hóman Bálint és Fabinyi Tihamér minisztereket, Szily Kálmán államtitkárt, Dambrovszky Imre rektort és Pekár Mihály felsőházi tagot táviratban üdvözölte. Az üdülő ünnepélyes felavatása augusztus 1-én lesz a keszthelyi nyári egyetem megnyitásával kapcsolatban.

Legjobban nyaral és szórakozik Siófokon

Szobarendelés a fürdőigazgatóság szállodáiban, Károly-körút 3/a. Telefon: 14—52—02, 13—06—54.

— **Érettségi találkozó.** A temesvári főreáliskola végzettjei junius 29-én délelőtt 11 órakor találkoznak a Debrecen-étteremben. — A losonci főgimnázium volt diákjainak baráti egyesülete évi rendes közgyülését július 3-án délután 6 órakor tartja a „Zöld hordó" vendéglő (II., Hattyú-u. 14) különtermében. — Ugyanott és ugyanaznap déli 1 órakor tartják az 1887, 1892, 1902, 1907, 1912, 1917, 1922. évben érettségizettek 50, 45, 35, 30, 25, 20 és 15 éves érettségi találkozójukat. Tájékoztatással szolgál Kirchner Gyula egyesületi elnök (VI., Székely Bertalan-u. 23, I. 5.).

— **Röntgen Madelaine, Amerika híres lovasnője a debreceni lovasmérkőzésen.** Kivételesen nagyszabásúnak igérkezik az a lovasmérkőzés, melyet Debrecen Stadionjában július 2., 3., 4. napjain rendez a Nemzeti Lovarda. Kilencvenegy lovat neveztek a háromnapos lovasmérkőzésre és nyeregbe szállnak az összes híres lovasok és lovasnők. Ezek között külön nagy érdeklődésre számithat Röntgen Madelaine, Amerika híres lovarnője, akinek — fiatalsága dacára — nagy nemzetközi lovassikerei vannak. *Röntgen* Madelaine a hannoveri lovasiskolát végezte és már a római nemzetközi lovasmérkőzésen is feltünt. A rendezőség meghivására most részt fog venni a debreceni lovasmérkőzésen és úrlovasészámokban is indul. Nagy tudásával méltó ellenfele lesz lovasainknak. A lovasmérkőzés diszelnökei: *Siegler* Géza, *Kiss* Ferenc, *Tóthvárady-Asbóth* István tábornok, aki közismert nagy szakértelmével a debreceni lovasmérkőzés magas színvonalát biztositja és igy érthető az a nagy érdeklődés, amely Debrecen határain túl is e versenyek iránt megnyilvánul.

— **A Magyar Kenyér Ünnepe Szegeden.** Nagyszabásúnak, igen színesnek és egyúttal mély értelmünek is igérkező ünnepségek zajlanak le június 29-én Péter és Pál napján, kedden, Szegeden. Az első *„Magyar Ujkenyér Ünnepe"* lesz ez, ünnepi megemlékezés a munkáról, amit a föld embere kora tavasztól végez, hogy megszegheséssük a foszlós új kenyeret. A Magyar Ujkenyér Ünnepét az Országos Magyar Bokréta Szövetség rendezi, de teljes szeretettel vesznek részt benne az összes szegedi tényezők.

— **Távolba látunk** — ez az összefoglaló címe annak a hatalmas hangversenynek, amelyet az Ujságíró Napon július 10-én este 8 órakor az Angol Parkban a rádió rendez. Ebből az alkalomból a rádió szemtől szembe kerül a budapesti közönség ezreivel, megjelenik előtte legnépszerübb müvészeivel, speakereivel és csodálatos technikai felszerelésével, hogy a nagyszabású koncertet onnan közvetitse.. Már délután gyönyörü gyermekprogramja lesz az Ujságíró Napnak *Lakner* bácsi vezetésével. Eltekintve a rengeteg mulatságtól, minden fellépő gyermeknek külön ajándékban lesz része. A rádió nagy hangversenye után is vége-hosszat nem érő szórakoztatásokról gondoskodik a rendezőség. Minden rákerül a helyszinen készülő filmjelenetre, hogy azután az éjfélkor kezdődő monstre kabaré előadáson vegyen részt. Eltekintve a legkitünőbb iróktól és müvészektől, akik a kabaré mulatságos programját irják és játsszák, a pompás keretben felléphetnek a leghiresebb külföldi artista attrakciók is. Az állandó permanenciában lévő rendezőség a legközelebbi napokban közzéteszi az Ujságíró Nap teljes, részletes müsorát.

Müvészet. 1937. II. évf. 7. sz.

57. l. Mendly Attila : Ösi kivégzés Portugaliaban

58.l Ég a preri

59. l. Utca Lisboaban

59. l Régia arab - Zsidó negye

61. l. Vitorlás és gözhajó Lisboa elött

Mendly Attila

festő

1929-31, 1932-34.

Iparm.Isk.Évk.

1930-34. 46.l.

8. RUDNAY SÁNDOR 1819—1831.

E) PRINC · PRIMAS ALEXANDER DE
RUDNA ARCHI EPISC · S TRIGONIENSIS
Mellkép jobbra kapuciummal, csuklyás gallérral,
endjellel és mellkereszttel. Karszelvényben J ·
LANG · F · Lent XVI MAII MDCCCXX
INAUGURATUS ·

H) D · O · M · AUSPICE · | AUGUSTA ·
REGIS · APOSTOLICI · FRANCISCI · I ·
PROVIDENTIA · | SEDE · PRIMATIALI · |
CUM · CAPITULO · METROPOLITANO · |
POST · TRIUM · PROPE · SECULORUM . |
EXILIUM · | LOCO · NATALI · RESTITU-
TIS · | PRINCIPI · ECCLESIAE · HUNGARI-
CAE · | HONORIBUS · | MAGNAE · HUNGA-
RORUM · DOMINAE · | DIVORUMQUE · |
STEPH · PROTOREGIS · ET · ADALB · E · M · |
PANNONIAE · APOSTOLORUM · | A FUN-
DAMENTIS · EXCITANDAE · | PRIMUM ·
IIUNC · LAPIDEM · | SOLEMNI · RITU ·
DEDICAVIT · | IX CALENDAS MAII |
MDCCCXXII ·

Arany. 46 mm. *Weszerle J.*, Érmészeti Táblái
3. 30. t. 4. sz., *Num. Közl.* X., 1911. 98. l. 50. sz
— Lepold Katalógus 104. sz. — Josef, Nicolaus
Lang (1776—1835) bécsi éremművész műve
822-ből.

9. SCITOVSZKY JÁNOS, 1849—1866.

E) JOANNES · BAPT : CARD : SCITOV-

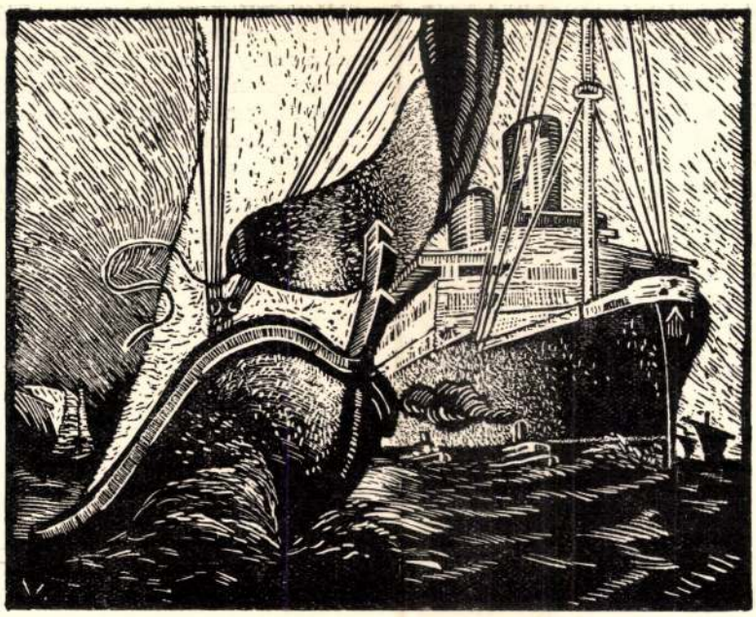

Mendly Attila: Vitorlás és gőzhajó Lisboa előtt

SZEPESIEK A NEMZETI SZALONBAN

A divatos tájszemlélet nagyszerű példája lehetne a Szepesség múlt századi egységes szellemi arca. Az előző századok bátorszellemű törekvéseinek a kudarca után: Caraffák, császári csendőrök csizmái után eszünkbejutott az embereknek a nyugalmas élet öncélja, a mindennapért és önmagáért küzdő nyárspolgári életfelfogás. Eszmék, új gondolatok, lelkesítő tervek már nem kellenek. Ezen már túljutottak, tudják már, hogy úgyis kialszik a láng és hogy minden lázban égő szem egyszer csak elvizenyősödik. Most már hideg szemmel tudnak nézni a Nyugatra. Az új szín- és formaelképzelések, a kirobbanó szellemi forradalmak csak a várakozás álláspontját érik el a szívekben. Várjuk meg a végét!... Ide csak a véglegesen leszürt formák jutnak, uralkodnak a medvecukorrá érett barabási megfogalmazások. Ez már biztos, ez már nem csal meg. Hogy van festő, aki lángokban látja a világot és szobrász, aki a gipszből festményeket akar gyúrni, az nem érdekli őket. Majd csak az, ami jó megmarad belőle. Még Szinyeit sem veszik észre, pedig ő időnként ott fesiteget közöttük és nem állnak meg egy pillanatra se a zsibrai országúton megnézni, hogy mit csinál az a vadászkalapos úr ott a pipacsos rozstábla szélén. Jók a Markóféle vízesések a kirajzolt levelű fákkal, elég az okos romantika, az enyelgés az enyhe félhomályban. A levendula szagú fiókos szekrények és a távol ködébe merevedett pajkos kis zergék finoman és teljesen elmondják ennek a zord és önmagába néző fensiknak egész életét. Ami drámaiságot a fényt és árnyékba burkolt bányászhalál, ami lirát a szinfelbontások alkonya ad, az már e körön kívül készült, nagyobb hírű talán, de egy kicsit mindig pirulnia kell, ha hangos szavával ebbe a szolid, túltiszta levegőbe téved.

A levegő nem mozog, csak enyhén hideg. Áll az élet és olyan jó, hogy nyugalom van. A harsogó kilátás ismeretlen, nem üvöltenek a rikitó színek, senki nem akarja megváltani a világot. Élni az életért, a mindennapért, sodródni az időben. Az évszázados kultúra higgadságot parancsol, már bebizonyítást nyert, hogy nem érdemes ágálni a színpadon, nem érdemes az egyetemességért küzdeni, hiábavaló kantárt vetni az életre, hogy szebb jövő felé vezessük a napokat, a sors ugyis lerázza magáról a lelkesedés nevetséges kis pórázát. Szemlélődni kell, azt is meggondoltan, megvárni, hogy beválik-e az új találmány, gyüjteni a jó kicsinységeket, hogy kényelmesebbé tegye a nekünk oly fontos jelentéktelen létünket. Szellemi hullámok, világnézeti viharok ide nem érnek, az intellektuális múlt bíráló szemlélete nem enged lángolni jelszavakért és divatokért. Csinálják azt a „homo novus"-ok, a gondolat új emberei, a földből kinőtt új népek, az új műveltek, akik még nem ismerik a kiábrándulást, akik még nem csalódtak, csak lelkesedtek. Akik még tegnap írás és olvasás nélkül álltak, kik csak most szédültek bele a szellemvilágba. Küzdjenek ők, a friss vérüek és a betegek, a rajongók. Itt majd aztán megméretnek és érdemük szerint tudomást vesznek róluk.

A zúgó fenyők között, a Tátra üveges távlatában nagyon nyárspolgárok voltak az emberek és nagyon boldogok. Finoman és halkan mosolyogtak, így örültek a sorsuknak. Vérmérsékletük kiszámított üteme mind gazdagabbá tette őket és mind óvatossabbá. Napról-napra biedermeyerebbek lettek és kimértebbek. Társadalmi életet éltek és uzsonnára meisseni csészéből itták a csokoládét. Másnap már brüsszeli csipketeritő is volt hozzá. Az emelkedés öröme azonban nem robbant ki hangos csuhajokban, mert itt nem volt kurjongás, csak csendes kiszámított élet... Azután egyszer a csendes összeszokott kis fészekbe belépett egy brutális óriás, a háború és kiméletlenül összehányt mindent. Szétszóródott és összeomlott az élet, a szép nyugalomrendszer fölborult és elveszett a szilárd talaj. Az emberek most se rikoltoztak, csak rájöttek, hogy más korban élünk, hogy elmúlt egy század észrevétlenül és már jól bent járunk a következőben. A Szepességben a világháborúval kezdődik a huszadik század, ami idegesség és feszültség előtte volt, az ott nem zavart: elsülyedt a terebélyesedő nyárspolgári élet tollpárnáiban. Ez a földrengés észrevétette a szepesiekkel, hogy más az élet

formája, más a külseje, belseje, lényege és gondolata. Eltüntek a ferencjóskában fogant díszmagyarok és a céhszerű klikkekbe tömörült üzletmenet finom felelőtlensége.

A „spiessbürger" józansága azonban mindenen fölülemelkedik és ha kiszóródott is a világvárosokba, beletalálja magát — ha esetleg kicsit félszegen is — a kitömött vállú ruhákba, villanygépeket ácsol, hajlékony modern táncosnőket les meg... Már csak néhány rózsaszínű virágos biedermeyer-fotel utal a csőbutorok között a kedélyes kimértség életkomoly játékaira... Az ottmaradottaknak pedig már csak a nyomorú nyugdíjak üzenik a múltat, minden más új, nyugtalan, túlhangos üvöltő utánzás és egyáltalában nem „cipszer".

* Tibély Gábor

A kiállított anyag egy fejezetét tartalmaza a magyar művészettörténetnek. Markó Károlytól Lux Elekig a tehetségesebb és kevésbé tehetséges művészek egész sora ábrázolja azt az egyéni világot, mellyet Szepesség jelent művészeinknek.

Müller János a Szepesi festészet atyja és Markó Károly a múlt romantikus világának képviselői. Katona Nándor tájképei egy nyugodt lélek békés létszemléletének eredményei. Borongós, sejtelmes, egy kereső és sokat váró lélek misztikumába vezetnek Mednyánszky László báró képei. Rombauer János már gyakran impreszionista megoldásokat keres. Munkáiból főleg a nagy hatást gyakorolt arcképei emelkednek ki. Követői közül a tehetséges Tibély Károly említendő meg. Egészen eredeti, bizonyos mértékben Van Goghra emlékeztető megoldásokat látunk Olgyai Viktortól. Bőhm Ritta kompozicióí kedvesek, közvetlenek s a maguk naiv egyszerűségével bájolják el a szemlélőt, a Bőhm festőnemzedék harmadik hajtása R. Fehér Lolly valóságábrázolásban mutat be egy férfiarcot. Szent-István y Gyula chiaroschurója, képszerkesztése és megjelenítő ereje mind a festő tehetségéről tesznek tanúságot. Megemlítendők még Boruth Andor és Ócsvár Rezső sikerült figurális témamegoldásai is. A modernek közül Medveczky Jenő és Kiss Viktor emelik a kiállítás fényét.

A szobrászok közül az erős plasztikai érzékkel megáldott Bőhm József Dániel finom megoldású érmei és Lux Elek ismert kecses tisztán forma és vonal kultúrára felépített arcmásai és figurális alkotásai teszik értékesebbé a sikerült kiállítás hatását. r. d.

Bernáth Aurél: Tengerpart
A Fränkel Szalón kiállításáról

FINN GRAFIKUSOK A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN. Valami megfoghatatlan transcendens, elemi ősgroteszk atmoszféra lengi körül a finnek reprezentativ kiállítását. Nem színben, nem formában és nem koncepcióban jelenik meg ez előttünk, a szelleme, a lelki konstrukciója más az ezer tó világának, a Kalevala misztikus egyszerűsége ez.

Meghalkult a víznek útja
Folyótorkolathoz jutva
Tűzláng is lelohad végre
Egész éjen által égve... (Kalevala.)

Mindent besugárzó északi fény a művészetük, elborítva a teret és időt, a nappalt és az éjt, észak kiismerhetetlen varázsszőnyegével. És mégsem lesznek a magasban hidegen ízzó csillagokká, földi fényt sugároznak, földi máglyákat gyujtanak, melyeknek lángjai a végtelenségeket ostromolják.

Az apró élet közvetlenségeiben keresik az esztétikai lehetőségeket s ez az egyszerűen fogalmazott mondanivaló a spirituális átérzések hullámaiban lesz ujjá, eredetivé, művészetté. Naturalizmus és szimbolizmus, valóság és mese, test és lélek elválaszthatatlan szöve-

Mendly M. Attila

"Új Szalon" első kiállításán a Kossuth L. utcában tájképe szerepel.

MH. 934. IV. 18

Arendly Attila

Csoportkiállításon vett részt a Karantimus rendkívüliben. (II. Toldy F. u. 30.)

V/11 1933. XII. 14.

MDK

Mendly Attila, disz.fest.

Iparm. Isk. Evk. 1934-36.

43.1.

MDK

Mendly M. Attila, festö

136. Készülö vihar. Olf.
137. Tabán /Záporesö/

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp.1934.ápr. Kat.

Mendly M. Attila MDK

Pusztai csönd, olf.
Emlékek, olf.
Harmónia, olf.

Uj Szalon 1934. május.
Tavaszi kiállitás

Mendly Attila MDK

Vihar, olf.

Balatoni Társaság V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1933. május

MDK

Mendly M.Attila, festö

Magyar Montparnasse.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat. 1932.dec. Kat.

MDK

Merdly Attila, festö

emlitve a katalógusban.

Uj Szalon.-Tabán kiállitása. 1934.május. Kat.
1934.Ápr.

MDK

Mendly Gyula, testöm.

Frappáns tájképei a jövö nagy dinamikáju müvészévé fogja avatni.

/d.aó/ : Tavaszi tárlat az Uj Szalonban. Magyarság. 1934.máj. 27. 19.l.

MDK

Mendly Gyula

Kányavári dombon, of.

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 6 l.

MDK

Mondly Gyula, festő.

Falu széle, of.

Visegrádi hegyek "

Nemz. Szalon. - A Független Művész Társ. - IV. kiáll.

1931 XI. - Flat.

MDK

Mendly Gyula

Dunántuli dombosvidék
Klotild telep
Tájkép

Uj Szalon tav. kiáll. 1934. máj.

MDK

Mendly Gyula - Martosné R.Camilla

Erdő széle, paszt.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

7. l.

Mendly Gyula

Lecsapolt halastó, olaj

Tavaszi kiállítás. Szepesi Szalon. 1941. ju
junius. lo 1.

Mendly Gyula

Tél

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április,

21 l.

A nyomtatvány a XVI. század végén Kutassy János győri püspök tulajdonában volt.

2a lap: A lap alsó, belső szélén *Kutassy János* címerének tollrajza (kb. 70×76 mm) látható. Egy puttófejjel s volutákkal díszített keretbe illesztett címerpajzs, haránt tagolt mezőben szikla mögül felszökkelő egyszarvút mutat, egy-egy heraldikus rózsamotívummal. A címerpajzs fölött püspöki infula és pásztorbot. A címerkeretet jobboldalt egy szárnyas putto tartja. A putto karján átcsavarodó tekercsszalagon felirat: IOHANNES KUTASSY EPS. IAURIENSIS.

37b lap: A Kánonkép színezésekor egy korábban dolgozott mester a metszet alá évszámot festett: 1.5 † 6.7. Egyúttal a lap külső szélére silányabb fekete vonalornamentikát rajzolt, ez azonban a nyomtatvány bekötésekor nagyrészt levágódott. E korábbi mester élénk kék, zöld, vörös színekkel s ecsetaranyárnyékolással színezte a Kánonképet.

332b lap: „Impressum Uenetijs in edibus Petri Liechtenstein Coloniensis Germani."

Rivoli, Duc de: Les Missels imprimés à Venise de 1481 à 1600. Paris, 1896. 234.sz. — Weale, W. H. — Bohatta, H.: Catalogus Missalium ritus latini. London, 1928. 279—280. l.

Knauz Nándor: A magyar egyház régi szokásai. Magyar Sion, VII. 1869. 195. l. — Knauz N.: A magyar egyház régi mise- és zsolozsma-könyvei. Esztergom, 1870, 35—45. l. — Könyvkiáll. Eml. 200. l. 15. sz. — Podhradczky József: Egy régi zágrábi miséskönyv megismertetése. Magyar Történelmi Tár, XIII. 234. l. — Szabó Károly—Hellebrant Árpád: Régi Magyar Könyvtár, III. 176. sz. — Hubay Ilona: Missalia Hungarica. Budapest, 1938. 54. l.

Mendly Gyula

Nyárfák, olaj.
Tihanyi Balaton, olaj.
Somogyi part, olaj.

Nemzeti Szalon

Őszi kiáll. 1939. Velp.

Mandly Gyula

festő Műcsarnok

1932. dec. hó 1 - 328

Mendly Gyula

festő-

szül. Páka (Zalam.)

1885. máj. 8.

Lásd

Lex Magyar 8

379. b. l.

Mendly Gyula

festő

Műcs. kiáll, 1929 tól

Pipics 117 l.

vétele

Mendly Gyula

Europai Kurir

1935. II. cf. 1. 2

Mendly Gyula; Rákospatak mentén,
Le long du Ruisseau de Rákos. Along the brook of Rakos.

d'un Chien

Jávor Béla: Táj, Paysage, Landscape,

Tagy Béláné Vajnovszky Kriszta: Bivalyok között.
Buffles, Amidst Buffaloes,

Mendly Gyula

Mulsavnok festő
Lónyai u. 71

1929. tav. Kiall. 187

Sepsi-Szentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum) X. 1870, 185–191.

(értékeinek mentése a román betörés idején

MDK

Mendly Gyula, festö

Bokrok a télben. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat.1932.szept. Kat.

Mendly Gyula, festö

Napfolt a Tabánban.	Olajf.
Udvarsarok.	"
Behavazott Tabán.	"

Uj Szalon.-Tabán kiállítása. 1934.május. Kat.
1934.Ápr.

MDK

Mendly Gyula, festö

Csöszház a Balaton partján. Olf.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat .1932 dec. hat.

MDK

Mendly Gyula, festö

Julius. Olf.

Nemz.Szal. 1.-A Független Művészek Társ. -III.kiáll.
1930.okt. Kat.

Mendly Gyula

MDK

Dunántuli dombosvidék
Klotild telep
Tájkép

Uj Szalon 1934. máj.
Tavaszi kiállitás

Mendly Gyula, festö

138. Napfolt az erdöben. Olf.
139. Falu-közelében. "
140. Füzek a viharban. "

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp. 1934. ápr. Kat.

Mendly Gyula

Jestő
Havas táj c.
Téli táj c.
Lepei repr.

Hongrie – Magyarország
Préface. Páris – Budapest, Bp. é. n. 26. l
29. l.

— Liliomok közt	Heliogravure
— Műbiráló hölgyek	"
— Nászuton	"
— Orgonavirágos hölgy	"
4 cm. kemény tölgyfakeretben K 15.—	
— Otthon	"
— Szent Erzsébet	"
— Szent?	"

Oldal	A műlap nagysága		Árak koronákban			
	margó nélkül	margóval	21	2, 3, 36	26, 29, 32, 35	10, 11, 14, 16, 17, 20, 24, 28, 34, 37
			számú keretben felszerelve			
61	16½×21	40×50	—	—	—	—
21	104×62	—	**62**	**72**	**78**	**82**
60	33½×47½	60×80	—	**47**	**48**	**52**
22	52×100	—	**62**	**72**	**78**	**82**
	52×100	72×116	**74**	**86**	**88**	**92**
7	49×39	73×95	—	**60**	**62**	**65**
54	50½×80	80×110	—	**86**	**88**	**92**
54	50½×80	80×110	—	**116**	**118**	**122**
54	50½×80	80×110	—	**86**	**88**	**92**
54	50½×80	80×110	—	**116**	**118**	**122**
54	50½×80	80×110	—	**86**	**88**	**92**
54	50½×80	80×110	—	**116**	**118**	**122**
34	65×51	80×100	—	**76**	**84**	**96**
8	19×27	40×50	—	—	—	—
63	41½×72	70×95	—	**60**	**62**	**65**
62	41½×72	70×95	—	**60**	**62**	**65**
40	44×28½	80×60	—	**54**	**58**	**62**
40	45×29½	80×60	—	**54**	**58**	**62**
39	20×27½	40×50	—	—	—	—
64	41½×75½	73×97	**60**	**62**	**66**	**74**
57	48×71	73×97	**60**	**62**	**66**	**74**
69	66×54½	—	**48**	**52**	**56**	**60**
37	25×24	40×50	—	—	—	—
63	34×44	60×80	—	**47**	**48**	**52**
12	62×77	—	—	**52**	**54**	**58**

Mendly Gyula

"Tájkép" c. műve a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

M.934.VI.10.

Menegheello-Dinčić Virgil

~~Spalatban~~ született 1876-ban Spalatoban, hol jelenleg is él. Rómában, Bécsben és Dresdában végezte tanulmányait. Kiállított Zágrábban, Eszéken és a Kollektiv kiállításon Spalatoban és Zárában.

Strussmayer koledar za god. 1919. – 197 oldal.

Mendly Gyula MDK

Tél

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Mendly Gyula MDK

Göcseji présház, olf.

Mücsarnok 1929 téli kiállitás

Mendly Gyula

Alkotásával szerepel az Uj Szalon tav.tárlatán.

M.934.V.27.

Mendly Gyula

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

E.K.932.IV.24.

Wendy Gyula

MDK

Mendly Lajos, festőm.

Lecsapolt halastó. Olf.

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1941.jun.15-29. Kat.

Mendöl Tibor

A Kárpát-medence városa c. német nyelven (Die Stadt in Karpatenbecken) is megjelent munkájában vitába szállt a szerző felfogásával.

Gronasztói Pál: Töprengések a tudományról; Valóság, 1969. 8. sz. 17. l.

MDK

Mendöl Zsuzsa

"ritikája a Kaposvári Tavaszi Tárlatról

Jelenkor 1967 jun.

Mendrei György, [aranyműves] drágakőfoglaló

MDk.

Jénykép: a szakma fogásait és művészetét tanulja Markovits Imre mestertől

Hír - jénykép

Népszabadság, bp. 1959. márc. 6.

3. C.

MDK

Mendrich Antal
feszület és gyertyatartók

Lukács Zs: Eg. házművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1908, 257-258 l.

ifj Nendtvich Andor

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társaságának Ősi tárlata - akkortásaival szerepel.

Magyarság
1934 x. 30.

Menegatti Antal épitéz (?) M.D.K.

Osli, r. k. templom szószéke

Genth. hüenl. 1959 I. 231

M. D. K

MENEGATTI Antal szobrász

1738. Osli, szószék

Agghazy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 239. II. 205. e.

M.D.K.

MENEGATTI József festő

szül. 1690 Kismarton, megh. 1762 no.

1746 Kismarton pl. t. festés

1748 " aranyozás

1747 " Városháza freskó renovä-

lása

Garas XVIII. p. 187, 236. l.

M.D.K.

Menellèr Caspar, szobrász

Augsburgi mester. Németalföldi hatás alatt dolgozott. Pálffy Miklós országbirónak a pozsonyi dóm szentélyében álló siremlékét faragta a XVII. sz. első felében 452.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. kötet. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva. 1960. Bpest

HANSS MENERSDORFFER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelével találkozun 1715-ből.Kihirdetve:1716.febr.14-én.-A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.- E mesterek egyike volt:
32.- Hanss Menersdorffer,Deutschendorff. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első.nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

HANSS MENERSDORFFER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét lathatjuk 1715-ből.Kihirdetve:1716.febr.14-én.-A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.-E mesterek egyike volt:
30.- Hanss Menersdorffer, Deutschendorff. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

JOHAN MENERSDORFER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
202.-Johan Menesdorfer,Goelnitz, 152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfetés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Míz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

JOHAN MENESSDORFFER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
111.- Johan MENERSSDORFFER, Volck. 152.old

DOMONKOS OTTÓ : Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

MICHAEL MENESDORFER, textiltestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
246.- Michael Menesdorfer, Gomnitz, 1802. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

TOBIAS MENERSDORFER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét talaljuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tratalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
205.- Tobias Menersdorfer, Welka. 152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

TOBIAS MENERSDORFER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelékben a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
82.- Tobias Menersdorfer, Deutschendorf. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

TOBIAS MENERSSDORFFER, textilfestomester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
118.sz Tobias Menerssdorffer, Neudorff. 152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974.

1967-ben születtem.
1986–88. Kirakatrendező Iskola, Tolvaly Ernő tanítványa voltam.
1988. Fiatal Képzőművészek Stúdiója tagság.
Jelenleg a Budapest Galéria kiállításrendezője vagyok.

I was born in 1967.
Between 1986 and 1988 I attended the window-dresser school, my master was Ernő Tolvaly.
I became a member of the Studio of Young Artists in 1988. Currently I am the exhibition organizer of the Budapest Gallery.

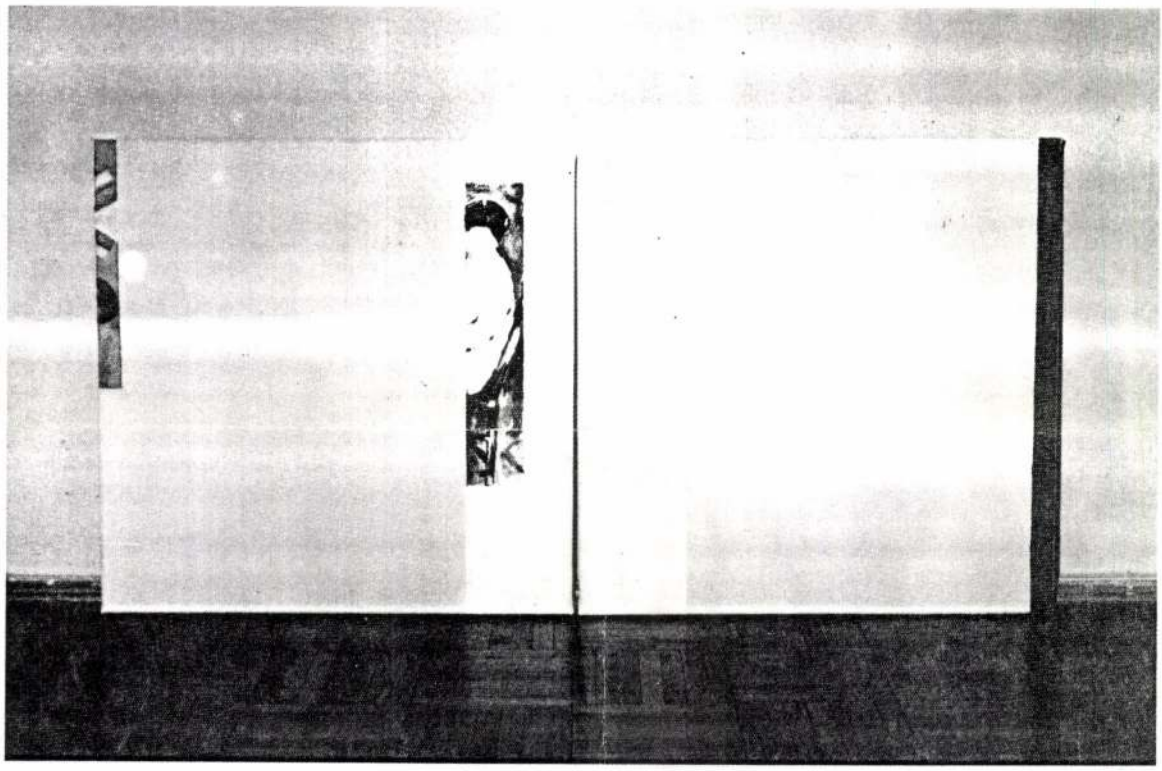

Állandóan zárvatartó múzeum

Kiállítások/Exhibitions:

1988. „Igen, nem, talán, gyerünk", Kirakatrendező Iskola, Budapest
1989. „Képek", Lágymányosi Közösségi Ház, Budapest
„Not im not work for", Art Mozi, Budapest
1990. „Állandóan zárvatartó múzeum", Francia Intézet, Budapest

Csoportos kiállításon nem vettem részt.

Bibliográfia:
Schindler Endre: Háta mögött Menesi Atila – ÉS 1990/19

MENEGI Attila

Ménes László, festő

A Csepel Galériában állította ki „hiperrealista" műveit. Megemlített művek: Langyos víz, Motoros fiú, Célpont.

(h.s.): Csepeli Galéria 2.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 9.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

Mónes László festő

1972 JUN 9

GYORSINTERJÚ

Csepeli Galéria

Érdekes kiállítás nyílt a minap a Csepel Galériában. Fiatal festő, Mónes László nálunk szokatlan stílusban készült műveit tekintették meg a látogatók.

— Különös technikával dolgozik.

— Ez alkalmas rá, hogy a rossz amatőrfotók világát, hangulatát felidézzem, s felfokozzam a jelentéktelen pillanatokat. Jól ki tudom fejezni vele azt az ironikus mondanivalót, amely a múlt három évben az emberi gyengeségek láttán megfogalmazódott bennem.

A kiállításnak sikere és sok látogatója volt. A bejegyzések tanulsága szerint a „Langyos víz", a „Motoros fiú", és a „Célpont" tetszett leginkább. A festő örül neki, de már a jövőről beszél:

— Egy korszak lezárul az életemben. Nem festek többé hiperrealista stílusban, mert ezzel csak megjegyzéseket tehetek. Én viszont valami komolyabbat, valami fontosabban szeretnék mondani.

(h. s.)

CZYREK NYI
BONNI Ú

Varsó, június 9.

Jozef Czyrek lengyel külügyminiszter-helyettes hazaérkezett bonni és párizsi tárgyalásairól. A varsói sajtónak és rádiónak adott nyilatkozatában a többi között ezeket mondta:

— A lengyel—nyugatnémet szerződés ratifikációs okmányainak kicserélésével az *egyezmény* életbe lépett. Bonni tárgyalásaim során természetesen szó esett arról, hogy —

e szerződés betűjéhez és szelleméhez híven

— államközi kapcsolataink normalizálásának milyen irányban kell haladnia. A szerződés ratifikálásának tényéből következő első gyakorlati dolog a két ország rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti rangú diplomáciai képviselőinek

Ménes János debreceni polgármester.

Magyar Nemzet.
1949. v. 21., 5. old.
(: Riport. :)

MENESI Attila

Vigilia 1992/7

Az az egy szó, amely olyan pompásan illik a műre, hogy se nem szűk, se nem bő, mindenütt teljesen megfelelő, így hangzik: szélhámosság.

Fáy Miklós

Menesi Attila kiállítása

Menesi Attila *Alkalom* című májusi kiállításán, a Stúdió Galériában a néző első pillantásra nem láthat *mást*, csak az üresen körbefutó falfelületeket. Azután lassan „kirajzolódnak" a falról „leválasztott", album-lap nagyságú „képek": egy-egy lelakkozott, vagy „leüvegezett" falrész. A „téma" lehet egy repedés, egy szög helye, koszfolt, az előző festékrétegeket is láttató „bekaparás". Vagy egy lefestett papír, amely a fal fehérségét és faktúráját próbálja utánozni, néha egy szándékoltan (?) ügyetlen kihagyással.

„A kép takar" — állítja Menesi egy korábbi írásában. „A fal, amely előtt elhelyezték, éppen a kép mögött van. A tér, ami alig érinti, képpé válik." Menesi tehát nem a kiállítóterem részleteit állítja ki, hanem a terembe helyezi az eddig nem-látható, a képek által eltakart *hátteret*, a lakk, az üveg, vagy éppen az azonosságot jelző átfestés „átlátszó" határsávjain keresztül. Így képződnek azok a „látszólag" üres felületek, melyek képként különítik el magukat az alaptól, a faltól. Ám a bemutatott rétegek úgy határolódnak el, hogy keresztül engedik magukon a tekintetet. Akkor *mi* az, ami itt látható? Másfelől: maga a fehér (?), üres (?) fal is kirekesztés, elfedés. Maga a kép?

Menesi egy olyan *köztes* helyzet felé próbál „elmozdulni", ahol az állítások nemcsak feltételezik, hanem egyúttal ki is oltják egymást. A kettősségek azonossága valahogy mindig a *másik* oldalt villantja fel: be-nemavatkozással létrehozni egy képet, amely a kitakarással válik láthatóvá. Fokozataiban pedig, mint például a lakkfelületre helyezett üveglap kettős takarása, nem más, mint két fajta, egymást kioltó átlátszóság.

Bár ez a jelzések minimumára korlátozódó mű-képzés még felfogható egyfajta „monokróm-festészetnek" is, mégis inkább mintha leletként mutatná be a fal felületeit. A festékrétegekként konzervált időt? Egy repedést, ami idővel „túlfuthat" a behatárolt felületen? „Visszatűnnek" ezek a képek a kiállítás után újrafestett terem falán? Vagy talán csak ekkor válnak igazán képpé: mint feltárásra váró felületek egy *másik* festékréteg alatt.

Kelényi Béla

Beremányi Géza: Légköbméter

A közelmúltból a jelenbe átkígyózó mindennapjaink groteszk fényképalbumát tárja a szűk pincenézőtér kényelmetlen székein kuporgó, ám lelkes közönség elé az R. S. 9. Színház Kőváry Katalin rendezte kitűnő előadása. A még „hályogkovács-dramaturgiával" dolgozó Beremányi Géza darabjának ősbemutatója 1979-ben volt a Pesti Színház deszkáin, ahol a *Légköbméter* a lényegében egzisztencia nélküli és főleg lakástalan fiatalok, illetve az így-úgy berendezkedett (társadalmilag is valahogy gyökeret vert) szülő- és nagyszülő-nemzedékek áldatlan konfliktusát ábrázolta, melyben a személyes gyarlóságok ellenére nem elsősorban egyik vagy másik fél, sokkal inkább a levegőtlen és mozgástér nélküli kor a vétkes.

A lakásról lakásra becsengető, mindenhol agresszíven hajlékot kolduló Kiskatona az ún. stációs dráma szabályai szerint járja epizodikus egyhelyben-vándorútját. Kőváry — logikus dramaturgiai munkája, ésszerű szövegkurtításai, a játék profilját és miliőjét meghatározó pompás színészválasztása és vezetése mellett — azt is teremtő módon ismerte föl, hogy ha a főhős *az* otthont keresi magának, menyasszonyának, bizonytalan jövőjének, akkor fölösleges *sok* különböző odút, egyszobást, kisebb-nagyobb tanácsit, ízlésesebben vagy silányabbul berendezettet a színre vinni (meg hát a mintegy négyszer öt méternyi játékhelyen nem is fér el egy bérház...). Így lett alapvető fontosságú az alig variált *egyetlen* díszlet, amely dobogócskára emelt szék, asztal, kempingágy — mondhatni *szocialista* tábori ágy együttese. E láthatatlan dobozba zárt, egyazonos és mindig más, reménytelen belvilággal szemben egy-két láda sör jelképezi a nem sokkal kecsegtetőbb külvilágot. A szűkös, fülledt pincehordóban, a kicsike színházban

ülő néző hamar ráébred, hogy ő maga szinte ugyanazt a helyzetet éli (üli), lényegében ugyanazt a valóságot — a hiányt — érzékeli, mint a Kiskatona (sőt részben a negatív színezetű vagy taszító mellékszereplők is).

Ez az összezártság, melyet folyton szétfeszítene a szereplők érdek- és habitusbeli különbsége, a látványnak ez a szimbolikus dobozoltsága valóban „fényképeket": találó jellemek szociofotóit mutatja meg. Kováry rendezésének legmaradandóbb élménye mégsem a fojtogató szűkösség, a (politikai) fenyegetettség érzékeltetése, hanem a totális szeretethiány fájdalma. *Igó Éva* finoman cigarettafüstbe ködlő bárzongoristanője éppen attól szépül meg, hogy tudna szeretni, ha merne; *Kiss Jenő* funkcionárius-portréját a félelemmel vegyes üvöltő gyűlölet teszi megrendítően rúttá. A sok nagyszínházunkból verbuvált nagyszerű szereplőgárda *valamennyi* tagja jelesre vizsgázott karakterizáló készségből és a parányi tér követelte szakmai fölkészültségből. A jók között is a legjobb *Ternyák Zoltán*, a Kiskatona. Monori Lili óta nem volt olyan színészünk, aki hozzá foghatóan képes keverni a tanult, kidolgozott szöveget az abszolút rögtönzésszerű élőbeszéd profán varázsával. Ki fog neki szállást adni?

Tarján Tamás

Beckett: Szöveg és zene

„semmi sem kimondható..."

A két nyelvű — két nyelven író — Beckett, aki amúgy is kedvvel elemezte, boncolgatta, kérdőjelezte meg az emberi létezés alapkategóriáit, alighanem törvényszerűen jutott el a *Szöveg és zene* című egyfelvonásosig. A filozofikus indíttatású történet, amely lételméleti alapon vizsgálja művészet és élet, hatalom és művészet árnyalt összefüggéseit, egyszerűcske sémára épül. (Csakúgy, mint a Godot-ra várva egzisztenciális problémaköre.) Egyfelől itt van Brekk, a főnök, a gazda, az úr, stb., másfelől Joe és Bob, a beosztottai, szolgái — nevezzük, ahogy akarjuk. Kis egyszerűsítéssel: Joe a Szöveg, Bob a Zene. Brekk kiötöl egy témát, amelyet Joe-nak kell szöveggé varázsolni, Bobnak pedig zenébe önteni. Ezt a varázslást persze némi becketti önirónával úgy kell érteni, hogy Joe a házifeladatul kapott témákról — Szerelem, Kor, Arc — előbb csak nyögdécsel valamit, majd pedig ontani kezdi a közhelyeket. A szöveg létét, létének értelmét kérdőjelezné meg Beckett? Miért is ne. A játék paradoxona: mindezt úgy teszi, hogy közben a Szöveg szövegel, a Zene zenét játszik, válaszolgatnak, vitatkoznak egymással, a hangzavar olykor lágy mondattá, máskor lankás lejtésű dallammá szelídül, a keresés kakofóniájából egy szó, egy taktus kiválik, mármár azt hisszük, hogy az az igazi, de nem, legföljebb ha csak pillanatokra tűnik úgy.

Ács János Helyey László tudálékos Joeja és a zeneszerző Márta István szavak nélkül, pusztán zongorája által megszólaló Bobja segítségével érzékien intellektuálissá rendezte a darabot. Kár, hogy nem rendezte egy kicsit őrültebbé. Az egyedül igaz, a legeslegvégső forma megtalálásának nyugodni nem hagyó, kegyetlen vágya úgy talán még jobban mutatta volna, hogy a lényeg más, mint a cél. A lényeg: a keresés.

...meg a harmadik

Van a Szöveg, van a Zene és van a harmadik. Ő a mindenkori főnök. A Megrendelő. (Az egyszerűség kedvéért nevezzük így.) Selyem pizsamanadrágos, kockás házipapucsos, házikönttösös háziúr. (Pontosabban: házi úr.) Vén nyápic. Lóbálja magát a hintaszéken, stampedlit ürítget, szivarozik és a botjával kalimpál. Jóságos képű főcinikus. Úgy sejtjük, gonosz kis öregember lehet. Csak sejtjük, mert Jordán Tamás nem tulajdonságokat játszik. Nem cinizmust, gonoszságot, nem hajlott kort. Valakit. Egy olyan Brekket, aki bottal jár ugyan, de fiatalosan kezd el rohangászni, ha csőbe tudja húzni valamelyiket a kettő közül. Diktál. Kommandíroz. Rendelkezik. Megrendel, elfogad, elutasít. Ha jót kap, az ő érdeme az is, ha nem, kikuncoghatja a károrömét. A szegény csak arra nem számít, hogy a megrendelt „áru" túl jól sikerül. Hogy a szívébe mar minden jól leütött taktus, hogy az agyán dörömbölnek a mondatok, hogy lelkéből lelkedzik a

MDK

Mendly M. Attila

Pusztai csönd, olaj
Emlékek, olaj
Harmónia, olaj

Uj Szalon tav. kiáll. 1934. máj.

Menesi Attila

BAKSA NÁNDOR
HERNÁDI IVÁN
MENESI ATILA
MEGHÍVJÁK ÖNT
KERT
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSUKRA
1992. ÁPRILIS 3-ÁN
18 ÓRÁTÓL
A TÖRÖK FÜRDŐBE
BP. II., FRANKEL LEÓ U. 48-50.
A KIÁLLÍTÁS 24 ÓRÁN
KERESZTÜL TART
SZABADTÉREN

Christoph Rauch
Menesi Attila

1995. szeptember 1-15.

A kiállítást megnyitja:
András Gábor
1995. szeptember 1.
17 óra

Liget Galéria

H-1146 Budapest,
Ajtósi Dürer sor 5.
Nyitva: kedd kivételével
naponta 14-18 óráig

F.k.: Reszler Erneszt in

LIGET
GALERIA

MENESI ATTILA

Christoph Rauch

és/und Menesi Attila

megosztanak egy teret/
teilen sich einen raum

MENESI ATTILA

XXXIV. évf 30. sz. 11. p. ÉS

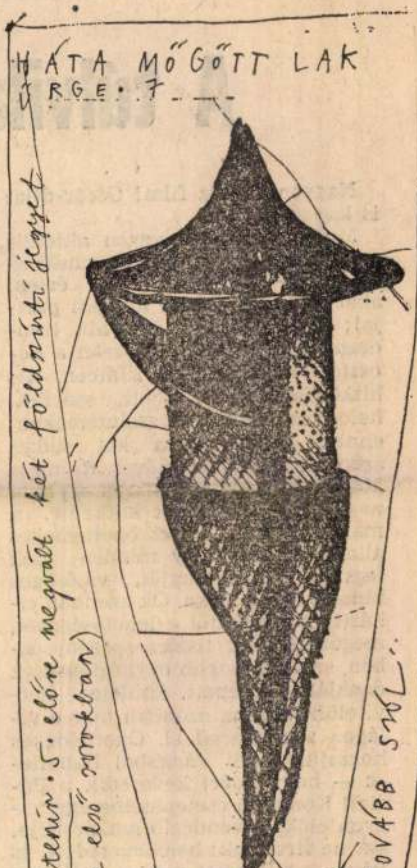

Menesi Attila rajza

...osig, az alumí-...rahált jelzőmű-...óhoz, akinél „a kutya módjára ... Úgy gyűjti be ...nergiáit, a neki bulgáriai útunk-...árvánnyal sza-...ferét a pákozdi művészetben a ...ség és az újság ...ob és elmélyül-...t a magyar mű-...juk. Az ugyan-...kísért Projekt-... Artystycznyből ...eg előttem."

...László*val* is az ...gét, hogy egy-...az anyag álmo-...kább a költői ...etet kapcsolta ... és az erkölcs ... *Péterért, Mó-...lyés Gyulához,* ... S a szépségre ...rt? Takács Im-...os találkozásai ... fehérvári Be-... utcán, olyan ... csak egy nem ...agy hajójában ...mnusz. Alul-...öt-hat fél ko-... el egy költői ...llünk mi itt ...nelházakban, ...kásokban, a ...ránkban? Ki ...kéznyújtást?" ...el tudja hin-... Úr nevében ... gazat hoz az ...ki úgy tud ... hogy el is ..."

KOLOZSVÁRI PAPP LÁSZLÓ.

A túlvilágon e

Nagyon ravasz film! Oscar-díjat is kapott.

Múlt század — nagyon aktuális —, Jütland — műveltebbeknek Jytland — félsziget (aki érteni akarja, annak Dánia nyugati partja); ide ragad el az angyali (rendezte Gabriel Axel) képzelet a *Babette lakomája* című filmben. Kis hitközösség él itt sózott, szárított halon és léleküdítő zsolozsmákon; ennek lelke-kovásza két sudár, szép, életre termett nővér. Rájuk is köszönt a szerencse, hiszen egyikük nagyszerű házasságot köthetne, a másikról pedig híres operaénekes állapítja meg, hogy minden idők legszebb énekhangját, valóságos kincset rejt a torka. Ők azonban elhárítják maguktól e lehetőségeket, megöregszenek tisztes szegénységben, szebbnél szebb egyházi énekek éneklése közepett. Épületes életvitelük jutalma azonban már e világon sem marad el. Operaénekes hozzájuk küldi Párizsból Babettet — hogy miért keveredik a Párizsi Kommün csetepatéiba egy nagyon előkelő vendéglő szakácsnéja, azt ne firtassuk; belekeveredett, és kész —, s Babette meg is hálálja a a menedéket: ügyesen vezeti a háztartást, hatékonyan alkuszik a halásszal, a legfőbb jót azonban akkor cselekszi, amikor az osztálysorsjátékon nyert tízezer frankján lakomát csap a kegyes életű falucskának. Az évtizedekig tartó lelki örömök és az egyetlen estén át tartó testi gyönyörök (pardon, hasi gyönyörök) eredményeképpen a lelkes kis közösség lágy körtáncban fonódik össze a jütlandi (jyllandi) holdfényben, magyarul Dánia nyugati partján. (Hogy a szár-

A film azonl
van megcsinál
szinte észre s
vezetik az or
az hökkentett
bi már ment
milyen jóízűt
papa, amikor
kára forrasztja
latságos is: lá
nő lehetne, vil
szetével gyöny
lyett besavan
nem nagyszer
emberek! Má
mehetne, jele
gyermekét ho
né fel, lesz el
dott kis szent
mák hű inton
lan halpépfőz
valaki, akinel
dül él! Van-
rek?! Méltó
Gabriel A
társai nyilv
messzi Jütla
azonban má
temet, s m
perzselődött

Nagy fel
szek, híres
anyajegyei
zát, szoms

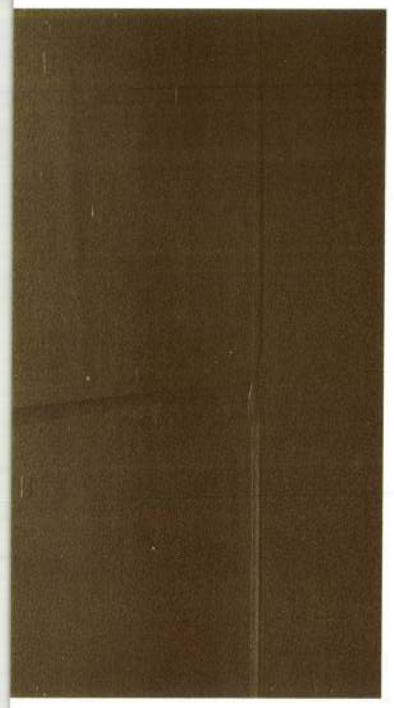

Budapest Galéria, Józsefvárosi Kiállítóterem
1993. október 14 – november 2.

Dr. MENESI Attila

r a u c h
m e n e s i

r a u c h

m e n e s i

A kiállítás támogatói/Die Ausstellung wurde ermöglicht durch die finanzielle Unterstützung folgender Stellen:

FEHÉR GALAMB ÉTTEREM
1016 Budapest, Szentháromság u. 9–11.
Telefon: 175-6975

EGIS GYÓGYSZERGYÁR RT.
1106 Budapest, Keresztúri út 30-38.
Telefon: 252-7222

BUDAPEST FILM
1054 Budapest, Báthori u. 10.
Telefon: 111-6650

PÉNTEK GYÖRGY
Melegburkoló
Telefon: 164-9340

r a u c h - m e n e s i

Christoph Rauch és Menesi Attila kiállítása
1993. október 14-november 2.

Budapest Galéria,
Józsefvárosi Kiállítóterem,
Budapest, József krt. 70.

Fotók/fotos: Menesi Csaba
Fordítás/übersetzung: Sterczer Andrea
Koordináció/koordination:
Monika Wucher, Szakál Edit
Nyomda/druck: ART BOX - Budapest
Telefon: 268-0795
Felelős kiadó/verantvortlicher
Herausgeber: Zsigmond Attila

© Christoph Rauch, Menesi Attila, 1993.

Christoph Rauch

geboren 1958 in Fulda
Studium Freie Kunst,
Hochschule für Bildende
Künste Hamburg

Anschrift:
Rütersbarg 22
D-22529 Hamburg
Tel.: (0)40-58 55 87

Menesi Attila

1967-ben született
1988-ban végzett a
Kirakatrendező Iskolában
1988 óta tagja a Fiatal
Képzőművészek Stúdiójának

Címe: H–1124 Budapest
Thomán I. u. 13/b.

A dolgoknak két oldala van és ez így is marad.

Az ok-okozati láncolat ismerős gondolati séma, viszonyok megszokott megítélési folyamata. Ehhez a sorrendiség tartozik, amiben a dolgok szerveződnek.

Kitüntetett bizalmunkat élvezik az okként felismert tényállások. Megbízhatóak. Alapvetőnek tűnnek és állandónak. A következmények ezzel szemben igencsak futólagosnak látszódnak. Egy hatás tényleges bekövetkezéséről nem tudunk biztosat. Kétségeink újra és újra új táptalajt találnak.

Az ok-okozati képződmény művekben is csak feltételesen érvényesül. Ami itt oknak nevezhető, nem oly egyszerűen kideríthető, és szinte részben sem lelhető fel. A kapcsolatok, utalások sűrű szövevénye meghiúsítja a reményt a tisztánlátásra.

Ilyenkor felhagyunk a részletek rendszerezésének, összefűzésének keresésével, és végül arra a következtetésre jutunk, hogy valaki gondolt valamint. Ez a derűlátó feltételezés a beleegyezésünkre talál.

Egy bizonyos helyzetben egy személyhez mindig hozzárendelünk egy motívumot. Ezen alapul a felelősségről való felfogásunk. Ez tárgyakra is vonatkozik, amelyek aztán visszavezethetőek egy szerzőre, aki aztán erről kifaggatható.

Az itteni helyzetképről két felelőst lehet megkérdezni, az egyiket a másik helyett is tehát. Nem tudjuk, hogy hol bukkanunk rá akár az egyikre is. És lehetséges, hogy a másik is ugyanazt a választ adná.

Amit megtettek nem változik meg ezáltal.

koop

Die Sache hat zwei Seiten und bleibt auch dabei.

Die Verkettung von Ursache und Wirkung ist die bekannte Denkfigur, nach der wir Verhältnisse zu beurteilen gewohnt sind. Dazu gehört eine klare Vorstellung der zeitlichen Abfolge, in der die Dinge organisiert sind.

Unser besonderes Vertrauen genießen Sachverhalte, die wir als Ursachen erkannt haben. Wir verbinden eine aufbauende Vorstellung mit ihnen. Sie scheinen grundlegend zu sein und von großer Beständigkeit. Gegen sie muten die Folgen recht flüchtig an. Über das tatsächliche Eintreten einer Wirkung sind wir nie ganz sicher. Immer wieder finden unsere Zweifel neue Nahrung.

In Werken liegt das Gefüge von Ursache und Wirkung nur bedingt offen. Was hier Ursache genannt werden kann, ist nicht so leicht hinterfragbar und mindestens zum Teil nicht auffindbar. Ein dichtes Geflecht von Bezügen zerstreut die Hoffnung auf klare Sicht.

Hier lassen wir ab von dem Ansinnen, die Details in eine Ordnung zu bringen und kommen zu dem Schluß, daß sich bei einer vorliegenden Sache sicher einer etwas gedacht haben wird. Diese optimistische Annahme findet unsere Zustimmung.

Innerhalb einer Situation wird einer Person immer ein Motiv zugeordnet. Hierin gründen wir unsere Auffassung von Verantwortung. Ebenso soll auch jeder Gegenstand auf einen Urheber zurückweisen, der darüber befragt werden kann.

Zu der vorliegenden Situation können zwei Verantwortliche befragt werden, also auch der eine an Stelle des anderen. Wir wissen nicht, wo wir den einen gerade antreffen. Womöglich gibt der andere dieselbe Antwort.

Was sie getan haben ändert sich dadurch nicht.

koop

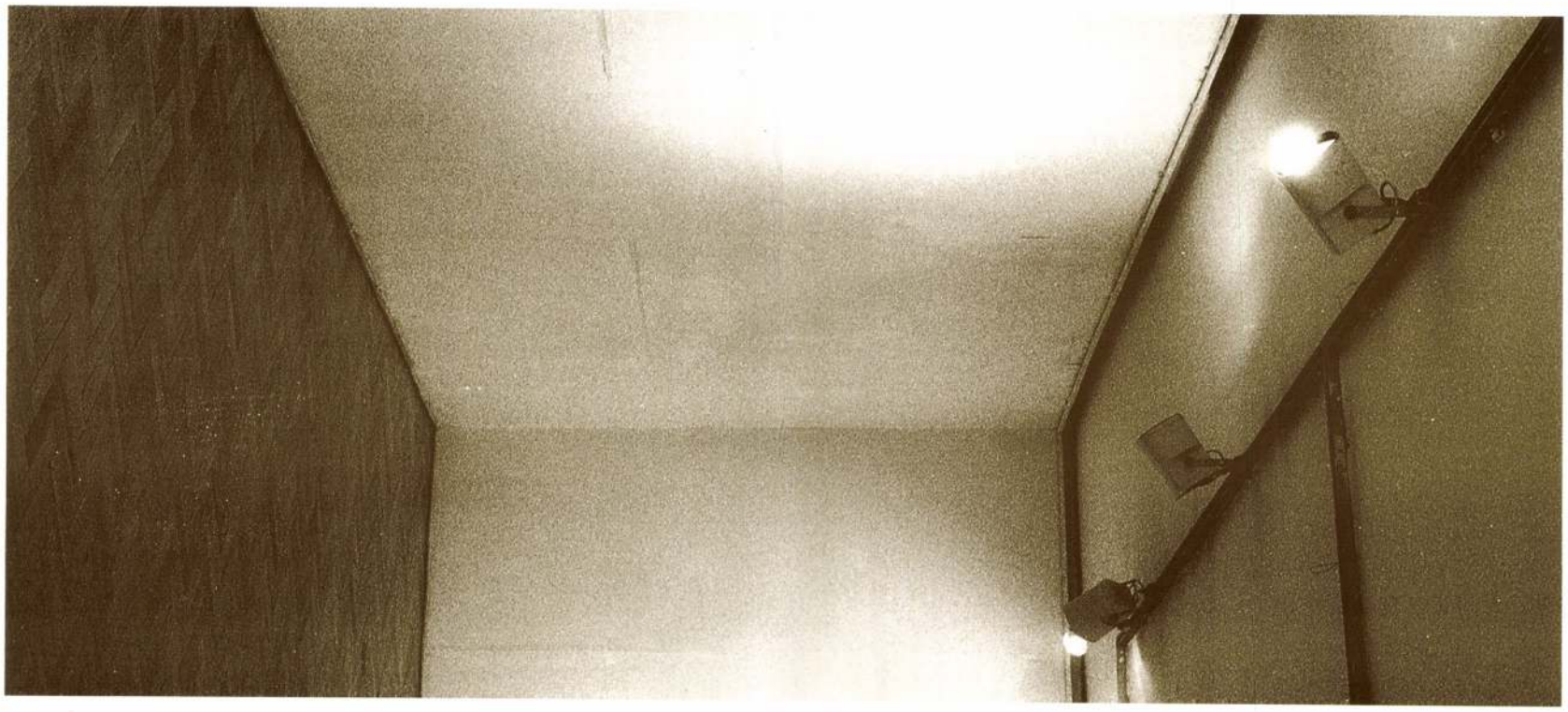

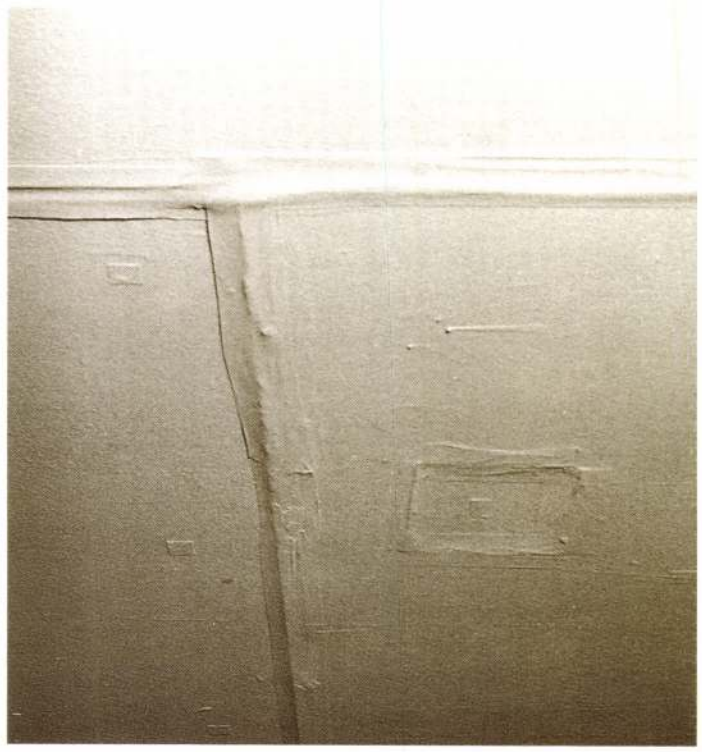

K-11529

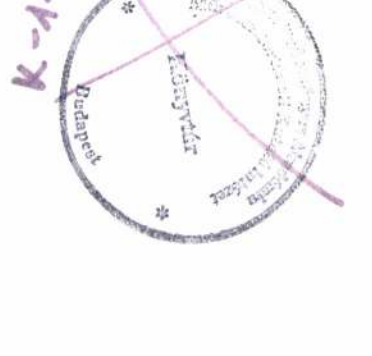

MDK

Ménesi István kassai szobafestő

bronzéremmel kitüntet.

Iparm.kiáll. Kassán. Magy. Iparművészet. 1911.

286. o.

MDK

Schéner Rudolf festő

„Visegrádi forrás" c. képe KT-tulajdon 1884.

MÓK-A-1-1/1824.

MENESI Attila

Baksa Nándor;Hernádi Iván,Menesi Atila Kert c. kiállitása Bp.,II.Frankel Leó u.48/50. Török Fürdő. A kiállitás 24 órán keresztül tart

ÁLLANDÓAN ZÁRVATARTÓ MÚZEUM

MUSEE FERME EN PERMANENCE

Le Directeur de l'Institut Français en Hongrie
vous prie d'honorer de votre présence
le vernissage de l'exposition

MENESI ATILA

MUSEE FERME EN PERMANENCE

le lundi 1 er octobre 1990 à 18 heures

"La Galerie"
INSTITUT FRANÇAIS EN HONGRIE
Budapest VI., Szegfű u. 6.
L'exposition sera ouverte jusqu'au
24 octobre.
Tous les jours de 15h. à 18h. sauf
samedi et dimanche.

A Magyarországi Francia Intézet igazgatója
tisztelettel meghívja Önt
1990. október 1-én 18 órakor

MENESI ATILA

ÁLLANDÓAN ZÁRVATARTÓ MÚZEUM

című kiállításának megnyitójára

"La Galerie"
MAGYARORSZÁGI FRANCIA INTÉZET
Budapest VI., Szegfű u. 6.
A kiállítás október 24-ig szombat és
vasárnap kivételével
minden nap 15—18 óráig tekinthető meg.

Erre a dimenzióra ezeken a műveken ugyancsak testrészek által hívja fel a figyelmünket az alkotó. Ezek a testrészek azonban hangsúlyozottan nem erotikusak sem konnotációjukban, sem ábrázolásmódjukban: minden 'jelenet' kerete egy rávetülő kéz- és lábséma. Csáky korábbi képein megszokhattuk a testrészek önálló életre kelését, sőt csonkolását és metaforikus egymásravetülését is. Ilyen éles kontrasztot azonban, mint épp itt, még sosem tapasztalhattunk nála. A kinyújtott tenyér vagy ökölbe szorított kéz, az otromba lábfej először is deerotizálja a bennük látható 'jeleneteket', és rátereli figyelmünket arra a foltra, ami a háttérben sötétlik: e kezek és lábak árnyékaira. A szexuális tartalmú kép így mintha egy transzparens, a világgal való gyakorlati viszonyt jelentő testrész képe — hisz a kéz megtart és óv, a láb a földön áll — és annak árnyképe, vagyis szellemi dimenziója között lebegne. E kereten kívül azonban tovább folytatódik az alakok formája, s e sorozat legjobb darabjain valójában itt jelenik meg az erotika extatikus formátlansága, anyagtalansága, sőt személytelensége. Ezen a területen az alakok formája már szinte teljesen kivehetetlen, leheletfinom vonalak, foltok jelzik a kiteljesedést, és azt, hogy a központban levő kettősökön kívül még mások is ott lehetnek a háttérben.

Csáky művei egy bonyolult erotikus univerzumot állítanak elénk, amely egymásnak ellentmondó, sőt talán egymást romboló dimenziókban jelenik meg. Az alkotó azonban hihetetlen szigorúsággal és szikársággal homogenizálja e dimenziókat elsősorban a színek segítségével. Hatásukban ezek a művek olyanok, mintha mindez monokrómban, csupán a világos és sötét árnyalatok játékaként jelenne meg, holott valójában egy nagyon finoman kidolgozott és harmonizált színvilággal van dolgunk. Hatásában ez a zavaros, mondhatnánk 'piszkos' színvilág számomra olyan, mintha itt sötétséget s egyben komolyságot sugalló, egyáltalán nem könnyed, inkább ezt az itt megjelenő világot megszenvedő lélek nyilatkozna meg. Minél mélyebben rejtőzik az erotika a szellemben, minél távolabb van a puszta szexualitástól, annál súlyosabb és szenvedéstelibb rétegeit fedi fel az életnek.

(FMK, 1995. II. 8–27; Óbudai Társaskör Galéria, 1995. IX. 5–X. 7.)

■ *KOVÁCS ANDRÁS BÁLINT*

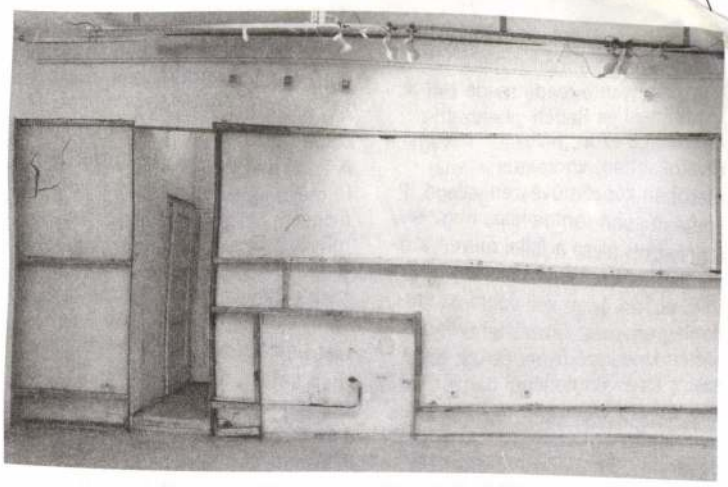

Enteriőr Menesi Attila és Christoph Rauch kiállításáról, 1995, Liget Galéria
(Fotó Halas István)

Primordiális néni — Menesi és Rauch a Ligetben

Mindenki tapasztalta már, hogy ha nem volt jelen a megnyitón, akkor a kiállítást utóbb rendszerint egyedül (jobb esetben megértő kettesben) nézi meg. Egyedül ácsorog a galériában, de mégsem magányosan, hiszen az alkalmanként más műveken kívül mindig ott van az egyetlen biztos, mondhatni primordiális pont: a néni és a néni kényelmét — a ,,kényelem'' szót empatikusan máris idézőjelbe teszem — szolgáló tárgyak: bútorok, hamutartó, kávéfőző, kötés, rádió. És persze, természetesen maga a jól ismert galéria, mint állandó environment: a falak, a paravánok, a spotok, az ajtó- és ablaknyílások, ,,a mennyezet és a padló''.

Menesi Attila és a hamburgi Christoph Rauch munkája kizárólag a *galériából* készült — fizikai és szellemi értelemben egyaránt —, de nemcsak a galériáról szól, hanem arról a szubkultúráról, amelyben és amelyből mi, galériába járók egyelőre még élünk. Az elbontott paravánok áthelyezésével, új összefüggésbe állításával, az ismert, a megszokott tér ,,megzavarásával'' Menesi és Rauch a szubkultúrák egyik alapvonására: önnemző karakterére utal. A résztvevők mindig belül maradnak egy adott szociológiai játéktérben, vonatkoztatási mezőben és egy sajátos formai- és médium-repertoár variálásával és mutációival egy olyan nyelven, pontosabban dialektusban szólalnak meg, mely fokozatosan elveszti kommunikatív képességét és még a szubkultúrán belül is egyre nehezebben követhetővé lesz.

A zártság azonban csak az egyik vonása a szubkultúrának. A másik jellemzője a hihetetlen kifinomultság és érzékenység; a művészetet termő szellemi erők zsebkendőnyi területen történő koncentrálódása. Mint egy tengerszem: az egy szuszra körbeszaladható felszín alatt beláthatatlan mélység. Ez az érzékenység ebben a munkában a formai részletek alapos megfigyelésében, a nüan-

szok és hangsúlyok pontos elhelyezésében rejlik; abban a metódusban, ahogyan a ready made elemeket Menesi és Rauch ,,helyzetbe hozza''. És ez a ,,helyzet'' – vagy divatosabban: kontextus – már merőben képzőművészeti jellegű. E kontextusban fontos lesz, hogy egy áthelyezett elem a fallal milyen szöget zár be és milyen távolságra kerül tőle; ebben észre kell venni az eredetileg egymást takaró fehér lapok szélén keletkező nyers csíkok rendszerét és az érintetlenül hagyott fal alig látható tagolását; az egyszerre nyithatatlan ajtók abszurd viszonyát ugyanúgy, mint az elbontott pozdorják mögül előbukkanó rögtönzött ,,Fachwerk'' geometriáját.

Menesi és Rauch e képzőművészeti Ilf és Petrov munkájában így a ,,bontás'' nem avantgárd gesztus, nem destrukció – egyébként is: a kiállítás után minden darab visszakerül majd a helyére, a primordiális néni köré –, hanem szelíd provokáció inkább: az érzékenység provokációja.

(Liget Galéria, 1995. IX. 1–15.)

■ *A. G.*

Haláltánc és orvoslás

KIÁLLÍTÁS A SEMMELWEIS ORVOSTÖRTÉNETI MÚZEUMBAN

A tizennegyedik század közepén egész Európát végigdúló pestis a városi lakosság mintegy kétharmadát, a falusiak egynyolcadát pusztította el. A népesség hirtelen csökkenéséhez a járvány nyomában fellépő éhínség, elszegényedés járult, ezzel, noha természetesen néhány év, évtized után újrakezdődött a munka, véglegesen véget ért az a korszak, amely égig érő katedrálisokkal fejezte ki áhítatát. A hit diadalának korát a halál diadalának időszaka váltotta fel, ami a művészet számára új műfaj, a haláltánc kialakulását is jelentette. A gondolkodásban mindenütt jelen lévő pusztulás, az élet végességének tudata nagyszabású képsorokban fejeződött ki a templomok, kolostorok falán, s a könyvekben: a kézzel írott, díszített kódexekben, majd a XV. század végétől a nyomtatott kötetekben.

A halál mindenható, megjelenési formáját illetően azonban úgy tűnik, mégsem az. A XIV. századi itáliai művészet egyik legnagyszabásúbb műve például, a pisai Camposantóban található freskó, *A halál diadala* varázslatos képekben idézi fel az élet ama szépségeit, amelyeket azután a halál tükrében hívságosnak ítél. Az egyik oldalon a szépség, fiatalság, gazdagság, a másikon a három nyitott koporsóban fekvő három király, akik arra figyelmeztetik az élőket: voltunk, akik vagytok, lesztek, ami vagyunk. Közöttük, közvetítőként Szent Makariosz remete, s jámbor életű társai.

Az Alpoktól északra fekvő országok művészetében jelent meg elsősorban a halállal folytatott tánc jelenete, amelyben minden rendű-rangú ember részt vesz, hiszen az elmúlással mindenkinek szembe kell néznie. A sort a pápa nyitja meg, őt a császár, a nemes, a paraszt, a koldus és végül a kisgyermek követi.

Rövidesen a csontváz figurája válik a bárkit elragadó halál jelképévé, *Baudelaire* szerint ,,a művészietlen eszme cinikus sutaságával pöffeszkedve. S ettől a perctől kezdve egészen a XVIII. századig, a szerelem és a rózsák korszakáig boldogan él és virul a csontváz minden téren, ahová csak a lábát beteheti...'' Tegyük hozzá, éppen a XIX. század közepe táján kezdődik a haláltánc, a halál ábrázolásának új korszaka, amely napjainkig sem zárult le. Ezt bizonyítja legalábbis az a gyűjtemény, amelynek izgalmas darabjait a budapesti Semmelweis Orvostörténeti Múzeumban tekinthettünk meg. A tárlatot a Düsseldorfi Egyetem Orvostörténeti Intézetének anyagából rendezték a Nemzetközi Kórházszövetség 29. Kongresszusa alkalmából. A mintegy háromezer eredeti, XV–XX. századi rajzot, nyomatot tartalmazó gyűjtemény mintegy két évtizedes múltra tekinthet vissza: első ezer tételét 1976-ban vásárolták *Werner Block* berlini sebészprofesszortól.

A Budapesten bemutatott művek sora olyan művészek lapjaival kezdődik, mint *ifj. Hans Holbein, Albrecht Dürer. Michael Wolgemut* 1493-as színezett metszetén öt csontváz jár táncot a nyitott sír felett, három évtizeddel később *Hans Sebald Beham* arra figyelmeztet: már a Paradicsomot elhagyó, gyermekeket nemző Ádám és Éva mögött is ott állt a könyörtelen halál. A XVII. századot *Stefano Della Bella* sorozata képviseli, a különböző életkorú embereket a hátán cipelő csontváz alakjával, a XVIII. századi *Jacques Anthony Chovin A haláltánc az emberi természet tükrében* című sorozatában magát a festőt is besorolja a többiek közé. Különleges ikonográfiai típust jelent *Johann Elias Ridiger* 1750 körüli nagyszabású kompozíciója, amely a megfeszített Jézus, Ádám–Éva, Az utolsó ítélet ábrázolásával ötvözi a haláltánc medaillonsorozatba rajzolt-metszett jeleneteit, hogy az együttest a tisztítótűz és a mennyország ábrázolása tegye teljessé.

A XIX. században a társadalmi visszásságok, a közerkölcsök szatirikus bemutatására is alkalmasnak ítéltetett a haláltánc ábrázolása. *Thomas Rowlandson* 1814–15-ös akvatinta-sorozatán megjelenik a kuruzsló és a temetkezési vállalkozó, a ,,halál legjobb barátai: az orvos, ügyvéd, pap és sírásó.'' *Ferdinand Barth* önfeledten füstölő fiatalok körében, dohányárusként ábrázolja a halált. Újabb szemléleti változás a századforduló táján figyelhető meg *James Ensor, Max Klinger* vízióiban, *Alfred Kubin* fantasztikus látomásaiban, *Lovis Corinht, Ernst Barlach, Emil Nolde* expresszív lapjaiban. *Salvador Dali A halál és a fiatal lány* című 1967-es nyomata jelzi, hogy a gyűjtemény darabjai egészen napjainkig kísérik a haláltánc ábrázolásának változásait. S kísérik majd nyilván tovább is, hiszen e szomorú tánc sohasem ér véget.

■ *P. SZABÓ ERNŐ*

Christoph Rauch

és/und Menesi Attila

megosztanak egy teret/
teilen sich einen raum

Christoph Rauch
Menesi Attila

1995. szeptember 1-15.

A kiállítást megnyitja:
András Gábor
1995. szeptember 1.
17 óra

Liget Galéria

H-1146 Budapest,
Ajtósi Dürer sor 5.
Nyitva: kedd kivételével
naponta 14-18 óráig

F.k.: Reszler Erneszti

LIGET
GALERIA

MENESI ATTILA

rauch–menesi

Christoph Rauch
Menesi Attila

1993. okt. 14. 17 óra

A kiállítást megnyitja:
Schindler Endre

Budapest Galéria,
Józsefvárosi
Kiállítóterem
Budapest,
József krt. 70.
1993. október 14–
november 2.
Hétfő kivételével
naponta 10—18 óráig

Felelős kiadó:
Zsigmond Attila

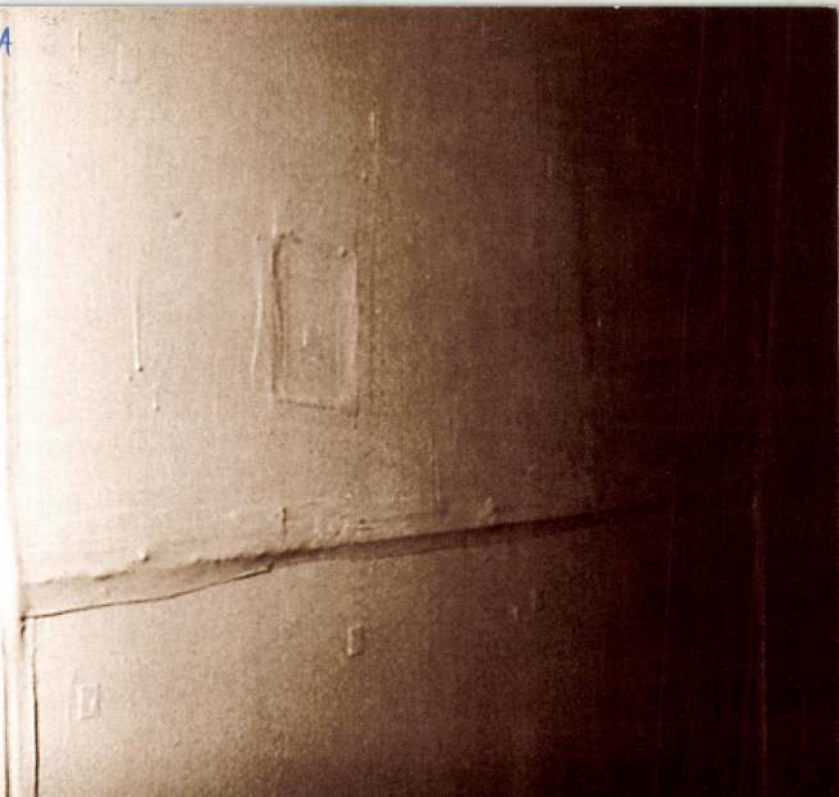

MENESI Attila

Kelényi Béla: Menesi Attila kállkása.=
Vkgklka, 1992. 7.sz. 57.évf. 555.p.

Bp.,Liget Galéria, 1992

MTA
SZTAKI

Menesi Attila

Meghívó: A gondolat formái I-II

Óbudai Harsasakör

Hasd: Beöthy Balázs

1993 máj 11- júl 13- júl 18

I. rész II. rész

MENESI ATTILA

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA - ÓBUDAI PINCEGALÉRIA

Bp. III. Kiskorona u. 7. Bp. III. Fő tér 1.

A GONDOLAT FORMÁI I-II.

Beöthy Balázs, Birkás Ákos, Chilf Mária, Donáth Péter, Erdély Miklós, Faa Balázs, Jovánovics György, Július Gyula, Károlyi Zsigmond, Koronczi Endre, Major János, Menesi Attila, Molnár Péter, Molnár Sándor, Schmal Károly, Szíj Kamilla, Tolvaly Ernő, Türk Péter, Várnai Gyula

Megnyitó: 1993. május 11-én valamint június 16-án 18-19 óra között

Megtekinthető: 1993. június 13-ig (első rész) és július 18-ig (második rész)
Hétköznap 14-18, szombat, vasárnap 10-18 óráig.
Hétfőn zárva.

A Fővárosi Képzőművészeti Alap támogatásával

A GONDOLAT FORMÁI I-II.

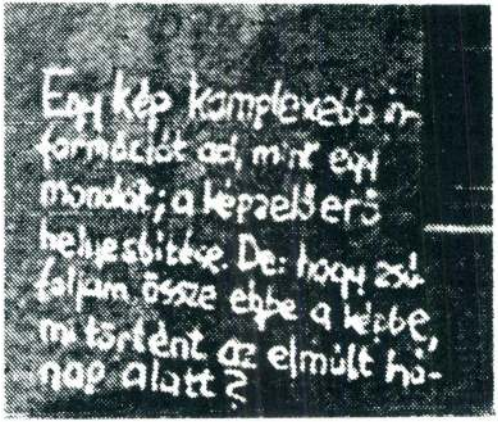

"Egy kép komplexebb információt ad, mint egy mondat"

Hajas Tibor, 1975

A gondolat formái, Nappali Ház, 1993/2.

MENESI ATTILA

A KIÁLLÍTÁS KURÁTORA: PETRÁNYI ZSOLT

REJTŐZKÖDŐ

A MŰCSARNOK ÉS A FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZEK STÚDIÓJA EGYESÜLET MEGHÍVJA ÖNT A

REJTŐZKÖDŐ

CÍMŰ KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁRA

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK: BEÖTHY BALÁZS, CSEKE SZILÁRD, CSIZMADIA ZSUZSA, EIKE, EPERJESI ÁGNES, ERDÉLYI GÁBOR, FÁBIÁN NOÉMI, GÁL ANDRÁS, GERBES GÁBOR, GYENIS TIBOR, HECKER PÉTER, IMRE MARIANN, KÁMÁN GYÖNGYI, KOMORÓCZKY TAMÁS, KOPASZ TAMÁS, KORONCZI ENDRE, MENESI ATTILA, NEMES CSABA, PACSIKA RUDOLF, RAVASZ ANDRÁS, SZABÓ DEZSŐ, SZACSVAY PÁL, SZARKA PÉTER, SZOBOSZLAI JÁNOS, VERESS ZSOLT, WECHTER ÁKOS, WÄCHTER DÉNES

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

GARACZI LÁSZLÓ

1997. SZEPTEMBER 16. 18 ÓRA

ERNST MÚZEUM, BUDAPEST, NAGYMEZŐ U. 8.

A MEGNYITÓT A TÖRLEY TÁMOGATJA

MENESI ATTILA

A Magyarországi Francia Intézet fennállásának ötvenedik évfordulója alkalmából

Jean-Luc Soulé,
az Intézet Igazgatója

és Hajdu István,
a Balkon kortárs művészeti folyóirat főszerkesztője

tisztelettel meghívják Önt a

HÁROM SZÍN

című jubileumi tárlatra, amely az Intézetben az elmúlt tíz évben kiállított magyar művészek munkáiból nyújt válogatást.

A kiállítást 1997. december 19-én pénteken 18.30 h-kor Wilheim András esztéta nyitja meg.

A kiállítás megtekinthető 1998. január 16-ig, hétfőtől péntekig 9-18 óráig.
(Francia Intézet, Budapest I., Fő u. 17.)

Ez a kiállítás a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jött létre.
Cette exposition est réalisée avec le soutien du Fonds National pour la Culture.

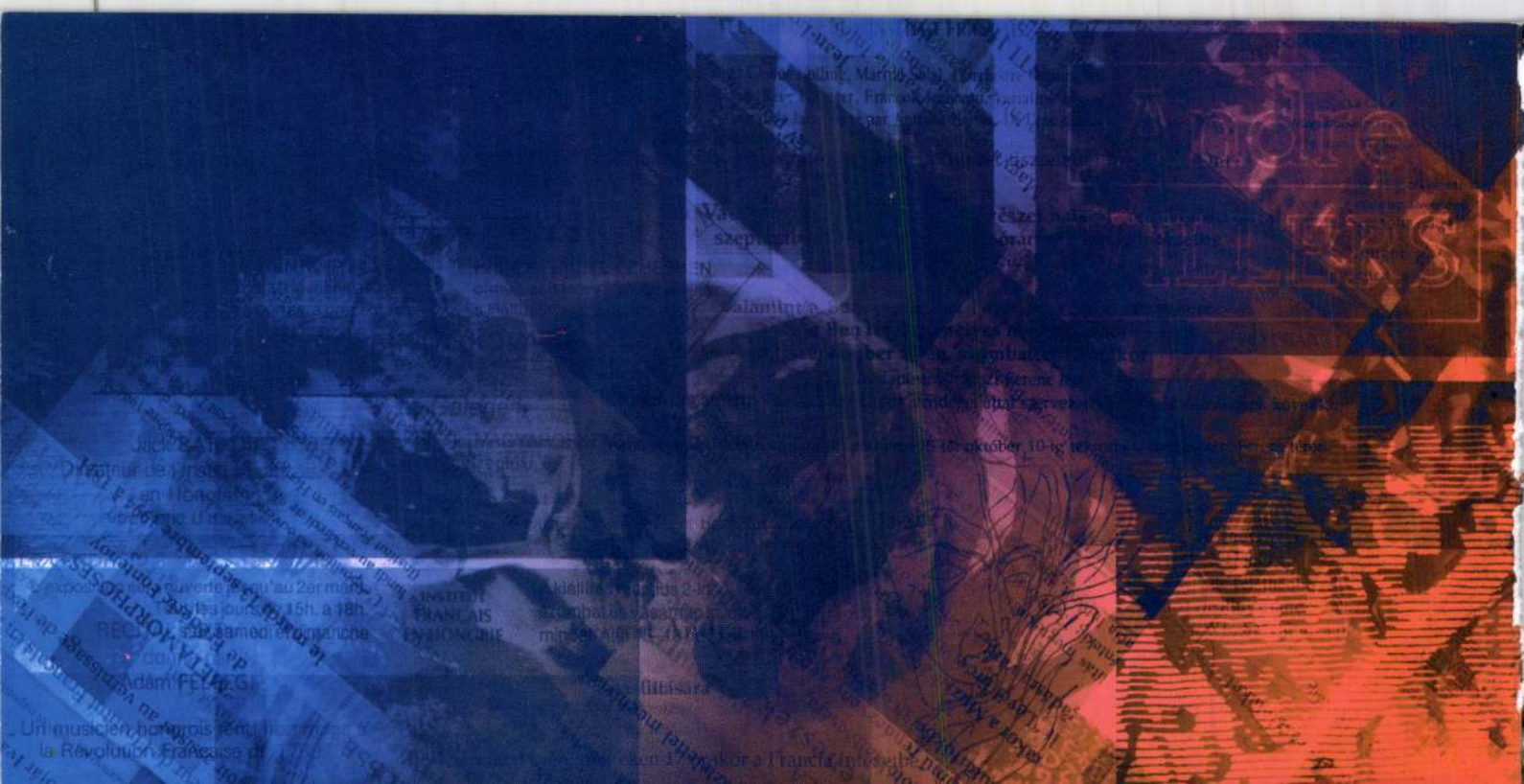

TROIS COULEURS
HÁROM SZÍN

A l'occasion du cinquantenaire de l'Institut Français en Hongrie,

Jean-Luc Soulé
Directeur de l'Institut Français

et István Hajdu,
Rédacteur en chef de la revue d'art contemporaine Balkon

ont l'honneur de vous inviter au vernissage de l'exposition

TROIS COULEURS

qui présentera au public un choix des oeuvres exposées à l'Institut
au cours des dix dernières années. L'exposition sera inaugurée le vendredi 19 décembre 1997 à 18h30

par András Wilheim, écrivain d'art.

L'exposition est ouverte jusqu'au 16 janvier 1998, du lundi au vendredi de 9h à 18h.
(Institut Français, Budapest I., Fő utca 17.)

BAJKÓ ANIKÓ, BAK IMRE, BIRKÁS ÁKOS, BLOCK-CSOPORT, GERBER PÁL, GERHES GÁBOR, KARÁTSON GÁBOR, KELEMEN KETTENBRÜCKE, KLIMÓ KÁROLY, KUNGL GYÖRGY, KONCZ ANDRÁS, KÖRÖSÉNYI TAMÁS, KÖVES ÉVA, MENESI ATTILA, NÁDLER ISTVÁN, NEMES CSABA, PAUER GYULA, PERESZLÉNYI ROLAND, SEBŐK ÉVA, SUGÁR JÁNOS, SZABICS ÁGNES, SZIRTES JÁNOS, VERESS ZSOLT.

rauch–menesi

Christoph Rauch
Menesi Attila

1993. okt. 14. 17 óra

A kiállítást megnyitja:
Schindler Endre

Budapest Galéria,
Józsefvárosi
Kiállítóterem
Budapest,
József krt. 70.
1993. október 14–
november 2.
Hétfő kivételével
naponta 10—18 óráig

Felelős kiadó:
Zsigmond Attila

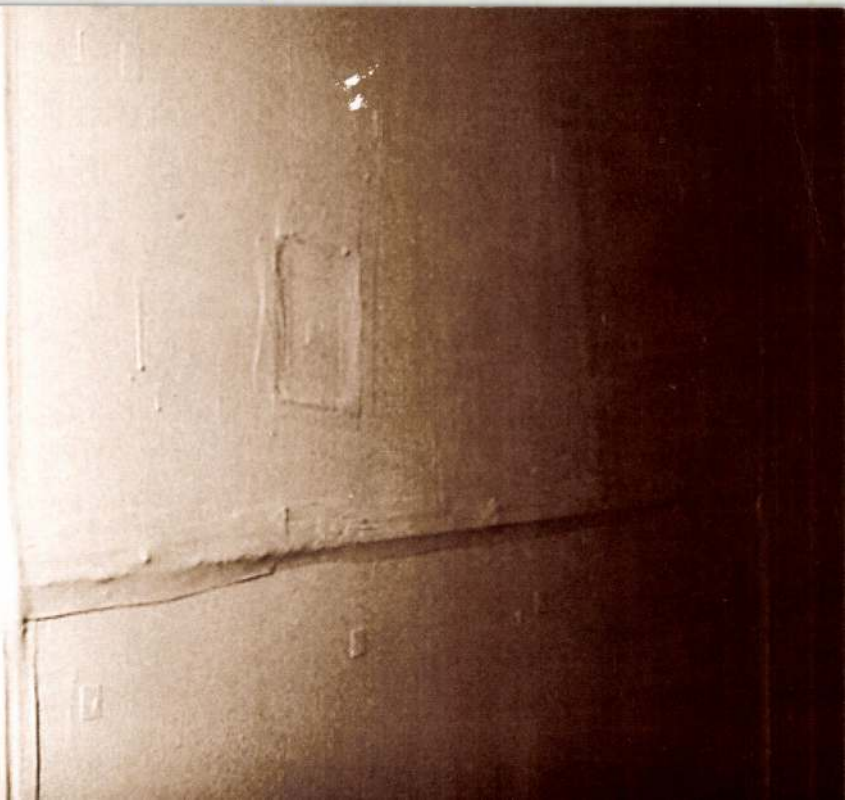

Nappali Ház, 1990. 2.sz.

Menesi Atila

Állandóan zárva tartó múzeum

Vázlatok egy kiállításhoz

Francia Intézet, 1990. szeptember 24.

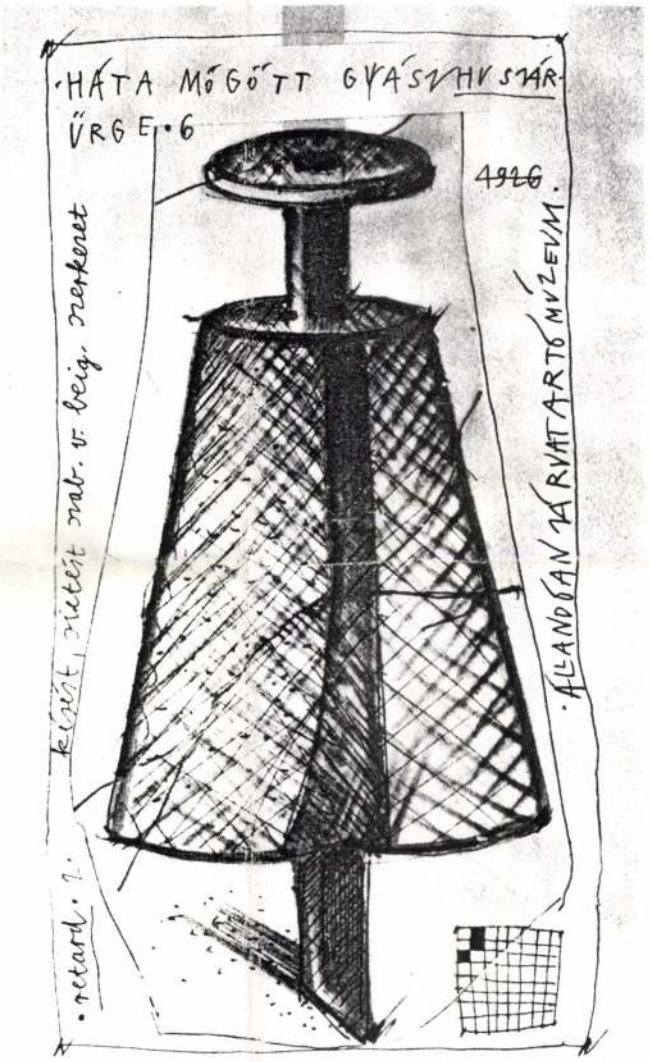

Menesi Atila (1967) kirakatrendező iskolát végzett Tolvaly Ernő tanítványaként.
Kiállításai: Igen, nem, talán, gyerünk - 1988; A képek - 1989; Not, I'm not work, for - 1989; Állandóan zárva tartó múzeum - 1990 (előkészítés alatt).

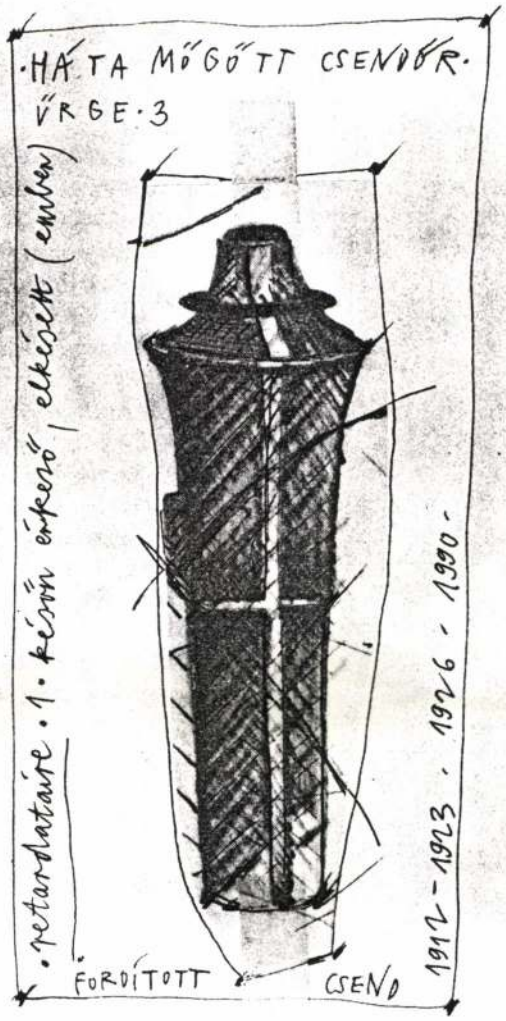
·HÁTA MÖGÖTT CSENDŐR·
ŰRGE·3
·retardataire·1·késő érkező, elkésett (ember)
1912-1923 · 1926 · 1990·
FORDÍTOTT CSEND

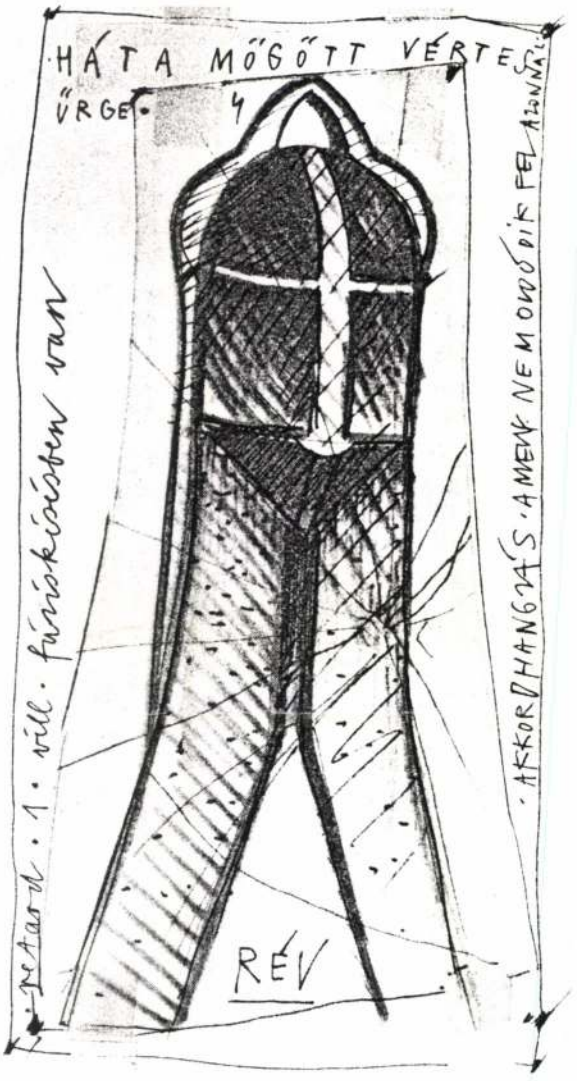
·HÁTA MÖGÖTT VÉRTES
ŰRGE· 4
·retard·1·vill·fúziskésében van
·AKKORDHANGZÁS·AMEN NEM OLVÓDIK FEL AZONNAL·
RÉV

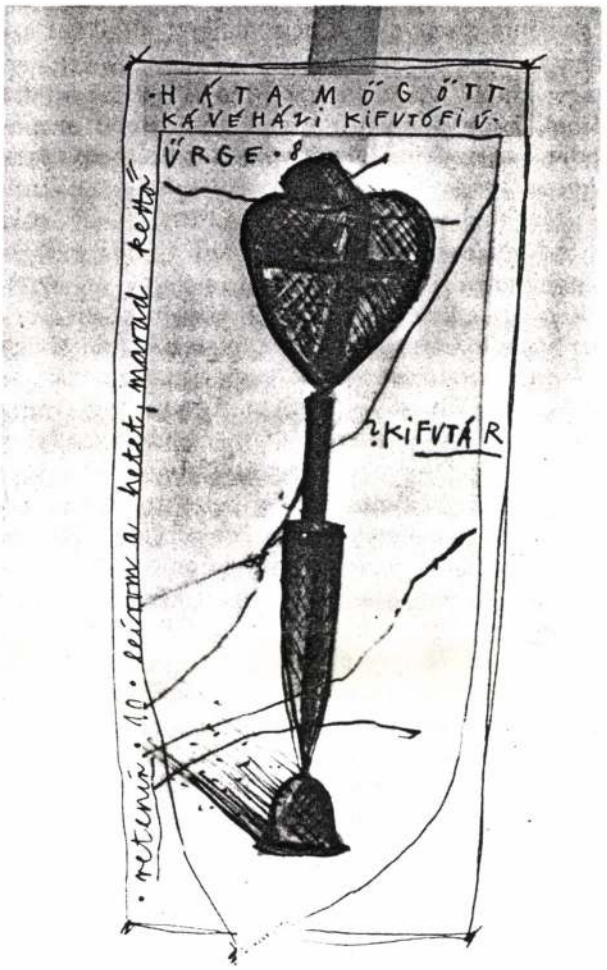
HÁTA MÖGÖTT
KÁVÉHÁZI KIFUTÓFIÚ
ÜRGE · 8
?KIFUTÁR
· retenir · 10 · leírom a hetet, marad kettő

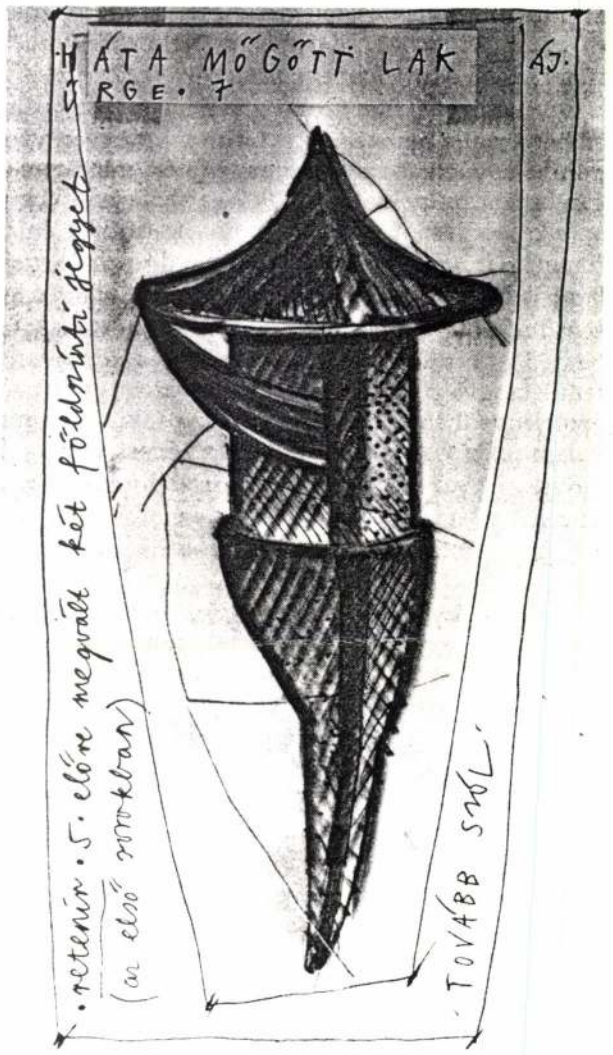
HÁTA MÖGÖTT LAK
ÜRGE · 7
ÁJ.
· retenir · 5 · előre megvált két földszínti jegyet
(az első sorokban)
TOVÁBB SZÓL

Christoph Rauch

és/und Menesi Attila

MENESI ATTILA

megosztanak egy teret/
teilen sich einen raum

Christoph Rauch
Menesi Attila

1995. szeptember 1-15.

A kiállítást megnyitja:
Andrási Gábor
1995. szeptember 1.
17 óra

Liget Galéria

H-1146 Budapest,
Ajtósi Dürer sor 5.
Nyitva: kedd kivételével
naponta 14-18 óráig

F.k.: Reszler Erneszt in

LIGET
GALERIA

BUDAPEST
GALÉRIA

Sajtóelőzetes

Szeretettel várjuk a sajtó munkatársait a **„Fekete Mosogató"** című kiállítás akciónkra az ózdi **Kék Acél Étterembe**.

Időpontja és teljes tartama: 1997. október 3. 16-19 óra

16 órakor bevezetőt mond: Zsigmond Attila igazgató és megnyitja: Pataki Gábor művészettörténész

Kurátor: Török Tamás

A kiállítás támogatói: Nemzeti Kulturális Alap, Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága, Bükkvidéki Vendéglátó Rt., „Provincia Nostra" (Ózdvidéki Kulturális Hétvége) Putnok Bánya Kft.

A kiállítás csak a fent jelzett időpontban tekinthető meg, de dokumentációja hozzáférhető lesz a későbbi feldolgozás során.

A helyszín azért ilyen sajátos, mert „Kék Acél" címmel már 1989-ben rendeztünk egy kiállítást és a jelenlegi kiállítók többsége részt is vett ezen.
Az épületet, melyet erre az alkalomra megkaptunk a tulajdonostól - és kicsit kitakarítva, vállalva a falak és az épület," lepusztultságát" és ennek látványát - értékekkel töltjük meg, mintegy humusznak tekintjük, melynek talaján létrejöhet egy új találkozás a város, és az erre az alkalomra társadalmi érzékenységet is vállaló kortárs művészek között.
Az a fontos számunkra, hogy egy leszorított városról ne csak mint tragikus történések színhelyéről essen szó, hanem mint egy művészeti eseménynek ihletet adó színhelyről, Tandori Dezső szavaival élve — egy talált tárgy megtisztításáról (**FEKETE MOSOGATÓ**).
A rövid akció kapcsolódik ugyan a városban kezdődő kulturális hétvégéhez, de specifikumai elsősorban a kortárs művészet változatos megjelenési módjaihoz kötik.
Az épület a valamikor szocialista városnak titulált város hétköznapi és ünnepi életének monstruózus és egyben kicsinyesen nevetséges része volt. Látványa egyszerre idéz torz templomot, hatalmi jelképet, de abszurditása csak fokozódik jelenlegi állapotával.
A művészek alkatuk szerint ezt a teret műveikkel kontrasztálják vagy éppen továbbgondolva a szituációt, műteremtésre használják azt.

1056 Budapest V., Szabad sajtó út 5. 1364 Budapest. Pf.: 157 Telefon: 117-1321, 118-8097, 117-2616 Fax: 117-1001

Budapest Kiállítóterem, 1056 Budapest, Szabad sajtó út 5. Telefon: 118-8097
Budapest Galéria Kiállítóháza, 1036 Budapest, Lajos utca 158. Telefon: 188-6771, Tel./Fax: 188-6784
Budapest Galéria Varga Imre Gyűjteménye, 1033 Budapest, Laktanya utca 7. Telefon: 250-0274
Józsefvárosi Kiállítóterem, 1085 Budapest, József körút 70. Telefon: 134-0159
Számlaszám: OTP Bank Rt. 11784009-15490603 Adószám: 15490603-2-41

Kiállító művészek:

1. Bajkó Anikó
2. Baranyay András
3. Beöthy Balázs
4. Bernát András
5. Brinkmann, Simona /GB/
6. Csörgő Attila
7. Dominic, Hislop /GB./
8. Elek Is
9. Eln Ferenc
10. Fekete Balázs
11. Frankl Aliona
12. Gábor Imre
13. Gerber Pál
14. Gerhes Gábor
15. Julius Gyula
16. Károlyi Zsigmond
17. Kenyeres István
18. Kicsiny Balázs
19. Koronczi Endre
20. Kungl György
21. Leininger, Stéphanie /F/
22. Lengyel András
23. Lévay Jenő
24. Lugosi Lugo László
25. Menesi Attila
26. Nagy Attila
27. Rosta József
28. Sugár János
29. Swierkiewicz Róbert
30. Szabics Ágnes
31. Szegő György
32. Tolvaly Ernő
33. Várnagy Tibor
34. Várnai Gyula
35. Weis, Trixi /L/

Budapest, 1997. szeptember. 11

Zsigmond Attila
igazgató

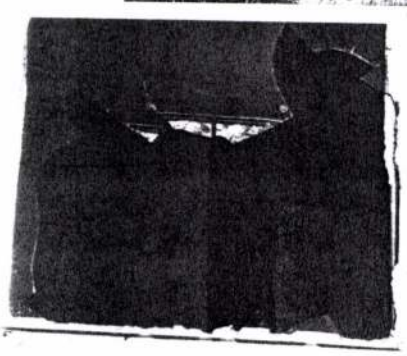

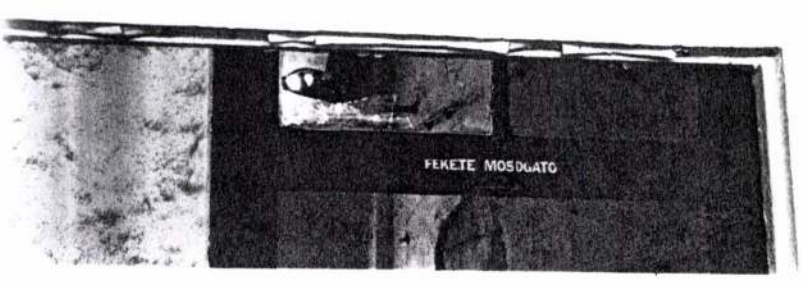

MDK

Ménesi Rudolf festő

„Erdei idill" c képe KT-tárlatom

1887.

MDK-A1-2105.

MDK

Menesovits János, templomfestő

Sok budapesti tiszt érkezett a legujabb hadifogolyszállitmánnyal Budapestre. Világ 1947.jul.5.

MENESI ATILA ALKALOM CÍMŰ KIÁLLÍTÁSA 1992 MÁJUS 13-31 -IG TEKINTHETŐ MEG

A STÚDIÓ GALÉRIÁBAN - BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 52 -, MELYRE 13 -ÁN 18 ÓRÁRA MEGHÍVJA ÖNT.

Markója Csilla

Takarmánykeverő épület, Mohács

Építész: Ménes János (ÉLTERV)

Technológiai tervező:	Buránszki Sándor (ÉLGÉP)
Statikus tervezők:	Prószéki István Kézdi Miklósné
Gépész tervező:	Skorka Lajos
Elektromos tervező:	Kusztos Ferenc
Beruházó:	Baranya megyei Gabona Felvásárló Vállalat
Kivitelező:	Baranya megyei Tanács Magas- és Mélyépítő Vállalat
Beépített alapterület:	358 m²
Beépített légköbméter:	9 350 lm³
Fényképek:	Németh Tamás (MTI) Ménes János

1. I. emeleti alaprajz, M=1 : 500
   1. Raktár
   2. Technológiai tér
   3. Diszpécser
   4. Acélsilók
   5. Előkészítő
2. IV. emeleti alaprajz, M=1 : 500
   6. Technológiai tér
3. Metszet, M=1 : 500

4—6. Építés közbeni képek

7—8. A takarmánykeverő

1. Schéma du premier étage
2. Schéma du IV. étage
3. Section

4—6. Images pendant la construction

7—8. Mélangeur de fourrage

A Gabona Tröszt megbízása alapján egy több helyre adaptálható 240 to/ó kapacitású keverőüzem kialakítása volt a feladat. A technológiai igények bonyolultsága (eltérő belmagasságok, szintenkénti különböző födémáttörések, rendkívüli terhelések) ellentmond az előregyártás lehetőségének: az ömlesztett anyagot tároló acélsilók tervét a sorozattervek előregyártott gerendái nem képesek viselni, az épület állékonyságát a toronyszerű kiképzés, a nagy terhelések és a dinamikus tényezők miatt csak költséges szerkezetekkel lehet biztosítani.

A technológia és a forgalom

A feldolgozandó szemes terméket tehergépkocsin hozzák és szállítják el. A feltöltést a rámpáknál elhelyezett két garaton vagy a raktárépület első szintjén (nyersanyagraktár) végzik. Innen az anyag az előkeverőbe, majd függőleges szállítással a IV. szintre jut. Ezután lényegében a gravitáció elve alapján különböző folyamatokon (osztályozás, őrlés, darálás, keverés) megy át. Az elszállítása ömlesztve (a két épületet összekötő hídról) vagy zsákos formában (a raktárépület második szintjéről) a késztápraktáron keresztül történhet. A mérlegelést a telep be- és kijáratánál végzik el.

Telepítés

Az épület a Baranya megyei GFV mohácsi telepén nyert elhelyezést, ahol egyebek közt a fejlesztés során egy kétszintes raktár, a szociális épület és a kazánház is felépült.

A Budapesti Műszaki Egyetem talajmechanikai szakvéleménye a laza feltöltésű talajra lemezlapozást javasolt.

A 60 cm vtg alaplemezben rejtett gerendák épültek be.

1

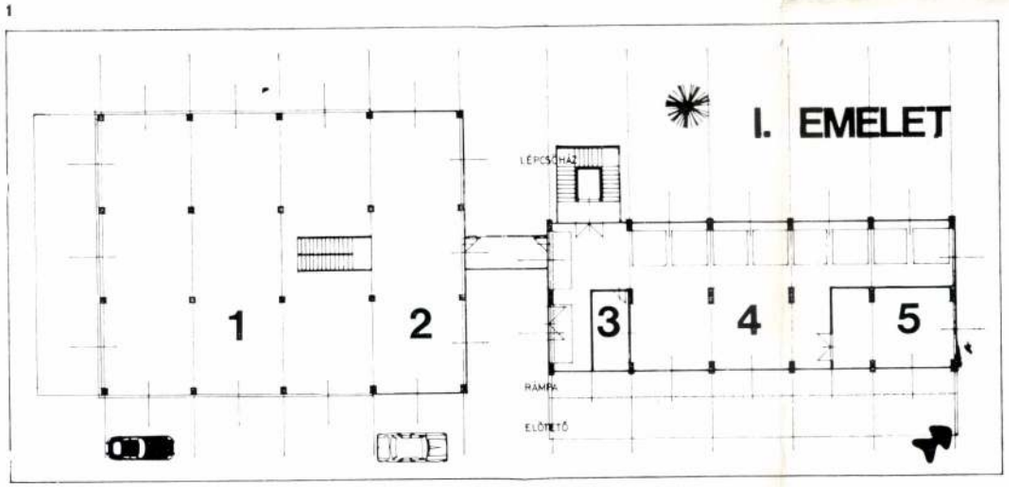

2

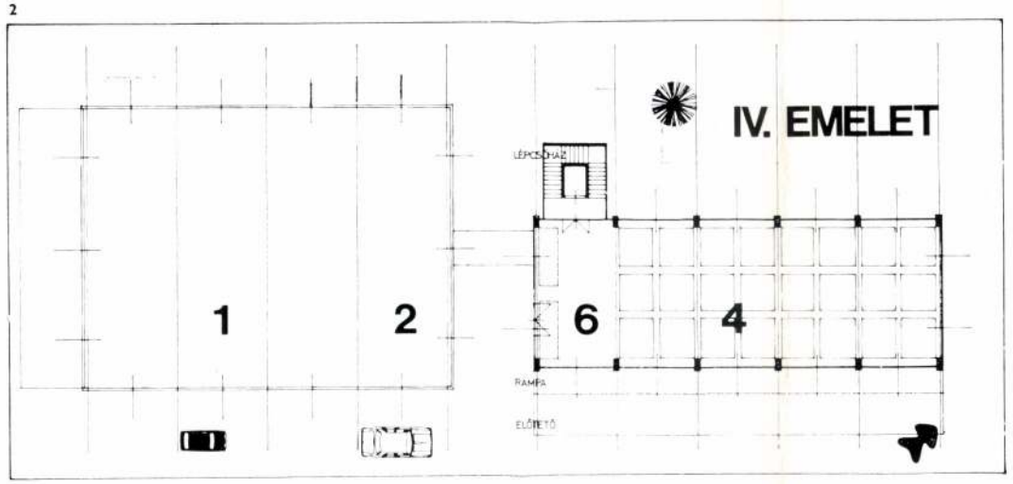

3

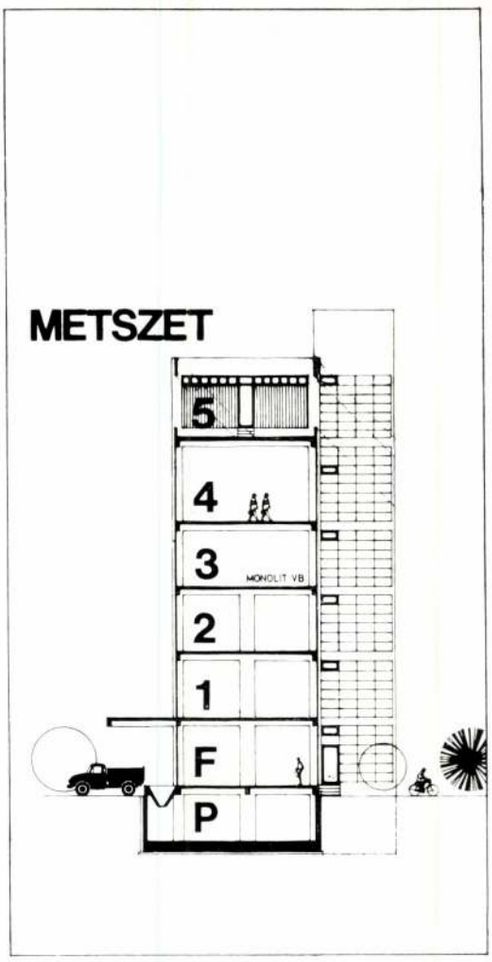

jén levő csomagolóban készítik elő a szállításra, ahonnan az árut közvetlenül hűtővagonokba juttatják.

A nagy tömegű termék gyártási folyamata optimális elrendezést követelt. A keresztezésmentes és minimális anyagmozgatási úthosszak mellett valamennyi szállítás részben, vagy teljesen gépesített.

A szalámiüzem VFV (variábilis feszítőcsavaros váz) szerkezettel, égetett üreges tégla kifalazással és mezőtúri téglaburkolattal készült.

A térelválasztó és térelhatároló szendvics-szerkezeteket az export szállításokra előírt magas követelményeknek megfelelő módon kellett kialakítani úgy, hogy azok ellenálljanak +82 és —15° C között változó hőmérsékleti igénybevételnek, víznek, zsírsavaknak stb.

Az országban itt alkalmazták először a svéd gyártmányú Höganäs csúszásmentes és fagyálló padló-, illetve falburkolatokat igen kedvező eredménnyel.

A szalámiérlelő klímatorony korszerű acéllemez zsaluzatú monolit vasbetonszerkezettel épült, a klímakamrák külső hőterhelésének csökkentésére hézagosan, így folyamatos szellőzést biztosító fehér színű Luxalon burkolja. A „PICK" felirat betűi vörösbarna elemek bepattintásával készültek.

T. L.

3

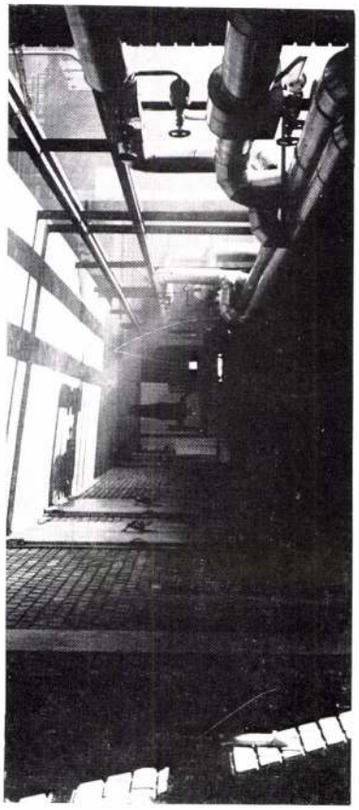

4

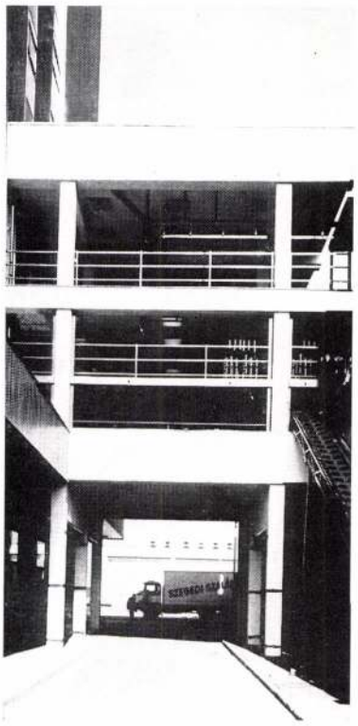

5

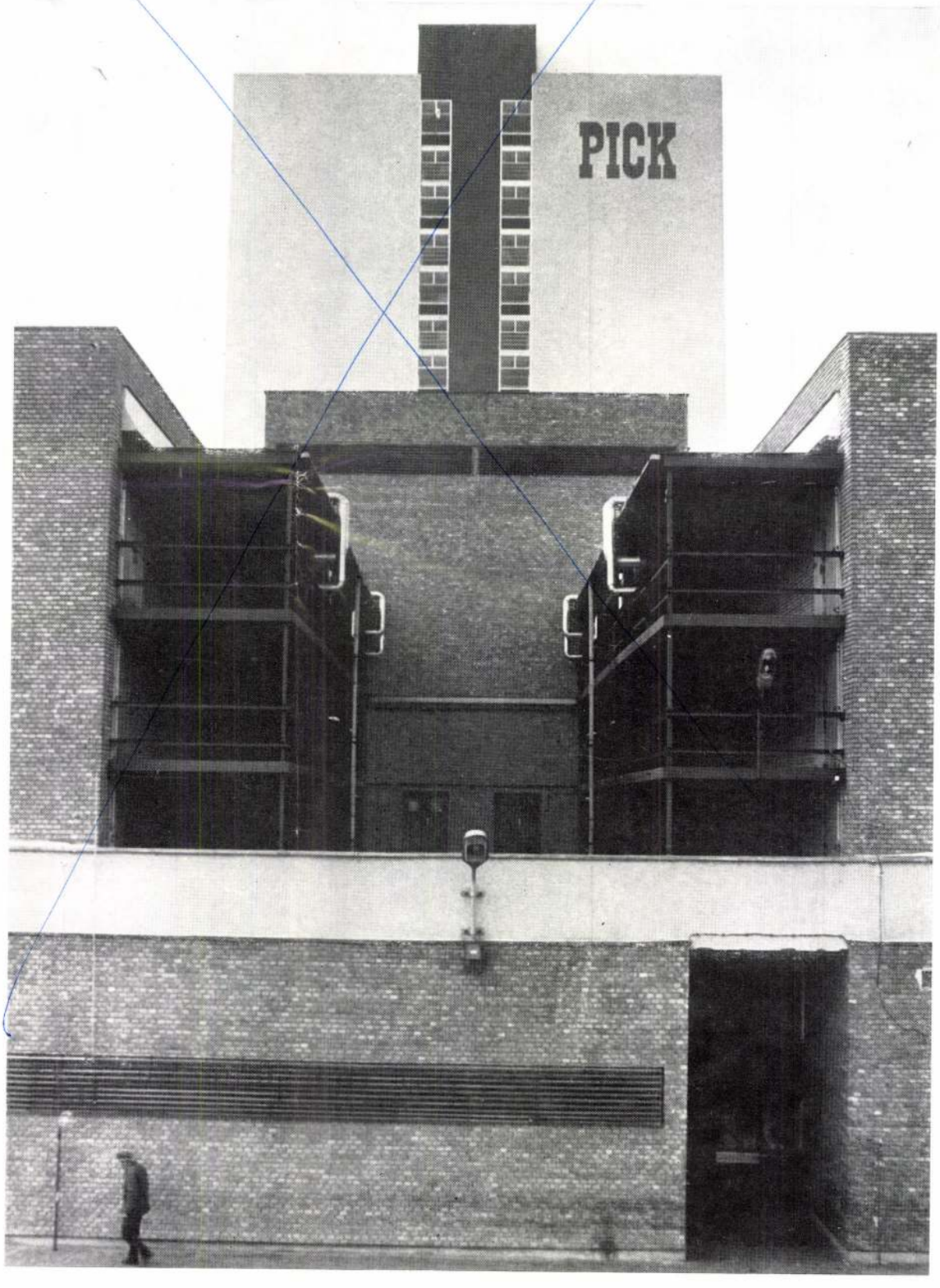

1. Az üzemudvar
2. A sertésvágócsarnokot a szalámi üzemmel összekötő konveyor folyosó
3. Füstölőkamrák előtti szállító folyosó
4. A szalámiérlelő klimatorony, a szalámi feldolgozó füstölő közötti híd
5. A szalámi üzem és füstölő, háttérben a szalámi érlelő klimatorony

1. Cour de l'usine
2. Couloir convoyeur reliant le hall et l'usine
3. Couloir transporteur
4. Tour de climatisation, pont entre celle-ci et la préparation du salami
5. Usine et fumage de salami, au fond la tour de climatisation

4

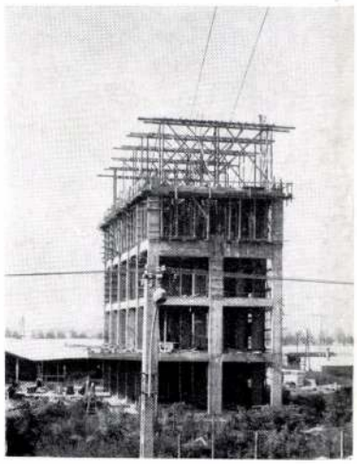

5

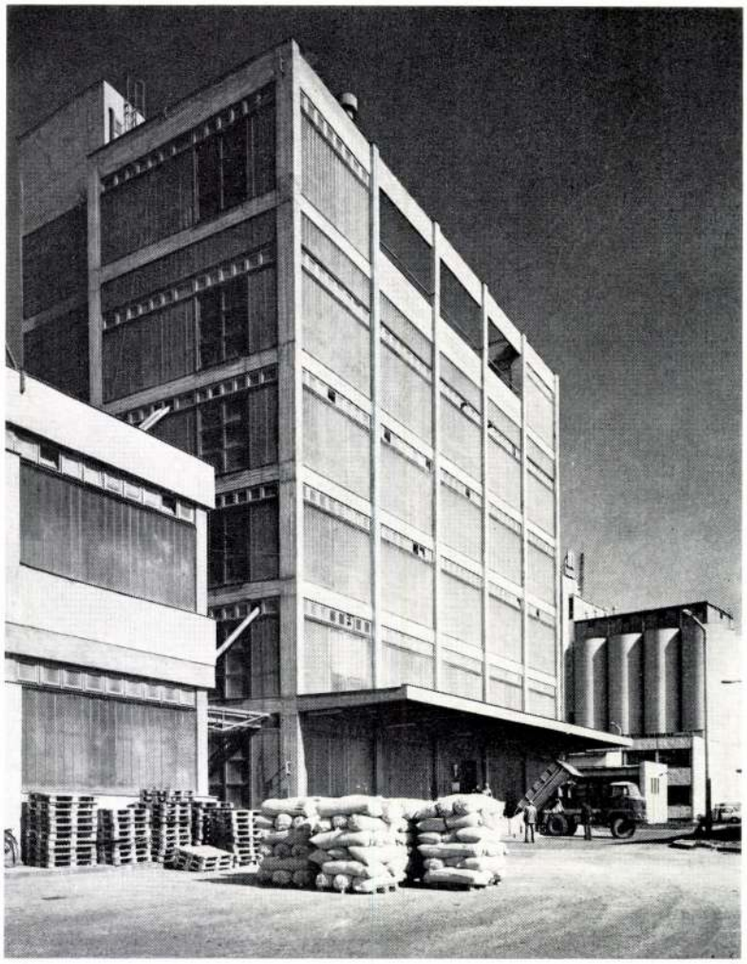

7

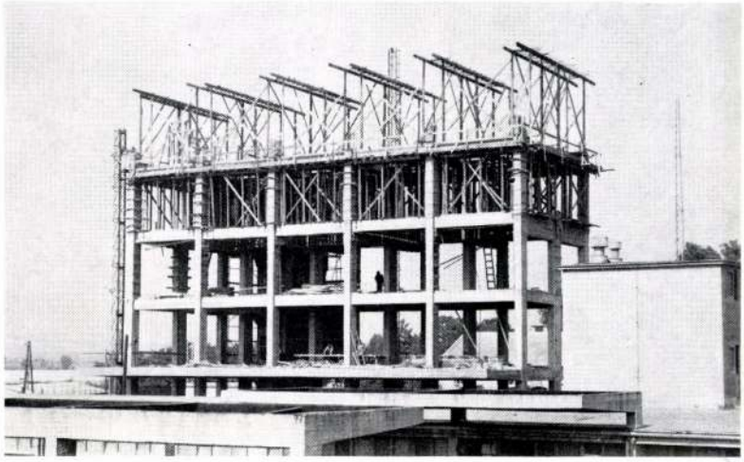

6

8

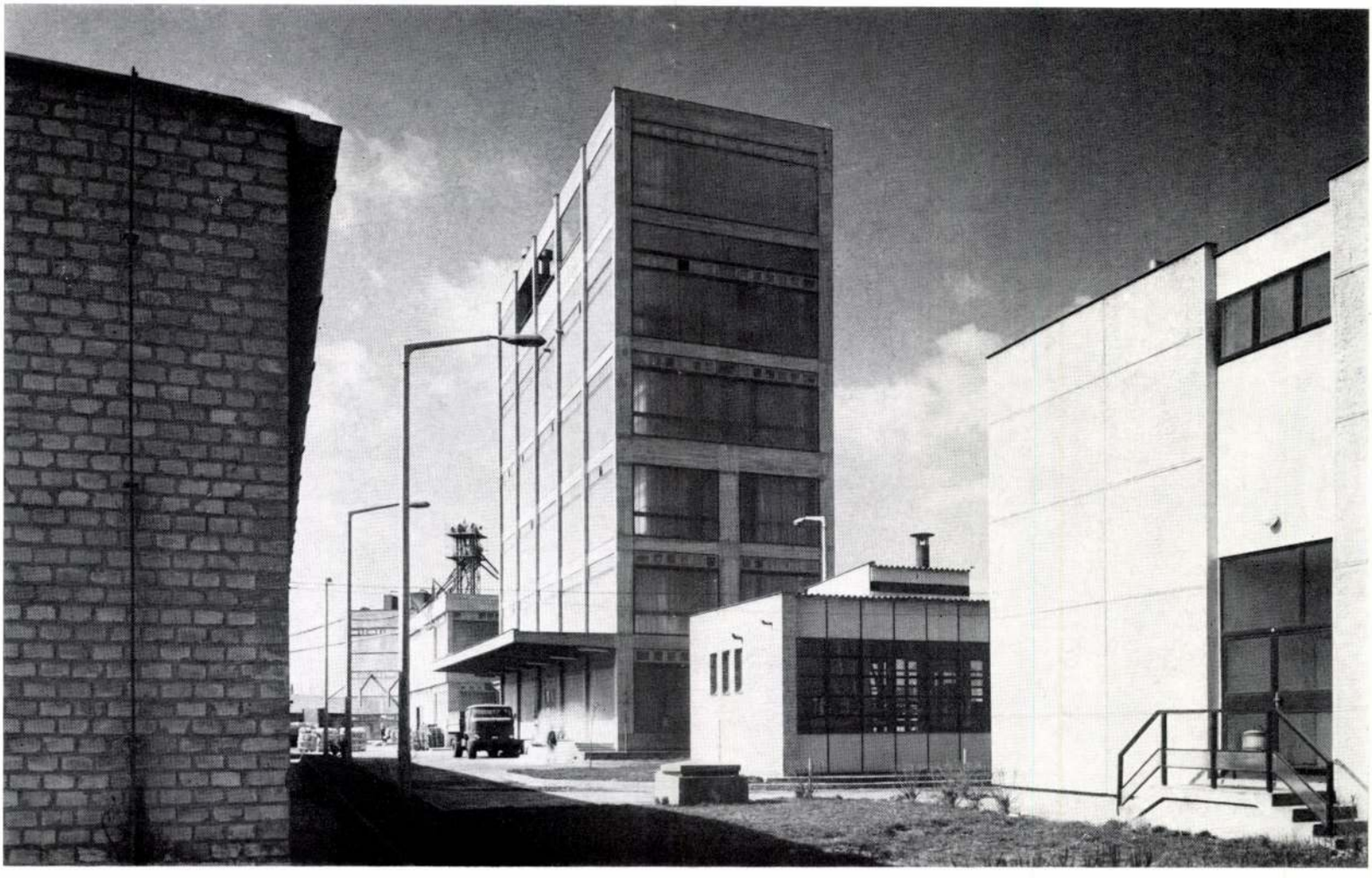

Az épület keretgerendás kialakítású 75/40 cm középső pillérekkel 15 cm vasbeton lemez födémekkel.

A technológiából adódó nagy terhelések — a 2,17×2,17 m alapterületű acélsilók súlya 400 Mp — az első és harmadik szinten jelentkeznek, ezért az 5,4×4,8 m-es tengelyméretttel tervezett első három szinten háromtámaszú gerenda, míg a IV. és V. szinten kéttámaszú gerenda készült.

Anyagminőségek B200—30/3 és B.60. 40. A statikai szerkezet a homlokzaton is kifejezésre jut. A tetőszerkezet üzemben előregyártott STASA födémpallókkal készült, a lejtése perlitbetonnal kialakított. A vizet a pillérek mellett vezetett belső, függőleges ejtőcső vezeti le.

Az V. emelet technológiai szükségességből csak az épület két szélső tengelyállásában jelentkezik. A párkány magasságában való összekötés a folyamatosságot láttatja.

Az épülethez külön tömbként kapcsolódik a lépcsőház, szintenként a födémgerendákba befogva. A háromkarú lépcsőkialakítás körülfogja az 500 kg-os teher- és személyszállítású felvonó aknáját. Az épületben hőszigetelési igény nincs, így a homlokzatkialakítás egyrétegű kopilit üveg.

1

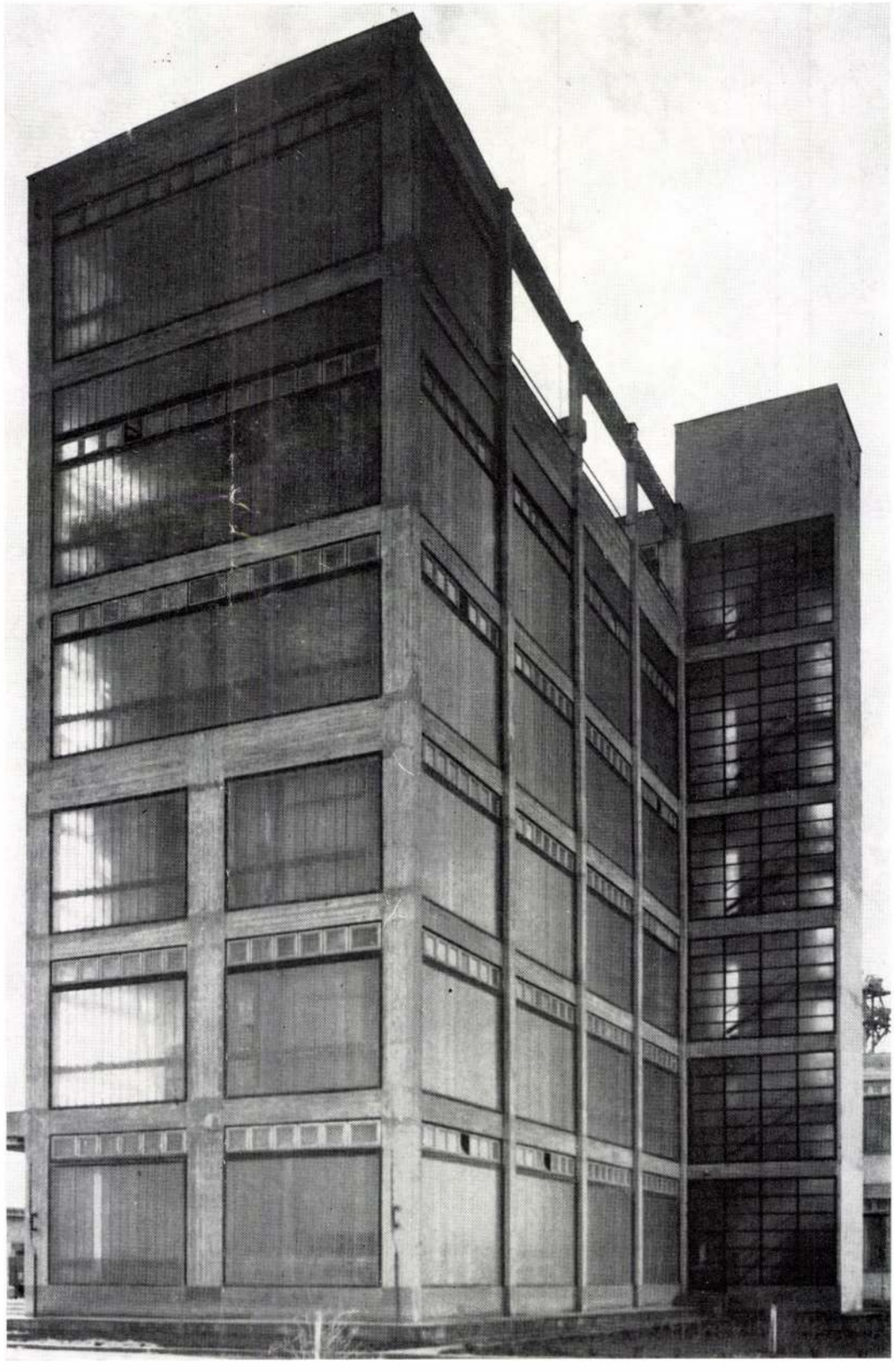

A dinamikus terhek miatt 10 cm vtg hálósvasalású vasbeton válaszfalakat alkalmaztunk. Belül háromszori fehér meszelést terveztünk. Épületen kívül a vasbeton szerkezetek nyersbeton felületképzést kaptak. Ezekkel a megoldásokkal (idomüveg és nyersbeton) a felújítási költségek csökkentését kívántuk elérni.

Az épületben szervesen kapcsolódik egy kétszintes raktár, amelynek az összekötő hídja egyben a késztermék elszállítását biztosítja. A keverő melletti első traktus technológiai igényeket elégít ki.

Az emeleten zsákos anyagtárolás történik, amelyet csúszdán keresztül táplálják közvetlenül a járművekre. Építészetileg a raktárnál sikerült nagyobb arányú előregyártást biztosítani (pillérek, tetőpanelok és oldalpanelok) így a kivitelezést is gazdaságosabbá tenni.

M. J.

1. A takarmánykeverő a lépcsőházi blokkal
2—4. Homlokzati részletek
5. Üzembelső technológiai szerelés előtt

1. Mélangeur de fourrage avec le bloc de l'escalier
2—4. Détails de façade
5. Intérieur de l'usine

2

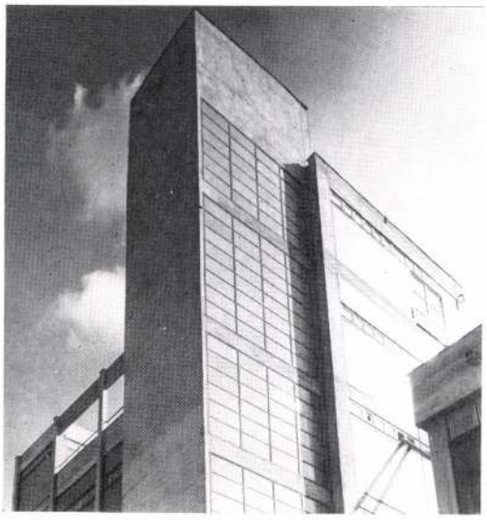

3

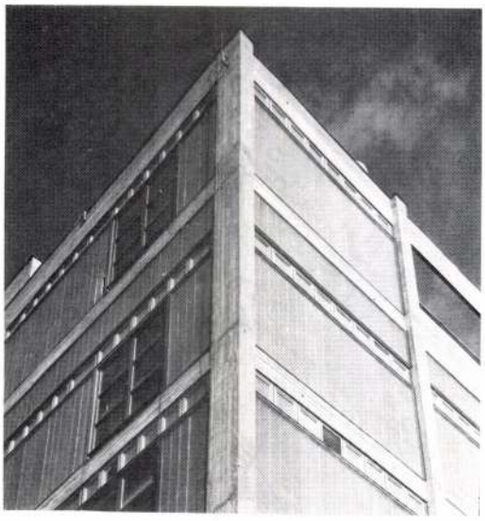

4

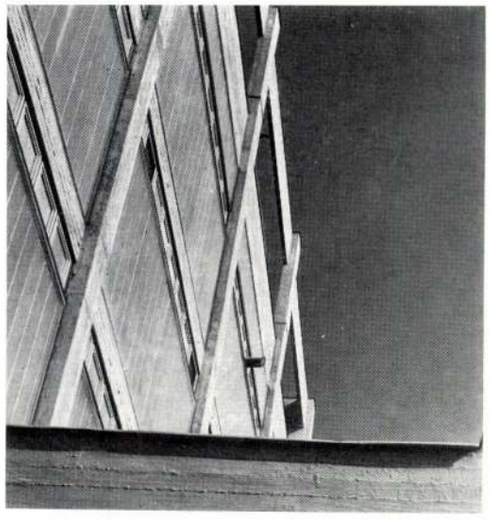

5

Szárított répaszeletraktár, Mezőhegyes

Építész és szerkezettervező: Nyilasi Imre (CSOMITERV)

Elektromos berendezés:	Prágai Attila	Beépített légköbméter:	14 250 lm³
Út- és közmű:	Bottyán Antal	Beépített alapterület:	1 954 m³
Beruházó:	Mezőhegyesi Cukorgyár	Bruttó építési költség:	11 305 000 Ft
Kivitelező:	Békés megyei Állami Építőipari Vállalat	Egy légm³-re eső bruttó költség:	793 Ft/lm³
Tervezés éve:	1974	Fényképek:	Vági László
Kivitelezés éve:	1975		

A Mezőhegyesi Cukorgyár megbízása alapján tervezett raktárépület a gyártási folyamat melléktermékeként nyert — állati takarmányozásra felhasználható — szárított répaszelet tárolására szolgál. A tárolandó répaszelet pneumatikus szállítóvezetéken kerül be a raktárba, elosztása a gerinc alatt végigfutó kezelőhídon elhelyezett flexibilis szórófejek segítségével történik. A kezelőhíd alkalmas emeletes, kocsizó szállítószalag létesítésére is.

Az épület kialakításánál maximálisan figyelembe vettük az ömlesztett tárolási módból adódó lehetőségeket, az anyag kb. 40°-os belső súrlódási szögének megfelelően egy, a padlószinttől kiemelkedő támfalig lefutó 45°-os tetőhajlású csarnokot terveztünk.

A csarnok légterét kétoldalon lezáró törtvonalú vasbeton falakat a tárolt anyag oldalnyomására méreteztük, így a raktár teljes hosszában az optimális tárolási keresztmetszetig kihasználható.

Hagyományos szárított szelet esetén 300 vagon, pelletelt (szemcsésített) szelet esetén kb. 500 vagon a tárolási kapacitás. A raktározott anyag kiszállítása a raktár két oldalán reteszes zsilipekkel kialakított 3—3 ajtón keresztül pneumatikus vagy kaparószalagos felszedő berendezéssel történhet.

A szeletraktár a Cukorgyár területén a régi ülepítők helyén épült meg. A raktárakat gyűrűsen körbefutó betonburkolatú út övezi a gyári úthálózathoz kapcsolhatóan, az egyik oldalon iparvágány csatlakozás is biztosítható, így az elszállítás mind közúti, mind vasúti járművekkel megoldott. A szerkezettervezés az építészeti formálással szoros összhangban történt mind az acélszerkezet, mind a vasbeton szerkezetek kialakításánál.

A 25 m alsó csuklóponttávolságú, 45°-os tetőhajlású háromcsuklós keretek duplázott övekkel 120×60×4 mm-es dunaújvárosi kamraszelvényekből rácsos szerkezetként terveztük. A kivitelezést CO_2 védőgázos ívhegesztéssel kifogástalan minőségben készítette el az acélszerkezeteket gyártó XV. kerületi „Béke" Mgtsz. A lefedett területre jutó acélfelhasználás 33 kp/m².

Hogy mindkét oldalon azonos kialakítású féltartókat alkalmazhassunk, a felülvilágító kereteket külön elemként terveztük meg. A 18 m feletti hosszúságú féltartókat egybe gyártották, a helyszínre közúton szállították le.

A helyszíni szerelés során már csak a csavaros kapcsolatok elkészítésére volt szükség. A szerkezet összeszerelése keretállásonként történt, a két féltartót egy-egy autódaru géptartása mellett felül összecsavarozták, majd a felső csukló elkészülte után a talpgörgőkre leeresztették.

A vasbeton falak és peremgerendák kívül-belül gyalult zsaluzatban készültek, a belső felület meszelve, a külső felület műanyag diszperziós betonfestékkel színezett.

A szerkezet lefedése egyrétegű alumínium trapéz hullámlemez.

A háromcsuklós keretek alapozása fogazott talpfelületű vasbeton alaptestekkel készült.

A rendkívül rossz talajviszonyok miatt (2—3 m vastag, talajvízre felpuhuló mészsziap feltöltés) —4 m mélyen kellett alapozni, ez a körülmény nem elhanyagolható költségnövekedést okozott.

A tervezett raktár egyébként minden olyan ömlesztett anyag tárolására alkalmas, amelynek belső surlódási szöge nem nagyobb 40°-nál és a kb. 9 m-es tárolási magasság kihasználható.

Ny. I.

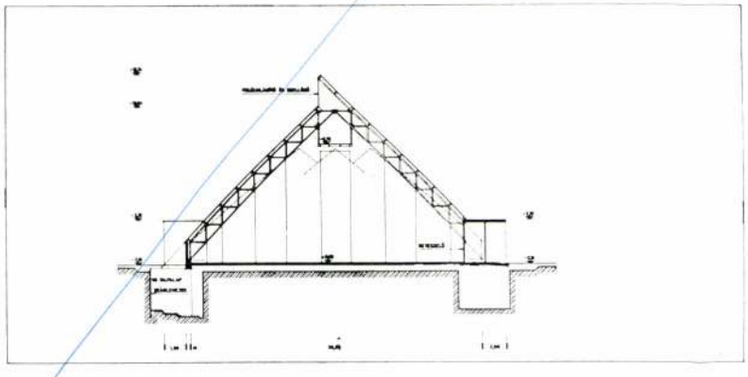

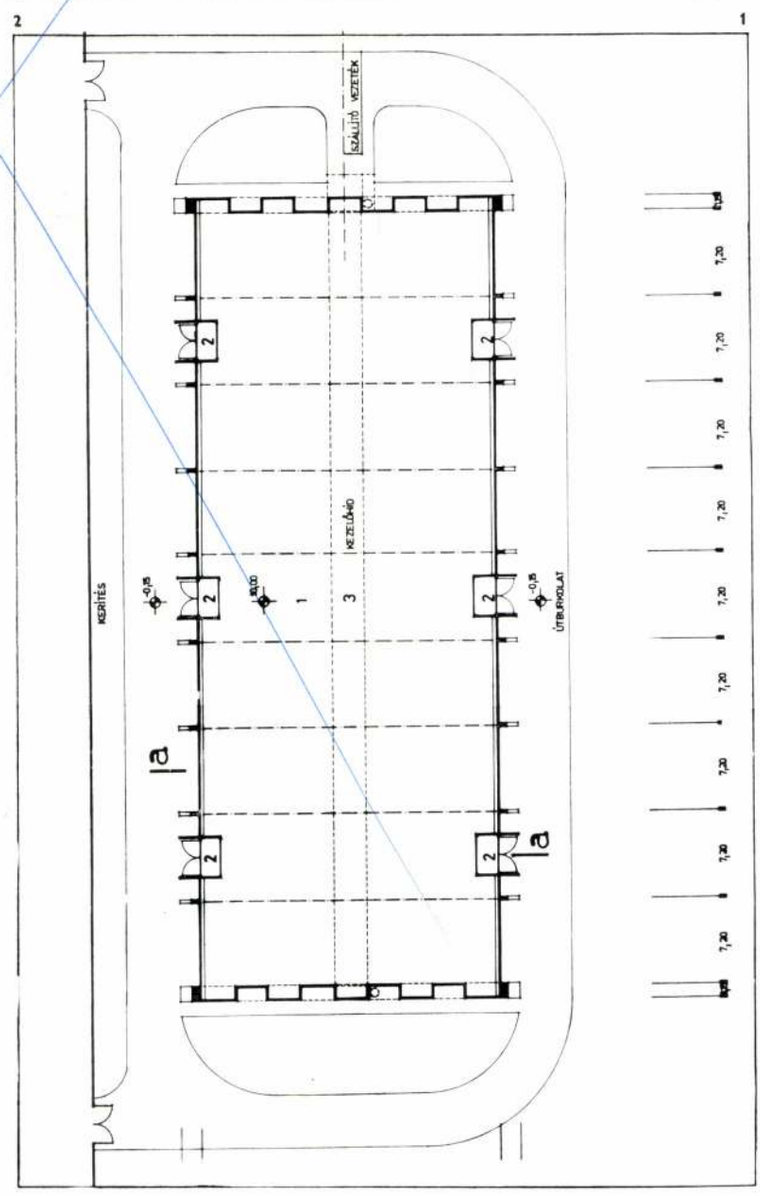

1. Metszet, M=1 : 600
2. Alaprajz, M=1 : 600

1. Section
2. Schéma

Ménessy Tibor M.D.K.

festőművész. Izraelben él.

vö. Tizéves Izrael.

Mengs

Hesz János Mihály rézmetszete Mengs után: Krisztus szüketése, 1812

Századok 1874. ~~26-44-o.~~ 84-102 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Lohr Ferencet feddésre ítélték

Lohr Ferencnek, a Hunnia filmgyár volt hangmérnökének igazolási fellebbviteli tárgyalása tegnap folyt le a Népbíróság Piri-tanácsa előtt.

Lohr Ferenc 1944-ben tagja lett a Hunnia filmgyár öttagú nyilas bizottságának, ezért az igazoló-bizottság állásvesztésre ítélte. Most a Népbíróság feddésre enyhítette a büntetést, lényeges mentőkörülményként állapították meg ugyanis azt a tényt, hogy Lohr Ferenc mentette meg a Hunnia filmgyár berendezését a Nyugatra szállítás elől.

Burgonyabőség Csepelen

Ma ismét igen sok burgonya érkezett Csepelre. Hajnalban 40, később újabb 19 vagon volt a felhozatal s ez ismét lejjebb szorította a burgonya árát: az MSzK már 1.10 forintért adta kilóját a nagykereskedőknek, a vásárlóközönség pedig 1.20, sőt később 1.15 forintért juthatott hozzá. Holnapra előreláthatólag tovább csökken a burgonya ára. Vidéken most sok helyen még az aratás foglalja el az embereket, ezért könnyen lehetséges, hogy az elkövetkező napokban nem lesz idejük kiszedni a burgonyát és míg most minden igény kielégíthető, a jövő hét közepén esetleg burgonyahiány lesz.

Tök kevesebb érkezett. A jó meggyért, amelynek kilója 3 forint, sorba álltak a vevők, a gyengébb minőségű meggyet a konzervgyárak vitték el. Egyéb zöldség és gyümölcs elég volt.

Mozik műsora

ADY: Végre együtt. 4, 6, 8 órakor. ALKOTÁS: Az én lányom nem olyan. 1/4, 1/6, 1/2 8, v. ü. 2, 4, 6, 8. ÁTRIUM: Kacagó képeskönyv (Trio Carlos akrobatikus csoport személyes felléptével). 5, 7, 9, sz. v. ü. 3. BELVÁROSI: Jobbterem: Mrs. Miniver. 1/4 3, 8, sz. 3, v. 3, 1/4 6, 1/2 7, 8. Balterem: Nevető nyár. Folyt egyórás előad. 1/4 4–1/4 9-ig, v. ü. 1/4 4–1/2 7-ig. BETHLEN: Valakit megöltek. 1/2 5, 3/4 7, 1/4 9. BUDAI VIGADÓ: Állhatatos tündér. 1/2 6, 8, v. ü. 4, 6, 8. CAPITOL: Nagy hazugság. 4, 6, 8, v. ü. 2. CITY: Tokiói küldetés. 1/4 4, 1/4 6, 3/4 8. CORSO: Orkney-i rejtély. 4, 6, 8. CORVIN: Férfiszenvedély. 4, 6, 8. DAMJANICH: Társbérlet. 1/4 4, 1/4 6, 1/4 8, v. ü. 1/4 2. DÉCSI: Orkney-i rejtély. 1/4 6, 1/2 8, 1/4 10, sz. v. ü. 1/4 4. DOZSA: Kétágyas hálószoba. 5, 7, 9, v. ü. 3. ELIT: Valakit megöltek. 4, 6, 8. FLÓRIÁN: Szépek szépe. 5, 7, 9, v. ü. 3. FORTUNA: Ki az úr a tengeren. 3, 5, 7, 9. FORUM: No, no Nanette. 1/4 5, 1/2 7, 1/2 9, sz. v. ü. 1/2 3. HÍRADÓ: Divatcseregés (a divatkultúra fejlődése napjainkig). Sambó és a tigris (színes trükkfilm). Úttörő híradó. Mafirt krónika. Francia híradó. Amerikai hírek. Nemzetközi sporthírek. Folyt. egyórás előadások r. 9-től e. 10-ig, sz. v. ü. 11-ig. HUNNIA: Álom. 4, 6, 8, v. ü. 2. IPOLY: Hová lettél drága völgyünk. 5, 7, 9, v. ü. 3. JÓZSEF ATTILA: Új világ asszonya. 4, 6, 8. KAMARA: Sátán hét éve. 4, 6, 8, sz. v. 2. KOSSUTH: Végre együtt. 5, 7, 9, sz. v. ü. 3. KRISZTINA: Szerelem Párisban. 1/4 4, 1/4 6, 1/4 8. KULTUR KERTMOZGÓ: Kirándulás az alvilágba. 1/4 5, 1/4 7, kertben 1/2 9. LLOYD: Sátán hét éve. 5, 7, 9, sz. v. ü. 3. MARX: Mrs. Miniver. 4, 1/2 7, 9. OLYMPIA: Yankee doodle. 2, 4, 6, 8, v. ü. 1/2 12. OMNIA: Tom Mix I. Az atomlovas. 5, 7, 9, sz. v. ü. 3. OTTHON: Ítélnek a nők. 1/4 4, 1/4 6, 1/4 8. PALACE: Gilda. 11, 1, 3, 5, 7, 9. PÁTRIA: Valakit megöltek. 4, 6, 8, v. 2. PETŐFI: Mrs. Miniver. 1/4 4, 6, 1/4 9. PHÖNIX: Tigriskarmok. Sportszerelem. 11, 1, 3, 5, 7, 9. RÁDAY: Operaház fantómja. 1/2 5, 1/4 7, 1/4 9, v. ü. 1/2 3. ROXY: Madách. 2, 4, 6, 8. ROYAL APOLLÓ: Az orvos bűne. 5, 7, 9, sz. v. ü. 3. SAVOY: Szerelmi házasság. 5, 7, 9, v. ü. 3. SCALA: Három fantóm. 5, 7, 9, sz. v. ü. 3. STÚDIÓ: Nagy hazugság. 1/2 2, 1/4 4, 3/4 6, 8. SZABADSÁG: A vádlott közbeszól. 5, 7, 9, v. ü. 3. TINÓDI: Valakit megöltek. 1/4 4, 1/4 6, 1/4 8. TURÁN: Yankee doodle. 4, 6, 8, v. ü. 10, 12, 2, 4, 6, 8. UGOCSA: Álom. 1/4 4, 1/4 6, 1/2 8. UJLAKI: Fiú vagy lány. 5, 7, 9, v. ü. 3. URÁNIA: Halló Moszkva. 4, 6, 8. VÁROSI: Rejtelmek völgye. 4, 6, 8. VESTA: Ördög az emberben. 10, 12, 2, 4, 6, 8.

SZINHÁZAK MŰSORA: VÍG: Vera és családja (1/2 8). MŰVÉSZ: Arzén és levendula (1/2 8). MADÁCH: Egerek és emberek (1/2 8). MEDGYASZAY: Ő sincs fából (1/2 8). FŐVÁROSI OPERETT: Rigó Jancsi (7). KAMARA VARIETÉ: Nyáron is lehet (1/2 9). ANGOL PARK SZABADTÉRI SZINPAD: Pódium kabaré vendégjátéka (1/2 8). FŐVÁROSI NAGYCIRKUSZ: Júliusi műsor (4, 7). GAZDAG CIRKUSZ: Világattrakciók (8). CZAJA CIRKUSZ: Repülő majmok (8).

Teljes heti rádióműsort közöl a »VILÁG« szombat délutáni megjelenő számában.

VILÁG

A polgári demokrácia lapja
Megjelenik minden hétköznap délután

Felelős szerkesztő:
BÁLINT IMRE

Szerkesztő:
KEMÉNY ISTVÁN DR.

A kiadásért felel:
SUPKA GÉZA DR.
főszerkesztő

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., RÁKÓCZI-ÚT 54

Telefonszámok:
222—439* 222—438 222—437
222—436 222—435

Ballon-demizson
ismét kapható.
FRIED
Akácfa-u. harminckettő.
Telefon: 226-023

Szódavizes üveg kapható
FRIED
Akácfa-utca 32
Telefon: 226-023

Dr. Békési Tibor és dr. Haraszthy Vince
ny. rendőralezredesek
MAGÁNNYOMOZÓ
irodája megfigyel, nyomoz, informál! VII., Erzsébet-körút 17. III. 14.
Tel.: 222-002.

Vörösréz-
aluminium-*drótot* és kötelet, fémhulladékot, **kádmiumot**, angol-ónt veszek.
Bronz-perselyek
és rudak minden méretben raktáron
Dévényi
Cserhát-utca 22
Tel.: 425-952

Budapest közvetlen határában, saját tanyámon disznóhizlalást és tehenészetet állítok be. Ehhez TŐKÉS TÁRSAT keresek. Jelige: »Takarmány bőségesen van« jel. a főkiadóba.

Nagyvállalat
keres beköltözhető
gyárépületet v. garázst
»Készpénz« jeligére Erdős Hirdetőbe, V. Bár. Aczél-utca 3.

G. M. C. teherautókat vidékre
fafuvarozásra
keresünk.
Jó kereset. Tel.: 189-298. D. u. 4—6-ig.

Szerdán, július 2-án a 6-os villamoson kézibőröndben összes **üzleti könyveimet** és feljegyzéseimet **elvesztettem**
Megtalálót a könyvek és feljegyzések visszaadásakor magas jutalomban részesítem. Rácz Jenőné, Molotov-tér 3.

V/8 Ford
4 ajtós csukott, kifogástalan állapotban
azonnal eladó
Megtekinthető: Nemzetközi Gépkereskedelmi rt., Révész-u. 1—5. Tel.: 200-810.

Veszek prec. mérőműszereket, volt, Amper, Multavi II., Normameter, Multelco, Meggert és mérnöki körzőt. AUDION VI., Nagymező-u. 51. Tel.: 123-129.

Széchenyihegyi gyermektársaság — heti 25 forint
Magaslat — strand — sport — játék modern pedagógia — gyerekállam rendszer — könnyed oktatás. Korcsoportok 15 évig. Kívánatra étkeztetés. Gyereket naponta felvisszük! Kicsiket taxival. Kérjen prospektust! Tel.: 161-896, 7 éven alul: 161-917.

Mindenféle szőnyeget, szőret, plüss függönyöket
vesz FREUND.
Somogyi Béla-út 5.
Tel.: 137-845, 237-253.

Verebélyi Mária gyermeküdülője
XII., Kútvölgyi-út 48-nál, Hadik András-u. 7. Városi érdeklődés hétköznap 2—5-ig: VIII., Szentkirályi-utca 27.

Contaxot, Leicát, Rolleiflexet
és más fényképezőgépet, valamint mindenféle fotoanyagot magas áron vásárolunk. — HAFA — Hatschek és Farkas, fényképészeti szaküzletek: VI., Andrássy-út 31. IV., Somogyi Béla-út 28.

Billiárdgolyókat
VESZÜNK.
Rosenfeld
Népszinház-utca 31.
Telefon: 139-274.

Bolyhozógépet
gyapjúfonalak bolyhozásához
megvételre vagy bérbe keresünk
»Üzemképes« jel. Patakhoz, Bajcsy-Zs.-út 29.

FORD
6 heng., 3 t. amerikai
teherautók
és különféle személyautók gumival jó állapotban
ELADÓK
kedvező fizetési feltétel
Ford Motor Rt
Bp., XIII., Váci-út 45
Tel.: 200-925.

Rádiók
külföldi orgonahangú világvevők, mélyen a mai gyári árak alatt eladók. Részletkedvezmény.
RÁDIÓ-EXPRESS.
Teréz-körút 32 kapubejáratban

Bérautó
Gém garázs 161-434

Irodabútort
IS KOCSIS JÁNOSTÓL VEGYEN. NÁDOR-U. 20. TELEFON: 127-182

GyermekKocsit
SPORTKOCSIT, AUTÓT, TRICIKLIT a készítőtől Nátkai, Dob-utca 11.

Sebő Gyuláné, okl. tan.
Széchenyi-hegyi gyermeküdülője
(420 m.) Pedagógiai és orvosi felügyelet.
Széchenyi emlék-út 19.

Anyuka!
Nyaraláshoz vigyél magaddal »333-as« baby MOSÓSZERT, a legmeszesebb kútvízben is remekül habzik. Kapható minden jobb szaküzletben

PEDIGRÉS
3 hónapos puli, 500. eladó. Érdeklődni szombaton, vasárnap József-krt 49. I. 8.

Székek, asztalok, sörpultok
vendéglői berendezések, használtak és újak
Rosenfeld
Népszinház-utca 31.
Telefon: 139-274.

Ruháért
télikabátért
szőnyegért
egész háztartásért legtöbbet fizet FREUND. Somogyi Béla-út 5. Átjáróban. Tel.: 137-845, 237-353. Hívásra vidékre is

Sok pénzt
fizet férfiruhákért, cipőkért, fehérneműkért
SALGÓ József krt 47. Tel.: 138-980
Kívánatra házhoz jövök.

Férfiruhát
egész háztartást vesz
Gerstl István-út 28
Telefon 427-516

Férfiruháért télikabátért
csodálatos árakat fizet
Fischbein, Dob-utca 25

Férfiruháért 400 Ft-ig fizetek
Leitersdorfer, Kisdiófa-utca 15 (Király-u. sarok)
T. 221-674

Használt férfiruhsért
400-at is fizetek
Hívásra házhoz jövök.
özv. Schönfeldné, Dob-u. 37

FÉRFIRUHÁT
magas áron veszek.
Hívásra házhoz jövök.
Forgács és Mermeze.
Dohány-utca 68.

TEHERAUTÓ FUVAROZÁS
2—12 tonnáig.
Autómentő állomás éjjelnappal 1—12 t. teherig. Opera Garage, VI., Paulay Ede-u. 23. T: 226-438.

228-337
poloskát
3 óra alatt irtunk. Írásbeli garanciával biztosítjuk, hogy a később bekerülő férgek is elpusztulnak.
Bent alhat!
Super
Dembinszki-u. 43.
Tel.: 228-337.

Antik bútorok
tabernakulum, biedermeyer szekrények, sublódok, asztalok, székek, különféle antik tárgyak. Vétel — csere — eladás. Silbermann. Kaplony-u. 1. Egyetem-tér sarok.

Caraván
vacsorák. Terasz

Kádársegédeket
felvételre sürgősen keres a
Dreher-Haggenmacher
Első Magyar Részvényserfőzde Rt. Budapest, X., Jászberényi-út 7/11.

Sürgősen
vennék írógépet, számológépet és mindenféle lakberendezést. T.: 137-233.

Öröklakás
Gellérthegyen, Tündérlaki mélyút 6. alatt két szoba hallos, nagyméretű, teraszos, központifűtéses, azonnal beköltözhető, kertes villa-öröklakás garázzsal eladó. Megtekinthető naponta lehetőleg 4—7 óra között. Felvilágosítás 188-252 telefonon.

Ruháért
szőnyegért
legmagasabb árat fizet FALUDI. Szövetség-u. 3.
Hívásra jövök.
Telefon: 421-789

Használt
férfiruháért
400-at is fizet Tóth. Bp. IV. Curia-u. 2 (Ferenciek terénél)

400.-Ft ig fizetek férfiruhákért
Forgács
Dob-u. 46 a. T.: 423-744
Hívásra házhoz jövök.

BUTORT
szőnyeget, egész háztartást vesz Gerstl. István-út 28. Tel: 427-516.

400.-Ft -ig fizetek férfiruhákert
Gutmann J.
Kazár-u. 1. T.: 421-080.
Hívásra jövök.

Szőnyeg
vétel és eladás
SCHILLINGER
Teréz-krt. 15. Alapítva 1906

Hűtőszekrény
javítás, vétel, eladás, gázhűtő villanyra alakítása EGT automatával
EGT. II., Tégla-u. 4. Tel.: 457-430.

Szabadsághegyi
VICTORIA PENZIÓ
XII. Mátyás király-út 29. Nagy park, teljes komfort, elsőrendű ellátás. Telefon: 361-975.

Bútorért irodabútorért
legmagasabb árat fizet
Jellinek, Teleki-tér 169
T.: 339-284, 139-284

IRÓASZTAL
9 fiókos, központi záras — 360 Ft
Kezelőasztal — 150 „
Írógépasztal — 165 „
Iratszekrény redőnyös — 190 „
JELLINEK, Teleki-tér 169
T: 339-284, 139-284.

GYERMEKÁGY
gyermekkocsi, összecsukós ágy Prohászka-gyárból Zichy Jenő-utca 46. és Üllői-út 7

Villa Budán
négyszobás, beköltözhető, nagy kertben, teljesen ép. Hetvenezer. Szamosi Ingatlaniroda. II., Szilágyi Erzsébet-fasor 9. (12-es autobusz végállomásánál.) Tel.: 457-507.

BALLON
átlátszó, eső-, vihar- és lódenkabát
Márton és Szász
V., Gróf Teleki Pál-utca 3.

STRANDRUHÁZAT
ballon-, löden-, vihar-, átlátszókabát, short, fürdőruha, köntös, vászonöltöny stb.
SPORTRUHÁZAT-tól
Bajcsy-Zsilinszky-út 13 (Andrássy-út sarok)

Szép használt ruhát csak ERDÉSZ-nél
érdemes eladni. Új cím: Bp., József Attila-utca (volt Gr. Tisza István-utca) 7. Telefon: 183-361.

BALLON átlátszó kabát
angol és svájci. *Olcsó árak!*
VALENTA, V., Nádor-u. 13

Adler Junior
személykocsi eladó!
Megtekinthető 9—4-ig. Szondy-u. 22. Rádióüzlet.

Caraván
Vorosilov-út 28. T. 296-403

Caraván
uzsonnák. Terasz

Mielőtt
fémhulladékot, ócskavasat, öntést
elad, okvetlen kérje ajánlatomat. Fischer Andor, Budapest, V., Fürst Sándor utca 22. Telefon: 126-259.

Villanymotorokat veszünk
KRAMER TESTVÉREK
VII., Hunyadi-tér 7.
Tel.: 229-508.

Kisautót
priváttól vennék saját használatra. 258-166.

Elektromos hűtőszekrények
minden méretben garanciával. HÁMORI. Aréna-út 126. Tel.: 202-936.

Nagyméretű bontási
tégla
tisztított, minden mennyiségben eladó. Gyárleszerelő Kft. V., Kárpát-u. 16. Tel.: 200-355.

Társulás!
Nagy rutinnal rendelkező, 35 éves, nőtlen, elismert textilszakember, komoly existenciát jelentő, meglévő, rentábilis üzletbe társulna szakértelemmel és 10.000 frt készpénzzel. »Közreműködés« jeligére Halász Hirdetőbe, Rákóczi-út 27/a.

NE PACKÁZZA EL A GYOMRÁT
VEGYEN **DUNABIKARBONÁT**

APRÓHIRDETÉSEK

KÁRPITOS házakhoz, hónapkívül, nyaralóba ajánlkozik. Várady, Király-u. harminckettő, Udvarban.

CSONTHÚS tormával három forint. Várnai vendéglő. Eötvös-utca 4.

ABLAKREDŐNYÖK készítése, javítása csak szakembertől. Balogh, Mór-utca 6.

TELEK: 150 □-öl, 9 éves gyümölcsfákkal Gárdony-Velencén, 10 perc a vasútállomástól, eladó. Bővebbet: Miksa-u. 4—6. portásnál.

ÜZLETBERENDEZÉS, állványok, pult, válaszfal olcsón eladók. Weimann, Baross-u. 77.

KARAMELLA nyujtó- és vágógépet megvételre keresek. Glücksmann, Thököly-út 100.

GYÖNYÖRŰ Lingel ebédlő, modern, sürgősen eladó. Telefon: 169-456. (9—4-ig.)

KÁRPITOS munkát háznál is, ablakredönyök, rolették javítását vállalja Marosán, Aradi-u. kettő.

CSEMPE, kőpadló, szállít, vállal. PORTA. József Attila-utca 1. Telefon.

EXPRESS fotó bérletbe, útlevélbe, személyazonosságba, Teréz-körút tizenhét.

VIDÉKET látogató autós utazónak rezsitársa 3 napos túrákra. Albert vasáru nagykereskedő, Izabella-utca 11.

EGY háromajtós szekrény egy kétszemélyes rekamié, egy kanapé és három kárpitozott szék eladó. Burger, Nagydiófa-utca 29.

SZABADSÁGHEGYEN, »Széplak« társasházban egyszobás komfortos bútorozott szoba, azonnal kiadó. Bővebbet Melinda-út 24, házfelügyelőnél.

Sok budapesti tiszt érkezett a legújabb hadifogolyszállítmánnyal Budapestre

Debrecen, július 4. *(A Világ tudósítójának telefonjelentése.)* Tegnap este megérkezett a Máramarosszigetről jelzett hadifogoly szállítmány 1.200 hadifogollyal. Közöttük 105 tiszttel és 16 munkaszolgálatossal. Foksániból mára várnak újabb szállítmányt.

A legutóbbi szállítmányban nagyon sok a budapesti. Névsoruk:

Pásztor István filmoperatőr Budapest, Széles József szerelő Budapest, Bugár György ékszerész Budapest, Oláh István postatisztviselő Budapest, Debreceni Sándor fodrász Budapest, Dudás Mátó festőművész Ujpest, Oláh István hentesmester Pestszenterzsébet, Vajci Géza könyvelő Budapest, Rierner János tüzoltó Kispest, Bódi Béla kovácsmester Budapest, Nagy Károly hentesmester Budapest, Varga János fémcsiszoló Budapest.

Jovanovics Tibor gépkocsivezető Budapest, Stern László kereskedő Budapest, Boda János ácsmester Budapest, Gerhárdt István magántisztviselő Budapest, Czörek János fogtechnikus Budapest, Molnár Sándor pincér Pestszenterzsébet, Molnár Béla kereskedő Budapest, Papp György cipész Budafok, Szegedi Gábor repülőfőtörzsőrmester Budapest, Borecki József Beszkárt alkalmazott Budapest, Molnár László kőműves Budapest, Szili Ferenc kereskedő Budapest.

Dr. Pintér Béla ügyvéd Budapest, Pölöske Pál postatisztviselő Budapest, Keszler István expeditőr Budapest, Pintér Béla műegyetemi hallgató Budapest, Pintér Gyula magántisztviselő Budapest, Ollé Béla kereskedő Budapest, Szabó Pál mészáros Budapest, Takács László üveges Budapest, Biró János szabómester Budapest, Pécsi Lóránt dr. tisztviselő Budapest, Párkányi Géza százados Budapest, Orgován János tisztviselő Budapest.

Paksi Zoltán hadnagy Budapest, Baráti Miklós százados Budapest, Petendi László százados Budapest, Ketz Kálmán tisztviselő Bulapest, Kovács Pál műszaki tisztviselő Budapest, Svebla Ferenc pékmester Budapest, Schneider Ferenc százados Budapest, Marjai Antal asztalosmester Budapest, Vleskó Ferenc postás Budapest, Kiss István lakatosmester Budapest, Dénesi Ferenc asztalosmester Rákoskeresztúr.

Mezei István hentesmester Budapest, Berger Mátyás pincemester Budapest, Molnár István kalaposmester Budapest, Elekes Gáspár üveges Budapest, Dobai Károly szállító Rákoskeresztur, Menésovits János templomfestő Budapest, Steiner Miklós színész Budapest, Ifjabb Ottó Károly magántisztviselő Budapest, Szegvári János hentesmester Budapest.

Goldstein Adolf grafikus Budapest, Tanner János szobafestő Budapest, Dudák János kovácsmester Budapest, Papp Gábor géplakatos Budapest, Mohács Lajos vasesztergályos Pestszenterzsébet, Besenyi István nyomdász Budapest, Szecsvai Béla műszerész Rákospalota, Bugyner Lajos cipész Budapest, Tóth Ferenc szabómester. Budapest.

Svauner Béla autószerelő Ujpest, Meretei János hentesmester Kispest, Badacsonyi Károly gépkocsivezető Budapest, Galambos János szerszámkészítőmester Budapest, Wichtner Béla postás Budapest, Kun József tisztviselő Budapest, Maklár Lajos fodrász Budapest, Felkai Ferenc asztalosmester Budapest, Varga Lajos rézműves Csepel.

Illés Ferenc gépkocsivezető Budapest, Pozsgai Csapó Gyula tisztviselő Ujpest, Szabó Ferenc kereskedő Budapest, Németh Kálmán gimnáziumi tanár Budapest, Budin Gyula kereskedő Budapest, Arató József lakatosmester Budapest, Fegyvernek János vasárukereskedő Budapest.

Konkai József motorszerelő Budapest, Sipos József ácsmester Budapest, Domokos János lakatosmester Budapest, Miék János asztalosmester Budapest, Frank János kereskedő Budapest, Gera József kereskedő Budapest, Márdány Pál MÁV tisztviselő Pestszentlőrinc, Juhász Géza asztalosmester Csepel, Kelemen István lakatosmester Rákosszentmihály, Volla András pék Budakeszi, Bonis Jenő művezető Budapest, Baruc Ferenc pék Budapest.

A Szovjetuniót továbbra is tájékoztatják a Marshall-tervről

Molotov visszaérkezett Moszkvába

A párisi értekezlet eredménytelen befejezése után *Molotov* már tegnap hajnalban repülőgépre ült és mint ma reggel egy TASS-jelentés közli, *tegnap délután visszaérkezett Moszkvába. Bevin* délben hagyta el a francia fővárost, mert előbb még megbeszélést folytatott *Bidault*-val. Francia kollégájától távozóban csak annyit válaszolt egy újságírónak: *Mi mindig előrehaladást teszünk.* A repülőtéren kijelentette: *Talán mégis csak sikerül közös alapot találni, hogy Európát megmentsük a nyomorúságtól.*

Marshall-terv megvalósítására Nagybritannia és Franciaország még tegnap megtette az első konkrét lépéseket. *Bevin* és *Bidault* közös nyilatkozatban kiemelte a terv végrehajtásának sürgősségét és leszögezte, hogy *Spanyolország kivételével minden európai állam számára nyitva áll a lehetőség, hogy részt vegyen a terv megvalósításában. Bidault* aláírásával már tegnap *elküldték a meghívót 22 európai államnak,* az előreláthatólag július 12-én kezdődő tanácskozásokon való részvételre. *(Bidault* hír szerint hétfőn átrepül Londonba, hogy Bevinnel részleteiben is előkészítse az értekezletet).

A 22 meghívott állam különben a következő: Albánia, Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Dánia, Finnország, Görögország, Hollandia, Irország, Izland, Jugoszlávia, Lengyelország, Luxemburg, Magyarország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Románia, Svájc, Svédország, Törökország. A meghívók elküldésével egyidejűleg *Bogomolov* párisi szovjet nagykövetet tájékoztatták a brit-francia lépésről, annak a reménynek adva kifejezést, hogy *a Szovjetunió mégis csak részt fog venni a terv megvalósításában.*

Moszkva

még nem nyilatkozott a párisi értekezlet kudarcáról. Párisban a kommunista *Humanité* éles hangon támadja *Bidault*-t, aki a lap szerint engedi, hogy Franciaországból »atlanti hídfőt« csináljanak. Londonban *az alsóház nyomott hangulatban hallgatta meg a brit-francia közös kormánynyilatkozatot.* A brit és a francia külügyminiszter — hangoztatta *MacNeil* államminiszter — *mindent megtett, hogy megértse a Szovjetunió igényeit.*

Az arany-injekció — írja a brüsszeli *Metropole* — erősíti az ingatag gazdaságokat, de a bizalom és a megértés, amely értékesebb, mint a dollár, végérvényesen füstté válik, amely fekete árnyékokat von a béke napja elé. A prágai szociáldemokrata *Pravo Lidu* így ír: *A világot és a háború utáni Európát újabb csalódás éri; a párisi kudarc után nem nehéz előre látni, hogy minden jövendőbeli nemzetközi erőfeszítést egyre jobban lefékez a nagyhalalmak közötti egyenetlenség.*

Washingtonban

még mindig nem hangzott el hivatalos állásfoglalás a párisi kudarcról. *Marshall* már a tegnapi nap folyamán *érintkezésbe lépett Bevinnel, valamint Bidault*-val, majd pedig *a Fehér Házban több órán át tanácskozott Truman elnökkel az európai helyzetről.* Az amerikai sajtó igen pesszimisztikusan ír a »one world« eszméjének jövőjéről. Közben a kongresszus illetékes albizottsága *új tervet dolgoz ki Európa és Kelet-Ázsia megsegítésére.* A tervezet szerint *Európának 1950-ig 10 milliárd dolláros támogatásra lesz szüksége. Warburg,* az ismert nagybankár 10 éves segélyprogramot dolgozott ki, amelynek keretében 20—30 milliárd dollárral támogatnák Európát.

Európai híradó:

Harriman USA-kereskedelemügyi és *Anderson* földmívelésügyi miniszter tegnap Berlinbe érkezett. A két miniszter a gazdasági helyzetet jött tanulmányozni.

Rómában aláírták a Magyarországot is érintő 350 millió dolláros segélyprogrammal kapcsolatos olasz-amerikai megállapodást, amelynek értelmében *Olaszország 125 millió dollárral részesül a programból.*

Cyrankiewicz lengyel miniszterelnök fontos tárgyalásokat folytat Prágában. Tegnap *Gottwald* miniszterelnökkel tárgyalt.

Az angol rádió jelentése szerint *a párisi kudarc nem érinti a brit-szovjet kereskedelmi tárgyalásokat.* Tegnap 5 további szovjet szakértő érkezett Londonba.

Figl osztrák kancellár tegnapi nyilatkozatában kijelentette, hogy Ausztria meg fogja óvni gazdasági, politikai és kulturális függetlenségét. *Kormányunk politikájának főcélja* — hangoztatta *Figl* — *elkerülni az egyoldalúságot.*

n. gy.

Hetven villamoskocsi pusztult el az éjjel a leégett kispesti remízben

Éjfél után 2 órakor a kispesti kapitányság jelentette, hogy

a Beszkárt kispesti kocsiszín telepén nagykiterjedésű tűz pusztít.

A lángok a fedett remíz belsejében, a bejárótól mintegy 180 méternyire keletkeztek.

Azonnal kivonultak a kispesti, majd a budapesti tűzoltók is, de az oltást rendkívül megnehezítette a vízhiány. A lángok elpusztították a villanyvezetékeket is, az áramszolgáltatás megszakadt, a sötétség is megnehezítette a helyzetet.

Azonnal rendőri bizottság szállt ki a helyszínre, kihallgatták Heufel Andrásné kispesti asszonyt. Ő elmondotta, hogy egy óra után elhaladt a remíz előtt, fényt látott, de ez nem tűnt fel neki, mert égve felejtett villanykörtét máskor is látott. Később észrevette, hogy lángok csapnak fel az épületből s ekkor riasztotta a tűzoltóságot.

A tűzoltók megfeszített erővel

reggel 9 óráig dolgoztak a helyszínen,

ekkorra sikerült a tüzet lokalizálniok. Az oltás munkája azonban egész délelőtt tartott még. Hetven villamoskocsi teljesen leégett, ezenkívül igen sok roncs is. A tűz a roncsok között keletkezett. A telepen levő további 116 villamoskocsit sikerült megmenteni. A kár azonban így is

25 millió forint.

A tűzvizsgálat azonnal megindult. Megállapították, hogy kipattant szikra nem okozhatta a tüzet. Gyanús azonban az, hogy az egyik lángban álló kocsi mellett ittas állapotban találták Ladik Istvánt, aki Kispesten a Csoma-köz 5. szám alatti házban lakik. Ladik a hozzáintézett kérdésekre összefüggéstelen válaszokat adott. Az államvédelmi osztály őrizetbe vette. Mint ismeretes, Kispesten

a villamosremíztől nem nagy távolságra a Hoffer Schrantz gyárban néhány héttel ezelőtt hasonlóképpen óriási tűz pusztított,

sokmilliós kárt okozva. Az akkori megállapítás szerint ezt gyujtogatás okozta. A rendőrség vizsgálja, van-e összefüggés a Hoffer és Schrantz gyárban, valamint a kispesti remízben történt pusztító tűz között.

A tűznek sebesültje is volt: a mentési munkálatok közben súlyos gázmérgezést szenvedett Schram János (Pestszentlőrinc, József Attila-utca 33. szám). Megsebesült egy önkéntes tűzoltó is, Mayer Károly autófuvarozó (Bocskay-u. 23). Mindkettőjüket kórházba szállították.

Szebenyi Endre — államtitkár

A belügyminiszter előterjesztésére a köztársasági elnök dr. *Szebenyi* Endre miniszteri osztályfőnököt, a belügyminisztérium rendészeti osztályának vezetőjét államtitkárrá nevezte ki.

»Revlon« körömlakk világos színekben megérkezett. »Smart« Váci-u. 9. ∞

Nyaraljon Hüvösvölgy legszebb helyén a MY HOME üdülőben. Nagy park, kitünő ellátás, olcsó árak. Szoba foglalás helyszinen Völgy-u. 36. 83-as vill. megálló. Telefon: 382-375

»Csabagyöngye« strand megnyilt. Rákoscsaba-Ujtelep. Vonatok indulása a Keletitől. Kitünő konyha. Zene. Tánc.

Magyar gyárosok és kereskedők! akik Anglia részére gyártani és szállítani akarnak, irjanak: North Western Trading Company 22. Duke Street St; James London S.W.1.

NYÁRI UZEMSZUNET Július 11—28-ig. Kérjük igen t. Vevőinket, hogy erre való tekintettel b. megrendeléseiket idejében feladni szíveskedjenek. HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁRA Budapest, XIV., Nürnberg-utca 3—5. Telefon: 496-125

Egyesületünk tagjai megállapodtak, hogy folyó évi július 5-től szeptember 15-ig szombaton egésznap üzemszünetet tartanak. Vegyi nagykereskedők Egyesülete

Ítélet bűnügyi hetilap legújabb számából:
EGY HADIFOGOLY FELESÉGÉNEK HALÁLOS SZERELMI TRAGÉDIÁJA
EGY JÓZSEFKÖRÚTI KÁVÉHÁZBAN ELFOGTAK A SZÉP MIXERNÖT: HAT EMBER GYILKOSÁT
ÉGŐ GÁZKAMRÁK ÉS BARAKOK KÖZÖTT HARCOL A CSONTVÁZLÉGIÓ 1500 EMBERE
6000 FORINTOS BÜNÜGYI REJTVÉNYVERSENYÜNK ÚJABB NYERTESEINEK NÉVSORA
AZ ERDEI LAK VÉRES TITKA

Lampart petroleumtűzhely Ft 96.00 raktárról azonnal kapható. Vidékre utánvéttel is szállítja. Morvai rádió Erzsébet-körút. Tel 423-383 40

Szabadsághegyi Dr. Györki Szanatórium. Napi penzió, szoba fürdőszobával Ft 55-től. XII., Melinda-utca 16. (EDEN) Telefon: 161-806, 161-807

Mengele Ferenc, festő; szül. 1893 június 30-án Szegeden.

1911-ben Gy. Closs: Részlet a Hadrian-villából cr. képét másolta a Szépművészeti Múzeumban.

MEGELE János asztalaos

padok a Kálváriában, 1859

DOBROSSY István - Kárpáti László: A miskolci kálvária-domb és épitményeinek története. = A Miskolci Herman Ottó Muzeum Közleményei, 27 (1991) 52.

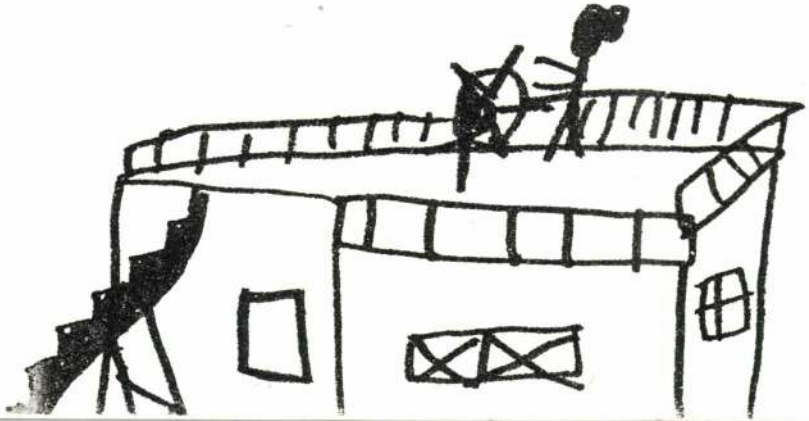

Mengersen Fülöp

dlüveiet 1912. 186

Ferdinand, II-ik, magyar király V. 8.

II. 4466. Mengerssen Fülöp (von), 22 éves, kath., szül. Eperjesen, Magyarországon, atyja százados, élő modelles osztály, 1883 okt. 26.

Som 186. l.

1244. G. B. Moroni.
Sz. Bondoban 1520 tája
Szent Erzsébet

Derékon alól, kiss
zeiben kosarat tart virágokkal e
di, palástja zöld, szük ujjú r

Fa, méretei 35:34.6 cm.
Vétetett L. Resiminitől 1
Elszámoltatott 1895: VIII
Az elszámolásra nézve l.

904: IV. 26.

báró Mengersen Flora

Lakik: Pozsony (1881)

1881. nőipar kiállításon

Az olajfestés technikájában gyakorlott. Őszi tájképe, ügyes, de hangulat híján van.

Képzőművészeti szemle, 1881. 138 l.

29083/903
NOV 16

Mengerssen Fülöp, festő; szül. 1861-ben Eperjesen, hol atyja katonatiszt volt.

1883-ban a müncheni képzőművészeti akadémia élő modelles osztályát látogatta.

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 186. l.

Mengersen Ilona

amükedvelő festő

XIX. sz. II. fele

Lyka Károly

43. l.

Molnár János : Trianon okai és következmé
Budapest, 1937. Szerző kiadása. 72 lap. Ára 70

A magyar iskolának két évtized óta külö
kötelessége tanulóseregével szemben az, hogy a
noni vész fájó tudatát ébrentartsa a lelkekb
akaratszilárdságra neveljen a világháború utá
következett tragikus magyar sors megváltozt
tekintetében. Az iskolák e kötelességüket mind
híven teljesítették, s teljesíteni fogják a jövőb

stentisztelet után presbiteri díszgyűlés volt. gas tanácsterem szűknek bizonyult. Harsányi peres elnökölt a gyűlésen és röviden köszöntötte össy Dánielt, utána Bay József elnök-lelkész atta őt az iskolaszéki, a belmissziói, az egyházgi bírósági elnöki és a számvevőség társelnöki égeibe, azután köszöntötte őt, a tőle megszokott rséggel. Csernay Géza r. kath. lelkész üdvözölte ktatott lelkészt és hangsúlyozta, milyen példás ezeti békességben élnek Gyomán a lelkészek és a s is. Üdvözlő beszédeket mondtak még: Gönczy az egyházmegye lelkészei nevében, Feiler Ernő vangélikus egyház, dr. Tardos Gáspár az izr. zség, Szabó József az endrődi reformátusok, zél Emil Gyoma község előljárósága nevében. óth Sándor gondnok a körösladányiak nevében izott el könnyezve szeretett lelkészüktől, Hajdú igazgató a református tanítók nevében, Kruchió s gondnok a református presbitérium nevében ntötték Gyökössy Dániel lelkészt, aki egyenként zolt az üdvözlésekre.

Harsányi Pál esperes zárószavai már jóval a déli ngszó elhangzása után zárták be a felejthetetlen ató gyűlést.

Az ország legszebb ravatalozóját építteti meg a i egyház. Elkészült annak a ravatalozónak csosan jól sikerült terve, amelynek megvalósulása n Makón lesz az ország legszebb ravatalozója, y felveszi a versenyt a budapesti temető legszebb nló rendeltetésű építészeti remekeivel. A ravaót a mai csőszház helyén építtetné meg az egy- összes költsége 60—70 ezer pengő körül lesz. ry szerint körülbelül 400 négyzetméter területet

GESZ Béla/

MŰBER. főmérnök

Résztvett az Épitésügyi Minisztérium Épitészeti és Épitéstervezési Tanácsa, valamint a Müvelődésügyi Minisztérium Müszaki Bizottsága együttes ülésein, melyek határozatai elősegitették a Nemzeti Szinház tervezését.

Budapesti Nemzeti Szinház terve 1966. Kidolg. Hofer Miklós, Halmágyi Ildikó, stb. Bp. 1966.

Mengesz Mária, iparművész

Kepemlítve.

Földes Károly. Babák - külföldre 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980 júl. 15

MD K

Menghin Oswald, prof.
Bécs

"Az uralaltáji népek világtörténeti szerepe."
Praehistoriai tárgyu értekezése a régészet kérdéseiröl fokozott figyelemre tarthat számot.

[redacted] Az archeologiai Értesitö XLII.kötete.
Magyar Müvészet.1930 658- 1. Bp. 1928

Mengl Ferenc

épitész

cred

Épitőmunka

1934. 6-10 sz.

Kaas Ivor u. 3/a

sz. bérhaz; kapakkel-

MAG
LA

GÉPSZÍJ- ÉS MŰSZ
RÉSZVÉN
BUD
V, KATONA
SÜRGÖNYCÍM: MAGYARSZ

Tervezt

Mengl Ferenc

Új Magyarság Karácsonya
1934. dec. 25.

Hunyadi-utca 27. számu bérház. Tervező és kivitelező: Mengl Ferenc építőmester

MDK

Mengl Ferenc

Mengl Ferenc: Kaas Ivor u. 3/a. sz. bérház.
Repr.

Épitőmunka, 1934. 6-10.sz. 126.lap
Képek és alaprajz.

MDK

Mengl József építész

fdsz ház

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909.
jul. 28. 4.l.

MDK

Mengl József építész

földsz.ház

Magánépitési eng.Bp. Épitő Ipar 1909. aug.1.

281 l.

MDK

Mengl József építész

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. szept. 29. 4.l.

MDK

Mengl J. építész

fdsz ház
Magánépitési eng. Ép. Építő Ipar 1909. okt. 3.
362 l.

MDK

Mengl József épitész

Magánép. eng. ... Vállalk. Közl. 1909. ápr.7.
3. o.

MDK.

Mengl József

118698. Neumann Károly, Szent László-u.24.

földszintes ház.

Új építkezésre nyert engedélyt.
ÉPITŐIPAR, 52 sz. 1910.dec.25. 525.l.

MDK.

3228

Mengs, A

Maria Ludovica:

II. Lipót felesége

Mellig, kissé balra fordulva a keret medaillonban, mely csokorra kötött szalagon lóg s a melyet rózsák s tölgyfalyak díszítenek. Fejére s fülbevalója ékköves, nyakdíszre gyöngyfüzér, mely alatt nyakláncra lánczik s kissé kivágott ruháját fodrok díszítik. Felirata a medaillon alatti táblán négy sorban:

MARIA. LUDOVICA. BORBONIA. HISPANIAE
INFANS. MAGNA. HETRURIAE. DUX. NATA.
XXIV. NOVEMBRIS
MDCCXLV.

alól balra: Antonii Mengs pinx.
jobbra: Jacob Adam sc. Viennae 1783.
a legalól: Viennae apud Artaria Societ.
C.P.S.C.M.

3228

Sz.N. 311/98.
205-98-6.

Mengs Anton Rafael

l.

Karinczy lev.

V. k. 111, 510, 536 l.

Mengs Rafael

l.

Kazniczy Lev

XIII. 298, 338 l.

Mengucci de Rossi,
Fr.

1796

d. Eperjessy 1929

53. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1971 DEC 21

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mengyán András
1021

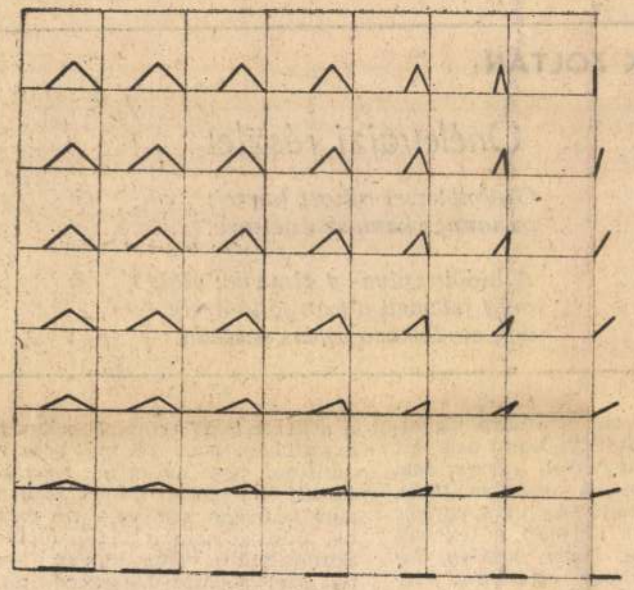

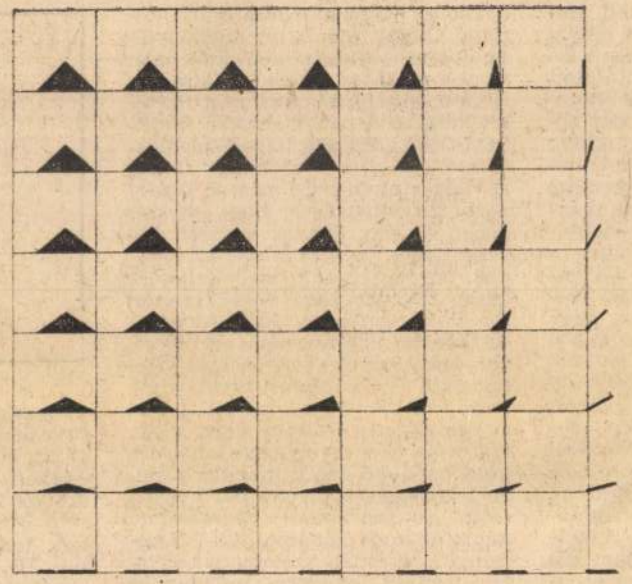

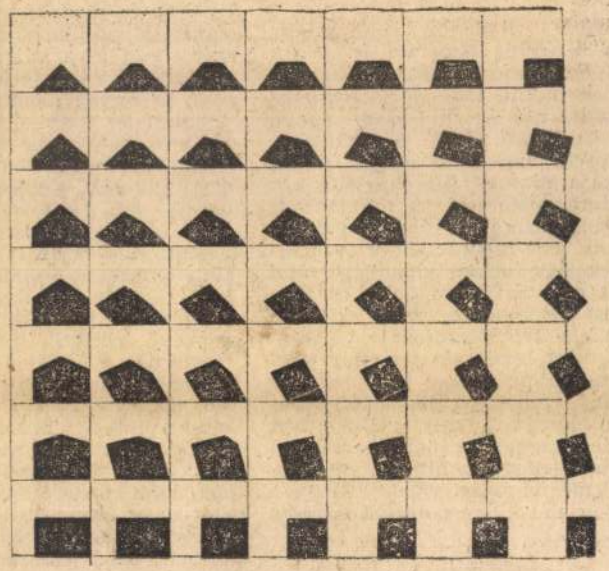

Mengyán András: Vázlatok

Igen tisztelt Tanár Úr!

Levelét többször elolvastam, mert bizonyos akartam lenni abban, hogy a sok gond-baj miatt, ami az utóbbi időben ért, nem az én szememben került valamiképpen az Andersen mese jégszilánkja, amitől lát ugyan az ember, de az optikája eltorzul. Ám akárhányszor tanulmányoztam is át, mindannyiszor ugyanarra az eredményre jutottam: Önt megtámadták és megfenyegették olyan valamiért, ami miatt nyilvánvalóan hálát és elismerést érdemelne. Azért küldöm most egy lap hasábjain a válaszomat, mert levele és az, amit felelek rá, túlmutat egy pedagógus és egy író írásbeli párbeszédén. Egyéni problémája — mint voltaképpen minden személyes ügy — valahol közéleti jellegű, s aki Önt méltatlanul megbántotta, valamiképpen a magyar művelődéspolitikát sértette meg.

Csüggedt lehetett, mikor beszá-

kétséges, milyen pályára kell irányítani, ez irodalmár lesz, s aligha utolsó Mivel Önnek magának is élmény volt újra bejárnia választott szaktárgya nagy területének nemcsak az anyag megkívánta pár fővonalát, de többi útjait is, külön kezdett foglalkozni Sz. K.-val, beiktatott speciális képzésére hetente egy különórát, s elkezdte arra is tanítani, ami hiányzik az iskolakönyvekből. A gyermek, mint a homok, szívott fel mindent, legigazíbb örömüket abban találták ezeken a külön foglalkozásokon, hogy előbányászták ennek vagy annak a nemzeti klasszikusnak, most élő mesternek valamikori elődjét, aki kezdetlegesebb kifejezési eszközeivel, de voltaképpen ugyanazt szerette volna közölni sok-sok idővel ezelőtt, mint ami modernebb szókinccsel, tudatosabb esztétikai, ideológiai ismeretekkel kimondódott vagy kimondódik. „Sz. K. teljességre vágyott, megpróbáltam hát számára első jelentkezésében megmutatni ennek vagy annak a gondolatnak, nemzeti programnak, célnak a csíráját, mert szerintem az

a Tanács vagy a Minisztérium közölné Önnel, mennyire méltányolja, hogy soha vissza nem térő, saját vagy a családja érdekében hasznosítható, pihenésre, esetleg a fizetését kiegészítő pénzkeresésre fordítható óráit adta oda ingyen, hivatásszeretetből olyan valakinek, akinek valóságos élete még meg se kezdődött, ám lehetséges, hogy egyszer éppen az Ön gondos képzése következtében nemcsak az iskolájának, az országnak is büszkesége lesz. Csakhogy nem kerül erre sor. Sz. K. édesapja pártfogói és barátai között nyilván nem egy akad, aki szokott újságot olvasni, és visszatartja az indulatos atyát attól, hogy az államtól kérjen pártfogást és segítséget az állam ellen, s egy kulturális szervet nyaggasson azért, hogy az illető szerv meg azt a nevelőt nyaggassa tovább, aki már azelőtt is iparkodott végrehajtani napjaink művelődéspolitikai programját, a minél szélesebb területen, minél nagyobb mélységben megkívánt műveltség terjesztését, mielőtt hivatalosan meghozták volna. Nem, Tanár Úr, nem

ZELK ZOLTÁN:

Önéletrajzi részlet

Gyümölccsel rakott kertek
zuhannak kamasz éveimre.

A kidőlt szilva- s almafák alól
még fölemeli alkonyodó arcát
egy csodálkozó nyári délután.

képességű gyerek számára tágította a horizontot, egyébként nem tért el az előírt anyagtól, egyszer sem énekelt sziréndalt osztálya többi, átlagos képességű tagjának, egyszer sem csábította ki őket a teljesség kék tengerére. Nincs jogalap, Tanár Úr, nemhogy eljárásra: vádemelésre sem.

a szürrealista Tompáról, mikor már a vallásos, avas Tompát sem illik említeni. Sose hallották, hogy Kisfaludy, ha igazán dühös, nem mórikálja magát, hanem olyan goromba, mintha nem a vulkánhomlokú Sümeg szülte volna, hanem a pusztai szél seperte Debrecen, tessék már egyszer beleolvasni abba a so sem olvasott Boldog Szerelembe

Mengyán András

"Formák logikája" cimmel három négyszögben különböző körök és ellipszisek, vonalak. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. jan. 18.
XIX. évf. 3. sz. 5. lap.

Mengyán András

"Vázlatok" cimmel három négyszögben szabályos és szabálytalan kisebb, nagyobb ábrákat rajzolt a müvész.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. dec. 21.
XVIII. évf. 51. sz. 6. lap.

Mengyán András

Maurer Dóra, Pásztor Gábor, Kocsis Imre, Pinczehelyi Sándor, Fajó János, Tóth Endre művészek részt vettek az 5. krakkói Nemzetközi Grafikai Biennálén.
"Egy budapesti Krakkóban" cimmel Frank János ir a kiállitásról és elismeréssel méltatja a magyarokat, akik "állták a versenyt abban a szoros mezőnyben is." Mengyán Andrást külön is kiemeli.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. szept. 14.
XVIII. évf. 37. sz. 6-7. lap.

Mengyán András (Bélésnaba, 1945 -

formatervező

1964-ben végzett az Iparművészeti Főiskolán.

„Formák didaktikája" I-III szerigráfia 600x600 mm

szerepelt az Országos Grafikai Művésztelep, Bélésnaba 1976-77

művei között

- katalógus a könyvtárban -

MENGYÁN András

HAJDU István: Szemérmetlen magyarázatpróba. =
Uj Müvészet, I. évf. 1.sz. 1990 8.p.

Mengyán András, grafikus

A Modern Magy.Képtár felkért 30 művészt,hogy 5-5- grafikával járuljanak hozzá a modern magy.grafikai gyűjtemény kialakításához.Legjobbnak vélt műveiket ajánlották fel. Köztük 6 is. 334. lold. 14.jegyz

Romváry Ferenc: A Modern Magy.Képtár története
Uj szerzemények IV. 333.old

A Jan.Pann.Múz.Évk, XIX. 1974. Pécs

Mengyán András

Pécsett látható a múzeum gyűjteményéből rendezett „Új konstruktivizmus" c. kiállítás. – A mai művészek közül néhányan részben közösen dolgoznak – mint a művész is – érdeklődésük és látásmódjuk azonban eltérő.

Balia Erzsélet: Új konstruktivisták.
Tükör, Budapest, 1977. szept. 25.

Mengyán András, szobrász

Tegnap nyílt meg öt fiatal képzőművész – Kubis, Lonovics, Mayerhaffer, Fajó, Mengyán – fém térplasztikáit bemutató kiállítás, Békéscsabán,

Békés Megyei Népújság, 1977. okt. 1.

Mengyán András

Méltatás.

Balla Erzsébet: Újkonstruktivisták.
Tükör, 1977. September 24 - 4 lap.

Mengyán András, formatervező.

Az adásban Rózsa T. Endre Veszeli Anna művészettörténésszel, Kemény György grafikussal és Mengyán András formatervezővel beszélgetett. Mindhárman voltak Kasselban, a látottakat másként értékelik.

Gondolatjel.

Vita, interjú, jegyzet a kultúráról.

1997. VIII. 26. Kossuth, 16.06, (Kisné).

Mengyán András

A Janus Pannonius Muzeum munkatársai Pécsett a Szinház téri kiállitó helyiségben "Modern grafika" cimmel nemzetközi kiállitást rendeztek.
Vadas József: "Meglátni és nem szeretni" c. kritikájában felsorolja az általa konstruktivisták csoportjába tartozó müvészeket: Fajó János, Hencze Tamás, Bak Imre, Mengyán András és Lantos Ferenc nevének emlitésével. Attalai Gábor és Pinczehelyi Sándor müvészeket a konceptualisták csoportjába helyezi. Végül Nádler István, Keserü Ilona és Deim Pál neve következik, akiket kiemel. Cikkét lásd: Lantos Ferenc nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1977. aug. 6. XXI. évf. 32. sz. 13. lap.

Mengyán András
grafikus

Nagyniveretű szúnyos építőkocka játékat mutatta be a művész a frecheni kiállítéson.

Szabó Júlia: Ki fél a pirostól, sárgától és héktől.
Művészet, 1974. jennus - 40 lap.

Mengyán András

A Férzek Klubban 1974. VI. 11-30.-ig.
Kunst Forum Rottweil 1973.
f. Ungarische Künstler '73.
c. mappák bemutatását rendezik,
melyen műve szerepel.

Meghívó.

1974. VI. 11.

Mengyán András

Müveiről elismeréssel nyilatkozik a kritika, de külön nem ismerteti őket, hanem több művészt megdicsér "dekorativ hatásu kompozicióik"-ért.
Az Alföldi Tárlatot a békéscsabai Munkácsy Mihály Muzeumben rendezték, melyről Vadas József ir "Kék vágy" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp, 1973. május 19.
XVII. évf. 2o. sz. 12. lap.

Mengyán András

A Magyar Művészet 74" c. kiállításon
készült vett a művész.

Sinkovits Péter: A mai magyar avant garde...
Művészet / 1975. október - 41 oldal.

Mengyán András

A legutolbi konstruktivista mozgalom igyik résztvevője a művész

Sinkovits Péter: A mai magyar avantgard...
Művészet, 1975. október - 41. oldal.

Mengyán András

Szobra, szabálytalanul kettévágott lapokból
összeillesztett oszlop.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. márc. 8.
XIX. évf. 1o. sz. 2. lap.

Mengyán András

"Formák" cimmel három képből álló mü.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. márc. 15.
XIX. évf. 11. sz. 15. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1975 JAN 18

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mengyán András

1021

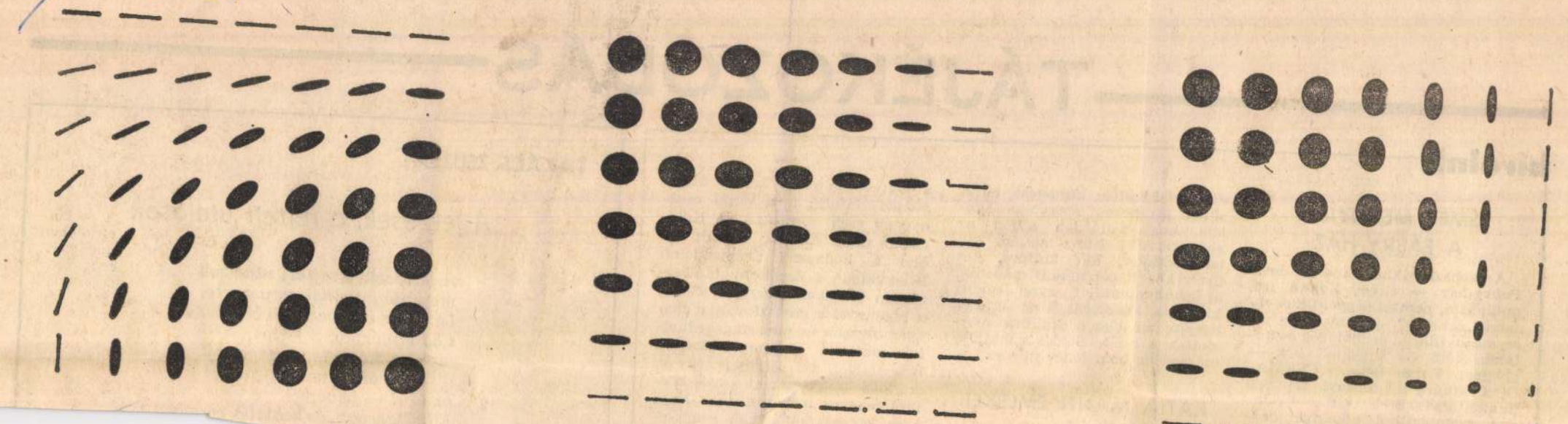

Mengyán András: Formák logikája

TÁJÉKOZÓDÁS

híreink

ISMÉT MEGNYÍLIK A FÁBRY-HÁZ

A csehszlovákiai Stószon levő *Fábry-ház — Fábry Zoltán* író, publicista, nemzetiségpolitikus valahai „őrhelye" — hamarosan újra megnyílik az érdeklődők és kutatók előtt. Az újjáépült ház — ahogyan Varga Béla, a CSEMADOK titkára a pozsonyi Új Szó munkatársának elmondta — minden szempontból alkalmas lesz arra, hogy az irodalomtörténészeknek, kritikusoknak, íróknak, esetleg másoknak is

dításaival kettős küldetést teljesíthet. Mindezek elsőrendű föltétele, hogy szilárdan álljon az anyanyelvű kultúra talaján. Aki két rendszer, két kultúra, két nyelv között cél nélkül csapódik, az mondanivalóját, ezzel együtt kifejezési készségét is az útfélen hagyja; az idegen kultúra majmolása, a beilleszkedés túlhajtása művészileg nem lehet sikeres.

KATIA MANN EMLÉKEI

„Egy Mann-családtagtól figyelemre méltó teljesítmény, ha ás nélkül éri meg kilenc-

a könyvesboltokba került *Szabó Magda* Katalin utca című regényének cseh fordítása, a Katerinská ulice. Amikor a múlt évben a budapesti Szépirodalmi Könyvkiadó a Zsebkönyvtársorozatban 50 000 példányban kiadta, a regénnyel a csehszlovákiai magyar olvasók és megismerkedhettek, mert a pozsonyi Madách Könyvkiadó 600 példányt vett át. A Nová knihy szerint kevés kortárs magyar írót mutatnak be a cseh olvasóknak olyan rendszeresen, mint Szabó Magdát, akinek cseh nyelvterületen is megvan már a maga olvasói köre.

TAKÁCS ZSUZSA:

A jelzések, a rejtett utalások

A jelzések, a rejtett utalások
megvilágosodnak egyszerre.
Látni az elkövetkező lépéseket;
s az egyértelmű jóslat,
melyet mégis félremagyaráz
a titkos óhaj: ne muljon
az idő! — beválik.
Elhallgatnak, és átölelik egymást
de a sötétség

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1975 MÁR 15

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mengyán András

1021

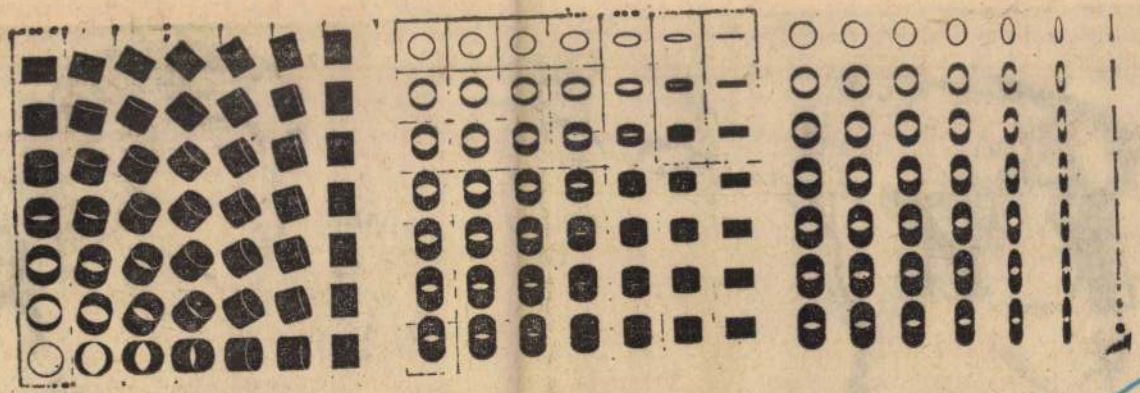

Mengyán András: Formák

Hincz Gyula rézkarca

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1975 MÁRC 8

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mengyán András
1021

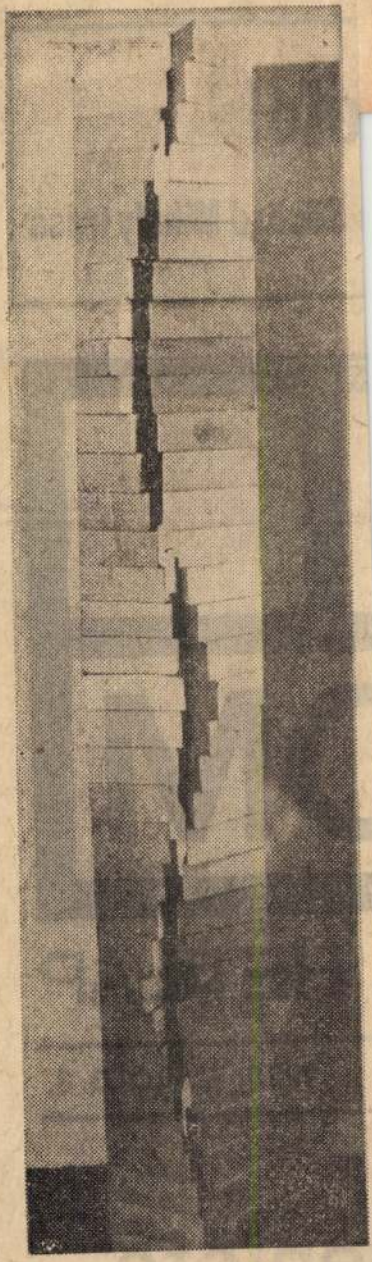

Mengyán András szobra

...ától

...Sükösd Mihály írása

...OM

HETILAP

1975. MÁRCIUS 8.

...venlete

Mengyán András
grafikus

Mengyán András krakkóba a grafikai Biennaléra küldött lapjain az op art művészet jelenségeit.

Sinkovits Péter: Grafikai Biennale Krakkóban. Művészet, 1974. november - 34 lap.

Mengyán [ ], [festő]

d: Bodor Miklós

Kántor Lajos: Emberi képek, háttérrel 1013-1020.t.
Jelenben, Pécs 1976. nov. II/XIX.

Mengyán András

A Krakkói Nemzetközi Grafikai Biennálét ismerteti Vadas József: "Grafikák hátán Krakkóban" folytatásos kritikájában. /Előző cikke a Varsóban rendezett Biennáléről szól./
A kritika a külföldi művészek mellett megemlit néhány magyar művészt is: Fajó János, Kulinyi István, Maurer Dóra, Mengyán András, Nádler István.
Fenti cimü Vadas-cikket lásd: Maurer Dóra nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. aug. 7.
XX. évf. 32. sz. 12. lap.

Mengyán András formatervezőművész

Nagy Gyula emlékkiállitása december 15.-ig
Katulicz László, Gömöri Gyula és Vara Tibor
a József Attila Művelődési Központban novem-
ber 10.-ig, Bartl József a Csepel Galériá-
ban november 21-ig,
Mengyán András a Józsefvárosi Kiállitó te-
remben november 29.-ig,
Cs. Nagy András a váci Vak Bottyán Muzeum-
ban november 28.-ig tartja nyitva kiállitá-
sát.
Tóth Menyhért kiállitásának megnyitója no-
vember 6.-án lesz a Műcsarnokban, -közli
a lap kulturális eseményeket ismertető rova-
ta.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 6.
XX. évf. 45. sz. 8. x lap.

Mengyán András

A Pécsett rendezett V. országos kisplasztikai biennálén szerepelnek a művész művei: különlegesen szép alumínium anyaghatását és formáit. (szulítve)

Rózsa Gyula: Az V. országos kisplasztikai biennálé Pécsett.
Népszabadság. 1976. okt. 26.

Mengyán András

A művész részt vett a „Szimpoziónok 76" kiállításon a József-varosi Művelődési Házban.

-----:Kiállitási naptár.

Művészet, 1977. március - 48.oldal.

Mengyán András

A József-városi hi állítóterembe bemu-
tatták azokat a lapokat, amelyek majd
a korházfalakra kerülnek. Ezek között
van a művész alkotása is.

Akácz László: Grafikák a korháznak
Tükör, 1977. jan. 16-41 oldal.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Mengyán András

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Képes

1976 AUG 3

Megnyílt az országos grafikai művésztelep Békéscsabán

A békéscsabai Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, a Kner Nyomda vezetősége és a Békés megyei Tanács kéthetes országos grafikai művésztelepet szervezett Békéscsabán. A művésztelep 23 résztvevőjét hétfőn dél előtt 11 órakor a városi tanács vb-termében Araczki János tanácselnök köszöntötte. Elmondta egyebek között: a kezdeményezésnek az a célja, hogy a város művészeti, szellemi élete tovább gyarapodjék. Szólt arról is, hogy a rendező szervek az elkövetkezendő években tovább kívánják javítani a művésztelep tárgyi feltételeit. Ennek érdekében még ebben a tervciklusban Békéscsabán alkotóházat hoznak létre és Békéssel, Gyulával közösen Pósteleken művésztelepet nyitnak meg.

Az első békéscsabai országos grafikai művésztelep résztvevői a Magyar Képzőművészeti Alap és szövetség tagjai. Közöttük olyanok, mint Mengyán András, Schéner Mihály, Engel Tevan István, Hencze Tamás budapesti, Gácsi Mihály vásárhelyi, Józsa János debreceni, Pincze Sándor pécsi, Gaburek Károly békéscsabai, Koszta Rozália gyulai művészek, valamint az ifjabb nemzedék képviselői.

Az alkotók a két hét alatt a Kner Nyomda tanműhelyében dolgozhatnak, a békéscsabai ifjúsági és úttörőházban az erre a célra beszerzett szitanyomó gépet használhatják munkáik elkészítéséhez.

megnyitja az első országos grafikai művésztelepet (Foto: Veress Erzsi)

1976. AUGUSZT... NÉPÚJSÁG

...ele terjeszt...
...programjá...

...ország gazdasági ...
...helyreállítására, a ...
...helyzet megszilárdí...
...munkanélküliség fels...
...törekszik.

A kormányprogram...
...zetgyűlés öt napon ...
...meg. Amennyiben jav...
...zik el a program elv...
...zalmi szavazást tartanak. (Reuter)

...SI TÉT

...esti kommentárja

...ső erők hazai vetületei. Még Nicosia legnagyobb problémája, az ország nagy részének megszállása is külpolitikai eredetű fejlemény, amely csak a nemzetközi porondon oldható meg.

Az alapképlet: a független Ciprusra három oldalról nehezedik iszonyú nyomás: két NATO-tagállam (Török- és Görögország), valamint maga a NATO, mint szervezet igyekszik Nicosiára erőltetni a maga szempontjait. Athén és Ankara alapvető tévedése, hogy szüntelenül görögökről és törökökről beszél — ciprusiak helyett. A NATO pedig szeretné közvetlen katonapolitikai befolyása alá vonni a világ egyik legfontosabb stratégiai fekvésű szigetét. Ez Ciprus számára a legnagyobb veszély; ha sikerülne, a független köztársaság végét jelentené.

Úgy tűnik, Ciprus felelős vezetői a választási kampányt is felhasználják ennek a legfontosabb, valóban sorsdöntő ténynek a megértetésére. Makariosz elnök egy minapi beszédében nem véletlenül méltatta a szovjet támogatás jelentőségét, Papajoannu, a haladó Akel-párt főtitkára pedig így fogalmazott: „A ciprusi nép jól ismeri a tragédiájáért felelős erőket."

gyobbaknak.

Egykoron ezt a várost 60—80 ... tervezték. Napjainkban a 250 ... És ennek az oka nem a tervezők ... táziájában keresendő, hanem ab... nia alapításakor nem számoltak, ... molhattak a tengergazdaság ha... dasági szerepével a szocialista v... A fél évszázados Gdynia történ... tendeje viszont már a szocializ... És a városnak, kikötőjének a h... sokból való újjáépítése szintén ... műve.

Kormán...
Szír...

A damaszku... k... tozás semmif... sem jelent Sz... közi politiká... tatja a SZA... nökség nyila... lafavi, a ... új miniszt... kezdte ... gyalása... párt ... terje... sorát. ... rint a ko... miniszter ... miniszté...

Kala... talomra ... belügymi... 1971 ápri... niszterelnök... egy évvel k... mányt alakít...

...zki János tanácselnö...

Mengyán András, szobrász

Ötödízben nyílt meg Pécsett az Országos Kisplasztikai Biennálé, melyen a művész művei szerepelnek.

Horváth György: Országos Kisplasztikai Kiállítás.
Magyar Nemzet, 1976. nov. 17.

Mengyán András,

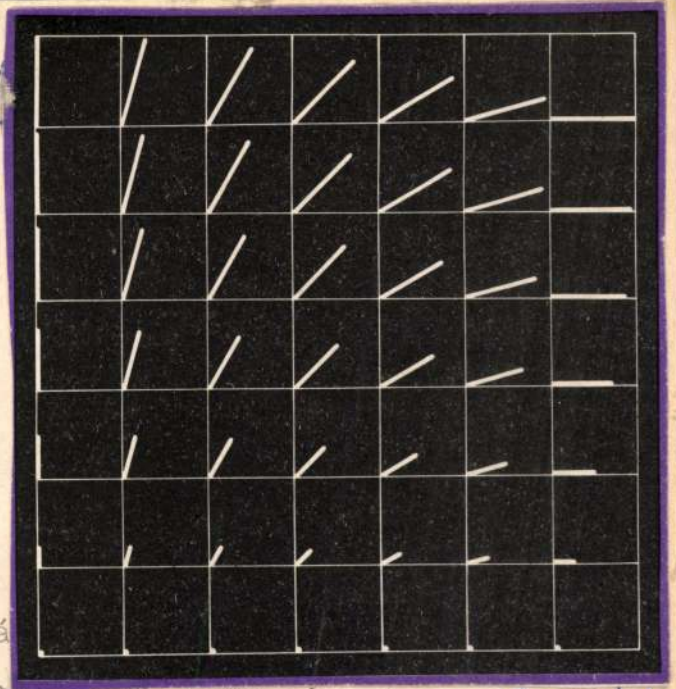

Mengyán András: "Formá

L Á T Ó H A T Á R , Budapest, 1977. január

Boráb 1.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JAN 1

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mengyán András

1021

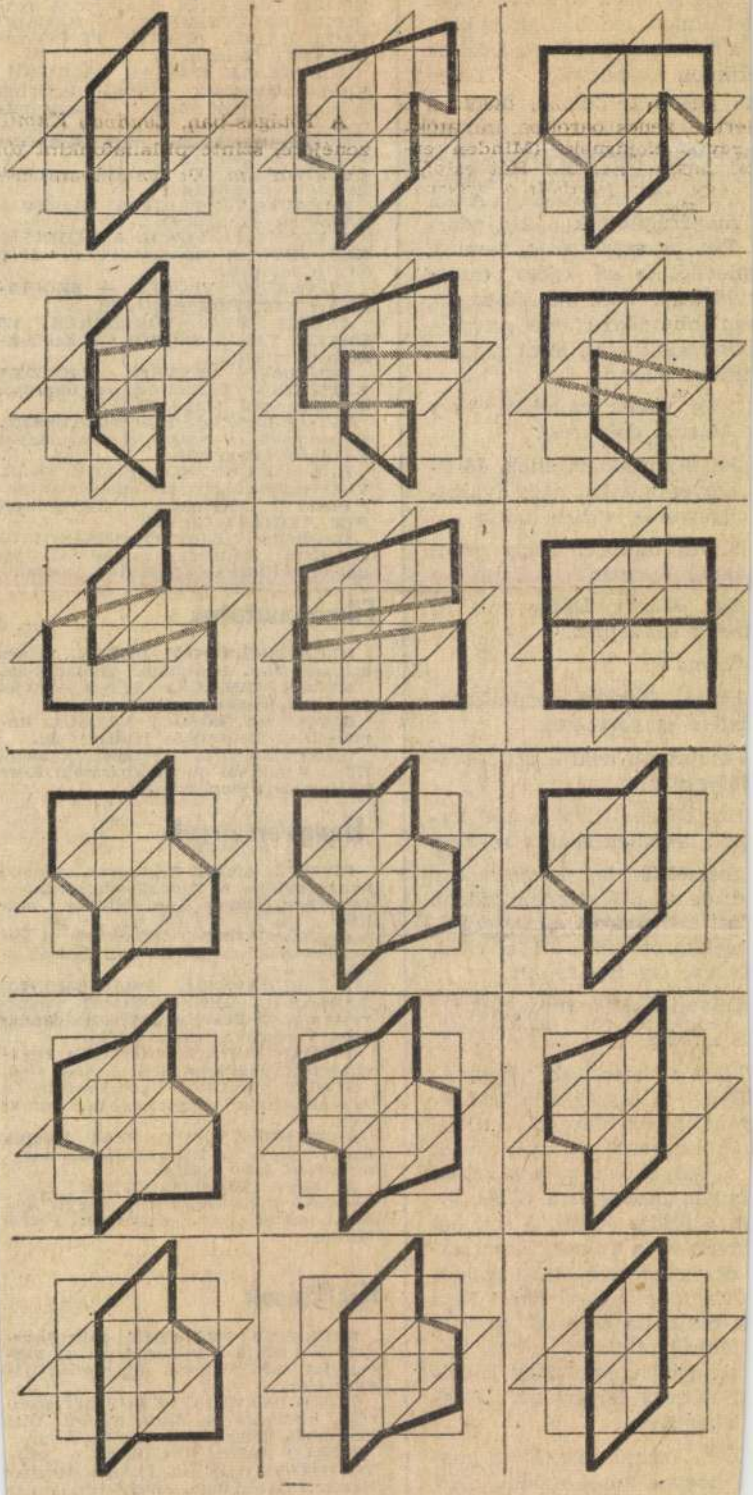

Mengyán András: Formák

z újhelyi katonaság addig b
a bírókat, míg azok lecse
tették a népet. Rettenetes v
let, innen, aki bírt, menekü
a hatvanas években kezdt
rikába vándorolni. 71-b
n sokan tűntek el, hogy
nány ellenőröket küldött k
nemhogy valami munkaalkal
teremtettek volna: felállítot
a határrendőrséget. Azzal
megdrágították a kivándor
Tíz- és százezrével mentek,
plénből és az egész északi
vidékről. Volt, aki visszajött,
egalább annyi ruszin, szlovák,
yar ragadt kint, mint amenyi
itthon maradt.

Azt tessék mondani, hogy
Marton doktorék?

Jól. Az urak jól éltek. Jó fi
, kevés munka, nagy ivásza
cigányozás, vidám bálok...

Kevés munka? Hány orvos
akkor Szinnán?

Egy. Marton Dénes volt az
len a körzetben.

És ma?

Hajjaj. Kórház, rendelőinté
ízféle szakorvossal.

gmutattam neki a régi leve
Bólogatott.

Ezt kellene tudni a mai fia
nak, akiknek semmi se elég.

gbeszéltük, hogy nem is egy
d, de az ő életénél rövidebb
latt nemcsak itt, az egész föl
mekkorát változott a világ.
szóval így fejezte ki:

Felveti őket a gazdagság.

S miből?

Mást ne mondjak, Homon
készül az ország minden mű
gának egyharmad része.
ián nagyobb cipőgyár van,
a Batya volt valaha. Van
inden, gazdag ez a vidék, te
n a földje érccel, a sok he
fával. És a völgyek szorgal
derék emberrel. Most próbál
úffá tenni valaki őket! Nem
k múlt, ha állatnak se való
földről ettek. Most már in
azon búsúlnak, hogy jó vol
t a nagy kövérséget vala
lekoplalni.

úzta karcsú derekát és meg
, hogy e kései utódok oku
megírja még Szinna törté-

KÓHÁTI ZSOLT: MESTERHÁZI LAJOS (Akadémiai).
FÖLDES ANNA: PRÓZA JELENIDŐBEN (Gondolat).
KÁROLYHÁZI FRIGYES: IGAZ VARÁZSLAT (Gondolat).
A KÍVÁNT JÖVŐTŐL A LEHETSÉGES JÖVŐIG. Szerkesztette: Gábor Éva (Gondolat).
MUNKÁSMŰVELŐDÉS — SZOCIALISTA KULTÚRA (Kossuth).
ANCSEL ÉVA: TÖREDÉKEK AZ EMBERI TELJESSÉGRŐL. Etikai eszszék (Magvető).
BENEDEK ISTVÁN: MONDTA KRISZTINA. Párbeszéd az impreszszionizmusról (Magvető).
FÜLÖP LÁSZLÓ: ÉLŐ KÖLTÉSZET. Pályaképek és vázlatok mai magyar költőkről (Magvető).
I. I. JAKUBOVSZKIJ: ÉGŐ FÖLD. Visszaemlékezések (Zrínyi—Kossuth).
PIRITYI SÁNDOR: TENGEREK STRATÉGIÁJA (Zrínyi).
GEORGIJ KONSZTANTYINOVICS ZSUKOV: Emlékek, gondolatok. Átdolgozott kiadás (Zrínyi—Kossuth).

Filmbemutatók

HERKULESFÜRDŐI EMLÉK. Színes magyar film. Bemutató: január 6-án.
KÉRGE DOLGOK. Színes szovjet film. Bemutató: január 6-án.
GIOCONDA MOSOLY NÉLKÜL. Román film. Bemutató: január 6-án.
BÜNTETLENÜL. Színes kanadai film. Bemutató a Filmbarátok Köre Hálózatban: január 6-án.

Hangversenyek

FISCHER ANNIE Beethoven szonátahangversenye a Zeneakadémia nagytermében, január 2-án, délután 4 órakor.
PESKÓ GYÖRGY orgonaestje a Zeneakadémia nagytermében, január 2-án.
A BUDAPESTI FILHARMONIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁNAK hangversenye az Erkel Színházban, január 3-án. Vezényel: Lukács Ervin.
STEFAN RUHA hegedűestje a Zeneakadémia nagytermében, január 4-én.
SCHIFF ANDRÁS zongoraestje a Zeneakadémia nagytermében, január 5-én.
GÁTI ISTVÁN és ONCZAY CSABA hangversenye a Zeneakadémia nagytermében, január 6-án.
A MÁV SZIMFONIKUSOK hangversenye a Zeneakadémia nagytermében, január 7-én. Vezényel: Forrai Miklós.

Kiállítások

SZEKERES ERZSÉBET faliszőnyegeinek kiállítása a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében. Megnyitó: január 6-án.
CSIKSZENTMIHÁLYI RÓBERT szobrász kiállítása a dunaújvárosi Uitz Teremben. Megnyitó: január 7-én.
„WORLD PRESS PHOTO '76 — SAJTÓFOTÓ-VILÁGKIÁLLÍTÁS a Magyar Nemzeti Galériában. Megnyitó: január 7-én.

Mengyán András,

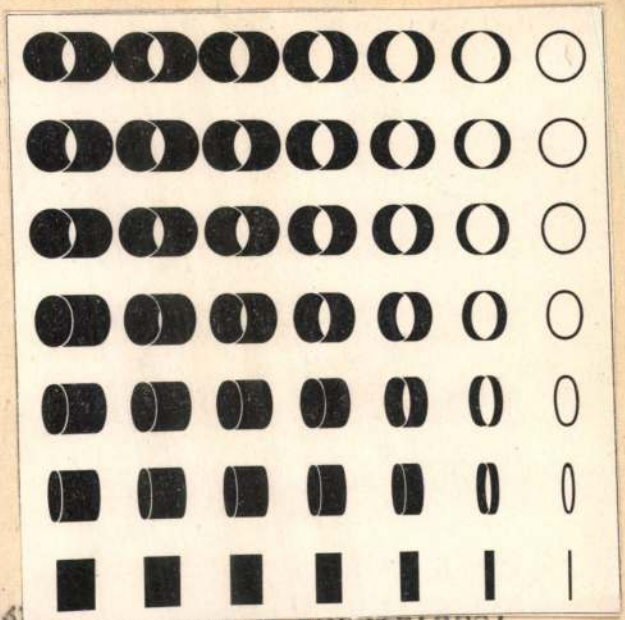

Mengyán András: "Formá[illegible] sorozatából

L Á T Ó H A T Á R , Budapest, 1977 január

Boríté 2

Mengyán András,

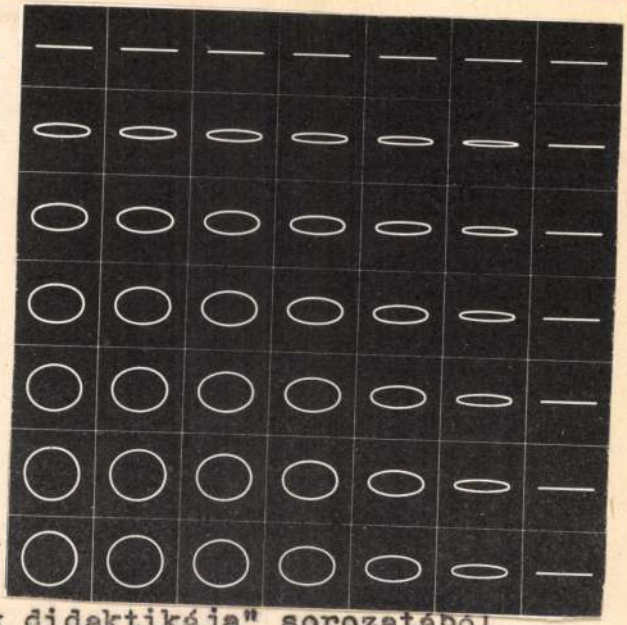

Mengyán András: "Formák didaktikája" sorozatából

L Á T Ó H A T Á R , Budapest, 1977. január

18.5.

Mengyán András,

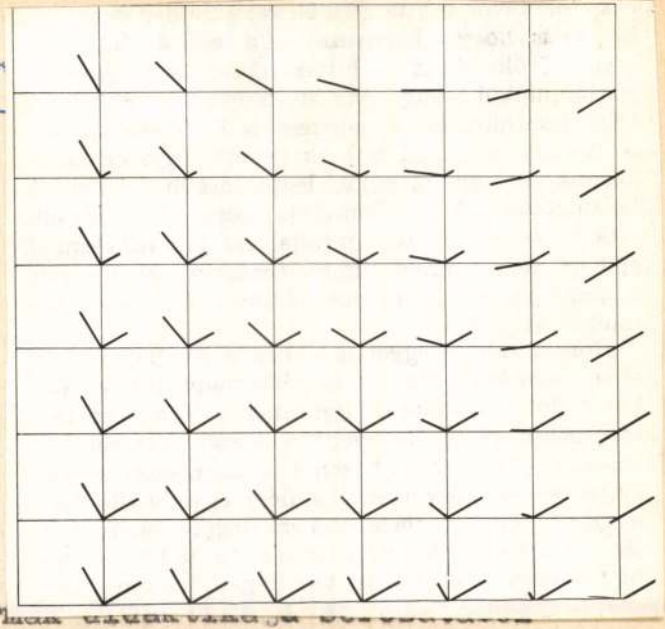

Mengyán András: "For[illegible]

L Á T Ó H A T Á R , Budapest, 1977 január

228.5.

Mengyán András, [

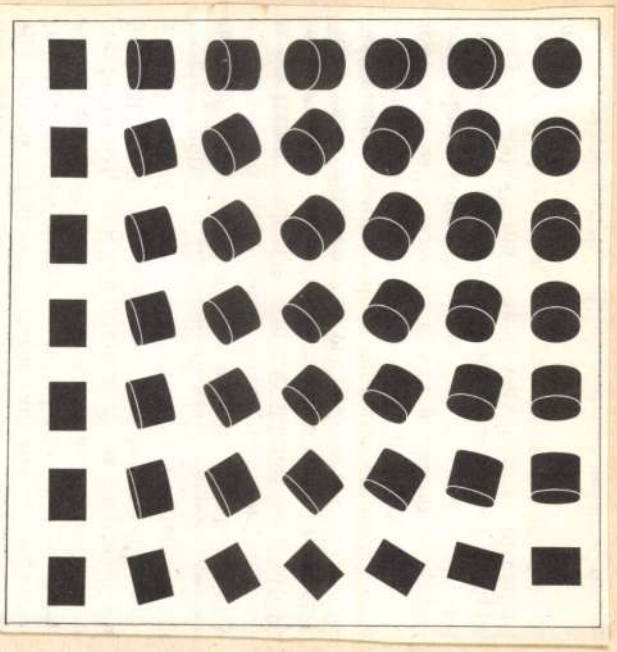

Mengyán András: "Form

L Á T Ó H A T Á R , Budapest, 1977 január

150.5.

Mengyán András,

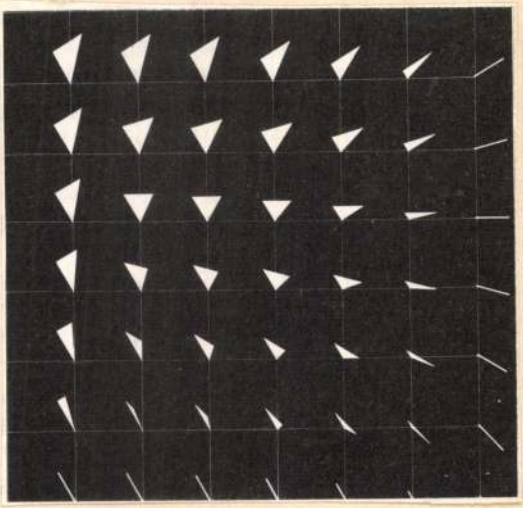

Mengyán András:"Formák didaktikája" sorozatából

L Á T Ó H A T Á R , Budapest, 1977. január

90.5.

Mengyán András,

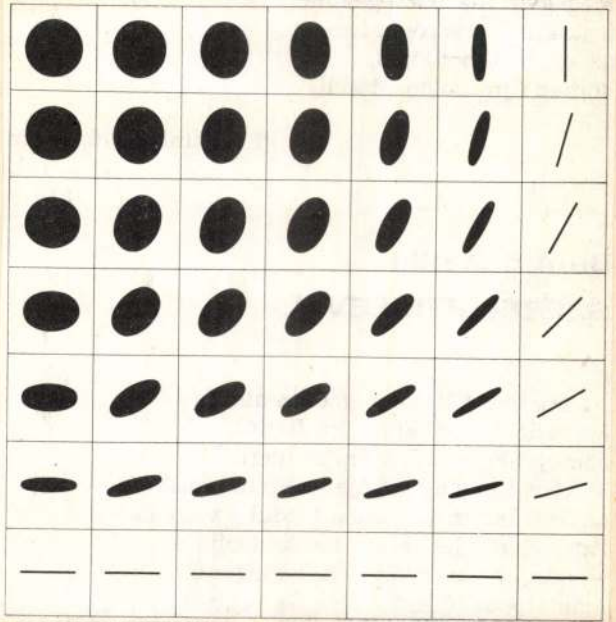

Mengyán András: "Formák [illegible]

L Á T Ó H A T Á R , Budapest, 1977. január

92.5

Mengyán András

Közös műhelyt hozott létre né-
hány művész, ezek között szere-
pel a fent nevezett is.

Csapó György: A forma és jelentése
Tükör, 1977. május 1 - 2, 6 lap

Mengján András

Békéscsabán, máj 2.-án nyílik hat fiatal művész: Bak Imre, Fajó János, Hencze Tamás, Keserű Ilona, Mengján András és Nádler István műveinek kiállítása.

Békés Megyei Népújság, 1976. ápr. 29.

Mengyán András

Mengyán András: Formák logikája, szitanyomat, 65×65 cm, 1973

Gy. Molnár István: Téma IV/1971 Szentendre sablonnyomat, 60×43 cm

Lakner László: Kockák egy régi filmből, aquatintarézkarc és szitanyomás, 64×48 cm, 1970

Mikrónot, 1976. 2.

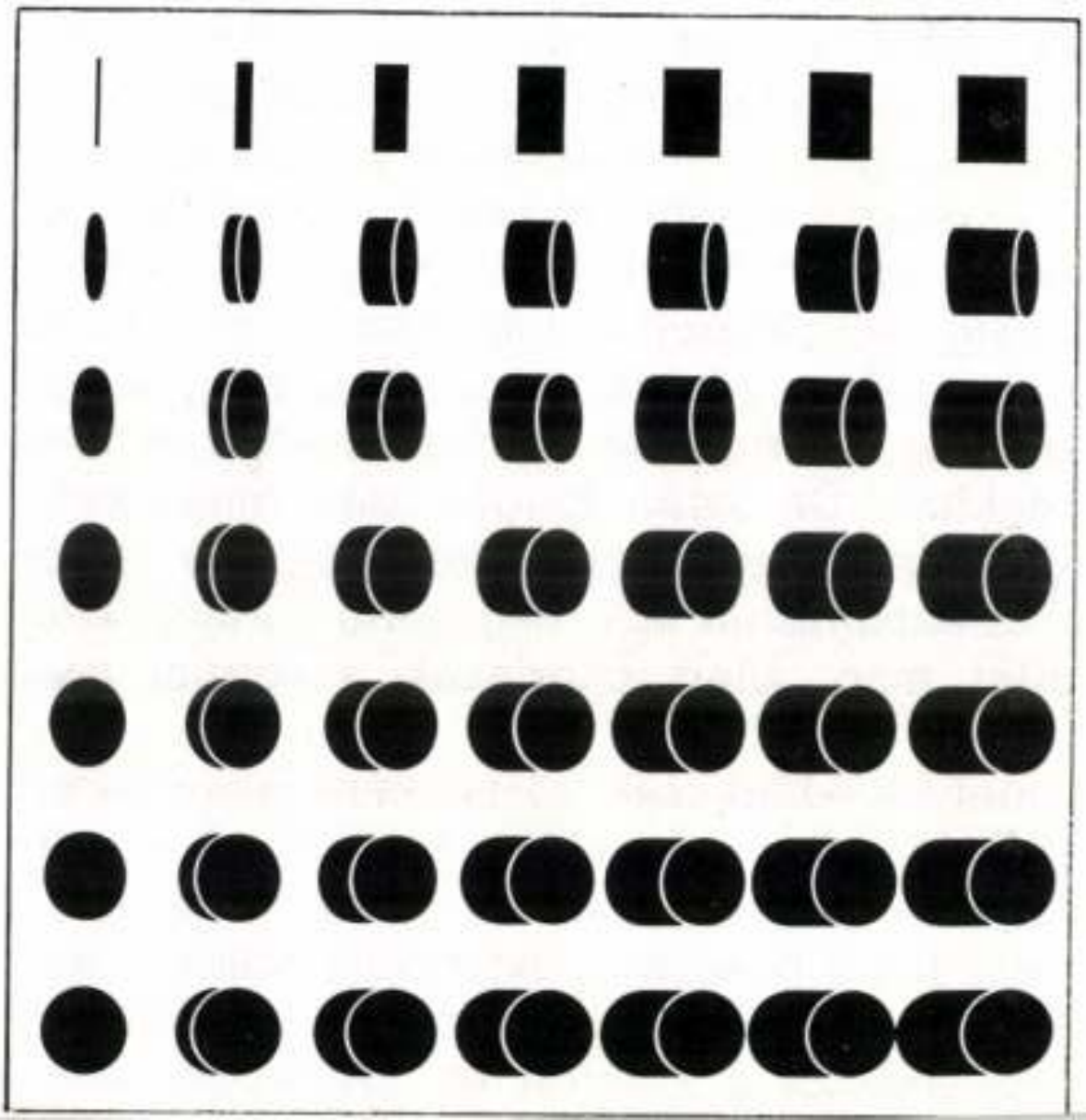

vezérli a festőt. Az első képen megjelenő tárgyi és figurális elemek a vertikális tengely biztonságában rendeződnek el. Az egymásba átjátszó tűnékeny formák és a visszafogott színek együtteséből egyfajta lírai expresszió körvonala bontakozik ki. A „Bádogkastély"-on is tulajdonképpen hasonló motívumok szerepelnek. De ahogy ezek itt képpé formálódnak, az már az idillnek és a történelemnek a találkozása. A felbillentett horizont védelme alatt emberekre utaló alakzatok, a feketébe hajló sötétekkel szemben a vörösek és a fehérek villódzása.

Kereső, kutató munkák sokaságán át jutott el a megközelítően végleges megoldásig. A „Naponta háromszor" gondolati vonzásában például kezdetben még kötődött az elektronikát is idéző szerkezeti elemekhez. De aztán fokozatosan megszabadult az efféle kapcsolódásoktól, s a festői általánosításnak egy magasabb szintjét valósítja meg. Mert mindazok a formai vívmányok sűrítődnek ezeken a műveken, amelyek eddig csak részenként jelentkeztek művészetében. Az előbb említett alkotáson csupán fekete, fehér és ezüstös színeket használ, s pusztán a harmadik szárny csillag-motívumában villan fel egy vöröslő folt. Ugyanakkor a konkrét és elvontabb alak-

Mengyán András

"Formák didaktikája" cimmel a lap bemutatja a művész rajzát.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Reich Károly rajzának hátlapján.

Élet és Irodalom; Bp. 1977. márc. 19.
XXI. évf. 12. sz. 16. lap.

Mengyán András

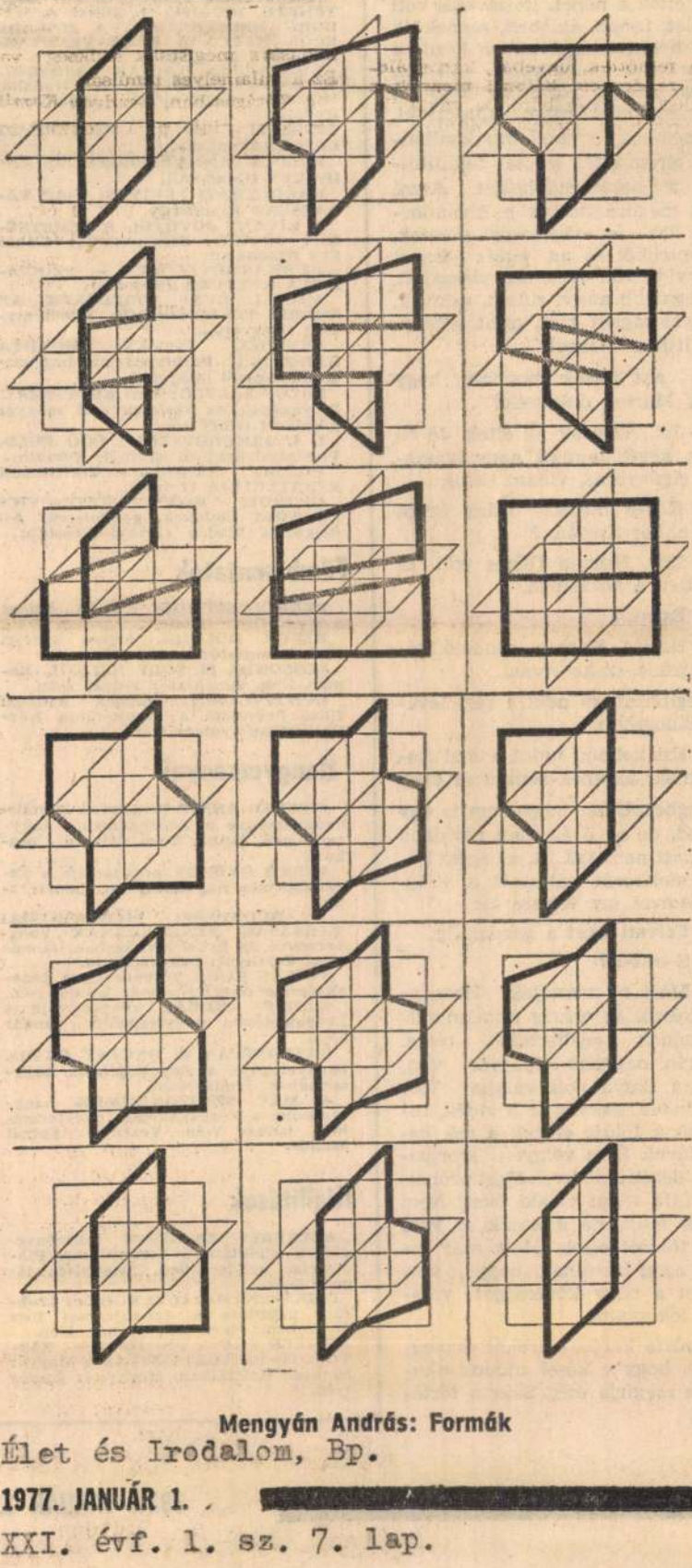

Mengyán András: Formák

Élet és Irodalom, Bp.

1977. JANUÁR 1.

XXI. évf. 1. sz. 7. lap.

rek özönlötték el a megyét, ötvenben itt megint lázadás volt, de az újhelyi katonaság addig bozta a bírókat, míg azok lecsendesítették a népet. Rettenetes volt az élet, innen, aki bírt, menekült.

[redacted] években kezdtek [redacted]orolni. 71-ben [redacted]tek el, hogy a [redacted]ket küldött ki. [redacted]mi munkaalkal[redacted]volna: felállítot[redacted]ták a [redacted]dőrséget. Azzal csak megdrágították a kivándorlást. Tíz- és százezrével mentek, Zemplénből és az egész északi hegyvidékről. Volt, aki visszajött, de legalább annyi ruszin, szlovák, magyar ragadt kint, mint amennyi itthon maradt.

— Azt tessék mondani, hogy éltek Marton doktorék?

— Jól. Az urak jól éltek. Jó fizetés, kevés munka, nagy ivászatok, cigányozás, vidám bálok...

— Kevés munka? Hány orvos volt akkor Szinnán?

— Egy. Marton Dénes volt az egyetlen a körzetben.

— És ma?

— Hajjaj. Kórház, rendelőintézet tízféle szakorvossal.

Megmutattam neki a régi levelet. Bólogatott.

— Ezt kellene tudni a mai fiataloknak, akiknek semmi se elég.

Megbeszéltük, hogy nem is egy század, de az ő életénél rövidebb idő alatt nemcsak itt, az egész földön mekkorát változott a világ. Egy szóval így fejezte ki:

— Felveti őket a gazdagság.

— S miből?

— Mást ne mondjak, Homonnán készül az ország minden műanyagának egyharmad része. Szinnán nagyobb cipőgyár van, mint a Batya volt valaha. Van itt minden, gazdag ez a vidék, tele van a földje érccel, a sok hegye fával. És a völgyek szorgalmas, derék emberrel. Most próbálja csúffá tenni valaki őket! Nem rajtuk múlt, ha állatnak se való ételt földről ettek. Most már inkább azon búsúlnak, hogy jó volna ezt a nagy kövérséget valahogy lekoplalni.

Kihúzta karcsú derekát és megígérte, hogy e kései utódok okulására megírja még Szinna történetét.

[redacted] FOGOLY NAPLÓJA (Kossuth).

VARGA GYÖRGY: BRAZÍLIA GAZDASÁGA (Közgazdasági).

SZÁRAZ GYÖRGY: EGY ELŐÍTÉLET NYOMÁBAN (Magvető).

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ TÖRTÉNETE, 1939—1945. 1. kötet: A HÁBORÚ [redacted]. A HATALOM ERŐK[redacted] TÁSAI[redacted]

KORT[redacted] Visszae[redacted] Múzeun[redacted] Iroda).

KÓHA[redacted] LAJOS[redacted]

FÖLDES ANNA: PRÓZA SZELÍDÍTŐ IDŐBEN (Gondolat).

KÁROLYHÁZI FRIGYES: IGAZ VARÁZSLAT (Gondolat).

A KÍVÁNT JÖVŐTŐL A LEHETSÉGES JÖVŐIG. Szerkesztette: Gábor Éva (Gondolat).

MUNKÁSMŰVELŐDÉS — SZOCIALISTA KULTÚRA (Kossuth).

ANCSEL ÉVA: TÖREDÉKEK AZ EMBERI TELJESSÉGRŐL. Etikai eszszék (Magvető).

BENEDEK ISTVÁN: MONDTA KRISZTINA. Párbeszéd az impreszszionizmusról (Magvető).

FÜLÖP LÁSZLÓ: ÉLŐ KÖLTÉSZET. Pályaképek és vázlatok mai magyar költőkről (Magvető).

I. I. JAKUBOVSZKIJ: ÉGŐ FÖLD. Visszaemlékezések (Zrínyi—Kossuth).

PIRITYI SÁNDOR: TENGEREK STRATÉGIÁJA (Zrínyi).

GEORGIJ KONSZTANTYINOVICS ZSUKOV: Emlékek, gondolatok. Átdolgozott kiadás (Zrínyi—Kossuth).

Filmbemutatók

HERKULESFÜRDŐI EMLÉK. Színes magyar film. Bemutató: január 6-án.

KÉRGE DOLGOK. Színes szovjet film. Bemutató: január 6-án.

GIOCONDA MOSOLY NÉLKÜL. Román film. Bemutató: január 6-án.

BÜNTETLENÜL. Színes kanadai film. Bemutató a Filmbarátok Köre Hálózatban: január 6-án.

Hangversenyek

FISCHER ANNIE Beethoven szonátahangversenye a Zeneakadémia nagytermében, január 2-án, délután 4 órakor.

PESKÓ GYÖRGY orgonaestje a Zeneakadémia nagytermében, január 2-án.

A BUDAPESTI FILHARMONIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁNAK hangversenye az Erkel Színházban, január 3-án. Vezényel: Lukács Ervin.

STEFAN RUHA hegedűestje a Zeneakadémia nagytermében, január 4-én.

SCHIFF ANDRÁS zongoraestje a Zeneakadémia nagytermében, január 5-én.

GÁTI ISTVÁN és ONCZAY CSABA hangversenye a Zeneakadémia nagytermében, január 6-án.

A MÁV SZIMFONIKUSOK hangversenye a Zeneakadémia nagytermében, január 7-én. Vezényel: Forrai Miklós.

Kiállítások

SZEKERES ERZSÉBET faliszőnyegeinek kiállítása a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében. Megnyitó: január 6-án.

CSIKSZENTMIHÁLYI RÓBERT szobrász kiállítása a dunaújvárosi Uitz Teremben. Megnyitó: január 7-én.

WORLD PRESS PHOTO '76 — SAJTÓFOTÓ-VILÁGKIÁLLÍTÁS a Magyar Nemzeti Galériában. Megnyitó: január 7-én.

Mengyán András, nobrán

L.: Kéri Ádám

Rózsa Gy.: Napraképen 7.

Nérszabadság Bp. 1976. okt. 26.

Mengyán András

Egyszerű mértani formákkal dolgozott Mengyán András, aki ezzel a térformák, a tér-ábrázolás sokszínűségét vállaltatta fel.

Sinkovits Péter: Kortárs grafikák Krakkóban.
Művészet, 1976.október - 18.oldal.

Mengyán

Hiányoztak a miskolci biennalé-
ról a pécsi művészek munkái is.
Így a művész alkotásai sem szere-
peltek a tárlaton.

László Lajos: Egy jólfésült biennale.
Művészet, 1980. április – 10. lap.

Mengyán András

„Formák logikája"

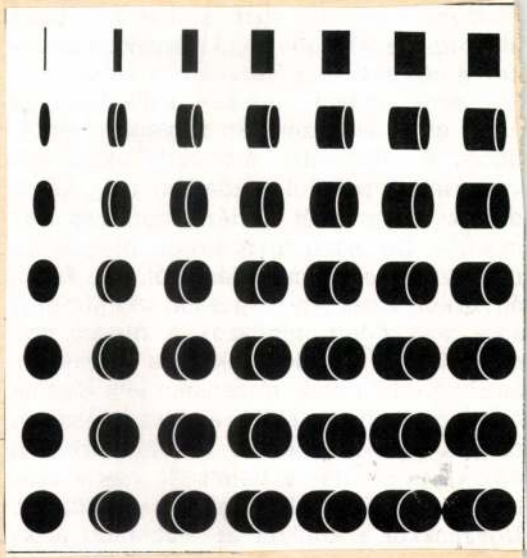

Maurer Dóra: Nyitott kapu – mehér indulás

Művészet, 1976. február – 26 oldal

Poster

Mengyán András, [

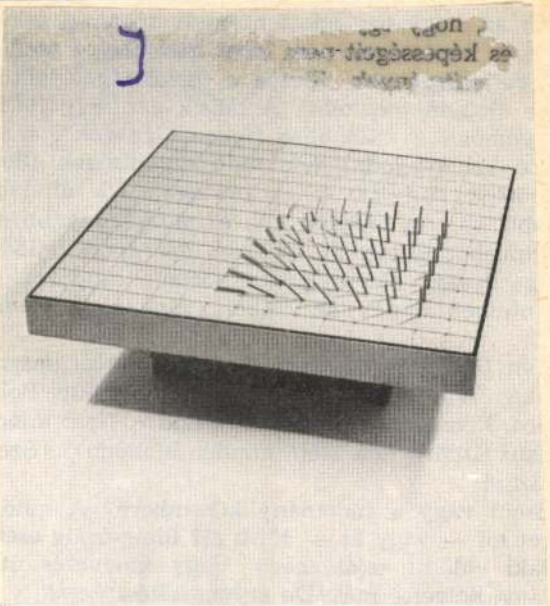

Mengyán András: Plasztika, 1977

Mengyán András: Plasztik

Látóhatár, Bp. 1979. júl.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1978 10
Művészet

Mengyán András.

10

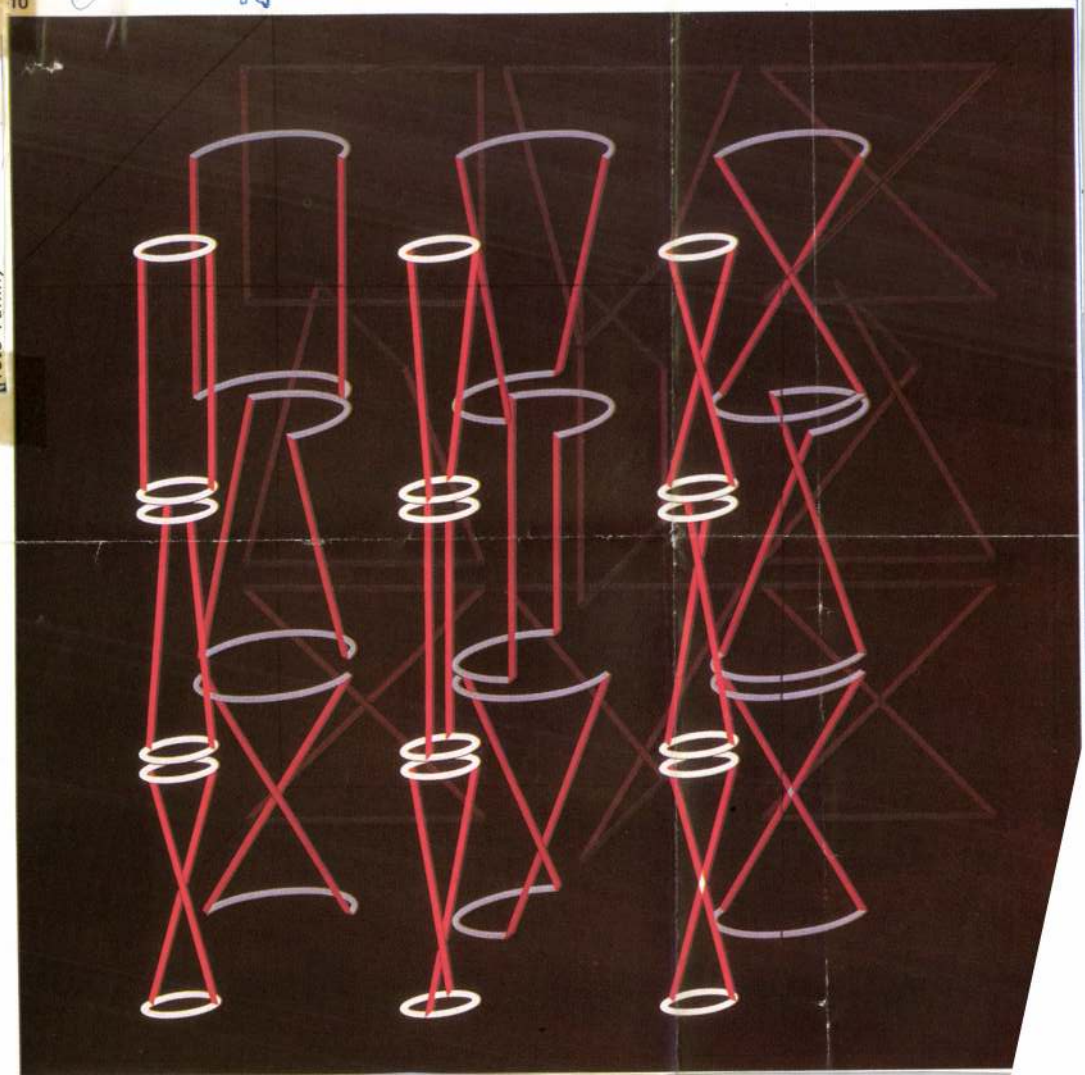

10 Mengyán András: Kompozíció, olaj, vászon, 180x180 cm, 1978 (fotó Tahin)

nt – helyi bázis nélk

Bokros Birman Dezső, 1969-ben *Vajda Lajos, A szentendrei művészet, Tóth Menyhért, Moholy-Nagy és kortársai, Szenes Zsuzsa,* 1973-ban az *Európai Iskola,* 1974-ben megint Schaár Erzsébet kiállítása (az *Utcá*val), 1977-ben a *Magyar művészet 1945–48* című kiállítás. Nem szólva a magyar népművészetet és a kortársi nyugat-európai művészetet bemutató kiállítássorozatokról.

A körülmények I.

Döntőek az időpontok. Ezért is közöltem őket. Székesfehérvár ugyanis nem azzal szerzett döntő érdemeket, hogy kiállítást rendezett Csontváry festményeiből, hogy bemutatta Kondor képeit vagy hogy összegyűjtötte az Európai Iskola egykori alkotóit. Pontosabban: nem egyszerűen Csontváry, Kondor, az Európai Iskola tagjainak, tve a többi művésznek a kiállításából ad a fehérvári múzeum vállalkozásának ntősége. A vállalkozás fontosságát akkor k meg, ha jelezzük az évszámok mögött húzódó objektív körülményeket. A pécsi váry Múzeum ma egyike az ország s állandó életmű-kiállításának. De

Fülep Lajos írta – „a mi népünk most birtokába veszi egy példátlan nagy értékét, Csontváryt... szellemi honfoglalás folyik most Budapesttől 70 kilométerre." Kondor Béla művészetének kivételes jelentősége ma már ugyancsak nem vitatéma; az 1956 utáni magyar művészetben elfoglalt szerepével a művészettörténet foglalkozik. A hatvanas években azonban még érvelni kellett elismertetéséért. 1964-ben még nagy tett volt műveinek fehérvári kiállítása. Joggal írta Frank János: „Kondor Béla kiállítását be kellene mutatni nagyobb nyilvánosság előtt, a fővárosban is." Ha az egyéni kiállítások legfőbb indítéka és célja a felfedezés volt, a történeti igazság firtatása teszi fontossá a kollektív tárlatokat. Mert igaz ugyan, hogy A Nyolcak és az aktivisták című kiállítás tíz évvel megelőzte a hasonló pécsi bemutatót, hogy az Európai Iskola művészei közel harminc év után először állítottak ki közösen Fehérváron, s hogy a felszabadulást követő időszak magyar képzőművészeti körképének felvázolására mindmáig egyedül a székesfehérváriak vállalkoztak. De azért magam nem ezeknek a kétségkívül jelentős kiállításoknak az újszerű-

MENGYÁN ANDRÁS

Kiállitáson szerepelt:
The 11th International Biennial Exhibition of Prints in Tokyo.

National Museum of Modern Art, Tokyo,
Museum of Art, Osaka,
Museum of Modern Art, Sapporo.

Katalogusban: 60.sz. /Visual Programs III./1-3. 1979. /

H., é.n. sztl.old. képekkel.

Menyhárt András

1973 októberében részt vett a müvész az
Ungarische Künstler '73 kiállitáson a
Kunstverein , Frechen-ben.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel. ....
Müvészet, 1980. október - 2. lap.

Mengyán András, festő

Li Bak Imre

– i thír

8.

Népszabadság, Br. 1978. szept. 9.

Mengyán András

A székesfehérvári múzeumban van Mengyán András „formaragazásai" közül néhány.

K. Kovalovszky Márta: Fehérvári gyűjtemények
Művészet, 1978. október – 12. lap.

Mengján András, grafikus.

Június elején nyílt meg Krakkóban a VII. Nemzetközi Grafikai Biennálé. A művész negyedik díjat kapott ezen a kiállításon. A vonal szituációk didaktikás felsorakoztatása egy lapon belül".

Rajz és grafika.

1978. júl. 31, Kossuth, 22:45 /Vné./

Mengyán András
(Békéscsaba, 1945 -

Címe: H-1062 Bp. Aradi u. 59.

Bak Imrével, Fajó Jánossal, Heincze Tamással, Keserü Ilonával és Nádler Istvánnal közösen szerepelt a Műhely - Budapest '76 c. kiállításon a békéscsabai Munkácsy Mihály múzeumban

- katalógus a könyvtárban -

Mengyán András.

Aspekten van hedendaagse ungarse kunst
kiállitáson Utrecht-ben a kiállitók között
szerepelt a müvész.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.....
Müvészet, 1980. október - 2. lap.

Mengyán András

1976 novemberében Mengyán András kiállítása megnyílt a Józsefvárosi Kiállítóteremben.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

Mengyán András

1974 augusztusában a müvész részt vett az NSZK-beli Frechen-ben a 3. Internationale Graphic Biennale-n.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.
Müvészet, 1980. október - 4. lap.

Mengyán András, formatervező 4

Kiállítási kalendárium, vidéken.

a Budapesti Műhely kiállítását
Hajdúszoboszlón rendezik meg.
A művész művei itt láthatók.

Szocialista Művészetért, 1979. ápr. 4.

Mengyán András, formatervező művész a Székesfehérvári Csók Képtárban megnyílt kiállításon szereplő művek hamarosan Firenzében lépnek a magyar képzőművészet. – a kiállításon látható a művész munkája.

Láttuk, hallottuk.

1979. VII. 13. 14.35 /L./

MENGYÁN ANDRÁS

Mengyán András két müvel szerepelt a Milanoban rendezett magyar kiállitáson.

Katalogus:
Arte ungherese contemporanea.
Milano, Palazzo Reale,
Dicembre 1979 - gennaio 1980.
Katalogus sz. 25-26., 1 kép.

Firenze, é.n. sztl. old. képekkel.

Menyhárt András

A szerialis munkák körül Menyhárt András és Maurer Dóra művei emlékeznek ki.

Sinkovits Péter: Absztr akciv geometrikus...
Művészet, 1981. február – 50. lap.

Mengyán András

1945-ben született Bélésczabán. 1968-ban végzett az Iparművészeti Főiskolán. Műveire meghatározott plasztikai alaphelyzetek szistematikus végig követése, „ellenszó".

„Kapcsolatok" 1976 papír, szerigrafia 603 x 604 mm

S: 1 Mengyán 1976 JPM 76.82

modern grafika, pécs 1976

Mengyán András

Művei szerepeltek a "Békés megyei művészek szobrai és plasztikái"c.kiállitáson,Békéscsabán 1978-ban.

-Katalógus a könyvtárban-

Mengyán András

Grafikák egy kórháznak címmel a Józsefvárosi Kiállítóteremben rendezett kiállításon szereplő alkotásával.

Magyar Hirlap 1977/27/4

Wagner:Grafikák egy kórháznak

10 *10 Mengyán András: Kompozíció*
olaj, vászon, 180x180 cm, 1978
(fotó Tahin)

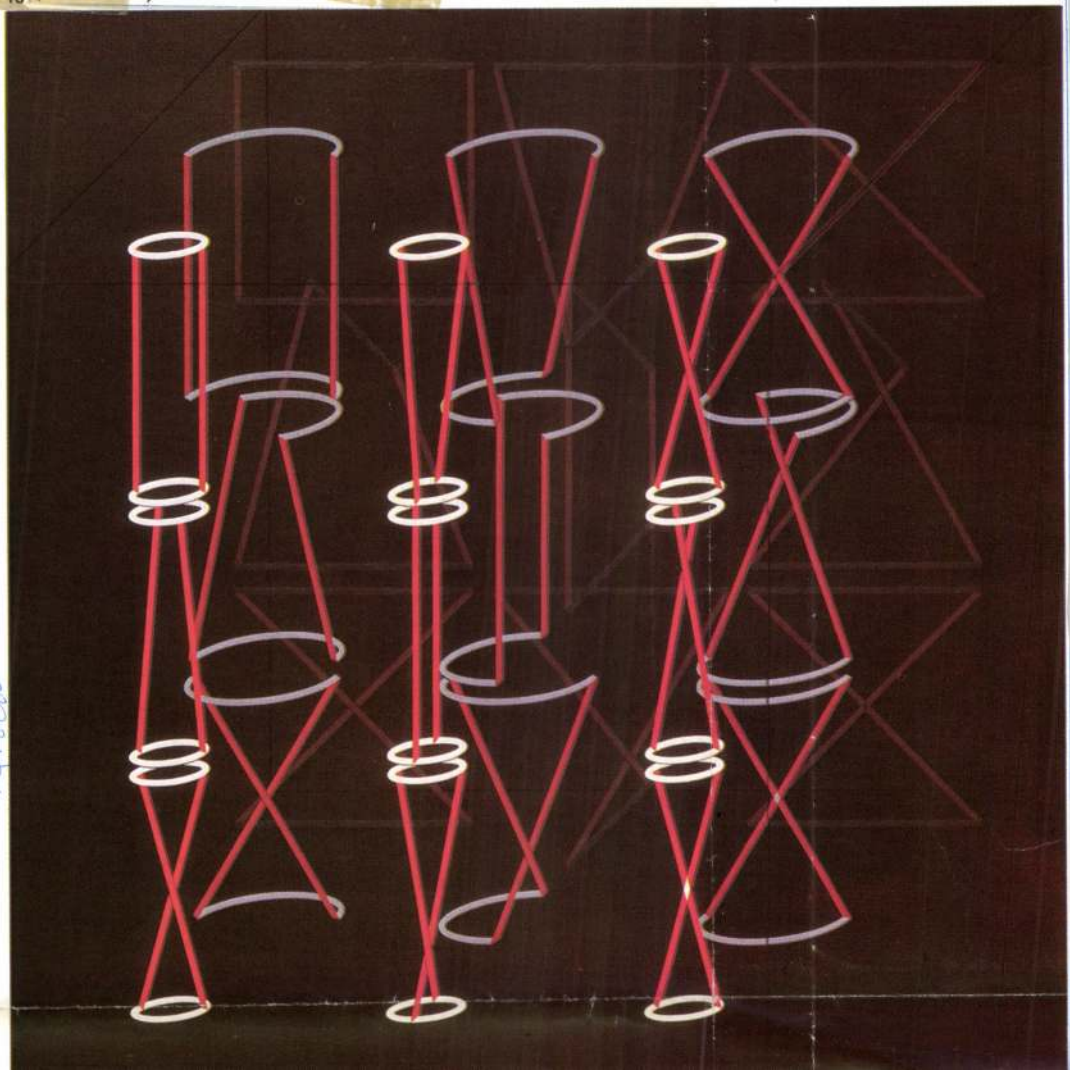

nt – helyi bázis nélkül

Bokros Birman Dezső, 1969-ben *Vajda Lajos, A szentendrei művészet, Tóth Menyhért, Moholy-Nagy és kortársai, Szenes Zsuzsa,* 1973-ban az *Európai Iskola,* 1974-ben megint Schaár Erzsébet kiállítása (az *Utcá*val), 1977-ben a *Magyar művészet 1945–48* című kiállítás. Nem szólva a magyar népművészetet és a kortársi nyugat-európai művészetet bemutató kiállítássorozatokról.

A körülmények I.

Döntőek az időpontok. Ezért is közöltem őket. Székesfehérvár ugyanis nem azzal szerzett döntő érdemeket, hogy kiállítást rendezett Csontváry festményeiből, hogy bemutatta Kondor képeit vagy hogy összegyűjtötte az Európai Iskola egykori alkotásait. Pontosabban: nem egyszerűen Csontváry, Kondor, az Európai Iskola tagjainak, illetve a többi művésznek a kiállításából fakad a fehérvári múzeum vállalkozásának jelentősége. A vállalkozás fontosságát akkor értjük meg, ha jelezzük az évszámok mögött meghúzódó objektív körülményeket. A pécsi Csontváry Múzeum ma egyike az ország számos állandó életmű-kiállításának. De *Fülep Lajos* írta – „a mi népünk most birtokába veszi egy példátlan nagy értékét, Csontváryt... szellemi honfoglalás folyik most Budapesttől 70 kilométerre." Kondor Béla művészetének kivételes jelentősége ma már ugyancsak nem vitatéma; az 1956 utáni magyar művészetben elfoglalt szerepével a művészettörténet foglalkozik. A hatvanas években azonban még érvelni kellett elismertetéséért. 1964-ben még nagy tett volt műveinek fehérvári kiállítása. Joggal írta Frank János: „Kondor Béla kiállítását be kellene mutatni nagyobb nyilvánosság előtt, a fővárosban is." Ha az egyéni kiállítások legfőbb indítéka és célja a felfedezés volt, a történeti igazság firtatása teszi fontossá a kollektív tárlatokat. Mert igaz ugyan, hogy A Nyolcak és az aktivisták című kiállítás tíz évvel megelőzte a hasonló pécsi bemutatót, hogy az Európai Iskola művészei közel harminc év után először állítottak ki közösen Fehérváron, s hogy a felszabadulást követő időszak magyar képzőművészeti körképének felvázolására mindmáig egyedül a székesfehérváriak vállalkoztak. De azért magam nem ezeknek a kétségkívül jelentős kiállításoknak az újszerű-

Mengyán András

Kompozició

K.Kovalovszky Márta: Fehérvári gyüjtemények.
Művészet, 1978. október - 12.oldal.

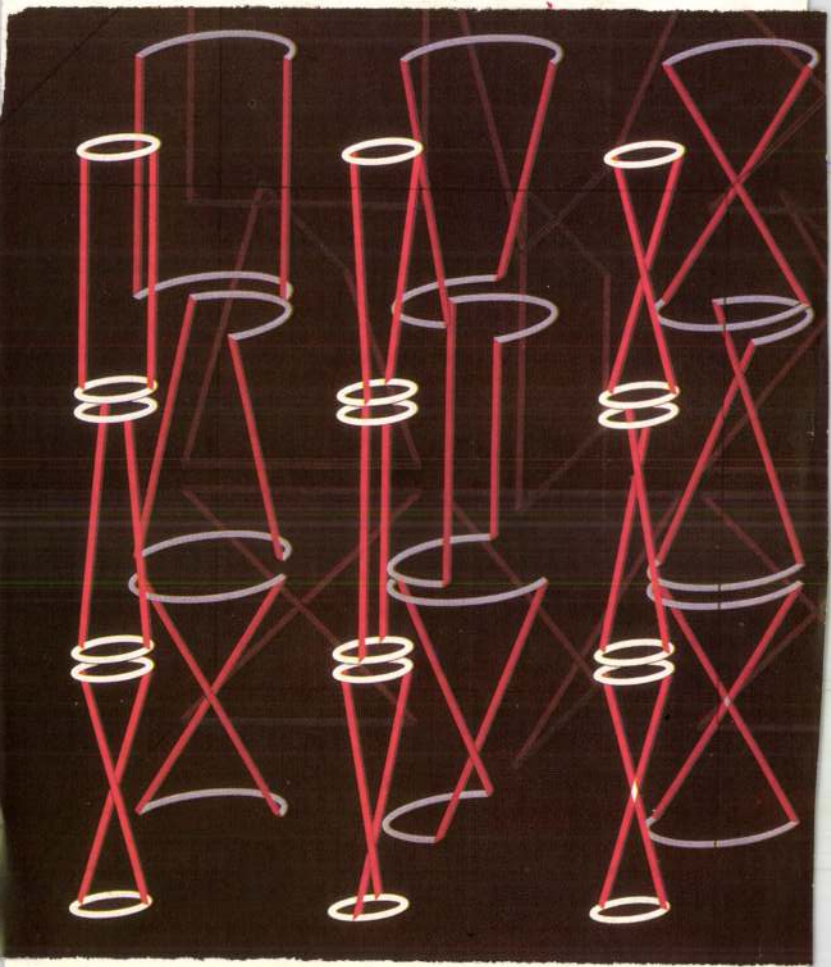

Mencyán András

Mokos József impresszionista festő szabadiskolájából került ki a művész.

Lóska Lajos: Békési művészet, 1978.
Művészet, 1978. július – 18. lap.

Mezgrán András grafikus

Kovalovszky Mária: Nyolcvan

Művészet, 1982. október

Mengján András grafikus

Nóray Katalin: A nemzetközi kiállítások értéke.
Grafikai Biennale, Ljubljana

Művészet, 1982. január

Mengyán András

A Két éve működő nyári grafikai művésztelep részt-vevője a művész.

Lóska Lajos: Békési művészet 1978.
Művészet, 1978. július - 18. lap.

Mengyán András, formatervező-művész

A Testi Műhely művészei a Józsefvárosi Galériában állítják ki műveiket: Bak Imre Fajó János, Hencze Tamás, (s mellettük 1974-ben Veserű Ilona, Mengyán András, Nádler Tibor is részt vett a műhely létrehozásában, de ők azóta kiváltak a közösségből) a többiek kiállításai következetesen végigvitt koncepcióról beszélnek.

P. Szabó Ernő: Játszódó macakák.
Magyar Ifjúság, 1982. febr. 26. 24-25 old,

Mengyán András

Kiállítás a Múzsában

Magyar Nemzet 1986. I. 7.

Mangyár András

Adamány az unszlai magyar
univerzitet alapítvány részére

Magyar Nemzet 1985. XII. 9.

Meagyán András †

műve Szegedi Képtárba

→ Urbán György

MŰVÉSZET 1985/7/61

Mengyán András, grafikus

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Tenger fény

Mengyán András grafikai lapjainak megtört paralelogrammái másfél évtizede mind nagyobb meggyőző erővel szemléltetik, hogy alkotójuk olyan belső átéléssel működteti az érzékenységet a művészetből már-már teljesen kiszorító konstruktivizmus mérnöki mechanizmusait, amire csak egy kivételes szellem képes. Alighanem ezért is volt kivételes a fogadtatásuk. Mengyán Andrást nem bántották és nem pártolták; itthon nagyvonalúan bántak el vele: tehetségnek minősítették.

Mint életrajzából tudjuk: ipari formatervezőként 1968-ban szerzett diplomát az Iparművészeti Főiskolán. Tanult szakmáját azonban alig gyakorolta; a konstruktivista grafikák mellett elmélyült formatankutatásokat folytatott, amelyeket kevesen ismertek, de annál többre becsültek.

Ki tudja: meddig tartott volna ez a kirekesztettség, ha nem játszik kezére a véletlen. Az Iparművészeti Főiskola élére nemrégiben új rektor került, aki reformot hirdetett, átszervezte az intézményt, és — sokak meglepetésére — Mengyán Andrást nevezte ki az alapképzési intézet igazgatójává. Az ellismert, de háttérbe szorított tehetségből egy csapásra fontos személyiség lett. Most pedig, hogy Mengyán a *Műcsarnok*ban nagyszabású egyéni tárlatot rendezett, csak megerősödhetünk abban: nem árt, ha a jó elnyeri jutalmát. A lehetőséget arra, hogy valóra váltsa elképzeléseit.

Mengyánnak tudniillik, sok kiégett festőtársától eltérően, vannak elképzelései. Nem is félresöpörhetőek. A három hatalmas teremben egy-egy impozáns teret rendezett be. Három *architektúrát* épített — mondanám, ha nem félnék éppen ettől a szótól, mert ez esetben nem lakásokat vagy házakat látunk. Még csak nem is valamiféle ideálterveket. Inkább tájat, amit az ember teremthet maga körül a zord világban. Ennek a tájnak azonban semmiféle praktikuma nincs. Az iparművész Mengyán teljesen szakított eredeti mesterségével. Olyan szubtilis régiókba emelkedett, hogy amit művel, az már nem is annyira képzőművészet. Közelebb áll hozzá mind a muzsika, mind a költészet.

Az első terem, ahol a magasba függesztett síkidomok és árnyékaik fekete-vörös kontrasztját a rafinált megvilágítás teremti meg, a robotok világát idézi; azokat a félelmetes mindentudó mechanizmusokat, amelyek komputeragyukkal hamarosan átveszik tőlünk a mindennapi robot fáradalmait. A második helyiség a mai nagyvárost eleveníti meg. Ez már nem annyira geometrikus világ: az épületek mellett feltűnik az ég és néhány fa is zöldell. A magas és keskeny papírpiramisok szegletességét a sok tükör vibráló esetlegessége oldja játékká. A rájuk vetített képeken pedig a zsongó New York jelenik meg nekünk. Felejtsük el a felhőkarcolókról bennünk élő sémát, amely szerint az égig nyúló ház riasztó és embertelen. Aki látta már, az mind az ellenkezőjét állítja. És hinni tudok nekik: a húszas-harmincas évek funkcionalistái — Le Corbusier-val az élen — őserdőnek vélték. Dzsungeli kuszaságnak, amivel éppen úgy le akartak számolni, mint a századvégi eklekticizmussal. Más kérdés, hogy ez-e az ember eszményi környezete? Az utópiát, az álmok világát szerintem a harmadik tér vetíti elénk. Holdbéli tájon, fehér vászonsziklák között sétálhatunk, amíg fel nem tűnik, a vetítőgépek jóvoltából, a tenger, a felkelő Nap, majd Kelet.

Amikor Mengyán lebontja a kiállítást, a művei megszűnnek. Az az élmény azonban, amit bennünk keltettek, megmarad. Valahogy úgy, ahogy egy utazás emléke. Ezek az emlékek pedig fontosak. Nemcsak erőt adnak (fakó pillanatainkban), hanem eszményt és igényt is sugallnak. Hogy ne adjuk fel álmainkat.

★

Trombitás Tamás ihletőforrása szintén a nagyváros. Konkrétan: a neon, amely számára ugyancsak nem praktikus tárgy. De, Mengyánnal összehasonlítva, a különbségek is jellemzőek. Legalább enynyire. Trombitás festőként kezdett a világító fénycső esztétikai hatásmechanizmusaival foglalkozni. S az ő útja simának mondható: ösztöndíjak után harmincéves fiatalemberként máris hatalmas gyűjteményes kiállítást rendezett az *Ernst Múzeum*ban.

A fő különbség azonban a látvány értelmezésében rejlik. Ha Mengyán beleszédül a huszadik századi metropolisz szépségeinek káprázatába, Trombitás éppenséggel az éjszakai fények riasztó képzeletével dolgozik. Nem szociológiai látleletet ad — megtépett egzisztenciákról és csápoló lányokról. Általánosságban veti fel a fény villódzásának problémáját. Kusza és széttört, kiégett és villogó neonábráival azt szemlélteti: a külsőség nem minden. Vigyázzunk, mert a rikító és harsány emblémák mögött kopár tűzfalak rejtőznek.

Újabb munkái azt mutatják: Trombitás a nagyváros után meg akarja hódítani neonjainak a természetet is. Itt ugyancsak tanulságos a szembesítés Mengyánnal. Míg Mengyán a mesterséges világban idézi meg a tengert és a fényt, addig Trombitás azt vizsgálja: megférnek-e egyáltalán a civilizáció találmányai a természetben. Ez a vállalkozás nem kevésbé fontos, mint a másik. De Trombitás, ahogy látom, még csak a munka elején tart. A kérdésfeltevésnél. A felkelő nap fényével egy neoncső legfeljebb a fényképen veheti fel a versenyt.

13

7. XXX/3

árnyéka

ított Európa-
i sóhaj: talán
c közete roppan
ő hangját hallanám?
átszivárgó
illagok alatt,
mület dideregne
ergődő madarak?

növényi zöldben
agy talán lovak
, hogy a Nap időtlen
zabaduljanak?
g a vér a forró
tlen csönd az ég:
hattyúként elúszó
ig sejtenék,

piros rózsákkal megállított halottas-
menet az idő, siratóasszonyok
az évek, a napok. Uram, gondolkoztasd
a lét törvényhozóit és ne kopogj
fekete varjakkal tükrös mezőkön,
vak kocsmákkal ne alázz férfiakat,
nőket! Lásd, a csorduló, mézsűrű álom
a sereglő gyümölcsfákban megriad.

Vérrel megjelölt emberi fajunk lézer
időben. Roncsolódik a lélek és
a dzsungelek mélyéről kicsap merészen
a virágokig lopózó szenvedés.
Ajtók lengenek, madártoll ütődik?
Honnan ez a zaj itt éjek éjjelén?
Jaj, mit tehetek értetek én virágok,
ti hószakadásban sok méltó remény?

Micsoda fondor csönd ez? Teleaggatva
gyászlobogókkal a néma levegő.
Eleven kinomra vétkesek haragja
ne uszítson már violás temetőt,
mert pusztul a szándék és vele pusztul
a szivárványos, gyönyörű indulat.
Dögevő felhők alatt a margarétás
kertek könnyei még meddig hulljanak?

ak még sütni? Hanem a következő záron az ő éles
osi észjárásának a pengéje is csaknem kicsorbult.
ó van a tyúkon a legtöbb toll?, kérdezte most
im násznagya.
ogh Bertalan ráncolta a homlokát erősen, de csak
art eszébe jutni a válasz. A találós kérdés nem volt
a ≈-hez való, mert nem a Szentírásból eredt. Kis-
ária násznagya tudta ezt jól. Balogh Bertalan izzad-
ett, ott a hűvős, döngölt földpadlós konyha köze-
ert a lakodalmi találós kérdések arra voltak hiva-
hogy kipróbálják az idegeneket, akik a lányt elvi-
családjától, valóban rátermettek, méltók-e erre.
kínos csöndet végre a kisvőfély törte meg.
t, amikó a kakas rajta van.
y van, mondta megkönnyebbülten a kiadó vőfély, és
ár hellyel kínálta Balogh István követeit. Dédanyá-
kor vitték öltöztetni a lakodalomra.
szép is vót, suttogta most Kispéter Mária, ahogy a
óért nyúlt.

üld

op a kézi csúzlizás volt divatban: az ember a hü-
és mutatóujjára erősített vékony modellező gumival
i a füzetlapból sodort, de kíméletlenül kemény löve-

két paddal előttem ülő Zsák nyakát céloztam meg.
ogy a Magyarossy (→ *Szép Ilonka*) résen volt: leráng
Zsákot. A félénk, fiatal matektanárnő kézfejét csíp-
a lövedék. A táblára írta fel a dolgozat példáit ép-
Ketten lettünk pirosak, ő meg én. Rögtön ≈-ött az

Mengyán András
MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
VALÓSÁG
1983 JUL 7
1021

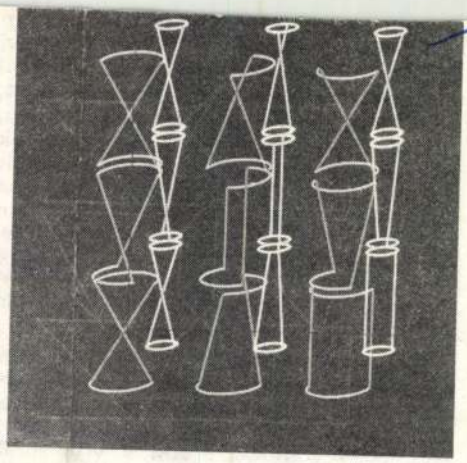

Mengyán András: Formák dialektikája, 1976

Papp Oszkár: Zöld metamorfózis, 1968

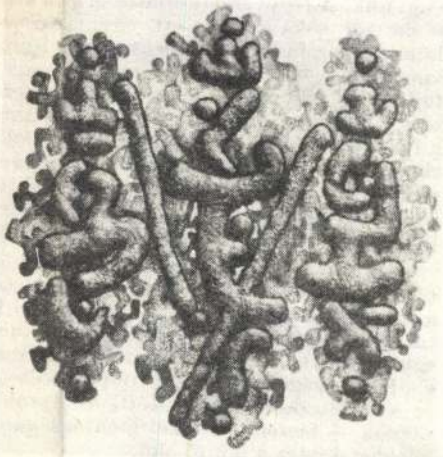

Ilyés István: Karácsonyeste, 1971

(A volt amerikai külügyminiszter új megközelítést javasol a hadászati fegyverkezési verseny megállítása érdekében: 1990-től ki kellene iktatni a MIRV-technológiát, s helyette a változtatható indítóállású, egy-egy robbanótöltetet hordozó rakéták kombinációjára támaszkodni. Az Egyesült Államok még akkor is megvalósíthatná ezt az elgondolást, ha a szovjet féllel nem tudna szót érteni — írja a *Time* bevezetője. Számunkra Kissinger javaslata megismerésének indokát az adja, hogy utóbb Reagan elnöknek tanácsadói ehhez közel álló javaslatot tettek.)

A Fegyverzetkorlátozási és Leszerelési Hivatal új igazgatójának kinevezése heves vitát idézett elő a szenátusban: komolyan kívánja-e a washingtoni kormányzat a fegyverzetkorlátozást? Ám a vita során háttérbe szorul az igazi kérdés: miféle fegyverzetkorlátozásra kellene törekedni?

Mind ez ideig a szócsata elsősorban a középhatótávolságú rakéták európai telepítéséről zajlik. Csakhogy, még ha ezek a tárgyalások sikerrel fejeződnek is be, az eredmény alig járul hozzá az amerikai—szovjet hadászati erőviszonyok stabilizálásához. A koncepció válságának foglyai vagyunk. A fegyverzetkorlátozás és a stratégia túl sokáig követett egymástól elkülönült s mindinkább ellentmondó irányvonalat. A technológia új meg új, egyre fejlettebb fegyverek létrehozásához vezetett, miközben megfosztotta érvényüktől a fegyverzetkorlátozás hagyományos doktrínáit. Az elszigetelten kialakított fegyverrendszereket és fegyverzetkorlátozási eljárásokat többé-kevésbé önkényesen kellett beszorítani egyetlen keretbe.

Az alábbi cikkben egy olyan megközelítési mód felvázolására teszek kísérletet, amelynek segítségével a fegyverzetkorlátozás és a stratégia összeegyeztethető egymással, s a hadászati erők stabilitása elérhető, véget vetve a robbanótöltetek és a hordozóeszközök közötti aránytalanságnak — hiszen a helyzet ingatagságának jelenleg épp ez a döntő oka.

ural
szív
„a
gia
ato
tük
leh
bíz
tor
szo
bol
sen

ban ezoterikusnak tűnő kérdés tisztázására: melyek lennének a szüntelenül halmozódó, apokaliptikus fegyverkészlet ésszerű célpontjai?

A szovjet hidrogénbombák megteremtése és a műholdak fellövése már jelezte, hogy közeledünk a holtponthoz. Mindkét félnek számítania kellett arra, hogy az általános atomháború emberéletek tízmillióit követeli, így sokan a nukleáris fegyvertárak puszta létezését is fenyegetésnek érezték. A hagyományos háborúk útját az a meggyőződés tette járhatóvá, hogy a vereség vagy a megadás következményei súlyosabbak, mint amilyen árat az ellenállásért kell fizetni. Az atomháború réme alapjaiban rendítette meg ezt a meggyőződést. Mind kevesebb cél látszott érdemesnek a költségek vagy a kockázatok vállalására.

Előtérbe került az a törekvés, hogy stabilizáljuk, sőt eszményi esetben a visszájára fordítsuk a fegyverkezési versenyt, tárgyalásos megállapodások segítségével. Az atomfegyverkezési versenynek van legalább két, eddig példátlan vonása. Egyrészt a fegyverzet tömegpusztító jellege miatt figyelembe kell venni egy felső határt, amelyen túl a pusztítóképesség növekedése egyre kevésbé lényeges. Másrészt, az atomkorszak bonyolult technológiája felidézi azt a veszélyt, hogy automatikus folyamatok indulnak meg, s kikerülnek az ésszerű ellenőrzés alól. Ha ugyanis az egyik fél megsemmisíti a megtorló erőt a másik oldalon, nyomban diktálhatja a feltételeket. Ennek a lehetőség-

Mengyán András, formatervező művész

Decemberi Kiállítási Előzetes: Műcsarnok.

A magyar festészet három generációja (a grazi kiállítás anyaga), Körösényi Tamás, Melocco Miklós, Török Richard, Mengyán András kiállítása.

Műcsarnok és Kamaraternei,
1985, nov.

Mengyán András

formatcsvező művész

A Műcsarnokban látható 1985. dec. 12-1986. jan. 12-ig Mengyán András kiállítása. A művész a geometrikus, strukturális, izeriális műrészeti törekvésekben egyik legkövetkezetesebb képviselője hazánkban.

„Environment, 1985" (repr.)

Műcsarnok és Kamaratcsmci

1985 dec.

Mengyán András, formatervező-művész

Mai kulturális programok.

Székesfehérvárott a Csók István képtárban:

Mengyán András kiállítása,

Előttünk a vasárnap.

1984. XI. 4. 5.00 | Kerekes.

MENGYÁN ANDRÁS

említve mint kiállító ld. Haraszty István

P. Szabó Ernő: Helyzet. Lajos utcai Galéria

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 25. sz. 3-4. o.

SZERZŐDÉS
nyuló egyéb jogviszony létesitéséhez

A Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri

telekkel:

tesen:

Ft.
kaköri besorolás

Mengyán András,

fotóművész

kiállítása a Pécsi Galériában

Látható, hallható

1981 XII. 9. 10 óra

Tisztelettel meghívjuk 1987 december 15-én
kedden este 6 órára a Fészek Galériába

SUMUS I.

c. kiállításunkra
Kiállítók:

KOVÁCS ATTILA
és
MENGYÁN ANDRÁS

Megtekinthető: 1988 január 15-ig
délután 2 és 8 óra között
szombat-vasárnap és az ünnepnapok
kivételével.

Mengyán András

MÜVÉSZETI SZAKSZERVEZETEK SZÖVETSÉGE
FÉSZEK MŰVÉSZKLUB
Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest Postafiók 8. 1400

DIJELŐLEGES

Bardoly István
MTA
H
Uri u 62

1014

1250 Bp 1

A Székesfehérvári István Király Múzeum
meghívja Önt a Csók István Képtárba

mengyán andrás

kiállítására.

A kiállításnyitó Budapestről legkönnyebben elérhető:
A Déli pályaudvarról
8 és 8.20 órakor induló személyvonattal,
vagy az Engels térről 9 órakor induló autóbusszal.

A kiállítás megnyitása:
1984. október 20-án, szombaton délelőtt 11 óra

A kiállítás megtekinthető:
1984. október 20 – december 31-ig

F. k.: Dr. Fitz Jenő 1462873 – FEJÉR

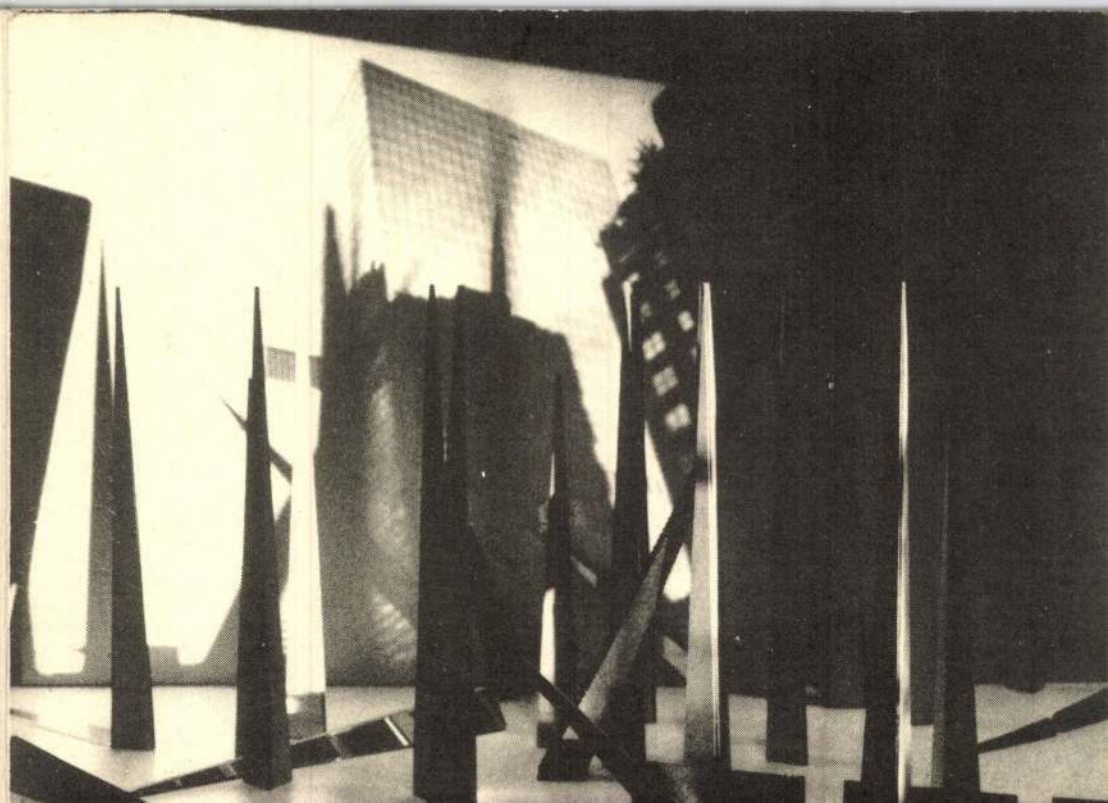

MENGYÁN ANDRÁS

Hegyi Lóránd: Uj szubjektivizmus-uj eklektika. Megjegyzések a 80-as évek uj magyar művészetéhez. Belvedere. I. /1989/ 1. /3.

A Székesfehérvári István Király Múzeum
meghívja Önt a Csók István Képtárba

mengyán andrás

kiállítására.

A kiállításnyitó Budapestről legkönnyebben elérhető:
A Déli pályaudvarról
8 és 8.20 órakor induló személyvonattal,
vagy az Engels térről 9 órakor induló autóbusszal.

A kiállítás megnyitása:
1984. október 20-án, szombaton délelőtt 11 óra

A kiállítás megtekinthető:
1984. október 20 – december 31-ig

F. k.: Dr. Fitz Jenő 1462873 – FEJÉR

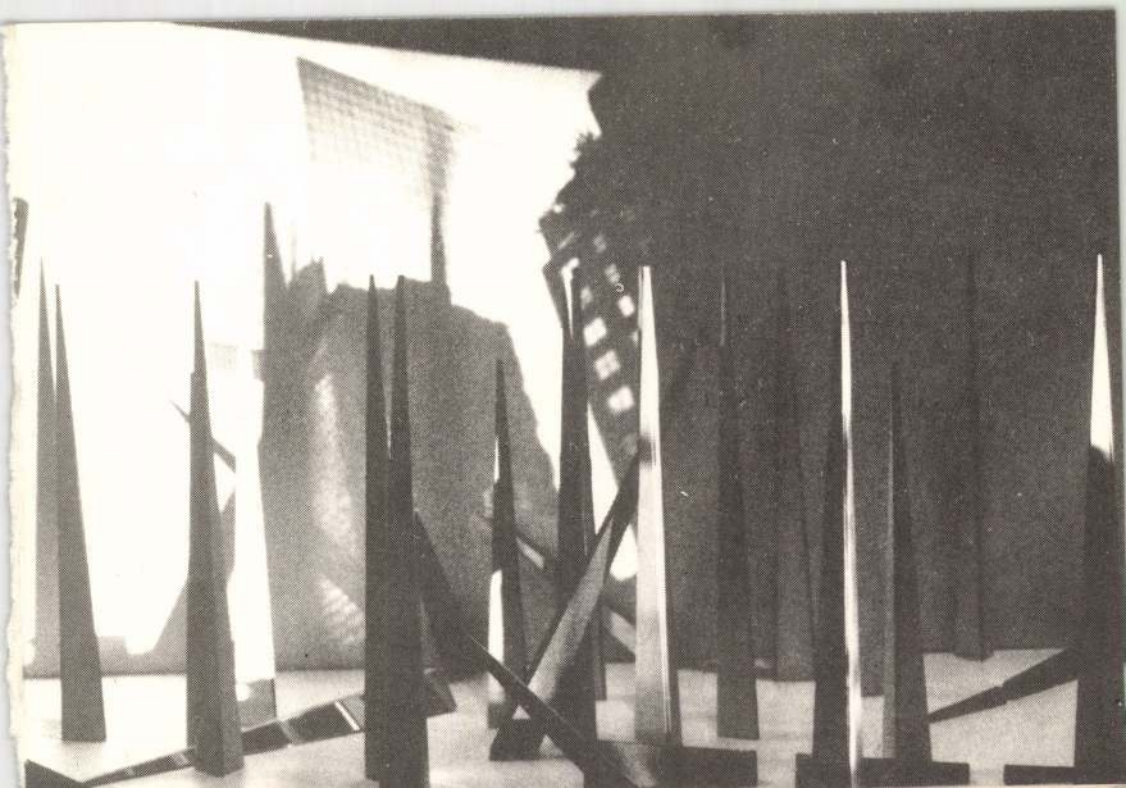

MENGYÁN András

A Székesfehérvári István Király Múzeum
meghívja Önt a Csók István Képtárba

mengyán andrás

kiállítására.

A kiállításnyitó Budapestről legkönnyebben elérhető:
A Déli pályaudvarról
8 és 8.20 órakor induló személyvonattal,
vagy az Engels térről 9 órakor induló autóbusszal.

A kiállítás megnyitása:
1984. október 20-án, szombaton délelőtt 11 óra

A kiállítás megtekinthető:
1984. október 20 – december 31-ig

F. k.: Dr. Fitz Jenő 1462873 – FEJÉR

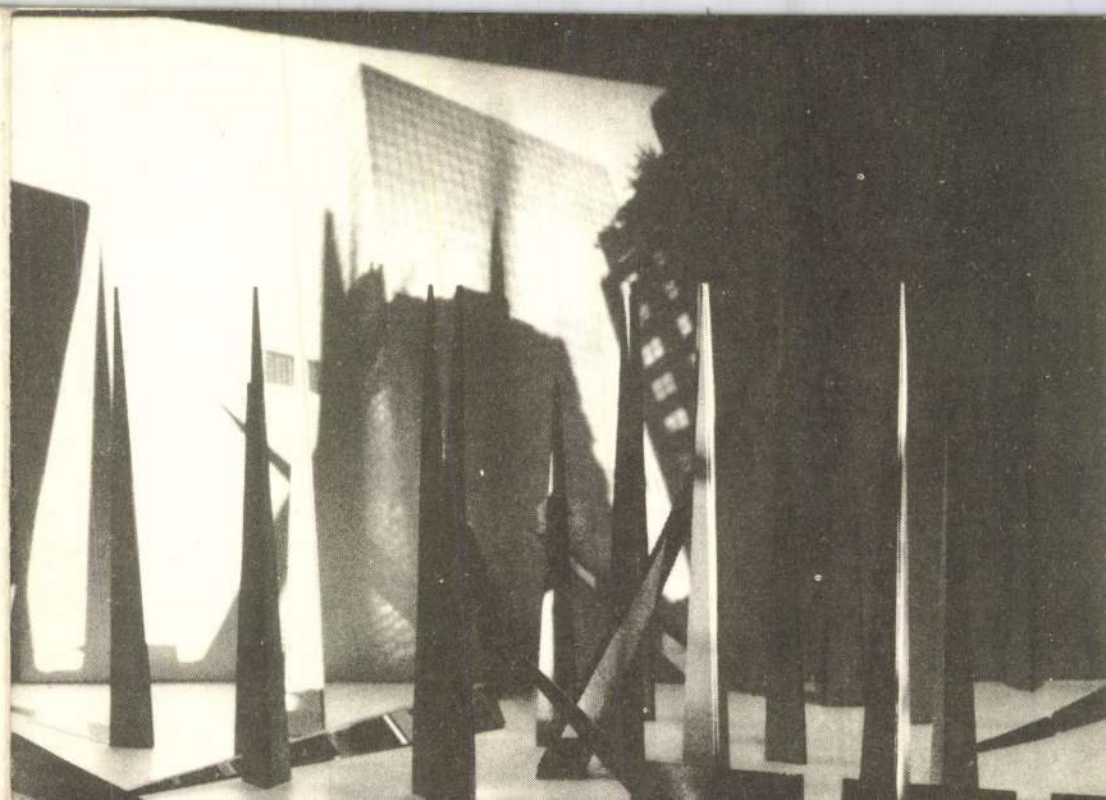

Mengyán András
formatervező művész

1984.X.18. Petőfi 10.45

LÁTTUK, HALLOTTUK

- Szombaton nyilik a Csók István teremben Székesfehérvárott Mendjár András kiállitása. Azt hiszem talán arról le ne érdemes beszélni, hogy Mendjárt András ma nem divatos festő és mi az amiért nem divatos?

- Mert a 80-as évek eddig eltelt négy évében az un. ujfestészet amit népszerüen ujvadaknak is szokás nevezni ez tört előre. Ez azt jelenti, hogy a vásznakon egyfajta eszpresszimi tással hatalmas festékpászmák jelennek meg, hol figurális hol absztrak módon. A lényege ennek, hogy rettenetesen szinesen, feltöltve an érzelmekkel és borzasztóan harsogó.

-Ha jól é telmezem Hajdu I tván szavait akkor ezzel az uj festészettel nem nagyon ért egyet?

- Nem. De ez most egy más kérdés, itt az az érdekes, hogy Mendjárt aki 10-15 éve rettenetesen konok következetességgel festi szinte ugyanazt, milyen furcsa párhuzamba állitha ó ezzel a kicsit hisztérikus, kicsit bombasztikus f stészeti módal, vagy törekvéssel, ami az uj festészetet jelenti. Mendjártnak ez a következetessége ez egy geometrikus absztrakció keretében jelenik meg, ami azt jelenti, hogy egészen egyszerü formákkal, egyenesekkel, derékszögekkel, négyszetes hasábokkal dolgozik. Ezeket a formáka pedig általá an mozgásban ábrázolja.

- Egy jövendő beli székesfehérvári lápogató s emével néz e mi az amit megérthet a látoga ó?

- Egyszerüen a minimális történés müvészete. Az ember általában nem veszi észre az apró pici elmozdulásokat az életében sem meg a környezetében sem amelyek pedig a nagy mozgásokat adják ki. Mendjártnak ha érzelmi oldalról közelitjük a képeit akkor ez egy hatalmas előnye, érdeme, hogy ezekre a miniáltörténésekre figyelmeztet, lehát nem ez elsősorban a képei célja, hanem egyfajta didaktika. Egyszerüen a látásmódnak és a formalátásnak egyfajta nevelése, hogy elég nagyképüen és bombasztikus an fogalmazzak. Arról van szó, hogy Mendjárt az Iparmüvészeti Főiskola Formatervező Tanszékének a tanára, a képzőmüvészet felől közelit a formatanhoz. Megfesti azokat a formai történéseket, formai módosulás kat, amelyeket az ember akkor vesz észre, hogyha egy formát körül jár, és azokat a formai módosulásokat, amelyeket az ember nem nagyon vesz észre más szempontból, mert hiszen belülről játszólnak le, egyformán belül a négyzeten, a derékszögön belül. Egy derékszögnek a kibon akozásának folyamán. Ez bonyolultan hangzik.

- Épp azt akartam mondani, hogy hogyan tud kibontakozni egy derékszög?

- Tudom, hogy bonyolultanhangzik, de hogyha az ember az egyenestől eljut a derékszögig, például csak annyiban, hogy az egyenest középen megtörje, és az egyik szeletet felemeli, ez látszólag egy semmit érő probléma, abban a pillanatban ahogy ez meg van festve, fázisokban van megfestve, abban a pillanatban kiderül, hogy végülis a sik an alig történt valam , e mégis másik dimenzióba került ez az egyenes a megtörés által. Igy talán valamivel világosab a dolog, és közelebb is visz ahhoz az egész kérdéshez, amit ez a minimális geometrikus ábrázolás jelent. Szemben, vissza térve az uj festészetre a hatalmas érzelmekkel, a hatalmasan kibontakozó jelenségekkel.

MENCYÁN András

NAGY, Miklós: Modern to Postmodern: The New Hungarian Gallery in Szilasfehérvár. - NHQ. Vol. XXXI. No. 119. 1990 150–153. p.

MENGYÁN András

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991 37.40.

TANULMÁNYOK
Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM
Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

MENGYÁN András

1990 1. 8,
91 1. 24
3. 67

Új Művészet

MENGYÁN ANDRÁS

Békéscsabán született 1945-ben.

1964-68 között az Iparművészeti Főiskola formatervező szakán tanult. A főiskola elvégzése után formatervezőként dolgozott. 1974-től az Iparművészeti Főiskola tanára.

Egyéni és csoportos kiállítással rendszeresen jelentkezik itthon és külföldön. Jelenleg Bergenben (Norvégia) főiskolai tanár.

1. STRUKTÚRA	akril, vászon,	120x120 cm

3215.
Mengyán András (1945-)
Művek (vál.)
Mengyán András kiállítása : 1984. október - december : Csók István Képtár, Székesfehérvár / [... rend. K. Kovalovszky Márta, Mengyán András]. – Székesfehérvár : István kir. Múz., 1985. – [70] p. : ill., részben színes ; 29 cm. – (István király Múzeum közleményei, ISSN 0586 – 3759 ; 159.)
Kiállítási katalógus
ISBN 963 7131 49 3 fűzött : ár nélkül
73/76(439)Mengyán A.:061.4(439)„1984"

vanis még a csehországi művészethez fűződő festője más csatornán juthatott, már csak azért is, , a ránk maradt oltár pedig érett korából való, sőt ának biztonsága, a sok hatást nem eklektikusan ves egységgé forrasztó képessége, és természetesen snek hat. Kolozsvári Tamást még közvetlenül, vészetének, bár úgy látszik, annak drámai ereje mind a třeboňira nagyon jellemző, leginkább az ő l (még a Keresztvitelen vagy a Kálvárián sem a), mind pedig néhány komponálási és megfestési ség egy apróságot lehetne csatolni: a cseh művész em egészen indokolt sötét foltot is megkockáztat, ság által nem indokolt foltokat már nem lehetett sötétebbre veszi az arcok, különösen az arcélek

ken, a szép drapériák, kecses ritmusok, elegánsan Legszebb példájuk alighanem a fájdalomtól ogató tanítvány, illetőleg a szent nők csoportja, csendes, szelíd, szemlélődő hang merőben idegen áin (rajhradi, zátoňi, hyrovi oltár, Reininghaus- gesen kitartott a „szép stílus" bája mellett, és nester egyes mellbevágó, az ábrázolható témák

MENGYÁN András

Kiáll. Bp. Műv. 1985.

Losonci Miklós

Itt a tér mozi!

[Mengyán András kiáll.]

?

Ehr.

Vasárnapi Hírek, 1985. dec. 22. 11.

sen az sem, hogy a ráció és az irracionalitás tanulmányozása közben a jelen számára valóban különösen fontosak a magyar reformkor eseményei, a főszereplők sorsa által kínált tanulságok. Mily érdekes módja például a feloldhatatlan ellentmondások feloldásának az, amelyet a „Döbling avagy egy Halhatatlan Lélek szabadulása börtönéből" feliratot viselő szemléltető ábra, s a döblingi gyógyintézetet idéző környezet (az 1988-as Stúdió-kiállításon bemutatott installáció) kínál: a döblingi lángok és a nagycenki kastély, a füst képében égbe szálló gróf, és a Széchenyi kispárnáján békésen pöfékelő balatoni gőzhajó – néhány motívum is elég, hogy ijesztő mélységeket villantsanak fel.

Széchenyi után Regős érdeklődése természetes módon fordult a nagy ellenfél, az esőcseppek helyett Coca-Colától áztatott kalapú kormányzó *(Kossuth Amerikában)*, majd más, ma is időszerű utalásokban bővelkedő témák *(Balatoni gőzös, Pest 1828 márcz. 15. Hídnyatás)* [illegible]

MENGYÁN András

Gyetvai Ágnes

Bálványok, neonpiramisok, fénybarlangok

[Zakó István: Helikon G. – Trombitás Tamás: Ernst M. – Mengyán András: Műcsarnok]

Magyar Nemzet, 1986. jan. 7.

7.

Ráhatások – Norvégia
Norvégia egy művész nézőpontjából (installációs sorozat)
Mengyán András kiállítása
1995. október 13 – november 19.
Az idén ötven esztendős, bel- és külföldön egyaránt elismert művész-professzor, Mengyán András kiállításán mintegy egyórás multimédia-showt ad a látogatónak. A show három egymásba fonódó teremben hömpölyög, melyek egymásra épülnek, egymással kapcsolatban vannak. Célja, hogy egy új megközelítési formában, egy különös látomásban, a művész „szemüvegén" keresztül mutassa be a norvég tájat (vidéket), embereket, a norvég kultúrát és természetet. A multimédia show megkísérli feltárni a tárgyak alapvető lényegét és integrálni oly módon, hogy az egy speciális légkört teremtsen. Mindezt a megvilágítással, a háromdimenziós formákkal, a színekkel, zenével és mozgó képpel megjelenítve úgy, hogy a látogató saját érzéseinél fogva az esemény részesévé válik.
Megnyitó: 1995. október 13-án, pénteken 18 órakor
Megnyitja: Gunnar Danbolt, a Bergeni Egyetem Művészettörténeti Tanszékének vezető professzora és Dobai Péter író
A kiállítás rendezője: Dobai Ágnes művészettörténész
A külső vetítések ideje: naponta 18-tól 20 óráig

Kiállitási terv

Hely: Mücsarnok
Időpont: 1995 ősz

A kiállitás leírása

A mottoja: Norvégia egy müvész nézőpontjából.
(installációs sorozat Norvégiáról)

Az installáció mintegy egy órás "multimédia show" -t ad a látogatónak.
A "show" három egymásbanyiló és egymásba fonodó terembe hömpölyög melyek egymásra épülnek, egymással kapcsolatba vannak.

A szükséges méret legalább 3oo négyzetméter teremként . A program minden teremben egyszerre müködteti a "bemutatót".

[redacted] három terem témája:

Terem 1. (egy)
Norvégiai élet és emberek

Terem 2. (kettõ)
Norvég Kultura

Terem 1-2-3. (egy- kettõ- három)
Norvég Természet

A természet része minden teremnek a maga szépségével és negativumaival egyidejüleg.

A projekt célja bemutatni egy új megközelitési formában egy különös látomásban a müvész szemüvegés keresztül a tájat(vidéket) és az embereket
A multimédia show megkisérli feltárni a tárgyak alapvetõ lényegét és azt integrálni olyan módon, hogy az egy speciális légkört(atmoszféra) alkosson. Mindezt a világitással, a 3 dimenziós formákkal, a szinekkel, a zenével, mozgó képpel megteremtve.
A látogató a saját érzéseinél fogva az esemény részévé válik.

Ez a projek folytatása és továbbfejlesztése a korábbi munkáimnak mely támogastást nyert a Soros Alapitványtól 1985/86 -ban..

Az alapfilozófia (a mottó):
Multi-vizió (a látvány egyidejüsége) a mozgásban
Konstrukció- deconstrukció - reconstrukció

ahol a Multi-vizió jelenti a mozgásban való észlelést, a vizuális jelek mozgását, és az eseményeket azonos időben, mozgásban mozgó képben történő megjelenitését..

Konstrukció ebben a vonatkozásban egy jól megtervezett és felépitett teret(installációt) jelent.

Dekonstrukció a váratlan és új tartalmakat jelenti, melyet a látvány hoz felszinre.

Rekonstrukció a korrekciót, az új összefüggés teremtést a darabokra hullott látványnak újraépitését jelenti.

A látogatók a három teremben egy reális megépitett térben mozognak miközben a szétdarabolt valóságos látvány és a valós képet behelyettesitõ kreált Konstrukció- Dekonstrukció és Rekonstrukció különös tüneménye keritî õket hatalmába.
Ezt tulajdonképpen a tört dimenziók kombinációja és a tört dimenziók ujabb összeszövödése okozza.

Tervezem, hogy a Mücsarnok épületét külső bejáratára vetitve " természetbe öltöztessem". A rávetitéses módszer alkalmazásával pl. tenger (mozgó tenger képekkel) hatást keltsek .A természetbe "belépve" lépjen be a látogató a kiállitóterembe ahol az általam kreált "természet" folytatódik.

A projekt elkészitése két év munkáját öleti fel ebből az első évben:

- a természet, a norvég történelem és kultura tanulmányozása
- a film, video és fotó készitése az országban
- a idea pontos kialakitása
- a program megtervezése,leirása,
- a közreműködőkkel való kapcsolat kialakitás) computer szakemberek bevonása a munkába)
- a zene és hangok megtervezése(zenésszel való együttműködés megkezdése)

A második évben
- a projekt (az installáció) modellezése
- a munkák elkészitése
- a kiállitás megrendezése
- a dokumentálás) katalógus, video, floppy dics stb. elkészitése)

MENCYÁN András

RÁHATÁSOK - NORVÉGIA

Norvégia egy művész nézőpontjából

MENGYÁN ANDRÁS TÉRINSTALLÁCIÓJA
1995 október - novemberben

a M ű c s a r n o k b a n
(A kiállítás rendezője Dobai Ágnes)

BESZÉLGETÉS MENGYÁN ANDRÁSSAL
Beszélgetőtársak: Dobai Ágnes, Nagy Ildikó

Nagy Ildikó: Ritkán rendezel kiállítást, de akkor mindig valamilyen váratlan, meglepő, új dologgal állsz elő. Kiállításaidon a néző úgy érzi, hogy mindig határozott megoldásra törekszel, az ellentétek kiegyensúlyozására. Az előző kiállításodban hármasság volt: három terem, háromféle tér és általuk a térnek három eltérő felfogása: az abszolut, a tapasztalati és a pszichológiai tér. Most is lesz egy hármasság: konstrukció - dekonstrukció - rekonstrukció. Mintha a kiállítás logikai struktúrája a tézis-antitézis-szintézis felépítés lenne.

Mengyán András: Még főiskolás koromban kezdtem el konstruktív jellegű munkákat csinálni, szisztematikusan. A hatvanas évek közepétől a hetvenes évek végéig tartott ez az időszak, akkor számomra ezek a munkák jelentették a szintézist.
Aztán megpróbáltam továbblépni, először az 1984-ben a székesfehérvári Csók István Képtárban rendezett, majd az 1985-ös Műcsarnoki kiállításon, ahol szétromboltam a konstrukciót egyfajta vizuális *image*-zsal. Most még tovább akarom vinni ezt a dolgot. Az érdekel, hogyan lehet rekonstruálni, tehát felépíteni, vagy lerombolni valamit és újraépíteni, amivel egy teljesen új minőséget hozok létre.
Ez két síkon működik. Egyrészt materiális szinten, vagyis hogyan tudok újraépíteni valamit ezzel a rekonstrukcióval, a másik sík pedig lélektani, hogyan tudja az ember ezt "perceptuálni", vizuálisan felfogni. A konstrukció-dekonstrukció és rekonstrukció a lélekben, tehát magában az emberben is megtörténik.

Dobai Ágnes: Ezek szerint a tervezett kiállításod ideája vagy eszméje az újjáépítés?

Mengyán András: Különbözőképpen gondolkodunk, cselekszünk és különbözőképpen tesszük tönkre egymást, vagy segítünk egymásnak. Ha ezeket a folyamatokat megpróbáljuk általánosítani, az építés - rombolás - építés mechanizmusához jutunk, ami folytonos. Az én vágyam az, hogy megépítsek valamit; az egész teret azután bizonyos image-okkal szétrombolom.
Amikor egy programot építek és működésbe lép, azt tudom, hogy mi szerint működik, de nem tudom, hogy milyen vizuális kisugárzása van, és azt egyáltalán nem tudom, hogy a nézőkre milyen lesz a hatása. És azt se tudom, hogy képes

vagyok-e visszaadni azt az atmoszférát, ami bennem él Norvégiáról, a kultúrájáról, a természetről és az ottani életről.

Dobai Ágnes: Milyen technikai doldokat használsz fel?

Mengyán András: Szeretném a Műcsarnokot kívülről is és belülről is használni. A kinti térre négy 35 mm-es filmvetítőt használok, bent pedig videovetítőt, hetet. Egy nagyot, ami 12 méteres képet ad, a többi pedig 5-6 métereset. Ugyanakkor pedig professzionális programozó hardware-t használok - ezt egy japán cég szponzorálja -, mely kontrollálja a három teret. Hang- és fényhatásokat keverek a térbe. Az előzőekben a tereket installációknak, "multimédia show"-nak hívtam. A mostani tereket "interaktív" tereknek hívom, amelyek egyfajta program szerint működnek.

Nagy Ildikó: Tehát a nézők beleszólhatnak, módosíthatnak?

Mengyán András: Minden térre három alternatívát kínálok a látogatóknak, azaz egy "menüt". A látogató kiválaszthatja magának a programot, ami összeségében kilenc alternatíva kombinációját jelenti, azaz huszonhét lehetőséget. Ez huszonhét órás programajánlatnak felel meg.

Dobai Ágnes: Te a külső teret a belső térrel együtt használod, úgy, ahogy azt egy épület esetében tenni kell.

Mengyán András: Ugyanazt a vizuális információt használom a végén bent a nagy térnél, mint a kintinél. Ez egyfajta összekapcsolása a külső és a belső térnek. Mintha kifolyna a tenger az épületből és ugyanúgy be is folyna az épületbe. Másodsorban van egy kettős értelmezése is ennek a gondolatnak, mégpedig az, hogy elmosom a kultúrát, mint a kultúrának a fellegvárát, vagy elmosom a környezetet.

Dobai Ágnes: Szóval félted a kultúrát és félted a természetet?

Mengyán András: Féltem a természetet, igen, féltem mindkettőt.

Nagy Ildikó: Akkor most térjünk vissza a leendő térhez!

Mengyán András: A kiállításon, ahogy bejössz a térbe, azt tapasztalod majd, hogy a természet végigszövi a három teret. Nyolcméteres hegyeket építek, közöttük a vizen - ha úgy tetszik -, fjordokban jársz, a hegyekbe be tudsz menni, ki tudsz jönni belőlük és a mozgásoddal átéled (megtapasztalod) a pozitív és a negatív formákat, miközben különböző dolgok történnek a teremben. Norvégia rendkívül gazdag természeti és kultúrális kincsekben. Nem vállalkozom a téma teljes feldolgozására, csupán szeretném összeszedni azokat a lényeges motívumokat, amelyek szerintem nagyon jellemzőek a norvég emberre, kultúrára, tájra. Ezeket megpróbálom valamilyen módon integrálni és ebbe a három térbe beépíteni.

Dobai Ágnes: Hogyan fogtál hozzá a norvégiai terek feldolgozásához és hány síkon zajlik a program?

Mengyán András: Számomra mindig az idea az elsődleges, ezt megpróbálom koncepcionálni és arra felépíteni a tevékenységemet. A különböző vizuális elemeket az idea vagy a gondolatiság köré csoportosítom. Az első térben nagyon élénk program zajlik majd, sok mozgással, akcióval és színekkel, hiszen az első tér az emberekről szól és a városokról, tehát a norvég életről. A második tér inkább atmoszferikus. Ebben a térben két szinten zajlik az esemény, egy víz alatti és egy víz feletti szinten. A harmadik tér monokróm színvilágba tartott tér, olyan, mintha Északra utaznánk, ahol minden hóval fedett, csendes, tiszta, és a legvégén - befejező képként - nyílt tenger fogadja a látogatót.
A művészettörténet a tanú rá, hogy nagyon sokszor használtak banális vagy kommercionális hatásokat, tárgyakat művészi kifejezésre. A kérdés mindig az volt, hogy milyen tartalommal tudták ezeket megtölteni. Tehát érdektelen, hogy milyen anyagot, fényt vagy formát használunk, a lényeg az, hogy a célnak mennyire megfelelően tudjuk transzponálni és milyen tartalommal tudjuk felruházni.

MENGYÁN András

Frank János: Mengyán András

A magyar neoavantgárd második generációjához tartozik, designer diplomája van, a vizuális elemek rendszertanát kutatja és tanítja a budapesti Iparművészeti Főiskolán. Másodéves hallgató kora óta fest, 1973 óta kiállító művész. Recenzensei pályafutását egyenes vonalúan absztrakt-konstruktívnak tartják; ezt vitatom. Mengyánban éppen a komplexitása izgalmas, az, hogy sokhúrú művész. Festészetében hosszan időz egyes problémakörök megoldásánál, közülük - sarkítva - vázolom a legfontosabbakat:
A Formák logikája ciklusban fekete alapon fehér, az egyszerűbbtől az összetettig terjedő formatartományt fejez ki axonometrikus térkonstrukcióival. A fehér vonal a kép mélyén szürkére vált, valeur-perspektívát sejtetve.
A Vizuális programokon fehér élű multiplikált axonometrikus kockák, bennük vörös vonallal az alapfogalmaktól, a terjedelmesebb beszámolóig. Ilyenkor a kocka testében piros egyenesek, illetve torzított, azaz parabolisztikus görbe felületek foglaltatnak. A görbe síkot vonalhálóval, mintegy húrozással jelzi. Az egyik tábláján hetesével más és más tételek levezetése következik. Műveinek precíz leírása voltaképpen tudományos dolgozatot kívánna; mint művészettörténész inkább azt mondanám, hogy ez minden, csak nem tankönyvábra - az is -, és megvesztegetően szép.
Formabankot akart adni a művész - adott is -, mégsem logikájával - azzal is - fog meg bennünket, hanem esztétikai értékeivel, sőt az sem baj, hogy - a festő akarata ellenére -, férfias lírájával. Mint Jürgen Weichardt, oldenburgi (NSZK) kritikus írta: „Mengyán matematikai számításokkal dolgozó költő". Aztán mintha egyszeriben megszakadt volna a konstruktív fegyelem, amikor a Helyzetképeken lebegő testeket, a világűr vonzás-taszítás törvényeivel stabilizált szatellitákat látnánk, teljes összevisszaságban. Mengyán kifejezése konstruktív és geometrikus maradt ugyan, de mintha - csak részben - visszalépett volna az euklideszi geometriához; az axonometria mellett a lineáris perspektíva is helyet kapott. A képmezőn elszórt tárgyai négyzet-, háromszög, illetve hornyolt-négyzet keresztmetszetű hasábok. A fekete-fehér-vörös szentháromságának vége, belépett a kolorizmus, éppen úgy, mint amikor a művész environmentjének tárgyaira filmet vetített 1985-ben. (Erről később is beszélek.) Mengyán, tehát pompás színekkel, sőt jelentéstartalommal öltöztette fel hasábjait. A megfestett pszeudo-vetítés persze megtöri a spontán - azt hiszem, inkább tudatosan - összeválogatott szimbólumokat. Ilyenek: a magyar

nemzeti szín, a piros-fehér-zöld , a kommunizmus ötágú vörös csillaga, a love szó kobaltkék blokkbetűi, az organikust jelképező permanens-zöld amőbaforma. A horonyban még arany festést is találunk. A konstruktív szigorúságú, egyenletes festékfelrakás mellett, tört, mozgalmasabb felületek is vannak - szándékosan.
Válságot, a világ szétesését, depressziót allegorizál - vallotta Mengyán. Szándékát tisztelem, de ellentmondok. Én ebben a remek festményben - társaiban - a vidámságot, forte hangszerelést, vérbőséget, a festő győzelmét látom. Éppenséggel komfortérzést kelt nézőjében a kép, a fölfokozó hatást. Mengyán András fő erényei a fölényes festészeti tudás, a tisztaság, a logika szerintem csak segédtudomány. Sokaknál ez az önkifejezés csúcsa, őnála mindez a teljesség szolgája csupán.
A harsány színek tobzódását törvényszerűen színszegénység követte, a Hat dimenziós tört vonal Mengyánnál hagyományos fekete alapján két axonometrikus négyzet lebeg. Bennük, körülöttük keskeny hasábok (négyzet keresztmetszetű rudak) lebegnek ugyancsak, mint a marokkó játék pálcái. A rudak szinte alumíniumosak, még tónusok is előfordulnak: előtérben fényes az alumínium, színe hátrafelé tompul, majd elszürkül és elvész a sötétszürkében, csaknem beleolvad a fekete háttérbe, mintha reflektor világítana szemből a kompozícióra.
Nem kell mondanom, hogy ez az összedobált marokkó játék csak látszatra esetleges, a legszigorúbb abszolút rendszer az alapja. A festő precíz számítások nyomán csap be minket.
Mengyán András alapvetésének, elméleti, matematikai, geometriai írásainak idézeteire - pedig szövegei is oly világosak, mint ecsetvonása - nincs helyünk. Külön tanulmányt érdemelne továbbá az 1985-ben a budapesti Műcsarnokban bemutatott environmentje, az emlékezetes Programozható tér I-III. Az első teremben vonalak, a másodikban prizmaerdő, a harmadikban biomorf tárformák, vagyis görbesík felületű dombok. Ezekre vetített szakaszosan filmet. Az előadást csöndeffektus, illetve neves magyar és japán zeneszerzők darabjai kísérték - programozás szerint.

(1988)

MENGYÁN András

Gunnar Danbolt: EGY POSZTMODERN ÚJ MODERNISTA

" A szépség az oknak és a kalkulációnak a produktuma"
Charles Baudelaire.

Mengyán András születése, temperamentuma és tanulmányai alapján magyar nemzetiségü, de jelenleg Bergenben, Norvégia második legnagyobb városában él és dolgozik. Itt az állami Iparmüvészeti Fõiskolán az alapképzés vezetõje és a formatan professzora akinek napi munkája része, hogy bevezesse a hallgatókat a formák nyújtotta probémák világába. Ezt lelkesen és érdekkeltõen teszi, de ez mégsem elég számára. Úgy véli, hogy csak az az oktatás és információ átadás jár sikerrel amely az élõ és soha meg nem szünõ alkotó tevékenység terméke. Éppen ezért kötelességének érzi, hogy mûvészi szempontból is rávilágítson a formatanra ahogy azokkal találkozik amikor alkot. Ezt tette egész pedagógiai pályafutása során, függetlenül attól hol élt, Budapesten, New-Yorkban vagy Bergenben. Az alatt a viszonylag rövid idõ alatt amit Norvégiában töltött, két önálló kiállítása volt - egy a bergeni mûcsarnokban (Kunstforeinen-Bergen) mely jónevü és elismert kiállítóhelyiség a nyugati parton, és egy pedig a világban is jól ismert Osló-i múzeumban, (a Hövikoddens Kunstsenter), mely kiállítóhelyiség egy nagy és lenyügözõ francia háború utáni mûalkotás gyüjteménnyel büszkélkedhet.
Annak ellenére, hogy új név norvégiai viszonylatban, már most ismertté vált az új és eredeti szellemü kiállításoknak köszönhetõen. Miközben norvégiában él és dolgozik fenntartotta kapcsolatait Magyarországgal, ahol úgy tartják számon mint az egyik legkiemelkedõbb és legkreativabb alkotómüvészt.
A Magyar Iparmüvészeti Fõiskolán, Budapesten tanult formatervezést , és nem festészetet, vagy szobrászatot. Nem saját választása szerint választott szakot, hiszen mindeig festõ szeretett volna lenni, de a találkozás a racionális, funkciónális és gazdasági kényszerekkel, melyek keretet szabnak az alkotó folyamatnak nagyon serkentõen hatottak rá.

Rájött a matematika jelentõségére, a geometriát kiemelten tanulmányozta. Nem a geometriát önmagában, de a racionális világot, emelyet megfest, és itt minden logikai rendben van. Ebben az idõben nagy mértékben egyezett a véleménye Pithagorasz-éval, aki i.e. 600 körül állította azt, hogy az unverzum egy EGÉSZí minden részével matematikailag definiálható.
Ezért nevezte Pitagorasz a világmindenséget kozmosznak, szépségnek. A matematika egy ideális világot jelképez, számokat és összefüggéseket melyek szépsége összehasonlithatatlan az érzékelhetõ világ zûrzavarával és rohanásával. A különbség a két világ között megígézte és lefoglalta egészen azóta, hogy a mûvészi pályára lépett. Mengyán felhasználta természetbeli tudását új és ismeretlen formákat alkotott a geometria segítségével, de nem egy-egy alkotásban, hanem mindjárt sorozatokban. Ezeket a sorozatokat úgy rakta össze, mint a szavakkal tesszük egy mondatban, úgyhogy végül egységes képpé álltak össze. elöször síkban, késõbb térben is.
Amikor sok matematikailag definiált forma kerül egymás mellé sorozatban, valami hihetetlen dolog történik. Amennyiség minõséggé válik, új minõségre tesznek szert a formák amelyet lehetetlen matemetikai módszerekkel leírni. Ugyanez történik amikor szalmaszálak kerülnek összefûzésre és egy seprû a végeredmény. Ez utóbbi valami teljesen új, amelyet nem lehet megmagyarázni egyetlen szalmaszál segítségével. Ha követjük ezt a gondolatmenetet rájövünk, hogy többnek kell lennie ezekben a képekben egyszerüen a klasszikus szépség modern megnyilvánulásánál.
Gondoljunk csak Novalisra, a romantikus költõre, aki mûvészeti kérdésekkel foglakozó munkájában (Fragments) úgy írta le az alkotói tevékenységet, mintha az mérnõki munka lenne . Olyan szavakat használ,mint algebra és konstrukció, és úgy tüntetí fel a versét,mint egy bonyolult gépet vagy hídat. Ezzel egy idõben Novalis rámutat arra, hogy ennek a tudatos-konstrukciós tevékenységnek a végeredménye varázslatos minõségre tehet szert mely által felülmúlja a matematika keretét. Pontosan ez az az érzés, amit Mengyán korai képei nyújtanak számunkra.
A 80-as években továbbfejlesztette ezeket: elhagyja a kétdímenziós képeket, és a háromdímenziós dombormûveket és installációkkal hóditja meg a fizikai teret.

A tér amelyet õ épít nem a Reneszánsz tere, melyet a falak, a mennyezet és a padló határol. Mengyán tárgyakból alkot teret.
Ezek összhangja maga a mû, mely, és éppen ezért matematikailag nem definiálható. Egy tárgyak közti "erõtérbõl" áll, egz "erõtérbõl" mely folyamamtosan változtatja arculatát, ahogy a látogatók

mozognak közöttünk, új feszültséget teremtve ezáltal . Ez a fajta térbeállítás a korai modernizmusban gyökerezik, például Cezanne-nál található meg. A tárgyak, amelyek a Mengyán - teret alkotják, piramisok, hosszúkásak és rövidebbek, kezdeti stádiumukban geometriai formák, itt-ott tükrökkel kiegészítve. Sok van belölük, és úgy vannak elhelyezve, hogy az erdõben fellelhatõ fatrönkökre emlékeztetnek. A valóságban azonban, ellentétben az erdõkkel, ezek a piramisok egy jól megfontolt rendszer szerint vannak a térben elhelyezve. Éppen ezért még mindig létezik a mengyáni térben a klasszikus értelemben vett szépség. Fontos hangsúlyózni ezt, mert ez a matematikailag könnyen meghatározható rendszer fogja a legmélyebb tónust adni adni ahhoz, ami a kiállításon történik majd.

Számítógép irányitásával különbözõ helyekrõl fény teríti be a teret. Ez sem véletlenszerû, egy bizonyos ritmust követ, mintha csak zenei mû lenne. Így találkozik két matematikai-lag meghatározható rendszer, az eredmény azonban felülmúl mindent, amit a számok és formák önmagukban képesek megtestesíteni - a fény attól függõen, hogy hová vetül, kap más szint, a stabilnak látszó formák mintha összetöredeznének, megrezegnek. A formákat a fény egy sor metamorfózison fajtja keresztül, ilyuen értelemben hasonllít a tér a szeriális, korai kompozíciókra. Újra azt tapasztaljuk, amit a 70-es évek munkáiban: valami varázslatot a matematika hideg egyenleteibõl.

Mindez a formák kapcsán.

Mengyán ehhez még hozzátesz egy jelentést: ez a videofilm. A bergeni mûcsarnokban egy New Yorkról készült filmet vetített a város forgatagáról, bemutatva azt mind az utca szintjáról, mind a felhõkarcolók magasságából. A vetítés különbözõ helyekrõl történik egyidejüleg, a film visszavetõdik, darabokra hull ahogy a tér formáival kapcsolatba lép. Csak darabkákat látunk belõle, a kép túl nagy a tárgyakhoz képest, és így megtörik rajtuk, a tükrök fokozzák ezt a hatást.

Ez a kaleidoszkóp New Yorkról, a város tovasuhanó életérõl megváltoztatja a formákat és különös disszonáciákat hoz létre. A hatást fokozza a zene, a végeredmény csaknem egy baudelaire tér . Ahol a francia költõ ritmikus verssorokkal és színekkel festette meg a városi élet lényegét - ott Mengyán formák és fényhatások segítségével teszi ugyanezt. Mindkét esetben erõs disszonancia érezhetõ és valamiféle deformáció. Ráébredünk, hogy a kiállítás egy mikró-káosz arról a makro-

káoszról, amelyben élünk. És mégis - a kezdet, a film, a formák, és a zene önmagukban matematikailag magtatározhatóak.

Az élet az, amely felismerhetetlenségig lefokozza azokat.

Mengyán pár év óta Bergenben él, egy egészen más és idegen táj felé fordult, ahol magas hegyek határolják a látóhatárt, és a felhõk túl gyakran takarják el a Napot. Ilyen körülmények között a szürke dominál, megszámlálhatatlan árnyalatai befolyásolják színérzékenységünket. De amikor jön a tavasz és a felhõk felszakadoznak, a zöld válik uralkodóvá, mélyebb és élesebb, mint bárhol máshol a világon. Ilyenek a nyugati és északi norvég tájak, ahol a zöld és a szürke a többi színt erõsen elnyomja és háttrébe szorítja. De a norvég remészet sok meglepetést tartogat: ahogy észak felé haladunk a tengerszint mentén, azt tapasztaljuk, hogy a kopár hegyvidék folyamatosan közelebb és közelebb kerül a tengerhez, míg végül Nordkappnál, a kontinens legészakibb részénéél eggyé válik atta. Itt télen sötétség uralkodik, de a rövid nyár alatt a nap soha nem nyugszik le. A tenger által évmilliók folyamán megmunkált hegycsúcsok az ég felé törnek, szinte beleszúrnak hegyükkel abba. Ez a lenyûgözõ és különös természet mindenhol és mindenben magtalálható Norvégiában. A kontinens nagyvárosaiban a természet csaknem láthatatlan, a természeti táj a messzeségbe került. Nem így van ez Norvégiában, itt mindenütt érzékelhetõ mind hegy- és völgy - formájában, mind pedig esõ, hó és jég. Egyszerüen elkerülhetetlen a találkozás, a szembesülés vele. Ez az, amit az urbanus közép-európai Mengyán András felfedezett és ami új irányt adott munkájának. Nem a tájképfestõ által használt ecsettel és vászonnal birkózott meg a feladattal, hanem térhálók és videofilm felhasználásával.

Ilyen értelemben csatlakozott egy régi norvég tradicióhoz - tájképfestészethez - és átalakította konceptuális mûvészetté és speciális terekké, teljesen megújítva azt. Ahhoz, hogy rámutathassak arra, hogy mit jelent ez, elõbb vegyük röviden szemügyre a norvég tájképfestés történetét.

Amig a klasszicizmus volt a követendõ irányzat, Norvégia értéktelennek minõsült, mert szépen kultivált parkok amiket Nicolas Poussin és Claude Lorrain tájnak értelmezett, nmem léteznek Norvégiában. A norvégok és a külföldiek is Norvégiát szó szerint távoli és külsõ provinciának látták. Dánia részeként a jéggel takart kõhalmazok és szakadékok értéktelen táj gyanánt lettek

értékelve. Nem szabad elfelejteni, hogy a XVII. századbeli angol turisták átutazóban Svájcon Olaszország felé lehúzták a fogatok függönyeit, mert nem volt mit nézni. legalábbis õk úgy látták. A romanticizmus alatt ez az álláspont alaposan megváltozott, az érintetlen vad természet került elõtérbe: táj, amelyet nem szépnek hívtak, hiszen nem ember által lett formálva, hanem "magasztosnak". Norvégia (Svájccal egyetemben) elkezdte vonzani a turistákat, akik arra a kellemes borzongásra vágytak, amit az érintetlen természet tud nyujtani.
A költõk és festõk keltették fel elõször a norvégok érdeklõdését saját országuk iránt. Az elsõ versek, amelyek nagy hatással voltak a norvég jellemre, az isteni hegyekrõl szóltak, mig a tájképdetõk a hangulatot is megragadták. Ahogy Johann Christian Dahl, a legismertebb norvég tájképfestõ értelmezte, a viharfelhõk és a köztük megvillanó napsugár tette a norvég természetet sokszínûvé. Sajnos mûvészetbõl abban az idõben Norvégiában nem lehetett megélni. Németországban volt kénytelen oktatni Dahl is.
A következõ generáció festõi - mind Düsseldorfban tanult- felfedezték, hogy Norvégiának vannak idillikus tájai is, kis tisztások az erdõ közepén, csillogó és nyugodt víztükrû tavak és a tengerpart, amely nyaranta olyan, mint a Paradicsom.
A XIX. század végi festõket az idõjárás és az élénk színek érdekelték, a zöldet hangsúlyozták, amely jellemzõ az esõs tengerpartra. Ezáltal a ködöt és a párás idõjárást jellemzõ színek elõtérbe kerültek. Különösen a modernizmus megjelenését követõen választották el a színeket a tájtól és kaptak absztrakt keretet, de a természet mindig megmaradt inspirációnak. Ilyen formában is befolyásolta a természet a mûvészetet.

Egy külföldi gyorsan rájön, hogy milyen fontos a norvégok számára a természet, ott pihenik ki magukat és találnak önmagukra. Ez tette a norvég tájképfestészetet olyanná, ami az embereket asszociációra ösztönzi.
Az a táj, amelyet Mengyán felfedezett a valós környezet, másrészt pedig az, ami a vásznon jelentkezik. De nem kapcsolódik be a tájképfestészetbe ellenállás nélkül, megváltoztatja azáltal, hogy installációkat és filmet használ. Mégis erõsen kötõdik a norvég tájképfestészethez, a cím isa ezt mutatja, Triptikon. Nicolai Astrup, a nyugati terngerpart festõje vázolt tájképikonokat a tegyekrõl, úgy ábrázolva azokat, mintha egy szentrõl lenne szó, szimmetrikusan helyezve el azokat a vásznon annak érdekében, hogy kihangsúlyozza a norvég természet sajátosságait és rámutzasson

arra, hogy az képes a városi látogatókban addig nem tapasztalt érzelmeket kelteni. Mûvészet, mintegye megmentés.

Lehetséges, hogy a háromrészes öûoltár, amire Mengyán hivatkozik, is ilyen értelmü. Ugyanakkor a kiállítást kérdésfelvetésként is értelmezhetjük: mit nyújt a norvég természet a más tájról jövõnek? Milyen érzéseket kelt bennük?

Azonnal megértjük a kérdés mibenlétét, amint megérkezünk a mûcsarnok épületéhez. Az épület majdnem eltõnt - norvég term.szet vette át a helyét. Hatalmas hullámok mossák a falakat, a képeket négy vetitõ adja. A "halott" kultúra átalakul élõ természetté, mozgó és vad tengerparttá. Ez a bevezetõje annak ami odabent várja a látogatót. A kiállítás három térre tagolódik, innen a cím:Triptikon.

Nem kivülrõl szemlélõdünk, benne vagyunk a tájban, részeivé válunk. Az elsõ teremben az utóbbi években ismertté vált piramismotivumok fogadnak, de számuk lényegesen kisebb. Hálók közé vannak szoritva amik hegyeket formáznak, így kötõdik a tenger a hegyekhez. Ezenkívül betekinthetünk a hegyek belejébe, ahol a norvég népmesék és mondák szerint a gonoszok lakoznak.

Törpék és rossz tündérek, akik egész idõ alatt azon mesterkednek, hogy becsalogassák az embereket oda, de ha belépünk, akkor kõvé válunk és örök mozdulatlanságra leszünk ítélve. A mesékben, de nem az elsõ teremben: mert itt büntetlenül mehetünk ki és be, vigyázva, nehogy a háló ejtsen rabul minket.

Ha a piramisokat és a hálókat Mengyán korábbi munkái kapcsán értelmezzük, akkor ezek metaforaként állnak értelem és érzés kifejezõiként, a biztonságos és óvott az áthatolhatalan és veszéles ellenében. Talán éppen ezért próbál meg öt méteres magasságával uralkodóvá válni az egyik piramis, eredméntelenül. Annak ellenére, hogy itt fából, acélból és kõbõl készülek a piramisok, nem képesek a hálók arculatát a sajájukhoz igazítani. A kölcsönhatás az organikus hegyek és geometrikus piramisok között jelentheti a város és vidék, a ermészet és kultúra közötti különbséget, amely az utóbbi tíz év során a nemzetközi mûvészetben is nagy szerepet játszott. Ebben a hegyvidéki tájban három vetitõ mûködik közre a norvég városi életrõl és kultúráról kialakítandó hangulat megteremtése érdekében. A terem vörös és kék lámpákkal van megvilágítva.

A képek itt nem hullanak darabokra, egészben maradnak, így könnyen kapjuk a képi információkat Norvégial városairól.
Egy keskeny és sötét alagúton kereszül vezet az út a következõ terembe ahová Jörgen Knutsen zenéje is velünk tart. A hanghatások felkészíenek bennünke egy más látványra ("más vilgra") ahol hirtelen a tenger mélyén találjuk magunkat. A terem ketté van választva egy hálóval, ehy tenger alatti és feletti világ tárul elénk. Van itt egy torony, egy "olaj plaform", melyre felmászhatunk és lenézhetünk a "tengerre". Az átmenet a két szint közöt lámpákkal hangsúlyozott, kék lent és élénk sárga odafent. Annak ellenére, hogy kevésbé erõsek a fények, a hangulat semmivel sem kevésbé norvég, mint az elsõ teremben. Itt is három vetítõ dolgozik, a téma a kultúra és a tradiciók. Ez a kultúra - táj összekapcsolás a XIX. század norvég tájképfestészetében is fellelhetõ. A múlt században tudniillik úgy tartották, hogy a kultúra és természet, valamint a tájjelleg és a nemzeti jellemvonás összefügg egymással. De biztosak vagunk -e ebben ma? Talán azért látjuk a tájat a tenger mélyérõl?
Ibsen Vadkacsáját idézve ez a terem ironikus jellemet ölt. Mintha megsebzett vadkacsaként néznénk a norvég tradíciót a tenger mélérõl, ahonnan a táj mára sokkal érdekesebbé vált, mint a fölötte lévõ, mert olajat és ezért nagy jövedelmet, gazdagságot rejt.

Keresztülhaladunk egy újabb alagúton, hallgatva a gleccsser inspirált zenét. Törik, recseg, ropog minden, észak felé irányítva az ember gondolatait. Oda, ahol télen a teljes sötétség, náron a teljes világosság uralkodik. A bejárat falán jég, hó, havas és hideg tájat vetítve elénk a kék és fehér fokozzák a hideg és a magány érzetét.

A kiállítás egy utazás norvég tájakon át, a hegytõl és tengertõl a hó birodalmáig, egyuttal kultúrák, tradiciók és szokások szemléje is. Benne vagyunk a mûalkótásban, és együtt tesszük meg vele az utat. Úgy érezzük, mintha azon a tájon járnánk, ugyanakkor tudjuk, hogy ez nem így van. Ezáltal kivülállók is maradunk, attól függõen, mit követel meg az esztétikai tapasztalás.
Közelség nélkül ugyanis nincs látvány, távolság nélkül pedig nincs elmélyülés.

MENGYÁN András

Mendöl Zsuzsa, művészettörténész

Erdber Margit festőművész kiállítását nyitotta meg Mendöl Zsuzsa nov. 9-én a Kossuth Lajos u.-i Képzaramákban. A tárlat nov. 23.-ig látható.

Dunántúli Napló, 1994. nov. 10.

Mendöl Zsuzsa, művészettörténész

Pécsett az Ifjúság Házában megnyílt Gellér B. István kiállítása. Mendöl Zsuzsa tárlatkalauzában írja a művészről, hogy Gellér az ötletművészet, a koncept art művelői közé tartozik.

H.i.: Megnyílt Réti Zoltán és Gellér B. István kiállítása.

Dunantúli Napló, 1979. febr. 17.

Mendöl Zsuzsa, művészettörténésznek

a Pécsi Galériában júl. 6.-án megnyílt VI. országos kerámiabiennálét Mendöl Zsuzsa rendezte. A kulturált és örvendetes találkozás nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az összbenyomás kedvező képet nyújt a magyar kerámia egészéről.

Romvary Ferenc: Kerámiaművészetünk mai helyzete.
Délmagyarországi Napló, 1980. júl. 27.

docs, Segesd stb. mellett fontos szerepük volt a határbéli kápolnáknak és az útmenti emlékeknek. Számos kisebb kegykápolnát a 18. században fogadalomból alapítottak és fenntartásukra fogadalmat tettek. Keletkezésük összefüggött a hazánkat végigpusztító pestisjárványok elmúlásával.
Különösen Tolna és Baranya megyében volt népszerű az ún. pestises védőszentek, Szt. Rókus, Szt. Rozália és Szt. Sebestyén tisztelete. Kápolnáik a népi barokk jegyében épültek.
A dél-dunántúli falusi kálváriák állítása összekapcsolódott a 18. századi német betelepítésekkel. A falukép szempontjából meghatározó, dombra épített stációsorokat helyenként keresztcsoport (Somberek, Ófalu), másutt keresztcsoport és kápolna együttesen zárta (Bóly, 1843. Mecseknádasd, és Máriagyűd, 18. század vége).
Egykor a népi áhítat fontos állomásai voltak az útmenti szobrok és keresztek, valamint a temetők.
A naiv szuggesztivitással megformált szobrok, különösen a Szt. Vendelek megformálása helyenként viselettörténetileg is figyelemreméltók. (pl Cikó) Nepomuki Szent Jánosnak, a vízenjárók, az utak és hidak védőszentjének ünnepén feldíszített szobrához, a múlt században még körmenettel járultak (Szederkény, 1805, Mohács, 1842).
A településeken és a határban, az utak mentén a kereszteket fogadalomból vagy valamilyen tragikus esemény emlékére állították. Ezeken a helyeken határjáráskor és keresztjáró napok alkalmával közösen, máskor egyénileg adoráltak.
Szakrális népi emlékeinkhez számtalan hagyomány fűződik, melyek helyenként paraliturgikus vonásokat is megőriztek.

L. dr. Imre Mária

Reneszánsz az antik világ bűvöletében

Grafikai kiállítás, Szépművészeti Múzeum

Reneszánsz - újjászületés. Egy pillanat az emberiség történetében, amikor századokig tartó tilalmak után egy seregnyi művész az antik leletek inspirálására ráébred az emberi test és lélek szépségére, az élvezetekre, melyeket az élet nyújt, és az ösztönös felismerés után tudatosan is keresi azokat. Meghatározó kora ez a világnak. Erről a csodálatos pezsgő - újraérző korról ad kicsiny metszetet a Szépművészeti Múzeum kiállítása. Egy kisebb teremben elférnek a képek, de egy világ bújik meg itt: egy darabka a 15-16. századból. Szobrok, épületek, Róma látképe, tanulmányok - főleg rézmetszetek és tollrajzok. Honnan is indult az egész? Köztudott, hogy az 1400-as években a művelt és igényes polgárok antik szobrokra bukkanva Róma területén, pusztán szépségük kedvéért megtartották azokat. Miután barátaik, ismerőseik is látták az alkotásokat, tudatosan keresni kezdték őket. Így kezdődött az első ásatások kora. A század közepétől már igen értékes magángyűjtemények léteztek. A 16. századra néhány gazdag és befolyásos család vásárolta fel őket, főként pápák és bíborosok. A kialakult szoborparkok és gyűjtemények közelében létrejöttek az akadémiák, ahol másolták és kiegészítették az antik szobrokat. Közben észrevétlenül megváltoztak, a szép formáknak és az embernek tisztelettel adózó új világot teremtettek, melyet humanizmusnak, reneszánsznak hív a ma embere.
Ezen a kis kiállításon Musi, Rafaello, Michelangelo, A. Dürer, Tintoretto, Giulio Romano, Marcantonio Raimondo nevével találkozunk. Remekül megfigyelhető Dürer fejlődése az emberi test arányainak megfigyelésében. Többször ismétlődik a rajzokon a tökéletesnek tartott férfiideál: a belvederi Apollón, a női ideál: a fürdőző Venusz és a három Grácia, az izomzat tökélye: a Herkules szobor, a Laokoón csoport, s a tökéletes lóábrázolás: Marcus Aurelius lovasszobra. Világosan felismerhetők a görög, római, hellénisztikus indíttatások: szobrok, szarkofágreliefek, épületek. Bámulatos a művészek és pártfogóik közötti összhang, ebből is kiemelkedik a pápák mecénatúrája, mely az antik és a keresztény Rómát eggyé kovácsolta. Lehetetlen listát adni a látottakról. Aki saját reneszánszát kívánja megélni, nézze meg a kiállítást.

H.T.

Csillogó vízgyűrűk

Természeti örökségünk

A Rippl-Rónai Múzeum kiállítása

Kaposváron már 1994-ben megnyílt az utóbbi idők legizgalmasabb és legátfogóbb természettudományi kiállítása. Amiért szóba hozzuk, az a tény, hogy a Természettudományos Muzeológusok XIII. Országos Találkozóját ismét Kaposváron rendezték és ezúttal - a rendezők kérésére - a résztvevők alapos elemzésnek vetették alá a kész anyagot. Könnyű dolgunk volt, vélhetné bárki, hiszen ott mindenféle természettudományi szakág képviselői jelen voltak, tehát könnyűszerrel akadt kritikusa az őslénytani, állattani, növénytani anyagrésznek. A kérdés azonban nem ilyen egyszerű. Egyrészt túlléptünk már azon a szinten, hogy egy kiállítás értékelése csakis a szaktudományos alapokon történjen, a didaktikai és kiállítástechnikai szempontok figyelmen kívül hagyásával, másrészt a kiállítás szakított a természettudományos kiállítások hagyományaival (ahol külön részeken mutatják be az egyes tudományágakat képviselő gyűjteményeket) és legtöbb része komplex módon mutatja be legalábbis az állat- és növénytani anyagokat, tehát e bírálathoz nagyon is hasznos volt több kolléga véleményét meghallgatni.
Először is a koncepcióról, mely nemcsak hogy önmagában sokoldalú, korszerű és érdekes, hanem Magyarországon egyedülálló. A Rippl-Rónai Múzeum úgy tervezi, hogy emeleti állandó kiállításait egy átfogóbb kulturális gondolatmenet szerint újítja fel. Eszerint a koncepció szerint a természettudományos anyag sorrendben az első (ami megfelel az időbeli sorrendnek, ahogy a megye területén

Mengyán Anikó
Múzeum Hírlevél
1995/12

egymást követték a történések). A bevezető folyosó geológiai és őslénytani anyaga, amely tematikailag messze az ember megjelenése előtt kezdődik, vezetné be a régészeti és történeti anyagot. Most még csak a természettudományi rész van készen, így zavaró, hogy a folyosó bal oldalán a megszokott irányban, jobb oldalán azonban jobbról balra halad az idő. Ha azonban folytatódik a kiállításépítés, akkor ez a legtermészetesebb módon fogja a látogatót az időben az emberi történelem folyamatába átvezetni. Egy kiállításvezetővel - amelynek hiánya szinte krónikus betegsége kiállításainknak - ezt meg lehetne magyarázni. (Több hibáról nem is írok - ha nem is sok terjedelmet igényelnének, de voltak -, mert mindent a rendezők elé tártunk a helyszínen.)

Az egyes termek egy-egy növénytársulás, életközösség élővilágát és az élővilág egyes populációinak táplálkozási vagy egyéb kapcsolatait tárják a látogató elé. A séma mindenütt hasonló: egy nagy és látványos dioráma, életkép határozza meg összbenyomásunkat, és a mellékelt kisebb (igen egyszerű és természetes formatervezésű) tárlók mutatják be a kisebb termetű növényeket és állatokat. Ezeknek a kisebb tárlóknak az anyaga bőséges, dúsan, mégis áttekinthetően, ízlésesen van bezsúfolva a rendelkezésre álló térbe. Számos apró, jó ötletnek örülhetünk, mint a rovarélet változatos eseményeit megelevenítő kis élőképek, a tablóról szinte lemászó csigák, s még a tükörrel alulról-felülről vizsgálhatóvá tett teknőspáncél (amely tehát nem élőlény, hanem tudományos preparátum benyomását kelti) sem rí ki ebből a tarka csokorból. A természet szeretete, kreativitás, korszerű gondolkodásmód mutatkozik minden szögletben.

Örülnünk lehet azoknak a megoldásoknak, amelyek a statikus kiállítást élőbbé teszik. Az egyik teremben egy fotocellás kioldószerkezet a következő terem természeti hangjait szólaltatja meg, s ettől nem vesszük észre, hogy a mi mozgásunk indította be a magnót. Egy kis korong elforgatásával parányi vitrinben levő „forgószínpad" három életképet tár elénk. A téli jelenetet (a háttérben rohanó vaddisznócsapat!) hol nappal, hol éjszaka látjuk.

Az utolsó teremben három mozdulatlan kiállítási egység is megmozgatja a látogatót. Az elsőben a közeledő autó fénycsóvájában az úttesten kuksoló árva békára les a halál. A másodikban tiszta víz és sajnos egyre ismerősebben, undorítóan elmocskolt tópart kínál választási lehetőséget. (Igen igényes, tudatos, precíz munka nyomaira bukkan az, aki a mocskot közelebbről is megnézi.) Végül a harmadik egység, amely - még ha egyszerű módon is - e végső terem tanulságait kiviszi a múzeum vaskos falain kívülre is: egy szárazelemgyűjtő konténer. Ide dobhatja kimerült, használhatatlan elemét az, aki szeretné, hogy az biztonságos elhelyezőbe kerüljön és ne szennyezze a természetet. (Volt gyermek, aki harmadsszorra jött vissza a kiállításra elemeivel...) Bármennyire is úgy érezzük, hogy nem múzeumba illő ez a konténer, üzenete kiterjeszti az egész kiállítás mondanivalóját.

Az egyik diorámában a fejünk fölött láthatjuk, amint a lebukó kárókatona nyomán hullámgyűrűk terjednek tova a víz felszínén. Természeti környezetünkön mielőbb meg kellene látszania, ahogy e kiállítás mondanivalója a szívekben és elmékben tovaterjed.

Vásárhelyi Tamás

Ráhatások - Inaktív terek

Mengyán András kiállítása (Norvégia)
Műcsarnok

A művészet mindig is elválaszthatatlan az adott kor technikájától. Hogy ez mennyire így van, arra Mengyán András kiállítása igen jó példa. Aki bámulatos művészi alkotásokat várt, annak igen nagy csalódás. Igazán egyedi darab nincs, viszont teljesen hétköznapi tárgyak (hálók, üvegcsíkok, táblák), egy szétdarabolt E. Munch: Sikoly - kép, hang-, fényeffektusok és filmek segítségével Mengyán András mégis egyedit alkotott. A főszereplő természetesen az ember, és az őt körülvevő természet. A három részre tagolt kiállítóteremben három különböző hatást kap a látogató. Az elsőben a felgyorsult idő, a rohanó ember, város, zaj, tömeghatás dominál, a második terem a víz, a nyugalom világa, de az ember jelenlétével: csendesen suhanó halak a tengerfenék iszapján, szétterült hajórakomány között. A harmadik a fenséges, tiszta, jéghideg és érinthetetlen örök hó világa, amint szembesül az emberrel (az elhagyatott, jeges hómezőn egy behavazott kocsi két lámpája bámul vakon a világba, az időnyenként megjelenő halászó és halfeldolgozó hajók után ottmaradt szemét és vérfoltok a havon). A látnivalót megerősítik és aláhúzzák a hangok, a különböző fénnyel megvilágított tárgyak, olyan hangulatba hozván az embert, mintha csakugyan belépne a város-, a víz-, vagy a hóképbe. Hogy mi a ráhatás? Nekem egyértelműen az ember, aki nemhiába csúcsragadozó, valóban meghódította a neki rendelt földtekét és minden zugában otthagyta keze, lába nyomát. Ez pozitívan is felfogható, hiszen ennek segítségével jutott újabb energia- és nyersanyag forrásokhoz, látott csodás, addig ismeretlen dolgokat.

Negatívuma, hogy ahol megjelent, nyomot is hagyott: viszályt, szemetet, pusztulást, betegséget. Mint ahogy a pozitív és negatív egymástól elválaszthatatlan, úgy az emberi természet e kettőssége is öröktől fogva való. Ám ha az ember minden dolog mértéke, akkor ismernie kell a mértékletességet is.

H. T.

A Műcsarnok meghívja Önt és barátait

MENGYÁN ANDRÁS

RÁHATÁSOK – NORVÉGIA «Installációs sorozat» című kiállításának megnyitójára
1995. október 13-án 18.30 órakor a Műcsarnokba

A kiállítást megnyitja:

GUNNAR DANBOLT
a Bergeni Egyetem Művészettörténeti Tanszékének vezető professzora

PETERNÁK MIKLÓS
a Magyar Képzőművészeti Főiskola Intermédia Tanszékének vezetője

A kiállítás megtekinthető: 1995. november 19-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig • Budapest XIV., Hősök tere

A megnyitót a Törley támogatja

HELYZETKÉPEK Mengyán András festményeinek kiállítása a Fészek Galériában
Megtekinthető: 1995. október 13-tól 28-ig, naponta 14-től 20 óráig

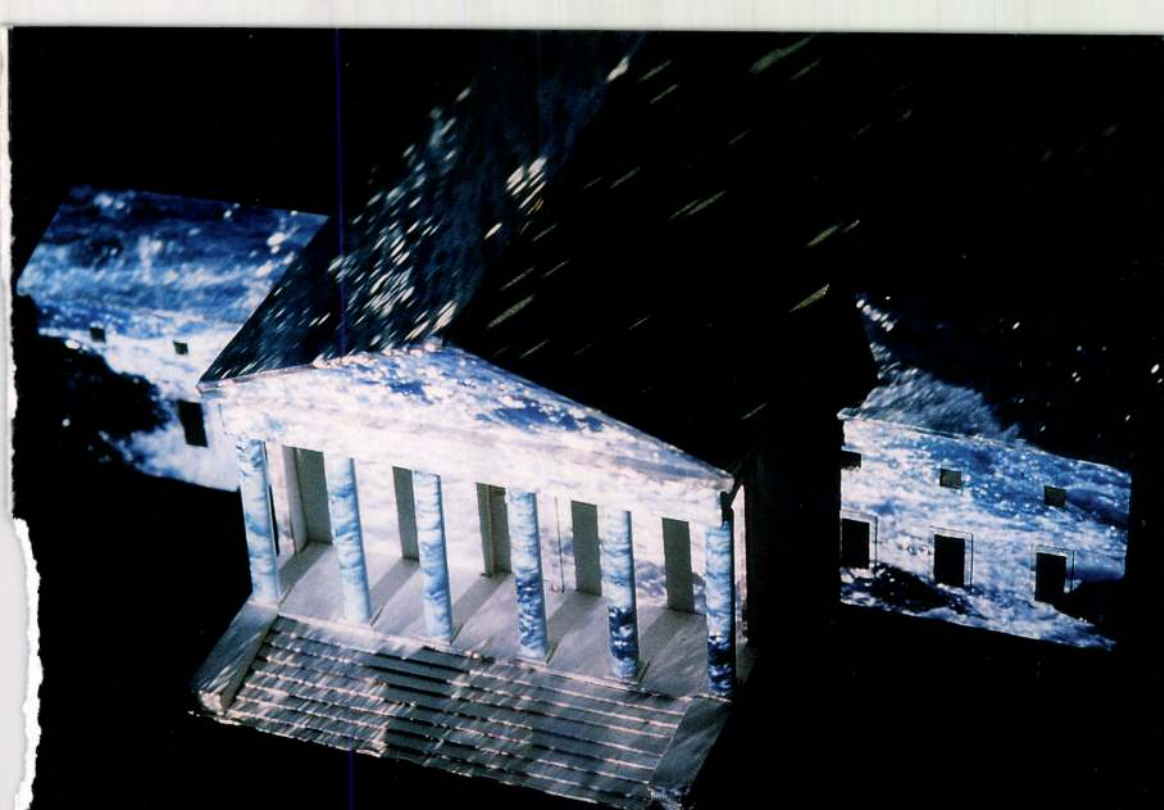

The Palace of Art requests the pleasure of your company to the opening of

ANDRÁS MENGYÁN

INFLUENCES – NORWAY Exhibition of installation series at 6.30 pm Friday 13 October, 1995 to the Műcsarnok (Palace of Art)

Exhibition opening by

GUNNAR DANBOLT
professor of the Departmant of Art History of the Bergen University

MIKLÓS PETERNÁK
head of the Department of Intermedia of the Hungarian Academy of Fine Arts

Opening hours: from 10 am till 6 pm daily except on Mondays, till 19 November 1995 • Budapest XIV., Hősök tere

The opening is sponsored by Törley

STATES OF ART exhibition of András Mengyán's paintings in the Fészek Gallery
Opening hours: daily from 2 pm till 8 pm, October 13 – 28, 1995

A Műcsarnok meghívja Önt

MENGYÁN ANDRÁS RÁHATÁSOK – NORVÉGIA
(installációs sorozat)
című kiállításának
sajtótájékoztatójára a művész jelenlétében
1995. október 13-án, pénteken délelőtt 11 órakor

Műcsarnok
Budapest XIV., Hősök tere

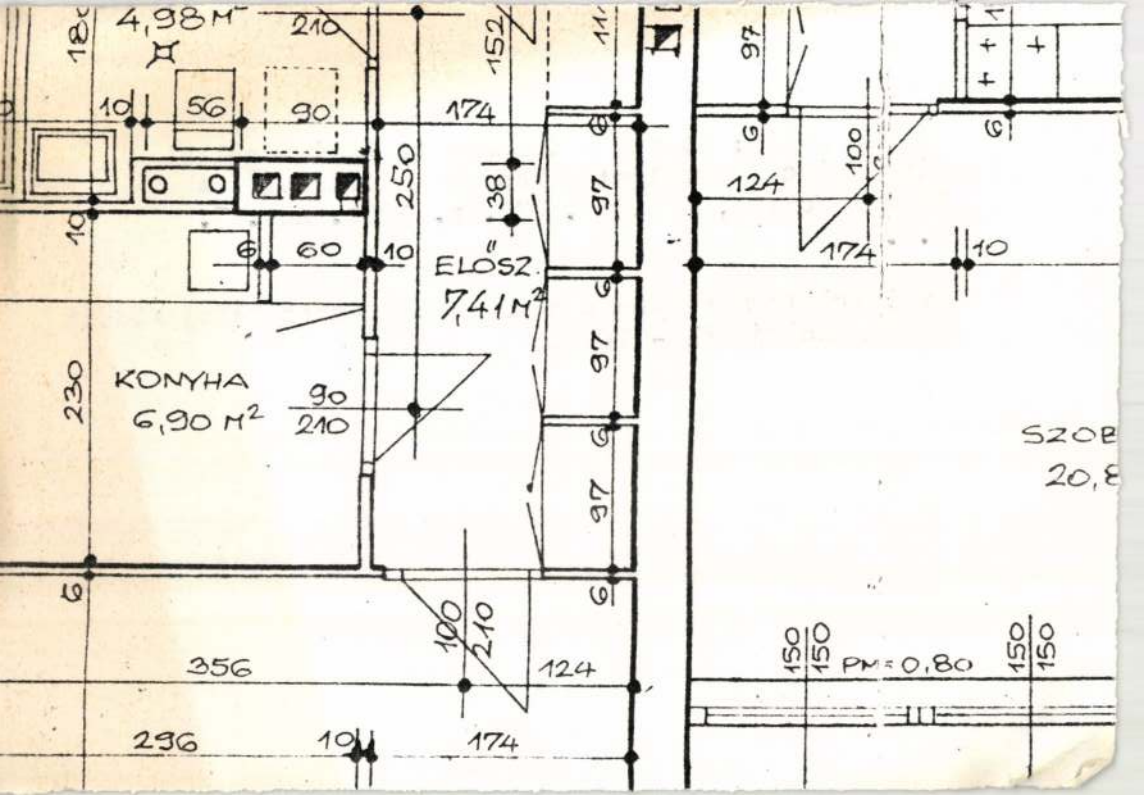
4,98 M²
210
152
97
10
56
90
174
250
38
97
124
100
6
60
10
ELŐSZ.
7,41 M²
174
10
230
KONYHA
6,90 M²
90
210
SZOB
20,8
100
210
356
124
150
150
PM=0,80
150
150
296
10
174

Mengyán András

FEKETE Judit: Hozzuk a formánkat? Design nélkül nincs piac [beszélgetés Mengyán Andrással]. = Magyar Nemzet, LIV.évf. 278.sz. 1991. nov.27. 7.p.

Az ipari formetervezők nemrég budapesten befejeződött konferenciájáról - ICSID

The Palace of Art requests the pleasure of your company to the opening of

ANDRÁS MENGYÁN

INFLUENCES – NORWAY

Exhibition of installation series at 6.30 pm Friday 13 October, 1995
to the Műcsarnok (Palace of Art)

Exhibition opening by

GUNNAR DANBOLT
professor of the Departmant of Art History of the Bergen University

MIKLÓS PETERNÁK
head of the Department of Intermedia of the Hungarian Academy of Fine Arts

Opening hours: from 10 am till 6 pm daily except on Mondays,
till 19 November 1995 • Budapest XIV., Hősök tere

The opening is sponsored by Törley

STATES OF ART

exhibition of András Mengyán's paintings in the Fészek Gallery
Opening hours: daily from 2 pm till 8 pm, October 13 – 28, 1995

A Műcsarnok meghívja Önt és barátait

MENGYÁN ANDRÁS

RÁHATÁSOK – NORVÉGIA

«Installációs sorozat» című kiállításának megnyitójára
1995. október 13-án 18.30 órakor a Műcsarnokba

A kiállítást megnyitja:

GUNNAR DANBOLT
a Bergeni Egyetem Művészettörténeti Tanszékének vezető professzora

PETERNÁK MIKLÓS
a Magyar Képzőművészeti Főiskola Intermédia Tanszékének vezetője

A kiállítás megtekinthető: 1995. november 19-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig • Budapest XIV., Hősök tere

A megnyitót a Törley támogatja

HELYZETKÉPEK

Mengyán András festményeinek kiállítása a Fészek Galériában
Megtekinthető: 1995. október 13-tól 28-ig, naponta 14-től 20 óráig

A Műcsarnok meghívja Önt

MENGYÁN ANDRÁS RÁHATÁSOK – NORVÉGIA
(installációs sorozat)
című kiállításának
sajtótájékoztatójára a művész jelenlétében
1995. október 13-án, pénteken délelőtt 11 órakor

Műcsarnok
Budapest XIV., Hősök tere

Mengyán András

Új Mív. 2003. 9. p. 41.

sabb publikációját (bibliográfiai adatokkal).
közvetlenül kapcsolódókat!)

unkásságából (bibliográfiai adatokkal):
közvetlenül kapcsolódókat!)

ki a tervezett projekt témájához közvetlenül

ai:

Mengyán András

Kép. "Hatdimenziós törtvonalak"

1985

Lásd. Szortárs Művészeti Múzeum

Átrium: 1997/2

project room
kis.terem

MENGYÁN ANDRÁS

C T R L - G r o u p

MENGYÁN András, KAPITÁNY András, BALKAN Fanatik, PROSEK Zoltán

Tér-képzetek / Space Ideas

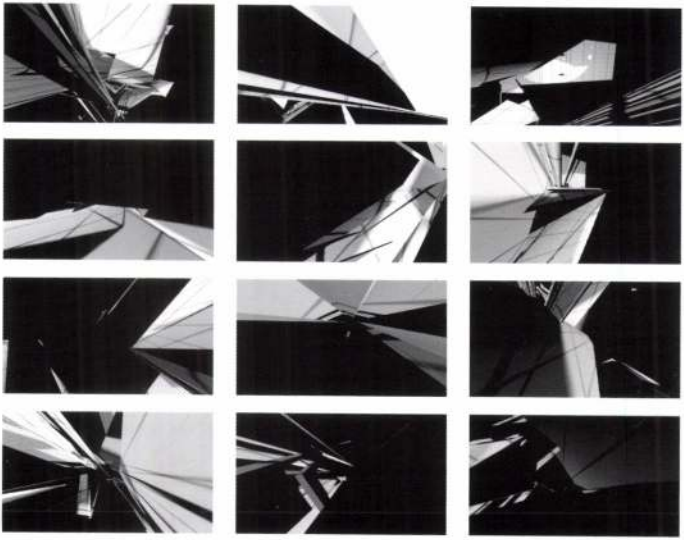

megnyitó:
2004. július 6., kedd, 18 h
megnyitja: Makk Károly
nyitva 2004. augusztus 8-ig

opening:
Tuesday, 6 July, 2004, 6 pm
opening speech by Károly Makk
open until 8 August, 2004

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST – KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM
LUDWIG MUSEUM BUDAPEST – MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

Budavári Palota „A" épület
Royal Palace, Building 'A'
H-1014 Budapest, Szt. György tér 2.
t.: (+36 1) 375 9175
f.: (+36 1) 212 2534
info@ludwigmuseum.hu

www.ludwigmuseum.hu

nyitva hétfő kivételével 10–18 h-ig, csütörtökönként 20 h-ig
open Tue–Sun 10 am–6 pm, till 8 pm on Thursdays

www.ctrl-group.hu

A kiállítás a kis.terem 2004. évi, *A tér létrehozása* című sorozatának újabb bemutatója. Ebben az évben a meghívott művészek a tér fogalmát értelmezik.

The exhibition is the next presentation of the 2004 Project Room program, entitled The Production of Space. *This year the invited artists will investigate the understanding of the notion of space.*

A múzeum fenntartója a
NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

A kiállítás támogatói
Lajter Light E.C. professional light - sound and stage
OMRON ELECTRONICS Kft
plax
COBRA COMPUTER
TERASZ.HU

Médiatámogatók
PESTI EST
Budapest Panorama

1995. NOVEMBER 15., SZERDA

Csoda a Scalában?

Botránnyal fenyeget a téli szezon

A város védőszentje, Szent Ambrus ünnepével egybekötött, évente ismétlődő alkalom egyben az olasz színházi élet legnagyobb eseménye. A színpadon ilyenkor a legnagyobbak jelennek meg, akiket viszont a legkisebb hibáért is a műértő nézősereg hangos füttye és tiltakozó bekiabálása kísér. A díszpáholyokban az olasz közélet színe-java foglal helyet. A színház előterében pedig a magas helyárak és a pruccos kivonulás ellen tiltakozó balos tüntetők zsivajognak, akik tojásokkal és paradicsomokkal felszerelkezve várják, hogy ellenérzésük maradandó bélyeget hagyjon a tovalibbenő nercbundákon.

Idén Mozart Varázsfuvolája kerülne színpadra, új rendezésben, Riccardo Muti vezényletével. Már amennyiben a színház dolgozói hajlandók lemondani a meghirdetett sztrájkról... Ezúttal a maestro emlékezetes júniusi bravúrja sem segíthet, akkor a zenekar munkabeszüntetése ellen tiltakozva, maga kísérte zongorán a Traviata előadását. Most nemcsak a zenekar, de a technikai személyzet, az énekesek és a kórus is leállással fenyeget. Mindezek pótlása még Mutinak is sok lenne...

A szakszervezetek követelik, hogy a kormány több pénzt juttasson a színháznak, és újítsák meg a dolgozók két

Forrong a milánói Scala. Több szólista és a zenekar munkabeszüntetéssel fenyegetőzik, a dalszínház technikai személyzete sztrájkkal szeretne az államtól több pénzt kicsikarni. Csak a csoda mentheti meg a december 7-ei téli évadnyitó előadást, a Varázsfuvolát.

év óta befagyasztott kollektív szerződéseit. Mindez azonban csak a jéghegy csúcsa. Az igazi kérdés az olasz operák és színházak jogi helyzetének megoldása és tisztázása. A sztrájkolók természetesen egyszerűen az államtól szeretnének több pénzt kicsikarni, a kultúra jelentőségére hivatkozva.

Sokan azonban úgy gondolják, hogy a Scala és a többi színház is feneketlen kút, ahol végtelen mennyiségű összegek tűnhetnek el a rossz gazdálkodás, az indokolatlanul nagy személyzet és a túlzottan magas gázsik miatt. Vagyis a színházak részleges privatizálását, a kulturális és gazdasági szempontok jobb összeegyeztetését javasolják. A vita egyelőre túlzottan indulatos, a helyzet pedig átláthatatlan ahhoz, hogy az olasz átlagpolgár tiszta képet kapjon és állást foglalhasson ebben a valóban jelentős kérdésben. Riccardo Muti mindenesetre drámai felszólítást intézett Lamberto Dinihez, hogy mentse meg Olaszországot a készülő kultúrbotránytól. A miniszterelnök pedig szintén olasz, tehát szintén operakedvelő, és nyilván ő is szeretné megnézni az előadást. Így azután, a jelek szerint hajlandó is a költségvetés kis átdolgozásával az egyszeri tűzoltó-akcióra. Nem tudjuk, így lesz-e.

De ha igen, az sem feledteti majd az olasz munkavállalók céhszerű szervezettségéből, szakszervezetek hatvannyolcas radikalizmusából, zsaroló taktikájából fakadó állandó bizonytalanságokat és károkat.

A benzinkutasok, a tömegközlekedési eszközök dolgozói és az újságírók is a legváratlanabb időpontokban és meglehetősen gyakran lépnek sztrájkba. Még az is előfordulhat, hogy a Scala évadnyitó előadásának esetleges elmaradása senkit sem zavar majd, mert akinek jegye van, úgysem tud odajutni, a széles tömegek pedig – újságok híján – úgysem értesülnek róla.

• Petőcz György
Firenze

Tárlatlátogató

Norvégia sarki fényben, magyar szemmel

Ráhatások – Norvégia
Mengyán András kiállítása a Műcsarnokban
Megtekinthető november 19-ig.

Az élmény, azt hiszem, frenetikus lehetett. Az élet úgy hozta, hogy egy tipikusan közép-európai művész, az alföldről származó és már évtizedek óta Budapesten élő Mengyán András egyszer csak elvetődött Norvégiába. (Oda hívták tanítani.) S ott – nincs rá jobb szó – lenyűgözte az, amivel találkozott. A fjordok tánca, a tavasszal újjászületű természet, a morajló tenger. A hosszú téli sötétség éppen úgy, mint nyáron az északi fény. Elhatározta hát, hogy ezt a ritka élményt – Norvégiába tőlünk nem szokás turistaútra indulni – megörökíti.

Így jött létre a három teremből és egyszersmind három tételből (konstrukció, dekonstrukció, rekonstrukció) álló kiállítás, amely több mint látványos: hatásos. Hatalmas műanyag lepedők, színes fényeket sugárzó lámpák, foszforeszkáló hálók és rejtélyes építmények gondoskodnak az installációról, alkotják a norvég tájat megelevenítő díszletet, amelynek elemei között botorkálva adhatjuk át magunkat először a titokzatos sötétség látomásának, aztán a tenger mélységét megidéző félhomálynak, s végül a vakító sarki fény jégtáblák által megsokszorozott szépségeinek. Hála a komputerrel vezérelt reflektoroknak, a videókról érkező filmeknek és a hangulatos – a természet hangjait is közvetítő – zenének.

Múzeumokban keretben lógó tájképekhez vagyunk szokva. Mengyán tájképe azonban teljességgel más. new landscape, hogy egy olyan angol kifejezéssel éljek, amelyet egy amerikai magyar, a világnagyság Kepes György vezetett be az egész világon ismert, utóbb magyarul is megjelent könyvében. Az újdonság ez esetben tágasságot jelent: Kepes, akit Mengyán egyik mesterének mond, tájnak tekint mindenfajta környezetet.

A szántóföldön túl az ipari üzemeket, sőt azt is, amit a modern technika – a mikroszkóp és a távcső tett láthatóvá számunkra. Így aztán semmi meglepő nincs abban, hogy Mengyán még a Műcsarnok timpanonnal koszorúzott eklektikus épületét is tájjá varázsolja: a téren elhelyezett hatalmas reflektorok fénysugaraival esténként hullámzó tengert formál belőle.

Az ilyen – képet, hangot, tárgyat és fényt mozgósító, szaknyelven intermediálisnak mondott – kiállítás nálunk szinte ismeretlen. Tanítják ugyan ezt a fajta művészetet a Képzőművészeti Főiskolán, de csak néhány éve. S előzménye sem nagyon van idehaza: Csáji Attila és Deim Pál egynémely kísérletére emlékszem. Meg Mengyán korábbi műcsarnoki tárlatára.

Más formában a dolog egyáltalán nem új. Azokon a kulturális rendezvényeken, például a világkiállításokon, ahol Magyarország rendszeresen szerepelt az elmúlt évtizedekben, készült már nem egyszer hasonló látványosság. Azt nem mondták par excellence művészetnek; gyanítom, nem is volt az, hiszen ott sokkal közvetlenebb és tárgyszerűbb a szemléltetés. Mengyán, aki formatervező iparművészként kezdett formaanalízissel foglalkozni, és azt követően fordult érdeklődése a fény- és hangjátékok felé (a turisztikai irodalom így jegyzi a műfajt), bizonyára jól ismeri ezeket az előzményeket. Láthatóan eltanulta tőlük, hogyan lehet megbabonázni a közönséget.

Nem vagyok a szórakoztatás ellen. Nem hiszem, hogy a művészet azonos az unalommal vagy az ezoterikus kísérletezgetéssel. Mengyán e kiállítása azonban nem elsöprő erejű látomás egy távoli országról és nem gondolatgazdag merítés egy ugyancsak távoli kultúrából. Amit látunk, az érdekes, hatásos ötletes. Nem több. Csalódottságom annak szól, hogy a mű kevesebb rádöbbentő felfedezéssel és intellektuális felismeréssel szolgál, mint amennyire Mengyán képes. Most is képes lett volna.

• Vadas József

...at?
...ráig!
22

TALÁLKA HELY

MAGYAR HÍRLAP
ADJA FEL HIRDETÉSÉT – ÉS MAGÁNYÁT

Ingyenes hirdetésfelvétel!
Hétfőtől péntekig 8-20 óráig
szombaton 8-16 óráig
2-17-34-04

...érdeklő hirdetés
...hirdető hangos
...reszi válaszát is,
...dhatja címét, te-
...! Ez a szám nem
...kről.

Hívja a fenti számot, s munkatársunknak diktálja le a lapban megjelenő apróhirdetése szövegét. Ezután felmondhatja hangos üzenetét is, amellyel személyesebbé, emberközelibbé válik bemutatkozása. A hirdetésfelvétel ingyenes és anonim. A hirdetésre érkezett válaszokat a 06-90-344-222 telefonszámon hallgathatja le.

RESÉS EMBERI HANGON

GJELENIK MINDEN HÉTFŐN, SZERDÁN, PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON

Orchidea Őszinte, komoly, szőke hajú, zöld szemű, 34 éves közgazdász hölgy keresi, komoly, jó humorérzékű, intelligens, utazást kedvelő, megbízható társát.
Hangpostafiók: 5466

Társtalan Gyermekeit egyedül nevelő negyven éves nő, keresi korban hozzáillő férfi ismeretségét.
Hangpostafiók: 5470

Diszkrét kapcsolatra vágyik egy független özvegyasszony, magas, intelligens barátot keres 60 éves korig Tolna megyéből. Telefon szükséges. **Hangpostafiók: 5528**

Pesti 50 éves 168/75 özvegyasszony keresi hozzáillő társát komoly kapcsolat reményében. **Hangpostafiók: 5549**

Rák 42/167/58 fiatalos, budapesti, lakással rendelkező hölgy keres hasonló adottságokkal rendelkező társat tartós kapcsolatra. **Hangpostafiók: 5557**

Szőke Fiatal, karcsú hölgy 40 év körüli intelligens úr jelentkezését várja **Hangpostafiók: 5562**

Harmónia 35/167/60 Szép, csinos, értelmiségi hölgy várja egy magas, fiatalos, diplomás komoly szándékú, szép lelkű úr jelentkezését. **Hangpostafiók: 5564**

Érték 42/172 Barna hajú, valóban csinos, igényes széles érdeklődési körű nő keresi társát független, magas értelmiségi, budapesti férfi személyében.
Hangpostafiók: 5569

Nőies nő Nőies, 163/53/33, karcsú, életvidám, csinos és ápolt nő várja 44 éves korig független férfi jelentkezését.
Hangpostafiók: 5589

Tavasz 35/174/58, egészségügyben dolgozó, diplomás nő, keres magas lehetőleg gyermektelen, diplomás társat, komoly kapcsolathoz, 45 éves korig. **Hangpostafiók: 5602**

Kell egy barát 48/158/48 diplomás nő, rendezett anyagiakkal, diplomás partnert keres, 48-58 év között.
Hangpostafiók: 5603

Oroszlán 54/160, szőke, őszbe hajló, filigrán hölgy kulturált, intelligens társát keresi. **Hangpostafiók: 5612**

Bogárka 51 éves özvegyasszony keresi korban hozzáillő úr ismeretségét, aki független és komoly gondolkodású.
Hangpostafiók: 5619

Életvidám 36 éves, csinos nő várja kifejezetten jó megjelenésű 40-es férfiak jelentkezését.
Hangpostafiók: 5623

Pécsi randevú Kellemes, jellemes, középkorú doktornő 60-as úr telefonját várja. **Hangpostafiók: 5653**

Értelmet az életnek 170 magas, 54 éves, jó megjelenésű, fiatalos típusú, vidám alaptermészetű, dunántúli nő hozzáillő magas, józan életű intelligens férfi hívását várja.
Hangpostafiók: 5710

Kiáltás 42/160/55 értelmiségi, majdnem független nő, külső és belső értékekre igényes, 175 cm feletti társát keresi.
Hangpostafiók: 5717

Orchidea Békés-megyei, 48 éves, jó megjelenésű, csinos, temperamentumos, elvált asszony keresi független társát.
Hangpostafiók: 5723

Remélem van olyan 65-70 közötti diplomás, jól szituált, független, őszinte férfi, aki merí vállalni, hogy így keresse társát, hasonló adottságú, 58 éves nő személyében
Hangpostafiók: 5726

Harmónia 152/50, 42 éves diplomás nő keresi társát független, értelmiségi férfi személyében, 40-55 év között. Rák vagy skorpió előnyben. **Hangpostafiók: 5732**

"Az én menyasszonyom" 34 éves karcsú szőke magas Skorpió pszichológusnő keres értelmes-érzelmes kapcsolathoz jó szituált, intelligens partnert utazás, sport, színház előnyben. **Hangpostafiók: 5742**

Optimista 43/162/55, miskolci, diplomás, fiatalos, önmagára és környezetére igényes hölgy várja hasonló adottságokkal rendelkező férfi ismeretségét. **Hangpostafiók: 5747**

Lelki béke 35/164/58, családcentrikus társat keresek, hozzám hasonló korosztályú férfi személyében.
Hangpostafiók: 5748

Igényes, lelkileg sérült, szeretetre, és őszinteségre vágyó, 176 cm magas nő keresi, intelligens, kapcsolatában becsületes, férfi barátságát.
Hangpostafiók: 5750

Rave 19 éves, közgazdasági szakiskolát végzett vidéki lány vagyok. Túl érzékeny skorpió vagyok. 161 cm magas vagyok, és szeretem a rave-et. **Hangpostafiók: 5753**

Teniszezzünk együtt 39/172/63, vidám természetű nő keres, hasonló érdeklődésű, művészetet és sportot kedvelő urat.
Hangpostafiók: 5765

Komoly kapcsolat 48/156/68 vidám természetű, kissé molett, egyedül élő, elvált nő rendezett anyagiakkal keres hozzáillő, káros szenvedélyektől mentes urat.
Hangpostafiók: 5772

Vidámság 29/156/46 szőke, szürke szemű, főiskolát végzett hölgy keresi barátját sportos, romantikus férfi személyében.
Hangpostafiók: 5780

100%-os Férfit keresek! Tudom, hogy létezel, Te intelligens, vonzó, jóképű, kedves, szellemes, talpig férfi. Kereslek 27 évesen, jogosan igényesen. Én léptem, most Te jössz!
Hangpostafiók: 5790

Empátia 46/156/56 derűs egyéniségű, fiatalos, diplomás hölgy tartós kapcsolathoz keres egzisztenciával rendelkező korrekt urat 55 évesig. **Hangpostafiók: 5791**

ÚR KERES HÖLGYET

Társra vágyó 64/178/78, független, egyedül élő férfi keres egy csinos, őszinte, kitartó 50-60 év közötti hölgyet tartós kapcsolatra. **Hangpostafiók: 5329**

Mérleg Aki 29/190/85 mérlegelné, hogy megismerkedne veled. **Hangpostafiók: 5333**

Flört Nem múltál el még 30, de kalandra vágysz? Egy huszonéves művelt fiú várja hívásod. **Hangpostafiók: 5352**

Oroszlán 181/31, igen jóképű, diplomás, nemdohányzó fiatalember keres egy kimondottan szép, intelligens hölgyet.
Hangpostafiók: 5360

két érző szív 24 éves magányos, érző lelkű srác keresi leendő barátnőjét tartós kapcsolatra. **Hangpostafiók: 5381**

Együtt boldogabb 40 éves férfi vár Tégedl
Hangpostafiók: 5385

Mágia 23 éves Adonisz megismerkedne egy csinos Boszival, kölcsönös előnyök céljából. **Hangpostafiók: 5400**

Őszintén együtt 26/180/90 sportos fiatalember keresi csinos, megbízható társát egy őszinte kapcsolathoz. Kérlek telefonálj, hiányzol! **Hangpostafiók: 5404**

Gyengéd, bensőséges kapcsolatra keresek 35 évesig független, szeparcú, jó alakú, budapesti, nemdohányzó hölgyet. A társkereső pesti, 40 éves, diplomás
Hangpostafiók: 5408

Szeretet Kedves 20-23 év közötti lány! Szeretnél férjhez menni, csak nincs kihez? Szeretnél szert tenni egy boldog és tartós kapcsolatra? Ha igen: HÍVJ ! **Hangpostafiók: 5410**

Több mint testőr 39/176/78 nem független kifejezetten elegáns férfi barátnőt keres 25-35 éves korig.
Hangpostafiók: 5421

Diszkréció 183/82/43 férfi barátnőt keres.
Hangpostafiók: 5423

Méz 35/183 független budapesti férfi barátnőt keres közös programokhoz. **Hangpostafiók: 5424**

Szeretet 36 éves, egzisztenciával rendelkező férfi keresi kalandot, társat, barátot kereső hölgypartnerét.
Hangpostafiók: 5429

Boldog órák 52 éves, nem független férfi szeretne megismerkedni egy csinos hölggyel 20-tól 50 évesig.
Hangpostafiók: 5433

Megértés 21 éves, 174 cm magas, értelmes, megértő fiú hűséges társa lenne idősebb, nagyvonalú lánynak és hölgynek. Telefonszámot kérek. **Hangpostafiók: 5439**

Boldogság: 25/180, jó megjelenésű, rendezett körülmények között élő fiatalember vár Téged. **Hangpostafiók: 5443**

Tabuk nélkül 28/183, jó megjelenésű fiú 20-50 év közötti, csinos, szexcentrikus hölgyet keres egy erotikus kapcsolathoz. **Hangpostafiók: 5445**

Két izgalmas ötletem van arra, hogy miként tudnánk egymás idegeit a szerelem tengerén felkorbácsolni. Ha érdekel és fiatal lány vagy, a történeteket elmondom szóban.
Hangpostafiók: 5455

Megbízható 45/170/68, vállalkozó megismerkedne középkorú hölggyel szabadidő kellemes eltöltéséhez.
Hangpostafiók: 5485

Őszinte kapcsolat 41/171/75, mások szerint jó megjelenésű, fekete hajú, független férfi keresi társát 30-45 év közötti, csinos, filigrán hölgy személyében. **Hangpostafiók: 5486**

Ileosztóma 43 éves, 172 cm magas, diplomás férfi, budapesti lakással megismerkedne hasonló sorsú lánnyal.
Hangpostafiók: 5488

Több mint testőr 176/39 kifejezetten elegáns férfi barátnőt keres. **Hangpostafiók: 5490**

Méz 35/183 független budapesti férfi barátnőt keres közös programokhoz. **Hangpostafiók: 5498**

Szűz Magas, jó megjelenésű, vezető beosztású férfi széparcú, csinos hölgy ismeretségét, keresi 35 éves korig.
Hangpostafiók: 5502

Tiltott gyümölcs Jó, körülmények között élő, átlagosnál műveltebb és jobb megjelenésű, 43/173/82 úr ezúton keresi barátnőjét. **Hangpostafiók: 5509**

Jó átlag 48/180/79, szabadelvű, humán műveltségű, kötetlen munkaidejű, budapesti közgazdász toleráns gondolkodású, kellemes testi-szellemi partnernőt keres. **Hangpostafiók: 5513**

Teodóra 35 éves, dohányzó férfi keresi szeretetre vágyó hölgypartnerét, **Hangpostafiók: 5516**

Szeretet 25/180 jó megjelenésű, rendezett körülmények között élő fiatalember megismerkedne egy melegszívű, kedves lánnyal. **Hangpostafiók: 5530**

Viszonzás 36/164 stabil egzisztenciával rendelkező, sportot, kedvelő nőtlen férfi megnyerő egyéniségű hölgy vonzalmát keresi közös perspektíva reményében. **Hangpostafiók: 5534**

Romantikus 30-as fiú keres érzéki, tartós kapcsolatra vágyó családcentrikus, nyitott gondolkodású, diplomás hölgyet.
Hangpostafiók: 5546

Csak egy telefon Vonzó, szép arcú budapesti hölgy üzenetét várja egy 30/190 jó megjelenésű, barna szemű és hajú férfi.
Hangpostafiók: 5548

Korrekt, 40 éves, független férfi keresi egy csodás hölgy ismeretségét, személyre szóló tartós kapcsolat céljából.
Hangpostafiók: 5550

Budapest 27/182 Jó megjelenésű fiú csinos, szexcentrikus hölgyet keres korhatár nélkül. **Hangpostafiók: 5554**

Bizalom 43/162/55 Független, diplomás, fiatalos önmagára és környezetére igényes hölgy miskolci férfi ismeretségét keresi, 50 éves korig. **Hangpostafiók: 5558**

Duci 36 éves vidéki diplomás férfi keresi kifejezetten telt alkatú hölgy ismertségét. **Hangpostafiók: 5559**

Psziché 32/173/72 Diplomás, egzisztenciával rendelkező férfi keres elsősorban lelki 25-35 év közötti érzelmekben gazdag budapesti hölgy személyében. **Hangpostafiók: 5567**

Sportos üzletember 52/178/90- Fiatalos mérnök olyan kimondottan csinos, érzéki hölgy jelentkezését várja, aki vágyik egy nagy szerelemre. **Hangpostafiók: 5571**

Dunakanyar Dunakanyarban élő, nem független festőművész, 55 éves / 172/80, kiegyensúlyozott hölgy jelentkezését várja, tartós kapcsolat céljából. **Hangpostafiók: 5575**

Kölcsönös diszkréció 55/180 nem független férfi keres hosszú távra 40-60 éves korig barátnőt, nem független hölgy személyében. **Hangpostafiók: 5577**

Part time lover Ha már megtaláltad az igazit, szép vagy és dekoratív, és még nem múltál el harminc éves, akkor hívj fel, egy 28 éves diplomás, sportos fiatalembert.
Hangpostafiók: 5599

Florida Két jól szituált üzletember 45/48 éves, 180/182 cm magas, megismerkedne csinos, 30-35 év közötti hölgyekkel tartós barátság céljából. **Hangpostafiók: 5620**

Rák budapesti, 42/168/75, elvált, független, ápolt, vezető beosztású férfi csinos, nyitott gondolkodású, egyedülálló barátnőt keres hosszútávra 40 éves korig **Hangpostafiók: 5648**

Álmok 21 éves művészlélek fiatalember keresi párját.
Hangpostafiók: 5649

Amazon Fiatal fiú keres 30 év alatti, 160 cm fölötti, izmos, erős testalkatú, szép, budapesti hölgyet, aki megvédelmezné.
Hangpostafiók: 5655

Hazudós Csúnya, dagadt, szemüveges, szőke, göndör hajú férfi kíváncsian várja azon hölgy érdeklődését aki ilyen ismérvek mellett is hajlandó ismeretséget kötni.
Hangpostafiók: 5663

Boldogság Házasság céljából megismerkednék, csinos, értelmiségi lánnyal. **Hangpostafiók: 5669**

Nem törvényszerű a szépség 45-46 éves férfi keresi egy a 40 év feletti hölgy barátságát, nős vagyok de nem vagyok nős.
Hangpostafiók: 5671

Egyről a kettőre 38/182/90, fiatalos, életvidám, műszaki diplomás, keresi kifejezetten csinos, nemdohányzó, optimista társát, két kislányával. **Hangpostafiók: 5683**

Hátország 36/187/87, világos szemű, sötét hajú, független, diplomás férfi keres kimondottan csinos társat, 30 éves korig.
Hangpostafiók: 5685

Monogám Két vállalkozó úriember keresi kifejezetten jó megjelenésű hölgyek társaságát, szabadidő eltöltéséhez.
Hangpostafiók: 5700

Csak egy telefon Vonzó, szép arcú, budapesti hölgy üzenetét várja egy 30/190, jó megjelenésű, barna szemű és hajú, diplomás férfi. **Hangpostafiók: 5709**

Celldömölk Ha 20-25 között vagy és szereted az érett férfit, hívj fel! **Hangpostafiók: 5719**

Megértés 43/172 diplomás, rokkant férfi budapesti lakással keres megértő társat. **Hangpostafiók: 5731**

Szeretet 36/170 tatabányai férfi boldogságra szeretettre vágyó hölgy ismeretségét keresi. **Hangpostafiók: 5740**

Remény 46 éves diplomás férfi keresi temperamentumos lehetőleg budapesti hölgy ismeretségét. **Hangpostafiók: 5786**

Őszinteség 50/175/71 független férfi vagyok, Keresem azt a hölgyet, aki korban hozzám illő, ha lehet hosszú távon.
Hangpostafiók: 5788

...még a Találkahelyen is időre van szükség. Javasoljuk, hogy az első randevút étterembe, moziba, vagy ...en és a hangos hirdetésekben sem szerepelhetnek nevek, címek, vagy telefonszámok.

©TeleMedia Tel.: 210-3773

...ERI
Alfa
~~...~~ 379.-
~~...~~ 134.-
~~...~~ 403.-
~~...~~ 697.-
...ermék átlag
...gedménnyel!

Schiller OPEL
DRÁVA AUTÓ
Használt OPEL gépkocsik széles választéka a KADETT-tól az OMEGÁ-ig!
Ha elhozza hozzánk használt autóját, akár egy új OPEL - lel is távozhat!
HASZNÁLT AUTÓKAT készpénzért veszünk, részletre adunk!
Bp., XIII. Dráva u. 17.

HIRDETÉSFELVÉTEL
Calypso Rádió 87,3
TEL.: 118-1820
FAX: 266-3866

...S APRÓHIRDETÉS 266-5125
...L PÉNTEKIG 10—19 ÓRÁIG

...NT ellenőrzési osz-
...zsa nevére kiállított,
...ellenőri igazolvány,

...GATLAN

...-SÓSTÓN három-
...kertes nyaraló sürgő-
...on alul eladó. Telefon:

kedvező közlekedéssel — eladó. (06-30) 420-864, napközben.

JÁRMŰ

FORD SIERRA, 1991-es, 1,6 benzines, fekete, klímával, beépített telefonnal, szervizkönyvvel eladó. Ár: 980 000 Ft. Tel.: 138-9453.

LAKÁST KÍNÁL

ELADÓ hévízi, 61 nm-es, 1+2 félszobás lakás társasházban, központban. Érdeklődni: Hévíz, Dr. Semmelweis u. 4. I. 4., vagy (06-82) 357-128-as telefonon.

84 NM-ES öröklakás, galériás, telefonos, gázfűtéses eladó. Irányár: 5 millió Ft. 176-2444/27501

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ használt Carborobot—186 típusú, széntüzelésű kazán, újszerű állapotban. Telefon/fax: (06-66) 477-025.

BÚTOR

RUSZTIKUS, tonettbútorok ...és kárpitozott garnitúrák

MENCYÁN ANDRÁS

RÁHATÁSOK – NORVÉGIA / INFLUENCES – NORWAY

MENGYÁN ANDRÁS KIÁLLÍTÁSA / EXHIBITION OF ANDRÁS MENGYÁN

1995. október 13 – november 19. / 13 October – 19 November 1995

A Norvégiában élő, bel- és külföldön egyaránt elismert művész és professzor, Mengyán András az idén ötven esztendős. Kiállítása nem keresztmetszete alkotói pályájának, nem retrospektív kiállítás, hanem a mindig új vizuális kifejezési eszközöket kutató művész legújabb, speciális vállalkozása. A Műcsarnok három termében egy csaknem hatvan perces multimédia program várja a látogatót. Témája – sajátos megközelítési formában – a norvég emberek, a norvég kultúra és természet világa. A felépített terek valamiféle köztes műfajt reprezentálnak, ami nem installáció, nem látványtervezés vagy szcenográfia, de nem is színház vagy színpadkép. Valami más: „Nem tudom definiálni, mert működő terek, ezért hívom ezeket interaktív tereknek". Mengyán András művészi oeuvre-jéről könyv formátumú, magyar és angol nyelvű katalógus jelenik meg, mely teljes életművét dokumentálja.

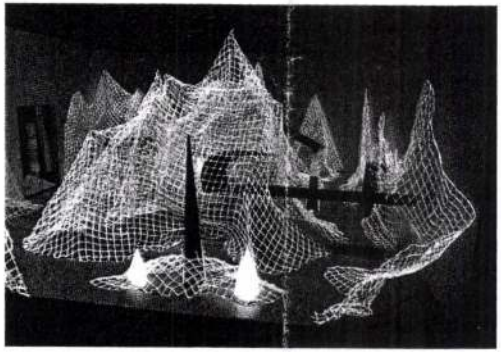

Interaktív tér I., 1995
Interactive Space I., 1995

Hungarian visual artist and professor, András Mengyán, living in Norway, well-known both in Hungary and abroad, will be 50 this year. This exhibition of his is neither a retrospective nor a kind of cross-section of his artistic activity, but it aims to demonstrate his permanent search for new visual methods and means of expression. His works deal with the Norwegian people, culture and nature. This show, created especially for Műcsarnok, is a 60 mins "multimedia show" composed for three rooms. The exhibited art work is neither an installation nor a kind of stage design nor scenography. It represens a genre in-between. "I can't define them since they are functioning spaces. For this reason I call them interactive spaces..." A book will also be published on András Mengyán and his oeuvre.(Hungarian and English).

Megnyitó: 1995. október 13-án, pénteken 18 órakor / Opening at 6 pm on Friday 13 October 1995
Megnyitja: Gunnar Danbolt, a Bergeni Egyetem Művészettörténeti Tanszékének tanszékvezető professzora
Opening by Gunnar Danbolt professor of the Department of Art History of Bergen University
A kiállítás rendezője: Dobai Ágnes / Curator: Ágnes Dobai
A külső vetítések ideje: naponta 18-tól 20 óráig / Outdoor projections: Mon-Sun: 6 pm – 8 pm

MENGYÁN ANDRÁS

Az **Éri Galéria** (1075 Budapest, Madách Imre út 3. T/F: 322-8814) tisztelettel meghívja Önt és családját

Mengyán András

A HARMADIK DIMENZIÓN INNEN ÉS TÚL

c. kiállításának megnyitására 1998 december 16-án délután 5 órára.
A tárlat 1999 január 20-ig hétfőtől péntekig 10–18 óráig megtekinthető.

The **Éri Gallery** (1075 Budapest, Madách Imre str. 3. T/F: 322-8814) cordially invite you and your family at 16 December 5 p.m. to the opening of the exhibition of

András Mengyán

THIS SIDE AND BEYOND THE THIRD DIMENSION

The show can be visited from 16 December to 20 January 1999 Monday–Friday 10 a.m.–6 p.m.

Az Éri Galéria boldog karácsonyt és sikeres 1999-es évet kíván minden barátjának!

Gallery Éri wish you a very happy Xmas and a prosperous 1999!

Mengyán András

A Széchenyi utca 8-ban előzetes telefon bejelentésre

Elődök és követők

kiállítás Megyik János, Mengyán András, Paál Csaba, Radák Eszter és mások munkáiból

In Széchenyi utca 8. by appointment

Ancestors and Successors

exhibition from the works of János Megyik, András Mengyán, Csaba Paál, Eszter Radák and others.

1974

tisztelettel meghívjuk

Maurer Dóra

kiállításának megnyitására az **Éri Galériába** (1075 Madách Imre utca 3. Tel./fax 322 8814)

1998 november 11-én délután 5–7-ig.
A kiállítás december 1-ig hétfőtől péntekig naponta 10–18 óráig látogatható.

A Jelen Idő Művészeti Alapítvány támogatásával

We are cordially invite you to the opening of the exhibition of

Dóra Maurer

on 11 November 1998 between 5 – 7 pm
Through 1 December Monday – Friday 10–6 pm.

Supported by the Present Time Foundation

RÁHATÁSOK – NORVÉGIA / INFLUENCES – NORWAY

MENGYÁN ANDRÁS KIÁLLÍTÁSA / EXHIBITION OF ANDRÁS MENGYÁN

1995. október 13 – november 19. / 13 October – 19 November 1995

A Norvégiában élő, bel- és külföldön egyaránt elismert művész és professzor, Mengyán András az idén ötven esztendős. Kiállítása nem keresztmetszete alkotói pályájának, nem retrospektív kiállítás, hanem a mindig új vizuális kifejezési eszközöket kutató művész legújabb, speciális vállalkozása. A Műcsarnok három termében egy csaknem hatvan perces multimédia program várja a látogatót. Témája – sajátos megközelítési formában – a norvég emberek, a norvég kultúra és természet világa. A felépített terek valamiféle köztes műfajt reprezentálnak, ami nem installáció, nem látványtervezés vagy szcenográfia, de nem is színház vagy színpadkép. Valami más: „Nem tudom definiálni, mert működő terek, ezért hívom ezeket interaktív tereknek". Mengyán András művészi oeuvre-jéről könyv formátumú, magyar és angol nyelvű katalógus jelenik meg, mely teljes életművét dokumentálja.

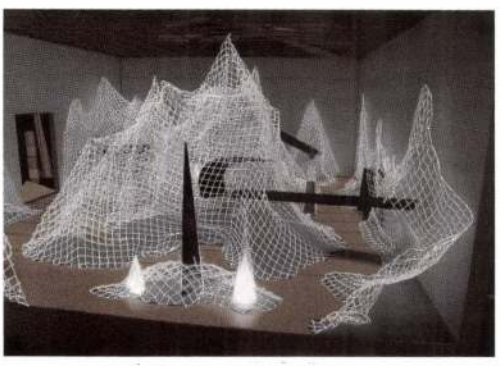

Interaktív tér I., 1995
Interactive Space I., 1995

Hungarian visual artist and professor, András Mengyán, living in Norway, well-known both in Hungary and abroad, will be 50 this year. This exhibition of his is neither a retrospective nor a kind of cross-section of his artistic activity, but it aims to demonstrate his permanent search for new visual methods and means of expression. His works deal with the Norwegian people, culture and nature. This show, created especially for Műcsarnok, is a 60 mins "multimedia show" composed for three rooms. The exhibited art work is neither an installation nor a kind of stage design nor scenography. It represens a genre in-between. "I can't define them since they are functioning spaces. For this reason I call them interactive spaces..." A book will also be published on András Mengyán and his oeuvre.(Hungarian and English).

Megnyitó: 1995. október 13-án, pénteken 18 órakor / Opening at 6 pm on Friday 13 October 1995
Megnyitja: Gunnar Danbolt, a Bergeni Egyetem Művészettörténeti Tanszékének tanszékvezető professzora
Opening by Gunnar Danbolt professor of the Department of Art History of Bergen University
A kiállítás rendezője: Dobai Ágnes / Curator: Ágnes Dobai
A külső vetítések ideje: naponta 18-tól 20 óráig / Outdoor projections: Mon-Sun: 6 pm – 8 pm

VÁLOGATÁS A PÉCSI GALÉRIA PLAKÁTGYŰJTEMÉNYÉBŐL / A SELECTION FROM THE POSTER COLLECTION OF THE PÉCS GALLERY

1995. október 18 – november 12. / 18 October – 12 November 1995

A Pécsi Galéria fennállása – 1977 – óta évenként rendszeresen szervez egyéni és csoportos plakátkiállításokat azzal a céllal, hogy Európa és a világ legfontosabb grafikai tervezőit bemutassa, megismertesse a magyar közönséget a plakáttervezés legújabb törekvéseivel. Az elmúlt közel 20 év alatt többek között olyan nagy művészek munkái kerültek bemutatásra, mint Grapus, Waldemar Swierzy, Alain le Quernec, Shigeo Fukuda, Boris Bucan.
Az 1988 óta megrendezett „Plakátok / Posters" nemzetközi, meghívásos plakátkiállítások révén a művészek jelentős része hagyta műveit a Pécsi Galéria tulajdonában. Ebből a ma már kétezer darabos, kitűnő munkákból álló gyűjteményből adunk válogatást.

Gzegorz Marszalek plakátja
Poster by Gzegorz Marszalek

Since its foundation in 1977, the Pécs Gallery has regularly staged solo and collective exhibitions of graphic artists to introduce the Hungarian public with the internationally most influential graphic designers and with the most recent trends of poster design. In the past 20 years works by outstanding artists such as Grapus, Waldemar Swierzy, Alain le Quernec, Shigeo Fukuda, Boris Bucan have been presented.
After each international poster exhibition by invitation held since 1988, lots of the artists have donated their works to the Pécs Gallery. This show is a selection from the collection of nearly 2000 outstanding items.

Megnyitó: 1995. október 18-án, szerdán 18 órakor / Opening at 6 pm on Wednesday 18 October 1995
Megnyitja: Bakos Katalin művészettörténész / Opening by Katalin Bakos art historian
A kiállítás rendezője: Pinczehelyi Sándor / Curator: Sándor Pinczehelyi

KONZERVÁLT ZAJLENYOMAT 2. CANNED NOISE PRINT 2

BP. SZABÓ GYÖRGY KIÁLLÍTÁSA / EXHIBITION OF GYÖRGY BP. SZABÓ

1995. október 20 – november 12. / 20 October – 12 November 1995

1995 telén a Műcsarnok Színházi Fesztiváljának egyik résztvevője volt a Bp. Service zenekar. Az akkori, azonos című program második részeként, most Bp. Szabó György egyteres térmontázsa látható majd, ahol együtt érzékelhetőek tevékenységének különböző, de nem különálló elemei: falra függeszthető térgrafikák, hangszerszobrok, zajgenerátorok, térkonstrukciók.

In winter 1995, the Bp. Service band was a participant of the Theatre Festival in the Palace of Art. As the second part of that previous programme having the same title, György Bp. Szabó is presenting now a single-space montage involving various elements of his work: 3-D graphic works hung on walls, musical instrument sculptures, noise generators, spatial constructions.

Megnyitó: 1995. október 20-án, pénteken 17 órakor / Opening at 5 pm on Friday 20 October 1995
Megnyitja: D. Udvary Ildikó művészettörténész / Opening by Ildikó D. Udvary art historian
A megnyitón fellép a DekaDance és a Bp. Service / Participating in the opening: DekaDance and Bp. Service
A kiállítás rendezője: D. Udvary Ildikó / Curator: Ildikó D. Udvary

CLEMENS KALISCHER (USA) FOTÓMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA PHOTOS BY CLEMENS KALISCHER (USA)

1995. október 19 – november 19. / 19 October – 19 November 1995

A Massachussetts államban élő amerikai fotóművész 1948-ban kezdte el fotográfusi pályáját. Leginkább a természet, az építészet és a különféle etnikai csoportok sajátos életmódjának, szokásainak megjelenítése vonzza.

The American photographer, living in Massachussetts, began his career in 1948. The themes that fascinates him most include nature, architecture and the special way of life and customs of various ethnic groups.

Megnyitó: 1995. október 19-én, csütörtökön 17 órakor / Opening 5 pm on Thursday 19 October 1995
A kiállítás rendezője: Gelencsér Rothman Éva / Curator: Éva Gelencsér Rothman

KORTÁRS SZLOVÉN MŰVÉSZET CONTEMPORARY SLOVENE ART

1995. október 19 – november 19. / 19 October – 19 November 1995

A Műcsarnok szoborcsarnokában a ma legjelentősebbnek tartott, nemzetközileg is elismert, nagy részben az 50-es évek végén és a 60-as évek elején született generáció művészeinek munkáiból láthatunk válogatást. A kiállításon kilenc művész, illetve csoport mutatkozik be egy-egy erre a kiállításra készített installációval. A kiállítók között szerepel a nemzetközi színtéren nagy feltűnést keltett NSK (Neue Slovenische Kunst) képzőművészeti csoportja, az *Irwin* is. [Az NSK zenei formációjával, a *Laibach*-hal már találkozhatott a magyar közönség. Színházi csoportjukról, a *Red Pilot*ról (ma *Noordung*) sajnos csak legendák juthattak el Magyarországra.]

Irwin: *Chicken Box*

A selection of works from the most important and internationally recognized artists and groups on the present Slovene art scene will be shown in the apse of the Palace of Art. Each participant, most of whom born in the late 50s and the 60s, present an installation made especially for this space. The fine art section of the NSK (Neue Slovenische Kunst), *Irwin*, causing a great stir internationally, is also included. [The Hungarian audience has already had the chance to meet the musical section of NSK, *Laibach*. Unfortunately, only legends of their theatre group, the *Red Pilot* (today *Noordung*) have reached Hungary so far.]

Megnyitó: 1995. október 19-én, csütörtökön 18 órakor / Opening at 6 pm on Thursday 19 October 1995
A kiállítás rendezője: Zdenka Badovinac, Megyesi Zsuzsa / Curator: Zdenka Badovinac and Zsuzsa Megyesi

ERNST MÚZEUM

BUDAPEST VI., NAGYMEZŐ UTCA 8.; TELEFON: 341-4355
NYITVA: NAPONTA 10–18 ÓRÁIG, HÉTFŐN ZÁRVA / OPENING HOURS: 10 AM–6 PM MONDAY CLOSED
Belépődíj: 50 Ft; diákoknak, katonáknak, nyugdíjasoknak: 25 Ft; ingyenes nap: kedd
Admission: 50 HUF; for students, soldiers, pensioners: 25 HUF. Free entrance: Tuesday

LOSSONCZY TAMÁS KIÁLLÍTÁSA
EXHIBITION OF TAMÁS LOSSONCZY

1995. augusztus 25 – október 22. / 25 August – 22 October 1995

A 91 éves Lossonczy Tamás a magyar nonfiguratív művészet kiemelkedő alakja. A 20-as évek végén kezdett – az akkori Magyarországon jószerével unikális – absztrakt kísérletek után a 30-as évek végétől egy romantikus-expresszív hangütésű nonfiguratív piktúra képviselője. 1945 után az Európai Iskola, majd az Elvont Művészek magyarországi csoportjának tagja, egyrészt egy „minden pszichologikumtól mentes", autonóm képi nyelv kimunkálásán dolgozik, másfelől folytatja expresszív-szürrealista kompozícióinak sorozatát is. Az 50-es évek kényszerű kitérője után festészetében újra jelentkeznek, kiteljesednek és sajátos leágazásokkal gazdagodnak ezek a vonulatok. Az oeuvre a különböző kompozicionális problémák, színhasználati kérdések köré csoportosuló sorozatok mentén rendeződik.
A kiállítás a művész életművének több mint öt évtizedéből nyújt válogatást.

Tamás Lossonczy (91) is an outstanding figure of the Hungarian non-figurative painting. At the end of the 1920s, he experimented with abstraction which at that time was a unique endeavour in Hungary. From the late 30s, he was engaged with non-figurative painting with a romantic-expressive tone. After 1945, first as a member of the "European School", then that of the Hungarian group of "Abstract Artists", he tried to elaborate an autonomous visual language "free from psychological implications" on the one hand and on the other still working on his series of expressive-surrealistic compositions. After a forced detour of the 50s, the above-mentioned trends reappeared in his works, which in the course of time became more enriched. His oeuvre contains series which deal with problems of composition and with those of the use of colours.
The exhibition presents a selection of his works of the past five decades.

A kiállítás rendezője: Pataki Gábor / Curator: Gábor Pataki

HALÁSZ ANDRÁS (NEW YORK) KIÁLLÍTÁSA
EXHIBITION OF ANDRÁS HALÁSZ (NEW YORK)

1995. november 1 – december 3. / 1 November – 3 December 1995

Halász András fizikailag és szellemileg is nagy utat tett meg a hetvenes évek Budapestjétől a nyolcvanas évek New Yorkjáig, a fotó-koncept-installáció-performance-művészettől a festészetig. Témái – hiány, vallás, katonaság, biliárd, rulett, kártya, alkímia – jelzik ennek az útnak az állomásait, és ezek alkotják a retrospektív kiállítás fejezeteit. A kiállítással egy időben jelenteti meg a Műcsarnok a Halász Andrásról szóló monográfiát.

András Halász did a long way both physically and intelectually from the Budapest of the 70s to the New York of the 80s . He started with photo-conceptual-installation-performance art and eventually arrived at painting. His topics – absence, religion, the military, billiards, roulette, cards, alchemy – mark the stations of his jouney and are also chapters of this retrospective exhibition. The Palace of Art will publish a book on András Halász in tandem with the exhibition.

Megnyitó: 1995. november 1-jén, szerdán 19 órakor / Opening at 7 pm on Wednesday 1 November 1995
A kiállítás rendezője: Simon Zsuzsa / Curator: Zsuzsa Simon

DOROTTYA GALÉRIA

BUDAPEST V., DOROTTYA U. 8.; TELEFON: 118-3899
NYITVA: NAPONTA 10–18 ÓRÁIG, SZOMBATON 10–14 ÓRÁIG, VASÁRNAP ZÁRVA
OPEN: MONDAY – FRIDAY 10 AM – 6 PM, SATURDAY 10 AM – 2 PM SUNDAY CLOSED
A belépés díjtalan / No Admission

LENCSÉS IDA KIÁLLÍTÁSA
EXHIBITION OF IDA LENCSÉS

1995. szeptember 9-ig / Until 9 September 1995

„Az eredeti kiindulópontot a kitüntetések háromszögletű szalagjai adták. A klasszikus technika megtartásával, de a kísérletezés lehetőségével élve, tudatosan alakítom a különböző indíttatású motívumok ütköztetését. A szál új értelmet kap attól függően, hogy milyen kezek érintik meg. Lehetőségét érzem egy olyanfajta gobelinszövés kialakításának, ahol a festői és grafikai megjelenési módok is érvényre tudnak jutni."

Lencsés Ida

"Originally, the idea came from the triangular ribbons of decorations. Adhereing the traditional technique and experimenting at the same time, I consciously govern the confrontation of motifs of different inspirations. Each time, the thread acquires a new meaning depending on the hand it is touched by. I think there is a possibility to create a new kind of gobelin weaving in which painterly and graphic representations are also included."

Ida Lencsés

A kiállítás rendezője: Bálványos Anna / Curator: Anna Bálványos

VIVAN SUNDARAM (INDIA) / VIVAN SUNDARAM (INDIA)
A SHER-GIL ARCHÍVUM: INSTALLÁCIÓ / THE SHER-GIL ARCHIVES: INSTALLATION

1995. szeptember 14 – október 7. / 14 September – 7 October 1995

A kiállítás egy fotóalbum kivetítése, mely a művész nagynénjének, Amrita Sher-Gilnek a leveleire és nagyanyjának a családról készített fényképeire épül. A nosztalgikus hangulatú emlékeken keresztül feltárul előttünk egy indiai-magyar család világa.

The exhibition is the projection of a photo album based on the photographs of the family taken by the artist's grandmother and the letters written by his aunt, Amrita Sher-Gil. The nostalgic memories open the world of an Indian-Hungarian family.

Megnyitó: 1995. szeptember 14-én, csütörtökön 18 órakor / Opening at 6 pm on Thursday 14 September 1995
Megnyitja: Keserü Katalin művészettörténész / Opening by Katalin Keserü art historian
A kiállítás rendezője: Regős Andrea / Curator: Andrea Regős

BÓDY GÁBOR-EMLÉKKIÁLLÍTÁS
IN MEMORIAM GÁBOR BÓDY

1995. október 12 – november 4. / 12 October – 4 November 1995

A Műcsarnok Bódy Gábor halála után két évvel 1987-ben kiállítást rendezett munkássága előtt tisztelegve, s azzal a szándékkal, hogy életben tartsa szellemi örökségét.
Ezzel a kiállítással Bódy halálának 10. évfordulójára kívánjuk felhívni a figyelmet, és egyben csatlakozunk ahhoz a programsorozathoz, amely az évforduló hiánypótló és hiányt teremtő akaratát igyekszik demonstrálni.

In 1987, two years after Gábor Bódy's death, the Palace of Art made an exhibition to pay hommage to his oeuvre and foster his spiritual legacy. With this show, we would like to call the attention to the 10th anniversary of Bódy's death and to join the series of events which tries to demonstrate the anniversary's wish to emphasize and at the same time to eclipse his absence.

Megnyitó: 1995. október 12-én, csütörtökön 17 órakor / Opening at 5 pm on Thursday 12 October 1995
A kiállítás rendezője: Bachman Gábor / Curator: Gábor Bachman

OBJEKTFOTÓK / OBJECT PHOTOS
BUDAHELYI TIBOR KIÁLLÍTÁSA / EXHIBITION OF TIBOR BUDAHELYI

1995. november 8 – december 2. / 8 November – 2 December 1995

„Budahelyi Tibor külföldi útjain kezdett fotózni, felfedezett minden turista-antilátványt: jeleket, színfoltokat, szótöredékeket, jelentést vesztett információkat, számokat, amiket jelzésre festettek oda. (...) Az ő számára lettek újra fontossá azzal, hogy észrevette és más jelentésű lényeggé emelte őket, általa kaptak új funkciót. A talált motívum átlényegült és képpé szerveződött."

Misch Ádám

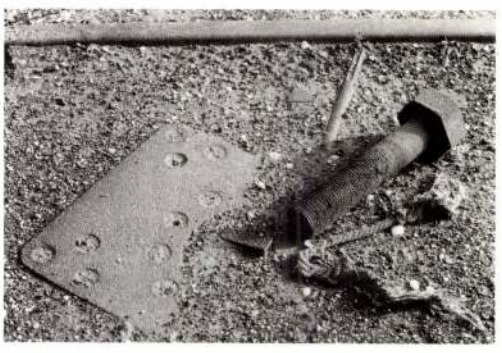

"Tibor Budahelyi began taking photos during his travels abroad, discovering every anti-tourist sight: marks, colour patches, fragments of words, information without meaning, painted numbers (...) He provided them with meaning and new functions again by noticing them. The found motif metamorphosed and became organized into a picture."

Ádám Misch

Megnyitó: 1995. november 8-án, szerdán 18 órakor / Opening at 6 pm on Wednesday 8 November 1995
A kiállítás rendezője: Bálványos Anna / Curator: Anna Bálványos

SAMU GÉZA: SZÁNKÓ / GÉZA SAMU: SLEDGE
szoboravatás / sculpture inauguration

Samu Géza (1947–1990) Munkácsy-díjas szobrászművész, a Magyar Művészetért Díj és a poszthumusz Életfa Díj tulajdonosa halálának ötödik évfordulójára a Műcsarnok azzal kíván megemlékezni, hogy felavatja Samu 1977–78-ban készült Szánkó című – újonnan restaurált – köztéri szobrát. Az avatóbeszédet Kő Pál szobrászművész tartja 1995. október 6-án 17 órakor a Műcsarnok Olof Palme sétány felöli füves területén.

The Palace of Art intends to commemorate the sculptor Géza Samu (1947–1990) – winner of the Munkácsy Prize, the Prize for Hungarian Art and holder of the posthumous Tree of Life Prize – on the fifth anniversary of his death by unveiling his newly reconstructed work Sledge (1977–78). The inaguration address will be held by the sculptor Pál Kő at 5 pm on Thursday 6 October 1995 on the left side of the Palace of Art (Olof Palme sétány).

VIDÉKI ÉS KÜLFÖLDI KIÁLLÍTÁSOK A MŰCSARNOK SZERVEZÉSÉBEN
EXHIBITIONS IN THE COUNTRYSIDE AND ABROAD ORGANIZED BY THE PALACE OF ART

Salamon-torony, Visegrád – Lois Viktor szobrászművész kiállítása
1995. augusztus 10-től szeptember 30-ig

Bukaresti Magyar Intézet – Hager Ritta textilművész kiállítása
1995. október 9-től

Helsinki Magyar Intézet – Soós Tamás festőművész kiállítása
1995. november közepétől

Salamon Tower, Visegrád – Viktor Lois: Sculptures
10 August – 30 September 1995

Hungarian Institute of Bucharest – Ritta Hager:Textiles
from 9 October 1995

Hungarian Institute of Helsinki – Tamás Soós: Scuptures
from the middle of November 1995

TÁRSMŰVÉSZETI RENDEZVÉNYEK A MŰCSARNOKBAN
ACCOMPANYING EVENTS IN THE PALACE OF ART

Élő Művészet sorozat
Szept. 6. 18 óra – Est a litván kortárs művészetről – Szerkeszti: Bojtár Endre
Szept. 15. 18 óra – Beszélgetés Pauer Gyulával
Szept. 16. 18 óra – „Indiai est" – Vivan Sundaram előadása: „A keret kitágítása – festmény, szobor, installáció"
Szept. 22. 18 óra – Utak / lehetőségek egy kiállítás dokumentálásában – Találkozás és beszélgetés a „80-as évek – Képzőművészet" kiállító művészeivel
Okt. 27. 18 óra – Beszélgetés Mengyán Andrással
Okt. 28. 18 óra – „Távolság" – Beöthy Balázs, Sibylle Hofter és Pereszlényi Rolland estje
Nov. 3. 18 óra – „Mi újság az e-mail árnyékában?" – Halász András előadása a festészetről

Videoművészet a világban (sorozat)
1995. okt. 11.
„IN SIGHT – Media Art from the Middle of Europe" összeállítás a lengyel, magyar, szlovén és román videoművészetről.
Ez a program Torontóban az YYZ Gallery Artists' Qutletben is látható.

Filmklub – Filmművészet és képzőművészet
Szept. 12. 18 óra – Moholy-Nagy László: Nagyvárosi cigányok,
Tóth János: Örökmozi
Szept. 19. 18 óra – Huszárik Zoltán: Elégia, Szindbád
Szept. 26. 18 óra – Szentjóby Tamás: Kentaur;
Hajas Tibor: Öndivatbemutató; Najmányi László: A császár üzenete
Okt. 3. 18 óra – Erdély Miklós: Tavaszi kivégzés; Álommásolatok,
Okt. 10. 18 óra – Maurer Dóra: Triolák, Önkénytelen mozgások (kisfilmek); Tímár Péter: Mozgókép-analízis, Vizus, Privát történelem
Okt. 17. 17 óra – Bódy Gábor: Psyché I–II–III.
Okt. 24. 18 óra – Jeles András: Álombrigád;
Vasárnap gyönyöre, Félálom (főiskolás filmek)
Okt. 31. 18 óra – Xantus János: Diorissimo, Női kezekben, Rocktérítő
Nov. 7. 18 óra – Monory Mész András: Meteo, Emlékek egy városról
Nov. 14. 18 óra – Kamondy Zoltán új filmje
Márton László: Tudatalatti megálló
Nov. 21. 18 óra – Sőth Sándor: Szárnyas ügynök
Nov. 28. 18 óra – Enyedi Ildikó: Az én XX. századom;
Téli hadjárat, Hipnózis, Vakond, Flirt (kisfilmek)
Dec. 5. 18 óra – Szirtes András: Sade márki élete; Madarak, Hajnal (kisfilmek)
Dec. 12. 18 óra – Grünwalsky Ferenc: Vadevezősök; Galántai György: Bélyegfilm; Legéndi – Türk – Tóth – Baranyai – Vető – Beke: Experanima
Dec. 19. 18 óra – Birkás Ákos, Peternák Miklós, Sugár János és Gábor Áron kisfilmjei

Mítoszok és rítusok régen és ma I.
Okt. 18–19. 16–21 óra – Latin-Amerika
A kortárs művészet jobb megértését kívánja elősegíteni most induló sorozatunk, ahol elméleti szakemberek (antropológusok, néprajzosok, irodalmárok, esztéták, művészettörténészek stb.) és alkotó művészek találkoznak a nagyközönséggel. Bár a szakmai előadások, dia- és videovetítések, térben és időben széles spektrumot ölelnek fel, így is csak ízelítőt adhatunk Latin-Amerika gazdag, sokszínű, rendkívül összetett kulturális hagyományaiból. A kétnapos programot élő zene, a Los Gringos együttes eredeti Andok népzenei koncertje, performance és kerekasztal-beszélgetés teszi teljessé. Programunk célja, hogy a Hispán népek napja (október 12.) ne csak az Újvilág, illetve az ibér kultúra, hanem valamennyiünk ünnepe legyen.

A Titanic Filozofikussági Művészetelőre Iskola programjai
Okt. 12. 19 óra – Barna Róbert: A kifejezés mint megértés
Nov. 16. 19 óra – Szilágyi Ákos: Szittyaszótyár – posztfeszty körkép;
Ármos Ózon – Szécsi András: A hiányról
Dec. 14. 19 óra – Titanic őscserélők: saját ellenpontjaink

A Műcsarnok és a British Council közös programja
Okt. 1. 18 óra – Fiatal skót művészek video- és diavetítéssel egybekötött előadása

Folyóirat-olvasó klub
Szept. 28., okt. 26., nov. 9., nov. 23. – Estek a Törley Teremben
A Műcsarnok könyvtárában működő Folyóirat-olvasó klub mintegy 60 magyar és külföldi kulturális folyóirata áll a könyvtárlátogatók rendelkezésére nyitvatartási idő alatt. A Törley Teremben rendezett esteken egy-egy folyóirat szerkesztőségének és szerzőinek bemutatkozására kerül sor, illetve egy-egy tematikus szám kapcsán vitaestet rendezünk.

Live Art Series
6 Sept. 6 pm: On Lithuanian Art. Moderator: Endre Bojtár
15 Sept. 6 pm: Artist's talk: Gyula Pauer
16 Sept. 6 pm: "Indian night" – including a lecture by Vivan Sundaram titled "Stretching the frames – painting, sculpture, installation"
22 Sept. 6 pm: Roads / possibilities in documenting an exhibition. Meeting and talk with the artists participating in the exhibition "Hungarian Art of the Eighties"
27 Oct. 6 pm: Artist's talk: András Mengyán
28 Oct. 6 pm: "Distance". An evening with Balázs Beöthy, Sybille Hofter and Rolland Pereszlényi
3 Nov. 6 pm: "What's the news in the shadow of e-mail?" András Halász's talk on painting

World Video Art (series)
11 Oct. 1995: in YYZ Gallery – Artists' Qutlet in Toronto, the review of Polish, Hungarian, Slovene and Rumanian video art entitled "IN SIGHT – Media Art from the Middle of Europe" will be shown. This selection is presented at the Palace of Art at the same time.

Film Club – Film and Visual Arts
12 Sept. 6 pm – László Moholy-Nagy: Urban Gypsies
János Tóth – Eternal Movie
19 Sept. 6 pm – Zoltán Huszárik: Elegy, Sindbad
26 Sept. 6 pm – Tamás Szentjóby: Centaur; Tibor Hajas: Self-Fashion Show; László Najmányi: The Message of the Emperor
3 Oct. 6 pm – Miklós Erdély: Spring Execution, Dream Copies
10 Oct. 6 pm – Dóra Maurer: Vials, Spontaneous Motions (short films); Péter Tímár: Motion Picture Analysis, Vizus, Private History
17 Oct. 5 pm – Gábor Bódy: Psyche I–II–III.
24 Oct. 6 pm – András Jeles: Dream-Brigade, Sunday Delight, Doze
31 Oct. 6 pm – János Xantus: Diorissimo, In Female Hands, Rock-Converter
7 Nov. 6 pm – András Monory Mész: Meteo, Reminiscences of a Town
14 Nov. 6 pm – Zoltán Kamondy's latest film
László Márton: Subconcious Halt
21 Nov. 6 pm – Sándor Sőth: Winged Agent
28 Nov. 6 pm – Ildikó Enyedi: My 20th Century; Winter Crusade, Hypnosis, Mole, Flirt (short films)
5 Dec. 6 pm – András Szirtes: Life of the Marquis of Sade; Birds, Dawn (short films)
12 Dec. 6 pm –Ferenc Grünwalsky: Wild Rowers; György Galántai: Stampfilm; Legéndi – Türk – Tóth – Baranyai – Vető – Beke: Experanima
19 Dec. 6 pm – Short films by Ákos Birkás, Miklós Peternák, János Sugár, Áron Gábor

Myths and Rites Then and Now /I/
18–19 Oct. 16–21 pm Latin America
The series launched now is devised to help understand contemporary art. Theorists (anthropologists, ethnographers, literary scholars, aesthets, art historians, etc.) and artists meet the public. Though the lectures, slide and video projections cover a wide spectrum in space and time, only a glimpse on the rich and complex cultural heritage of Latin America can be offered.
The two-day-program include live music – a concert of Andean folk music by the Los Gringos band, a performance and a roundtable discussion. We hope that with this programme the Day of Hispanian Peoples (12 October) will not only be a feast of the New World and the Iberian culture, but of all of us.

Programmes of the Titanic Philosophistic Art Ahead School
12 Oct. 7 pm: Róbert Barna: Expression as Understanding
16 Nov. 7 pm: Ákos Szilágyi: Scythian Dictionary – Post-Feszty Panorama; Ózon Ármos – András Szécsi: On Shortage
14 Dec. 7 pm: Titanic Prime Exchangers: Our Own Counterpoints

Programme of the British Council in cooperation with the Palace of Art
1 Oct. 6 pm: young Scottish artists' talk on Scottish contemporary art (video and slide projection)

Periodical Reading Club
28 Sept, 26 Oct., 9 and 23 Nov. – Club Meetings in the Törley Room
In the periodical reading room of the Libraray of the Palace of Art, more than 50 Hungarian and foreign art and cultural magazines are available from 10am to 6pm (Mon-Fri).The Club Meetings let the readers meet and talk to the editors, writers and critics of one review each time.

MÚZEUMPEDAGÓGIA / MUSEUM EDUCATION

Tárlatvezetések gyerekeknek
Kovács Attila, Lossonczy Tamás és Mengyán András kiállításához
További információk: Tel: 343-7401

Kiállításokhoz kapcsolódó foglalkozások
Szept. 24. 10–12 óra – Üvegszobrászat
Okt. 1. 10–12 óra – Klasszikus szövés
meghívott vendég: Lencsés Ida textilművész

Műcsarnok Gyermekstúdió
Minden vasárnap (10–12 óra) – Kalmár István, Sinkó István,
Szabics Ágnes képzőművészek vezetésével

Szimpózium
Okt. 21. 10–13 óra – Szimpózium az iskolán kívüli művészeti nevelésről

Guided Tours for Children
of the exhibitions by Attila Kovács, Tamás Lossonczy and András Mengyán. For more information call: 343-7401/137

Accompanying Programmes
24 Sept. 10–12 am: Glass Sculpture
1 Oct. 10–12 am: Classic Weaving
guest: Ida Lencsés, textil artist

Palace of Art Children's Studio
Sunday 10–12 am – led by visual artists István Kalmár, István Sinkó and Ágnes Szabics

Symposium
21 Oct. 10 am–13 pm: Symposium on non-institutional art education

TÁRLATVEZETÉS / GUIDED TOURS

Tárlatvezetés igényelhető a Műcsarnok Kiállítási osztályán. További információk: tel: 343-4915, 343-9041, fax : 343-5205, 343-3235

Requests for guided tours can be made at the Exhibition Department of the Palace of Art. For more information call: 343-4915, 343-9041 or fax: 343-5205, 343-3235

KÖNYVTÁR ÉS ARCHÍVUM / LIBRARY AND ARCHIVES

A Műcsarnok könyvtára hétfőtől péntekig 10-től 18 óráig várja az olvasókat. Bejárat a Dózsa György úti hátsó portán át.

The Library of the Palace of Art is open from Monday to Friday from 10 am to 6 pm. Entrance through the back door in Dózsa György út.

SOROS ALAPÍTVÁNY KORTÁRS MŰVÉSZETI KÖZPONT – BUDAPEST
SOROS CENTER FOR CONTEMPORARY ARTS – BUDAPEST

A Műcsarnok épületében működő alapítvány kortárs művészeti dokumentumtára munkanapokon 9-től 17 óráig látogatható előzetes bejelentkezés alapján (telefon: 343-5379). Bejárata a hátsó portánál.

The archives of the SCCA may be visited for research purposes from 9 am to 5 pm every weekday, upon preliminary appointment (343-5379) in the building of the Palace of Art. Access through the back entrance.

TÖRLEY
HAGYOMÁNY ÉS MINŐSÉG 1882 ÓTA
TÖRLEY PEZSGŐGYÁR • HUNGAROVIN RT.

MŰCSARNOK / PALACE OF ART

1146 BUDAPEST, DÓZSA GYÖRGY ÚT 37.

TELEFON: 343-7401

FAX: 343-5205

1995 ŐSZ AUTUMN

Műcsarnok
Ernst Múzeum
Dorottya Galéria

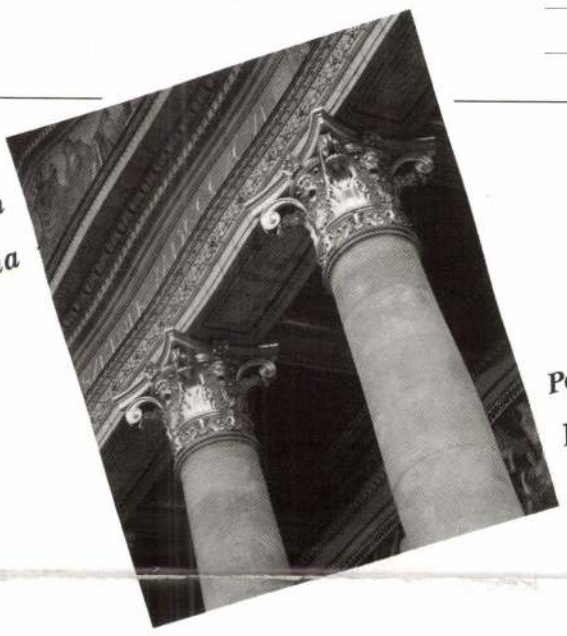

Palace of Art
Ernst Museum
Dorottya Gallery

MŰCSARNOK / PALACE OF ART

BUDAPEST XIV., HŐSÖK TERE; TELEFON: 343-7401
NYITVA: NAPONTA 10–18 ÓRÁIG, HÉTFŐN ZÁRVA / OPENING HOURS: 10 AM–6 PM MONDAY CLOSED
Belépődíj: 100 Ft; diákoknak, katonáknak, nyugdíjasoknak: 50 Ft; ingyenes nap: kedd.
Admission: 100 HUF; for students, soldiers and pensioners: 50 HUF. Free entrance: Tuesday

PITTURA / IMMEDIA

FESTÉSZET A 90-ES ÉVEKBEN A MEDIALIZÁLT ÉS KONTEXTUALIZÁLT VIZUALITÁS KÖZÖTT
PAINTING IN THE 90S BETWEEN MEDIATED VISUALITY AND VISUALITY IN CONTEXT

1995. szeptember 5 – október 1. / 5 September – 1 October 1995

Ez év márciusában volt látható Grazban az a Peter Weibel által kigondolt és válogatott nemzetközi kiállítás, melyet most a budapesti közönség is megtekinthet.
Weibel meghatározása szerint a „90-es évek új festészete egy dialektika eredménye, melynek egymást követő fázisai: a közvetlenség, a medializáltság és az immedializáltság. A jelen posztmediális festészetét jelölő Immedia kifejezés tehát a történeti közvetlenség (immediate) és a nem-media (Im-Medien) közötti ambivalenciaként értelmezendő. Immedializálásnak azt a folyamatot nevezem, amely különböző médiumokon keresztül végül is festményt eredményez, és amely a vizualitás kérdését új megvilágításba helyezi. A festészet nincs tovább alárendelve a médiumoknak, hanem felhasználja és túllépi azokat. Ez a posztmediális festészet, amely a művészettörténeti és technikailag medializált festészet reflexióját jelenti, létrehoz egy új, második rendbéli közvetlenséget.
A kiállításon 82 művész 120 alkotása látható. A tájékozódást angol – német nyelvű katalógus segíti.

The international exhibition PITTURA/IMMEDIA, shown now in the Palace of Art, conceived and selelcted by Peter Weibel, was on display in Graz in March this year.
According to Peter Weibel, new painting in the 90s is the result of a three-phase, dialectical development. "A phase of immediacy is followed by a phase of mediation, which is finally followed by demediation, of im-mediation. The term "immedia" has been chosen to express the ambvivalence inherent in much of today's postmedial painting which seems to be caught between historic immediacy and present mediation. "Immediation" I call the process of going through different media before ending with a "painting" again and rethinking the question of the visual. Painting is no longer seen as inferior or subservient to the mass media, but felt to be able to transcend them. As a reflexion of art forms which are mediated through art history and technology, post-medial painting creates a new second-order immediacy."
120 works by 82 artists are exhibited in the show. A catalogue in English and German is available to assist the viewing public.

Megnyitó: 1995. szeptember 5-én, kedden 18 órakor / Opening at 6 pm on Tuesday 5 September 1995
Megnyitja: / Opening by Peter Weibel
A kiállítás rendezője: Peter Weibel és Fabényi Julia / Curator: Peter Weibel and Julia Fabényi

SZINTETIKUS SZEKVENCIÁK / SYNTHETIC SEQUENCES 1968–1995

KOVÁCS ATTILA FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA / EXHIBITION OF ATTILA KOVÁCS

1995. szeptember 8 – október 15. / 8 September – 15 October 1995

Kovács Attila, 1964-ben az NSZK-ba települt képzőművész, 1984 óta felváltva dolgozik itthon és Kölnben. Az egyik legkövetkezetesebb művész, aki a művészet és a tudomány viszonyát firtatva, meditatív hozzáállásával egzakt konstrukciók létrehozásán fáradozik.
Jelen kiállítása – talán az eddigi legnagyobb Magyarországon – jó néhány, erre az alkalomra készülő művet sorakoztat fel.

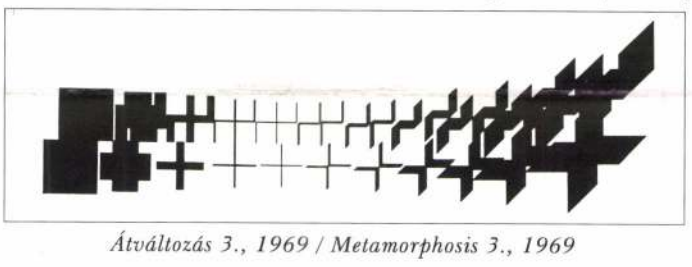

Átváltozás 3., 1969 / Metamorphosis 3., 1969

Attila Kovács, Hungarian visual artist, living in Germany since 1964, has been working alternately in Hungary and Cologne since 1984. He is one of the most consistent artists whose main aim is to create exact constructions examining the relation of art and science from a meditative platform.
In this show – probably his largest ever in Hungary – he exhibits several works which are made especially for this occasion.

Megnyitó: 1995. szeptember 8-án, pénteken 19 órakor / Opening at 7 pm on Friday 8 September 1995
Megnyitja: dr. Lotz Károly Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi miniszter
Opening by H. E. dr. Károly Lotz Minister for Transport, Communication and Water Management
A kiállítás rendezője: Jerger Krisztina/ Curator: Krisztina Jerger

TENDENCIÁK A KORTÁRS LITVÁN MŰVÉSZETBEN 3 AGENDAS: CONTEMPORARY LITHUANIAN ART

1995. szeptember 6 – október 1. / 6 September – 1 October 1995

A kiállítás a Műcsarnok három termében a kortárs litván művészet három alapvető formáját mutatja be. Az emigránsok művészetét az Amerikában élő Kazys Varnelis – a 60-as évek Chicagójának művészi világát tükröző – absztrakt festményei képviselik; a késő modernista tendenciákat a POST ARS csoport Busz című installációja reprezentálja, mely a káosz, a happening és az underground kultúra elemeit egyaránt hordozza. A fiatal generáció művészetét Gediminas Urbonas alkotásain keresztül ismerheti meg a közönség. Kőszobrai a budapesti tárlaton láthatók először együtt.

In three rooms of the Palace of Art, three major forms of Lithuanian art are presented. Art in emigration is represented by the abstract paintings of Kazys Varnelis, Lithuanian artist living in the USA, which reflects the art world of Chicago in the 60s. The late modernist tendencies are visualized by the installation entitled Bus by the POST ARS group involving elements of chaos, happenings and underground culture. The works of the upcoming generation are represented by Gediminas Urbonas. The Budapest exhibition is the first to present his stone sculptures at one place as a whole unit.

Megnyitó: 1995. szeptember 6-án, szerdán 18 órakor / Opening at 6 pm on Wednesday 6 September 1995
Megnyitja: D. Udvary Ildikó művészettörténész / Opening by Ildikó D. Udvary art historian
A kiállítás rendezője: Kęstutis Kuizinas, a Litván Kortárs Művészeti Központ igazgatója és Regős Andrea művészettörténész
Curator: Kęstutis Kuizinas Director of the Centre of Contemporary Lithuanian Art and Andrea Regős art historian

REJTŐZKÖDŐ LÉLEK / CONCEALING SOUL

1995. október 5 – október 8. / 5 October – 8 October 1995

A Nemzetközi Kifejezés-Pszichopatológiai Társaság (SIPE) idén a Műcsarnokban rendez háromnapos konferenciát. A konferencia időtartama alatt nemzetközi válogatást láthatunk különféle iskolák és műhelyek munkáiból. A kiállítás a vizuális közlés pszichológiai értelmezhetőségét és terapeutikus szerepét igyekszik feltárni. Az idei konferencia fő témája a gyermekkori rajzok jelentőségének vizsgálata.

The International Colloquium of Psychopatology of Expression (SIPE) holds a three-day-conference in the Palace of Art this year. An international selection of works of different approaches and schools will be shown in three rooms of the Palace of Art during the conference. The exhibition draws its attention to the therapeutic application of art and the possibilities of psychological analysis of visual communication. The main topic of the conference is the significance of children's drawings.

Megnyitó: 1995. október 4-én, szerdán 17 órakor / Opening at 5 pm on Wednesday 4 October 1995
A kiállítás rendezője: dr. Hárdi István és Megyesi Zsuzsa / Curator: dr. István Hárdi and Zsuzsa Megyesi

ÉLETÜNK

MŰMELLÉKLET • 2004

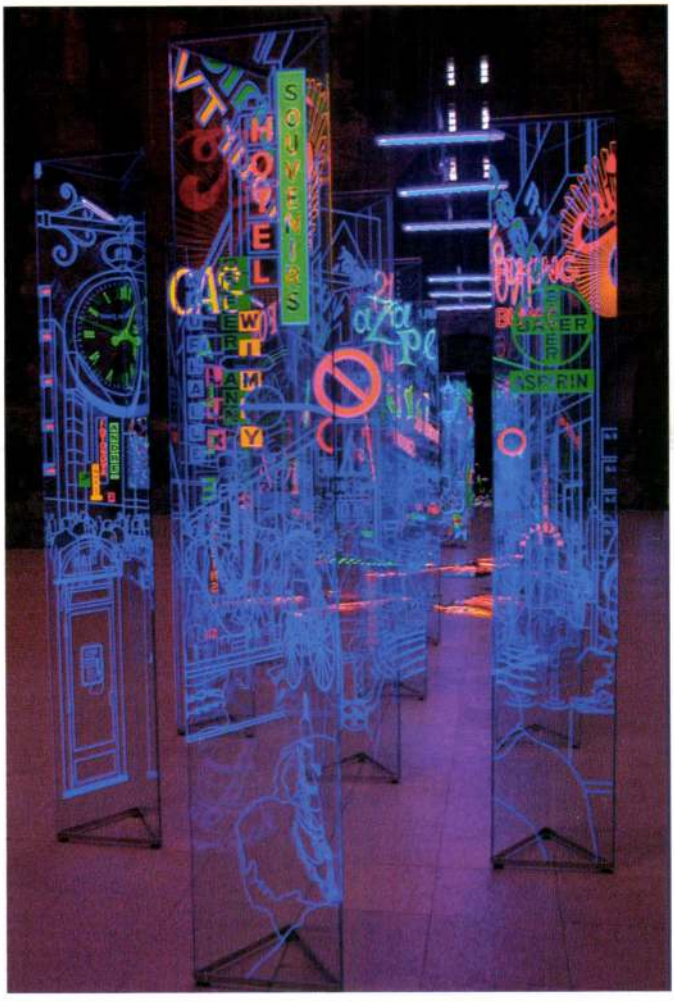

MENGYÁN ANDRÁS

MENGYÁN ANDRÁS (Békéscsaba, 1945. március 26.)
(foto: Szelényi Károly)

Címlapon: Utca 4 (installáció)

„VARÁZSOS RACIONALISTA"

Ezt a minősítést Kovács Péter ragasztotta MENGYÁN ANDRÁSRA, mintegy „racionális irracionalizmusát" is aposztrofálandó. Valójában inkább a címben szereplő jellemzés illik a lassan hatvan esztendős művészre, mivel – azt gondolom – munkái, elgondolásai nagyon is megfelelnek a matematika és a geometria racionális követelményeinek, hiszen olyan strukturális képépítés az övé, amely ezt a szerkezetességet a látvány szintjén is hangsúlyozza, esetenként harsányan hírdeti. Ennek megfelelően, valamint alkotásainak másik markáns jellemzőjét szintúgy kalkulálva, inkább strukturális geometriának nevezném sajátos világát, amelyben az elemsorolás, a permutáció, a dimenzionális játék bír szembeötlő jelentőséggel még azokban az esetekben is, amikor a „formatöredékek" véletlenszerűsége áll össze úgyszólván fraktálos rendbe. Egyáltalán nem erőltetett idecitálnunk ezeket a – mondhatni – tudományos fogalmakat, mivel Mengyán formakutatásai meg is célozzák a tudományosságot, beregeni (Norvégia) katedráján kiérlelt tananyagként mutatkoznak meg hallgatói előtt.

A formamódosulások kérdésének körüljárása után mindinkább a tér problematikája kezdte festőnket izgatni. Pontosabban különböző terek lehetséges összefüggései, a vélt vagy valós dimenziók bonyolult konstrukciói. Természetesen egy virtuális világ keretein belül, hiszen a kétdimenziós festészet, vagy a háromdimenziós plasztika a fenti szempontból merő virtualitás, voltaképpen már az ötödik dimenzió sem jeleníthető meg valóságosan, legföllebb szimbolikusan, mint egy idegen tér (idő? egyéb?) behatolása a kép, a plasztika sajátlagosan virtuális terébe. Nos, Mengyánt nem is egyszerűen ezek bonyodalma érdekli, annál inkább olyasféle kérdések, hogy vajon mindaz, ami a mi világunkban (ismert dimenzióink között) rendnek tűnik föl szemünkben (netán rendszernek), az egy másik világban (más dimenziók által leírt térben) akár esetlegességnek, káosznak is tetszhet. Újabb festményei (részben plasztikái) hordozzák ezeket a feszültségeket, már-már entrópikus tanulságokat sejtetve a rendszerek haláláról.

Van egy árulkodó műve Mengyánnak, amely alkalmasint kulcsa lehet újabb munkái megfejtésének. Utca a címe a 2001–2003 között keletkezett hármasnak, anyaga pedig festett üveg. Mintha az üvegek jelölnének ki újabb és újabb tereket, amelyek azonban az átlátszóság folytán, a rájuk festett jelek kapcsolódása által akár egyetlen térnek is tekinthetők: a Bayer aszpirin, a várakozni tilos tábla, a pavilonbelsők egymásra vonatkoznak, egyazon létezés szinte emblematikus jelei. Ez a kulcs-mű mintha azt sugallná, a valóságos létezés bonyodalmai más és más erőterekben bontakoznak ki, magunk azonban egységükben tapasztaljuk, vagy olykor csak sejtjük meg őket.

FÁBIÁN LÁSZLÓ

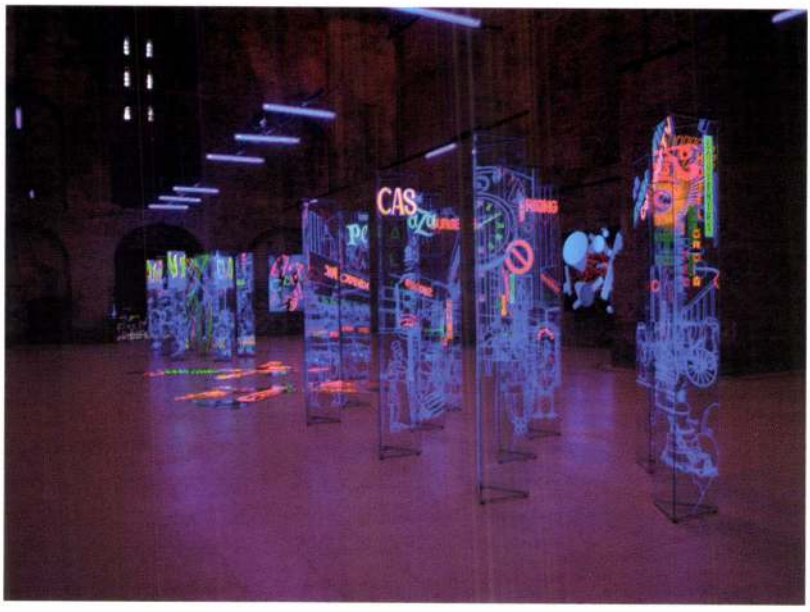

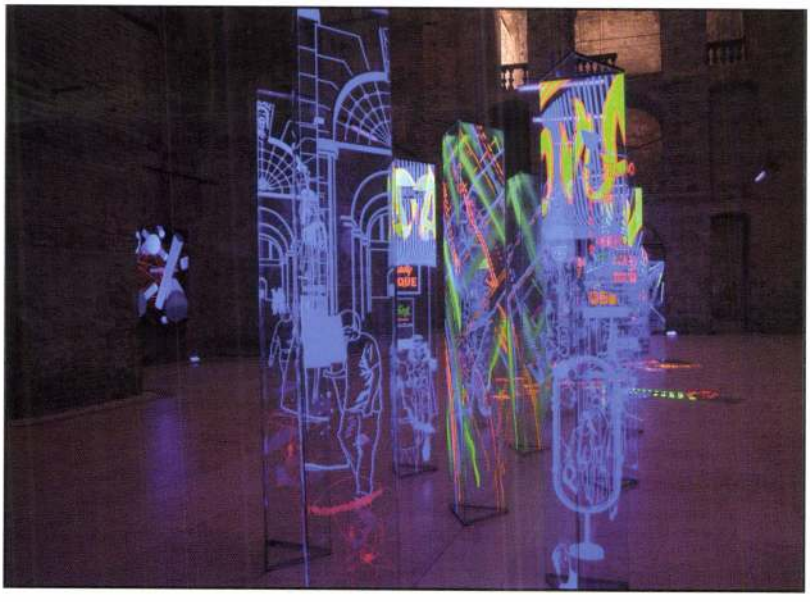

Utca 1, 3.

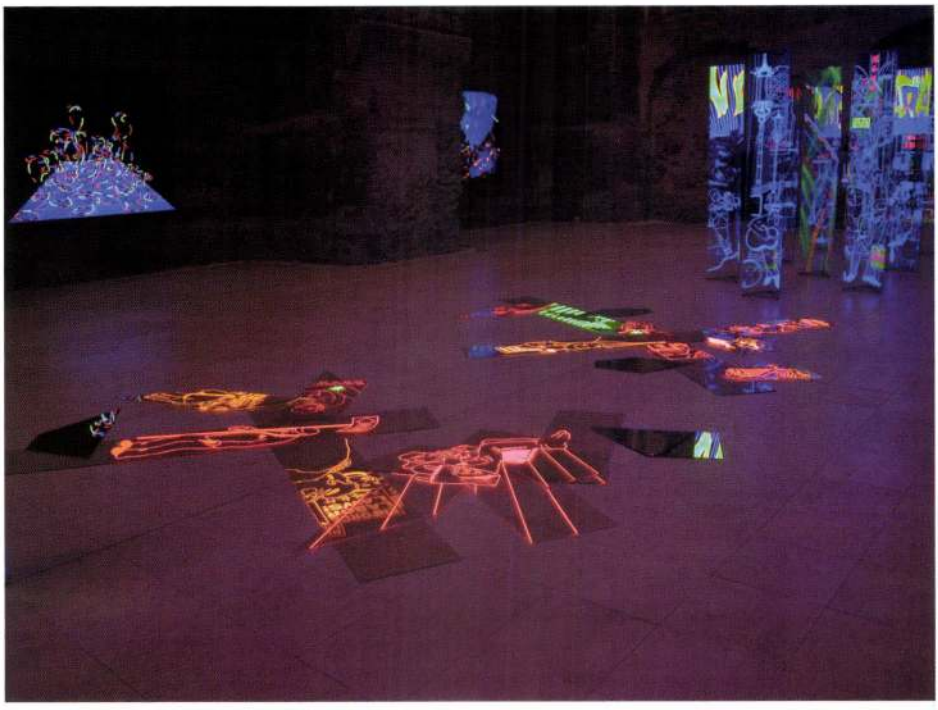

Utca 2, kiállítás részlet (Kiscelli Múzeum 2003)

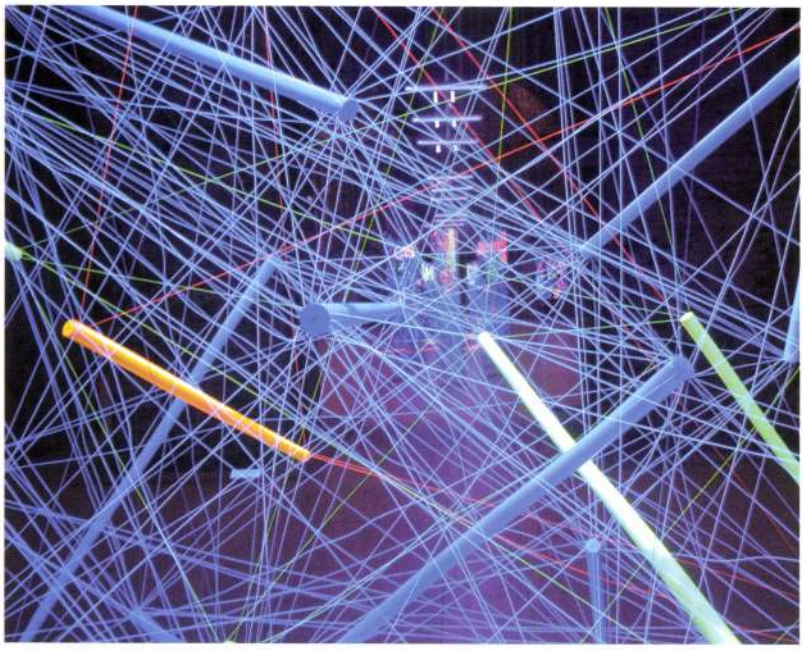

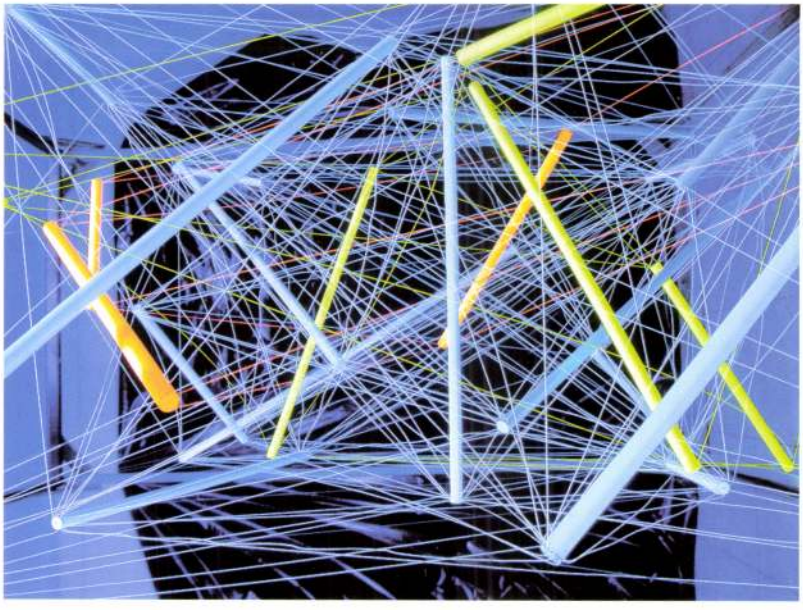

17 dimenziós ikertér (részlet)

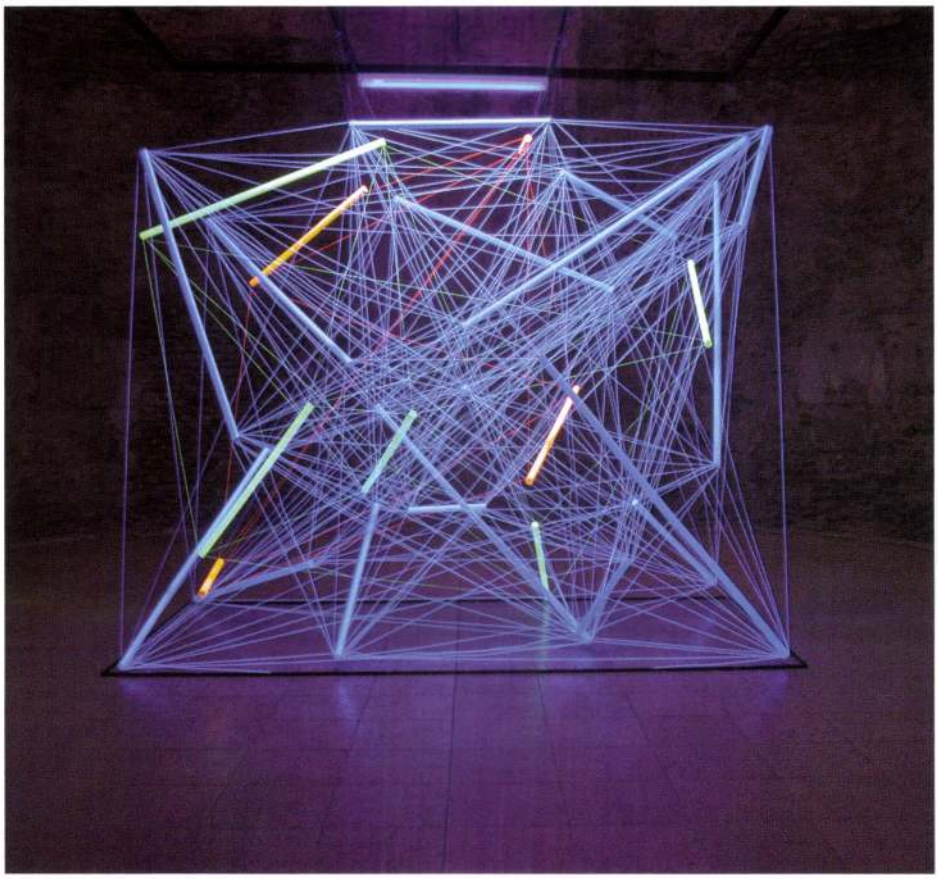

17 dimenziós ikertér (Kiscelli Múzeum 2003)

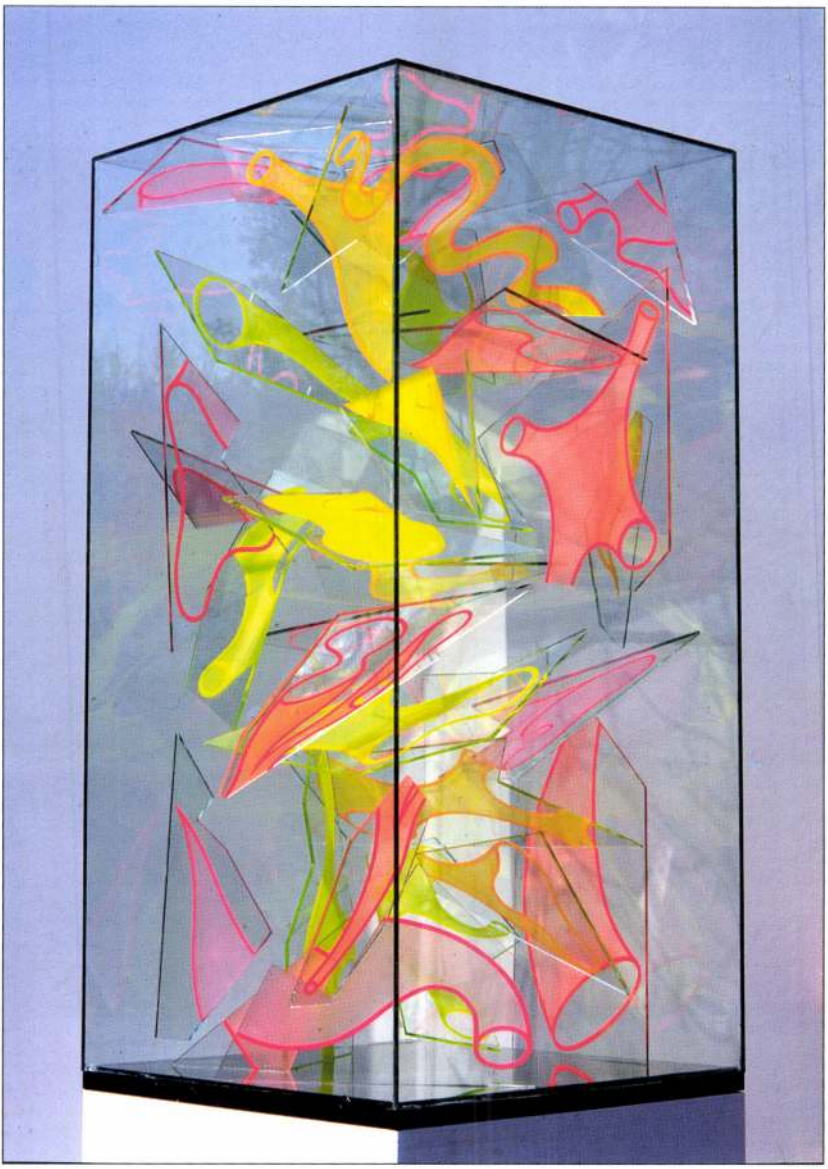

Forma ellentétek

8

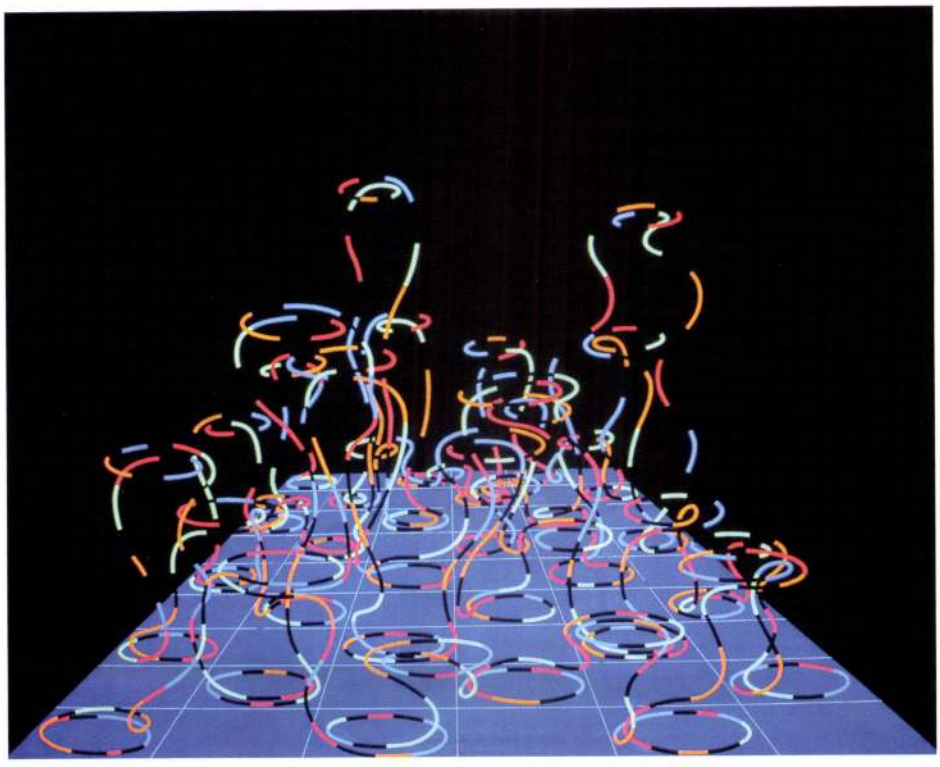

Megszakított folytonosság

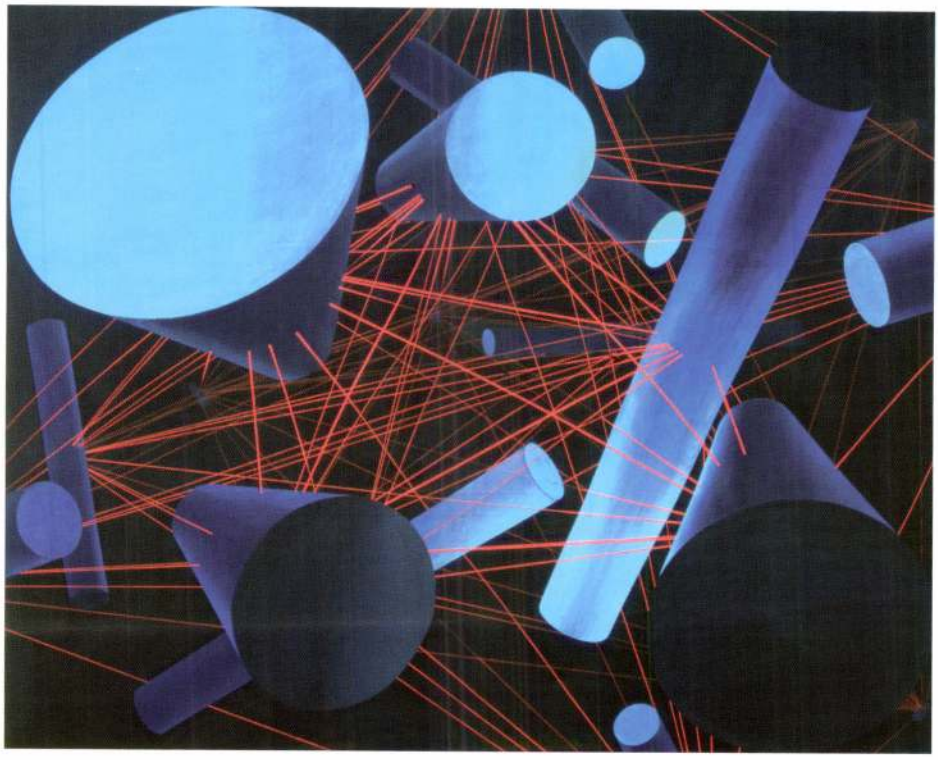

16 dimenziós tér

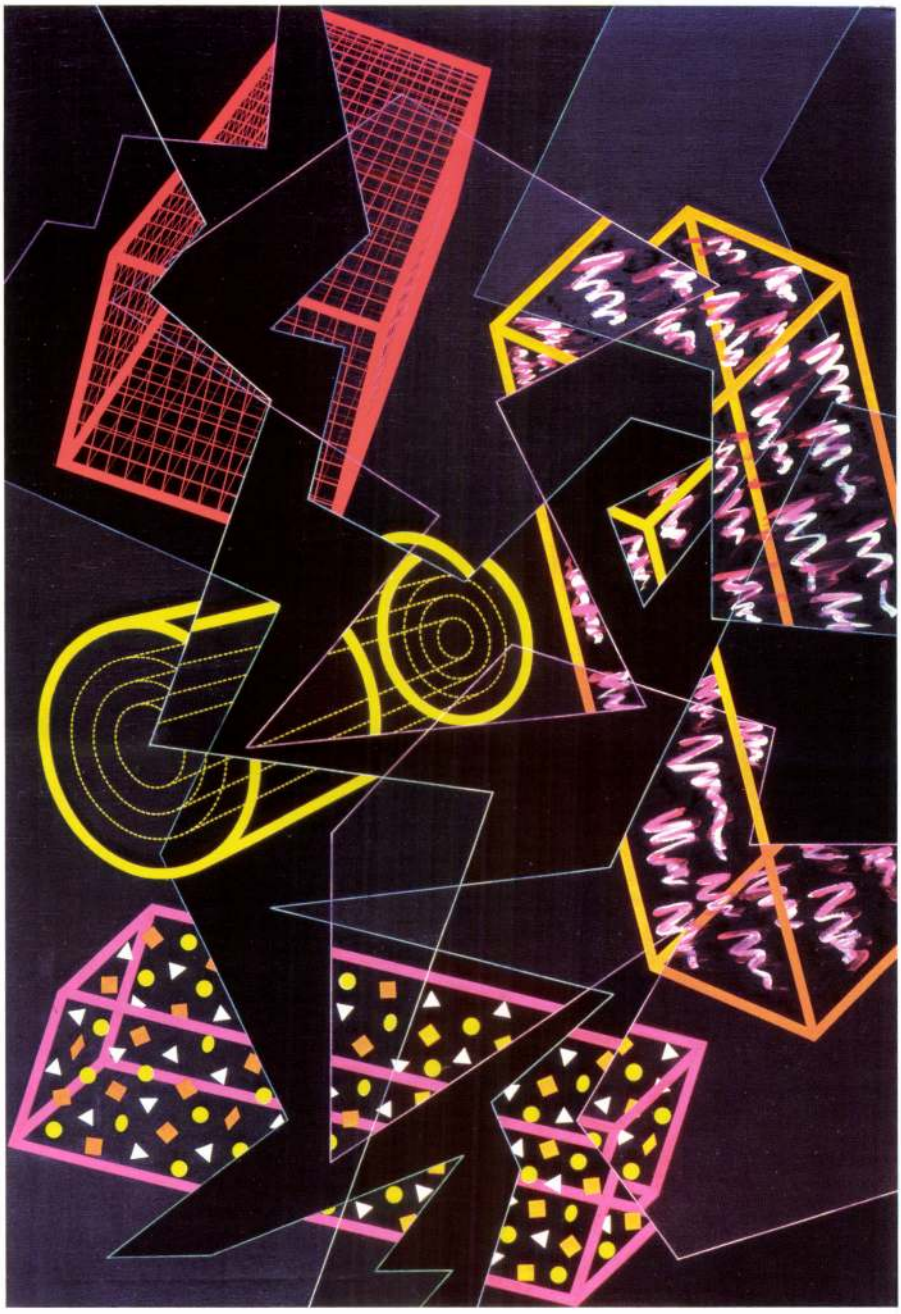

Cím nélkül

12

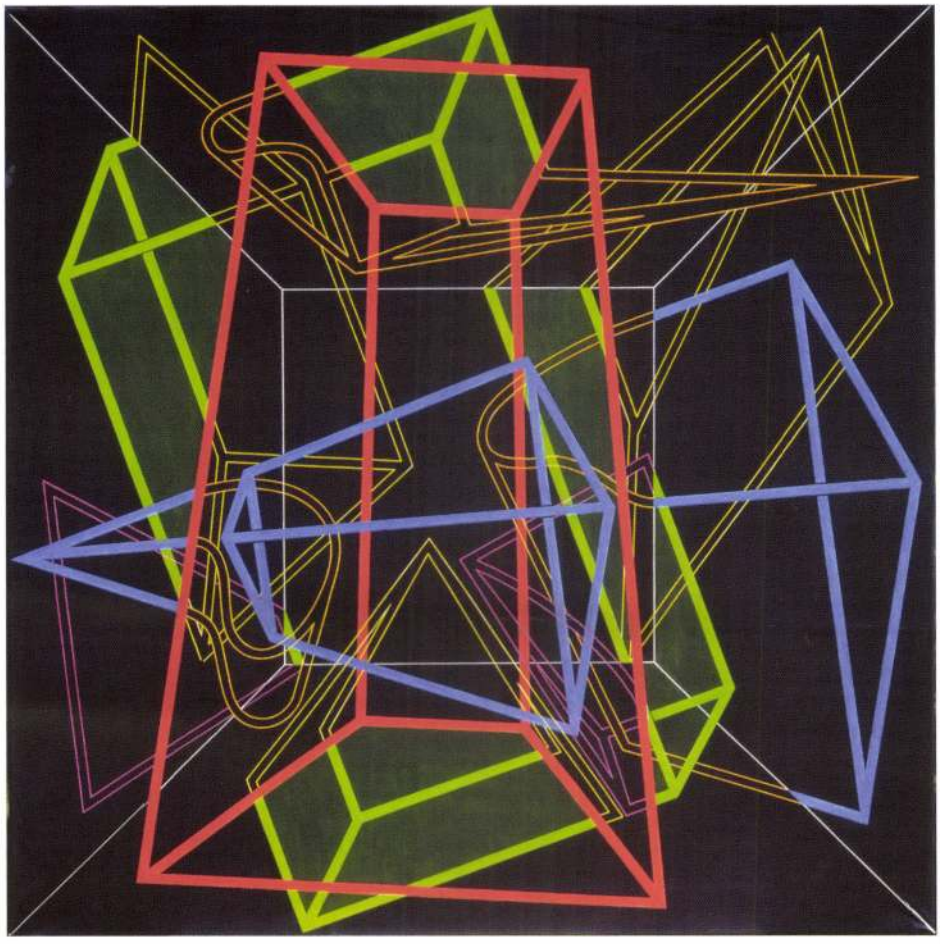

Installáció három formára

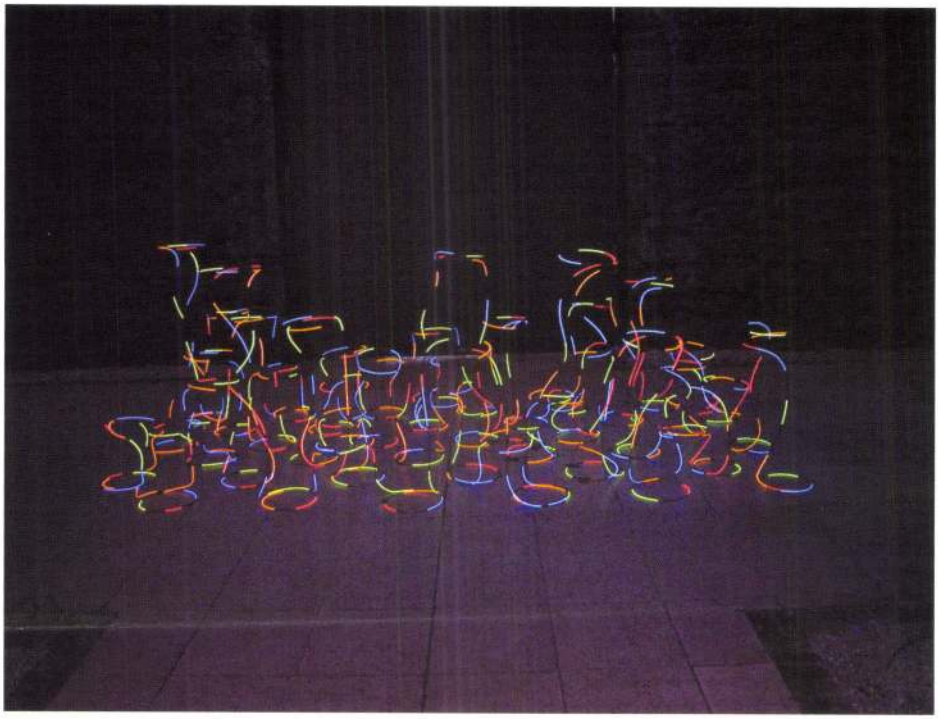

Megszakított folytonosság (installáció)

HANGALAKZATOK:

a Hanga Kiadó 2003-as tavaszi-nyári „kollekciója"

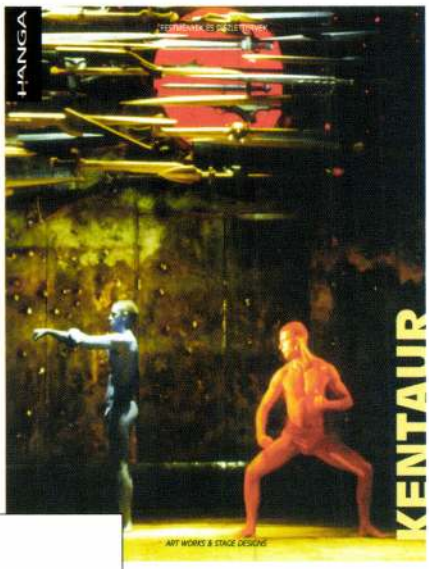

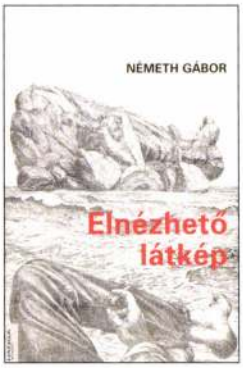

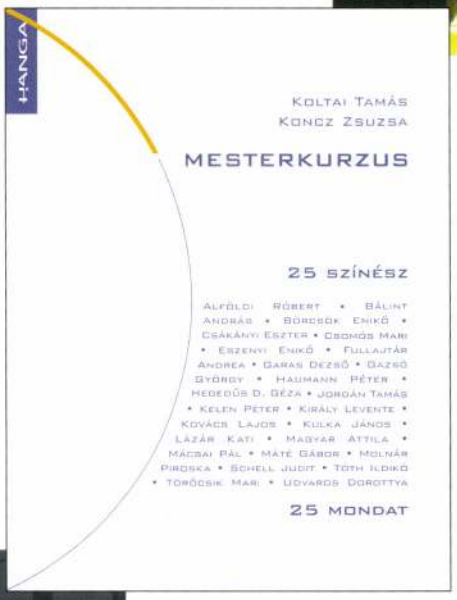

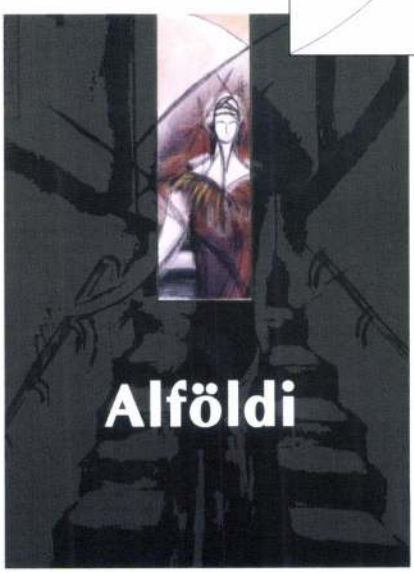

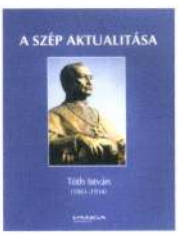

HANGA KIADÓ

További információ: Hanga Kiadó
1089 Budapest, Reguly Antal u. 21.
Tel.: 210-6829, tel./fax: 210-6811

,MENGYÁN JÁNOS

PATAKI Gábor: A székesfehérvári István Király Muzeum uj állandó kiállitása. = Uj Müvészet, II.évf.1.sz. 1991 24.p.

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Pál Mengyán

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1982 MÁR 15

1021

Galerie Levy Hamburg

Moderne bildende Kunst aus Ungarn

In Rahmen der Veranstaltungsreihe „Ungarn in Hamburg" zeigt die Galerie Levy den Einwohnern und Gästen der Hansestadt vom 22. März bis 11. April einen anschaulichen Querschnitt der modernen ungarischen bildenden Kunst. Das repräsentative Material stammt aus dem König-Stephan-Museum der 60 km südwestlich von Budapest gelegenen Stadt Székesfehérvár. Von dem unermüdlichen Einsatz der Museumsdirektorin Márta Kovalovszky und ihrer enthusiastischen Mitarbeiter, moderne, experimentierfreudige und mitunter sogar in Fachkreisen unverstandene Künstler in ihrem Schaffen zu unterstützen, weiß man in ganz Ungarn.

Die Hamburger Ausstellung enthält ostentativ eben jene umstrittenen Werke von Künstlern, die sich überwiegend der nonfigurativen Darstellungsweise verschrieben haben. Selbst wenn von diesem Vorsatz abgewichen wurde (zum Beispiel im Fall des großartigen Dezső Bokros Birman, s. S. 2, 4), galt die Wahl immerhin einem Klassiker der Moderne. Die gleiche Tendenz, die Suche nach bereits als klassisch geltenden Vorbildern nämlich, manifestiert sich auch in der Tatsache, daß die ergreifendmenschlichen Kleinplastiken von Erzsébet Schaár ausgestellt werden (s. S. 1).

Unter den Künstlern, die durch Tafelbilder vertreten sind, verdient wohl der überaus originelle Pál Deim besondere Aufmerksamkeit. Seine bemalte Holzarbeit „Komposition" (s. S. 13) vereint in Fläche und Raum komponierte Elemente. Die Collagen von Lili Országh (s. S. 14) beleuchten dagegen einen Zweig der modernen ungarischen Kunst, den eine starke Neigung zur Ironie kennzeichnet.

Zu den Werken der experimentierenden Bildhauer (oder eher der Schöpfer von Raumkonstruktionen?) gehören István Harasztys Mobil (s. S. 12) und László Paizs verblüffend geistreiche Polyesterkugel, die beweisen, daß die ungarischen Meister auch von den weltweit neuesten künstlerischen Tendenzen inspiriert wurden. (Oder ist diese oder jene Tendenz gar nicht so neu, zum Beispiel für den Betrachter, der sich etwa in bezug auf das Bauhaus einigermaßen auskennt?)

Auf jeden Fall aber haben sich jene, die das Material auswählen und zusammenstellten, zu Recht für diese Garde der ungarischen bildenden Künstler entschieden. Bleibt nur zu hoffen, daß auch das Hamburger Publikuc ihnen Verständnis und Wohlwollen entgegenbringt.

J. N.

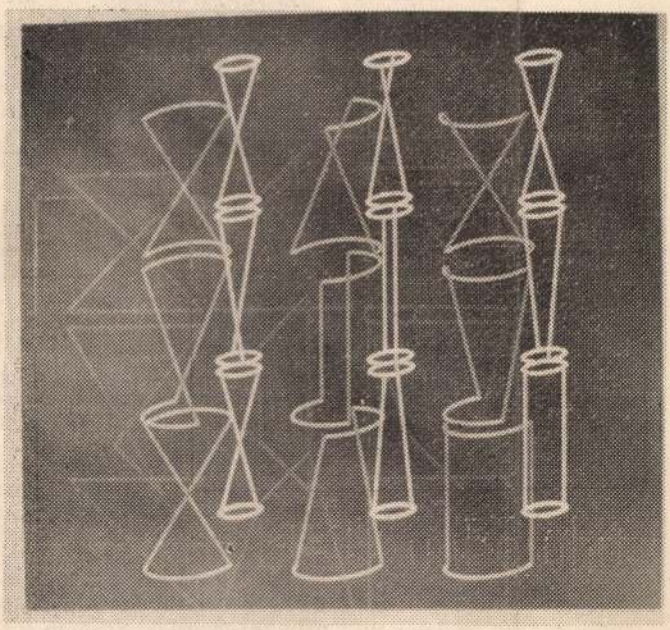

Pál Mengyán: Dialektik der Formen, 1977, Leinwand, Acryl
Reproduktionen: Tamás Fehéri

Kreuz mit Lebensbaum, Brautbecher, Kokuspokal

Alte ungarische Goldschmiedekunst in Hamburg

Im Lexikon steht unter dem Stichwort Goldschmiedekunst „Künstlerische Verarbeitung der Edelmetalle Gold, Silber und Platin, oft zusammen mit Schmucksteinen und Perlen". Die Ausstellung ,die im April in der Hamburger Filiale der Vereins- und Westbank am Ballingdamm 40 veranstaltet wird, zeigt Meisterwerke der

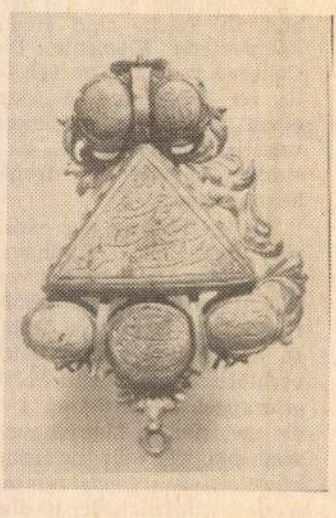

Vierzierung für einen Türkenz-Fez

ungarischen Goldschmiedekunst.

Durch die ungarische Geschichte dieses edlen Handwerkes führt uns Frau *Judit H. Kolbe,* Museologin am Ungarischen Nationalmuseum, die die prachtvolle Ausstellung nach Hamburg begleitet.

Schon vor der Landnahme

„Der Name 'Goldschmiedekunst' besagt nicht unbedingt, sich vor allem um Votivgegenstände. Die Kunstschmiede arbeiteten aber auch für den Königshof und vereinzelt auch für Bürger, dann aber mit geringwertigerem Material, so mit Bronze. Diese Gewohnheiten blieben bis zum Ende des 15. Jahrhunderts bestehen."

Wellenornament

Was brachte die Renaissance mit sich?

„Vor allem profane Gegenstände. Anfang des 16. Jahrhunderts wurden — dem Beispiel König Matthias' folgend — in ganz Ungarn Kredenzen modern, die aller Welt den Reichtum, die Schätze des Burgherren zeigen sollten. Das stellte die Kunstschmiede des 16. und 17. Jahrhunderts vor neue Aufgaben. Die Schau in Hamburg wird aus Meisterwerken dieser Periode der Prachtentfaltung zusammengestellt."

Wie sahen diese Meisterwerke denn aus?

„Nun, manche von ihnen zeigten ganz neue Formen. Bis dahin hatte man beispielsweise nur einfache Becher gefertigt, jetzt aber kamen die sogenannten Kluftbecher auf. Diese trugen auch neue Verzierungen, so die Wellen-Ornamente und Muster aus kleinen züngelnden Flammen. Daher auch die Bezeichnung Flämmchenverzierung. Zahlreiche Gegenstände wurden auch mit alten römischen Münzen oder deren Imitationen geschmückt, und neue Ornamente trugen auch die Dekkelkrüge."

Erlangte die Goldschmiedekunst im 16. und 17. Jahrhundert in ganz Ungarn ihre Blüte?

Nein ,sie konnte sich vor wurde weder vorher noch nachher angefertigt."

Nach welchen Kriterien wurde das Material ausgewählt?

„Wie schon erwähnt, entschieden wir uns für das besonders schöne und zahlreiche Material des 16. und 17. Jahrhunderts. Aber auf Wunsch von Dr. Heinz Spielmann, Mitarbeiter des Hamburger Museums für Kunst und Gewerbe, stellen wir auch türkisches Material aus: silberne Schalen, türkisfarbene Knöpfe einer Kopfbedeckung und ein Gürtelstück, das vor einiger Zeit in einer Pfandleihe zum Vorschein kam und seltsamerweise gerade zu dem erwähnten Knopf paßt."

Zahllose Muster, hervorragende Technik

Gibt es in der Goldschmiedekunst eine speziell ungarische Technik?

„Ja, und zwar in erster Linie das Drahtemail und das sogenannte Siebenbürger Email. Diese Technik ist anderswo nicht verbreitet und wurde zu ihrer Zeit 'ungarisches Email' genannt."

Was zeigt die heutige ungarische Goldschmiedekunst?

„Man hält an den alten Motiven fest, aber diese Kunst hat ihren einstigen Glanz verloren. Die Goldschmiede bewahren also die Traditionen, suchen aber auch nach neuen Wegen. Sie kommen zu uns ins Museum, machen sich mit den alten Meisterwerken und Techniken bekannt, in der Hoffnung, neue Lösungen zu entdecken."

Wie groß ist die einschlägige Sammlung des Ungarischen Nationalmuseums?

MDK

Menkó László (munkás-festő)

Fiatal vasuti munkás 1924-ben, amikor Juhász Gyula a Szeged c. napilapban riportot közöl róla.

Kerényi György: Adalékok a Horthy-fasizmus kulturális politikajához Szegeden (1919-1929).

Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. (X. évf. 4. sz.) 285. l.

Menkö István

kiváló fafaragó
volt e Nagaddele-
jen Diósgenön

Gönyey

229.1.

Menkó László

Meglepetés,
Ebadta,
Karikatúrák.
Rajzok, repro.

Világ Ifjúsága, 1965. 4. n. 11. old.

Mentó László
grafikus

M.D.K.

„Taisszerzők"

„Epigon"

— : Mennyit ér egy bölcsész diploma?

Élet és Irodalom, 1966 julius 9 - 11 kep

Menko László
Grafikus

M:D.K.

„Epigonizmus"
(repro)

Nők Lapja, 1966. aug. 20 - 7 lap

Menhó László
grafikus

MDK

Kaján Tibor sajra a Jelenkorban
márcinsban jelent meg. Ugyanezen
sajr az Élet és Irodalom, julius
16-ai számában Menhó László
sollából származik

idem, eadem.
Nóh Lapja, 1966. augusztus 20 - 5 lap

Menkó László, karikaturista MDK

[MENKÓ]

Grúnyrajz.

Repr.

—: Újítás 2

ESTI HIRLAP, bu. 1965. okt. 16.

MDK

Menkó László festő

Szabad Művészet 1955. 8.sz. 38o.o.

NKÓ [Menkó], karikaturista

MDK

Gúnyrajz.

Repr.

— : Utónezon

3

ESTI HRLAP, Bp, 1967, okt. 31.

[Menkó László], karikatúrista MDK

Gúnyrajz.

[Jelzettel]

Repr.

— : „Élelmes ember" 3

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. jún. 7.

~~Horváth Károly~~

MDK

ESTI HIRLAP

MK

Menkó L.

Kiállitási kritika

Müvézet 1968 febr.p.33.

Menko, karikaturista

MDK

Szúnyhép – Repr

– Kép szöveg nélkül 7.

ESTI HIRLAP Br. 1968 [illegible] 14.

MDK

Menko, karikatur ista

Gunny kép.

Repr.

— : Bicony talan ság

7

ESTI HIRLAP, Sz. 1968. febr. 14.

MDK

Menkó , karikaturista

Rajz.

Repr.

— : figyelmes kiszolgálás 3

ESTI HIRLAP Bp. 1968. márc. 16

Reich László, karikaturista.

Epigonizmus
repr.

Magyar Ifjúság, 1968. XI. 15. 7. o.

Menkó László, karikatúrista

- az Élet és Irodalom júl. 16-i számában megjelent rajza Kaján Tibor márciusi Jelenkor-beli rajzát utánozza. Erről ír a Nők Lapja aug. 20.

(ivanics): A vámtiszt megdöbben
Magyar Ifjúság, 1968. XI. 15. 7. l.

Menkó , karikaturista

MDK

Grúnyrajz.

Repor

— : figyelmes kinolgálás 3

ESTI HIRLAP Bu. 1963. márc. 16.

Menkó László, grafikus

MDK

Karikatúra.

Repr.

— : Manekolás

4

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. jún. 21

Menkó L.

egy rajzzal szerepelt a kiállításon.

Bauer Jenő: V. Országos karikatúra-kiállítás a Műcsarnokban. „Művészet" folyóirat, Bpest, 1968. febr. 2. sz.

33 l.

Mentcó László, karikaturista

Két rajz.

Repr.

— : 1., Bizonyt alanság

— : 2., Kép szöveg nélkül

7

ESTI HIRLAP, bp. 1968. febr. 14

MDK

M.D.K.

Menhó László

Graphus

„Bukás"

Élet és Irodalom, 1968. nov. 2 - 11 lap.

Menkó László, grafikus

MDK

Grafikus rajz.

Repr.

—: Magyar Atlas

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 máj. 26.

Menkó, Karikaturista

MDK

Rajz.

Repr.

–: Teljes siker

7

ESTI HIRLAP, B p. 1969 febr. 4

Mentó László

"Epigonizmus (karikatura, repró)

Magyar Ifjúság 1968 XI. 15

Menkó László
Gáncs / Menkó László. – [Bp.] : Menkó L., [1986]. -
[62] p. : ill. ; 14x21 cm
Karikatúrák
ISBN 963 500 456 7 fűzött : 36,- Ft
741.5(439)Menkó L.

3740.

MDK

Menkó, karikaturista

Rajz.

Repr.

– : Formabontás 7.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. febr. 4.

Menkó, karikaturista

MDK

Rajz.

Repr.

—: Hiúság

7.

ESTI HIRLAP, Br. 1969. febr. 4.

M.D.K.

Menkó László

"Uj könyv" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 18.
XIII. évf. 3. sz. 11. lap

Menkó, karikaturista

MDK

Három rajz:

Repr.

— : 1.) Csapat verseny
2.) Győrelem
3.) Félre értés

7.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. febr. 17.

MDK

MENKÓ [Menkó László], grafikus

Karikatúra.

Repr.

— : Tapintat

3.

ESTI HÍRLAP, Bp. 1966. okt. 29.

Menkó László, karikaturista

MDK

Rajz.

Repr.

— : figyelmes kiszolgálás 3

ESTI HIRLAP

Bp. 1968. márc. 16.

MDK

Menkó László, karikaturista

Grünyhép.

Repr.

— : Pesti gavallér 4

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. jún. 17.

Menkó László

festő

K életrajzához lásd

Péter László: Juhász

Gyula a képzőművé-

szetről.

Szabad Művészet

1955. 8-12. 380.l.

1.

Digitized by Google

Menko L.

Lárhely nincs Eitéve

Tájkép I–III

Szeged 1928 I.

Szombathely,

A hivatalos másolat hitelé

irodavezető.

Menkó László, grafikus MDK

Rajza.

Repr.

[Karikatúra]

—: A Könyvbarát 13.1.

Kömyoterjesztés [A Könyv 1963. dec.-i számának melléklete M.

A Könyv, bp. 1963. december III/12

Menkó László
grafikus

M.D.K.

Miért rosszak a magyar
könyvek (karikatúra)

Élet és Irodalom, 1964. július 4. – 9lap

Menkó László, festő

L.: Szöri József

Apró f.: Vélemények ... [2] ... 93-96.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. június XXX/6.

Menneler, C.

MDK

augsburgi szobrász

Pálffy Miklós pozsonyi siremlékét /melyet idők folyamén szétszedtek/ P. Mayr és C. Menneler készitette.

Magy.Müv. Tört. I. Szerk. Dercsényi. 358.o.

M.D.K

MENNELER (MENELER), Caspar szobrász
Augsburgban

1600. Pozsony, székesegyház, Pálffy
Miklós - síremlék kivitelezésében volt
része. Tedv. P. Mayr. Repr.

Agghazy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 22. 24. 239. II. 218. l. VI. t.

Menneler, Kaspar, szobrász
Kőfaragó

DDh

Szül.: 1570 körül Kaufbeuren-ben,
megh.: 1629.-ben, Augsburg-ban.

Gróf Pálffy Miklós márvány sírkőlapját
kénítette az ugyancsak augsburgi Paul Mayr
terve alapján. A lapnak csak alsó része
maradt meg.

44. lap. s 69. lap.

Franz, A. R.: Pressburg, die ehemalige Hauptstadt...
Berlin = Stuttgart, 1935. 83. l. 12. t.

Menneler, szobrász

Pállfy Miklós nádor pozsonyi siremlékét az augsburgi Menneler modellje után készitették 1600-ban.
88.old

HÉJJNÉ DETÁRI ANGÉLA: A metamorphoses témáinak barokk változatai az Esterházy kincstár elefánt agyarán 59.old

Az Iparmű.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve. A. 1967.Bpest.

Menneler Caspar
augsburgi szobrász
lárd
z
Kampisujabb mszobr.
484. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Menneler, Caspar

augsburgi köfargo

l.

Heklerung

96. l.

A bekintetes budapesti I–III kerü kör.
Tarás birósághoz

Halaszló hatályu
Somnás igény kerezete

Schmidt Sándorné
felperesnek.
lakik:

Memeler Kaspar

augsburgi rézmetsző

XVI–XVII sz.

† 1629

Lásd

Forum

1935. 219, 220. l.

Érkezett 1904 február 26.

1574/1904 (Szeged 1904 február 22 – 60 oz. a.)

A szegedi Somogyi könyvtár és városi muzeum h. igazgatója, jelenti, hogy Matlekovics munkája már megvan a könyvtárban (Lásd az igazgatósághoz 1904 március 6.)

Mender, Caspar

augsburgi rabbi

XVII. sz.

l.

Forum-

1935. 135. l.

Fertsák Jenő, soproni megyei főjegyző

VII. 284.

Menneler, Caspar

augsburgi köfaragó

Mayr Pál augsburgi
szobrász terve szerint készítette
Pálffy Miklós gróf szrém-
lékét 1600-ban, mely
a pozsonyi dómban
van.

Hekler Ung

32. l.

Menneler Caspar

augsburgi nobrán

XVII. n

l.

Heklermagbarokk

8. l. 19. l.

MDK

Menneler, C.

Pálffy Miklós siremléke, Paulus Maier vagy C. Menneler, 16. sz.

J.H. Csákós: Augsburg künstlerischer Einfluss auf Pressburg. Forum, 1935, 219.

M.D.K.

Caspar Memueles, augsburgi rézmíves

készítette a 17. sz. első felében Pálffy Miklós síremlékét a pozsonyi székesegyházban.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

184. old.

C. Menneler

Pálffy Miklós siremléke, - Paulus Maier vagy
C. Menneler, 16. sz.

J.H.Csákós: Augsburg Künstlerischer Einfluss
auf Pressburg. Dórum 1935, 219.

Caspar MENNELER

- Paul Mayr: Pálffy Miklós siremlékalatja, Pozsony, Dóm 1600 (repr.)

Uggházy Mária: Magyarországi barokk művészet, Budapest 1960, TIT József t. szabadegyetemének előadása 42

Caspar MENNELER

és Paul MAYR augsburgi mesterek készítették 1600-ban Pálffy Miklós hadvezér fali-siremlékét, ami a pozsonyi dómban található.

Aggházy hánia: Magyarországi barokk műrészet, Budapest 1960., TIT József A. szabadegyetemének előadásai 42.

Caspar Menneler

augsburgi nokán kérvitette Pálffy Miklós országbíró pozsonyi székesegyházban álló síremlékét a 17. század első felében.

Kampis Antal: A magyar müvészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes /Minerva zsebkönyvek/

145-146. l.

MDK

mMenneler Caspar, Mayr Paul szobrászok

készitették Pálffy Miklósnak pozsonyi siremlékét.

A magyarországi művészet története. I. 403. l.
pest, 1961. II. kiadás.

Menneler Kaspar, szobrász

Forum, 1935. 219.

J.H. Csákós: Augsburgs künstlerischer Einfluss auf Pressburg

MDK

Menneler, Caspar augsburgi szobrász

gr.Pálffy Miklós siremléke a pozsonyi székesegyház szentélyében, XVII.sz. e.f.

Kampisujabbm.szobr. 484 l.

MENHARDT, Paul, pozsonyi asztalosmester

P.M.,bürg.Tischlermeister, [1826, 843 l.]
10 éves lánya megh. 1829, 473 "
44 éves felesége "

Pr.Z.

Pr.Z.

MENHART, Johann, pozsonyi aszatlossegéd

J.M.,Tischlergesell,
† 28 évesen, Pozsony 1790 jan.3.

[1790, 22 l.]

Pr.Z.

MENHART, Johann, pozsonyi ovztalos-
segéd

J. M. Tischler gesell, † 28 éves korában, Pozsony,
1790 január 3. (1790, 22 l)

Preuburger Zeitung
(Zenthen)

Menhold (Meinholdt, Weinholdt) Joannes

első igető XVIII. 24.

l.

Schirek Holitsch

130. l.

Menich József

Körmenden született 1925-ben. 1945-ben a Zeneakadémia operaszakán mint tenorista elvégzi a tanfolyamot. Chilébe vándorol, ahol áttér a festészetre Cseney László irányitása mellett. Festménye feleségét ábrázolja.

Magyar album. Szerk.Incze Sándor. Elmhurst 1956, American Hungarian Studies Foundation. 72.p.

1965-ben halt meg Chilében.

Menik Ilona MDK

Öreg bácsi, rézkarc

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Menik Ilona
Öreg bácsi. Tanulm. rézk.

Őszi Tárlat. Műcs. kiállítás. 1922. nov.
26 l.

M. D. K.

MENING Artúr építész

Bp. Pevicsky u. 1. Egyemeletes palota, ma Szabó Ervin könyvtár

(1892)

Gerő László: Magyar építészet boladó hagyományai Bp. 1951. 64. l.

MENINGER Bertalan ácspallér. Az egri adókönyvek 1834. évi kötetében találkozunk nevével.

A Hevesmegyei Topgráfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Meninger Bertalan, ácspallér

neve az egri adókönyves
1834-évi kötetében fordul
elő.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 366. old.

MÉNIS Lajos építész M.Đ.K.

Résztvett a pályázaton /megvétel 5000 Ft/ repr.

Társtervező: Balogh István, Polónyi Károly, Szentpály Imre

Beroxnyay Pál: A Szabadonálló üzletházak Tervpályázata

Magyar Építőművészet 1962/2. 36-39.l.

Ménis Lajos építész

M.D.K.

A Zánkai Központi Üdülőváros tervpályázatán
I. díj
Társtervező: Szabó Iván- Szmetana György-
Mester Jenő- Pataki György- László Ferenc-
Makó Lóránt- Varga Endre

Magyar építőművészet 1966/2. 6-12.l.

Ménis Lajos M.D.K.

sztvett s pályáz ton megvásárolva 10 000 Ft-ért.

Társtervező: Szabó Iván- Papp Gábor- Lázár Ferencné-
Környei Ottó-Both Attila

ihirdették visegrádi Fellgvár ét erem pályázat ered-
ményét
agyar Nemzet 1964. augusztus 8. 5.l.

Ménis Lajos M.D.K.

Résztvett a pályázaton , 5 000 Ft-érz megvásárolva

Társte vezőÖ Papp Gábor- Szabó Iván- Gábor Tiborné-
Füzér Margit- Both Attila

Kihirdették a vise rádi Fellegvár étterem pályázat
eredményét

Magyar Nemzet 1964. augu ztus 8. 5.l.

M.D.K.

Menitz János

(talán Nemetz János nevének elírása)

(könyvkötő 1775 Sopron

l.

Romhányi

90. l.

A kiállítást

HÓMAN BÁLINT

m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából

és az

Menk L. 110

Schoen Annatempl.

Budapest, 1934. december hó.

ar Társadalomhoz.

ból a magyar társadalomhoz azon kéré-
évjegyekre, borítékokra, levelezőlapokra és
y sokkal hasznosabb célra :

juság segélyezésére!

magyar társadalom, de azért az utóbbi
ozatos szivű magyarok, akik meghallgatták
kat azoknak, akik a legnagyobb nélkülö-
ob sorsot vívjanak ki szegény hazánknak.
kezzünk meg a szegény magyar tanulóifjú-
rületekről üldöztettek ki, akiknek otthon-
tudják előteremteni a mindennapi kenyeret
kiüldözések folytán egyre szaporodik.
a társadalmat a tél nyomorának enyhítése
rsán való segítés erején felül igénybe veszi

MENYHÁRD ISTVÁN (1902-1969)

Kubinszky Mihály: Emlékezés
Menyhárd Istvánra (1902-1969)
= M Szemle, 11. évf. 9/10. 2002.
194-200., ill

MENHARDT, Paul, pozsonyi asztalosmester

P. M., bürgerl. Tischlermeister, 10 éves lánya meghalt. (1826, 843 l)

—

u. az, 44 éves felesége meghalt. (1829, 473 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Ménhárd

Nepesm

Förk felvételi után
rajzolta Sz. O. 1918.

1) 1 alaprajz 1:100
2) 1 hoametyet
3) 1 kerentmetnet. czemzarajzok

Förk 1912.

1) 1 alaprajz 7½ mm = 1 hoanes kerentmetnet, 1 oszlopfejvázlat
2) csukiskeleti oldal 1:200
3) Réaletek 2 torony ablak. 1:20.
4) Kerenthüt bronze 1:5
5) Harangtorony alaprajzok metnetek. es két oldalnezet. 1:100.

11.

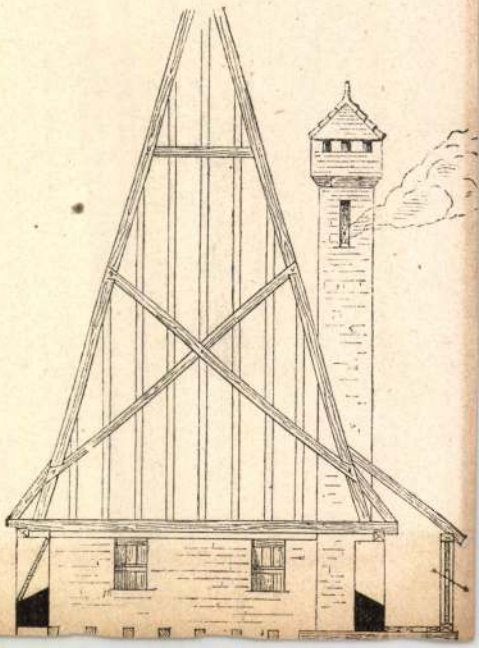

Ménhárdi harang-
torony
(Szepes vm.)
a késmárki hatása
alatt épült

l. Brückner 44. l.

Tresin
chengü

256 IV/5

Lehet Munk

ogyanidejéből v
egyéni vonásai mé
ideiglenesen me
Rakl iskola vám

104. T/7 Tren. A vi Z

ol

nem Munkó
Trenintu tan
Lévoll sign

Ménhárdi szent
Anna csoport
1517-22.
Repr.
Kampkőrejk farsolv.
270. l.

933.

jon. 18. Küldtem a felsőtársnak

Ménhárdi rk.

templom kapuja

románkori

(Szepesvm)

Ger MRE 103.1.

Menhardi bronz Ernst-
Kút

felvételi rajz

Foerk Szepesség

32 tábla

Bilke, Telefon: 3.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Menhardi harangtorony

felvételi rajz

Foerk Szepesség

-46-tábla

EUROPA
FILM-, KÖNYV-, LAPTERJESZTŐ
ÉS KÖNYVKIADÓ R. T.

Rothermere utca 12 sz.

Ernst

Menhárdi harangtorony

Kép és rep.

Lechner: Tanulmányok

MMÉE Közl
1913. 453. l

Szlányi Lajos. Budapest. (35. 228. 437. 438. 448. 464.)
Szobonya Mihály. Budapest. (198.)
Tahi Antal. Budapest. (76. 107. 357. 445. 447. 455. 480. 492.)
Tarnóczy Berta. Bécs. (50. 152.)
Tedesco Michele. Nápoly. (139.)
Telepy Károly. Budapest. (51. 128. 140. 213. 304. 350. 410.)
Thorma János. Nagybánya. (200.)
Tolnai Akos. Budapest. (188. 204.)
Tölgyessy Artúr. Budapest. (21. 23 49. 126. 248. 339.)
Tóth László. Róma. (202. 218.)
Tousquet Ramon. Sevilla. (449. 466. 482. 496.)
Túry Gyula. Budapest. (98. 274.)
Ujváry Ignácz. Budapest. (101. 323. 342. 375. 384.)
Vágó Pál. Jászapáthi. (252.)
Vajda Zsigmond. Budapest. (45. 52. 349.)
Valentiny János. Nádasd-Ladány. (172. 293.)
Van Leemputten Franz. Anvers. (420.)
ifj. Vastagh György. Budapest. (497. 498. 500.)
Vastagh György. Budapest. (167. 341.)
Velten Wilhelm. München. (255.)
Veress Zoltán. München. (102. 103. 280.)

Menhárdi vk. templom

gótikus

alaprajz és metszetek

Foerk Szepesség

4. tábla

u. a. hátsó és oldal-

nézet

u. o. 5. tábla

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Ménhárdi templom

(Szepesvm)

keresztelő medencéje

1483-ban készítette
Wagner János iglói
harangöntő

ced
2

Pajdussák 34. l.

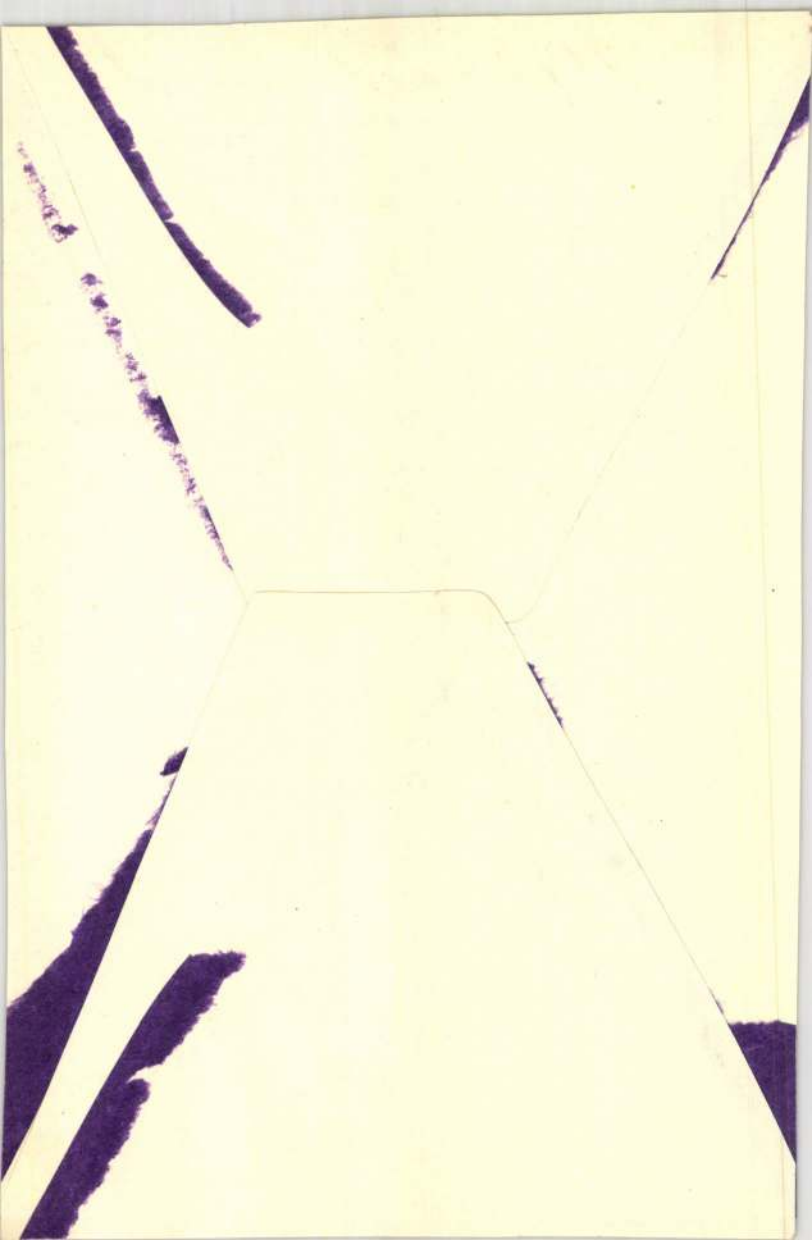

Menhard

Harangtorony

MMÉEkošl

1913. 448. l.

455. l.

Meppel

Menhárdi tk.
templom keresztje

Hasonló a helyzet az Árpád-kor másik kedvelt kisplasztikai tárgyánál az aquamanilenél is. A fennmaradt leltárak, végrendeletek tanúsága szerint helyüket a díszesebb aranyból és ezüstből készült víztartók foglalták el. Mint elkésett emléke a multnak, ide számítható a Nemzeti Múzeum szarvasalakú, öntött bronz-aquamanileje, mely talán korszakunk legvégéről származik.

Az írott adatok és részben az emlékek alapján sokkal gazdagabbnak képzelhetjük a fémszobrászat e korban fellendülő műfaját: a hermákat. Szentek fejereklyéinek befoglalására szolgáló, rendszerint az illető szent ikonográfiai jellegzetességével felszerelt fejszobrok a XIII—XIV. századba jönnek divatba, különösen a Rajna vidékén. Általában rézből, bronzból, de gyakran nemesfémből, aranyból, ezüstből készültek, a koponyarész rendszerint nyitható volt az ereklye behelyezésére. A fejszobrokat gyakran gazdag ötvösművű díszítés is ékesítette. Legkorábbi emlékünk a Szent Kálmán-herma, melyet 1517-ig Székesfehérváron őriztek. Hazai művész készítette a XII. század közepén. Ilyen hermákat láthatott a székesfehérvári bazilika oltárán — számszerint több mint hatvanat — az a francia herold is, aki II. Ulászló aráját, Annát, Magyarországba kísérte. A székesfehérvári bazilika különleges helyzete miatt valószínű, hogy a hermák legnagyobb részét a királyi család adományozta. Valószínű az is, hogy jelentős részük készülhetett a XIV. század második felében, amikor a szent ereklyék egészen különleges tiszteletben állottak Lajos és családja előtt. Lajos pazar ötvösművű tartóban ajándékozgatta őket az aacheni magyar kápolnának, vagy IV. Károly császárnak. A többi herma közül a veszprémi székesegyház Szent György fejereklyetartóját említi egy 1358-ik évi oklevél, egy XVI. századi leltárból pedig azt is megtudjuk, hogy ezüstből készült. Hasonló hermában őrizték Szent László fejereklyéit Nagyváradon, míg egy 1400 körüli tűzvész el nem pusztította. A győri Szent László-herma — valószínűleg az első mintájára — közvetlenül a tűzvész után készülhetett.

Kétségtelen azonban, hogy Nagyváradon működött egy szobrászműhely, melyben Kolozsvári Márton és György is első kiképzését kaphatta, de alkotásai közül egyedül azt a Szent László-hermát ismerjük, mely Trencsénből került a Nemzeti Múzeumba. Az ú. n. Csák Máté-herma Esztergom 1403. évi kifosztása alkalmával került Stibor vajda kincsei közé, onnan Trencsén várába. Ikonográfiai jellegzetességei Szent Lászlóra mutatnak, míg készítésének helyét Ernyei József jogosan keresi Nagyváradon, ahonnan a szent ereklyék is származtak.

Mai, lefosztott állapotában e gazdagon aranyozott, rézherma tekintélyes méretű (37 cm magas), Szent Lászlónak dúsan csavarodó, hajfürtökkel, kettős csúcsba végződő szakállal keretelt feje széles vállon nyugszik. Arcának nagyvonalú, anyagszerű modellálása, a haj és a szakáll e korban még szokatlan naturalizmusa elsőrendű művészre enged következtetni (XX. tábla). Nagyváradon, ahol a „két magyar Polikleitos" tanult, ahol a kor sémáit áttörve készültek a „három szent királyok" szabadon álló, architektúrától független bronzszobrai, ahonnan a prágai Szent György és a lovas Szent László mesterei kinőttek, dolgozhatott e herma mestere is, akinek Ernyei még Kázmér lengyel királynak ajándékozott s a plocki dómban lévő Szent Zsigmond és a stopnicai plébánia templomban lévő Mária Magdolna hermát is tulajdonítja.

Ugyanerről tanúskodik a szepeshelyi múzeumban lévő, Iglóról származó apostolszobor is, mely ruharedőinek alakítása, zárt formája, de a francia kapuszobrokkal való rokonsága, kőfaragó hagyományokra utal. Erőteljes formákkal megfogalmazott feje, dúsan csavarodó haja és szakálla viszont a faragás legszebb technikai lehetőségeit példázza (XVII. tábla 2. kép).

Az eddig ismertetett emlékek nem önálló kerek szobroknak készültek, hanem oltárok részei és díszei voltak. A főpapi pecsétek tanúsága szerint e korban már teljesen kialakult a szárnyas oltár, melynek középső szekrényét szobrok, szárnyait pedig rendszerint táblaképek, vagy fadomborművek díszítették. Ennek az oltártípusnak bájos és hangulatos emlékei a Szepességből a Szépművészeti Múzeumba került oltárszárnyak, melyeknek mindegyikét architektonikus kiképzésű keretben, egy-egy szent reliefje díszíti (XIX. tábla). A pozsonyi múzeumban lévő hasonló elrendezésű oltárszárnyak e típus elterjedt voltáról tanúskodnak.

A Nagy Lajos-kori fafaragásnak szépszámú, értékes emlékei, a magyar faszobrászat első alkotásai, híven tükrözik a felvidéki polgárság művészi nívóját, de szellemi igazodását is, mely az udvari kultúrák déli, latin kapcsolatai mellett a kereskedelmi útvonalakon Szilézia, messzebb pedig a Rajna vidékére mutat.

Mielőtt a Nagy Lajos-kori szobrászat negyedik, egyben legfontosabb csoportjára, a bronzplasztikára áttérnénk, röviden érinteni kell a bronzművesség szerényebb emlékeit is.

Az előző korok gazdag fémszobrászatának további fejlődéséről az Anjouk alatt, amikor a középkor legintenzívebb fémbányászata folyt, aránylag kevés emlék maradt. Az Árpád-kori corpusok, aquamanilek, hermák gazdag sorozata, nem folytatódik a XIV. század második felében. Keresztek — eltekintve a Nemzeti Múzeum Óbudáról származó, rendkívül rossz állapotban lévő ereklyetartó feszületétől — a kisebb igényű polgárság részére az előző kor stílusában készültek, míg a lovagi, főpapi társadalom már az igényesebb, ötvösművű darabokat kereste, amire jó példa a Ménhárdi rézkereszt, melyet aranyozott ezüst corpusz díszít.

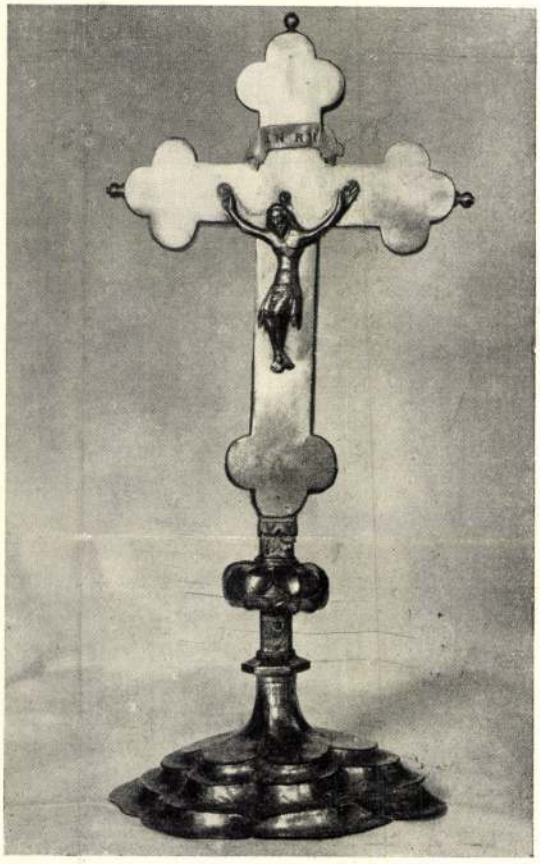

KERESZT. MÉNHÁRD, R. KAT. TEMPLOM

Menner Ferenc

Könnivermester
választott polgár 1843
körül györött a Ferenc-
városban.

Jerty 257. l.

közölhetés czéljából *bátrak vagyunk a csatolt levonatot szives kijavitás végett beküldeni, kérve annak f. é. október hó 20-ig leendő szives visszaküldését.*

Tisztelettel

BUDAPESTI CZIM- ÉS LAKÁSJEGYZÉK

SZERKESZTŐSÉGE.

Franklin-Társulat nyomdája.

MENNER Franc M.D.K.

mutationum magister

Győr"

1952)

Művért. Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 136.l.

Menner Károly

rajztanító

az egri cisterci

gymnasiumban az

1854/55 tanévtől

1868-ig.

Békéscsaba

158.1.

Az Iparművészeti Társulat miskolci kiállításáról. Az installációt Menner László tervezte. — Von der Ausstellung der Gesellschaft für Kunstgewerbe in Miskolc. Einrichtung entworfen von L. Menner. — From the Exhibition of the Society for Applied Art in Miskolc. Installation designed by L. Menner.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937.

A Szent István bélyegek I. sorozata. *Légrády Sándor* pályanyertes, kivitelre került tervezetei: Szilveszter pápa átadja Ascheriknek a koronát, a székesfehérvári templom alapítása, Gellért oktatja Imrét, az ország felajánlása Máriának, a Thuróczy-Cronika koronázási jelenete, a koronázási palást Szent Istvánja, a Szent Korona.

Jeges Ernő tervei: a korona elhozatala Rómából, Szent István az apostoli kereszttel.

Englerth Emil: Szent Erzsébet. István. *Fery Antal* második díjjal jutalmazott pályamunka: László. Erzsébet.

Illusztrációk dr. Czakó Elemér „Történelem a bélyegeken" című cikkéhez. — Illustrationen zum Artikel von Dr. E. Czakó: „Geschichte auf Briefmarken" — Illustrations to the article of Dr. E. Czakó: „History on Postage-Stamps."

és mintázatban stb.) megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6575

A főváros legszebb látványossága

A Magyarok Bejövetele

Feszty körkép

Városligetben
Andrássy-ut végén.

Látható
reggel 6-tól este 10 óráig,
az esti órákban
villany-világitásnál.

Belépő dij:

Reggel 6-tól délelőtt 9 óráig **30** kr., gyermekjegy **20** kr. — Délelőtt 9-től este 10 óráig **50** kr., gyermekjegy **20** kr.

12. sz. cs. és kir. vonat-hadosztály.
287. sz.

Hirdetmény.

1896. évi szeptember hó 29-én és 30-án mindkét nap reggeli 7 órától kezdve Nagyszebenben a Hermann-piaczon (a nagy gyalogsági kaszárnya előtt) körülbelül 180 kincstári, nagyobbára vontatásra használt, a vonatcsapathoz tartozó kiselejtezett ló árverési uton eladatik.

A lovak a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés ellenében és az esedékes bélyegdij lefizetése mellett adatnak át.

Nagyszeben 1896. évi szeptember hóban.

A 12. cs. és kir. vonat-hadosztály eladó bizottsága.

HORVÁTH ISTVÁN,

József főherczeg ő cs. és kir. fensége udvari szállitója,

Budapest, Kerepesi-ut 46. és Erzsébet-körut 2. szám.

A ki **hangszert, húrt** vagy **hangszerkelléket** és ezekhez hasonlót akar venni, forduljon bizalomteljesen a régi jóhirnevü és világszerte ismeretes **gyáriczéghez:**

A. OSMANEK

in Schönbach bei Eger

in Böhmen.

A gyárból mint első forrásból mindenki legjobban és legolcsóbban fog vásárolni. Kérjenek **nagy képes árjegyzéket** vagy **ajánlatokat,** melyek ingyen és bérmentve megküldetnek.

pest térképet, a kiállitás térrajzát valamint 10 drb kedvezmény-jegyet tartalmaz, mely utóbbiak a könyv tulajdonosának a kiállitás tartama alatt 4—33% engedményeket biztositanak. Utbaigazitó tartalmánál fogva ezen könyv a székesfővárosba felránduló idegennek igen használható zsebkönyv.

HALÁLOZÁSOK.

Szegfi Mór, iró, nyug. főreáliskolai tanár, volt miniszteri titkár, elhunyt aug. 28-ikán a somogymegyei Tabon, hová üdülés végett ment. A hatvanas és hetvenes években fejtett ki irodalmi működést. Irt elbeszéléseket, s «A harmadik szomszéd» czimű regényt, melyben a falusi népet és életet sok igazsággal rajzolja, s mely legjobb szépirodalmi munkája. Fordított sok ismertető czikket, és szerkesztette nejével együtt (Kánya Emilia, az «Emilia» néven működött irónő) a «Családi kör» szépirodalmi lapot, melyet sokáig fentartott a közönség bizalma. E lap megszüntével már csak ritkán irt valamit Szegfi s mint tanár működött tovább. Szemere Bertalan 1848-iki miniszter Szegfit belügyminiszteri titkárnak nevezte ki. Szegfi az 1867-iki földmivelésügyi miniszteriumban is titkár volt.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Szlovik Bertalan, az irgalmas rend váczi társházának tagja, perjel és rendtartományi tanácsos, élete 70-ik évében, Váczott. — Lőrincz Kristóf, földbirtokos, 58 éves korában Jász-Berényben. — Menner Károly, nyug. főszékesegyházi kartag és rajztanár, 92 éves korában, Egerben. — Pejtsik Imre, nyug. községi jegyző, Czibakházán, 53 éves korában. — Id. Fuchs Emil, nyug. fővárosi főkertész, 66 éves korában, Budapesten. — Kisbaári Kiss Ernő, 37 éves korában, Zomborban. — Schnekkendorf Bernát, a nagyváradi haladó izraelita hitközség második rabbija. — Baróthi Beke Miklós, főgymnáziumi tanuló, 16 éves, Zomborban.

Özv. Dessewffy Emilné grófné, szül. Wenckheim Paula bárónő, palotahölgy, augusztus 23-án, életének 80-ik évében, végelgyöngülésben, Büd-Szent-Mihályon. — Özv. Gräffenthal Vinczéné, szül. Uhl Anna, 76 éves, Budapesten. — Özv. Csőke Józsefné, szül. Komáromi Karolin, 68 éves, Tibold-Daróczon. — Vértessy Tivadarné, szül, Banthler Izabella, 26 éves, Mártonyin. — Özv. Travnyik Jánosné, szül. Offenbach Erzsébet, 71 éves, Budapesten. — Mészáros Mihályné, szül. Szantner Lenke, 54 éves korában, Budapesten. — Kerekes Károlyné, szül. Novobátzky Anna, a nagyváradi kath. püspökség néhai udvari tisztjének özvegye, 75 éves korában, Budapesten.

Szerkesztői mondanivalók.

Árnyék. Vannak sikerült sorai, sőt az egész ötödik versszak költői érzékről tanuskodik; de maga az egész költemény, virágos szavai daczára, száraz, okoskodó.

Johanna királynő. Nem elég «a balladák törvényeit tanulni»; a költői tehetséget csak kimüvelheti, de nem pótolhatja az elmélet. Ez a kisérlet egészen gyönge s egyátalán nem árul el költői hivatottságot.

Nem közölhetők: *Népdalok: Bús gerlicze. Tova repül . . .* A csinált népdalok rendes hibájában szenvednek, üresek, tartalmatlanok; legfölebb a másodikban van egy kis gondolat, a mi még nincs agyoncsépelve. — *Hűbéresed.* Van benne gondolat, csakhogy szerző nem tudja elég erőteljesen, kifejezni.

Vas. Ujs. 1896. 60. l.

Menner Judit

1953-ban a diósgyőri vasas müvészek kiállitásán mint uj tag szerepelt.

Hajdu Béla: A diósgyőri vasas képzőművészek kiál. Északmagyarország 1953. jan. 11.

Menner László

iparm.

Ert. 1928

Menner László

műépítész

Miskolc

Emlitve

Halm Lászlh

264. l.

145 –

Boccati, Giovanni

145. ~~Milanói iskola~~, XV. sz. közepe:
Kálvária. Fa, tempera, 75 × 49 cm.

Masslaghy II. 88. szám
Piero della Francesca.

—

Bónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom:
A Műgyűjtő, V – 1931, 6 l.

—

Berevich: PA, 236 l.
Lombard iskola. Népes Kálvária. A ruhán, pajzson és zászlón a Viscontiak imerállatja, a skorpio. Tehát 1450 előtt

Menner László

butorterverő

1921–25.

Éinusk 1930. 86-l.

Egész alak, állva s
s baljával az oldalán lógó k
ke sötétbarna, szeme szurke,
s rövid újú paszomanttal disz
topánja sárga. A háttér e
harom lovast ágaskodó lovon l

Olajfestés, vászonra,
Lanfranconi E. 9

Menner László

cod
=
Mihalik Sándor dr.

Az iparművészet Magyarországon. Magyar Iparművészet. 1937.
223. l. - 225. l.
(Képekkel)

Az Iparművészeti Társulat miskolci kiállítási anyagának installációját ismerteti.

Menner László

A felsőmagyarországi periférián élő Menner László lakásterveibe is behatol a régi magyar barok levegője. Ő ezeket az elemeket mondénséggel és modern előkelőséggel ügyesen tudja keverni és így a Miskolcon és környékén megvalósított lakásberendezései valóban biztató ígéretek.

Mihalik Sándor dr.

Az iparművészet Magyarországon

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1937. 223. l.

53. La chiesa dei Francescani nella Città Interna

Tihanyi, János Lajos

54. La Cappella di San Rocco, 1938

Udvary, Pál

55. Il ponte alle Catene la sera, 1938
56. Veduta della città dalla torre della Chiesa dell'Incoronazione, 1939

Varga, Nándor Lajos

57. La piazza Bécsikapu
58. Il Lungodanubio di Buda, 1939

Zádor, István

59. Veduta del Danubio
60. Veduta di Buda, 1933

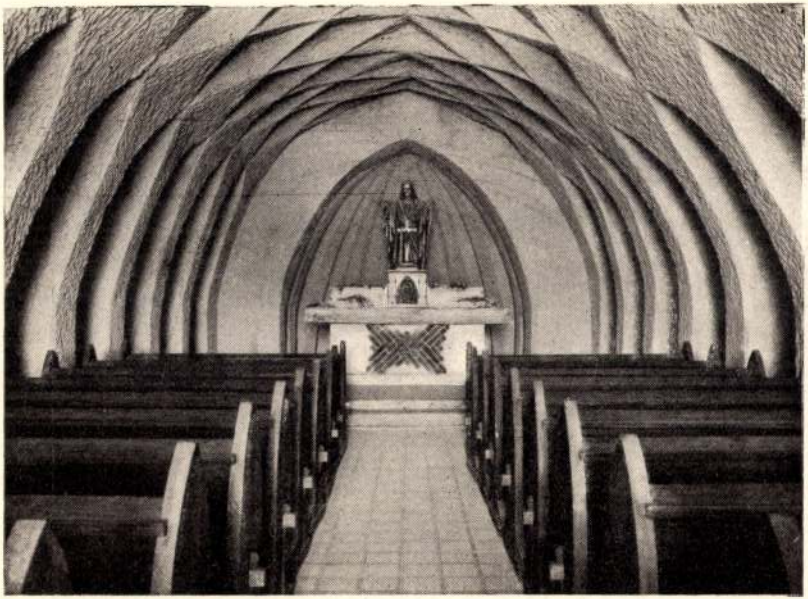

Menner László: Görömböly—Tabolcai Barlangtemplom

Bartus Ödön: Lichtenstein László főispán

z évek óta külföldre szakadt, míg az itthoni szobszok között Kun József szobrait beállította az ítőművészet szolgálatába, párisi hatásúak. Kalas e a cikornyátlan új olasz egyenesvonalú építészet tere s ugyanolyan újszerű Menner László, akinek den terve az új építőművészeti kérdések szép megása. Az iparművészetben Szabó Ida nagyon ügyes zvaros felfogású tervezéseivel Figuski

Kenner László

Műépítész. A miskolci Korona nagyterméner kiállítások rendezésére alkalmassá tételén főmadozott.

Képzőművészek kiállitása a Koronán

Szabad Magyarország 1946. dec. 17. 4.l.

Menner László

Tapolcai illat ábrázoló képe a Műegyetemi Napok 1997. V. 11. -én nyílt tárlatán.

Északmagyarország 1966. szept. 18. 6.l.
H.B.: Mütörténeti adatok görbe tükörben

Menner László

Épülettervei bemutatásra kerültek a Borsod - Miskolci
Képzőművészek Szabadszervezetének kiállitásán,
amely 1945. jun. 17-én nyilt meg.

Szabad Magyarország 1945. jun. 20. 2.1.

HÁZIIPARI ÉS NÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁS MISKOLCON

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat miskolci iparművészeti, háziipari és népművészeti kiállitását vasárnap ünnepélyes külsőségek között nyitotta meg *József Ferenc* főherceg, a társulat örökös elnöke. A megnyitó ünnepélyen résztvett *Anna* főhercegasszony is, továbbá ott voltak a vármegye előkelőségei, élén *Lukács* Béla főispán, *Borbély-Maczky* Emil főispán, *Halmay* Béla, Miskolc város polgármestere, a miskolci országgyülési képviselők, valamint a város társadalmának vezetői nagy számban. Leutazott Miskolcra a főherceggel együtt az *Iparművészeti Társulat* elnöksége és választmánya is. A kiállitást a miskolci Korona Szállóban, a Révay egyesület helyiségeiben rendezték. Az ünnepi közönség a legnagyobb elragadtatással tekintette meg a kiállitott gyönyörü anyagot. A kiállitás installációját *Menner* László, a tehetséges miskolci épitő iparművész tervezte.

A megjelent előkelőségeket *Szablya* [illegible]

érdeklődésre tarthat számot az amerikai gazdasági minisztérium keretében működő mezőgazdasági hivatal legujabb konjunkturajóslata. A hivatal közgazdászai először megnyugtató kijelentést tesznek, hogy hiányzanak mindazok a tényezők, amelyeknek fennforgása esetén gazdasági depressziótól kellene tartani. Jövőben azonban a gazdasági élet ösztönzést inkább a magángazdaságtól várhat, mert

Menner László

N. U. 937. XI. 23

Nemzet-Cyrég

Menner László

Művével szerepel a Miskolci Hét keretében rendezett kiállításon.

N. M. 934. VIII. 9.

Menner László

iparm.

l.

Szabad Művész

1948, 269. l.

MEK

Memner László

épitész

Szerepelt az 1934 aug. 5-12 közt tartott Miskolci Hét keretében, a Zólyay József Közmüvelődési Egyesület 4o éves jubileuma alkalmából rendezett kiállitáson.

Hajdu Béla: Borus idők - napsütések.
Északmagyarország 1964 jan. 26.

KÖZÉRDEKŰ KÖZLEMÉNY!

A Miskolci Közlekedési Vállalat értesíti az utazóközönséget, hogy az

1993. évi LXX. törvény alapján

1993. augusztus hó 1-től

a bérletek árában érvényesíti az adókulcs 4 %-os emeléséből következő díjemelést.

A bérletszelvények új árairól a bérletpénztárakban kifüggesztett jegyzékek adnak tájékoztatást.

MISKOLCI KÖZLEKEDÉSI VÁLLALAT

30683/1H

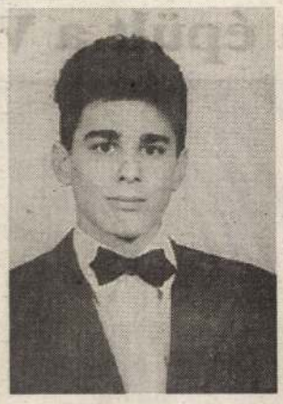

NAGY GÁBOR!

Miskolc

Drága gyermekünk, éppen ma 17 éve, hogy nagy boldogságunkra megszülettél, ez alkalomból szívből köszöntünk, nagyon sok szeretettel.

Szerető szüleid és nővéred

30929/1K

HIRDESSEN AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁG MISKOLCI REGIONÁLIS MELLÉKLETÉBEN.

MISKOLC, BAJCSY-ZS. u. 15. PF. 178.
Tel.: 46/341-611. Telefax: 341-817.

REGIONÁLIS MELLÉKLET HIRDETÉSI ÁRAI:

2/1 oldal	72.000.-Ft + ÁFA
2/2 oldal	36.000.-Ft + ÁFA
1/1 oldal	35.500.-Ft + ÁFA
1/2 oldal	17.750.-Ft + ÁFA
1/4 oldal	9.000.-Ft + ÁFA
1/8 oldal	4.500.-Ft + ÁFA

Ingyenesen közöljük a névadók, ill. keresztelők híreit, a tördelési sémában megadott méretben.

Várjuk Tisztelt Ügyfeleinket!

28176/1H

TISZTELT OLVASÓINK, LEENDŐ PARTNEREINK!

Ismerőseiknek, szeretteiknek, barátaiknak úgy is kedveskedhetnek, hogy az ő fényképüket maximum 25 szavas köszöntővel együtt elküldik szerkesztőségünknek, s a beérkezés utáni héten, a kedden megjelenő ***ITT-HON*** hasábjain a fényképes gratulációt már olvashatja is a címzett. (Ne feledje el megjelölni, hol él a címzett, hogy a gratulációt az ott megjelenő mellékletben közölhessük!) E köszöntési forma, ami lehet, hogy több örömet okoz, mint egy ajándék, önnek 200 forintjába kerül. Az összeget rózsaszín postai utalványon juttathatja el címünkre. Az igazolószelvényt csatolja a feladott fénykép és szöveg mellé, mert csak így tudjuk közölni jókívánságát.

Címünk: ***ITT-HON*** **(Észak-Magyarország szerkesztősége)**
3501 Miskolc,
Postafiók 178.

27678/10H

Sziklakápolna épült a Verebesen

Iglói Gyula

Kápolna a barlangban — Fotó: archív

Miskolc (ÉM) – Miskolc-Tapolcának két nevezetes barlangépítménye van: a Sziklakápolna és a barlangfürdő. Az előbbi 1934-1936-os, az utóbbi az 1958-1959-es években készült. A Sziklakápolna tervezője szerint, aki a barlangfürdő tervezésénél is konzulens volt, a neveket „fordítva" kellene használni. Ugyanis, amíg a fürdőt a felette lévő sziklában a természetes úton képződött térből alakították ki, addig a templom tereit emberi erővel, terv alapján vágták ki a verebesi domb tufájából. A maga nemében páratlan Sziklakápolna létesítéséről – Menner László építőművész a kápolna tervezője – olyan adatokkal gazdagította a hely- és építészettörténetünket, amelyeket csak ő – mint közreműködő – őrizhetett meg számunkra.

A harmincas évek elején a fővárosi illetékességű dr. Szabó Pius atya, karmelita rendfőnök, többször volt nyaraló vendége Pataky Rudolfnak a görömbölytapolcai Verebes-tanyáján. Közös sétájuk egyikén észrevette, hogy a villatelkek között egy barlang van, amelyben juhászok laktak juhaikkal. A hely az út felől nyitott volt, alig két méter magas üreg. Az emberek pihenőhelyeként a barlang oldalán kialakított padka szolgált, az állatokat két folyosószerű vágatban tartották. A Pataky-birtok része volt ez a hely is. A tulajdonos egyetértésével találkozott az ötlete: készüljön ott egy sziklába vájt templom. Az atya kapcsolatba lépett a perecesi bányánál dolgozó Husz Jenő bányamérnökkel, akitől azt kérdezte: – Tud-e csinálni azon a helyen egy borkóstolót a barlangból?

Amikor a mérnök megtudta, hogy a valódi megbízás ténylegesen másra vonatkozna, kijelentette: – Borkóstolót tudok készíteni, de templomot nem! Pius atyát ez a kudarccal végződött megbeszélés nem tántorította el a szándékától. Az első világháború idején, mint tábori pap szolgált, egyhamar nem adta fel a küzdelmet. Szövetségest talált dr. Dienes István miskolci ügyvéd személyében, aki azt javasolta: adjon tervezői megbízást Menner László építésznek.

Az atya ezt a levelet már a fővárosba visszatérve írta meg, amelyre hamarosan meg is kapta a tervezői elképzelést tartalmazó választ. A hosszú és részletes leírás megnyerte az atya tetszését, személyesen is találkozni kívánt a tervezővel. Mivel nem ismerték egymást, találkozásra a Tapolcára menő autóbusz Kazinczy u. 2. számú háznál volt végállomásán került sor. Az egyeztetett időben mindketten ott voltak. Pius atya barna csuhájának karján viselte az alezredesi rendfokozatot. Bemutatkozás után Pius atya megkérdezte: – Nagyon örülök a bemutatkozásnak, de hol van az édesapja? Laci bácsi, aki akkor még alig volt túl a harmincon, túl fiatalnak tűnt az atyának, aki a műleírás alapján egy idős, tapasztalt építészre gondolt. Rövidesen tisztázódott ez a félreértés és együtt indultak Tapolcára. Miután a helyszínen a tervezői elképzeléseket az atya jóváhagyta, megállapodott a tervezői tevékenységben is. A terv szerint a juhászok tanyáját két irányban nagyobbították, felfelé és lefelé is növelték a barlang magasságát. A jobb oldali folyosóból alakították volna ki a szent sírt és a keresztelő fülkét. Az oltár mögött egy kör alakú barlangszakaszban három temetkezési hely lett volna: Pius atyának, Pataky Rudolfnak és a Menner családnak. A tervből ennek az elképzelésnek a megvalósítása elmaradt, s némi módosításokkal végül is elkészült a templom. A barlang belsejét egymásba fonódó vájatok, tagozatok teszik művészivé, a kőzet természetes megjelenését díszessé. Minden fülkében egy-egy falikar volt, ezekben egyenként 3-3 darab kék fényű, ma már nem ismert arasznyi hosszú, hengeres formájú izzó világított. Az oltár mögötti apszisban sárga színű világítás volt. A szobrokat egy fővárosi szobrász készítette el és ajándékozta a templomnak. A kápolna feletti villatelkeket 1938-ban megvásárolták és az új tulajdonos faültetésbe kezdett. Az ültetésre szolgáló gödrökkel a kápolna feletti természetes agyagréteget számos helyen megbolygatták, megjelentek a beázások. A háború utáni időkben a templom külső kapuinál egy-egy újabbat is beépítettek, üvegezett kivitelben. Lényegében a kápolna az elmúlt évtizedek alatt megőrizte eredeti megjelenését.

Munka és járadék nélkül vannak

Miskolc (ÉM) – A borsodi megyeszékhelyen jelenleg 2163 személy kapja a munkanélküliek jövedelempótló támogatását.

Ismeretes, hogy ezzel a támogatási formával azokat segíti az önkormányzat, akik kikerültek a munkanélküli járadékos rendszerből, azaz – mivel letelt az erre a törvényben megszabott idő – nem kapnak többet munkanélküli járadékot. A jövedelempótló támogatás felét a szolidaritási alapból állják, a másik felét az önkormányzat fizeti a hozzá fordulóknak. Júniusra a 2163 munka- és munkanélküli járadék nélkülinek közel 11 millió forintot folyósítottak.

Vagyis az egy embernek jutó támogatás alig haladja meg az ötezer forintot.

Főpap kosárlabdával

Bíró István

Miskolc (ÉM) – Verdi Nabucco-jának Baál főpapját általában idősebb basszistákra osztják.

A diósgyőri várban egy mindössze 23 éves fiatalember, a kolozsvári zeneakadémia ének szakos hallgatója, Szabó Bálint énekelte – kitűnően – ezt a szerepet.

❑ *Kopaszra nyírt fejjel léptél a közönség elé. A rendező kívánta így, vagy magad is szereted a hajnélküliséget?*

● Itt a nyár, s kell a rövid frizura. De a rendező – a kivételes tehetségű Bruno Berger – is örült neki, mert így sem parókára, sem sminkre nem volt szükségem. Ezt a szerepet véletlenül kaptam meg. Otthon operaházunk egyik vezető egyénisége énekli. Sok kis szerep után tanultam meg, s jelentkeztem a színházi titkárságon. Lehetőséget kaptam, hogy néhányszor elénekelhessem. Selmeczi György engem választott ehhez a produkcióhoz. Az itteni szereplés nekem felér egy mesterkurzussal. eddig még soha nem léptem fel ilyen csodálatos csapattal, mint amilyen a miskolci Nabucco előadásban szerepelt. Fantasztikus lehetőség ez.

❑ *A környezet inspirálja a művészt a feladata megvalósításában?*

● Feltétlenül. Csodálatos ez a vár és a környezete. Édesapám műemlékvédő, így egészen más szemmel nézem ezt a helyszínt.

❑ *Honnan az éneklés szeretete?*

● Sepsiszentgyörgyön születtem. Nálunk a színház családi hagyomány: dédapám Szentimrey Jenő színházigazgató volt. Az ő direktorsága idején alakult meg az opera. Dédmamámat operaénekeként ismerték és édesapám is tanult énekelni.

❑ *Nem tudom kikerülni a politikát: milyen ma magyarnak lenni Kolozsvárott?*

● Magyarságtudatunkat nem azzal őrizzük meg, hogy kiállunk a sarokra, azt harsogva, hogy „én magyar vagyok", hanem a munkánkkal. A mi esetünkben a színpadi jelenlétnek és feladatvállalásnak kell példamutatónak lennie. Boldog vagyok, hogy a magam módján szolgálhatom nemzetségemet. Én ezzel politizálok.

❑ *Nem először énekelsz nyári fesztiválokon. Mi ezekről a véleményed?*

● Ezek veszélyessége abban rejlik, hogy rövid idő alatt, feszített tempóban kell dolgoznunk. A Nabucco esetében három és fél próbával hoztunk létre egy két és félórás előadást. Remélem, a közönség megelégedésére.. Ha ez így van, az köszönhető az összes szereplőnek, a zenekarnak, a műszakiaknak. Egyszóval mindenkinek.

❑ *Mit csinálsz szabadidődben?*

● Elsősorban sportolok. Egy énekesnek kell a fizikai erőnlét is. A Nabucco előadása után hajnalig kosárlabdáztam szállásunkon, a kollégium tornatermében.

MENNER MAGDOLNA

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG 1998. 09. 10

Kivezető képek a „nagy zavarból”

Menner Magdolna kiállítása a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban

Dobos Klára

Miskolc (ÉM) – Nemcsak az egyházi tárgyú alkotások jelentenek szakrális témát Menner Magdolnának, tájképei is ilyen élményekből táplálkoznak: Bükkszentkereszt például olyan számára, mint a Sion-hegy.

Menner Magdolna tárlata szeptember végéig látható Fotó: Dobos Klára

– Majdnem minden tájképem Bükkszentkereszt környékét ábrázolja, több évtizede járok oda. Sok lelki élményt ad nekem – meséli az alkotó, aki órákig tud gyönyörködni a bükki tájban. De a „közelebbi” szépségeket is észreveszi, nemrégiben például azt, milyen gyönyörű az Avas.

– Sokáig néztem, aztán csináltam egy skiccet, és még aznap otthon meg is festettem. Sajnálom, hogy az emberek többsége képtelen megállni, nem látja meg, mennyi szépség vesz körül minket. Én nem vagyok egy Leonardo, de a szépséget, a harmóniát keresem és próbálom ábrázolni.

Menner Magdolna szakmája szerint pedagógus, a miskolci Fazekas Utcai Általános Iskola magyar-rajz szakos tanára. Vallja, számára a művészet és a pedagógia összetartozik...

– A képeimmel is nevelni szeretnék. Inspirálni, hogy az emberek észrevegyék a szépet. Úgy érzem, először a felnőtteket kellene erre megtanítani. A gyerekek azért olyan éktelenül nyugtalanok, mert nincs körülöttük harmónia. A kicsik ennek ellenére még fogékonyabbak. Elhoztam egy negyedikes osztályt a kiállításomra, s az egyik kép előtt azt mondta egy kisfiú: „megkérem apukámat, vegye meg nekem...” Mihelyt azonban hatodikosok lesznek, úgy irtóznak a kultúrától, mint az ördög a tömjénfüsttől. Nagyon nehéz őket rávezetni arra, hogy ne csak nézzenek, de lássanak is...

Az alkotó gyermekkora óta nagyon szeret festeni. Mondja, semmibe nem tud annyira belefeledkezni, mint a festésbe. Túl sok ideje év közben persze nincs rá, inkább csak nyáron.

– Mikor nagyon fáradt vagyok, bármennyire volna is kedvem, nem tudom csinálni. Mert az alkotáshoz belső nyugalom kell...

Talán ez az oka, hogy nincs túl sok képe. Ami pedig arra lehet magyarázat, hogy a mostani az első önálló kiállítása. Persze, csoportos tárlatokon láthattuk már alkotásait.

– Amikor májusban gondolkodni kezdtem azon, hogy csinálni kellene már egy kiállítást, még volt bennem hiúság. Aztán mikor ráébredtem, hogy semmi érdemem nincs abban, hogy tudok festeni, ez a Jóisten ajándéka, teljesen felszabadultam, a hiúság, mint egy abroncs lepattant rólam... Persze, örülök a kiállításnak, de nem én vagyok a középpontban. Harmadrendi szerzetesként azt szeretném elérni az alkotásaimmal, hogy megértsék az emberek, hogy nem csak addig tart az életünk, amíg meghalunk.

Tudja, ma nem az a módi, ahogyan ő fest. Léteznek modernebb irányzatok. De úgy tapasztalja, a közönséghez mégis a klasszicizmus áll közelebb.

– Az emberek vágynak mindenre, ami lelki, ami igazi, ami mély. Vágyik a lélek a klasszikus szépség után, és a sok absztrakt krikszkraksz nem jut el a szívünkig. A modern művészek csak a „nagy zavart” ábrázolják, úgy, ahogy ők látják. Holott éppen azt kellene megmutatni, hogy a nagy zavarból is van kivezető út...

Szeretne ajándékot ka
TV PLUSZ
ÉSZAK-MAGYARORS

MENNER MAGDOLNA

Menner Magdolna alkotásai. II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár. Délután 4 órától.

/Miskolc/

Észak-Magyarország

1998. 05. 14.

MENNER MAGDOLNA

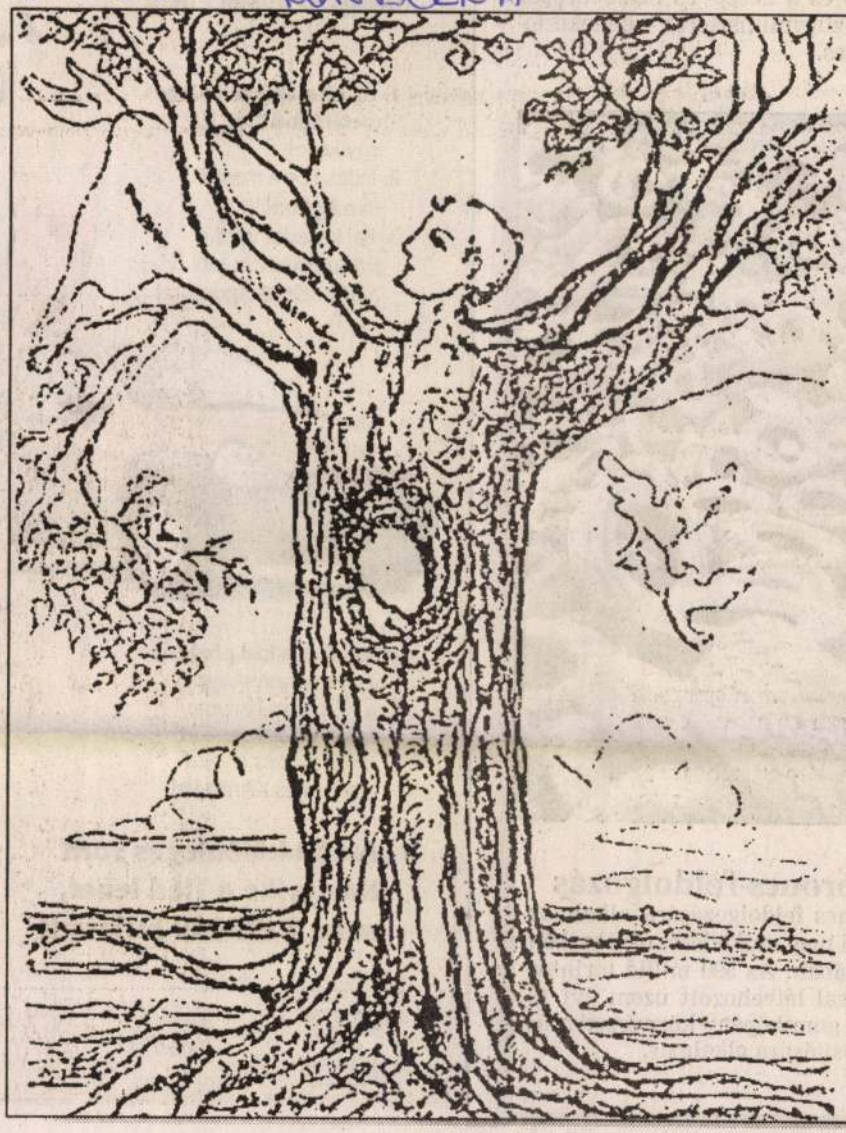

Tárlat a könyvtárban

Menner Magdolna alkotásaiból nyílik kiállítás Miskolcon a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban szeptember 4-én, pénteken délután 4 órakor. Az alkotásokat Serfőző Simon költő ajánlja az érdeklődők figyelmébe. Közreműködnek a Fazekas Utcai Általános Iskola tanárai.

Az alkotó 1947-ben született Miskolcon. 1969-ben végzett az egri tanárképző főiskola magyar-rajz szakán. Azóta a miskolci Fazekas utcai iskolában tanít.

„Számomra a művészet és a pedagógia összetartozik – vallja. – Az a célom, hogy a szépséget felmutassam ebben az összekuszált értékrendű világban. Szeretném megtanítani a csöndet az embereknek, ahol megszületik a béke és a harmónia..." Képei témája a szülőföld, a felnevelő táj, főleg a Bükk, ahol mindig nyugalomra talál.

Észak – Magyarország 1998.09.03.

Minősítő
ban mint-
répafajtát
mely igen
gyven új-
tban van.
k nyilván
vi kísérle-
be az elis-

nácsosa a
elmondta:
etegség ti-

sbetegség,
letek 30-40
harmadára
egség ellen
ezni, de a
n fajtákat,

C

lés

Értéktőzs-
rfolyamát
nttal, azaz
,31 ponton

árd forint
ek, a Mol-
áv-papírok
forogtak a
6 milliárd
eteket. Az
iárd forin-

Idén már két alkalommal tárgyalták együtt az EU és a közép- és kelet-európai országok pénzügyminiszterei – emlékeztetett az illetékes.

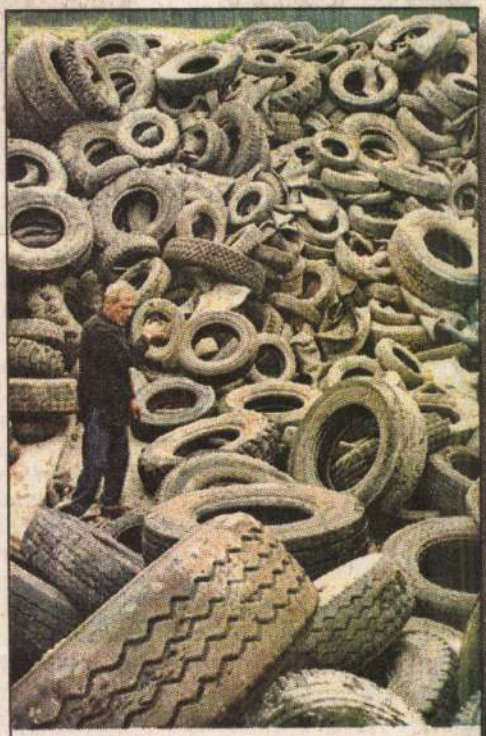

Gumiabroncs-feldolgozás

Gumiabroncs feldolgozására alkalmas üzem kezdi meg működését októberben Pécs határában. Az 590 millió forintos beruházással létrehozott üzem évi 15 ezer tonna gumiköpeny környezetbarát újrahasznosítására alkalmas.
Fotó: MTI

A Ford legfrissebb receptje tikkasztó hőség ellen:

1. Ülj be a **100 különleges metálszínű Ford Ka** egyikébe!
2. Indítsd be a motort és a **légkondit!**
3. Bal kezedet tedd a **bőrkormányra**, jobbodat a **bőr sebváltógombra!**

4. Egyik ujjaddal pörgesd a **szervokormányt** a választott irányba, indulj el, és felhúzott ablak mellett élvezd a kellemes KAnikulát!

A 100 különleges Ford Ka egyike a Tiéd lehet, most 2 199 000 forintért!

Magyarországi Ford márkakereskedő

...ajos Festőművész

... Horváth István és Henrik ... festők, valamint Horváth Piroska grafikus művei még holnap láthatók a pesthidegkúti Petőfi Művelődési Házban.

Déli krónika.

1979. XI. 10. Kossuth 12.00

M.D.K.

Demetrius Mensator, budai asztalos

1483. ápr. 4. Buda város oklevelében mint elhunytat említik.

Balogh Jolán: A művészet Mátyás király udvarában
Bp.1966. Ak.kiad. 2 köt.

1.köt. 488.old.

M.D.K.

„Jonas Mensatori" asztalosmester

nevét olvasta Myskovszky a hervartói katolikus fatemplom patronnal készült díszítményei mellett: „In. Jar. des Heren. A.D. 1594. Jonas Mensatori." Szerző szerint a „Jonas" név a „Johannes" téves olvasásából ered.

Tombor Ilona: Magyarországi festett famennyezetek és rokonemlékek a XV-XIX. századból

Bp.1968. Ak.Kiadó, 216 l. + LVI t. 70-71. old.

dr. Mensatoris Béla
festő-

Méltatás

--------:Strobl Alajos siremlékének lelepleszése.
Művészet, 1972. május - 22. oldal

M D K

Menner Márton

győrszigeti származásu

győri könüves /épitő/-mester

neve szerepel a XVIII sz. közepén az uj polgárok közt az Album Dominorum Civium-ban.

Jenei Ferenc: Régi győri házak.
B p. 1959. 9-lo.o.

Mennerné Dedinszky O

textilmüvészeti tani +
tónő

Éimisk 1912/13. Ü. l.

MENNER LÁSZLÓ, építész

Miskolcon a két világháboru között fővárosi tervek szerint néhány létesitmény épült csak. Az épületek többségét helyi tervezők alkották, akik közül emlitésre méltó Menner László is. 191.old. 2.jegyz.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

MENNER LÁSZLÓ, szobrász

Miskolc új és helyreállitott létesitményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
19. Ellenforradalmi mártirok emlékműve, III.ker. Tátra utcai tér. Menner Lászlótól. 200.old. 4.jegyz.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.ol

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Menner Magdolna

Művei szerepeltek a miskolci Gárdonyi Géza Művelődési Házban rendezett kiállitáson, amelyen a miskolci rajzpedagógusok studiójának tagjainak műveit állitották ki.

Napjaink 1974 március

Menner Magdolna

Több mint két hete nyitottak meg a hejőcsabai Gárdonyi Géza Művelődési Házban a miskolci rappedagógiai stúdió lagjainak együttes kiállítását. Menner Magdolna munkái nyerték meg többek közt a legtöbb néző és a magunk tetszését is.

(cs.a.) Miskolci rappedagó-gusok kiállítása.

Észak-Magyarország 1974/24 4 old.

MICHAEL MENNER, asztalosmester

Több secretaire tipusu irószekrányt ismerünk már az 1800 körüli évekből.-Michael Menner bécsi asztalos 1810 ben készült darabja igen közel all az itt tárgyalt secretaire-hez.---364.old. 13.jegy

SZABOLCSI HEDVIG: Bútorrajzok egy kőszegi rajziskolából és egy kőszegi "secretaire" 257.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-6970. 4.sz. Szombathely, 1972

ifj. Menner Ödön

Tiszavasváriban máj. 21.-én id. Menner Ödönnel együtt kiállítása nyílik, a Vasvári Pál Múzeumban, műveiből.

Kelet Magyarország, 1972. máj. 20.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

id. Menner Ödön

KELET MAGYARORSZÁG

1977 MÁJ 20

1021

KERÁMIAMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS TISZAVASVÁRIBAN. A Vasvári Pál Múzeumban május 21-én fél 11 órakor nyitják meg id. Menner Ödön és ifj. Menner Ödön kiállítását. Dr. Léval Sándor tanácselnök megnyitó beszéde után Hunyadi József múzeumvezető mutatja be a kiállítást. A tárlat anyagában festményeket, grafikákat, karikatúrákat és érmeket láthatnak az érdeklődők június 6-ig.

MEDOSZ—Mátészalkai Vörös Meteor, vezeti: Farkas (Tóth A.) Nábrádi Tsz—Ópályi MEDOSZ, vezeti: Kozma

Mennerné, Dedinszky Olga, iparművész
-- ---

Az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola tanarai,tanarsegédek,/segédtanarok/,-Textilszaktanitónő: Mennerné, Dedinszky Olga,-1907-1920. 53.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatási rendszere és forrásai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

MDK

Menner Ödönné, szaktanitónö

a kispesti Jacquard szövögyárban a szövést tanulta.

Az Iparmüvészeti Iskola Értesitöje. 1911-12.
Jelentés az 1911-12-iki iskolai évröl. 9-12.l.

MDK

Mennerné Dedinszky Olga

19o7-2o. textil szaktanitónő

Az Ipm.Isk. ...tanárai...szakoktatói... Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 46 l.

Mennerné Dedinszky O

l

Iparm. isk. ét

1912-13

21. l.

XVIII. század . . . . . 25.—

301. CSEMEGEÁLLVÁNY. Rózsaszínű tejüveg, ezüsttel festett virágdísszel. 1850 körül. (Kissé csorba.) . . . . . 15.—

302. VÁZA. Csiszolt üveg, kiköszörült dísszel és képecskével. Magyar, XIX. század első fele . . 20.—

303. PALACK, DUGÓVAL. Fémmázas cserép . . 6.—

304. VÁZA. Sárga üveg . . . . . 6.—

305. KANNA. Porcellán, mangánvörössel festett képecskével és virágokkal. Meissen. (Javított.) . 5.—

306. SERLEGALAKÚ TALPASPOHÁR. Csiszolt üveg, kiköszörült díszítéssel. XVIII. század eleje. Szára régi ónpótlással . . . . . 30.—

307. KISLEÁNY KECSKÉVEL. Színes porcellánszobrocska. Pirkenhammer . . . . . 8.—

308. ÓVÁLIS TÁLACSKA. Kristályosan csiszolt üveg, aranyozott bronzfoglalatban. Empire-stílus 15.—

309. TOJÁSALAKÚ BONBONTARTÓ. Porcellán, színes virágdísszel . . . . . 3.—

310. TALPASVÁZA. Füstszínű üveg . . . . . 3.—

311. PALACK DUGÓVAL ÉS ALJJAL. Fajánsz, festett virágokkal és képecskékkel. Olasz . . . 10.—

312. VÁZA. Réteges üveg. Gallé . . . . . 20.—

313. GYÜMÖLCSTÁL. Csiszolt üveg . . . . . 8.—

Meunier, Constantin

(1831-1905)

„Bányalovas" Bronz (Fabla kiadványból)

Védett. Kikiáltási ár: 60000 ft.

„Férfi elével" Bronz Védett.

Kikiáltási ár: 50000 ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus Bp.1980.szeptember

MENRATH Péter restaurator

MUNKÁCSY MIHÁLY-DÍJAT KAPOTT:

ÁRENDÁS JÓZSEF grafikai tervező művész; **CSIKAI MÁRTA** szobrászművész, a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára; **KATONA ZSUZSA** szobrászművész; **KICSINY BALÁZS** festőművész; **KONKOLY GYULA** festőművész; **KOVÁCS LÁSZLÓ** festőművész; **MATA ATTILA** szobrászművész; **MENRÁTH PÉTER** restaurátor, a Magyar Képzőművészeti Főiskola Restaurátori Intézete igazgatója; **MOLNÁR SÁNDOR** festőművész, a Magyar Képzőművészeti Főiskola, címzetes egyetemi tanára; **SWIERKIEWICZ RÓBERT** grafikusművész.

1992. márc. 13.

Mennyey Ferenc festő

(a katalogusban:

Francesco Mennyey)

Torinói öreganzony I–III és tajképek vízf. ek az alábbi kiállításon

Cat Firenze 1927

17. l.

39. l.

:lynek a Tedeum utolsóelőtti verséből vett
ıondatszalagba van elhelyezve. A mezőket
ma csak egy kendős fejet lehet felismerni.
:mazik az a sírkő, melyet a szakirodalom
ıtát azonban Mihalik József Sculptornak,
:lküli címerpajzs díszíti a sírkő keresztjét
ıára készült.
n fejlett emlékét a felirat alapján tulajdonos
tárolni. Katalin asszony Jakab kassai polgár
Laposan domborodó keresztjéhez azonban
:zkodik, melynek jegyét a Dóm kőfaragó-
ş a családnak a Dóm építkezésében is része
díszített pajzsot láthatunk Lengyel Jakab

árost, hanem a Felvidéket is ellátta síremlé-
i, szarvasfejes címerpajzsot magában foglaló
svábfalvai sírkő és a bártfai Szent Egyed-
:nált sírkő is.
szentélyében található 1356. évi síremlék is.
eszttel díszített címerpajzsra címerállatként
ragtak. A síremlék felépítése, de aránylag
ágára vall.
ával, de azoknál sokkal fejlettebb a győri
:. Két győri prépostnak, Salamon Berecknek
van szó. A két fehér figura egy sírlapra
nyugszanak, összekulcsolt kezekkel, egyházi

1964 JUL 4. Menkó László

1021

...zőművészet

Hollywoodi kibernetika

Nemo kapitány... Ifjúságunk legendás és titokzatos Nemo kapitányát is elérte a Verne-regények végzete: színes, szélesvásznú szuperprodukció lett belőle. Zseniális tengeralattjárója, a Nautilus, feltámadt hullámsírjából, ismét elindult felfedező és bosszúálló útjára az óceán embernemlátta mélységeiben.

Csodálatos víz alatti felvételek, támadó cápák, elsülylyedt hajók, moszatok, kagylók, mélyvízi virágok, korallágak és teknőcök, a tengerfenék ismeretlen gazdagságú világa szemünk elé tárul. Kaland és izgalom, küzdelem az óriás polippal, menekülés a kannibálok nyílvesszői elől, félelmetes és zord tengeri csaták. A feszültség és feloldás ritmikus szabályossággal váltakozik, minden kiszámítva, minden a helyén van, a borzongás és a derűs megkönnyebbülés, a vétség és a bűnhődés, a csalhatatlan rutinnal adagolt gegek.

Mintha nem is emberek csinálták volna a filmet, hanem Verne jövendőt megsejtő technikai fantáziájának egy huszadik századbeli gépcsodája, melybe egyik oldalon bedobják a megfilmesítendő regényt és a másikon kijön az elkészült mű. Az elektronikus gondolkodó monstrum rendszerez, szétválaszt, összead, szoroz és kivon, meghatározza a jelenetek csoportosítását, a szereplők reagálásait, a feszültség matematikai pontosságú mennyiségét, villog a piros lámpa, mikor kell egy vidám dalt közbeiktatni, mikor egy idomított fókát, mikor egy könyörtelen verekedést, egy kis érzelmet, egy kis

Menkó László karikatúrája

megrendülést. Az eredmény mindig megbízható, az embert nem érheti kellemetlen meglepetés. De kellemes sem. Ez a hollywoodi kibernetika lehangoló a maga technikai tökéletességével, példásan megoldott érzelmi egyenleteivel, a fantázia precízen működő fogaskerék rendszerével.

Rendező és forgatókönyvíró? A filmipar fehérköpenyes, névtelen, szellemi munkásai, akik bizonyos időközökben beidegződött mozdulattal megnyomnak egy-egy gombot. A gép forog, s az alkotó pihen.

És mi lett szegény Nemo kapitányból, elnyomottak és kizsákmányoltak megbosszulójából, a függetlenségükért harcoló népek pártfogójából, a szabadságszeretet öldöklő angyalából, a politikai tényezőket is természetesen figyelembe vevő számítások végére? Embergyűlölő szökött fegyenc, aki általában megcsömörlött az emberi gonoszságtól, a gyilkosság bibliai bűnétől és ezért a lőpor alapanyagát szállító hajókat megtámadva, szerencsétlen matrózok százait küldi a halálba. Noha birtokában van a világ mozgató erejének titka (tudományos aktualizálásban: az atomenergia), nem hajlandó az emberiség rendelkezésére bocsátani. Mikor megtámadják, inkább felrobbantja az elhagyott szigeten felépített atomerőművét, sajátmagával, embereivel, a hadihajókkal és tengeralattjáróval.

A robbanás gomba alakú felhőjének árnyékában, a misztikus világvége hangulatban, megfogalmazódik a film meglepő végső mondanivalója, miszerint lehet, hogy az emberiségre szebb és boldogabb jövő vár — de nem ezen a földön. Mindenesetre lelkesítő perspektíva a Verne-rajongó serdülő korosztály számára, amely a nyári vakációban seregestül fogja megnézni ezt a dolláron vásárolt filmet.

LÉTAY VERA

DOBÁK ISTVÁN ELBESZÉLÉSE:

ÉN TE MI

Örülök a vasárnapnak. Sári készít. Víz, só, gyufa, bicska. — Maga de szakállas! — Berakta a fürdőgatyámat? — Megbolondult, ebben a hidegben... — Berakta? — Borotválkozzon meg!

— Hová méd, anuna? Hová méd anuna?

— Nem megyek sehova, angyalom, sehova.

(Felmutatott az este kint: — Mi adz? — Csillag, kislányom — feleltem én.)

Zsuzsit becsapjuk. Nagymama leviszi malacot hajtani, mi addig meglógunk. Mindenkinek van csomagja, Pisti a pokrócot viszi vállán hálóban, s ugrál, hogy a pokróc is ugráljon. A gépgyár előtt kész alumíniumtartályok. — Most nem vágunk ám oda fél téglát!... — Csak juttassa eszébe!...

Durr! Bumm! A nagyharang sem kondul hangosabban.

— Mert magának minden tetszik, amit a kölyke csinál!

— Meg ha ilyen borzasztóan mérges vagy, az is.

A vonatról le-föl ugrál, nyaklevessel tartjuk vissza. A büfénél kakaót iszom, kíváncsiságból ő is kér. Indulunk. Pipára gyújtok. Ránézek Sárikára. Elmosolyodik. Telepátiás úton közöltem vele: „Asszonyom, fegyelmezze a kölykét, ne zavarják fenséges nyugalmamat." Nénik vizsgáztatják Pistit. Anyja újságot vett. Pisti betűz: — A n-é-m-e-t... német — Jól van. — K-é-r... kérdez! — Nem. — Kérdés! — Jó. Együtt? — A német... kér...dés. Mi az, hogy „a német kérdés?" Van magyar kérdés is? —

...csak meg kell gyújtani. Anyu alszik, fáradt szép arcát simogatja a Nap. — Indulás, Maxi úr. — Megfürödsz? — Meg.

Odalent megnézzük a múlt heti botot: néhány centimétert emelkedett a víz. Új botokat szúrunk le. Próbálgatom, hány fekvőtámaszt tudok? — O, ilyet én is csinálok! — és kezdi mindjárt: feneke az égnek. — Fázol, tatuka? — Nevet rajtam. Eszeágában sincs a vízbe kérezkedni. — Néézd, de szép! — mutat körül: — Lehívjam anyját? — Hagyjuk aludni. — Törülközöm, futkározom. — Na, menjünk? — Ne? — Feláll, megtörli homokos pracliját, elindul: — De mégis, gyerünk, mert éhes vagyok. — Kapaszkodunk felfelé. Ügyesebb nálam. Nem kell vigyázni rá. Elmaradok, hátranéz, megvár. Néhány év, s ő segít. Bizony.

— Vegyél messzelátót.

— Minek?

— Szputnyikot nézni.

— Aha.

— Apu! Üssél fácánt!

Nyúl ugrik ki a bokorból, Pisti kis híján leül. — Nem ijedtem meg! Nem ijedtem meg!

Alágyújtunk a tűznek. Anyja morcosan éled, kendőt bogoz, ke-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JUL

Napjaink

Menner Magdolna

1021

VÁZLAT
MENNER MAGDOLNA TUSRAJZA

het, hogy

genek. Ha
ik sokan.
megy, mit
ukk-mukk
lani, hogy
b hazudik

nül.) Hát,
ttad?
n a pad-
lod?
d le gyor-
A zoknid
(*Kikapja*
kis demi-
san, hozd

fakana-
nost már
ebbe a
brigád-
épek. Ne-

akar elszökni? A jobb dolga
len dühvel.) De bújkáljon csa
jon meg a szántáson! *(A szá*
szi, de inkább dobja a demi
HAMARNÉ *(Az urának.)* Az
s a kanális hídja alatt bújj
rűbe; az lesz a legjobb.
LAJOS Az! Maguk szerint!
van! Hát képesek bujkálni!
HAMARNÉ Kisfiam, nekün
gunk van. S mi nem azért
nyit, hogy most cselédek legy
LAJOS Persze, jószág, enni
nyosan.) Van itt minden: tyú
ka, kakas a portán, víz a
fán!
HAMAR Az ilyen helyen
éhen senki. Te leszel az első!
HAMARNÉ Te ne szólj b
mindig csak azon jár az esz
dicsekedni. Itt csak te va
mindennel, más senki!
LAJOS De azt képzeli ma
lyen gazdagok, mert ha belé
dent vennének el! A jószá

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mennes Magdolna

Grafika

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1983 OKT 8

1021

Mennes Magdolna rajza

20.05: Egy n
kött. Francia
híradó 2. —
d-moll szonát
Louise. Lengy
Képújság.

SZLOVÁ

1. MŰSOR: óra alatt. — gazinműsora. útja. Francia Híradó. — 12. koncertje. — tak. — 14.40: szeptemberi sportesemények. — 15.00: Nemzetközi salapályás motorkerékpár-verseny. — 16.25: Cirkuszban. — 17.30: Könnyűzenei összeállítás. — 18.10: Válaszolunk nézőink levelére. — 18.20: Goro, a fehér kutya. 6. rész. — 19.05: Nótaszó. — 19.10: Esti mese. — 19.30: Tv híradó. — 20.00: Intertalent '83. — 20.45: Az Intertalent '83 krónikája. — 21.00: Hol az olló? — 21.45: Gólok, pontok, másodpercek. — 21.50: Hazárdjáték. — 23.25: Hírek. — 23.30: Dzsesszpódium.

mozi

BEKE: Hüvelyk Panna. Mb. színes japán mesefilm. — Kezdés: 10 órakor. — Koma. Mb. színes amerikai film. 16 éven felülieknek! III. helyár! Kezdés 12 órakor. — Hüvelyk Panna. Mb. színes japán rajzfilm. Kezdés: 3 órakor. — Mackenna aranya. Színes amerikai film. II. helyár! Kezdés: 16 és 18 órakor. — KAMARA: Az „I" akció. Mb. színes szovjet film. Kezdés: 4 órakor. — Vérvonal. Mb. amerikai—NSZK film. 16 éven felülieknek! II. helyár! Kezdés: 6 órakor. KOSSUTH: Szexis hétvége. Mb. színes olasz—francia film. 16 éven felülieknek! II. helyár! Kezdés: 11 órakor. — Együttélés. Színes magyar film. 14 éven felülieknek! Kezdés: de. 9, hét és 7 órakor. HVESY I. FILMKLUB: A homok asszonya. Japán film. Kezdés: 15 és 17

ban vagy személyesen.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár, Miskolc, Felszabadítók útja 11. felvételt hirdet egy technikus állásra. Lehetőleg rádióműszerész vagy gyengeáramú szakképesítésű jelentkezését várjuk. Az állás október 16-tól tölthető be. Bérezés a 30/1980. (XII. 29.) MüM számú rendelet szerint.

A hollóházi SZOT-üdülő azonnali belépéssel felvesz gépírni is tudó adminisztrátort, lehetőleg közgazdasági szakközépiskolai érettségivel. Munkásszállást és napi háromszori étkezést kedvezményes áron biztosítunk a SZOT-üdülőben. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés személyesen, vagy írásban, az üdülő vezetőjénél. Levélcím: SZOT-üdülő, Hollóháza 3989. Telefon: Hollóháza 8.

Az Észak-magyarországi Regionális Vízmű Kazincbarcikai Üzemigazgatósága felvételre keres vasbetonszerelő és kőműves szakmunkásokat, valamint betanított és segédmunkásokat. Brigádok jelentkezését is várjuk. Jelentkezni lehet: ÉRV Főépítésvezetőség, Kazincbarcika, Ózdi u. 3. szám.

Gépírni tudó műszaki adminisztrátort felveszünk. Lehet kezdő és nyugdíjas is. MÉRUSZ, Miskolc, Déryné u. 16. szám.

PÁLYÁZAT! A Miskolci MEZŐGÉP Vállalat pályázatot hirdet rendszerszervező munkakör betöltésére. Feltétel: rendszerszervezői szakon szerzett egye-

Menschel Karól

épitén

l. Erődi – Bodnár

218 l.

(Külső jobb alsó.)
Fa, tempera, egy-egy kép 75·5×67 cm.
A zólyommegyei Jakabfalu r. k. templomából. Ipolyi-gyüjtemény.
A jakabfalvi festő szoros kapcsolatban áll a csegöldi BE mesterrel és a jánosréti mesterrel. E szárnyak egyideig a besztercebányai plébániatemplomban voltak.

Ipolyi: Besztercebánya város művészettörténeti vázlata. Századok, VIII., 1874., 684. l. — Ipolyi: Schematismus historicus diocesis Neosoliensis. Besztercebánya, 1876., 135. l. — Ipolyi: A besztercebányai egyházi műemlékek története és helyreállítása. Bp. 1878., 151. l. — Divald: Zólyom vármegye csúcsíveskori szárnyasoltárai. A M. Mérnök- és Ép.-Egyl. Közlönye, XLIII., 1909., 125—126. l. — Divald: Magyarország csúcsíveskori szárnyasoltárai. II. füzet, Bp. 1911., 9. l. — Lepold—Homor 96. l. — Gerevich PA, 210. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 25. és 30. szám. — Gerevich IPGY, 87—89. l. (3. és 4. kép, 93. l.) — Péter: A magyar művészet története. I. kötet. Bp. 1930., 116. l. — Genthon: RMF, 58—59. l. (7. kép: 41. kép.) — Csánky Dénes: Tanulmányok a szepességi táblaképfestészet XVI. századi történetéből. MM, XIII., 1937., 346. l. — Lepold—Lippay 54. l. — Rados Jenő: Magyar oltárok. Bp. 1938., 36. l. — Horváth, Enrico: Il rinascimento in Ungheria. Roma, 1939., 52. l.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1981 DEC 2 0

Menner Magdolna

ES

1021

Menner Magdolna rajza

rádió

VASÁRNAP

KOSSUTH: 5.00: Előttünk a vasárnap! — **7.23:** Élelmiszermagazin az étkezési szokásokról. — **8.10:** Öt kontinens hét napja. — **8.26:** Régi magyar dalok és táncok. — **8.50:** Zenés reklámturnix. — **8.55:** Kulturális magazin. — **10.03:** Utközben. — **10.08:** Karácsony Betlehemben. — **10.38:** A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa énekel. — **10.55:** OIRT vasárnapi hangverseny. — **12.10:** Édes anyanyelvünk. — **12.15:** Művészlemezek. — **12.57:** Tudósítás a Volán—FTC bajnoki labdarúgómérkőzésről. — **13.00:** Egy korty zenger. Fekete Gyula írása. — **13.10:** Elisabeth Schwarzkopf és Nicolai Gedda Lehár: A mosoly országa című operettjéből énekel. — **13.40:** És ha azt hallja... nevetés? Bán László műsora. — **14.00:** Emanuel Feuermann gordonkázik. — **14.33:** Gyerekharag. Veres Péter elbeszélése. — **15.14:** Színes népi muzsika. — **16.00:** Üdvözlet az olvasónak. — **17.10:** Fenyőfák és ajándékok. Kerekasztal-beszélgetés. — **17.30:** Arturo Toscanini vezényel. — **18.15:** Hol volt, hol nem volt... — **18.45:** Sporthírek. — Totó. — **18.50:** Úri muri. Móricz Zsigmond drámája. — **20.19:** Örökzöld dallamok. — **21.17:** Count Basie együttese játszik. — **22.20:** Tosca. Részletek Puccini operájából. — **23.14:** A Pozsonyi Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye. — **0.10:** Rézfúvós együttesek játszanak.

PETŐFI: 6.00: Népszerű muzsika — koránkelőknek. — **7.00:** A református egyház félórája. — **7.30:** Angol orgonamuzsika. — **8.05:** Mit hallunk? — **8.30:** Miska bácsi levelesládája. — **9.00:** Szívesen hallgattuk. — **10.33:** Téli szünidő. Arthur Ransome regénye. — **11.26:** Honthy Hanna és Feleki Kamill operettfelvételeiből. — **12.00:** Jó ebédhez szól a nóta. rajz. — **18.13:** Népszerű francia operákból. — **19.03:** Mendelssohn: c-moll trió. — **19.35:** A Moszkvai Filharmonikus Zenekar hangversenye. — **20.55:** Madrigálok. — **21.16:** Az Állami Népi Együttes műsorából. — **22.11:** Rolling Stones nagylemezek. — **23.11:** Fábián Márta cimbalmozik.

HÉTFŐ

KOSSUTH: 8.25: A Bécsi Oktett felvételeiből. — **9.00:** A hét zeneműve. — **9.30:** Agnes asszony. Arany János balladája. — **9.39:** Ki kopog? — **10.05:** Nyitnikék. — **10.35:** Új operalemezeinkből. — **11.43:** Glemba. Csák Gyula regénye folytatásokban. XV/4. rész. — **12.20:** Ki nyer ma? — **12.35:** Válaszolunk hallgatóinknak. — **12.50:** Zenei érdekességek az elmúlt hét műsorából. — **14.44:** Kötelesség. Sásdi Sándor novellája. — **14.54:** Édes anyanyelvünk. — **15.10:** Holborne: Erzsébet korabeli táncok — szvit. — **15.20:** Vendégünk: Sziriusz kapitány. — **16.08:** Kóruspódium. — **16.29:** Látogatóban. — **17.10:** Bartók Béla zongorázik. — **17.44** Ének az esőben. Filmzenerészletek. — **17.55:** Gyógyvizeink egészségkultúránkban. — **18.15:** Hol volt, hol nem volt... — **19.15:** A Rádiószínház bemutatója. — **20.01:** Aranylemezek. — **21.00:** Fehéren — feketén. — **22.20:** Tíz perc külpolitika. — **22.30:** Kanadában jártam II/1. rész. — **23.24:** Vokális muzsika. — **0.10:** Presser Gábor táncdalaiból.

PETŐFI: 8.05: Slavko Avsenik fúvósegyüttese játszik. — **8.20:** Figyelmébe ajánlom... — **8.33:** Népdalok. — **9.05:** Slágermúzeum. — **9.50:** Pénz és demokrácia. Jegyzet. — **10.00:** Zenedélelőtt. — **12.00:** Balogh Elemér cimbalmo-

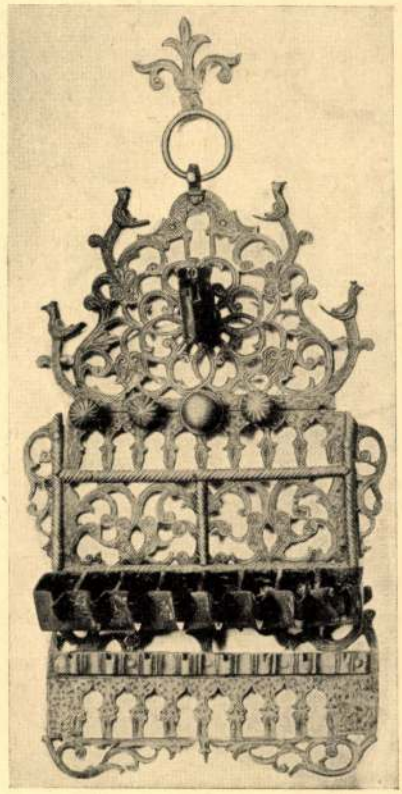

Marokkói rézmenóra (17. század)
(Dr. Ticho (Jeruzsálem) gyüjteménye)

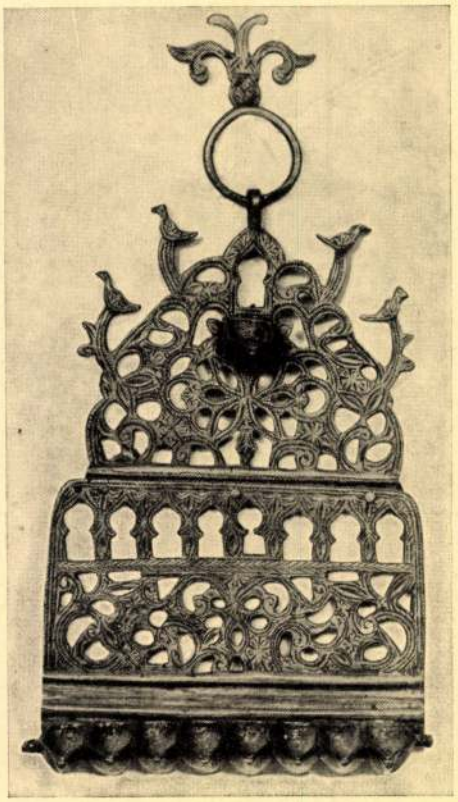

Marokkói menóra (17. század)
(I. Narkis (Jeruzsálem) gyüjteménye)

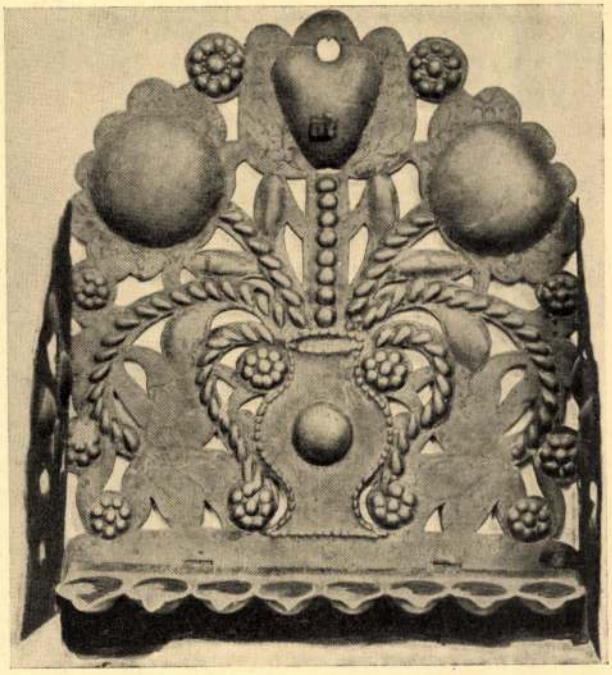

Palesztinai rézmenóra a korsóval
(Becalél-múzeum)

Hollandiai menóra (18. század)
rajta Judith a Holofernes-fejjel (Becalél-múzeum)

A jeruzsálemi chanukai menóra-kiállításból — Aus der Menorah-Ausstellung in Jerusalem

Mult és Jövő 1930. XX. decemberi
szám

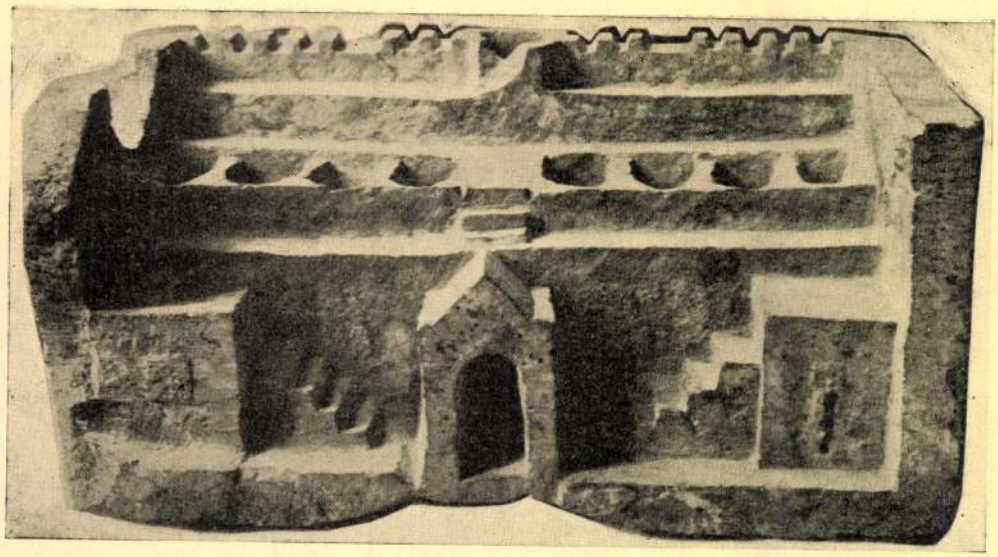

Jemeni kőmenóra a Szentély szimbólumával (Becalél-múzeum)

Ókori cserépmenóra

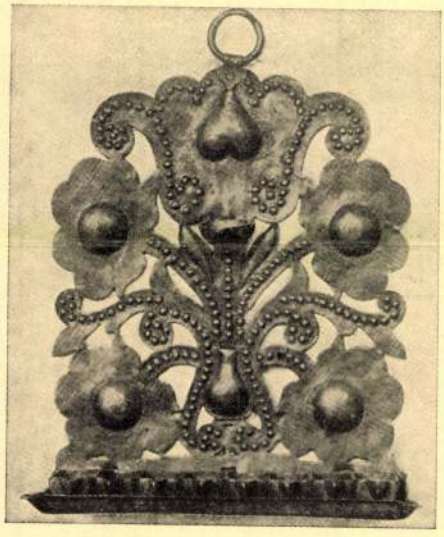

Marokkói menóra (18. század, Becalél)

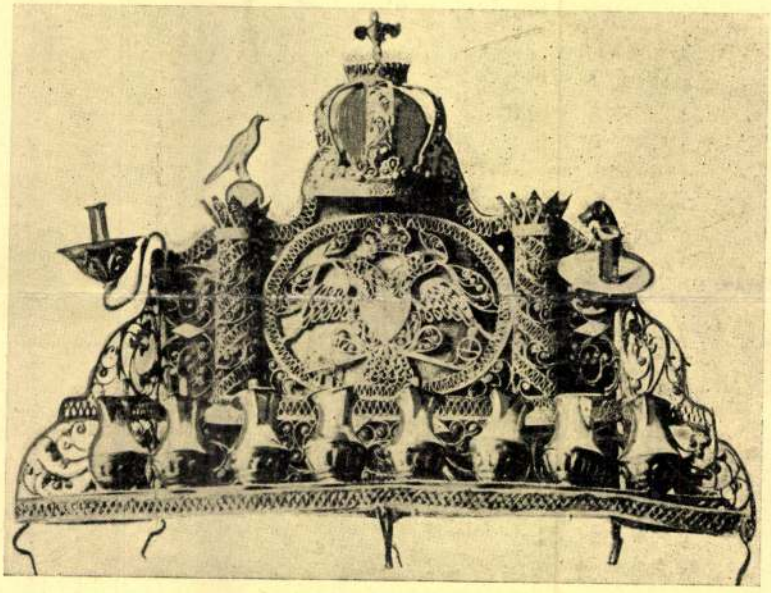

A Bal-Sem menórája, filigrán ezüst (18. század, orosz)

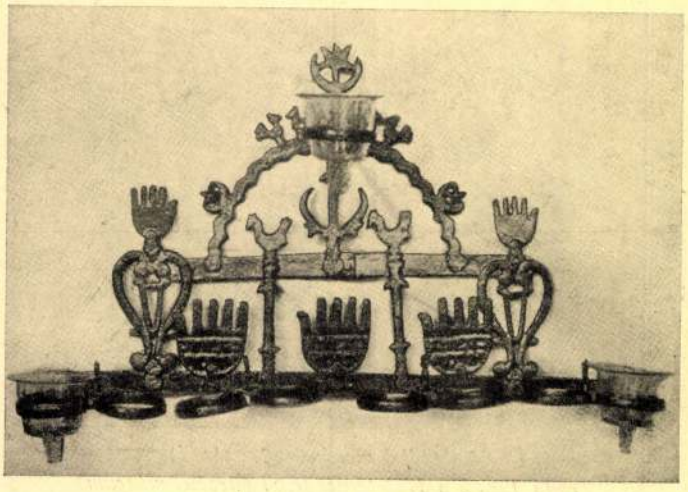

Bagdadi rézmenóra, papiáldás szimbólumával (Dr. Ticho (Jeruzsálem) gyüjteménye)

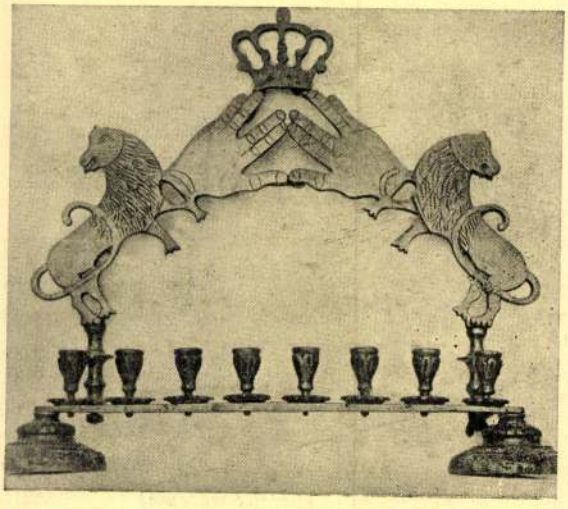

18. századbeli kompilált menóra, lengyel (Becalél-múzeum)

A jeruzsálemi chanukai menóra-kiállításból — Aus der Menorah-Ausstellung in Jerusalem

eszmét ítélnek halálra, — ugyanazok a sötét erők öntik a fekete tintafoltokat arra a történeti okmányra, amelyet emelkedett időkben a nemzetek szövetsége adott a Biblia népének. De a zsidó nép, mint Weizmann mondotta, *elfelejtette a Fáraókat, elfelejti a Passfieldeket is!*

Nem látunk tragédiát.

Sőt ellenkezőleg, azt látjuk, beteljesedik, amit Herzl megálmodott, hogy *a Palesztinaépítés ideálja visszaadja a zsidóságnak elvesztett egységét.* Egymáshoz kovácsolja az egész diaszpora zsidóságát és *„már az építés útján való haladás is más emberekké tesz bennünket,* kiegyenesíti a gerincünket és visszaadja az önérzetünket". Hol és mikor tárgyalt nagy nép kormánya zsidó vezérrel egyenrangú félként, mint most Passfield és Weizmann? Mikor volt oly egységes a zsidóság, mint most a tiltakozásban, amelyben először járt együtt az Aguda a cionista szervezettel? Csoda-e, hogy az az egység már is eredményhez vezetett? Hol és mikor tehetett szert a szétszaggatott, szétszórt zsidó nép olyan tekintélyre, mint most egységesen megnyilvánuló akaratával?

Valóban lélekemelő, ha például az amerikai zsidóság impozáns tiltakozó gyűlésére gondolunk, ahol New York polgármestere ötvenezer zsidó előtt kijelenti: „A mi városunkban van a legnagyobb zsidó község, a legnagyobb a világon. Hárommillió. És azt üzenem a zsidó bevándorlástól félő Angliának: *Bár volnának a zsidók kétszer annyian!*"

Majdnem mindenütt a zsidóság mellé állottak a kultúra és humanizmus nemzsidó harcosai is. Van-e ok a gyászindulóra?

Nálunk is egységesítő, önérzetet acélosító eredménye volt az eseményeknek.

Székely Ferenc, Szövetségünk díszelnöke a magyar zsidóság új hangját szólaltatta meg önérzetes tiltakozásában, mely a „Zsidó Szemle" és Zsidó Távirati Iroda (JTA) útján bejárta az egész világsajtót és mely kidomborította azt a tényt is, hogy *ma már Palesztinával kapcsolatban nincs különbség többé cionisták és nemcionisták között!* És örvendetes, hogy a budai, szegedi, pécsi, hatvani stb. templom mellett a pesti Dohány-utcai templomban is felhangzott *dr. Hevesi Simon* vezetőfőrabbi intő szava, hogy most oda kell állnia az egész zsidóságnak, cionistának és nemcionistának egyaránt a szorongatott palesztinai testvéreink mellé.

Nekünk pedig, akik az eszme harcosaivá szegődtünk, *fokozott kötelességeink vannak a fronton lévő harcosokkal szemben,* akiknek érezniök kell, hogy nem hagyjuk őket cserben, hogy mögöttük vagyunk, szivünk egész melegével gondolunk reájuk és áldozatkészen, testvéri szeretettel sietünk segítségükre. Ha nem is adott volna az angol kormány, rendeletének részleges visszavonásával, újabb bevándorlási engedélyeket, akkor is volna elegendő tér építő munkára, a réginek megalapozására, megszilárdítására, harcos, dolgozó testvéreink kezeinek megerősítésére. *Ez most becsületbeli kötelességünk!*

Ha ezt teljesítjük, akkor sulyt és jogosultságot adunk titakozásunknak is. Ajánlom a következő határozati javaslat elfogadását:

A Magyar Zsidók Pro Palesztina Szövetségének mai közgyűlése tiltakozását fejezi ki az angol kormány ama kisérlete ellen, mely a Palesztinaépítés folytatása és fejlesztése elé mesterséges akadályokat gördít. Egyben bizalmát fejezi ki az angol nép iránt, hogy a Balfour-deklarációban foglalt történeti igéretet minden magyarázgatás és félremagyarázás kizárásával a maga egészében teljesíteni fogja. A közgyűlés megismétli abbeli határozatát, hogy a Jewish Agencyt munkájában hathatósan támogatni fogja és a Jewish Agency vezetőségének eddigi működéséért elismerését fejezi ki.

Bródy László: Emlékek partján

Apám nem járt soha magában,
mert vele ment mindig a bánat.
De hogyha jött a péntekeste,
nem láttam búsulni apámat.

Hat napig harcolt a kenyérért,
nagy Isten, mennyi gondot látott!
De szombaton cilindert vett föl
és ünneplő császárkabátot.

Hat napig térdig járt a bajban
és értünk küzdött a világgal.
De hogyha belépett a szombat,
nem cserélt volna a királlyal.

Kezembe adta imakönyvem
s templomba vitt el, kéz a kézben.
Apám a kőtáblára nézett,
míg én az én apámra néztem.

És este kalács volt a halhoz,
S a libahúshoz — enyhe béke.
Bor, szódavíz s politizálás
lett mindig a vacsora vége.

Apám Tiszának volt a híve,
a három bátyám ellenzéki . . .
S én odabújtam az apámhoz,
ki voltam Benjáminja néki.

Mire a gyertyák ellobogtak,
Lassan elült a vita sodra . . .
Úgy nézek rátok, régi gyertyák,
mint áldott messzi csillagokra.

Az idő elvitte apámat,
ki hat napig csak gondot látott . . .
De szombaton cilindert vett föl
és ünneplő császárkabátot.

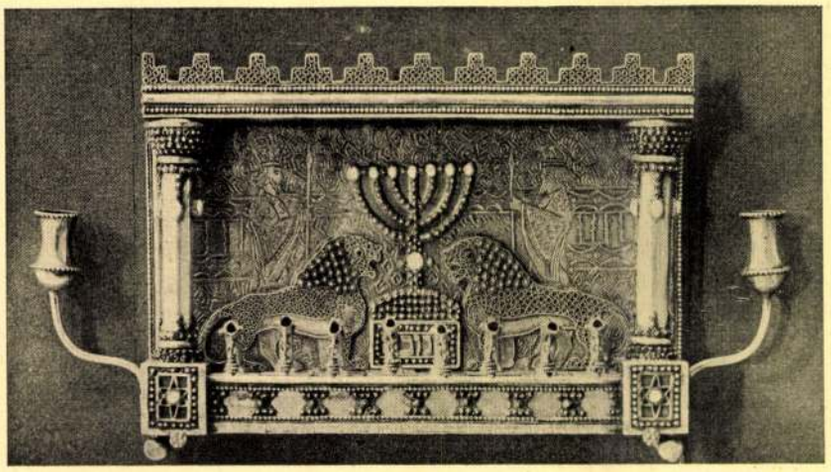

Modern Becalél-menóra

Miniatür menóra utazásra (18. század)

J. Narkiss (Jeruzsálem): Chanukai menóra-kiállítás a Becalél-Múzeumban

A „Becalél" 25 éves jubileuma alkalmából az alapító Boris Schatz professzor tiszteletére nagyszabású chanukai kiállítást rendeznek Jeruzsálemben. Minthogy a Szentföldön a világ minden tájáról gyülekeztek a zsidók, a chanukai menóra formáinak legtöbb változatát találjuk itt. Valóságos „Kibuc galijoth", a diaszpora különböző országaiban kifejlődött zsidó művészetnek begyüjtött termése, az ókori kőfaragásoktól a rézen, bronzon, ezüstön, filigránon át a mai formákig, amelyek között ma is helyet foglal a yemeni zsidó „modern" kőmenórája. *Maga a Becalél múzeuma több, mint százféle menóratipust őriz gyüjteményében.* És ezt kiegészítik a jeruzsálemi magángyüjtemények, közöttük keresztény papoké és szerzeteseké.

Ez a kiállítás plasztikusan domborítja ki a „chanuka-mécs" egész fejlődésének történetét.

Chanuka, a „fények ünnepe" a régi időben nemcsak örömnap volt, hanem *ünnep*, ugyanolyan értelemben, mint például a Sátoros ünnep. Igy olvassuk ezt a Chasmoneusok II. könyvében. Régente teljesen *munkaszünetes ünnep* volt és *egyes helyeken ma is* így maradt fönn. A Talmud idejében már inkább a gyertyák, illetve mécsek gyujtására fektették a fősúlyt. A mécseseket kitették az ajtóba *kivülről* és csak üldözés idejében engedték meg, hogy az asztalra tehessék. De később még ebben az esetben is ragaszkodtak hozzá, hogy „a csodát nyilvánvalóvá tegyék". Egy midrás meséli: „Trajanusnak, a kegyetlennek gyermeke született Tisebeov bőjtnapján és a zsidók gyászoltak, meghalt a gyermek chanukakor és kérdezték egymást a zsidók: mit csináljunk? Gyujtsunk? Azt fogják mondani, a zsidók örülnek. Elhatározták, hogy gyujtani fognak és történjen, ami történik! Jött a cssászár és lemészároltatta a zsidókat, akik a Tóra mellett ültek és tanultak és legyilkolta az aszszonyokat és a vérük elvegyülve patakzott a Kipris folyamig . . ."

A Chanuka csodáját sok legenda szőtte körül. A Talmud regél az olajkorsóról, amelyet a főpap pecsétjével lezárva találtak és egy napi olaja nyolc napig égett. A Chasmoneusok könyvében nincs ennek nyoma. Itt csak arról van szó, hogy Kiszlév hó 25-ikén *avatták fel újra a Szentélyt*, melyet Antiochus három évvel azelőtt ugyanezen a napon megszentségtelenített. És különböző események fűződtek a dátumhoz. Ezen a napon épült fel a pusztai *Szentély*, e napon történt *Judith és Holofernes* csodája. Egyik verzió szerint a Chasmoneusok „nyolc lándzsát találtak a Szentélyben, ezeket állították fel és gyujtottak rajtuk".

Ugylátszik azonban, hogy a Chanuka-ünnepet később elfelejtették. Ezért keletkezhetett vita Sammáj és Hillel tanítványai között, miként kell a mécseseket gyujtani. *(Érdekes, hogy a falasa zsidók, akik előtt a Chasmoneusok könyvei szentek, egy-*

Palesztinai ezüstmenóra (19. század)

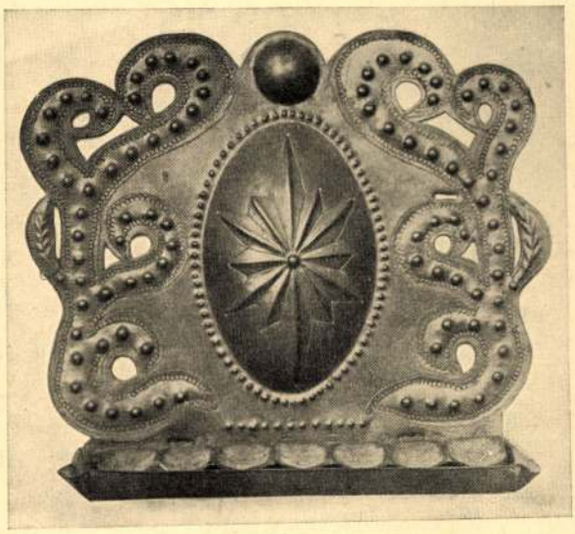

Palesztinai rézmenóra (18. század)
(Becalél-múzeum)

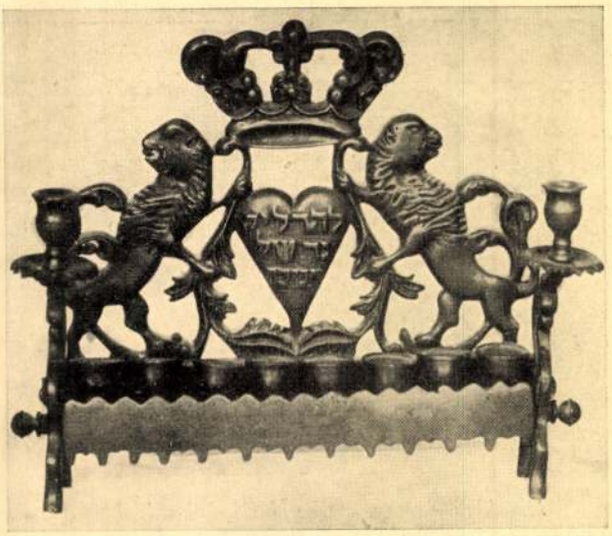

Lengyel menóra (18. század)
(Dr. Ticho (Jeruzsálem) gyüjteménye)

általában nem ismerik a Chanuka-ünnepet!) Idővel teljesen átterelődött az ünnep súlya a mécses gyujtásra. És ennek köszönhető, hogy a *chanukai menórát a zsidó népművészet annyi szeretettel becézte és díszítette.*

Az első időkben csak *chanukamécs*ről van szó. Ez a *cserépmécs,* két nyílással, egyik az olaj, másik a kanóc számára. Erre a mécsesre szimbolumokat alkalmaztak, a *hétágú menórát* vagy az *olajkorsót.* Ezt a mécset *kőtalapzatra* állították, melynek felső részében vályúszerű kivágásban víz volt, hogy felfogja a szikrákat. Tibéreiás mellett végzett ásatásoknál találtak ilyen ókori *menóra-alakú* kőtalapzatot, fönt nyolc bemélyedéssel a nyolc chanukai mécses számára. Bar-Kochba idejéből fennmaradtak talapzatok oszlopos formájú dísszel, a megtisztított szentély szimboluma ez, akárcsak Bar-Kochba *sekel*jein, melyeken egyébként az olajkorsó motivuma is szerepel.

A *hétágú* menóra, mint a chanuka jelképe sűrűn fordul elő az ókorban. Igy a római zsidó katakombákban is az ünnepek szimbolumai között. Sokszor a nyolc mécses helyett *két négyágút* gyujtottak, vagy bármily római kandeláberformát alakítottak át a célnak megfelelően.

A hatodik századtól a tizenharmadikig elvész a menóra fejlődésének fonala. Az ásatások még sok meglepetést hozhatnak ezen a téren. A mai forma csak a tizenharmadik századig nyúl vissza. A „samas", népszerűen a „samesz", a „szolgaláng" későbbi pótlék, amikor szigorúan kezdték venni a parancsot, hogy nem szabad az ünnepi mécset világításul felhasználni, sem az egyik lángról a másikat meggyujtani. Ez a „samas" először

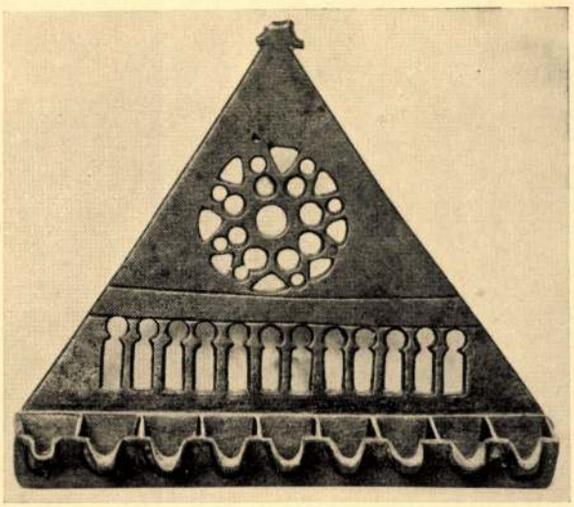

Román korszakbeli bronzmenóra, 9 olajserleggel, egyik a samesznak (Becalél-múzeum)

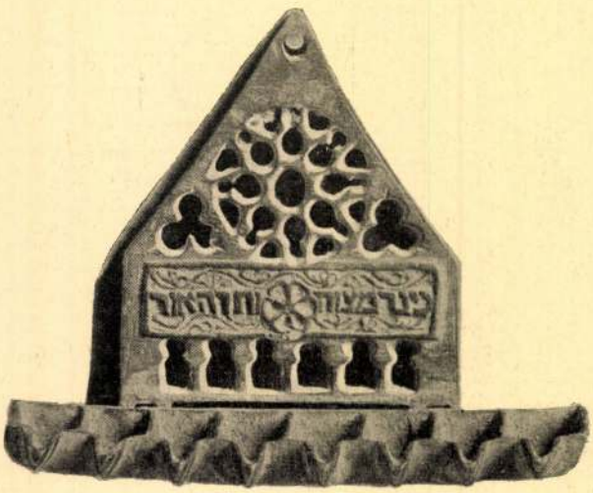

14. századbeli bronzmenóra
(Jeruzsálemi fehér szerzetesek gyüjteményéből)

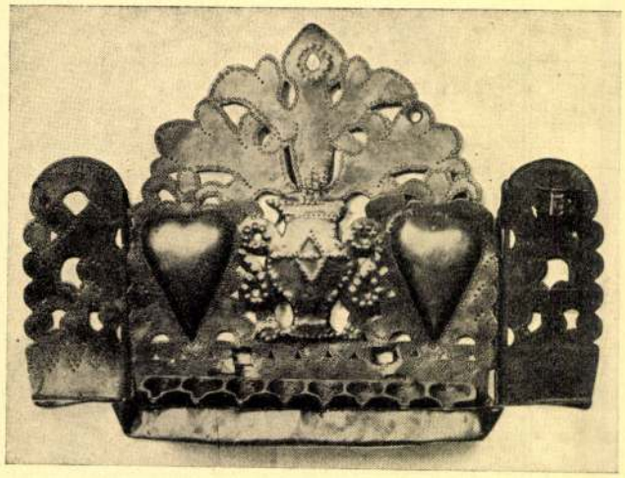

Marokkói menóra, olajkorsó szimbólumával
(18. század, Becalél-múzeum)

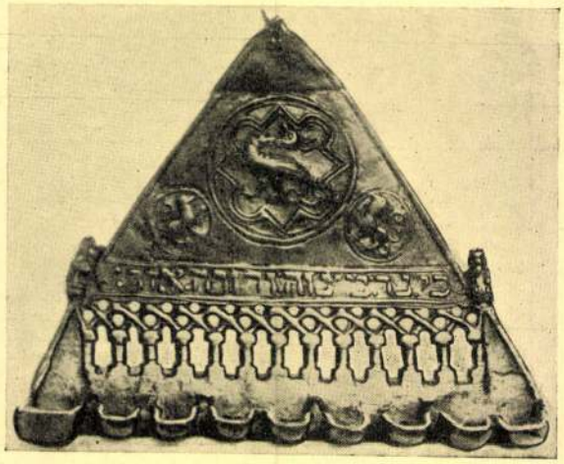

13. századbeli menóra
(Becalél-múzeum)

oldalt, majd fent, de sok helyen a szimmetria kedvéért jobbra és balra helyezkedett el. De eredetileg a többivel egy sorban, úgyhogy a menóra *kilencágú* volt.

A 13-ik század elejéből vannak menórák, melyeket az *ajtófélfára* szoktak felakasztani és háromszögű vértezetükön *román stílű templomhomlokzat*, különböző ablakformákkal, áttörve vagy domborítva. Itt *kilenc* lángnak van helye és a „sames" elválaszthatatlan a testvérlángoktól. Ugyanezt látjuk a 14-ik századból származó keleti menóránál, melynek díszei között az oroszlának, Juda szimbolumai mellett a *Phönix* is szerepel, mint az örökkévalóság jelképe. Itt találjuk először a felírást: כי נר מצוה ותורה אור *„Mécses a parancs és a Tan világosság"*. Ezt a bibliai verset Rasi a chanuka-mécsre magyarázza: „aki teljesíti a chanuka-mécs gyujtásának parancsát, megáldatik a Tóra fényében jártas gyermekekkel".

A román stíl aztán vegyülni kezdett a góttal és a keleti mórral. Ebből a *késői gót* tipusból való az a 14. századbeli menóra, mely a *jeruzsálemi fehér szerzetesek gyüjteményében* foglal helyet és amelyet a Becalél-kiállításnak rendelkezésére bocsátottak.

Az *architektonikus tipus* később is hűségesen simult úgy a renaissance, mint a rokokó vagy barok stílhez. Az építészeti motivum mindig a Szentélyt jelképezte. A 16-ik század végéig általános maradt a *háromszög* formájú háttér. Csak kivételesen mutatkozik a zsidó forma hatása. Az *arabeszk*, amely a spanyol-arab korszakból kiindulva *Leonardo da Vinci*re is hatással volt, dekoratív keretet adott a chanukai menórának is. De egészen sajátos stílust kapott így a menóra Pa-

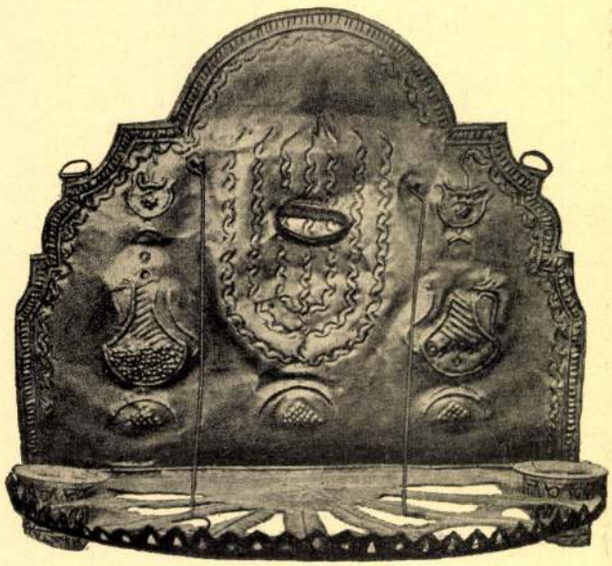

Palesztinai templomi chanuka-menóra (Becalél-gyüjtemény)

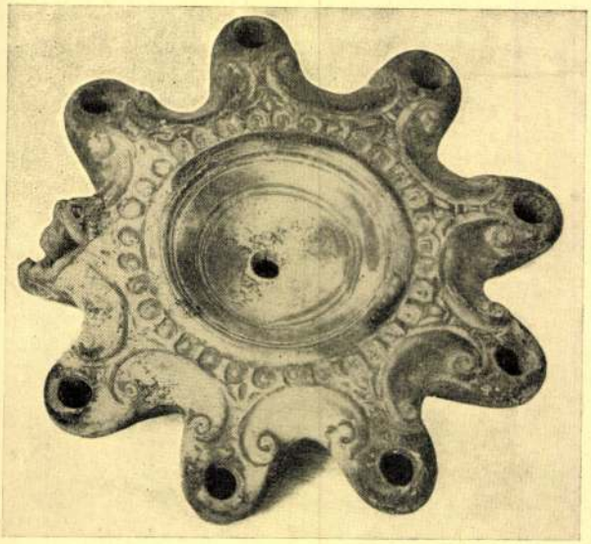

3. századbeli palesztinai cserépmenóra

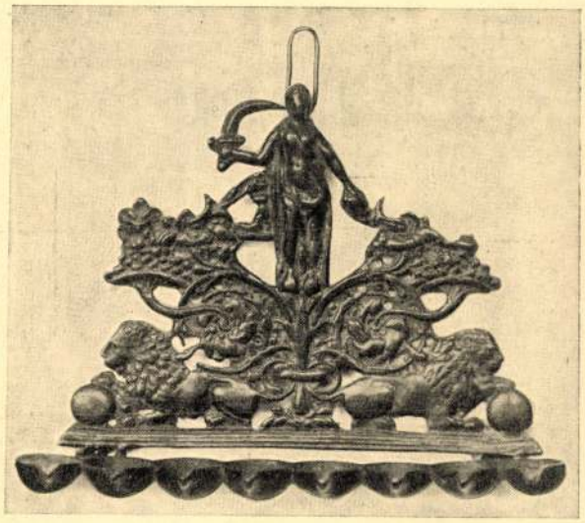

16. századbeli olasz bronzmenóra, Judith képével (Becalél-múzeum)

Ezüstmenóra (18. század, Becalél-múzeum)

lesztinában és Marokkóban. A renaissance korában a zsidók is bőségesen kivették a részüket az új művészetből és ez megnyilatkozott a chanukai menóra dús formáiban és díszítésében. *Groteszkek, Meduzák, Centaurok, Puttók, delfinek, címerek és heraldikus képek mind chanukai szimbolumok lettek,* persze lángok, fáklyák, oroszlánok vagy olajos korsók motivumaival átszőve. A római vázából a szent tűzzel: olajos korsó lett a chasmoneusok szentélytüzével, az oroszlánok római sasok szárnyai fölé kerültek, a bizánci világítóablakokból a „sames" szolgamécsese lett. Hollandiában, ahol spanyol és portugál zsidók telepedtek meg, új tipus kelekezett: *képzőművészi elemekkel, dombormüvekkel, melyek a menóragyujtást, a Szentély megtisztítását, vagy Judith és Holofernes történetét ábrázolták.* Ezek a figurális képek megváltoztatták a szükséghez képest a menóra külső alakját is. *Négyszög-* vagy *téglaalakú* lett.

Németországban nem találunk ebben az időben speciális menóra-formákat. A zsidó szokások leírói, Bodenschatz, Kirchner csak a templomi *hétágú* menórát ismerik. Habár a rabbinikus irodalom említi Rothenburgi Rabbi Méirnek nemesfémből való chanukai menoráját. Kirchner rézmetszetén „pók alakú" menórát látunk, mely a *gerendáról lóg le,* mint egy nyolcsugarú csillag. Openheim chanukai képén *hétágú* menórát találunk. Míg Lengyelországban, Galiciában és Ukrajnában zsidó rézöntők és ezüstötvösök sajátos menórastílust tudtak alkotni, vagy átalakították a hollandi és itáliai formákat saját izlésük szerint.

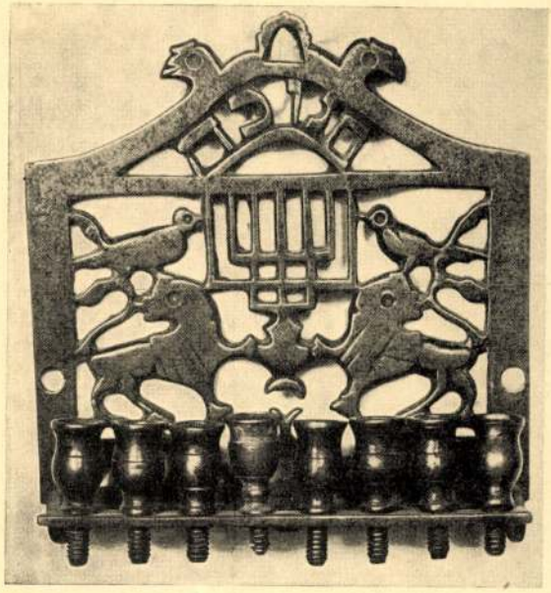

18. századbeli menóra (Dr. Ticho (Jeruzsálem) gyüjteménye)

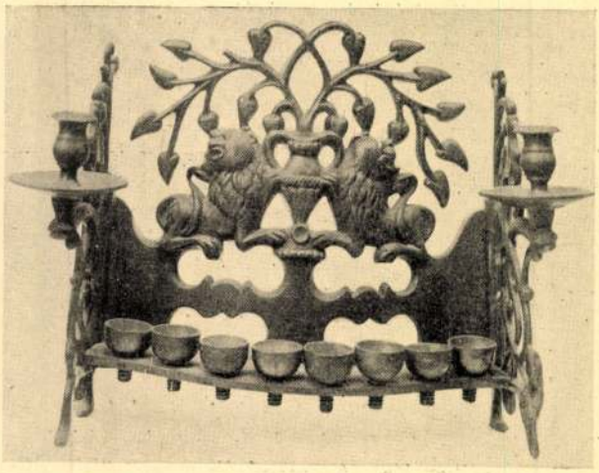

Lengyel rézmenóra az olajkorsó szimbólumával (18. század, Becalél-múzeum)

Menóra, Raban tervezete szerint
(A Becalél-egyesület tagjai kapják)

A 18-ik század elején a chanukai menóra két oldalfalat is kap, különösen a Keleten. A díszítés hagyományosan: szöllőfürt, gránátalma, olajoskorsó. De új az *olajcsepp-fogó*, amely amellett tanuskodik, hogy ezeket a menórákat, ha talapzatuk volt is, felakasztva használták. *A hétéves háború alatt, amikor a rezet hadicélokra elrekvirálták, megjelenik a cink menóra*, melyet azonban ugyanolyan szeretettel díszítettek, mint a gazdagok a filigrán ezüstöt.

Az egyik rokokó stílű, áttört falazatú menórán két oroszlán koronát emel, melynek közepében a Szentély hétágú menórája domborodik. Ez a frankfurti munka *az első német menóra, amely négy lábon áll* és amely így alkalmas arra, hogy az ablakba állítsák „a csoda hirdetésére".

Oroszországban megjelenik a sokmotivumú réz menóra, szintén oldalakkal és négy lábbal. A „sames" olykor négyszeresen van alkalmazva szimmetrikusan, fent és lent. De ezt a két vagy négy „sames"-t felhasználják egyszersmind szombati gyertyagyujtásra is. Egyes menórák templomalakúak, érdekes bejárattal, vagy várszerű felépítménnyel, mint amilyenek a zsinagógák különösen Ukrajnában, ahol a zsidó lakosságnak bástyául is szolgáltak az üldözések alatt.

Prágában a zsidók chanukai menórával tették emlékezetessé II. Józsefnek 1782-ben kiadott „Toleranzedikt"-jét. A menórák megörökítették a császár képét, feje fölött az osztrák sassal. A két „samesz" két osztrák katona. Valamivel korábbi a prágai kovácsolt vasszerű rokokó menóra, Dávid pajzsával és svéd kalappal, a két „sames" Mózes és Aharon katholikus papok viseletében.

A *filigrán-művészet* fejlődésével új lendületet kapott a chanukai menóra formagazdagsága is. A legszebb és legjellemzőbb példány látható a Becalél-kiállításon: a *csodatevő Bal Sem menórája.* Két oszlop: *Jáchin* és *Boáz* körül csoportosulnak a dús szimbolumok, galambok, Izrael jelképei.

A yemeni zsidók régi és új kőmenórái legtöbbnyire a Szentélyt ábrázolják. De ezek az elnyomott testvéreink ugyanannyi hittel és odaadással formálták menóráikat a legnemesebb anyagban is. A *bagdadi zsidók egyszerű agyagmécsesei* a régi ókori sítlussal tartanak rokonságot. A jeruzsálemi Béthél-Zsinagóga *kabbalistáinak* függő menórája drótkeretbe illesztett nyolc, illetve kilenc *pohárból* áll, melybe olajat öntenek, lélekmécsszerűen.

A legújabb időben a chanukai menóra szinte mindenütt sablonos gyáripari formákat vett fel. És ép ennek az ellensúlyozására tűzte ki céljai közé a Becalél a nemesebb stílus ápolását és a régi tradiciók alapján új zsidó stílus alkotását. A Becalél újabb munkái, melyeket a *Mult és Jövő* már annyiszor és annyi szeretettel ismertetett, méltóképpen egészítik ki a nagyszerű menóra-kiállítást, amely Jeruzsálemnek valóban művészi eseményévé lett. Ezek a hősi harcokra és makkabeusi győzelmekre emlékeztető szimbolumok erőtgyarapítóan és reménytfakasztóan hatnak a mai súlyos napokban, amikor a palesztinai zsidóknak megint „helyt kell állniok a lelkükért . . ."

Az 1887. évi angol-zsidó kiállítás óta sehol sem mutattak még eddig ennyi menórát együtt, mint a mostani feltünést keltő kiállításon Jeruzsálemben.

Olasz menóra (16. század, Becalél-múzeum)

Palesztinai chanuka-menóra a Szentély szimbólumával

Palesztinai függő menóra

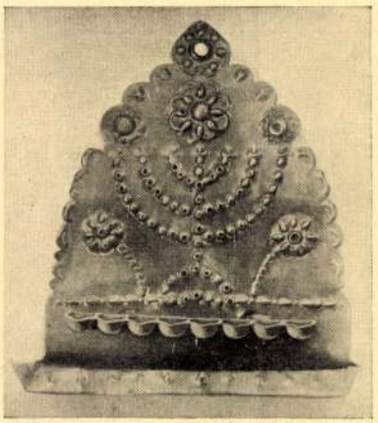

Palesztinai menóra pálmákkal (18. század, Becalél-gyüjtemény)

Csermely Gyula: Az élő menóra

A palota-püspökii zsidó tanítónak, Gedeon Sámuel úrnak, nagyon sok baja volt nem a tanfelügyelővel, nem a plébánossal, nem is a jegyzővel vagy a bíróval, akik mind nem voltak zsidók, hanem sok baja volt Ádler úrral és Rőt úrral, Kemenes úrral és Stein úrral és több mással, akik egytől-egyig izraeliták voltak. Nem „zsidók", a világért sem, — mi izraeliták vagyunk, — mondták (egyik-másik hozzágondolta: sajnos) — mert a magyar törvény csak izraelita vallást és izraelitákat ismer, nem zsidókat.

A sok baj pedig az volt, hogy a tanítónak, aki jó zsidó volt, saját hitfeleivel csatáznia kellett. Nem a több fizetésért, a jobb lakásért és más ilyen anyagi dolgokért, hanem a kezére adott gyermekeknek jobb és bensőbb zsidó neveléséért kellett küzdenie.

Szemrehányást tett neki Rőt úr, a kis filia mokányos elnöke, miért tanít heti hat órán át hittant?

— Nem elég heti két óra is? — kérdezte. — Inkább „okosabb" dolgokra tanítsa a gyerekeket, Gedeon úr. Mire kikerülnek az iskolából, úgyis elfelejtik a sok hiábavalóságot... nincs igazam?

— Nincs igaza, — felelte a tanító. — Mert, ha volna, akkor úgy tennék, ahogy mondja. De kell az embernek erős hitbeli bázis, akár keresztény legyen az ember, akár zsidó; s mert heti két óra hittan nem elég, de még négy óra sem, ezért hatot tanítok, elnök úr, s annál maradok is.

Vagy közeledett Peszách és a tanító, kötelességéhez híven, Egyiptomról, a rabságról és a szolgaság földjéről történt megszabadulásról beszélt az osztálynak; nosza, jelentkezett Stein úr, az iskolaszép tudákos elnöke.

— Fölösleges időpocsékolás, tanító úr. Én nálam nincs széder, én nálam nincs má nistáno, még mácesz sincs.

— Nos, azért tanítom a Peszácht, — magyarázta Gedeon úr harciasan —, hogy a gyerekeinél legyen, ha majd önálló háztartást vezetnek.

És így ment ez Svuoszkor is, máskor is. — Mire való ez, mire való az? Mi nem azért tartunk fenn külön iskolát, hogy a gyerekeinkből rabbinusok legyenek, vagy hogy könyv nélkül tudják a bibliát, hanem azért, hogy a világiakban többet tanuljanak.

Egyik évben — megjegyzem, ez a történet már több mint huszonöt éves —, egyik évben, tél elején, a palota-püspökii zsidó nagyságák összedugták a fejüket, valamit „rendezni" kell. Nemcsak maguknak, de a többinek is a községben. Meghívják az estélyre a plébánost, az uradalmi intézőt, a jegyzői családot, a körorvost, a községi tanítókat és másokat; ez közelebb hozza a „nemizraelitákat" az „izrelitákhoz" (szép dolog a vaskövetkezetesség, éljen!), ez egységesebbé teszi a társadalmat a községben, jobban összeköti az intelligenciát s a többi. És mert mégis csak Gedeon, a tanító volt köztük a legműveltebb, őt bízták meg, hogy gondoljon ki valamit.

Tél eleje volt, mondom és Gedeon tanítónak jó ötlete lett. — No, majd rendezek nektek valamit — gondolta —, eszetekben is fog maradni sokáig. Kemenesné őnagyságának pedig, a szeszgyáros feleségének és a hölgybizottság elnöknőjének azt mondta, hogy egyebek közt ő élőképet is fog rendezni az estélyen.

— Élőképet?! — lelkesedett az asszony. — Bravo, az nagyszerű lesz, tanító úr. S hogy lássa, mennyire megbízom magában, én *plen purkoát* adok magának, Gedeon.

— Köszönöm, nagyságos asszonyom. Én meg kikötöm magamnak, hogy az estélynek a napját én határozom meg. — Ki is vette naptárát — december huszonkettedikén este lesz, s hogy az élőkép mint programmpont titok marad a bemutatás percéig. Most csak annyit árulok el, s ezzel elé-

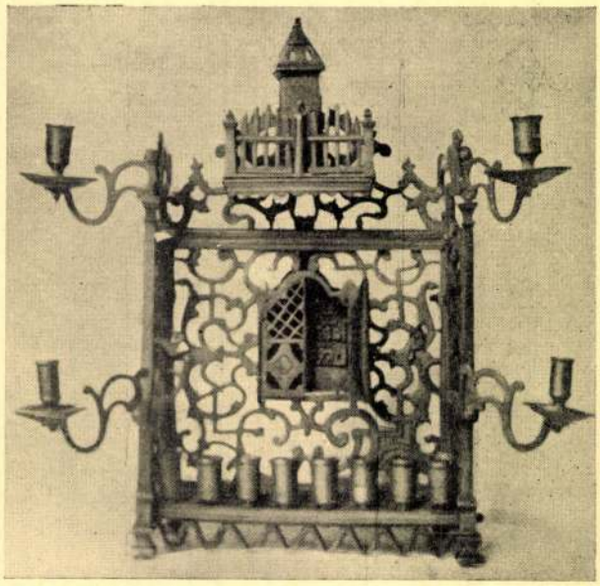

Lengyel rézmenóra (18. század) vár és tóravért alakjával

gedjék meg, nagyságos asszonyom, hogy kilenc leánykával fogom rendezni a képet. Kilenc ünneplőbe öltözött kisleánnyal.

Többet nem lehetett a tanítóból kivenni, ha mégolyan kíváncsi is volt Kemenesné. És a kiszemelt kilenc kisleányból sem lehetett, legfeljebb azt, hogy valami új dalra oktatja őket a tanító úr.

Elérkezett december huszonkettedike és a várvavárt nagy estély órája. Mind megjelentek a meghívott nemzsidók is (pardon, nemizraeliták, tévedtem), a plébános és a jegyzőék, a körorvos, a tanítók, az uradalmi gazdasági tisztviselők, szóval, senki sem hiányzott, mind eljött.

Volt előljáróban prológus, volt ének, amit zongorán kísértek, volt tréfás páros jelenet, más egyéb is, talán Kiss Józsefet is szavalta valaki... most, utolsónak, következik az élőkép, — jelentette Gedeon tanító és jelt adott, hogy eresszék le a függönyt. Még mondta, hogy tíz percnyi türelmet kér, azután maga mellé vette a leánykákat, akiket kiszemelt volt — mind ünneplő fehérbe volt öltözve, ő kívánta, hogy egyformák legyenek — és eltünt a függöny mögött a leánykákkal.

No, most mi lesz? Csupa kíváncsiság volt a közönség.

Tíz perc mulva föllebbent a függöny és az egész terem egyetlen elnyujtott „áh" lett, olyan szép képet mutatott a szinpad. Tarka szőnyeggel leterített lócán, zöld szobanövények és művirágok közt nyolc leányka ült, mögöttük, a középen, a már nagyobbacska kilencedik leányka fenyőlombbal díszített széken állt és mindegyik gyertyát tartott a kezében. Az álló leány gyertyája égett, az ülő nyolc leánykáé még nem égett.

No most mi lesz? — izgult újból a nagy terem.

A tanító pedig lelkesen megszólalt:

— Hölgyeim és uraim, ma felekezeti ünnepe van a zsidónak (Kemenesné arca elsötétült), de oly szép és oly magasztos ünnepe, hogy ha elmondom annak történelmi hátterét, a mi nagyon tisztelt nemzsidó vendégeink is helyesnek fogják találni, hogy még ma is, több mint két évezred után, ragaszkodik ez ünnepéhez a zsidóság.

— Halljuk, halljuk! (Ezt nem Ádler úr mondta, Rőt úr is mélységesen hallgatott, ezt a jelenvolt nemzsidók mondták.)

És Gedeon tanító, elmondván a Chanuka történetét, elvette az álló leánytól a gyertyát és sorban meggyujtotta a nyolcat, mely még nem égett (a benedikciót szándékkal mellőzte), majd visszaadta a kilencediknek a gyertyát és jelt adott: kezdődik az ének.

És kilenc leányka kórusban rákezdte a Móausz cur dallamára ezt a szöveget:

Isten volt segedelmünk,
Őt zengje ma énekünk...

és így tovább, ahogy a tanító lefordította az ősrégi chanukai himnuszt.

— Elcsapjuk a tanítót, — sziszegte oda Kemenesné Steinnénak. — Igy blamálni minket a világ előtt! Ez az élőkép nem programmpont, ez merénylet! — S hogy a többi asszony mit sugdosott egymásnak, ahhoz sem kell sok fejtörő találgatás.

A himnusz hat versszaka véget ért s mikor elhalkult az ének, inkább csak a nemzsidók tapsoltak és tessék-lásséknak Rőt úr és még néhányan. De nyomban földerült az arcuk, mert a plébános felállt és megszólalt.

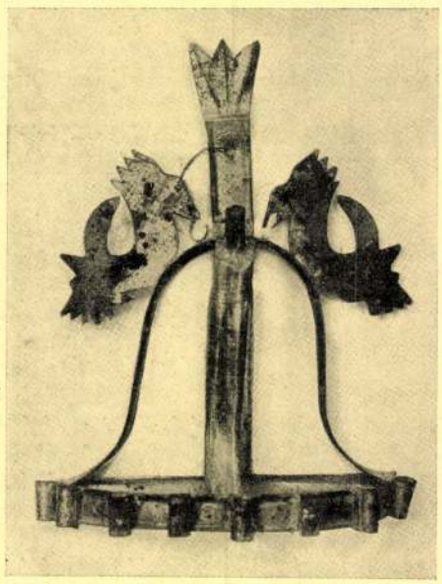

Olajkorsó-alakú palesztinai menóra (19. század, Becalél-múzeum)

Kovácsoltvas-menóra (18. század, Becalél-múzeum)

— Kedves vendéglátó barátaim, — így kezdte a megértő főúr (több mint huszonöt éves ez a történet, feleim) —, igazán örülök, hogy résztvehettem e bensőséges szép ünnepen. Ismerem a Makkabeusok történetét s hogy mit jelent az, ha hitéért síkra száll az ember, keresztény legyen, vagy zsidó, nincs különbség, azt éppen a katholikus szentegyház értékelte a legjobban. Antiochus Epiphánes, a zsarnok, kényszeríteni akart hét zsidó fiút, hogy forduljanak el őseik hitétől és imádják az ő emberalkotta bálványait. Ám a hét zsidó fiú inkább vértanúhalált halt, de ősei egy Istenétől nem pártolt el. És a római katholikus egyház mind szentté avatta a fiúkat. Nos, vendéglátó kedves barátaim: ha a kereszténység úgy tiszteli még másokban is, ha szenvedtek és életet adtak a hitükért, mennél inkább kell, hogy önök az őseik nagy erényeit ne felejtsék el. A Makkabeusok ragyogó példáját sem, akik megmentették Izraelt az életnek, s akiknek ez a mai szép ünnep szól.

Hogy megváltozott egyszerre a hangulat. Zúgó taps követte a plébános meggyőző szavait, az asszonyok arca csupa kéj lett, mint a méhek, úgy körülrajzották a főurat és boldog volt, aki a kezéhez hozzáférhetett. Csak Gedeon tanító állt komoran és keserűen gondolta: Keresztény papnak kellett jönnie, hogy ezek itt bevegyék a Chanukát. De a fődolog mégis, hogy csatát nyertem.

Mikor az ünnepélynek vége volt és szállingózni kezdtek a vendégek, az asszonyok körülvették Gedeont. Már nem beszéltek merényletről, elcsapásra sem gondolt már egyik sem.

— Igazán nagyon szép volt, valóban nagyon ötletes volt, köszönjük fáradozását, tanító úr. De mondja csak — olvadozott Kemenesné — nem lehetne megismételni ezt az ünnepet? Hiszen Chanuka, „ha jól emlékszem", nyolc napig tart.

— Ez évben már nem lehet — felelte megelégedetten a tanító —, mert ma van a nyolcadik este. De jövőre, ha éltet az Isten, mind a nyolc estén át rendezek, és nem élő menórával, mint ma este, hanem igazi menórával, ahogy szükséges.

— Igen? Ennek előre örülünk s most mégegyszer köszönjük, tanító úr.

És Gedeon tanító most ismételten és meggyőződéssel gondolta:

— Csatát nyertem, hála legyen az Égnek.

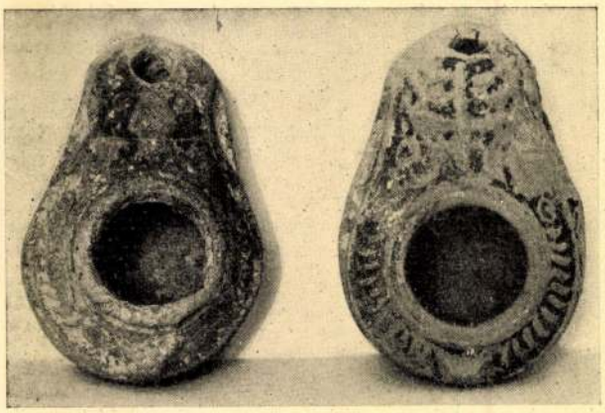

Olajmécsesek a 2. szentély idejéből menóra és olajkorsóval (Becalél-múzeum)

Telekes Béla: Miért üldözték a zsidókat?

Reflexiók Strausz Adolf professzor könyvének új kiadásához. (A római ghettó.)

Lehet-e vajjon üdvös hatású dolog manapság, ha zsidó magyar ember, akár annyira nagytekintélyű is, amilyen ennek a könyvnek az írója, a ghettó rémségeit vetíti a nagy nyilvánosság elé? — mondta nekem a magyar nagyipar egyik zsidó vezérférfia minap; — ön keresztény ember, nem érzi-e, hogy a ghettó-ügy tárgyalása ép most, amikor a felekezeti békétlenkedések nagynehezen mégis csak elcsillapultak már, felzaklathat bizonyos érzékenységeket...

— Uram — feleltem —, olvassa el ezt a könyvet s érezni fogja, hogy ennek a nagy és szép történelmi munkának a hatása ép ellenkezőn, csakis üdvös lehet és ép az ilyen aggodalmaskodást teljesen megnyugtató.

Sokkal több ez a könyv mindannál, ami benne a címe szerint sejthető. Nemcsak a legteljesebben és legérdekesebben megírt története a római ghettónak és vele kapcsolatban a római zsidók változatos sorsának, hanem az egész ghettó-ügy és az egész zsidókérdés olyan hatalmas erejű új szem-

Ókori hétágú kőmenóra, Tiberiási ásatásokból, fönt kivájások az olaj számára

léltetése is, amely ezt az ügyet és ezt a kérdést a szokásos felekezeti elfogultságok szempontjainak magasan fölébe emeli.

Céljául a könyv írója kimondottan ezt ugyan sehol sem hirdeti, ámde egész könyvének hatása ez: *mind zsidó, mind keresztény, mind akármilyen hitvallású olvasója érezni fogja azt a felszabadító igazságot, hogy a zsidóság szenvedéseinek okozói, — ha intézmények, ha személyek — mindig ugyanazok voltak, amelyek és akik miatt a keresztények is, sőt az egész emberiség is szenvedett.*

Bizonyos ugyan, hogy a ghettó elsősorban a zsidóság megalázásának, meggyötrésének színhelye — de a római ghettó, ez a börtönné körülfalazott városrész, amelybe a hirhedt *Caraffa* család egyik tagja, az eperjesi és más magyarországi vésztörvényszékek élén működött hóhértábornoknak, Antonio Caraffa grófnak a nagybátyja: IV. Pál pápa rekesztette a római zsidóságot 1555-ben, nem csupán a zsidóságnak volt sérelme. Minden jóérzésű keresztény ezt már akkor is az egész emberiség megcsúfolásának érezhette. S bizony ezt a Caraffát zsarnoki uralma miatt *Róma keresztény lakossága is rettegve gyűlölte. Halála hírére* — egykorú írás tanusága szerint — *összegyült a keresztény lakosság a Campodoglión, ahol a pápa fehér márványszobra állt. A haraggal és gyűlölettel eltelt néptömeg leverte a szobor orrát, fülét, fejét s végül összezúzta az egész szobrot...* Pedig akkor a pápa még nem is halt meg.

A pesti Dohány-utcai templom levágott bástyájának belseje

Amiképpen az eperjesi Caraffa hóhérkodása nemcsak a magyarság sérelme, hanem az egész emberiséget sértő gaztett volt, ugyanúgy sértette az egész emberiséget a római Caraffa kegyetlenkedése, egyebek között az a cselekedete is, hogy állati sorsba börtönözte a római zsidóságot. Éppen azt a zsidóságot, amelynek ősei ab urbe condita laktak Rómában s voltak a városnak Romulus és Rémus ivadékaival teljesen egyenlő jogú polgárai; hiszen a római zsidó (civis romanus) mind a köztársaság, mind a császárság idején *igen előkelő állami s udvari tisztségeket viselt s mint kereskedő, iparos, mint mezőgazda, mint tudós, mint művész, mint költő s egyáltalában mint a római állam és nemzet világhatalommá szerveződésének igen megbecsült tényezője szerepelt.* A pogány Rómában, ahol a zsidóknak önkormányzatuk volt s a római szenátus a külön zsidó itélőszékeket nagytekintélyű törvényes testületeknek ismerte el, a zsidók vallásgyakorlata teljesen szabad volt, pedig a rómaiak semmiféle más nemzetnek a különleges vallási kultuszát a maguk körében meg nem tűrték. A zsidókét nyilván azért nem korlátozták, mert a zsidók sohsem űztek vallási propagandát, *sohsem térítettek,* nem voltak tehát más vallásra veszedelmesek. A római zsidóknak még akkor sem csorbultak jogaik, amikor Titusz a római világhódítás útjában Palesztinát is leigázta s a zsidók hőseit rabságra hurcolta Rómába s diadalmenetében egyáltalában nem vallási okok miatt csillogtatta meg a jeruzsálemi templom szent edényeit. A pogány Róma csak a zsidó kereszténeket, a térítőket látta veszedelemnek s azokat kezdte üldözni csakhamar.

„Mikor pedig a kereszténység a sok üldöztetés után végre győzött s Róma urai már keresztények voltak — írja Strausz professzor —, újabb ok adódott a zsidók bántalmazására, az, hogy ők zsidók maradtak..."

A könyvnek ez a megállapítása, — bár a zsidóüldözés indító okául vallási motivumot jelöl meg, mégsem ellenkezik azzal a felfogásommal, hogy *a zsidóságot valójában nem a vallása miatt üldözték, hanem csakis a hatalom megtartása érdekében,* mégpedig elvakultan, mert hiszen a kereszténységnek a zsidósággal való azonosítása az uralkodó hatalom nyilvánvaló tévedése volt.

„A pápaság uralma alatt — írja aztán Strausz professzor — a zsidók sorsa Rómában a különböző pápák kegyeitől, bölcseségétől és jóindulatától függött. Amikor olyan pápa jutott a trónra, akit magasabb vallási és politikai bölcseség hatott át: jobbra fordult a zsidóság sorsa. Tisztult keresztényi hite az ilyen pápát megtanította az ősi hit megbecsülésére. Nemesebb embersége részvétre hangolta a szenvedő embertárs iránt. A jólfelfogott

Menrad, J. C. 11633.

Nádasdy Ferencz. gr.

Csaknem derékig, kissé jobbra fordultan, szembenézve s talapzatra helyezett keretben van ábrázolva. Felirata a talapzat elején hat sorban:

Franciscus Comes de Nadasd
Sacratissimarum Caesareo-Regiarum Majestatum Actualis intimus Status Consiliarius, Camerarius Regnorum Dalmatiae, Croatiae et Sclavoniae Bannus, Generalis Equitatus, unius Legionis, Equestris Ordinis Militiae Hungaricae, Bañatium Colonellus, et Praesidii Budensis Com̄endans, nec non Tabulae Bañalis Praeses.

balról: Johann Christ. Menrad pinx.

s legalól jobbra: Gabr. Bodenehr sc. et exc. A. V.

Feketemodor, méretei 29·1 : 19·3 cm.

Lels. n. 14662.
Szaklels. 1/915.
992-914-1.

Kª 59.50.

Menrad J. C

festö

lásd

Bodenehr

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

..... *tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191 ..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Endrényi Ir

~~Asztalos~~

Mensatorius Jonás

festo.

Kifestette Haffcrih András-
sal együtt a hervartói r. k.
fatemplomot. (1665-ben?)

Cród

Tóth Sárós 687

Láss egyéb
forvást

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Mensatorius Jonás

festő.

Kifestette a hervartói róm. kath. fatemplomot 1594-ben.
Részletesebben lásd: Miskowszky Viktor[redacted] csomagjában.

(Arch. Ért. 1894. 240. l.)

Menráth Péter

restaurátor a Képzőművészeti Főiskolán
szakmai tanulmányát az 1970/71 ta-
névben fejezte be.

M. Képzőművészeti Főiskola, Budapest,
1971. közlése

~~Mensárius~~ MDK

Mensarius Johannes

a magyarfülpösi ref. templom mennyezete 1642.
19.o.
részl.repr. 19.o. 4.kép.

Balogh Jolán: Kolozsvári reneszánsz láda 1776-ból.
KelemenEml. 9-23.o.

Mensator, Georgius. l.

Aszalos György.

Mensatorius Jónás

1584.

l. Hervartó (Sáros vm)

Gerevich Emlékkönyv

120. l.

129. l.

T. 1335.

l jobbra az iránytüt nyertük ILLES-
le Sidus, Hoc decus, & radios hos
lélhető a MAPPA Exhibens ductum
Fatram & Ichnographiam ducendae
assumpta & delineata per Josephum
atum Geometram die 15. April Año 1792.
ERARUM és alól a Scala 300 Orgy. Vi.

vk. 37.9: 58.9 cm.

M. .K.

Mensch József

és Pintér Sándor a komlói 12 tantermes gimnázium és 80 fős diákszálló épitésvezetője.
Épitész: Szekeres József

[illegible] 28.1.

Mensel Coelestin

1879/80

Ferkèpzomfoisk.vk

113. l.

Mensel Helena

1880/81 + 1881/82

Ferképzőmfoiskèvk

11.3.l

Mensel Oszkár

műfaragó

1880

Kímisk 1930. 86. l.

Budapest.

E diszes keretü tér
tonai őrszemek ékesitenek az
jük. Felirata fölül:

Plan Au Rez De Chaussée Du B
Hongrie Ou Fut Renfo
Des Officiers Francais Priso
1793.94.95. Et 1796.

alól: Linfortuné Captif Que
Tâche Par Le Travail D
a kereten: Par Goussard Lieu
De la Mense F
1794.

Szines tusrajz, mér. a v

MDK

Menszpart János, 19.sz.

Alvó öreg, kréta

22 l.

Ernst Haz. 44/b. szoba.

tek jellemzője, hogy /egy kivéte-
gra applikált, hanem vastagabb le-
kereszten függ az ugyancsak lemez-
eszten függ az ugyancsak

Menszur János

ötvös mas.

Mestere Moesz Samuel Kassán. Szegődik 1701. be.

Mihalik József Kassavárós ötvösségének története. Bpest. 1900. 324. l.

Pethe Ferenc

vérmetező.

XVIII sz

HANS MENT, ötvös

Förster Ottó műtargyai között volt egy masik kettős sergeg is, mely szintén Rumi-sergeg-ként szerepelt az Iparművészeti Muzeum nyilvantartasaba.-Az igazi "Rumy-serleg" a XVI.sz elejének stilusaban készült, addig e felerészben fennmaradt példany, mint a talppremen levő HM mesterjegyből kitünik. Hans Ment /+1604/, augsburgi ötvös munkaja. ↗ 584.old

KATONA IMRE: A Rumy-serleg, Műtargy a politikai harcok koraban 583.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972, 4.szam, Szombathely

Mentes Endre, [épitén]

Ivóvíz-magustároló tervért

II. díj.

— Közlemény 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 10.

Menteszi József

"Anyai szeretet" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

Otthon, Bp. 1903. julius hó
41. lap

M. D. K.

MENTÉNY i Tibor építész

~~Laisa~~:

Farkasdy L. – Simon – Mentény: – Sándor
közös tervük a pályázaton

Miskolczy László: Előregyártott panel-
ház pályaterve
Magyar Építőművészet 1956 (V.) 4. sz. 121. l.

M. D. K

MENTÉNYI Tibor építész

Társtervező ~~Lasd~~: Vas Zoltán – ~~Mentényi~~
Lankovits V

Részvétel a ~~Víztorony~~ pályázaton III. dí

Rácz György: Százkökméteres víztorony tervpályázata
Magyar Épílőművészet 1956. (V.) 2. 18.
46-47. l.

M.D.K

MENTES Endre esetész

Kisebb méretü könyvtár dijazott pályaterve

Társtervező: Krimka György
Komondy Zoltán

Döntöttek a könyvtár épitési tervpályázat ügyében

Magyar Nmezet 1961 december 31. 6.1.

a.D.K.

MENTES Endre épületén

Részvét el a pályázaton (18.000 Ft.)

Társtervező:
Menyhárt József
Kiszka György

5 000 forint 69 pálymüre
Erdményesen zárult a főiskolai kollégiumi tervpályázat
Magyar Nemzet 1962. május 30. 3.1.

M. D. K

MENTES Endre építész

Járási tanácsház terve, amely tipustervként sorozat-
épitésre alkalmas.

6 kiemelt 15 000 forintos megvétel/

Társtervező: Komondy L.
Krizka Gy.

Döntés két érdekes épitészeti tervpályázat felett
Magyar Nemzet 1962. január 4. 3.1.

Mentényi Tibor

a Ferihegyi II. sz. hangár
eszmei terve,
III. díj.

MMÉEK közl.
1943. 175. l.

Feladó:

Bali István

F. add. 1006 sz

Lap. tiz.

Mentényi Tibor

építész

szül. (Baja) Baja 1903.

oklevelet nyert 1926.

Névjegyműegyetem 13 l.

T. 5931.

városban a tengeren hét vi-
mondatszalagon:

cm.

0-95

Menteriyi Tibor
épitész

l.
Bp Épitom. VI
17. l.

28 PENGŐ

BOLTI ÁR HELYETT

16 PENGŐÉRT

kaphatja meg a kiállitáson dr. Kogutowicz Károly egyetemi tanár DUNÁNTUL ÉS KISALFÖLD IRÁSBAN ÉS KÉPBEN cimü pompás müvét.

A felnőtt ebből ismerheti meg a Dunántul gyönyörü tájait, a serdült ifjuságnak hasznos hazafias olvasmány. A fenti kedvezményt megkapja akkor is, ha a könyvet közvetlenül a Földrajzi Intézettől (Szeged) rendeli meg. A rendeléssel jogot szerez arra is, hogy a közeljövőben megjelenő II. kötetet is hasonló áron kaphassa meg.

Kérjen részletfizetési kedvezményt.

Egyetemi Földrajzi Intézet
Szeged, Zerge ucca 19. sz.

ABLAKA GYÖRGY, SZEGED, KÁLVÁRIA-U.

M. D. K.

MENTES Endre építész

~~Lásd~~:

Harmos L. – Mentes – Völgy és Közös

tervük a pályázaton

Miskolczy László: Előregyártott panel-

ház pályaterve

Magyar Építőművészet 1956 (V.) 4. sz. 121. l

Mentes Endre épitész M.D.K.

Résztvett a pályázaton

Társterve zö: Komendy Zoltán és Kriszka György

6000,- Ft dijazásban részesült

repr.

Jurcsik Károly:Szabadonálló könyvtár tervpályázat

Magyar Épitőművészet 1962 /4. 2-3.1.

M.D.K.

Részt vett a pályázaton

Szabadonálló könyvtár tervpályázat

[illegible] építőművészet 1962 /4. 2-3.]

Mentes Endre, építész M Du

18000 ft-tal jutalmazták Kriska György-gyel és Menyhárt József-fel közösen kénített tervét.

–: Milyenek lesznek az új főiskolai kollégiumok?

Z. l.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. máj. 18.

Mentényi Tibor
statikus

M.D.K

A hecskeméti Aranyhomok szálló építhetése
nél statikus volt

Kovács Zsuzsa: A hecskeméti Aranyhomok Szálló
Művészet, 1963. december - 17 lap

Mentényi Tibor

MDK

Generáltervező: Középülettervező Vállalat
Építésztervező: Janáky István
Statikus: Mentényi Tibor
Belsőépitész: Király József
Konstruktőr: Albert Jenő
Kivitelező: Bácsmegyei Építőipari Vállalat.
Építésvezető: Herczeg Mihály.

Kovács Zsuzsa:: A kecskeméti Arany Homok szálló.

Művészet: 1963. dec. 17-20.

MENTES ENDRE építész

— **HALÁLOZÁS:** Mentes Endréné Zöldy Sarolta szomorú szívvel tudatja, hogy szeretett férje, **Mentes Endre** okl. építészmérnök hatvanhatodik évében, január hó 15-én súlyos betegségben elhunyt. Vele gyászolják leánya, nővére, nevelt fia, rokonai, barátai, tanítványai és munkatársai. Hamvait február 6-án 11 órakor helyezzük örök nyugalomra a Farkasréti temető halottasházából. Lelki üdvéért engesztelő szentmiseáldozatot mutatunk be február 6-án 18.30 órakor a Mártírok úti Ferences plébániatemplomban. Budapest, 1991. január. Nyugodjék békében! Cím: 1024 Budapest, Mártírok út 39. X

Magyar Nemzet, LIV.évf. 2o.sz.1991.január 20.p. 7.p.

Masner 1894 — Masner, K., chen Museum

Maurice 1976 — Maurice, K. Technik des Sprachraum,

May 1957 — May, F.L.,

Mayer 1969 — Mayer, Ch., Art Institu

Mazal 1970 — Mazal, O., Neuzeit, Gr

Meller 1904 — Meller, S., of Frigves 172.

Menzhausen 1968 — Menzhausen, Dresden, 19

Meyer 1902/1911 — Meyer, A.G.

Mentes György, szabósegéd

A soproni sztrájkban részt vett 1872-ben. Neve a többiekkel együtt csomagolópapirra irva maradt fenn. 35.old

László Ernő: A soproni szabólegények sztrájkja 1872-ben. 29.old

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

M.D.K.

Menteszi József

"Anyai szeretet" c. c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1903. juli. 39. kötet
1065. lap

Mentler Gyula épitész M.D.K.

Részt vett a városi transzformátorállomások tervezésére kiirt tervpályázaton

16 ezer forinttal dijazva

Két tervpályázatról döntött az Épitésügyi Minisztérium

Magyar Nemzet 1963. junius 11. 3.1.

Résztvett a több célu mezőgazdasági üzemi épület szerk
zeti vázának tervezésre kiirt tervpályázaton.

Magyar Nemzet 1963. junius
Két tervpályázatról döntött az Épitésügyi Minisztériu

- Nemzet 1963 junius 11. 3.1.

Mentler Mátyás

ötvös

1749 Nagyszombat

Kapnagyaron ötvösök 4 l.

Cscrépedeinytöredeker X. 136.

Mentler Zsigmond

pálos perjel és építész?

l.

Kisban Emil:

A magyar Pálosrend

története. II. k. Bp.

1940. 33. l.

Mentschik.

pesti aranyozó
az 1838. évi árvíz után
az Angolkisasszonyok
templomában javító
munkálatot végzett.

Richter angolkis

S.O.P.

Mentsük Sajót

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán kiemelt megvételben részesült 47.sz. pályamű egyik tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

Mentsik Imre építész

(Körti)

Részvett az alábbi pályázaton
(rajz, maket, 2 sepró)

Dr. Gyöngyösy István: Nemzetközi szervezetek - UNIDO - IAEA - Központja - Bécs - terspályázat 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 8 d.

Mentzel Győző

1882

Élmisk 1930. 86 l.

Budapest.

A rózsafüzérekkel és
be foglalt látképen az Ujépüle
kúttal, körülötte pedig öt őrs

VÜE ET PER
Du Batiment Neuf De Pest. En E
Ou Fut Remfermée Une Partie De
Guerre Lors Des Campagnes
De 1793. 94. 95. Et 1796. Fait
Au 4me Baton De la Mense

Szines tusrajz, mér. a vk.

Mentzer János

fajáninfestő

1751-55. Holics

K

Csányi 1954

26.1

Mentzel Janos

kassai puskaumves

1636.

o Kemo

2 fi. l.

Mentzel János

puska-mives

1631–47. Kassa

l. Arch. Ert.

1911. 210. l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, eze
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mi
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráci

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszr
nek semmit, amig igazolt emberein
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Mentzel János

Kassai puskamüves

1631–47.

l. Arch. Ért. 1911. 210. l.

vagy nálam

Magyar puska-

müvesség alatt.

M. D. K.

MENTZER János

(1751-55), a holicsi gyár festője

Csánji 1954. 26. l.

Mentzer Johan
(Friedrich)
fecit XVIII. n.

l.
Schirek Holitsch
108. l.

Mentzel

rek. metszőt

Khevenhüller, Annales,

metszői:

M. B. sc. I. i. II. Ferd.

Mentzel sc. Lips. VI. i. III. Károly.

Heraeus inv.
Wortmann sculp. IX. 1224. Zsigmond
II. Károlyhal.

Khevenhiller:

Ann. Ferd: I. Dedicatio.

Károly (VI.) ?

Vignetta. A könyvön: „Khevenhillers Annales" fölirat 7 sorban.

Méretei 16: 11·3 c/m.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. I. 185–6.

„Carolus VI.

D. g. Rom. Imp. Semp. Aug.“

Vignetta (zárókép).

Méretei 11 : 13·6 c/m.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. IX. 1224.

Záró kép

oltárom tűz, zászlók, nyíl,
mellette genius, jobbra is,
törvény-táblákat vesz ét,
az oltárom dombormű,
VI. károly császár és tanácsoja?

auspic. Aug. Car. VI. Pax Procurata Foris
Domicil. Emendatae

Heraeus inv. Wortmann sculp.

Khevenhiller :

Ann. Ferd. VI. i kép (2643-4. lap).

Károly I. (III.)

dicsőítő allegorikus kép: a császár egy elesett török vállára lép. Derékkötőjén : „Veni, vidi, vici" felirat. Fennt jobbra angyalok a követk. feliratú lapot tartják : Bataillen baj Zenta, Audenarde, Chiari stb.

Szövegkezdő vignetta.

Méretei : 18 : 11·5 cm.

Mentzel sc. Lips.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. IX. 1064-5. l. között.

(II. Ferdinand.)

„Kaiserliche Huldigung von den Ständen. A. 1620."

(II. A rendek eskütétele.)

Bécsben

Méretei 17·6 : 9·3 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. IX. 1064-5. l. közöl.

(II. Ferdinand.)

„Kaiserliche Huldigung von den Ständen. A. 1620."

(III. A császár fogadja a hódolókat.)

Becker

Méretei 17·6 : 9·3 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. IX. 1064–5. k. köjök.

(II. Ferdinand.)

„Kaiserliche Huldigung von den Ständen. A. 1620."

(IV. Lakoma).

Becker

Méretei 36 : 9·3 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. VII. 350.

(1.)

„ Eigentliche Contrafactur aller unterschiedlichen Acten wie Ihro Königl. Maj."

(II. Ferdinand)

„ in Hungarn den 23. May Anno 1611. zum König in Böhmen ist gekrönet worden."

Méretei:

A metszet Keretét képező jobb és baloldali kisebb képekkel együtt : 37 : 27·5 cm.

A kisebbek nélkül : 23·5 : 27·5 cm.

(Nb. a Kisebb, Keret-képek külön czédulában).

Kevenhiller:

Ann. Ferd. VII. 350.

(2.)

„Kö: Mt" (II. Ferdinand) „zwischen zweyen Bischöffen anfangs den Altar komt die Krönungsfahen."

Méretei: 6·5 : 5·7 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. VII. 350.

(3.)

„Wie Königl. M^t." (II. Ferdinand) „die finger auff das Buch legen und den Aÿdt leisten.

Geh Koronázás

Méretei: 6.5 : 5.7 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. VII. 350.

(4.)

„Wie Königl. M.t" (II. Ferdinand) zum Böhmischen König gesalbet worden."

Geh Koronázás

Méretei: 6·5: 5·7 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. VII. 350.

(5.)

„Wie Königl: Mayestaet" (II. Ferdinand)
„das Königliche Schwerdt empfhahen."

Geh Koronázás

Méretei: 6·5: 5·7 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. VII. 350.

(6.)

„Wie Königl: Maj:t" (II. Ferdinand) „den Königlichen Ring am Finger gethan wirdt."

Geh Koronázás

Méretei: 6·5 : 5·7 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. VII. 350.

(7.)

„Wie König: Maj.t" (II. Ferdinand) „den Königlichen Scepter und den Reichs Apfel empfahen."

Geh Koronázás

Méretei: 6·5 : 5·7 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. VII. 350.

(8.)

" Wie Kö: Maj.t " (II. Ferdinand) " von den Herrn Ständen gelück gewünschet und mit anruhren der Krön der Aijd pstirt wird.".

(Sch Koronázás)

Méretei: 6.5 : 5.7 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. VII. 350.

(9.)

„Wie entlich Königliche Maj." (II. Ferdinand)
„vor dem Altar Brodt und Wein opffern."

Csek Koronázás

Méretei: 6·5 : 5·7 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. I. köt. i. kép.

„Ferdinandus" (II.)

„Pius á piis parentibus natus". – „Carolus archidux Austriae". – „Maria ducissa Bavariae".

a kly és klyvé a pólyás csecsemőt tartják.

Méreta 26·7 : 17·3 cm.

Czímkép.

M. B. sc.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. XII. 1926.

„ Ferdinandus III.

wird zum Römischen König gekrönet
Anno 1636."

Meterei: 35·3: 27·7 cm.

Khevenhiller: Ann. Ferd. XII. 2387.

III. Ferdinand imádkozik.

Czím nélkül való kép. A feszületen Jézus szájától lefelé balra ~~olvas~~ Ferdinand irányában olvasható:
„Ferdinande non te deseram."

Méretei 22 : 30·7 cm.

Khevenhiller: Ann. Ferd. IX. 1064-5. l. Kőjött.

(II. Ferdinand).

„Kaiserliche Huldigung von den Ständen. A. 1620."

(I. Legfelső kép: Dísz-vonulás.)

Becker

Méretei 36 : 9·3 cm.

Khevenhiller :
Ann. Ferd : IX. 1064-5. l. közöl.

(II. Ferdinand)

" Kaiserliche Huldigung von den Ständen. A. 1620." Négy kép. (L. külön czéduláron).

Becker

Méretei 36 : 29 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. IX. 203.

Anna.

Castrum Doloris der Römischen Kayserin.
Anno 1618.

II. Ferdinand weje.

Meretei 36·7 : 28·5 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd: VII. 470.

"Der Römischen Keÿserin Annae
Krönung, zur Königin in Böhmen.
A° 1611."

Metretei 28·7 : 37·5 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd: IX. 31-32 l. közöl.

„Wahre Contrafactur, wie die Kayserl. Räthe zum Fenster hinauss geworffen worden seind". 1618.

(A cseh protestánsok Thurn Mátyás gr. vezetése alatt Martinitz és Szlavata helytartókat és Fabricius titkárt kidobják az ablakon. 1618. május 23. Prágában).

Méretei 36·5 : 29·4 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. IX. 1308-9. l. közöl.

„Execution so zu Prag den $\frac{11}{21}$ Junij ist angestellt und vollzogen worden" (1621).

(A kivégzettek közt van „D. Jessenius, – Haubt und Zung ... abgehackt." –
Textus: „Des Dr. Jessenii Viertheil hat man alsbald auf alle 4 Strassen, gleichwie vorlängst mit des Trutheweins beschehen, aufgehenckt".)

7 részből álló metszet:

I. az ítélet kihirdetését, II. asszonyok kegyelemkérvényének benyújtását, III. elítéltek kitüggesztését, IV. (a középső nagy lép) lefejezést és aratást, V. a kivégzettek lábának levágását, VI. temetési menetet, VII. az elítéltek őrizetét ábrázolja.

Metszési 36·5 : 28·7 cm.

Khevenhiller:

Ann. Ferd. VI. 31.

„Schlacht Beÿ Peterwardein".

Szövegzáró vignetta. Kerete: hadi szerekés jelvények; fönn: arczkép koszorúban, lenn 3 megkötözött török, 2 sas. — A tereprajzon megjelölt városok: Belgrado, Batÿczo, Dabronitzo, Metrovitz, Zemlÿn, Salankemen stb.

Méretei: 16.5 : 16 cm.

—— —— Vuk ábrázol?

Linnen csupasz arcz, allonge-parókával

Khevenhiller:

Ann. Ferd. V. 2195-6.

Schlacht bey Zenta.

Szövegzáró vignetta, a csata szereplajza, az előtérben néhány lovassal. A földrajzi megjelölések: Theiss Fl., Zenta.

Méretei 12·5 : 18·5 cm.

Menzinger Mór

Maler, geb 1832 in Karansebes, Schüler der Wiener Akad. thätig in Mährisch-Weisskirchen. Er wurde Professor und malte Landschaften z. B. Im Buchenwald, Cimon della Palla, Herbstabend etc.

Singer Künstlerlex. 5 k. 205. 1.

Gjetva h. n. IV. 8, 9, 11.

Menzinger-Mörike

Thieme Becker

XXIV. 404. l.

C. Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

entzel, Johann Georg, grafikus 1677-1743

A Johann Georg Pentzel liposei mester müve ,az ifjú Apaffy Mihály erdélyi fejedelmet ábrázoló félalakos rézmet zetü arcképe feje megegyezik a Jean Mariette -féle II.Rákóczi Ferenc lovasképpel. 2.kép. 7.jegyz. 63.old

Gennerné, Wilhelmb Gizella: Adalékok az ifjú II.Rákóczi Ferenc és neje ikonográfiájához. 62.old

Müv.Tört.Írt. 1975. XXIV. 1.sz. Bp.

Mentzel, Johann Georg, grafikus, 1677- 1743

2.kép.-Mentzel,Johann Georg: II.Apaffy Mihály, M.T.Kcs. graf.gyüjt.9361.sz.Rézmetszet.30+19.7 cm.Jel- Leltárkönyvi bejegyzés szerint:Joh.Georg Mentzel müve.Tipcsei mester lekete repr. 62.old7.jegyz

Cennerné,Wilhelmb Gizella: Adalékok az ifjú II.Rákóczi Ferenc és neje ikonografiajához. 62.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp.

MDK

Mentzer János fajánszfestő 1751-55. Holics

Csányi 1954. 26.o.

M.D.K.

Menazio (Menaso, Denovinas, Domanas, Damanas)
Giorgio de (Magister muratorius)

nevét az egri vár építtetésénél 1552-ben és 1555. febr. 13-án és 23-án emlitik, Valtelina, Veza és Tirano mesterekkel együtt a hat olasz között akik az ostrom alatt is a varban maradtak. Ő maga 1562-ig tartózkodik Egerben.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

366. old.

Menzel Adolf német festő (1815–1905)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 8. 3.

Az őszi kiállítás II. sorozatának....

Menzel, Adolphe német festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 336-346

Raszathin, a Szovjetunio népi művésze

Menzel festőművész

Magyar Nemzet 1950
január 18. 5. old.

A Képművészeti Múzeum ujabb
kiállításai Végvári Lajos

Menzel Adolf, festöm.

Lenbach kortársa,
Házépitök. Festmeny. Repr.

"Iga zi napfürdö lelkünknek a nagy mester müveszete ,ki Müsset értelmében- egyensulyt tart az arany tengelyen. M. festeszete a rajz fundamentumán épül fel.
A "Történész" Menzelnél jobban leköt a nagy,szabad, egyetlen Menzel"...
Képei: "Szögletszoba","Albrecht herceg kertje", "Házépizök" "Berlin potsdami vasut" stb.

Olgyay Viktor: Lenbach és Menzel. Müveszet 1905. 303-310.1.

Menzel A.

festo-

l.

Sendviselet

165., 167, 168. l.

IV. Müemléki és müszaki f

14./

MDK

Menzel Adolf, testöm.

Gasteini körmenet. Repr. 312.1.

A Tuilleriák kertje vasárnap. " 313.1.

Müvészet. 1905.

MDK

Menzer Aladár nyomdász

dr.Mihályfi E: Modern plakát - művészi ujsághirdetés. Magy. Iparmüv. 1929. 93-95 l.

Menyhárd Ester

Kerámiáiból, táblaképeiből és nőnyegeiből Sopronban nyílt kiállítás 1975. máj-ban.

Népszava, 1975. máj. 17 103. erf. 114 n. 10 p.

Menyhárd Csuter iparművész

a Nemzeti Galériában nyílt meg az emlékkiállítás a Franciaországba disszidált művésznek, aki itt tanulta ki az iparművészeti technikákat. Rövid életében (34 éves volt, mikor elhunyt) hihetetlen sokat próbálkozott, s mindenben dekorativ érzékkel: gobelintervek, festmények, rajzok, kerámiák láthatók a kiállításon.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika. Jelenkor, Pécs, 1974. 6. 543 old.

Memphard Ernő, festő
kerámikus

Az 1972-ben elhunyt művész
műveiből tegnapban nyílt meg
kiállítás (máj. 16-án.).

— : ffi

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 17.

Menyhárt Eszter

a párizsi festőiskolák egykori növendéke, majd a Párizsban oktató rajz és kerámiatanár alkotásaibol nyilt k állitás a soproni festőteremben május 16-án.

Magyar Hirlap 1975 135/8

Mennyhárt Eszter [ ]

Emlékkiállítása Szolnokon nyílt meg aug. 18-án.

— : Hír

20.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 19.

Mennyhárd Eszter, [ ]

Emlékkiállítása a Nemzeti Galériában látható.

—: A hét végi kulturális programból

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 8.

Mennyhárd Ester [ ]

A Nemzeti Galériában
Mennyhárd Ester - emlékkiállítás
lesz.

— : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 9.

Menyhárt Eszter, [ ]

A Nemzeti Galéria rendezte meg emlékkiállítását.

— : Múzeumról múzeumra 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 12.

Menyhárd Imre [ ]

Emlékkiállítása lesz a
Nemzeti Galériában.

← : Múzeum

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 19.

Mennyhárd Ernter, [ ]

Emlékkiállítása lesz a
Nemzeti Galériában.

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. ápr. 7.

Menyhárd Endre, [ ]

ápr. 11-én nyílt meg emlékkiállítása a Nemzeti Galériában.

—:Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. ápr. 12.

Kenyhárd Ester, [ ]

Tárlatvezetésen ismertetik emlékkiállítását.
(Nemzeti Galéria.)

— : A hét végi kulturális programból

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. ápr. 13.

Menyhárd Eszter

A Magyar Nemzeti Galériában rendezett emlékkiállitását április 11.-től tartják nyitva,- közli a lap kulturális eseményekkel foglalkozó rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 13.
XVIII. évf. 15. sz. 2. lap.

Menyhárt Béla

Holló László művészbarátai voltak: Medgyessy Ferenc, Gennyei Oláh István, Félegyházi László, Menyhárt Béla, (s.t.) A művészbarátait ábrázoló felvételek sorakoznak a tárlakban.

Szabó Ernő: Holló László-emlékházban.
Hajdú-Bihari Napló, 1978 márc. 12.

Menyhárdi rk. pléb.

templom.
(Szepes vm)

Div Felsőm.

301, 302. l.

Campanilleje,
felsőm. reneszánsz.

u. o. 302. l.

Köz könyvtárak, megyei VII. 222.

közigazg. kerület.

A bejelentő (hivatal vállalat, intézet stb.) neve (cége): .....

Csak szabad bejelenteni!

A felveendő választó					
neve	foglalkozása	lakása		születési éve	mióta lakik Budapesten?
		Budapesten (közig. kerület, utca és házszám)	vidéken (község neve, utca és házszám)		

MDK

Menyhárt István építész

Döntés a lenkeuti uj autóbuszgarázs tervpályázata ügyében. Pesti Napló, 1938. dec.22.

Menzler W. MDK

Tanulmányfej

Mucsarnok 1877.nov.8.

Menyhai Károly
festő
64 éves

(szívrepedés)
+1955. II. 8.
Farkasréti temető

Halotti főkönyv
317 folyosz.

Menyhárd Eszter festő

a Nemzeti Galériában nyílt meg emlékkiállítása. A hangvétel meseszerűsége honvágyat és nosztalgiát rejt, hiszen a reményekkel ívelő életpálya, amely 1972-ben, a művész 34. éves korában megszakadt, – nehezen bontakozott ki a külföldre távozás pillanatától.

Losonci Miklós: Kiszdelnek, kísérletek.

Pest m. Hírlap, 1974. ápr. 18.

Menyhárd Ester, festő,
iparművén

Emlékkiállításáról (Nemzeti Galéria)

Miklós Pál, Képzőművészeti krónika
542-549

JELENKOR, Pécs, 1974. június

XVII
6.

Menyhárt.

A megyei képzőművészeti kiállításra képeivel szerepelt.
„Gépipari tanuló", „Osztálytitkár",
(említve.)

Hajdu-Bihar megyei Néplap, Debrecen, 1952. dec. 2.

Mak.

Menyhárt

a grafikai tehetségének konstruáló erejét a "festői megfogalmazásába is át ültéti."

Kadár Loltán: Országos Szemle - Helyi kiállítás

Alföld 1962. 3. sz 61. L

Menyhárd István és

Rathing Ferenc

mincs ced

a BSzKRt. budai

autogarázs terep

diszeret

MMÉEKözl

1939. 28. 1

XII.

Halász Lajos és a Gotterhalte

A boldogabb békeéveknek egyik legnagyobb szenzációja volt az az országos botrány, amely abból keletkezett, hogy dr. Halász Lajos ismert publicista és kitünő budapesti ügyvéd, aki akkor még Nagyváradon ujságiróskodott, nem vette le a kalapját a Gotterhalte intonálása alatt, 1901 augusztus 18-án, a nagyváradi hadapródiskola évzáró ünnepélyén, ahol mint a Nagyváradi Friss Ujság szerkesztője jelent meg.

Az eset ugy történt, hogy Halász Lajosban, mikor látta,

Menyhárd István dr

Zsizsmann Endre

nincs
Jel
?

II. n.

a Ferihegyi hangár
eszmei terop.

I. dij.

MMÉEKözl

1943. ~~[illegible]~~ 175. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Menyhárd István mérnök

Statikai számitásai alapján épül Kelenföldön az uj autobuszgarázs.

Cikk: Egész Európában páratlanul álló autobuszgarázst épit a Beszkárt Kelenföldön.

Esti Ujság 1940.jan.29. 5.o.

Menyhard

könyve

Hejszerkezetek emelése
I rész
1941 v. 1942?

dr. Menyhárd István, MDK
építész

Uttörővasut hidja. Tervező:-

repr.
Magyép 1945-55.

Dr. Menyhárd István

a Csepeli Csőgyár építészetét

említve.

Magyar építészet 1945-70

169. old.

dr. Menyhárd István

a Vasas fedett lelátócsarnokának
építészeti emléke

Magyar építészet 1945-70
116. old.

MDK

Megvétel

Menyhárt István

A Péti Nitrogénművek Rt. 3000 vagon befogadóképességü sóraktárának tervpályázata. Tér és Forma 1947. 4.sz.

Dr. Menyhárd István, építész MDK.

A Székesfehérvári Alumíniumhengermű
építészeti terve, (Farkas Gyulával
közösen) Repr.

Az új é.o. alkotásaiból c. cikk.

Népszabadság, Bp. 1959. jan. 1. 5l.

Dr.

Menyhárd István

Vasas Tennisszcsarnok, Pasaréti ut, 1956-57 terve.

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. kiállítás-katalógus. 13 l.

Menyhárd István

MDK

avonorudasivhid bevezetője hazánkban.

Tervei szerint Vasváron két ilyn hid épült /1935/

112.o. VII/91

Az uj jáépitendő Margit hid terveinek elkészitésére kapott megvizást.
de tervét el kellet ejteni. Legyártott csőszerkezetét a RÁba hidnál használták fel.

114.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli, magyar hidépités története. Bp. 1960.

MDK

Dr. Menyhárd István

A közuti hidszabályzat vasbetonszerkezetekre vonatkozo részének kidolgozásában nagy része volt.

99.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités történet. Bp. 1960.

Menyhárd István

MDK

A Pozsonyéperjesi hid 1938 1939-ben készült el. A csehek kezdték épiteni. Menyhárd István olcsóbb ivhid-tervet készitett, melyet Dr Palotás László és Hilvert Elek mint helyszini épitésvezetők kivitelezték.

112.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Dr. Menyhárd István MDK

A szolnoki felüljáró helyreállitási /1947-48/ részletterveket Dr. Menyhárd István és Mistéth Endre, az állványtervek t Hilvert Elek készitette. Központi irányi tó és vezető Dr. Haviár Győző.

120.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Dr Menyhárd István

MDK

A szolnoki közuti hidat 1945 után
az ő terve szerint épitették ujjá.

90.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli
magyar hidépités története. Bp. 1960.

Menyhárd István MDK

A szolnoki felüljáró hidat Menyhárd István és Mistéth Endre tervezte. A miniszteriumi központi irányitást Dr. Haviár Győző végezte. Wanmer Henrik volt a vállalkozó.

115.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépitéstörténete. Bp. 1960.

Dr. Mennyhárd István

Vasas Teniszcsarnok, 1956-57,
fekete-fehér fóliából, reprodukció

A felszabadult Budapest művészete
Budapest, 1960. kiállítás, katalógus

MDK

dr.Menyhárd István

Vasas teniszcsarnok tervezője repr.

Felszabadult Bp. művészete. N.Szal. 1960.

MDA

MDK

Menyhárd István ép.

Vasas Taniszcsarnok

Falszabadult Bp. müvészete. N.Gal. 196o.

MÚK.

dr. Mennyhárd István, Semsey Lajos
és Farkas Ipoly
tervező mérnökök, az Ipartervo dolgozói

Az Ybl-díj I fokozatát magasztos
Kapták

1. Kiosztották az Ybl-díjakat

Népszava 89. évf. 72. sz. 1961 ápr. 2. 12. l.

dr. Mennyhárd István, építész MOh

Az Ybl M.-díj I. fokozatát kapta megosztva.

–: Kiosztották az Ybl-díjakat 11. l

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1961. okt. 2.

M. D. K

MENYHÁRD István, dr. építész

Iparterv

Ybl-díj. I. tok. Megosztva: Farkas I.

Semsey

Kiosztották az Ybl díjakat

Magyar Nemzet 1961. ápr. 2. 4. l.

M .D.K

Menyhárd István, dr épitész

1961. évi Ybl-dij I. fokozat

A Székesfehérvári Könnyüfémgyár épitészeti, szerkezeti és épitéstechnológiai megoldásáért, valamint az ott elért gazdasági eredményekért

Magyar Épitőmüvészet 1961. 4.sz. 61.l.

Menyhárt István, [építész] 7 oh

Neves tervezőmérnök, a „héjszerkezetek szerelmese."

György István: Gyártervezők 2. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. máj. 4.

01

M. D. K.

MENYHÁRD J.

Br. Tennisz-csarnok

A szerkesztő megjegyzési

Magyar Építőművészet 1961. 6.sz. 54.e.

M. D. K.

MENYHÁRDY építész

Székesfehérvár, Könnyűfém

Társtervező: Farkas Gy.

A szerkesztő megjegyzései

Magyar Építőművészet 1961. 6. sz. 57.l.

M.D.K.

Menyhárd István
építész

A székesfehérvári aluminium
hengermű épületeit terverte.

Körner, József: A III. építészeti kiállítás.
Művészet, 1961. – 36 l. julias

Dr. Menyhárd István és Semsey Lajos

Cső-műhely dongaboltozatú tető-
struktúrája (repr.)

Major Máté: „Magyar Gyári Építészet"
THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. III No. 7. 1962

121 l.

Menyhárd István

Ivek tehérbírásának képlékenységtani számításának alapelveit dolgozta ki. —

A lemezek képlékenységtani számítását az egyes lemezrének egyenszíjú vizsgálatával végezte el izotrop és ortotrop lemez esetére.

Dr. Vajda Pál: A Magyar Lidépítés Bp. 1964.

44 o.
43 o.

Menyhárd István

Korányi Imre uj mérétezési elgondolásai ~~[illegible]~~ szerint Zérilette a magy. Körúti hidat szabályzat-lezveretét, hasonló jellegű Külföldi eredményeket megelőzve. Ez a szabályzat lett az egyéb hasonló szabályzatoknak (pl. magasépítési) a mintája.

Dr. Vajda Pál: A magyar hidépítés 710.
BP. 1964

Menyhárd István

1935-ben a Felete-ér áthidalásánál épült vonóvasas vasbetonívhid. Itt alkalmazták elsőnör vonó~~vasas~~ rudas vasbetonívhidak terméneles erőfeszítését. Az ívhid fölerlőit 3 csuklós ívként építettér meg.

Dr Vajda Pál: A magyar hidépítés Bp 1967. 320.

dr. Menyhárd István, építész MDK

A Csepel i Szőgyár egyik
Csarnokát tervezte.

(fénykép.)

Groszi István: Tervezi az IPARTERV
8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. aug. 23.

M.D.K.

dr. Menyhárd István

Terve a kiállitáson

Paxaréti uti fedett teniszcsarnok
Társtervezö: Papp Béla

Vidos Zoltán: "Épitészetünk 20 éve" c. kiállitás

Magyar Épitömüvészet 1965/3. 7.

M.D.K.

Menyhárd István

Terve a kiállításon

Csepel Vasmü Csögyárának csarnoka

Társtervezö: Reisch Róbert

Vidos Zoltán: "Épitészetünk 20 éve" c. kiállitás

Magyar Épitömüvészet 1965/3. 7.

M.D.K.

Menyhárd István, építész

Farkas Ipolyal kořošen tervezte a székesfehérvári kořnyűfém - üzemet.

Major, Máté: Ungarische Baukunst von heute
Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.
Ep. 1966. 363 l. 26 t. 283. old.

Menyhárd Istvánt

Felkértem Menyhárd Istvánt, az egyik legkiválóbb magyar szakembert, hogy hallgassa végig Pörösz Imre technikai ismertetését és nyilatkozzon a hallottakról. Jellemző, hogy ez a két kiváló... statikus most beszélgetett először erről az elgondolásról...

Igaz, az elgondolás néhány részletére vonatkoznak ezek a vélemények, de... jelzik, hogy... nem „komoltalan" az, amit a tervezők elgondoltak... indokolatlan a... fölényes gúnyos elutasítás.

Kovács András: A szalaghár és ami mögötte van.

Új Irás V. évf. 1965. dec. 12. sz. 80. l.

Menyhárd István

és Farkas Ipoly

a székesfehérvári könnyű fémipari

üzem épületének tervezői

Halám Zoltán: La vie culturelle

en Hongrie, Budapest, 1966

2721

M.D.K.

Dr. Menyhárd István

A Héviz-tófürdő tervpályázatom 4500 Ft-os költségmegtérítésben részesült

Társtervező: Bozzai Lajos- Kéri Gyula

Magyar Építőművészet 1966/2. 2-5.l.

Dr. Menyhárd István

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-746, 340-726

1969 AUG 27.

NÉPSZAVA

Budapest

Dr. Menyhárd István Ybl-díjas mérnök hosszas szenvedés után, 67 éves korában hétfőn elhunyt. Temetése augusztus 28-án 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

102/

MDK

Menyhárd István, [épílén]

Ybl-díjas. Meghalt 67 éves korában 1969. aug. 25-én. Temetése a Farkasréti temetőben lesz.

—: Hír

8

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 27.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Menyhárd István

és munkatársai tervezték a bp-i Pasaréti úti Teniszcsarnokot. 1959. 422. sz.

reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1391

Menyhárd István

és Semsey László tervezték a csepeli
csőgyári csarnokot. 1961.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

1561

Menyhárd István

és Farkas Ipoly tervezték a pécs-

fehérvári alumíniumöntödét. 1960.

Merényi Ferenc: A magyar építé-

szet 1867-1967. Budapest 1970.

155/

Menyhárd István

volt a statikus tervezője az 1960
ban megépült székesfehérvári Alumínium
öntöde vasbeton héjszerkezettel lefedett
i pari csarnokokoknak.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867–1967 Budapest 1970.

1601

Menyhárd István

és Semsey Lajos tervei alapján 1961-ben elképzelt csőgyártó csarnoka tetszetős építészeti megoldást nyújt.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

160 l

DR. MENYHÁRD ISTVÁN 1.

ÉPITÉSZ. SZ. 1902 SZEPT. 21, VULKAPORDÁNY (SOPRON M.) MEGH. 1969. AUG. 25, BUDAPEST. 1925-BEN MÉRNÖKI OKLEVÉLT. 3 ÉVIG RAICHLE FERENC ÉPITÉSZI IRODÁJÁBAN DOLGOZIK, MAJD 2 ÉVIG DR. ENYEDI BÉLA MÉRNÖKNÉL VAS- ÉS VASBETONSZERKEZETEK TERVEZÉSÉVEL FOGLALKOZOTT. EZUTÁN AZ ÓBUDAI DUNA-HÍD TERVEZŐIRODÁJÁBAN VÁLLAL ÁLLÁST, AHOL MIHAILICH ÉS KOSSALKA PROFESSZOROKKAL DOLGOZOTT. EZUTÁN

DR. CSONKA PÁL: BÚCSÚ DR. MENYHÁRD ISTVÁNTÓL. MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1970/1. 59. LAP

DR. MENYHÁRD ISTVÁN

A MŰEGYETEM 1. SZ. MECHANIKAI TANSZÉKÉRE KERÜLT, MINT TANÁRSEGÉD, MAJD UGYANOTT, MINT ADJUNKTUS MŰKÖDIK. 1940-BEN MEGVÁLIK AZ EGYETEMTŐL ÉS MAGÁNMÉRNÖKI TERVEZŐIRODÁT NYIT. IT KÜLÖNFÉLE HIDAK ÉS CSARNOKÉPÜLETEK TERVEIT KÉSZÍTETTE EL. 1949-BEN MEGSZŰNT ÖNÁLLÓ IRODÁJA ÉS BELÉPETT AZ ÁLLAMI MÉLYÉPÍTÉSI TERVEZŐ INTÉZETBE.

DR. CSONKA PÁL: BÚCSÚ DR. MENYHÁRD ISTVÁNTÓL. MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1970/1. 59. LAP.

MAJD PEDIG AZ ÉPITÉSTUDOMÁNYI INTÉZETBE. EKKOR TÖLEG SZABÁLYZATALKOTÓI TEVÉKENYSÉGET FEJT KI. 1957-BEN AZ IPARI ÉS MEZŐGAZDASÁGI TERVEZŐ VÁLLALATNÁL DOLGOZIK. ITT KÜLÖNFÉLE CSARNOKOKAT TERVEZ. 1962-BEN A BUDAPESTI VÁROSÉPITÉSI TERVEZŐ IRODÁBA MEGY, MAJD AZ ÉPITÉSÜGYI ÉS VÁROSFEJLESZTÉSI MINISZTÉRIUMBAN, MINT A MINISZTER MŰSZAKI TANÁCSADÓJA FEJTI KI TEVÉKENYSÉGET.

DR. CSONKA PÁL: BÚCSÚ DR. MENYHÁRD ISTVÁNTÓL. MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1970/1. 59. LAP.

DR. MENYHÁRD ISTVÁN.

ÚTTÖRŐ JELLEGŰ VOLT A HÍDÉPÍTÉS TERÉN AZ IDEIGLENES KÖZÉP-CSUKLÓS, VONÓRUDAS VASBETON ÍVHÍDAK ALKALMAZÁSA. (VASVÁR, POZSONY, EPERJES, STB.), AZ ELSŐ HÉJSZERKEZETŰ CSARNOKOKAT A 40-ES ÉVEKBEN A CSEPELI KIKÖTŐ TERÜLETÉN ÉS A KŐBÁNYAI POLGÁRI SERFŐZŐ RT. KŐBÁNYAI TELEPÉN ÉPÍTETTE. (HIPERBOLIKUS PARABOLOID ALAKÚ HÉJTETŐVEL KÉSZÜLTEK). TÖBB REPÜLŐGÉPHANGÁRT TERVEZETT, IGY A PERIHEGYI ÉS A FARKASHEGYI REPÜLŐTÁBORNAK.

DR CSONKA PÁL: BÚCSÚ DR. MENYHÁRD ISTVÁNTÓL. MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1970/1. 59. LAP.

DR. MENYHÁRD ISTVÁN

EGYIK MŰVE A BUDAPESTI VASAS SPORTKLUB TENISZCSARNOKA, MELYNEK LEFEDŐ SZERKEZETE ALUMINIUM HULLÁMLEMEZEKBŐL ÖSSZESZERELT, BORDÁKKAL MEREVITETT GYŰRŰHÉJ. (SEMSEY LAJOSSAL KÖZÖS TECHNOLÓGIA). NEVEZETES ALKOTÁSA A SZÉKESFEHÉRVÁRI ALUMINIUM ÖNTŐDE ÉS PRÉSMŰ DARUZOTT CSARNOKÁNAK TETŐSZERKEZETE. HASONLÓ SZERKEZETŰ MŰVE A CSEPELI CSŐGYÁR HEGESZTŐ CSARNOKÁNAK TETŐSZERKEZETE.

DR. CSONKA PÁL: BÚCSÚ DR. MENYHÁRD ISTVÁNTÓL.

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1970/1. 59. LAP.

DR. MENYHÁRD ISTVÁN

KOMOLY RÉSZE VOLT A HAZAI SZABVÁNYKÉSZÍTÉSI MUNKÁLATOKBAN, EZEK SZÁMOS KÜLFÖLDI SZABÁLYZATNAK VÁLTAK MINTAKÉPÉVÉ. JELENTŐS IRODALMI MUNKÁSSÁGA IS. A „HÉJSZERKEZETEK ELMÉLETE" ÚJSZERŰ SZÁMÍTÓ ELJÁRÁSA MIATT NEVEZETES. A VASBETONÉPÍTÉS LEGJOBB HAZAI SZAKKÖNYVE A „VASBETONSZERKEZETEK ELMÉLETE, MÉRETEZÉSE ÉS SZERKEZETI KIALAKÍTÁSA" (GYENGŐ TIBORRAL KÖZÖSEN ÍRTA).

DR. CSONKA PÁL: BÚCSÚ DR. MENYHÁRD ISTVÁNTÓL. MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1970/1. 59. LAP.

DR. MENYHÁRT ISTVÁN

„HÉJSZERKEZETEK SZÁMÍTÁSA ÉS SZERKESZTÉSE"
C. MONOGRÁFIÁJA.

1942-BEN A BUDAPESTI MŰEGYETEM MŰSZAKI DOKTORRÁ, 1954-BEN MAGÁNTANÁRRÁ AVATTA. A TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG 1955-BEN A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK DOKTORA TUD. FOKOZATTAL TÜNTETTE KI. 1965-BEN A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM CÍMZETES EGYETEMI TANÁRRÁ NEVEZTE KI. 1961: YBL-DN I. FOKOZATA. 1963: SZOC. MUNKA ÉRDEMREND.

DR. CSONKA PÁL: BÚCSÚ DR. MENYHÁRD ISTVÁNTÓL. MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET 1970/1. 59. LAP.

MENYHÁRD István építészmérnök

ERÉNYI István: Menyhárd István egy úttörő alkotó mérnök, tudós és pedagógus élete. Bp., Akad.K., 1990. 135 p., 79 kép

klósi nemzetközi kerámia és a
obrász szimpozion. A harmadik,
hető sajátosság pedig a Martyn
hatására, Lantos Ferenc szivós
omán alakult Pécsi Mühely, mely
és anti-art törekvések egyik
venes évek elejére.
lő erre az időre a művészet mi-
sztimpresszionista, illetve klasz-
zinte teljesen a magyar művészet
k. Helyüket az egyetemes művészet
erőteljesebben integráló deko-
nstruktiv szellemü képépités -
ás része elveti a figurativitást -,

MENYHÁRD hlván epitem

M. Tudóslexikon A-tól 2-ig.
Bp. 1997 576-577

MENYHÁRD Ilván epitom

Dulácska Enche: Egy magyar mérnökörökös: Menyhárd Ilván

= MÉpip. 1998/5-6 175-177.ll

n. valójában
niatemploma.
esen záródó
a templom
s kapuval. A
rcsú, magas,

t körülzáró,
án hengeres
volt. Nyugati

Menyhárd Iván dr

Az Aluminium-ötvöde
gyülekezet egyik lesv. mérnöke

Dr. Fitz J. – Csásnár L. – Papp J. 52.
Szétesfehérvár, Bp. 1946.

Menyhárt József

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

AUG 15

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

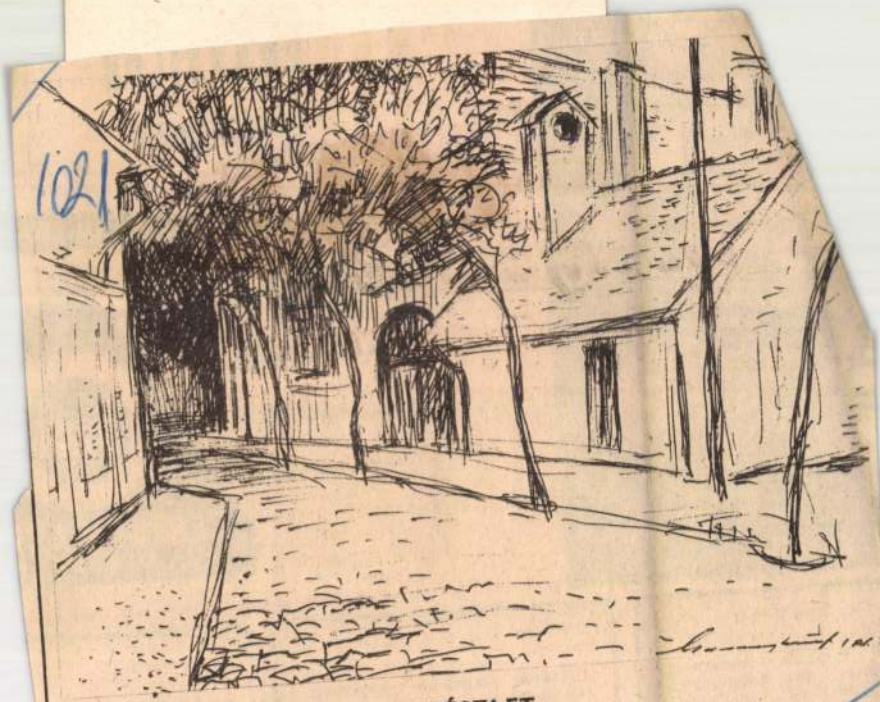

MENYHÁRT JÓZSEF: UTCARÉSZLET

120 forinttól

140 forintig.

CENTRUM ÁR
DEBRECEN

mondunk köszönetet
knak, akik drága gyer-
testvérem, unokatest-
unokánk, rokonunk

NSZKI TIBOR CSABA

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk

MÓDOS MIHÁLY

Értesítjük mindazok
merték és szerették
édesanyánkat,

ABONYI ERN
Auspitz Piros

Menyhárt József

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

SEP 15

1021

Kiállítás Bakonszegen

MENYHÁRT JÓZSEF debreceni festőművész munkáiból nyílt kiállítás szeptember 12-én, szombaton a bakonszegi „Bessenyei György" Klubkönyvtárban. A kiállítás megnyitóján *Bényi Árpád* Berettyóújfaluban élő festőművész tartott tárlatvezetést. A jelenlegi kiállítás része annak a sorozatnak, melyben a megyében élő és alkotó képzőművészeket kívánják bemutatni az érdeklődőknek.

ba.

arítónőt napi 4 órai altsággal felveszek. marty u. 7.

P ÉS SZERSZÁM

V-os hegesztőtrafó és rós benzinmotor kör-zel, ketrecekre épít-adó. Verseny u. 2.

nyvarrógép eladó. ta u. 18. Gulyás Je-

adó. Petőfi tér 20., IV. em. 2. Kissék.

Igényesnek női antilop-kabát, férfi valódi bőrka-bát. Standard porszívó, parkettkefélőgép eladó. Ma-róthy György utca 4.

AUTÓSOK! FIGYELEM

Minden típusú személygépkocsi karosszéria javítása fel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ALFÖLD
1968 JAN

1021

Menyhárt József rajza

Miért ke
az éppe
ha volt:
se tokol

Jelzésel
sarjuké
Egy vil
élni a n

Választott gondom

Ezerszer ismert – hisz enyém,
dobverő szobám fedelén.
Padlóm viasza – mint a jég,
kisiklatna, ha botlanék.
Ajtóm kilincse – fényesen
bűvöli elnyugvó kezem.
Tág pillantás az ablakom.
Már-már időtlen. Így hagyom.
A falban fülek – pórusok,
csatornák, öblök, elfutott
s újra megtérő lázverés:
Vele, vagy nélküle nehéz?

Egy gondból hány lett! Hány csapat!
S én rabként várom napra-nap,
hogy újra megszólítsanak.

Menyhárt János
1901 –

Rézkarccal, hidegtűvel, fametszettel Vadász Endre, Gáborjáni Szabó Kálmán hatására kezdett el foglalkozni.
1936. varsói nemzetközi kiállításon.
1948. Petőfi-díjat kapott. – grafikai díj.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen 83. l

Menyhárt János
grafikus

M.D.K.

A debreceni grafikus iskolához
tartozik.

Tóth Endre: Szabó László grafikái
Műveszet, 1968. nyeteneben – 44 kap.

Menyhárt József

Este a kapunál (eml.) és
„Békesség" (vegyes) c. képe
szerepel az alábbi tárlatok

Magyari Vilmos: Tavaszi Tárlat
1969

Hajdu Bihar megyei Hétfujság 1969 V. 11

Meghárt József festő

Szerepel a tavaszi tárlaton a debreceni Déri Múzeumban

N. N.: Megnyílt a tavaszi tárlat

Hajdu Bihar megyei Népújság 1969 IV. 29.

Menyhárt János
1901 -

Xylografus pályája lemérhető 1961-ben megjelent mappáján
Illusztrálja Várkonyi Károllyal az Alföldi Nyomda dolgozóinak bibliofil könyvecskéit.
Felszabadulási Albumban tézkarcai.
Ex librisek.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bögel József/
1961. Debrecen 84. l.

MDK

Menyhárt József

"Napraforgós csendélet" c. olajfestményét, rézkarc és fametszeteinek Réthy-féle albumát és két szines fametszetet vétel utjan szerezte a Déri Múzeum.

Debreceni Déri Múzeum Evkönyve 1938. 53.l.

M.D.K.

Neményi József
festő

Soó Rezső gyűjteményében
műve is szerepel.

Szíj Rezső: Soó Rezső gyűjteményéről
Művészet, 1963. március – 22 lap

mdk

2.

Menyhárt József

fonétszétei: en libriszek.

Alföld 1963, 1-2. sz. 147, 148. l

mdk

Menyhárt József

az átfervezés után kimaradt a magyar képzőművészek jövetségéből, a hajdúságiak szamára nem maradt hely.

Kis Sanos: Nemcsak a képzőművészek ügye

Alföld, 1963 1-2. sz 141-142. l

mdk

Menyhárt József 1.

a X. párizsi ex libris pályázaton,
„In Memoriam Valentin le Campion" c.
„fametszetével bronz érmet nyert.
Képek 147. és 148 l. ex libriseik

/. Debreceni grafikus sikere egy párizsi kiállításon

Alföld, 1963, 1-2. sz 147-148. l.

Menyhárt József
(1901–)

Debrecenben Tornyai Oszvald Vígkedvű Mihály utcai iskolájában tette meg az első lépéseket, még mint adópénztári ellenőr.
1931. először szerepelt kiállításon.
Önarcképe a Műpártoló Egyesület-beli tagságot szerezte meg neki.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/ 1961. Debrecen 83. l.

Menyhárt József

Könyvben megjelent emlékezése
Torovzhay Oszvaldra.
/A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve
1960./

A képzőmüvészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961.Debrecen 86.l.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 OKT 28

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Menyhárt József kiállítása

A Képcsarnok Vállalat Medgyessy termében október 10-e óta tart nyitva Menyhárt József kiállítása. Debrecen sajnálatos sajátsága, hogy nincsen megfelelő kiállítóhelyisége, és így a hangsúlyos, a város kulturális életében számottevő kiállítások közül sok vagy egyszerűen elmarad, vagy a kelleténél szerényebb keretek között, félreeső helyen kerül bemutatásra. Valahogy így van ez a jelen esetben is Menyhárt József kiállításával, annak ellenére, hogy a Medgyessy terem a város közepén, „jól bevezetett" helyen, a szem előtt van. A Képcsarnok Vállalat különböző termei, azaz végeredményben boltjai, igen nagy szolgálatot tesznek a kiállítóhelyiségekkel nem rendelkező helységeknek, amikor az eladást, a képző- és iparművészeti kultúra gyakorlati terjesztését összekapcsolják kiállításokkal, bemutatókkal. Így egy-egy művész nemcsak hogy szóhoz (illetve ebben az esetben „falhoz") jut, hanem végeredményében megfelelő környezetben, alkalmas körülmények között mutathatja meg magát.

Anélkül, hogy az elmondottakkal a legcsekélyebb mértékben is csökkenteni kívánnánk egyrészt Menyhárt József kiállításának értékét, másrészt a Képcsarnok Vállalat kulturális tevékenységét, úgy érezzük, hogy el kell ezt mondanunk. Mégpedig Menyhárt József sajnálatos dolog, mert látszólag így nem teljes a kiállítás alapján megformálható kép Menyhárt Józsefről. Voltaképpen azonban más a helyzet, jobb, szerencsésebb. Menyhárt József festményeire is jellemző a grafikusság, a rajzosság, olykor-olykor a művesség. Talán éppen az Menyhárt József újabb munkásságának az egyik jellemzője — és ezt ez a kiállítás is szépen példázza —, hogy festményei is grafikusak, grafikai jellegűek felfogásban, megoldásban egyaránt. Ebben a sajátosságban is végeredményében az érdemes, a köztiszteletben álló művész munkásságának egységesülését, végső összegzésének, letisztulásának folyamatát észlelhetjük: a különböző műfajok és technikák lehető azonosulását egy rokonszenves, az élet szépségét minden körülmények között észrevevő, megtaláló, ábrázoló, hirdető művész egyéniségén keresztül.

Nagy élmény Menyhárt József új kiállítása, nem mehetünk el mellette szótlanul. Örvendve, boldogan, művészete elismerésével hívhatjuk fel rá nemcsak az érdeklődők, hanem a nagyközönség figyelmét is.

Berek Ervin

és általában a város kulturális élete és bizonyos mértékben a Képcsarnok Vállalat érdekében is. Menyhárt József kiállítása megérdemelt volna egy, hogy úgy mondjuk, önálló kiállítást, a városnak régtől fogva rendelkezésére kellene hogy álljanak megfelelő kiállítóhelyiségek rangos képzőművészeti hagyományaihoz és jelenéhez méltóan és a Képcsarnok Vállalat sem járna rosszul, ha különféle termeiben inkább vásárlók fordulnának meg, mint nézegetők, kiállításnézők.

Menyhárt József Debrecen képzőművészeti életének egyik veteránja. Hosszú, eredményekben gazdag múlt áll mögötte. A város határain túl is számontartják, hatása sokrétűen, gazdagon továbbhullámzó. Működése mostani szakasza sem különb vagy éppen szegényebb. A nagy szakmai tudással, gyakorlattal rendelkező művészt a most kiállított, kizárólag a közelmúltban készített olajképein és gvasain a tapasztalatok tömege, ezekre alapulva bizonyos higgadtság, életbölcsesség, megnyugvás jellemzi. Nagyszerű technikával, sajátos színösszhanggal, a kivágatok, a kompozíciók ötletességével, változatosságával ugyanúgy ezt a jellemző nyugalmat, letisztult belső és külső világot mutatja be, mint magukkal a témákkal is: csendéletek, magános és csoportos fák, néhány figura nélküli tájkép — vagy jobban mondva tájképrészlet —, aztán több figurális, szinte plasztikusnak ható, többszörösen kontúrozott kompozíció.

Menyhárt Józsefet sokan grafikusnak tartják. Fametszetei valóban közismertek, voltaképpen ezek fordították felé első renden a figyelmet annak idején. Ezekből ezúttal egy sem látható, művészünk ezúttal nem állított ki kimondottan grafikát (a gvas végeredményében nem grafika). Ez

ág útja 92.
ıther u. 5.
lajdú-Bihar
ő Központja
csi út 10.
u. 27.

Parkettcsiszolást, lakkozást garanciával vállalok. Bóné Lajos, Domokos Lajos u. 6. Telefon: 11-229.

U 28-as traktort veszek. Hujber János, Hajnal u. 23.

1000 db pőszméte vadalany eladó. Nógrádi M. u. 22.

Pala eladó, Bégány u. 16.

ÓRÁK

javítása jótállással

TIMÁR

órásmesternél

Vörös Hadsereg útja 19.

MÁV-igazgatósággal szemben
kapu alatt

Álló alma, londonpepin, húsvéti rozmaring 2—3 forintért eladó. Kardos u. 29.

Pőszméte vadalany eladó. Érdeklődni 13-924-es telefonon. Kardos u. 29.

NDK sportkocsi, gyermekágy, hintaló és pehely dunyha eladó. Jászai Mari u. 9., IV. em. 2.

Tető és szarufa eladó. Tutaj u. 10.

Orkándzsekik, orkánkabátok, műbőrkabátok, műbőrdzsekik, zsugorított kabátok javításai. Hatvan u. 2.

Nyloncsipke meny-

toség 2200
ként szab
nek mu
tunk. Jel
u. 3. sz.

Kőművé
lanyszere
szakmuni
kásokat,
kat, kubi
takarítón
talkorúak
nappali é
nyugdíjas
azonnali
Kéthetenk
munkássz
költségtér
Debreceni
van u. 43

A Hajdú-Bihar megyei Tanácsi Építőipari Vállalat felvesz kőművest, kubikost, lakatost, gépkocsirakodót, valamint építőipari segédmunkásokat. 44 órás, rövidített munkaheti dolgozunk, minden héten szabadszombat. Jelentkezés: Debrecen, Simonffy u. 34., munkaügyi osztály.

Gépírónőt azonnali belépéssel felvesz Ktsz, Kunmadaras.

Célgéptervezési és műszaki fejlesztési (technológusi) munkakörben gyakorlattal rendelkező gépészmérnököt és gépésztechnikust felvesz a MEDICOR Művek debreceni orvosiműszer-gyára. Jelentkezés személyesen a gyár műszaki vezetőjénél. Hámán Kató utca 96.

Villanyszerelőt, betanított munkásokat, fiatalkorú kisegítőket, valamint gyors- és gépírót felvesz a Vasipari Vállalat. Tüzér u. 4.

8 általános iskolát végzett, gépjármű-szakmát szerető fiatal fiúkat gépjavító műhelyünkbe segédmunkásnak felveszünk. 5 év eltelte után szakmunkásvizsga letételét biztosítjuk, vagy időközben iparitanuló-beiskolázást biztosítunk. Munkásszállást és napi egyszeri étkezést biztosítunk. Jelentkezni lehet Országos Talajjavító és Talajvédelmi Vállalat, Szentendre, Rómaisánc u. 9. alatt.

...yugdíjas
...elvesz a
...et, Bem

...alikvidá-
...ót, vala-
nyugdí-
...isként —
...ezőgazda-
58.
...szakmun-
...atosokat,
...atalkorút
...elvesz a
...ági Ktsz.

...elő, he-
munkáso-
...at alkal-
...nek meg-
...n máso-
...nbat. In-
külföldi
...ző és csa-
vidékről
ingyenes
...biztosítva.
...-juttatás.
...tért. Or-
...ellátás az
...Jármű-
...n, Április
...: 11-905.
...1-es és

...t és por-
...el felvesz
..., Görbe

...t önálló
...nali belé-
...Kunmada-

Vízművek Vállalat vizsgával fűtőt, építőipari és vízvezeték anyagismerettel anyagbeszerzőt, éjjeliőrt, kubikost és segédmunkásokat keres azonnali belépéssel. Fizetés megegyezés szerint, 44 órás munkahét. Jelentkezni lehet Kossuth u. 43., munkaügy.

Gépírni tudó fiatalkorú leányt, fiatalkorú fiúkat, lányokat napi 6 órás üzemi munkára és férfi segédmunkásokat azonnal felveszünk. Debreceni Finommechanikai Vállalat, Szabadság útja 92.

Építésztechnikust beruházói gyakorlattal, műszaki rajzolót, gyakorlott gyors- és gépírót, gépírni tudó adminisztrátort — esetleg nyugdíjast is — és férfi segédmunkásokat felveszünk. BIOGAL Gyógyszergyár, Debrecen, Pallagi út 13.

Jogosítvánnyal rendelkező zetorost keresünk azonnali belépéssel. Hajdú-Bihar megyei Allatforgalmi és Húsipari Vállalat Kirendeltsége Debrecen, Rigó utca 3. sz.

A Megyei Tanács Rendelőintézete 1 vizsgázott fűtőt és egy elektroműszerészt alkalmaz azonnali hatállyal. Jelentkezés Bethlen u. 11—17., II. em., gazdasági hivatal.

Segédmunkási és kezdő adminisztratív munkakörben dolgozókat felvesz a Debreceni Ruhagyár. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán. Debrecen, Domb u. 5—9. szám alatt.

Idegen nyelvet beszélő gyors-gépírónőt

keresünk

titkárnői beosztásba. Pályázatokat „Reform" jeligére a Hirdetőbe kérjük.

Menyhárt József

A „Virág a képzőművészetben" c. kiállításon résztvesz

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1964, aug. 19.

Menyhárt József festő

Debrecenben él.
A Hajdu Bihar megyei és Debreceni
Városi Tanács művészeti díját kapta
1969-ben

Magyari Vilmos: Művészeti díj 1969

Hajdu Bihari Napló 1969 XI. 2

Menyhárt József

Szerepel az alábbi tarlatan

Bánszki Pál: Gondolatok a Debreceni II. Orsz. Nyár. Tárlaszót

Alföld 1970 VIII. sz. 84 old.

Mennyhárt József

Cikke Veress Gérától

Mennyhárt József: Rúcsú Veress Gérától

Hajdu-Tiszai Napló, Febr. 1970. sep. 22.
5. l.

MDK

Menyhárt József

Tóth Béla kiállitási kritikája

Művészet 1968 7.p.38.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196

ORSZÁGOS TERMÉS
BUDAPEST, V., I
TELEFON

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

Nemzhást József

Szerepel a megyei tanlatban

N.N.: Az őszi táslat debreceni bemutatója

Hajdu Bihari Napló 1970 XII. 19

1021

MENYHÁRT JÓZSEF: NAGYERDEI RÉSZLET (TUSRAJZ)

ÁS

kül

óhelyül, ahol sem forrás, sem folyó, tüzelő, sem építőanyag nincs." A kö- két évszázad alatt ötszörösére nőtt recen lakóinak száma, s jól tudjuk, ásban sincs hiány, hiszen úgy mellé- n fürdőváros is Debrecen. Naponta zren jártak a nagyerdői fürdőben, s a parkosítás, az új medencék, öltö- építése bizonyítja, fürdővárosi rang- s komolyan veszi Debrecen.

dékünk másik fürdővárosa Hajdú- oszló, évenként 8–900 ezer embert t pihenni, üdülni, gyógyulni. Az –1200 méter mélységből, feltörő 73 s, ásványi anyagokban gazdag hévíz, ndos orvosi kezelés sokakat a gyó- ishoz segített. Szoboszló egyre több ítmény: üzlet, könyvtár, újabb üdü- kemping megépítésével tartja s nö- rangját, jó hírét. Szolgáltatásai, cuk- lái, gyorsbüféi, ellátottsága bizony nem elégíti ki az igényeket. s a nyá- ulturális rendezvények sikere érdeke- sokak segítségét várná a művelődési ont, mert egymaga nem birhatja a kát.

***

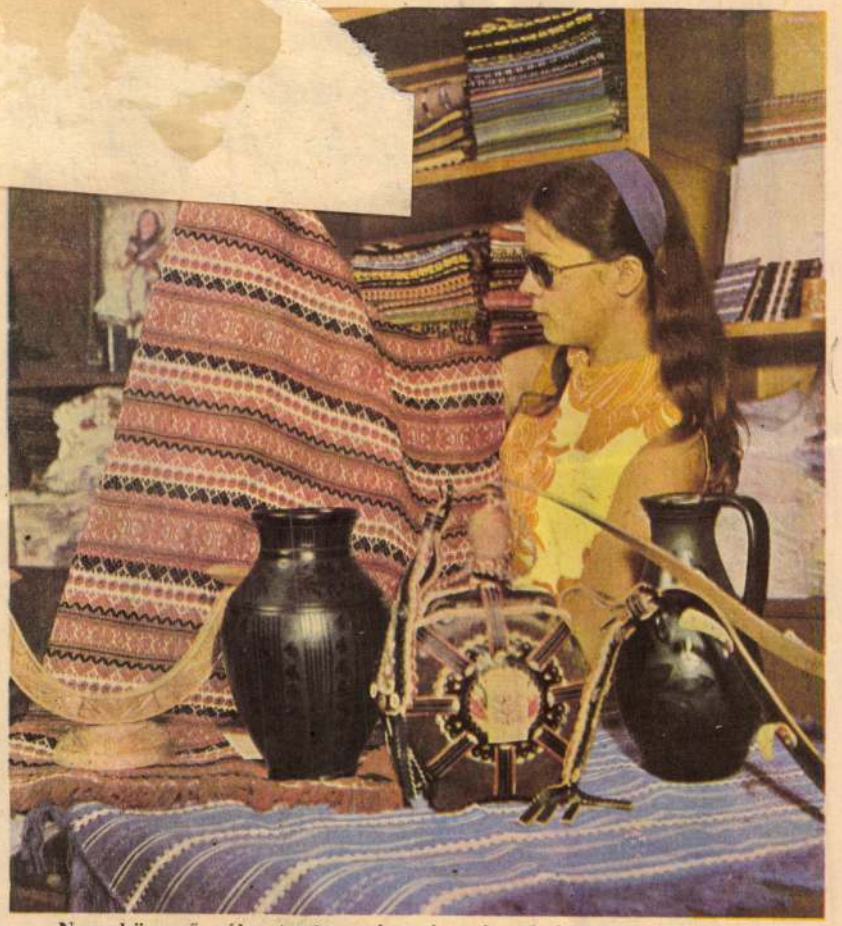

Nem könnyű választani a sok szép népművészeti tárgy közül

s Debrecennek folyója is van, leg- bis „vize", ahogyan a népdal mond- „Debrecennek van egy vize Kinek tobágy a neve, Arra van egy kühíd va Kilenc likra van állítva."

ki Debrecenben jár, az látni akarja nem, csak azzá tesszük, a kívülről jött embernek azzá teszi az idegenforgalom. Mert az ember, az állat, a gémeskút és a csárda otthon van ebben a tájban. A csikós éjjel-nappal, télen-nyáron kint él, igaz, hogy „váltott műszakban", és vi-

Kinnjártamkor, míg tartott a bemutató, fogatosokkal beszélgettem, életükről, munkájukról faggattam őket. Naponta nem nyolc órát, jóval többet dolgoznak. Hajnalban kelnek, és este hét-nyolc óra van, amikor visszaszekereznek a pusztáról, s aztán még rendbe teszik a lovakat. Távol családjuktól, egyik nádudvari, másik újvárosi, évtizedek óta csinálják. Miért? – kérdeztem tőlük. Mehetnének több pénzért jobb állásba. „Meg-

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

301

7021

Megalakultak a választási elnökségek és az országgyűlési választókerületi bizottságok

Március 8-án újabb szakaszához érkezett az április 25-i választások előkészítése. Az országos választási elnökséggel együtt ezen a napon mindenütt az országban esküt tettek és megtartották alakuló ülésüket a fővárosi, a megyei, a megyei városi, a városi, a fővárosi kerületi és a községi választási elnökségek, valamint az országgyűlési választókerületi bizottságok. A társadalom legkülönbözőbb rétegeinek képviselői foglalnak helyet ezekben a testületekben, s esküvel erősítették meg, hogy feladatukat a dolgozó nép érdekeinek megfelelően legjobb tudásuk szerint, a törvényes rendelkezések megtartásával teljesítik. A választási törvény értelmében nemcsak a következő választások előkészítésére és lebonyolítására, hanem az országgyűlés és a tanácsok megbízatásának teljes időszakára hívták életre a választási elnökségeket, választókerületi bizottságokat.

Az országos választási elnökség — amelynek tagjait a választási törvény értelmében a Hazafias Népfront Országos Tanácsának elnöksége jelölte ki, és a Népköztársaság Elnöki Tanácsa tisztségükben megerősítette — hétfőn a Parlament Munkácsy termében *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke előtt ünnepélyes esküt tett. Az eskütételnél jelen volt *Cseterki Lajos*, az Elnöki Tanács titkára.

Az országos választási elnökség tagjai: *Barati József*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, *dr. Dallos Ferenc* nyugalmazott miniszterhelyettes, *Dénes Leó* nyugalmazott tanácselnök, *Furulyás János*, a vácszentlászlói Aranykalász Termelőszövetkezet elnöke, *Kaszás Lászlóné*, a Duna Cipőgyár brigádvezetője, *Katona Imre*, a budapesti pártbizottság titkára, *Kiss Károly*, a Szakszervezetek Országos Tanácsa szervezési osztályának vezetője, *dr. Papp Lajos*, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnöke, *dr. Patkós Lajos*, a Fővárosi Bíróság elnöke, *Szabó János*, a KISZ Központi Bizottságának tagja, a Magyar Ifjúság főszerkesztője, valamint *dr. Varga Péter*, az MSZMP Központi Bizottsága közigazgatási és adminisztratív osztályának helyettes vezetője.

Az eskütétel után az országos választási elnökség megtartotta alakuló ülését, megválasztotta vezetőségét, és elfogadta munkaprogramját. Elnökké *dr. Papp Lajost*, elnökhelyettessé *Kaszás Lászlónét*, titkárrá pedig *Barati Józsefet* választották meg.

Az országos választási elnökség megalakulásával egyidejűleg szerte az országban megalakultak és esküt tettek a fővárosi, a megyei és a helyi választási elnökségek. Ugyancsak hétfőn alakultak meg és tették le az esküt a választókerületi bizottságok.

***

A Hazafias Népfront megyei bizottságának kijelölése alapján a megyei tanács végrehajtó bizottsága megerősítette a megyei választási elnökséget. Az elnökség tagjai hétfőn délelőtt *dr. Ambrus Istvánnál*, a megyei tanács végrehajtó bizottsága elnökénél letették az esküt. A megyei választási elnökség tagjai: *Gál István*, a megyei pártbizottság titkára (a bizottság elnöke), *Pallás Imre*, a Hajdú-Bihari Napló főszerkesztője, *Kállai Imre*, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkára, *Menyhárt József* festőművész és *Derzsi Bálintné* balmazújvárosi pedagógus.

Hétfőn megalakultak a megyében

Nem lehet szó a palesztinai „mini" állam

KAIRÓ (MTI)

Jasszer Arafat, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet központi bizottságának elnöke vasárnap nyilatkozott a MENA közel-keleti hírügynökségnek.

A Palesztinai Nemzeti Tanács kairói ülésszakáról szólva Arafat hangsúlyozta, hogy a kisebb-nagyobb nézeteltérések ellenére a palesztinai vezetőknek két döntő fontosságú kérdésben sikerült egyetértésre jutni. E két pont: a p
nai „mini állam" gondolatá
vetése, és a palesztinai szer
egységesítéséről és tömör
hozott megállapodás.

Arafat hangsúlyozta, hogy
teken véget ért ülésszak a l
ményesebb volt a nemzeti
üléseinek történetében.

A központi bizottság elnö
sárnap látogatást tett az egy
frontvonalon a Szuezi-csatorn
lett. (AFP)

Izraeli hírzárlat

TEL AVIV, KAIRÓ (MTI)

Vasárnap este magyar idő szerint 23 órakor lejárt a két ízben meghosszabbított közel-keleti tűzszüneti megállapodás érvényessége. A Szuezi-csatorna partján ridókészültségbe helyezték az izraeli hadsereg egységeit. Tel Aviv teljes hírzárlatot rendelt el a csatorna térségére; a hírzárlat az izraeli és a külföldi újságírókra egyaránt vonatkozik. Hírügynökségi jelentések szerint a Szuezi-csatorna térségében nyugalom van, mindkét oldalon hallgatnak a fegyverek. (MTI)

KAIRÓ (MTI)

A kairói Al Ahram hétfő
mában beszámol arról, hogy
Szadat egyiptomi elnök március
1-én Moszkvában járt, ahol két íz
ben, összesen mintegy kilenc órán
keresztül tárgyalt a szovjet veze
tőkkel, Grecsko marsall szovjet
honvédelmi miniszterrel, valamint
Brezsnyevvel, Kosziginnal és Pod
gornijjal.

Az egyiptomi elnök február 27-én
fogadta el a szovjet vezetőknek
Vinogradov kairói nagykövet köz
vetítésével átadott meghívását.

Polgárháborús vesz

LONDON

Az angol külügyminisztérium közölte, a daccai brit főkonzulhelyettest utasították, szólítsa fel mindazokat az angol állampolgárokat, akiknek jelenléte Kelet-Pakisztánban nem feltétlenül szükséges, hogy a polgárháború veszélyére va-

-Berlin

alások hete

Sorozatos terrorcselekménnyel

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Ülői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen
1971 MÁR 9

Menyhárt József festő

Az egyeki műv. otthonban

kiállítása nyílt

Szocialista művészetést 1971 I.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 JAN 15

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

MENYHART JÓZSEF festőművész kiállítása nyílt meg Hajdúnánáson, csütörtökön. A művelődési központban helyet kapott kiállításon a művész olajfestményeit és grafikáit tekinthetik meg a képzőművészet kedvelői. A tárlat tíz napig látogatható.

Menyhárt József

Szerepel a megyei őszi Távlatok

Magyari Vilmos: Őszi Távlat 1970

Hajdu Bihari Napló 1970 VII. 16

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

A „BEMUTATJUK" sorozatban őt képzőművészeti kiállítás nyílik. November 28-án Tiszacsegén Menyhárt József ugyancsak 28-án Nyírbátor adományban Madarász Gyula, 29-én Balmazújvároson Fekete Borbála, 30-án Sárrétudvariban Magyy Zoltán és december 1-én Nagykerekiben Tilles Béla képeiből nyílik tárlat.

Menyhárt József

Kodály postraját (eml) megrakta
a debreceni vákosi tanács

N. N.: Debreceni Kodály Zoltán
emléknapok

Hajdu Bihari Napló 1971 II. 1

Menyhárt József
grafikus

A szolós-boros téma lapjain
gyakran visszatér.

Galambos Ferenc: Ex libris kiállítások . . .
~~Kerékgyártó István: Halmy Miklós képeiről.~~
Művészet, 1971.március - 34.lap

Mengyán József
grafikus

A Balatoni Múzeumban Keszthelyen
a kiállításon szereplő lapjai.

Galambos Ferenc: Ex libris kiállítások...
Művészet, 1971. május – 34 lap.

Menyhárd István
építész

Bp. Csepel – Csőgyár 1965.
Repr.

Ravlos: Magyar építésuttört. 399.
Műszaki K. 1971.

Neugebauer István

épitész

Bp. Csepel - Csőgyár 1965.

Repr.

Ramlos: Magyar építészettőrt 399.

Műszaki K. 1944

Menyhárd István
építész

Székesfehérvár, Könnyűfémmű 1958-59

Repr.

Rad. Magyar építészettört. 400
Műszaki K. 1971.

dr. Menyhárd István
építész

Bp. Vasas fedett teniszpavnok.

1957.

Rados: Magyar építésuttört. 380.
Műszaki Kiadó 1971.

Merryhárt
Gráfikus

Nem vett részt a tárlaton

Tóth Béla: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek....
Művészet, 1971. április - 37. oldal.

Menyhárt József

Kiállít Újlétán

Kiállítási Kalauz
Szocialista művészetért 1970. nov.

Menyhárt József
festő

Esteledik' című képe az öregség
"halk millabuját sugarózza.

Tóth Béla: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek.....
Művészet, 1971.április - 37.oldal.

Menyhárt József

Szerepel az alábbi tanulatban

Debrecen ben

Tóth Ervin: Üzemi tanulat a
Radnóti klubban

Hajdu Bihari Napló 1971 IX. 10

MENYHÁRT JÓZSEF

Művei kiállítva Hajdúszoboszlón, a múz. házban.

Dr. Tóth Ervin: Fellépi Vince magán-gyűjteményének be-mutatója.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 10.

1021

Válaszok a Napló körkérdésére III.

Tovább folytatjuk a debreceni képzőművészek nyilatkozatainak közlését. A művészek a válaszokat az alábbi kérdésekre adták:
Mi jellemezte az utóbbi években megyénk és Debrecen képzőművészeti életét, mit tart a legnagyobb eredménynek a területen?
Van-e jelenleg képzőművészeti alkotóműhely, megfelelő alkotói légkör? Milyen javaslatai vannak a megye és város művészeti-szellemi életének javítása érdekében?

MENYHÁRT JÓZSEF

Menyhárt József festőművész:

Az utóbbi években kritikailag többször elhangzott már, hogy a megye és Debrecen képzőművészeti élete stagnál. A stagnálás megfogalmazást elsősorban képzőművészeti életünknek a kiállításokon való megmutatkozásaira vonatkoztatták. Ez az elmarasztaló megállapítás szerintem túlzott. Megyénk és városunk képzőművészeinek alkotói tevékenysége stabil. Nem voltak kiugró teljesítmények, de ennek okai nem a felkészületlenségben, művészi szándékban, hanem a nem megfelelő alkotói körülményekben, a szükséges ösztönzők hiányosságában, a serkentő megbízások elmaradásában kereshetők. Az itteni művészek nem adták át magukat túlzó, szélsőséges hatásoknak, feltűnést biztosító megfogalmazásoknak. A haladás, az önmagukban való továbblépés, a fejlődésben való meg nem torpanás minden művészünkre jellemző. Ezt eredménynek kell elfogadni. A legnagyobb eredménynek éppen azt tartom, hogy a megye és a város művészei mind ez ideig mélyebb realista szemléletük és átérzésük alapján alkotják műveiket. Úgy vélem, hogy ez az egyik tényezője annak az eredménynek, amelyet a kiállításról kiállításra növekvő tárlatlátogatók száma és a helyi párt- és tanácsi illetékesek fokozódó figyelme jelent.

Debrecen és a megye képzőművészeti életében van stagnálás, de ez a szervezeti életben jelentkezik. Nincs megfelelő alkotói légkör. Nincs kielégítő szervezeti élet. Az előbbi az utóbbival összefüggő, ennek függvénye. A művészek a szövetség területi szervezetében úgy élnek egymás mellett, mint az abroncs nélkül összeállított hordódongák. A széthullás állapotában nem tudjuk megteremteni, kiterjeszteni, megőrizni azt az éltető légkört, amely a közösségi életet tisztábbá, pezsgőbbé, gyöngyözőbbé tehetné. Hiányoznak az egymás kölcsönös megbecsülésének, egymás alkotói tevékenysége tiszteletben tartásának összefogó, együtt tartó abroncsai. Meg kell szüntetni az önkényesen és károsan szelektáló, indokolatlanul elkülönítő, kirekesztő törekvéseket. Meg kell teremteni az egészséges szervezeti életet, amely alkotói közösségbe tudja vonni a megvalósult művésztelepre városunkba települő új erőket is. A becsületes szándékú, egymásnak nem ártani, hanem segíteni igyekvő együttműködés teremtheti meg azt a légkört, amely mint falak nélküli alkotóműhely a megye és Debrecen képzőművészeinek együttesét jelentheti.

Szólani kell még arról, hogy itt nálunk kevés azoknak a művészeti íróknak, kritikailag megnyilatkozóknak a száma, akik becsületes objektivitással, őszinte segíteni akarással teszik mérlegre a képzőművészeti produktumokat. Jellemzőbb sajnos az, hogy túlzott szubjektivitással, előre szándékolt kiemelkedésekkel és elmarasztalásokkal, ártani akaró — ellenségesen inspirált hozzászólásokkal elemzik a kiállított alkotásokat. Ezzel csak tovább rontják az amúgy sem kívánatos művészeti légkört.

Prim Zoltán ötvösművész:

Debrecen képzőművészeti életét belátásom szerint a következők jellemezték: A művészeti élet egyoldalú elbírálása, a gyűlölködések, meg nem értések, valamint a művészeti élet egyes egyének által való kisajátítása. Ezenkívül sok tehetséges művész háttérbe szorítása és az iparművészet teljes semmibe vevése volt a jellemző.

A legnagyobb eredménynek az országos nyári tárlat megrendezését tartom, mely a város kulturális életének színvonalát emeli.

Alkotói légkör úgyszólván nincs, illetve eddig nem volt. Az önálló kiállításom alkalmával a kollegák részéről majdnem teljes passzivitás mutatkozott. Azonban ezt más kollegák kiállításain is tapasztaltam.

A megye és a város művészeti életének javítása érdekében javasolnám, hogy a helybeli művészeknek és a területi szervezet tagjainak adják meg a lehetőséget tehetségük kibontakoztatásához.

Szabó László grafikus:

Nem tartozom a megkérdezett tizenhárom kiválasztott közé — éppen ezért engedtessék meg, hogy szubjektív, évek óta először ne hallgatag, hanem szókimondó legyek.

Igen frappánsan jellemezte Bényei József bevezetőjében képzőművészeti életünket: „vihar egy pohár vízben". Remélem ezzel a hasonlattal nem a jelentéktelenséget, hanem az elszigeteltséget akarja jellemezni. Elsősorban az egymástól való elszigeteltséget és ezen túl az egymással szembeni — talán jobban kifejezi a lényeget, ha azt mondom a másikkal szembeni — ellenségeskedést. Vegyük sorra az elszigeteltséget és az ellenségeskedést.

Elszigeteltséget több minden eredményezhet, számtalan szubjektív és objektív tényező — ez utóbbi illusztrálására állandóan emlegetik azt a bizonyos 220 kilométert, ami Budapest és városunk közt van — ez nagyban igaz, részben nem. Ennél lényegesen fontosabb az a törekvés, ami sajnálatos módon szinte hivatalos formában is jelentkezik. Gondolok itt — többek között — az időként megrendezésre kerülő debreceni nyári tárlatra, ahol adminisztratív úton való színvonalteremtés, műfaji korlátozás — a grafika kizárása, amely nem alaptalan vélemények szerint Debrecen erőssége volt és jelenleg is az — tapasztalható. Önkéntelen eszembe jut ama „próféta" helyzete saját hazájában — jómagam is kiállításra az ország más végébe küldöm grafikáimat. A többségnek igen kellene a lehetőség itt helyben és máshol is, amiben az illetékes szervezet legalább a kiállítási időpontok közlésével segíthetne. Talán azért is van, hogy oly ritkán találkozik az ember debreceni kiállítók neveivel az ország más tájékán. Itt kapcsolódik az elszigeteltség az ellenségeskedéssel. Ellenségeskedés a másik elszigeteléséért. Sajátos és sajnálatos. Sajnálatos az egyén szempontjából az olyan helyzet, ahol a közeledésre kategorikus elutasítás a válasz.

Panaszkodásom nemcsak személyes sértődöttség, hanem egy tarthatatlan helyzetből fakadó helyzetrajz. Helyzetrajz, ami ádáz személyeskedő választ, vagy agyonhallgatást kap, lényegében mindkettő ugyanaz. Érveket lehet ellene felhozni, de a tényen, a debreceni képzőművészeti élet tarthatatlanságán nem változtat.

A megkérdezetteknek feltett kérdésre válaszolva: alkotóműhely Debrecenben nincs. Lehetősége fenn áll, akadálya — mondjuk ki nyíltan — a Debrecenben élő alkotók közötti ellentét, ami elsősorban személyes jellegű. Olyan ellentét, ami kölcsönös hibákból fakad, hibákból, amelyek a hibázónak is ártanak és legsúlyosabban akadályozzák a kollegális légkör, nevezzük így: alkotóműhely kialakulását. A kialakulás, a fellendülés érdekében számonkérhetnénk az egykor gyakori pályázatok elmaradását. Az elmúlt idő nagy jelentőségű, világot, országot mozgató jubileumaira semmiféle méltó törekvést, visszhangot, megörökíteni vágyást, vagy a megörökítésre ösztönzést nem tapasztalhattunk. A nyugodt alkotó légkör megteremtésével és az intenzívebb eszmei, világnézeti, ideológiai alkotómunkával nagy lépést tehetnénk az alkotóműhely megvalósítása felé.

Bízom benne, hogy számít egy olyan ember véleménye, aki feketefehéren gondolkodik és nem szégyelli magát debreceninek vallani.

portja.

Debrecen mj. Városi Tanács Beruházási Vállalata

Debrecen, Kossuth u. 12—14.

Eladó 410 négyszögöl gyümölcsös, Bellegelő 11. GÖCS mögött. Érdeklődni lehet Szeremlei u. 2.

ALBÉRLET

Egy nőt albérlőnek felveszek. Bethlen u. 55., 3. ajtó.

Dolgozó nő albérletet keres belvárosban „Igényes" jeligére a kiadóba.

Fiú albérlőt felveszek. Simonffy u. 17., 3. ajtó.

Két fiú részére bútorozott szoba kiadó. Táncsics Mihály u. 17. Érdeklődni este hat után.

Külön bejáratú szoba, spájz albérletbe kiadó. Keresszegi u. 67.

Bútorozott külön bejáratú kis szoba egy dolgozónak, nyugdíjasnak kiadó. Puzdra u. 16. Konzervgyárnál.

Bútorozott szoba rendes kislányok részére albérletbe kiadó. Cser u. 9.

Egyetemista fiú lakótársat keres. Becskereki u. 16., III. em. 16.

Két lányt albérlőnek felveszünk. Mata János u. 9., I. em. 6. Dobozy lakónegyed.

Bútorozott szoba fiatal házaspárnak kiadó. Mártonfalvi u. 16.

Értelmiségi házaspár keres albérleti szobát, konyha használattal „október 15." jeligére ajánlatot a kiadóba.

Külön bejáratú kis szoba egyedülálló nőnek üresen kiadó. Vörös Hadsereg útja 79., fszt. 1.

Egy lányt albérletbe bútorozott szobába felveszünk. Érdeklődni lehet mindennap 5 óra után és vasárnap egész nap. Király Ferenc u. 19.

Szoba férfinak kiadó. Hámán Kató u. 11., III. em. 14.

Fürdőszobás, gázfűtéses szobába férfi lakótársat keresek. Borz u. 30.

Nőt albérlőnek felveszek. Török Bálint u. 15., lépcsőfeljárat jobbra.

Két férfi albérlőt felveszek. Boldogfalva u. 16. Nagyállomáshoz közel.

FIAT 850-es utalványt átadok. Árajánlatot „Tavaszi átvétel" jeligére kérem.

500-as Trabant Combi felújított állapotban eladó. Mikes Kelemen u. 17.

1971-es 33 100 sorszámú Trabant L. utalvány átadó. Ajánlatokat „Nyár" jeligére a kiadóba kérek.

Garanciális Wartburg Limousine eladó. Április 4. útja 15., II. 11.

CO rendszámú Skoda 1000-es MB sürgősen eladó. Jó állapotban, garázsban tartott. Simonyi út 3.

BÚTOR

Új ebédlőasztal, 4 db behúzott szék, 2 kg toll eladó. Zengő u. 1.

2 db kagylófotel, 3 asztal, 4 szék és háztartási cikkek eladók. Teleki u. 10.

Eladó 2 db fotel. Érdeklődni 15 órától. Úrhajósok tere 1., II. em. 6.

2 db kisméretű fotel és egy kétszemélyes rekamié eladó. Hajnal u. 1., 1. ajtó.

Két fotel, szelon, konyhaasztal, tűzhely plat eladó. Apafi u. 53.

2 db bordó fotel, kis kerek asztallal eladó. Damjanich u. 25., fszt. 1.

Eladó hármasszekrény, rekamié garnitúra, szekrénysor, modern konyhabútor, tévészekrény, hangulatlámpa, gáztűzhely. Árpád tér 24.

Négyszemélyes rekamié, kis Kalor kályha eladó. Malvin u. 2.

Négyszemélyes rekamié, két fotel, dohányzóasztal olcsón eladó. Petőfi tér 20—21., fszt. 5.

Eladó új A-65 lakószobabútor szekrénysorral együtt. Irén u. 6. Érdeklődni szombaton délután és vasárnap.

Talajjavító Vállalat (Simonffy u. 57.) munkásszállás céljára üres szobát keres.

Sötét kis tacskókut Miri névre hallgat, el szett. Kérem a megtalá ját jutalom ellenében vi szahozni szíveskedjék. Cs pó u. 11., I. em., 1. a tó.

Haláleset miatt 3 p szépen beállított King s lambcsalád eladó. Lehet leg együtt. Érdeklődni ő Baja Istvánné Hajdúnán Rákóczi u. 54.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Eladó 24 kalapácsos d ráló, szalagfűrész, komb nált gyalugép, kazán radi torral, szőlőprés. Árpád t 24.

K 25-ös Zetor fűrészgé pel eladó. Böszörményi ú 139.

Veszek 500-as vagy 600-as fűrészgépet. Kishegyesi út 19.

Kifogástalan állapotban levő Singer varrógép és padlókefélőgép eladó. Simonffy u. 59., 2. ajtó. Megtekinthető vasárnaptól.

Dózsa György út 7., III. em. 13.

500 l hordó, kád és 2 db 5 m 50 cm-es betongerenda eladó. Létai út, 1-es busz végállomásnál.

5 kh részes tengeri kiadó. Tócóskert, Micsurin u. 50.

Bor. shordók használatra kiadók. Meszena u. 19.

Óriás virágú Meisteverk szegfű palánta különlegesség több színben kapható darabonként 2 Ft-ért. Toronyi kertésznél. Békéscsaba, Botyánszki Pálné utca 27.

SAJTÓIGAZOLÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31.

Telefon: 188-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

FIGYELEM!

A 6. sz. AKÖV felvételre keres

autóbusz gépkocsivezetőket, jegykezelőket, valamint autóbusz

gépjárművezetői tanfolyamot indít

A tanfolyam teljes költségét a vállalat viseli. A jelentkezőket állományba vesszük és részükre a tanfolyam idejére 1400,— Ft-os munkabért biztosítunk.

Feltétel: 8 általános iskola, 2 éves tehergépjármű-vezetői gyakorlat.

Jelentkezni lehet: Debrecen, Vámospércsi út 1. sz. alatt.

Megrendeléseket felveszünk

a 12-271-es (Kétmalom u. 4. sz.) és a 15-550-es telefonszámokon.

ÉRTESÍTÉS

Értesítjük a fogyasztóközönséget, hogy

vállalatunk a fagyasztott juhhús fogyasztói árát

további intézkedésig

24 Ft-ról 20 Ft-ra

csökkentette

Fogyasszon Ön is rendszeresen juhhúst!

OLCSÓ, TÁPLÁLÓ

Kapható minden húsboltban és ABC-áruházban!

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÁLLATFORGALMI ÉS HÚSIPARI VÁLLALAT

Menyhárt József

Említve

Balogh Elemér: Kisgrafikai Kiállítása
Keszthelyen

Napló, 1970. nov. 1. 5. l.

Menyhárt József

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1971 JAN 31

1021

Menyhárt József: VENDÉGLŐ

Öregecske: Nincsen szárnyam,
[re
Paripám sincs, ho
[r
Nem járok én, csak
[g

Menyhárt József

Emlétve

Ki az illetéke*

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen

1970. nov. 18.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1970 NOV 15

1021

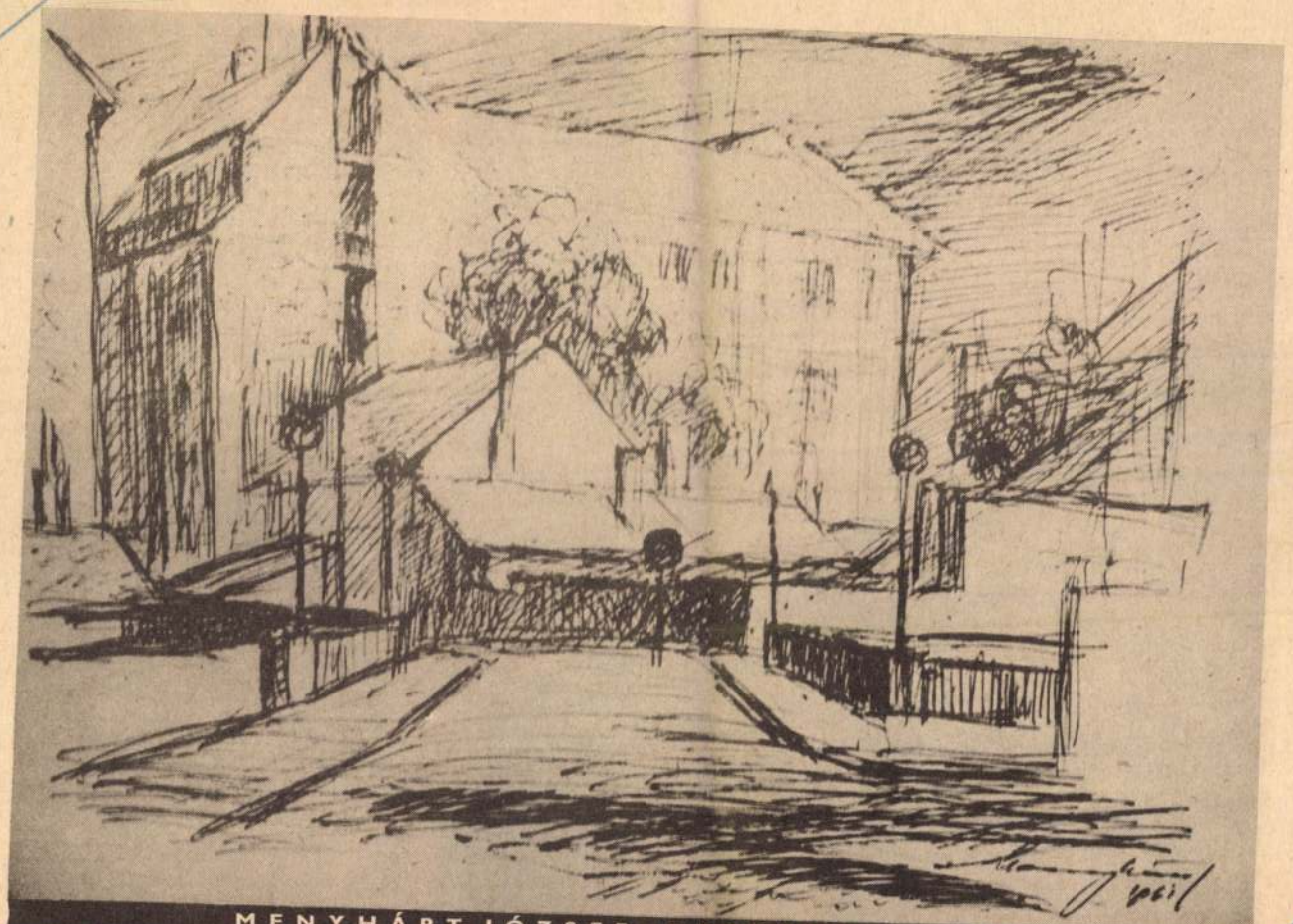

MENYHÁRT JÓZSEF: DEBRECENI UTCA

park, vagy a Dobozy lakótelep. A városrendezési tervben ma még úgy szerepel, mint a Laktanya utcai lakótelep, ez az elnevezés azonban aligha marad végleges.

Hogyan formálódik itt az új városkép, mit építettek eddig és mi épül a közeljövőben?

Elsősorban a különleges, lépcsőzetes stílusban készült lakótömbök hívják fel az arra járók, érdeklődők figyelmét. Összességében 244 lakás készül el itt november végéig; 244 családnak jelent új családi fészket a lakótömbök sora. A Hajdú-Bihar megyei Építőipari Vállalat dolgozóinak dicséretére legyen mondva: egy hónappal a határidő előtt adják át a lakásokat, december 31. helyett már november végén készen áll mind a 244 lakás! Érdemes feljegyezni, megemlíteni itt az építők neveit: Bilincsi Károly építésvezető irányításával, Gyöngyösi Miklós művezető közreműködésével a következő szocialista brigádok végeztek jó munkát a lakótömbök létrehozásánál: Dusnoki József kubikos, Szabó Sándor kőműves ifjúsági, Nagy Sándor kőműves, Szilágyi Géza kőműves, Szemán János kubikos-betonozó brigádja vállalta, hogy lerövidítik a határidőt, és a szakmunkáshiánnyal küszködő építésvezetőség célkitűzése: a szocialista építésvezető-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1971 AUG 2 8

1021

Megnyitották Menyhárt József kiállítását

Menyhárt József festőművész 70 éves. Ebből az alkalomból művészi termésének bemutatására kiállítást rendeztek műveiből a Déri Múzeumban. A kiállítást augusztus 24-én, kedden délután Ónosi László, a Debrecen városi Tanács művelődésügyi osztályának vezetője nyitotta meg a nagyszámú érdeklődő előtt. A megnyitó ünnepségen jelen volt dr. Kovács Béla, a megyei pártbizottság osztályvezetője, Kígyós Sándor, a Hajdú-Bihar megyei Tanács művelődésügyi osztályának vezetője.

Ónosi László megnyitójában méltatta Menyhárt József művészetét, emberi magatartását, majd többek között ezeket mondotta:

— A kamarakiállítás az egy év alatt készült művek javából, a 70. életév terméséből ad ízelítőt. Benne van az eddigi életmű minden jellemzője, a művész gondolat- és érzelemvilága. Jellegzetes témái ismétlődnek, térnek vissza: szelíd leányalakok, tájképek jelképes mondanivalójukkal, csendéletek, munkaábrázolások. Ugyanakkor a továbblépés, a változás, az új vonások jelei is tapasztalhatók. Mindez úgy lehetett volna még teljesebb, ha oly magas szinten művelt grafikái is itt lennének a gazdag képanyag között.

A megnyitó után a kollégák, barátok, tisztelők fejezték ki jókívánságaikat Menyhárt Józsefnek, további alkotásokban gazdag életet kívánva.

üzem.

A közlekedés fejlődésére je
ző, hogy 1955-től 1969-ig ös
több mint 38 ezer kilométer
csaknem 1000 kilométer hossz

Bolívia:

Banzer még Che Guevara emlékétől is fél

LA PAZ

Hugo Banzer, a katonai államcsíny révén hatalomra került új bolíviai elnök kedden megtartotta első sajtóértekezletét. Ezen kijelentette, hogy személy szerint „nem érdeklik a választások", majd hozzáfűzte, gondoskodni fog arról, hogy Bolíviát „megtisztítsák" a baloldali gerilláktól, és fel fogják számolni a nemzeti felszabadítási hadsereget is.

Banzer, aki korábban Bolívia washingtoni katonai attaséja volt, elmondotta, hogy az országban nem felejtették el Che Guevara tevékenységét, és ezért nem lehet szó arról, hogy Bolívia baráti politikát folytasson Kuba iránt, úgy, ahogyan azt Torres tábornok és előtte Ovando elnök tette.

Ugyanakkor elismerte, hogy elődjének, Torres tábornoknak néhány gazdasági intézkedése visszavonhatatlan, de nem szólt arról, hogy milyen intézkedésekre gondol.

A tábornok Torres néhány lépését „demagógiának" minősítette és hozzáfűzte, hogy ezeket módosítani fogja. A Reuter szerint Banzer ezzel nyilvánvalóan a munkások, parasztok és a diákok képviselőiből létrejött népi gyűlésre célzott.

Banzer befejezésül azt hangoztatta, hogy az új rezsim helyre kívánja állítani azt a „hagyományos barátságot", amely Bolívia és az Egyesült Államok között korábban fennállt.

A sajtóértekezleten egyébként részt vett Victor Paz Estenssoro, aki eddig Limában száműzetésben elt, és a napokban érkezett vissza Bolíviviába. (REUTER, UPI)

Borzalmas robbanás Belfastban

hatástalanítottak

Menyhárt József

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1970 NOV 13

BEZÁRTA KAPUIT csütörtökön Menyhárt József festőművész gyűjteményes kiállítása Nyírmártonfalván, a községi klubkönyvtárban. A kiállítást — amely két héten keresztül várta a művészet kedvelőit — több százan tekintették meg a nyírmártonfalviak és a környékbeliek.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRMONDÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Menyhárt József

1969 DEC 2

MŰVÉSZET

Budapest

Október 10-én tartották a Debreceni Medgyessy Teremben Menyhárt József festőművész kiállításának megnyitóját. Debrecen Város Tanácsa, a kiállítási intézmények és a Kossuth Lajos Tudományegyetem KISZ Végrehajtó és Kulturális Bizottsága közös gondozásában rendezték meg Laborcz Ferenc szobrászművész kiállítását a Tudományegyetem díszudvarában.

A kecskeméti Aranyhomok szálló kiállítótermében mutatta be festményeit és grafikáit Gábriel Ernő Sándor.

Azok a szobrok,
művészi érlelődés ut
rabban női aktot ábr
nak jelenlegi szakas
Legelvontabb figurá
az emberszeretet, h
nak, emberekhez. A
közérthetőek, az e
ember is megérti ők

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ALFÖLD

1969 APR 1021

Menyhárt József: Három Harlekin (linó)

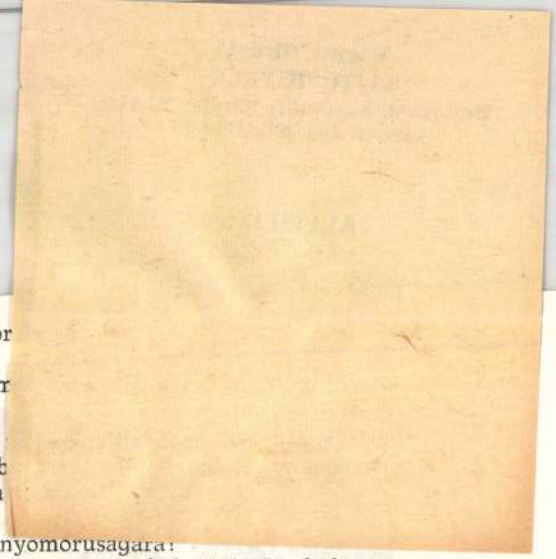

...ne dirigáljon senki – hajtogatta, mint kor
Apósa kiabált, feléje fordulva:
– De engemet, összetört öregembert, igen, engem
...at!
Összevesztek, nagyon. Az öreg szinte őrjöngött;
...eki akart menni. Úgy kellett lefognia. „Odadob
...országaimat, és még most is te szeded ki a falatot a
– Arra a pár vacak csomagra céloz!?
– Az erőmre célzok, a békességemre, a feleségem nyomorúságára!
– tehetetlenség beszélt belőle; nem bírt már dolgozni, az isten helyett is őt okolta.
– Legalább maradtatok volna körülöttünk, az ember vénségére úgy marad, mint a
...óró, szárazon, és csupaszon mint az ujjam. Mindig a földre vágytál, mégis itthagy-
...ad. Nagyon könnyen hagytad itt! . . .
– temetésére nem tudott elmenni, olyan volt a beosztása.

Bericsné ijedten az urára nézett, nem sokallta-e meg a hallgatását. Mintha elaludt
...olna – gondolta, de aztán észrevette tévedését, s még zavartabb lett. Őt figyeli;
...lyan érzése támadt, belelát a gondolataiba.
– Majdnem elszundítottam – magyarázkodott önkéntelenül.
– Mást nemigen tehet az ember – válaszolta Berics, s hozzátette –, ha képes rá, en-
...edi a fájdalom.
Csend lett újra.
– Csak ezt a lakást írnák már a mi nevünkre.
– Arra nekünk nincs jogosultságunk, szökevények vagyunk.
– Mi nem élhetünk ott, ahol akarunk?
Berics arra gondolt, ki tudja hányadszor, hogyan dolgozik ezzel a beteg lábbal?
– Élhetünk, látod.
– Nem így, jogosan.
– Neked az nem mindegy?

Merykást József festő

A debreceni hedgyessy tekember
Liánitása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 okt.

MDK

Menyhárt József, festő

Kiállít.

Bánszki János: Gondolatok a Debreceni II.
Orsz. Nyári Tárlatról 84-86.

ALFÖLD, Debrecen, 1970. aug. XXI/8.

09

Menyhárt József

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

MENYHÁRT JÓZSEF ● ERDŐ 7021

zni ta-

Háztá

terme

Segít állattart

a Gabonafelv

HAT

— DÚSÍTOTT TAKARMÁNYLISZT,
— DARÁLT TAKARMÁNYBÚZA,
— EGYÉB SZEMES TAKARMÁNY

KAPHATÓ

a vállalat raktárainál, kiosztóhelyein. Forgalmazásról felvilágosítást adnak a vállalat egységei!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ALFÖLD

10 1021 APR

Menyhárt József: József Attila

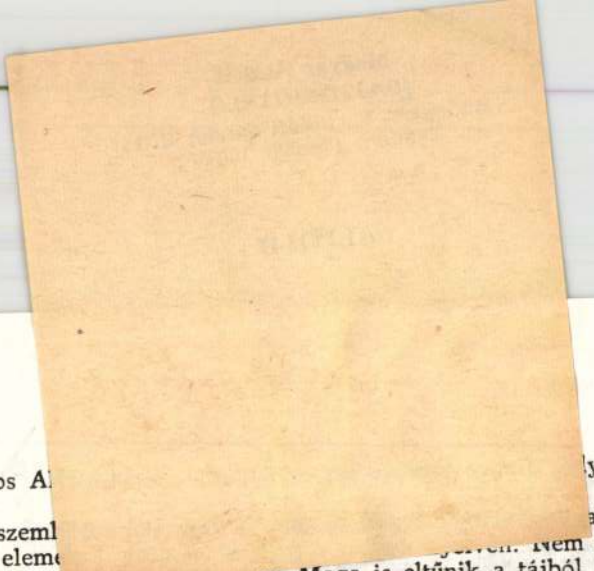

ános A lyé

ájszeml ak
ji eleme
etlen ha sem. Maga is eltűnik a tájból, a
át a szót. Hasonló ez Bartók egyik nocturnójához: Az
je ez a fizikaian dermesztő, valóságelemekből sűrített,
int természeti hideg, inkább a kegyetlen paraszti világ
kép: nagyon is valóságos táj, kiskunsági, mégpedig a
s elemeivel: a gyér erdőkkel övezett nagy tóval, mo-
szikes foltokon sömlyékkel, tocsogókkal, homokra te-
fákkal.
élységeiből merül fel ez a szigorú vidék. Itt élt anyai
-ként emlegetett Pőcze Imre harmados bérlő a nagy tó
k lírájában sok színben, több áttételben csillan fel be-
lágy dallammal:

y . . .

a költő a „törékeny falvak" felé fordul még gyakrab-
nt motívumok is áthatják egész költészetét. A „kemény

Menyhárt József

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÖ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MÁJ 24

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1021

MENYHÁRT JÓZSEF ● RÖVID PIHENŐ (TOLLRAJZ)

KERES

Embert

VÍZSZINTES: 1. [illegible] gőleges 17. és 32. szám alatt). 14. Állam a Balkán-félszigeten. 15. Hajdanában. 16. Ritka női név. 17. Részemre. 18. Azonos betűk. 19. Függés, csüngés. 20. Műveltető képző. 21. Elzárt, elkerített rész egy nagyobb területből. 23. Kilátásba helyez. 24. Lyukat csinálni. 25. A férfiöltöny kabátja. 26. A Nílus német neve. 27. Félsziget a Távol-Keleten. 29. Összevont kötőszó (enyhébb ellentétet fejez ki). 30. Kitűnő színművészünk. 32. Sok étel alapanyaga. 34. Rádupláz, ellene szól. 36. Lengyel légiforgalmi társaság. 37. Város Jugoszláviában (Eszék). 38. A gyapjú preparálására használt molyirtószer. 39. A legtermékenyebb építészeink egyike (1885—1928). 40. Cosi . . . tutte (Mozart). 42. A skandináv mitológia tengeri óriása. 45. Esik, lefelé hull. 46. Vékony dongájú „paripa". 47. Somogyi község. 49. E. J. A. 50. Kellemetlenségek, nehézségek. 51. Indok. 52. Melyik irányba? 54. De avult. 55. A szállítóeszközre helyezés. 57. Magyar festőművész (1810—1898.

FÜGGŐLEGES: 1. Porcelánföld. 2. Nem következetes, logikátlan. 3. Arany: „Tetemre hívás" című balladájának nőalakja (Kund . . .) 4. Zárókészülék. 5. Ön szintén. 6. Megrövidített Mária. 7. Orosz helyeslés. 8. . . . Green (házzasságkötő hely Skóciában). 9. GGGG. 10. Város a Bükk előterében. 11. Vékony lap. 12. K. N. 13. Táplálkoztak. 17. A vízszintes 1. számú sor folytatása. 20. Olasz város, itt halt meg Kossuth. 22. Fájdalomcsillapító. 24. Szerszámok (harapó . . .) 27. Hazánk legmagasabb csúcsa. 28. Kulccsal kinyit. 30. Göngyölegek. 31. Furcsa, különcködő viselkedésű, nevetséget keltő ember. 32. A Jókai-idézet befejező része. 33. Kedvező eredmény. 35. Pénzegység Indiában és Pakisztánban. 39. Bátorság (névelővel). 40. . . . száll a dicsőség. 41. Részére szintén ne. 43. Hosszú farkú papagáj, de egy kártyajáték neve is. 44. Rakosgat. 46. „Az obsitos" költője. 48. Ellentétes kötőszó (duplázva). 50. Svájc fővárosa. 53. A por és a víz vegyüléke (fordítva). 54. D. A. E. 56. Himfy névjele. 57. Biztonsági Tanács.

BEKÜLDENDŐ június 3-ig a vízszintes 1., függőleges 17. és 32. számú sorok megfejtése.

B. J.

Úgy kezdődött, hogy erős kezek nagyot lódítottak rajtam, s én hemperegve kötöttem ki a sarokban. Szemem lassan megszokta a szürke félhomályt, s az irdatlan, hatalmas helyiségben emberi alakok imbolyogtak előttem. Ijesztő lánccsörgés zaja keveredett a lebbencsleves illatával. Közvetlenül a fejem fölött egy kis ablakot pillantottam meg, ízléses rácsozattal. A rémület sietős léptekkel haladt fel a hátamon. Rekedten fordultam a szomszédomhoz, aki modern, keresztcsikos ruhát viselt. Láthatóan az egyik előkelő belvárosi üzletben vette a darócot.

— Bocsánat a zavarásért. Hol vagyok?

kellemes, cirógató érzés. A k szaadni égető, tüzes, kínos ség, amelyet szívesen halasz későbbre. A notórius tartozók vissza nem fizetők ellen rad kedésre volt szükség. E célbó adakozásból az Adósok Bört lem, majd jól érzi magát — rátságosan.

Bünhöd

Menyhárt József

Fametszete Repő

/„Ódák a betűről" c. kötetből/

Fametszetei Repő

/Székely János által szolgáltatt kiadványokhoz/

Magyar Grafika 1968. 2./mell. 9;11

Menyhárt József

festőművész kiállitása. Debrecen, TIT Csokonai Klub. - Ism: Hajdu-Bihar Megyei Napló, 1967.okt.31. - Magyari Vilmos, Hajdu-Bihar Megyei Napló, 1967.nov.14.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7.1./ 92. 1.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1969 NOV 3 0

Ma nyílik a megyei őszi tárlat

A Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. művelődésügyi osztálya, a Magyar Képzőművészek Szövetsége Kelet-magyarországi Területi Szervezete és a Hajdúnánási Városi Művelődési Központ az idén 24. alkalommal rendezi meg a megyei őszi tárlatot, s ezúttal először a megye egyik kisvárosában, Hajdúnánáson. Eddig 23 alkalommal a debreceni Déri Múzeumban tekinthették meg az érdeklődők a tárlaton bemutatott képzőművészeti anyagot.

Az idei őszi tárlatra 45-en küldtek be műveket, szám szerint 230-at. A Képző- és Iparművészeti Lektorátus, valamint a Magyar Képzőművészek Szövetsége által felkért zsüri a beküldött anyagból 30 alkotó 83 művét fogadta el bemutatásra. A rendező szerveknek az a terve, hogy a kiállítás anyagát a megye több helységében is be fogják mutatni a hajdúnánási zárás után.

A tárlaton a következő alkotók szerepelnek egy vagy több művel: Holló László, Bényi Árpád, Bíró Lajos, Baranyi Sándor, Bíró László, Debreceni Zsófia, Dezső Györgyné, Égerházi Imre, Fekete Borbála, Félegyházi László, Gáspár Péter, Hajnal Huba, Józsa János, Juhász Attila, Kapcsa János, Karátson Edvin, Kunkli Róza, Madarász Gyula, Maghy Zoltán, Menyhárt József, Móré Mihály, Mohácsi Péter, Sajó Ferenc, Szilágyi Elek, Szilágyi Imre, Tar Zoltán, Tilless Béla, Tóth Sándor, Valkovits Zoltán és Vasas Ferenc.

Menyhárt József: Romok és építkezés

A kiállítást ma, vasárnap délelőtt nyitják meg a Hajdúnánási Művelődési központban. Megnyitót mond Kiss Imre, a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. elnökhelyettese. A tárlat december 14-ig tekinthető meg.

ter pénteken levelet intézett U Thant ENSZ-főtitkárhoz annak a három palesztinainak az ügyében, akiket az El Al izraeli légitársaság egyik gépe ellen elkövetett merénylet miatt csütörtökön állítottak bíróság elé Svájcban. Buteflika szerint maga a bírósági tárgyalás ténye is ellentétben áll az igazsággal, mert „szándékosan figyelmen kívül hagyja az ügy sajátos politikai összefüggését: annak a palesztinai népnek a harcát, amely el van szánva arra, hogy minden elérhető eszközzel hírt ad a világnak létezéséről".

Pénteken az ENSZ-közgyűlés különleges politikai bizottságában, amely a palesztinai arab menekültek ügyét vitatja meg, U Thant ENSZ-főtitkár szóvivője és lord Caradon brit ENSZ-nagykövet el-

Szovjetunió kezdeményez
atomsorompó-szerződés me
re a Szovjetunió, az Egyesi
mok, valamint Anglia közö
júliusban került sor, s azc
mint kilencven ország csat
hozzá; a három említett na
lom és még 21 ország — kö
zánk is — már becikkelyezte
ződést, amelynek érvénybe
hez 43 ország ratifikációja
ges.

Moszkvai politikai körökben kedvező visszhangot keltett, hogy az NSZK, ahol befolyásos militarista és revansista körök minden követ megmozgatnak az atomfegyver birtoklására, végülis csatlakozott a szerződéshez.

Az atomsorompó-szerződésen levő nyugatnémet aláírásnak — húzzák alá Moszkvában — pozitív szerepe

Képünkön Helmut Allardt, az N Moszkvában, Vinogradov szovjet külüg scdik) jelenlétében Bonn nevében aláí — TASZSZ—KS)

Brandt sajtóért

Polgár Dénes, az MTI tudósítója jelenti:

Brandt kancellár sajtóértekezleten jelentette be, hogy az NSZK kormánya csatlakozott az atomsorompó-egyezményhez.

Brandt hangoztatta, hogy az egyezménynek egyetlen pontja sem akadályozza az atomenergia békés célokra történő felhasználását, s remény van rá, hogy az ellenőrzés kérdésében megfelelő megoldás születik. Az NSZK addig nem ratifikálja a szerződést, amíg az ellenőrzésről kielégítő megállapodás nem jön létre a bécsi atomenergia-ügynökség és az EURATOM

elvi alapon politizálunk

ségi konferenciára vonatkozó javaslatát, hanem magunk is e konferencia kezdeményezői közé tartozunk. Külkapcsolatainkban pártunk és államunk vezetői, valamint külföldi államférfiak közti tárgyalások során mindenkor napirenden tartjuk e kérdést, és szorgalmazzuk a konferencia megfelelő előkészítését.

az a javaslat, amelyet a napokban Lengyelországgal és Mongóliával együtt az ENSZ-ben terjesztettünk elő: jövőre minden ország csatlakozzék az 1925. évi genfi egyezményhez a vegyi- és biológiai fegyverek eltiltásáról. Ez a javaslat szerves része annak a törekvésnek, amely az atomfegyverek tilalmát, a fegyverkezési verseny megfékezését,

Menyhárt József

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1970 MÁJ 12

1024

A TAVASZI TÁRLAT ANYAGÁBÓL

MENYHÁRT JÓZSEF: DEBRECENI ÖREG HÁZAK

NYÁRI IN

DEBRECEN SZÖVETKEZETI ÁRUHÁZ VÁLLALATNÁL

Férfi, fiú pamut és nylon alapanyagú ingek és ingkabátok, camping garnitúrák nagy választékban kaphatók.

HIRDETÉSEK

ntffy kertben
l szőlő közel
megállóhoz.
állapotban
nagyboconádi
eklődni: Haj-
Jókai ut-

1—2 éves, másfélszobás, vagy egyszoba ebédlőfülkés szövetkezeti lakást átveszek. Leveleket „Ajánlat" jeligére a kiadóba kérem.

Másfélszobás lakást készpénzért azonnal átveszek

Wartburg 353-as CU-s 13 000 km-t futott eladó. Berettyóújfalu, Péterszegi u., III. ép., I. em. 8.

0 km-es Volkswagen, színválasztással eladó. Béke útja 8. II/18. délután

Eladó háti permetezőgép. Kút u. 58.

Áramfejlesztő aggregátor 220/3000 W-os üzemképesen eladó. Sámsoni út 33. Mihálka Tibor.

Eladó MIB benzinmotor. Józsa, Elek u. 3. B.

ÁLLAT

Eladó 4 éves 5 hónapos vemhes tehén. Erőss Lajos

Menyhárt József

Lottóárus olaj 41x30

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum, 1970. júl. 19-aug. 9.

Meunhárt József

Bényei József: „... keverés arányai..." - Látogatás Meunhárt József műtermében. - Hajdú-Bihar Megyei Népújság, 1967. júl 30.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

80. l.

Mennyhárt József

Kiállítása (nyílt)

Ernst Kiállítás Mennyhárt
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1969. aug. 17.

Menyhárt József

Résztvesz a debreceni virág – karneválon

Hajdu-bihari Napló 1969. aug. 14.

...ást József

szerepel az alábbi tárlaton
Veszprémben

(vszerhát): Az Ex Libris művészei
Kiállítás a megyei könyvtárban

Napló 1969 VII. 18

Menyhárt József
festő -

Október 10-én tartottak a
debreceni Medgyessy Terembe
kiállításának megnyitóját

Bauer Jenő: Betűk, szinek . .
Művészet, 1969. december - 28 lap

Medgyaszay József
festő.

Az 59 éves művész 1959-ben rendezte
Debrecenben a Medgyaszay-teremben
első önálló kiállítását.

Bernáth József: .... kevés arannyal.
Művészet, 1970. március - 32 lap

Menyhárt József
festő

„Fáradtan" (repro)

Bernyi József: ... Ames azurral
Művészet, 1970. március – 32 lap.

Menyhárt József

A debreceni képzőművészeti
Szabadiskolában tanított

Magyari Vilmos: Fiatalok studiója
1970

Hajdu Bihari Napló 1970 IV. 18

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Menyhárt József

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1970 MÁJ

1029

Tanyai vasárnapok

Még tavaly ősszel, egy író—olvasó találkozón történt az egyik tanyában, hogy odamentek az ott élő emberek a városból jött művészekhez, szervezőkhöz. Megkérdezték, mikor találkozhatnak legközelebb, féltek, hogy véletlenszerű, ritka esemény lesz a művészetekkel és a művészekkel való találkozás. Féltek, hogy a szakadékot, amely a tanya és a város, sőt a falu és a tanya között húzódik, sohasem lesz lehetőségük betömni vagy áthidalni. Mert ma még bizony óriási a különbség a kulturálódási, szórakozási lehetőségek között, ha akár csak egy kisebb várost is hasonlítunk össze egy tanyával.

Az aggodalom azonban hiábavalónak bizonyult: összefogtak a járási és megyei szervezetek, a Hazafias Népfront, a járási tanács, az MMK, a Moziüzemi Vállalat és megrendezték a tanyai vasárnapokat. Céljuk mi is lehetett volna más, mint hogy fejlesszék a művészeti közízlést, hogy alkalmat adjanak a művészetekkel, művészekkel való megismerkedésre. A tanyai vasárnapok mottója is lehetne: „Ismerkedkedjünk meg a művészetekkel!"

A rendezvényekbe egyelőre két tanyát, a nyíracsádi Buzita-tanyát és a fülöpi Bánházát vonták be. Kevés ez, de remélhetőleg bővülni fog. Mert érdemes több helyre elvinni a műsort: a zenei oktatást, nevelést szolgálja a „Zenéről alapfokon mindenkinek" című előadás, amelyet Joób Árpád tart. A Zeneszakiskola növendékei működnek közre. Egy másik alkalommal a debreceni Ludas Matyi Bábszínház tagjai látogatnak el a tanyákra, ahol előadják „Az okos nyúl" és „A zenélő doboz" című bábjátékokat. Ezt megelőzően bábfilmeket mutatnak be a közönségnek. A filmgyárak, laboratóriumok birodalmába vezeti el előadásával a hallgatókat dr. Veres József. „Hogyan készül a film?" című előadását mindkét tanyán kisfilmek és egy nagyjátékfilm bemutatása követi. Végezetül a negyedik vasárnapon a képzőművészeti alkotások titkaival ismerkedhetnek meg az érdeklődők. Menyhárt József festőművész be kiállított anyagával.

A négy részből álló sorozat jól szolgálja majd minden valószínűség szerint a tanyai népművelés ügyét. Eddig egy vasárnapot „tartottak" meg, nagy sikerrel. A tanyai emberekben él a vágy, hogy ne szakadjon meg a kapcsolat, hogy minél többet meríthessenek a kultúra csodaforrásából. Igyekezzünk hát kielégíteni ezt a vágyat!

(M. B.)

lakóházakban. A fővárc
mértékű lakásépítés fel
megteremteni, hogy a l
az országos átlagot megl
tékben javuljon.

3. A negyedik öté
a harmadik öté
képest lényeges
egy százezerrel — növ
mennyiség megépítéséh
tani kell az építőipari szervezetek lakásépítési és közművesítési tevékenységének fejlesztését, az építőanyag-termelés fokozását, az épületszerkezetek és -szerelvények megfelelő mennyiségű és választékú kínálatát.

gáltatási igényeinek kielégítéséhez intézményes segítséget kell biztosítani. E célra szolgáltató jellegű szervezeteket (szövetkezeteket, irodákat, vállalatokat) lehet létrehozni, vagy e feladatokkal megiévő szervezeteket kell megbízni.

A lakásépítési formák fejlesztése

8. A lakásépítés továbbfejlesztésének keretében ezután is többféle formát kell alkalmazni, hogy lehetővé tegyük a lakásépítési program biztonságos teljesülését, a központi, a tanácsi, a vállalati és a lakossági erőforrások leghatékonyabb felhasználását és ezzel a lehető legtöbb építési és vásárlási igény kielégítését. A lakásépítés rendszerének lehetővé kell tennie, hogy a családok a különböző konstrukciókban jövedelmi helyzetüknek és igényeiknek megfelelően elégíthessék ki lakásszükségletüket. Ezért a lakásépítés jövőbeni rendszerében indokolt fenntartani az állami, a szövetkezeti, a vállalati lakásépítési formákat, továbbá a lakossági építkezést és az értékesítésre történő öröklakás-építést.

9. A tanácsi lakásépítés keretében megvalósuló lakások legalább egyharmadát — megyei szinten — a tanácsok szövetkezeti lakásként értékesítsék, de legalább negyven százaléka bérlakás legyen. Az értékesítés meghatározott arányának növelésében a tanácsok legyenek érdekeltek azáltal, hogy az egyharmadon felül értékesített lakások utáni készpénzbevétel (előtörlesztés) a tanácsokat illesse meg, és ezekből növeljék a lakásépítkezések pénzügyi alapját.

10. A mai lakásszövetkezetek mellett a szövetkezésben rejlő lehetőségek kihasználása és a lakásépítés szervezettségének növelése céljából új szövetkezeti formát is ki kell alakítani. Ki kell dolgozni a lakásépítő szövetkezeti konstrukció feltételeit, és kezdeményezni kell ezek fejlődését, viszonylag széles körű elterjedését, hogy a későbbiekben ez a lakásépítési forma mielőbb az igényeknek megfelelő arányt érjen el a lakásépítésben. A lakásépítő szövetkezetek tagjaik számára biztosít-

Menyhért József

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1024

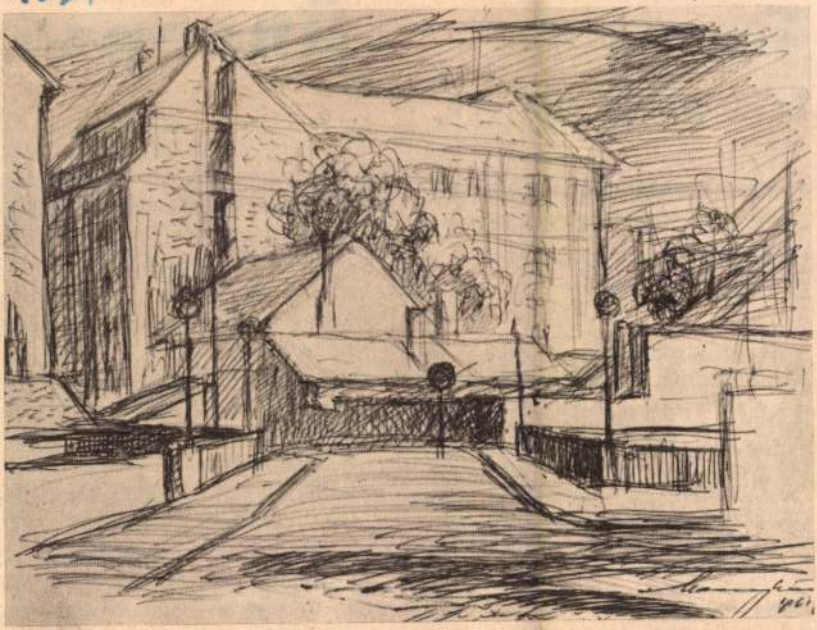

MENYHÁRT JÓZSEF ● VÁROS

Tetteikbe
tovább él

A FORRADALMI MUNKÁSMOZGALOM KIEMELKEDŐ, ELHUNYT HARCOSAINAK MEGYEI ÉLETRAJZKÖTETE

Ismét gazdagodott a megye munkásmozgalmának írásos emlékanyaga. A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottsága felszabadulásunk 25. évfordulója tiszteletére kötetet jelentetett meg azokról az elhunyt harcosokról, akik megyénk forradalmi munkásmozgalmában kiemelkedő szerepet játszottak. A könyv valójában és elsősorban biográfiai gyűjtemény. Életrajzi adatokat tartalmaz, szűkre fogott, rövid életutakat, de ezek az életutak egy tőről, a történelem ugyanazon anyaöl melegéből sarjadnak.

megyei vezetősége tegnap, péntek
emlékezett meg a felszabadulás

A Fegyveres Erők Klubjában r
elnökségében helyet foglalt Biri
megyei Bizottságának osztályvez
alezredes, megyei kiegészítő pa
Gábor tiszt, a polgári védelem m
noka.

Az MHSZ ünnepségén Barczi J
zetőség titkára mondott ünnepi
ben köszöntötte az ünnepség ré
tartalékos tiszteket, akik a felsz
vetlenül felismerték hovatartozás
tek a pártnak. A megyei vezetős
a felszabadulás jelentőségét, ma
megalakult 6. magyar hadosztály
az új magyar, demokratikus hads
nek egyike volt.

— Önök — mondotta többek k
—, akik részesei a 25 év történel

Menyhárt József
festő

Kiszülő képei a „Túrfalak", a „Fatemető", az „Egyedül" Ábrázolásai súlyos gondot tanúsítanak.

Bernyi József: ... hivés arcmal
Műveszet, 1970. március - 32 lap

Menyhárt József
festő

Kiállításai voltak külföldön, míg
ő maga nem jait idegen földön.
Ismerik szerte a világon exlibrisert

Bernyi József: . . . kevés arcmal
Művészet, 1970 máimis - 32 lap

Mengyhárt József
festő-

Kiállított Varsóban, Antwerpenben, Chicagóban, Nancyban, Stockholmban, Rómában, Párizsban, Krakkóban, Tarnowban, Poznanban, Hamburgban.

Benyi József: ... kevés anyaggal
Művészet, 1970. március - 32 kép.

Mennyhárt József
festő

60. születésnapja tiszteletére rendezett kiállítást a katalógus mottója hiszen Tóth Árpád szavai.

Benyi József: ... hevés szenvedel
Szüvészet, 1970. március - 32 lap.

Mennyhárt József

Szerepel a debreceni tavoszi tárlaton

Ma nyílik a tavoszi tárlat

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen

1970. ápr. 30.

Menyhárt József

festő -

1938-ban Antwerpenben volt önálló kiállítása. Itthon működését munka helyén nem jó szemmel nézték.
1945-ben átkerült a Déri Muzeumhoz.

Bernyi József: ... kevés amnal
Művészet, 1970. március - 32 kap.

Mennyhárt József
festő

1931-ben a Debreceni Műpártoló
Egyesület tehetséghulaló kiállításán
először szerepelt tárlaton. Nagy si-
kere volt.

Bernyi József: kevés amorral
Művészet, 1970. március - 32 lap.

Mengbrárt József
festő

1926-ban készítette első fametsze-
tét. A cime: „Gona", Az első fa-
metszet hiszi művészt mutat.

Berinyi József: .... kevés arvoral,
Művészet, 1970. március - 32 lap.

Menyhárt József

festő

Toroczkai Oszwald vasárnapi sajt-
iskolájába járt 3 évig. Mint gimna-
zista szakkörbe járt, ott sem tanult
sokat mestéretől.

Bernyi József: ... hevés amoral

Művészet, 1970. március – 32 lap.

Menyhárt József

Szij Rezső: Menyhárt József. Az Alföld Képcsarnoka. - Alföld, 1966. 17. évf. 1. sz.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./ 257. l.

Menyhárt József

Gazdag élet (Menyhárt József grafikusművészről.)
– Korálkalmarott, 1966. ápr. 14.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-2[illegible]. 1./

258. 1.

Menyhárt József

festőművész kiállítása. Debrecen, Medgyessy-Szalon. – Ism. Tóth Béla, Művészet, 7. évf. 5. sz. ~~[illegible]~~ 41-42. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./

268. l.

Menyhárt József

Szerepel a tavaszi tárlatou
a debreceni Déri Múzeumban

N.N.: Holnap nyílik a
tavaszi tárlat

Hajdu Bihari Napló 1971 IV. 28

Menyhárt József festő

Hajdunánáson

Szálmitása nyílt

Szocialista Kultúráért 1971 III.

Menyhárt József MDK

Szerepelt a debreceni művészek tavaszi tárlatán.

BÉNYEI József: A tényleges érték visszfénye csupán.
HAJDUBIHARMEGYEI NÉPUJSÁG 1964 máj. 1.

MDK

Menyhárt József

szerepelt a tárlaton.

"öreg udvar"

Bőgel József: A debreceni és Hajdu megyei képző-
művészek III. tavaszi tárlatáról.
ALFÖLD 1964 jun. 565-567. lap.

MIK

Menyhárt József

szerepelt a tárlaton

"Kompozició lovakkal"
"Tavaszi kert"

A IX Nemzetközi Ex libris Kongresszusra és kiállitásra személyesen meghivták, mint a legutóbbi nemzetközi kiállitás III. helyezettjét.

Módy György: Debreceni müvészek kiállitása Nyiregyházán.

ALFÖLD 1964 7. szám 653-654 lap.

MDK

Menyhárt József

Szerepelt az 1964-ben rendezett nemzetközi ex libris könyvkiállításon Nancy-ban.

Rajka Ágnes: Az ex libris gyüjtés szenvedélye.

A könyv. 1964 jul. 250és 251. lap.

Menyhárt József
grafikus

Riváló debreceni ex libris művész.

Galambos Ferenc: Józsa János
Művészet, 1971.julius - 22.oldal

Mengyhárt József
festő-

A debreceni képzőművészeti szabadiskolában Józsa János mestere volt.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971. július - 22.oldal.

MDK

Mezyhárt József, festő

Művészeti díjat nyert.

– : Felszabadulási ünnepség
Debrecenben 4

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 19.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1969 OKT 1 9

1021

1969. október 19, vasárnap

Felszabadulási ünnepség Debrecenben

Debrecenben szombaton ünnepi tanácsülésen emlékeztek meg a város felszabadulásának 25. évfordulójáról. Az ősi tanácsháza dísztermében rendezett ünnepségen megjelent *Kállai Gyula*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, a város képviselője, *Karakas László*, a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság első titkára, *dr. Szilágyi Gábor*, a debreceni városi pártbizottság első titkára, *dr. Ambrus István*, a Hajdú-Bihar megyei tanács vb-elnöke. Ott voltak az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet alakulatok képviselői, továbbá olyan munkásmozgalmi veteránok is — köztük a 95 éves *Laboncz András* —, akik tevékenyen részt vettek a város újjáépítésében és fejlesztésében.

Dr. Kovács Imrének, a városi tanács vb-elnökhelyettesének megnyitó szavai után *Ördög László*, a debreceni városi tanács vb-elnökhelyettese ünnepi beszédében méltatta a felszabadító szovjet hősök dicső tetteit és az új élet megindításához nyújtott segítségét. Kiemelte Debrecen szerepét a felszabadulás utáni időszakban, ennek a városnak jutott az a megtiszteltetés, hogy az ország fővárosa lehetett, amíg a hadihelyzet lehetővé nem tette Budapest központi szerepének visszaállítását. Debrecen adott helyet *az első demokratikus országgyűlésnek*, az ideiglenes Nemzetgyűlésnek és az ideiglenes kormánynak.

Az ünnepi tanácsülésen felszólalt Kállai Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, aki tolmácsolta a párt Központi Bizottságának és a Hazafias Népfront Országos Tanácsának üdvözletét és jókívánságait.

A tanácsülés *jegyzőkönyvben örökítette meg* a város felszabadításáért vívott harcokban elesett szovjet, román és bolgár hősök emlékét, majd jóváhagyta Debrecen *új címerét*.

Az 1332-ben alapított régi címert olyan új váltja fel, amely utal a város haladó hagyományaira és szimbolizálja a negyedszázados fejlődést is.

Végül átadták a Hajdú-Bihar megyei tanács és a debreceni városi tanács által alapított *művészeti díjakat Menyhárt József* festőművésznek, *Grandpierre Lajos* írónak, *Novák István* érdemes művésznek, *Czövek Lajos* karnagynak, *dr. Tóth Ervin* művészettörténésznek és *Boruzs Bernát* építőművésznek.

A tanácsülés után a munkásmozgalom kiemelkedő személyiségének, *Holló Jánosnak* emlékét megörökítő táblát lepleztek le a nevét viselő utcában.

Menyhárt József

Magya
a Szojuz

Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke és *Fock Jenő*, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke a következő táviratot küldte *L. I. Brezsnyevnek*, az SZKP Központi Bizottsága főtitkárának, *N. V. Podgornijnak*, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége elnökének és *A. N. Koszigginnak*, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének:

Kedves Elvtársak!

A Szojuz—6, Szojuz—7 és Szojuz—8 űrrepülésének sikeres befejezése alkalmából az MSZMP Központi Bizottsága, az Elnöki Tanács, a forradalmi munkás-paraszt kormány és a magyar nép nevében szívből köszöntjük Önöket és a kiváló űrhajósokat, s a nagy jelentőségű űrrepülés előkészítésében és lebonyolításában részes minden kutatót, mérnököt, munkást.

Meggyőződésünk, hogy az űrkutatással kapcsolatos legújabb tudományos feladatok sikeres végrehajtása jelentős lépés az emberiség egyetemes érdekeinek szolgálatában. Kérjük, hogy e nagyszerű siker alkalmából továbbítsák legjobb kívánságainkat a tudósoknak, a hős űrhajósoknak, az űrhajók alkotóinak.

*

A szovjet űrkutatás sikerét köszöntötte a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége nevében *dr. Rusznyák István* akadémikus a Szovjetunió Tudományos Akadémiája elnökségéhez, valamint a Magyar—Szovjet Baráti Társaság Országos Elnöksége a Szovjet—Magyar Baráti Társaság Elnökségéhez küldött táviratában.

Felháborodás Indiában az amerikai fenyegetés miatt

Nixon elnök utasítására az amerikai külügyminisztérium figyelmeztette az indiai kormányt, hogy az Egyesült Államok „barátságtalan lépésnek" tekintené, rosul, hogy a *kongresszus esetleg „kedvezőtlenül fogadja" India gazdasági segélykérelmét, ha Új-Delhi továbbra is kitart a diplomáciai kapcsolat felvétele*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JUL

ALFÖLD

Debrecen

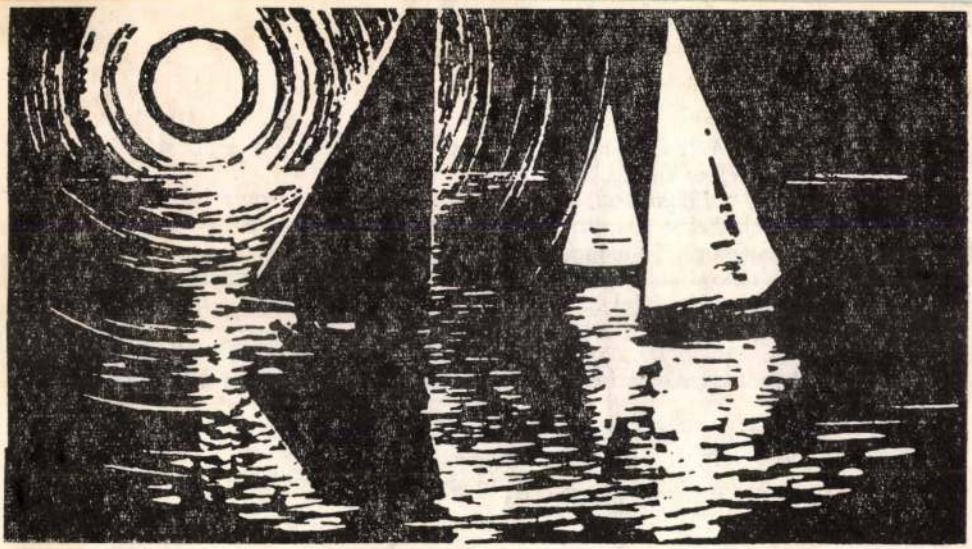

Menyhárt József linómetszete

MARISKA: Mi történt a férjemmel?
AZ ALAK: Nyomban hazaérkezik. *(El.)*

2. JELENET

MARISKA, HONTALAN. (A háttérben
beszéd. Néhány *éljen* kiáltás.)
HONTALAN *(nagy felindulással, az éj*
cilinderkalapban belép a kerti kap
Kossuth ábrázatához): Te még ébren,
MARISKA *(szemrehányással, csendes bá*
amíg nincs itthon. Az éjjel különöse
Nem tudtam aludni.
HONTALAN *(jelentőséggel):* Arra lehetett is oka. *(Lerakja felöltőjét, botját, kesztyűjét. Kalapját darab ideig forgatja. Majd Mariska kezébe adja.)* Nézze meg ezt a kalapot.
MARISKA *(a kalapra rá sem tekintve):* Ismét kártyázott és vesztett?
HONTALAN *(odavetőleg):* A társaság kedvéért.
MARISKA *(balsejtelemmel):* Ismét valami összeesküvésbe keveredett, hogy menekülni kellessen ebből az országból is?
HONTALAN *(fölénnyel):* Az összeesküvések tartják a lelket a szegény bújdosókban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1021

Menyhárt József kiállítása Balmazújvároson

A balmazújvárosi művelődési központ képzőművészeti rendezvényeinek sorában újabb érdekes eseményre kerül sor. Menyhárt József, Debrecenben élő festőművész tárlatát rendezik meg. A kiállításon bemutatásra kerül a művész 14 olajképe, három vegyes technikával, egy tollal készült munkája és nyolc fametszete.

Az érdekes kiállítás megnyitására július 20-án, vasárnap délután 17 órakor kerül sor a művelődési központ földszinti kiállítótermében. A tárlatot Tóth Béla kritikus, műtörténész nyitja meg.

Nyelv és műveltség

MINDENHOVA KÍVÁNT KISIPAROSOK

Kollégáim hívták fel a figyelmemet egy nyelvi csodabogárra, amely egyik országos napilapunknak köszönheti, hogy napvilágot látott. A lap szerint a mindenhova kívánt cipész, fodrász, tisztító, tv-szerelő, szobafestő útját egyengetni kellene.

Önöket is mosolyra késztette ez a mondat? Nem csodálom. Megfogalmazója valóban nemigen gondolt arra, hogy a „mindenhova kívánt" jelzői szószerkezet könnyebb fajsúlyú átkozódásokra emlékeztet. („Pokolba kívánja"; „Melegebb éghajlatra küldi" stb.) Ha ennél az értelmezésnél maradunk, a „mindenhova kívánt" kisiparos ijesztően rosszul dolgozik; keze alatt nem a munka ég, hanem legfeljebb a munka tárgya. Egyszóval senki sem gondol elismerésre, ha ezeket a szavakat hallja.

Pedig a cikkírónak nyilvánvalóan nem volt ilyen elítélő szándéka. Ahogy a mondat második feléből (és főként az egész cikkből) sejteni lehet, épp arról van szó, hogy a publicista igen fontos embereknek tartja a kisiparosokat, sürgeti, hogy működési engedélyt kapjanak. Mi vitte hát félre a kifejezés értelmét? Miért mosolygunk a „mindenhova kívánt" kisiparosokon?

Több okból is. Elsősorban azért, mert nem volt szerencsés a szavak megválasztása. „Mindenhova kívánt" helyett azt lehetett volna írni, hogy „mindenhol várt" vagy „mindenütt szükséges".

De ez csak az egyik hiba, és nem biztos az sem, hogy a nagyobbik. Gyakori észrevétel, hogy a tollforgatók, a szónokok kínosan kerülik az összetett mondatokat, inkább egyszerű mondatokkal fejezik ki bonyolult mondanivalójukat is. (Ezek a mondatok csak nyelvtani értelemben egyszerűek; megértésük az egymásra hajigált mondatrészek miatt igen bonyolult, sőt ez a körülmény félreértések forrása is lehet.)

Hovatovább országos szokássá válik, hogy a kisebb jelentőségű sporteseményekről egy mondatban számolnak be az újságok. Ráadásul minden mondanivalót összezsúfoló, egyszerű mondatban. Például: „Az eszményi labdarúgóidőben lejátszott mérkőzésen a ... bajnokságra törő csapata gyenge napot kifogó kapusának köszönheti reménytelen helyzetbe sodró váratlan pontvesztességét." Megtalálhatunk ebben a mondatban mindent, ami szurkolószem s szájnak ingere, de keresni kell, és ez a keresgélés bosszantja az olvasót. Az időjárásra vonatkozó megállapítást például külön mondatba lehetett volna foglalni: „Eszményi labdarúgóidőben játszották le a mérkőzést." Az eredményre utalhatna ez a mondat: „A ... csapat váratlanul pontot veszített." A bírálat: „Ezért elsősorban kapusát okolhatja, aki rosszul védett." És egy pillantás a múltba és a jövőbe: „A csapat a bajnokság várományosa volt, de most reménytelen helyzetbe került." Végeredményben két egyszerű és két összetett mondat került az eredeti helyére. Egy kicsit hosszabb lett, de legalább érthető.

Olyat is olvastam már, hogy „Püspökladányból Kunmadaras felé ajánlják a jobb és közelebbi utat Füzesabonynak." Javítva talán ilyen lehet: „Azt ajánlják, hogy Püspökladányból Kunmadaras felé menjünk Füzesabonyba. Ez az út jobb és rövidebb."

És még egy példa. „A városi tanács ülésén bejelentették tíz új bolt nyitását." Itt is elsősorban arról van szó, hogy jobb lett volna az összetett mondat, mint az egyszerű. Ráadásul a mondat tárgya igéből képzett főnév (egyes szövegekben elképesztő arányokat ölt ez a szófajta), és így, bár cselekvést jelöl, nem tudja kimutatni a cselekvés idejét, módját vagy más körülményét. Ez teszi bizonytalanná a mondat értelmét, ezért kell itt kétféle javítást ajánlani. 1. „A városi tanács ülésén bejelentették, hogy tíz új boltot *nyitottak*." 2. „A városi tanács ülésén bejelentették, hogy tíz új boltot *nyitnak*."

Ahogy a kamasz kinövi kisebb méretű ruháját, és nagyobbat kíván, úgy kívánnak kényelmesebb öltözéket, összetett mondatot (vagy mondatokat) a bonyolultabb kifejezések. Ennek megfelelően ilyen külső illett volna az elsőnek idézett mondathoz: „Kívánatos, hogy mindenütt legyen cipész, fodrász, tisztító, tv-szerelő, szobafestő, ahol csak szükség van rá. Egyengessük útjukat!"

Érthetőbb fogalmazással is.

Kovácsvölgyi Sándor

ŐVŐ VASÁRNAP
épségverseny • Revüműsor

Gépjármű-szerelői vizsgával és autóelektromos gyakorlattal szakmunkást és szállítási munkakörbe vontatóvezetőt és segédmunkást felveszünk. AGROKER Vállalat, Debrecen, Vágóhíd u. 7.

Építésztechnikust, szerkesztői munkakörbe, ács-állványozó, villanyszerelő, kőműves, vízgázszerelő, TMK-lakatosokat, fűtésszerelő szakmunkásokat, kubikosokat és segédmunkásokat kizárólag debreceni munkahelyre alkalmazunk, továbbá különleges gépkocsi jogosítvánnyal rendelkező gépkocsivezetőket. 1969. szeptember 1-től kőműves, ács-állványozó és fűtésszerelő tanulókat szerződtetünk. 44 órás munkaidő, 5 napos munkahetek. Jelentkezés: Debreceni Építőipari Vállalat, Irinyi u. 20.

Magas kereseti lehetős fizikai dolgozókat felvesz Hajdú—Szabolcs megyei MEH Vállalat, Külsővásártér 3.

Debreceni munkahelyre felveszünk egy fő közgazdasági technikumot végzett raktárkiadót, egy fő anyagkönyvelőt szerződéssel. Jelentkezés: Közmű- és Mélyépítő Vállalat, Debrecen, Vágóhíd u. 12/c.

Áruforgalmi munkakörbe gyors-gépírói gyakorlattal rendelkező dolgozót felveszünk. Papír és Irodaszer Nagykereskedelmi Vállalat, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 41.

Talajjavító Vállalat, Törökszentmiklós, Kossuth u. 191. sz. területi irodája nehézgépvezetőket és tanulóvezetőket azonnali belépéssel felvesz. Nagy kereseti lehetőség, egész éves munka.

[illegible] SZTK [illegible] számolásban [illegible] határozott időre azonnali belépéssel alkalmaz az Építőgépgyártó Vállalat 6. sz. gyára. Debrecén, Ispotály u. 10.

Sőripari Vállalat azonnal felvesz férfi segéd- és betanított munkásokat, valamint nőket fizikai munkára. Kedvezményes étkezést, munkaruhát, vidéki lakosok részére munkásszállást biztosítunk. Kéthetenként szabadszombat. Útiköltség-hozzájárulást, munkábaállás esetén felutazási költséget térítünk. Jelentkezés: Munkaerő-gazdálkodás, Budapest, X., Maglódi út 17.

Épületlakatos szakmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43, munkaügy.

Dolgozókat alkalmaznak

Víz- és villanyszerelési anyagismerettel rendelkező segédraktárost azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43., munkaügy.

Lakatos, hegesztő szakmunkásokat, nyári szünidős diákokat, kőművesek mellé segédmunkásokat és egy fő fiatal műszaki rajzolót felvesz a Debreceni Mezőgazdasági Felszereléseket Gyártó Ktsz, Hatvan u. 58.

A BVM debreceni gyára betonelemgyártáshoz férfi munkaerőket felvesz. Kereseti lehetőség 2200-tól 2600-ig. Kéthetenként szabadszombat, vidékieknek munkásszállást biztosítunk. Jelentkezés Hámán Kató út 3.

A Gabonafelvásárló Vállalat állandó jellegű munkára rakodómunkásokat vesz fel. Kereseti lehetőség: 2200—2400 Ft. Továbbá 2—3 műszakos malom, keverőüzem és szárító üzemeihez segédmunkásokat alkalmaz. Minden második hét szabadszombatos. Jelentkezés: Debrecen, Hámán Kató út 9. és Balmazújváros, Szigetkerti raktár.

A Beton- és Vasbetonipari [illegible]

Lakatos szakmunkásokat és festő szakmunkást felveszünk. Jelentkezni lehet TITÁSZ Vállalat Üzletigazgatóság. Debrecen, Mikepércsi út 1., munkaügyi osztályon.

A Hajdú-Bihar megyei Tanácsi Építőipari Vállalat felvesz kőműves, ács, lakatos, asztalos, festő, víz-gázszerelőt, VB szerelőt, hidegburkoló szakmunkásokat és építőipari segédmunkásokat. Minden héten szabadszombat. Jelentkezés Simonffy u. 34., munkaügyi osztály.

A Téglási Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet azonnali belépéssel felvesz vegyesbolt vezetőt és eladó segédeket. Felvételhez szükséges élelmiszer vagy vegyes eladói, vagy vezetői szakmunkás bizonyítvány, vezetői munkakörbe erkölcsi bizonyítvány és önéletrajz. Útiköltség-térítést vállalunk. Jelentkezés: Téglás, Kossuth u. 57.

Az Országos Szakipari Vállalat azonnali hatállyal alkalmaz változó munkahelyre szobafestő-mázoló, hidegburkoló, savburkoló, műanyagburkoló, parkettás, homlokzatburkoló, [illegible]

Kőműveseket, segédmunkásokat, villanyszerelőt, gépmunkásokat, ládaszegezőket azonnal felvesz a Kossuth Mezőgazdasági Tsz, Apafa 30.

Asztalos, épületlakatos szakmunkásokat és üveges segédmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43., munkaügy.

Szülési szabadságon levő anyagkönyvelő helyettesítésére több éves gyakorlattal rendelkező anyagkönyvelőt és gyorsgépírót azonnal alkalmazunk. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés: Debrecen, Béke útja 13. Temetkezési Vállalat, személyzeti előadónál, főkönyvelőnél.

Szövőátképzős munkakörbe 16. évét betöltött fiatalokat felveszünk. Leányotthoni elhelyezést biztosítunk. Jelentkezés levélben. Újpest, Hazai Pamutszövőgyár, Budapest, IV., Baross u. 99.

Okleveles közgazdászt és ügyvitelszervezőt keresünk felvételre. Jelentkezést „Kereskedelmi Vállalat" jeligére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Budapest és Vidéke Tejipari Vállalat Erzsébetvárosi üzeme [illegible]

Gépelni tudó adminisztrátort egy-két éves gyakorlattal, általános műszerészt, kezdő elektrotechnikust, irodagépműszerészeket azonnali belépéssel alkalmaz az Irodagéptechnikai Vállalat debreceni üzemegysége. Debrecen, Hámán Kató út 32/a. Fizetés megegyezés szerint. 44 órás munkahét, minden második szombat szabad.

Pamuttextilművek Frottiergyár, Budapest, XIII. Fáy u. 81—83. felvesz 3 műszakos munkakörbe 16 éven felüli nőket szövőnek, lánccsévélőnek, sodrónak, továbbá csomagolókat, fehérítő segédmunkásokat, géptisztító-takarítókat. Jelentkezés a gyár üzemgazdasági osztályán.

Gyakorlattal rendelkező gépgyorsírót, valamint segédmunkásokat azonnali belépésre keresünk. BIOGAL Gyógyszergyár, Debrecen, Pallagi út 3—5. szám.

Gabonafelvásárló és -feldolgozó Vállalat felvesz lakatos és villanyszerelő szakmunkásokat. Jelentkezés Böszörményi út 1. Karbantartó üzem.

Felveszünk gépkocsiszerelőt, karosszéria-lakatost, géplakatost, karbantartó segédmun[illegible]

Menyhárt József

Zöldvendéglő /repr./
Szegénysoron /graf/ repr.
Mosónők /graf/ repr.
Dr.Lustig István könyvé /graf/ repr.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Zögel József/
1961.Debrecen **Képjegyzék** 87. 110, 111. 128.

Meinhárt József

1946. jun. 22-30. "Debreceni Napok" kapcsán rendezett kollektiv kiállitáson szerepelt.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen 58. l

Menyhárt József
/1901- /

Megragadó, érzelmi témák, meleg színek jellemzik képeit.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961.Debrecen

62.1

Menyhárt József (Debrecen)

Major, olaj. Reprodukció:
Vörös fotel, "
Csendélet kosárral, olaj.
Öreg fák, tus és arv.
Gyertyák és mécsesek, tus és arv.

Magyar Képzőművészek Szövetsége
Kelet-magyarországi területi szervezetének
tavaszi tárlata 1965. Debrecen
Kat. ber. Kádár Zoltán

M.D.K.

Menyhárt József, festő

női profilt, béhegalambot, sütő napot ábrázoló fametszete látható az elülső borító külsején

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX.évf. 5. sz. ~~old.~~

MDK

Menyhárt József

Kiállitási kritika

Alföld 1968 julius p.65

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Menyhárt József

ALFÖLD
1960 JAN.

1021

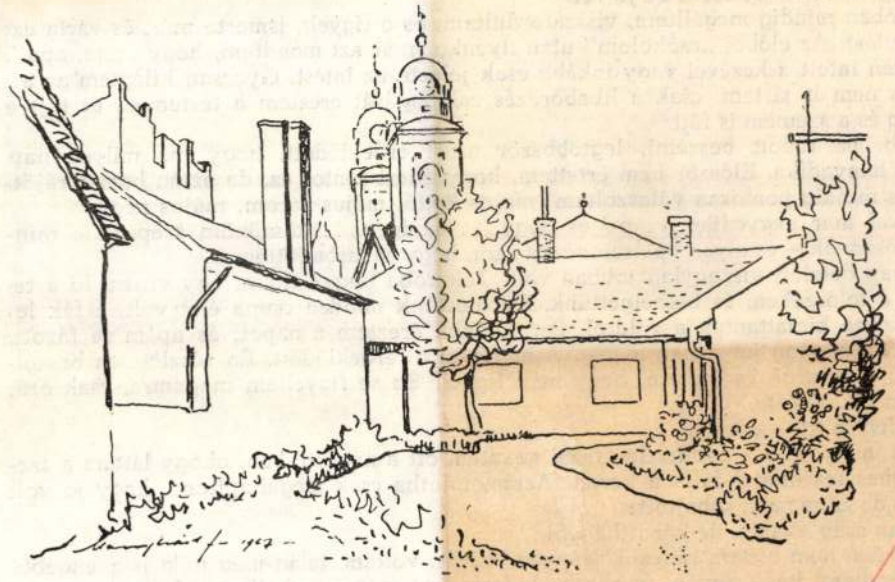

24

Menyhárt József rajza

siessek, takarjam már be.
A következő napon másik kórházba vittük, mert nem le
tani. Ebben nagyobb kórterem volt, több beteggel. Itt
már a lábadozás napjai, és igazán csak egy-két hét, s utá
De ezt már ő se hitte. – Én tudom, hogy ti itt most az é
és én azt válaszoltam, hogy ugyan, csak az a fontos, hc
élet. Mégsem evett, hanem sört kért, és ivott is egy
nehezen ment az ivás, teljesen kimerítette, és kín volt má
– Ez igen . . . de jól esett, de jó volt.
Az ajtóban mindig megálltam, visszafordultam, és ő figyelt, ismerte már, és varta ezt a fordulást. Az előbbi „csókolom" után ilyenkor már azt mondtam, hogy „szia, apu". Fáradtan intett a kezével vagy inkább csak jelezte az intést. Gyorsan kiléptem az ajtón, és nem is sírtam, csak a libabőrözés zsibongását éreztem a testemen, és fájt a torkom és a szemem is fájt.
Később, ha tudott beszélni, legtöbbször arról érdeklődött, hogy ma milyen nap van és hányadika. Először nem értettem, hogy miért fontos ez, de aztán hamar rájöttem, és mindig pontosan válaszoltam: május kettő, május három, május négy.
– Szóval már negyedike . . . május négy . . . ez igen . . . köszönöm szépen . . . mindent köszönök – és olyan hálásan nézett rám, hogy zavarba jöttem.
Vasárnap délelőtt viszonylag jobban volt. Takaróba bugyoláltam, úgy vittem ki a teraszra a tolószéken, és beszélgettünk. Körülöttünk minden csupa élet volt, a fák levelei szinte kicsattantak a zöldtől. Perzselőnek éreztem a napot, és apám se fázott. Láthatóan nagyon jól érezte magát. A munkámról érdeklődött. Én részletesen beszéltem a napjaimról, és tudtam, hogy nem figyel. Én se figyeltem magamra, csak őrá, ahogy a fákat nézte.
– Milyen jó itt – mondta.
– Igen, nagyon jó – és hirtelen fázni kezdtem ott a napsütésben, ahogy láttam a szemén: éhes tekintettel falja a kertet. Aztán, mintha csak megállapítaná, hogy jó volt az étel, de enne még, sóhajtott:
– Olyan szép a világ, de kár itthagyni.
Egyszerűen nem bírtam ránézni. Nagyon erőtlen voltam, talán még nála is gyengébb. Azt mondtam, hogy ugyan, és rögtön tudtam, ezt már nem kellett volna, nincs most már erre semmi szükség.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1903 MÁJ 1

1021 Menyhárt József

MENYHÁRT JÓZSEF: MÁJUS 1.

Apa é

Veteránnak számít Mózes Mihály az építők között: tavaly novemberben ment nyugdíjba az ÉVM Hajdú-Bihar Megyei Állami Építőipari Vállalattól.

— És mikor kezdte?

— Negyven esztendeje, 1928-ban szabadultam. De hát hogy volt az akkor? Ha akadt munka, mentünk. Akkor éreztem, hogy révbe jutottam, igazi építő lettem, amikor az államihoz jutottam el, 1948-ban.

Azóta is ott dolgozott. Előbb brigádban, aztán 1952-től brigádvezetőként. Nagy építkezéseket járt meg. A szobában gondosan elrakva ott vannak az oklevelek. Kitüntetéseket, jutalmakat idéznek. A veterán építő szép munkásútját rögzítik.

— Melyikre a legbüszkébb?

— Erre, ni — mutatja.

Díszes oklevél. Azt tanúsítja, hogy Mózes Mihály ott dolgozott az első ötéves terv legnagyobb alkotásánál, a Dunai Vasmű építésénél. A Vasmű emlékérmének bronzfokozatát kapta meg 1952.

gádban. Debreceniek, mikepércsiek, vámospércsiek, nyírmártonfalviak, nagymacsi meg hajdúnánási is van köztük.

— És idősebb is, mint maga?

— Az is akad.

— Hogy esett magára a választás?

— Azt mondták, apám után már jól megismertek. Legyek hát én a brigadéros!

Édesapja hosszú időn át vezette ezt a brigádot. A fiú, ifjabb Mózes sem mai építő. Ahogy kijárta az általánost, idejött segédmunkásnak, aztán tanuló lett és 1957-től önálló segéd.

— Nem bánta meg?

— Nem, egyáltalán nem bántam meg. Szép mesterséget választott édesapám. És mennél jobban előrehaladunk az idővel, annál szebb lesz, annál könnyebb. Hát most csak szóljon hozzá, én motorral járok be a Csapókertből, a nyírmártonfalviak meg autóbusszal. Ikarusszal utaznak. Igaz, senki sem

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1968 ÁPR 25

Menyhárt József

1021

Ma nyílik a területi tavaszi tárlat

A DÉRI MÚZEUMBAN MA DÉLELŐTT NYÍLIK A TERÜLETI TAVASZI TÁRLAT, AMELYEN TIZENHAT FESTŐMŰVÉSZ MUNKÁIT LÁTHATJA A KÖZÖNSÉG. EZ ALKALOMMAL A TÁRLAT KÉT ALKOTÁSÁT MUTATJUK BE OLVASÓINKNAK.

Menyhárt József: Hárman

Bényi Árpád: Anya gyermekével
(Süli Andor felvételei)

Utólag persze

Nemrégen levelet kaptam. Ez persze megszokott s mindennapi esemény a szerkesztőségben. Ez tehát különösebben még nem ok az írásra. A levél tartalma azonban igen.

„Utólag — kezdi a levélíró — most már elmondhatom a szerkesztő elvtársnak. Az nem kifejezés, hogy nálunk mi uralkodik. A vezetőnk az egy kiskirály, egy felfuvalkodott despota. Hogy az hogy beszél a dolgozókkal, a beosztottakkal! Szerkesztő elvtárs, én nem vagyok intrikus, de már sokszor a számon volt, hogy egyszer úgy alaposan beolvasok neki. De hát tudja, hogy van ez. Az ember mégiscsak a piacról él, családos ember vagyok, gyerekeim vannak. Fel kell nevelni őket, a fizetést haza kell nekem is adnom. Ha én most kikezdek azzal a taposómalommal, akkor az engem kérem teljesen legázol. Lehetetlenné tesz, megnyomorít, eltipor.

De nehogy azt higgye, hogy csak én gondolkodom így róla. Kérdezzen meg a vállalatnál bárkit, majd meglátja, hogy hogy beszélnek a mi igazgatónkról! Illetve ne is kérdezze őket! Úgyse mondanak semmit. Legfeljebb majd elkezdenek hümmögni, vakarózni, egy kicsit csóválják a fejüket, s aztán mennek csendesen tovább a maguk dolgára. Persze szerkesztő elvtárs ezért ne ítélje el őket. Ők is csak olyan emberek, mint a többiek. Egy kicsit sunyítók, egy kicsit lapítók, gyávák, megalkuvók. Természetesen, ha úgy egyszer észrevétlenül maguk közt hallaná őket. Az akkor más. Akkor megismerné az őszinteséget. Akkor megtudná az igazságot. De hát addig?

Utólag persze — én ugyanis már nem dolgozom annál a vállalatnál, nem kell se félnem, se függnöm szeretett igazgatóm szeszélyétől, hangulatától, rossz-indulatától —, szóval utólag kötelességemnek tartom, hogy mindezeket elmondjam a szerkesztő elvtársnak, tartozom ennyivel az igazságnak, a magam

Az igen vagy nem, tehát a kategóriák helyett próbáljuk egy kicsit társadalmi tüneteiben elemezni a kérdést!

Én azt hiszem, ez nem pusztán csak vezető és beosztott problémája. Illetve nemcsak úgy fejlődött közéleti jelenséggé, társadalmi tünetté, hogy alá- és fölérendeltségi viszony van a társadalomban. Persze ez így nem pontos, hogy alá- és fölérendeltségi viszony, mivel nálunk a társadalom alapja, a társadalmi valóság alapja nem teremt ilyen rossz emlékű viszony lehetőséget. Viszont az kétségtelen, hogy az élet természetes rendje és formájaként a szocialista társadalomban is van, kell, szükséges, hogy az eredményes munka érdekében a munkakörök, a termelési bázisok önálló egységgé fejlődjenek, azaz legyenek irányítók, vezetők, és legyenek munkatársak, beosztottak. Csakhogy mindez nem hozza magával, illetve nem teszi szükségszerűvé, hogy a beosztás, a vezetés lehetősége emberileg gátat építsen, feszültséget teremtsen mindennapjainkban.

Nem is olyan régen egyik ismerősöm jogosan háborodott fel, és felháborodásában azon nyomban fel is keresett. Mondta, hogy bizonyos hivatalos ügyben a tanács egyik osztályára kellett bemennie. Annak rendje s módja szerint be is ment, s ahogy ő mondja, köszönt tisztelettel és a tisztesség törvénye szerint. Hogy visszaköszöntek volna? Hogyisne. Egyszerűen odadobták neki a szót: „Mit akar?"

Mit lehet ezután csinálni? A felnőtt ember nyel egyet, és elmondja, hogy miért és mi járatban van. Az arcán azonban látszik a belső tiltakozás, érzi — és jogosan —, hogy megszégyenítették. Pláne megszégyenítették, amikor a továbbiakban aztán még ki is oktatják — mert ki is oktatták —, hogy szóval hát már nekik tulajdonképpen nem is volna munkaidejük, már készülőben is voltak, s örüljön a kedves ügyfele, hogy nem kell holnap jönnie.

Menyhárt József

fl: A Kelet-magyarországi művészek tavaszi tárlata a debreceni Déri Múzeumban.

Magyar Nemzet, 1967. V. 18

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Menyhárt József

1968 AUG 1

1021

ha több verset tud k
hat verssel keresse fel a
levélben vagy személyese

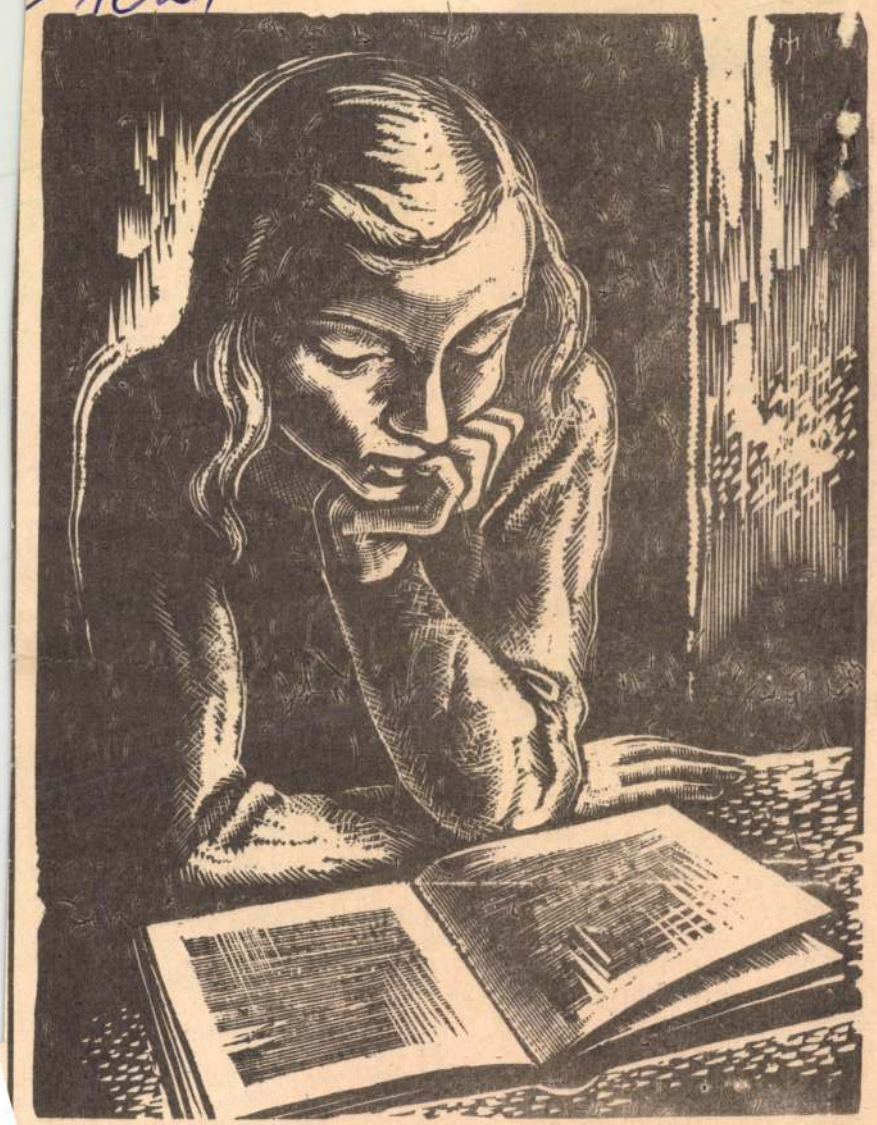

MENYHÁRT JÓZSEF • OLVASÓ LÁNY

H. Nag
bor nem
rűen term
vetkezeti n
jas, Csoko
ca 21. szám alatti lakos, sokkal inkább a község történelmének őrzője, sőt életével, munkásságával formálója is. Cselédember volt, már korán tagja a munkásmozgalomnak. Azután földosztó bizottsági tagsággal kezdve számos közéleti funkciónak hordozója – mindmáig kommunista közéleti ember. Szerény és egyszerű népi embernek maradva. Jelenlegi megbízatásai: tagja a megyei tanácsnak és otthon a Kadarcs utcaiak választottja a községi tanácsban.

– Milyen közügy foglalkoztatja most?

– A sokféle mellett említem az egyiket, éspedig a vonatközlekedést. Ez ügyben interpelláltam a megyei tanácsülésen választóim megbízásából. Arról van szó, hogy naponta 1835 bérletes és körülbelül 120 rendes jegyes utazik Debrecen és Balmazújváros között. Már annyit sikerült elérni, hogy háromperces állás helyett 6 percig áll nálunk a vonat. De még azt nem, hogy a munkába járóknak ne este 10 után kelljen hazaérni. Ugyanis öt órakor, munkabefejezés előtt indul Debrecenből a délutáni. Borzasztó nagy baj ez és fáradság, mert másnap kora hajnalban újra indulni kell.

Aztán egy személyes kérdés:

– Nem fáradt még bele a közügyek intézésébe?

A válasz:

– Attól vagyok fiatal, hogy szolgálhatom a közösséget. Sohasem vágytam pozícióra csak jó lelkiismeretre. Miért fáradnék el?

gatója: Thuróczi György, a kiváló népművelő címmel frissen kitüntetett szakember. Amikor a nagy kombinát épült, kétkedők sopánkodtak: „nem való ez Balmazújvárosnak, nem tudják kihasználni, felesleges luxus." Ma már ott tartanak, hogy az egyre nagyobb teret követelő klubélet, művelődési munka, a fejlődő könyvtár számára szűk a kombinát. S bármennyire ismeretes a község lakosságának művelődési szorgalma, a művelődési élet szíve-lelke mégis az ötletekkel telített, a szervezésben fáradhatatlan, a balmazújvárosi emberek lelkét jól értő igazgató. Vagyis, eredmények sokasága kötődik az ő személyes tevékenységéhez.

Kérjük, mondjon valami jellemzőt a falu kulturális érdeklődésére.

– A legfrissebbek egyikét mondom. Megalakult a művészetpártolók köre. Minden vasárnap kultúrhistóriai vita, előadás zajlik nagy érdeklődéssel, amelyeken számba vesszük az emberiség gondolkodásának, gazdálkodásának történelmét.

– Valamit a művelődési gondok közül?

– Az egész falu gondja: a községnek középiskola építésére van szüksége. Most ideiglenesen működik egy gimnázium az általános iskolában. Az idén volt az első balmazújvárosi érettségi. Történelmi esemény! Mert azt kell látni, hogy egy művelődési ház, egy középiskola a közösség életében nem annyit jelent csak, hogy diákokat tanítanak, szakköri tagokat művelnek, hanem sokkal inkább azt: van szétsugárzó kultúrcentrum! Enélkül nem lehet fejlődő szocialista emberi közösség.

MDK

Menyhárt József

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Nap ló 1968 febr.1.

MDK

Menyhárt József

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

M.D.Y

Menyhárt József
festő

A művészt „Munkakerdés előtt"
című képe reprezentálja

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tárlat.
Művészet, 1968. január - 39 lap

Menyhárt József

„Halénd" c. műve reprodukálva
57. Tűrős előtt – olaj
58. Halénd, akvarell
59. Hajóállomás, akvarell
60. Don Quijote, lamelnet
61. Mercius, "
A Tat. növegben Ziemelék.

Tinántúli festőművének vándor-kiállítása, Bev. Kákai Ferenc. Bétésnaba. 1957.

Menyhárt József

Debrecenben az 1946-ban alakult szabadiskolán működött

Képzőművészetek Debrecenben. /szerk. Bőgel József/
1961. Debr. 58.1

Menyhárt József

1901 -

A Debreceni Műpártoló Egyesület
művéztagul meghívta. Kísérletező.

A képzőművészetek Debrecenben.
szerk.: Bőgel József. 1961. Debr. 56. l.

Menyhárt József

Neve debreceni kiállításokon szerepel olajképek, rézkarcok, fametszetek

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961.Debrecen 70.l.

Menyhárt József

1950. A magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének tagja.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bögel József/
1961. Debrecen, 59.l.

Meneghárt József

A Tiszántuli Képzőművészek 1958-ban rendezett tárlatán kiállitott.

A képzőművészetek Debrecenben /Szerk. Bőgel József/

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen 60.1

Menyhárt József

Debrecenben az Ajtosi Dürer Céh megalapitásában részt vett. A debreceni ipari szakiskola ,üter,ének rézkarc levonó gépén dolgozott.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/ 1964. Debrecen. 68.l.

mdk

Menyhárt József

Szélső házak olaj 1962 (138. l.)
Fiu madarral (140 l.)
(képek)

Kürti Katalin: Menyhárt József gyűjteményes kiállítása

Alföld. 1962. 6. 11 137 – 141. l.

Menyhárt József

Szerepel a Hajdu-Bihar megyei képzőmű-vészek őszi tárlatán.

H-B. megyei Népújság 1966-nov. 22.

M.D.K.

Mennyhárt József festő

József Attiláról készült
linómetszetei körül:

— ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 12.sz. 24. old.

Mengyhárt József
festő

M.D.V.

Kiállításán bemutatta a „Kékderítős csendélet"-et, a „Vörös ház"-at, a „Tűrfalak"-at, az „Alkony" című képet

Tóth Béla: Mengyhárt József kiállítása, Művészet, 1968. július – 38 kep.

Menyhárt József
festő

Tárlatán bemutatta a „Sárgavirágos csendélet" et, a „Kortés csendélet", a „Sárga virágok" című képét.

Tóth Béla: Menyhárt József kiállítása . . .
Művészet, 1968. julius – 38 lap

Menyhárt József
festő

M.D.K.

„Város este" (repro-

Tóth Béla: Menyhárt József kiállítása . . .
Művészet, 1968. július - 38 lap

Menyhárt József
festő

M.D.Y.

Kiállításán bemutatta a „Kerítés mögött ciniü képét, az „Este", a „Magány", a „Domb" ciniü képet és a Varos este" grafikai művet"

Tóth Béla: Menyhárt József kiállítása
Művészet, 1968. julius - 38 lap.

Menyhárt József
festő

M.D.Y.

A debreceni Értelmiségi Klubban
rendezett tárlatot, ahol az idős
mester 22 új képét mutatta be.

Tóth Béla: Menyhárt József kiállítása ...
Művészet, 1968. julius – 38 kap

M.D.K.

Menyhárt József, festő

„képein általában a tőle megszokottat hapjuk. Grafikáinak hiánya érzékeny vesztesége a tárlatnak." Külön megemlítik „Alkony" és „Falak tárral" c. műveit.

Kádár Zoltán - Thoma László: Jegyzetek a debreceni Területi Tavaszi Tárlatról

ALFÖLD, Debrecen. 1968. XIX.évf. 7. sz, 65-66. old.

Menyhárt József

„Új lakótelep a Fürst Sándor úti építkezésnél" c. képéért a felszabadulás 15. évf.-ra rendezett pályázaton 1000 Ft -os jutalmat kapott.

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen 61. l
•/Szerk. Bőgel József/

C 34 788

M.D.K.

Menyhárt József, festő

„autodidaktaként indult, a művészet mesterfogásait is késve sajátíthatta el... fametszőként kezdte... és visszatérő, kifogyhatatlan téma világa a külvárosi, zeg-zugos utcaival, szegényeivel, munkásaival... ... Metszeteiben nem az artisztikumot keresőművészek... a példaképei... ő lényegre törőbb, szociálisabb... beállítottságú... „Csak később tért át a táblafestészet szinesel kifejezési, lehetőségeire... Itt kerülte a merészebb, harsányabb, hatásokat... ugyanez érvényesül ecset kezelésénél is." -/-

ALFÖLD, Debrecen. 1968. XIX. évf. 1. sz. 76-77. old.

M.D.K.

Menyhárt József, festő

... Kamara-kiállításán az 1967. év termését mutatja be 18 festménnyel és 4 grafikával. „Színvilága összetettebb, változatosabb lett, de nem vesztette el alapjait ... néhány, mostani művében a hatodik és hetedik évtized között járó művésznek ... sikerült megtezemtenie a művészi szenvedély és a fegelem szép egensúlyát."

Tóth Endre: Menyhárt József kiállítása

ALFÖLD, Debrecen. 1968.XIX.évf. 1. sz. 77. old.

M.D.K.

Menyhárt József, festő

holdas erdei tájat ábrázoló cerurarajzát és egy kéttornyos városkép vonalas tollrajzát közli a lap.

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX.évf. 1. sz. 4., és 24. old.

Nemyhárt József.

Ex-libris-eket készít.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/

1961. Debrecen 67. l.

MDK.

Meny ért József

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 máj.3.

MDK

Menyhárt József

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 dec.

MENYHÁRT JÓZSEF

Kertészlányok, 1961. fametszet 20x30

I. Miskolci Országos grafikai biennálé Kat. bev.: D. Fehér
Zrunna Miskolc. 1961.

Mennyhárt József

Szerepel az ősi tárlaton a
Déri Muzeumban

N. N.: Megnyílt az ősi tárlat

Hajdu Bihar megyei Népújság 1968 XI. 26.

Menyhárt József
Grafikus

M.D.Y

A Gyulai Járási és Városi Könyvtár fennállásának száradik évfordulója alkalmából rendezett kiállításon részt vett.

Gabarnbos Ferenc: Két vidéki ex lebris kiállítás. Művészet, 1969. január – 34 lap.

24

Mérykovit József

ZSEF ● NÉPKONYHA A 30-AS ÉVEKBEN

Gyerekek! Kockával dobjatok, és aki a számozott karikába ér, az fe
szőtársának egy kérdésére, amely a jelzett sportágra vonatkozik az ol
kapcsolatban. Aki nem tud válaszolni, az visszamegy az 1-esre. Aki elõb
bérkoszorúhoz ér, az nyer. A számozott karikák jelentése: 1 — indulás, 2 —
ka; 3 — kajak; 4 — úszás; 5 — céllövés; 6 — súlyemelés; 7 — labdarúgás
ökölvívás; 9 — birkózás; 10 — vívás; 11 — vízilabda; 12 — öttusa, 13 — torn
— evezés; 15 — győzelem.

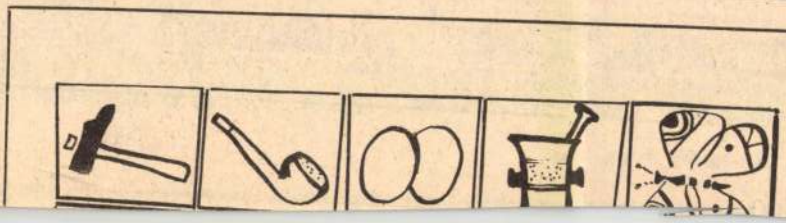

M.D.K.

Menyhárt József, festő

1962-ben a Debreceni Déri Múzeumban gyüjteményes kiállitása volt 2 teremben. X.28-tól XI.11-ig. 7.o.

Béres András: Jelentés a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságának 1962-64.évi munkájáról. 3.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve. 1962-64.Debrecen,1965 Alföldi Nyomda

MDK

Menyhárt József

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei népujság 1968 ápr.27.

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

Soó Rezső "A mai debreceni grafika"c.könyvéhez 1935-ben, mind a 200 példányhoz ez alkalomra 1 eredeti fametszetet készitett. 347.o.

Szij Rezső:A debreceni bibliofilia 1920-1944 között.329.o.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve.1965.Debrecen, 1966.Alföldi Nyomda,xxxxx Debrecen

M.D.K.

Menyhátr József, grafikus

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

1937-ben megjelent könyvjegyei két változatban. 1-25 példány Menyhárt József rézkarc és fametszet könyvjegyei. 26-200 példány Menyhárt József fametszet könyvjegyei-Soó Rezső egy. tanár előszavával. 344.o.

Szij Rezső: A debreceni bibliofilia 1920-1944 között. 329.o.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. 1965. Debrecen 1966. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

Réthy 1941-ben kiadta 36 fametszetű könyvjegyét, alkalmi grafikáit berei Soó előszavával. 100 számozott példány Lehotay Nyomdájában Debrecenben. 347-o-

Szij Rezső: A debreceni bibliofilia 1920-1944 között. 329.o.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. 1965. Debrecen 1966. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

---

10. kép. Menyhátr J. Exlibris. / Eredeti fametszet/ Fekete repr. 346.o.

Szij Rezső: A debreceni bibliofilia 1920-1944 között. 329.o.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. 1965. Debrecen 1966. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

Debreceni.8.kép.Menyhárt József fametszet könyvjegyei.Dr,berei Soó Rezső egyetemi ny.r.tanár bevezetésével.Réthy István kiadásában.8.kép. 343.o. Fekete repr.

Szij Rezső:A debreceni bibliofilia 1920-1944 között.329.o.

A Debereceni Déri Múzeum Evkönyve.1965.Debrecen 1966.Alföldi Nyomda.Debrecen

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

Tiz törvény fametszetes könyve 1935. Reisinger adta ki. Debreceni. 344.o.

Szij Rezső: A debreceni bibliofilia 1920-1944 között. 329.o.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. 1965. Debrecen 1966. Alföldi Nyomda. Debrecen

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

6936-ban megjelent bibliofil kiadvány debrecenben: Catullus versei Gulyás Gbor forditásában. 100 számozott példány az ő fametszeteivel. Lehotay Pál nyomdájában. 352.o. A fedőlapot is ő készitette.

Szij Kez.ő: A debreceni bibliofilia 1920-1944 között, 329.o.

A Debreceni Déri Múzeum Evkönyve. 1965. Debrecen 1966. Alföldi Nyomda. Debrecen.

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

1937-ben Réthy István kiadásában könyvjegyet tartalmazó mappája 200 számozott példányban. Az 1-25 a 36 fametszet mellett 15 rézkarcot is tartalmaz. A 26-200 példány csak fametszeteket. A réz Pesten Alvár Sándor grafikai műhelyében, a fametszetek Lehotai Pál debreceni nyomdájában készültek. 344.o.

Szij Rezső: A debreceni bibliofilia 1920-1944 között. 329.o.

A Debereceni Déri Múzeum Évkönyve. 1965. Debrecen 1966. Alföldi Nyomda. Debrecen

Nemzeti József

3 festménye

szerepel a debreceni őszi tárlaton

Tóth Béla: A debreceni őszi tárlat

Alföld 1969 I. n. 75 old.

Menyhárt József

Debrecen ben él.

Dr. Tóth Ervin tanulmányt ír szolnok olan szaklapokban

N. N.: Dr. Tóth Ervin olasz művészeti kitüntetése

Hajdu - Bihalmegyei Népujság 1969 I. 1.

Menyhárt József

A négyszáz esztendős debreceni nyomda -fametszet
Debrecen, 1961. 285x380 mm.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Mumkácsi Piroska/ 221.l.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

MDK.

Menyhárt József

Kiállitási kritika

Magyar emzet 1967 máj.18.

Menyhárt József

Szerepelt a nyíregyházi nyári tárlaton

Kelet-Mo., 1967. jul. 2.

MDK.

Menyhárt József

Kiállitási kritika

Alföld 1967 jun.p.68.

mDK

Menyhárt József, festöm

munkálta ki a régészeti tárgyak számára - szakszerü szempontok figyelembevételével a belsö berendezést is azokhoz képezve - az üveg szekrényeket.

A haladó társadalomtudomány szempontjai szerint rende
ték át a Déri-muzeum régészeti anyagát.
Tiszántuli Néplap Debrecen.

mak

Menyhárt József

müve: Leány virágyal (tus)

reprodukció.

Alföld 1961, 6. sz 75. l

MDK

Menyhárt József, festő

művei a debreceni Muzeum Ady-szobájában.

Ő van kiszemelve a debreceni művésztelep adminisztrációjának vezetésére.

Magy. Művészet. 1948. 36.l.

mdk.

Menyhárt József

Pattogó árus e. képe a tárlaton
(olaj)

Kürti Katalin: Megjegyzések a Tavaszi tárlatról

Alföld 1962. 3. sz 65. l

M.D.K.

Menyhárt J.
festő

Képeit bemutatta a tárlaton

Vehmacher Anna: Kései de nem elhesett gondolatok.
Művészet, 1962 szeptember — 36 lap.

M. D. U.

MENYHÁRT József építész

Részvétel a pályázaton (18.000 Ft)

Társtervező:

Mentes Endre

Kriska György

85 000 forint 69 pálymüre

Erdményesen zárult a főiskolai kollégiumi tervpályáza

Magyar Nemzet 1962. május 30. 3.1.

Menyhárt József MDK

résztvett a Debrecenben rendezett kiállitáson.

"Csendélete" és akvarelljei

(m): A tiszántuli festőművészek kiállitása.
HAJDU-BIHARI NAPLO, 1957. jun. 12.

Menyhárt József

MDK

Képei a debreceni Medgyessy-szalonban.

---: Megnyílt a Medgyessy-képszalon.
HAJDÚ - BIHARMEGYEI NAPLÓ, 1958 okt. 11.

MDK

Henyhárt József, festő

Gézkalapácsnál. Olf.

Műcsarnok.-l.M.Képzőm.Kiáll. 1956. Kat. 6.l.

Menyhárt József

festő

Debrecen

Szabad Művészet

1953. 37. l.

(Hajdú-Bihar-megyei képző-művészek.)

Kunstanstalt Brück & Sohn Meissen

MDK

Menyhárt József

Kiállitott a Déri Muzeumban 1957 Dec. 15-én megnyilt kiállitáson.

tollrajzai, akvarelljei.

Dr. Tóth Ervin: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiállitásáról.
HAJDU-BIHARI NAPLO, 1957. dec. 25.

Menyhárt József

MDK

Szerepelt a Hajdu-Bihar megyei képzőművészek nek 1957 okt-20-án megnyilt őszi kiállitásán.

Hajdu-Bihari Napló. 1957. okt. 20. és okt 16
/Hiranyag./

Menyhárt József
festő

M.D.K.

A táblafestmények negyedik díját Debrecenben nyerte el. A grafikai pályázaton első díjjal jutalmazták.

Hirek,
Művészet, 1962. felsmár — 41 l.

Meny hárt József festő M.D.K.

20 fametszetével ajándékozták meg a debreceni Déri Muzeum s ázezredik látogatóját

A Debreceni Déri muzeum....
Magyar Nemzet 1961. november 15. 6.1.

Menyhárt József
grafikus

M.D.K.

A kiállítás részt verz.

Major János: Kisgrafikai kiállítás.
Művészet, 1961. december. – 38 l.

MOK

Menyhért József grafikus

Fametszetei diszitik a Levelek a Litvesher c. könyvet (debreceni Alföldi Nyomda)

Elek István: A zeretet könyvei
Magyar Grafika 1960, 4. évf. 1sz 39. l.

Menyhárt József

MDK

Szerepelt a tárlaton.

Grafikái, olajképei.

Dr. Tóth Ervin: A Hajdu-bihar megyei képzőművészek munkacsoportjának Őszi Tárlatáról.

HAJDU-BIHARI NAPLÓ. 1957. okt. 27.

Menyhárt József MDK

Szerepelt a debreceni művészek őszi kiállitásán.

Kocka László: Még egyszer az őszi tárlatról.
HAJDU-BIHARI NAPLO, 1957. nov. 3.

MDK

Menyhárt József

Szerepelt a kiállításon, mely jan. 1-ig megtekinthető a Déry Múzeumban.

---: Megnyílt a tiszántúli képzőművészek grafikai kiállítása.

Hajdu-Bihari Napló. 1957. dec. 17.

mdk

Menyhárt József és Fazekas István
festőművész népművész-keramikus

műveit 1959-ben állítottak ki
Gyulán.

M. Gy. Segyzetek két tárlatról

Alföld 1962. 1. sz 85. l

M.D.K.

Menyhárt József

Irod.: Szabad Művészet 1948.4.sz.159.l.

MDK

Menyhárt József

Kis-Grafika 1943. 4.sz. 28.l.

Menyhárt József festő

MDK

Debrecceni csoport.

kiáll. a Déri Mus.-ban

Szabadszervezeti közlemények. Szabad Művészet

1949. 48. l.

MNK

Menyhárt József, Debrecen, Hajdú m.

Fazekas népművészek fametszet

A vidéken élő képzőművészek kiállítása.
1954.nov.20. - dec.4ig.Ernst Múzeum. 13.1.

Menyhárt József, festő

Debreceni művész. Kiállít.

-: Megnyílt a debreceni tavaszi tárlat

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. máj. 3. [Vidéki]

MDK

Menyhárt József

Ex librisei megemlítve.

Népszabadság 1965. jul. 17.

Ex libris. Rózsa Gyula.

MDK.

Menyhárt József

Kiállitási kritika

Szabad Föld 1965 juli.11.lap -

Monyhárt József

Grafikus. 20 eredeti dúcról nyomott fametszetét megjelentették.

Dr. Béres András: Jelentés a Déri Múzeum 1960. évei munkájáról

A. debreceni Déri M. évkönyve 1960-61. 4. l.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa G
Megrendelés esetén az összeg MNB
ciós Központ számlaszámára utaland
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület épitészeti állagának a

Menyhárt József

Grafikus - 5. ~~[illegible]~~ tussrajza jelent meg Dr. Béres A.: Tinántúli híres betyárok c. tanulmányában

Dr. Béres A.: Jelentés a Deri M. 1961. évi munkájáról

A debreceni múzeum évkönyve 1960/61. 16. l.

Központ meginditotta rotaprintes for-
ső köteteként a
Képzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
s a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
atkozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

kiadványai közül kapható
yok 1954-55."
Központ évkönyve. Ára: 75. - Ft.

yok 1956-58."

tók a Müvészettörténeti Dokumentációs

MDK.

Menyhárt József

Kiállitási kritika

Szocialista Müvészetért 1965 juli, lap -

Nemyhárt József
grafikus

M.D.K

Maserel hatását tükrözi a „Magar Ut"-ban az 1930 as években megjelent fametszetei.

Lengyel Béla: Virágszedők
Művészet, 1966. április - 17 lap

MDK.

Menyhárt József

Népszerüségéről

Alföld 1965 7.lap 6o.

MDK.

Menyhárt József

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 nov.17.

Menyhárdt József

Művével nesepel a szegedi
Képzőművészeti Egyesület
nagy Tárlatán.

Szegedi Új Nemzedék, 1934 XI. 18.

Menyhárt József
festő

M.D.Y

Vágóhidját mutatta be a
tartalon.

Tóth Béla: A debreceni és Hajdú-Bihar megyei.
Művészet, 1967. apríles - 39 kap

MBK

Mennyhárt József

Szerepelt a szegedi Móra Ferenc Muzeumban megnyilt kiállitáson.

A szélesebb simább modor jellemzi.

Szelesi Zoltán: Séta a Tiszántuli Festőművészek Vándorkiállitásán.

DÉLMAGYARORSZÁG, Szeged. 1957. máj. 8.

MDK

Menyhárt József festő

Hétköznapok

Mosás

Nagytakaritás

Reggel az épitkezésnél

Város szélén

Egy tál, egy alma. Tiszántuli Néplap, 1948.dec.12.

MDK

Menyhárt József

Egy tál, egy alma. Tiszántuli Néplap, 1948.dec.12.

M.D.K.

Menyhárt József

A budapesti és a debreceni képzőművészek legjobbjainak alkotásaiból rendeztek kiállitást a debreceni Vigszinház és az Apolló mozik előcsarnokaiban.
A képzőművészek neveinek felsorolása mellett képeik és szobraik elnevezését az errevonatkozó hiradás nem közli külön.

Tárlat a debreceni mozikban.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. junius 15. II. évf. 24. sz. 14. l.

Menyhárt József

szerepelt az I. debreceni nyári tárlaton.

Hajdú-Bihar megyei Nn. 1967. aug 12.

Menyhárt József, festő

M.D.K.

„Gyümölcspiac" és „Munrahérdés előtt" c. képeit állitotta ki az I. Debreceni Orsz. Nyári Tárlaton.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVII.évf. 10. sz. 81. old.

Menyhárt József grafikus M.D.K.
a Déri-muzeum tisztviselője

Debrecen thj. város Képzőművészeti Szabadiskolája
tanárául tervbe véve 1946.
a grafikai technikák tanára

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 158.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

M.D.K.

Menyhárt József grafikus

a Déri- Muzeum tisztviselője

A Debreceni Képzőművészeti Szabadiskola nyári tanfolyámnak előadója, 1948.

grafikai technikák tanára, a krokióra irányitója

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 166.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

MDK.

Menyhárt József

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 dec.4.

Menyhárt József MDK

Vegyipari technikumon, olf.

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Menyhárt József

MDK

Gőzkalapácsnál, olf.

Mücsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Menyhárt József

Kisgrafika, 1942. 1-2. sz. 7.l.

Menyhárt József

Szerepelt a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti kiállítások.

Alföld 1967. jan.

M.D.K.

Menyhért

Asztalos 1552-ben az "áj bolt"-ban dolgozikés ajtaját is ő készíti. Talán azonos az 1550-ben itt dolgozó Menyhért nevü segéddel.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 198. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

M.D.K.

Menyhért

Asztalos 1888-ben az "új bolt"-ban dolgozikés ujtatot is és kiszíti. Talán azonos az 1889-ben itt dolgozó Menyhért nevu segédjel.

Pétsy Mihály Munkácsok és mesterek az ugri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. kozl. 198.o.

az ugri Maz. Sykonyve. I. ager, 1963

Menyhért

szobrász

Téli Tárlat a Műcsarnokban - kisplasztikával szerepel.

Magyarság 1931.XII.20.

M.D.K.

Menyhárt József
grafikus

A debreceni album grafikai
munkájára kapott megbízást.

Művészeti életünk
Művészet, 1961. április – 41 l.

MDK

Menyhárt József, festő
Debrecen.

63. Szerelőmühely.

Magy.Ifj.Képzöm. Kiáll. /VIT/
Föv.Képtár. XXXII 1949.aug.16.-szept.lo. Kh.

M. D. K

MENYHÁRT József

Rézkarca, a halszárvéves Debrecen-
ről a városi lomács és a kisző-
művészeti Aétal ne egyelentetett
grafikai sorozatban

Magyar Nemzet 1961. máj. 27. 4. l.

MDK

Menyhárt József, festö

Vegyipari technikumon. Olf.

Bp.Műcs.-II.Magy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.7.l.

M. P. K

MENYHÁRT József

Az Alföldi Nyomda 4 rotatos bibliotéka sorozatának (ódák a bétűről, késéi sirotók, tevelek a hitvesben, imák a gyermekért) fennmaradt

Benoldo. Kolmán. Irinyi Károly: A 400 éves debreceni nyomda Bp. 1961.

266. l.

MENYHÁRT JÓZSEF

képei közül legjobban tetszett a virágot szedegető leány témájú alkotás. Karcsú, fiatal lány hajol egy asztal fölé és a vázában levő virágokat rendezgeti. Az egész kép hangulata derűs, meleg. Ez a kép — s ez vonatkozik a többire is — sokkal színesebb, mint a régebbiek. Több és melegebb tónusú színeket is használ fel a művész, mint régebbi képeinél. A *Pihenő* című festmény is ilyen meleg hangulatú, s az általa is-

tárlatra

mert zöld és sárga színeket piros, melegbarna színek egészítik ki. Virágos csendélete is csupa derű, színes, hangulatos művészi munka. A meleg aranybarna szín, a piros és sárga színek szép összhangban olvadnak össze. Készen van már a tárlatra a *Nyári délután*, *A pihenő modell*, az erőteljes, nagyszerű *Önarckép*, a *Kertészlányok*, a *Tanuló leány* és a *Ziniás csendélet* című képe.

(Ke)

Hajdu-Bihar megyei Napló 1958 X. 11

Menyhárt József
Vegyipari technikumon, olaj

II. Magy. képzőművv. kiáll. Műcs. 1951. nov.
7 l.

Menyhárt József, Debrecen

Szegényház udvarán, olaj

Esti itatás, "

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I.kiáll. Ernst Muz. 1947. jul. 7 1.

Menyhárt József, Bethlen-u. 55.

Koldus és leánya, olaj
Tornácon, olaj
Esti itatás, olaj
Önarckép, olaj
Előadás előtt, vizf.
Szegénysoron, fametszet

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete debreceni csoportjának kiáll. 1946. jun. Déri Muz.

Menyhárt József

l. ásd oka

Tóth Egamettszet

17. l. – ~~II~~ 19. l. mellett

28. l

1008 ~~Germán festő a XVII~~ sz. -ból.

Menyhárt József

ivad

Tóth Egrafunnokis

41. l.

Hughes tengernagy képe

458. Sir Yoshua Reynolds.

Menyhárt József

gráfikus

vöd

Tóth E Csúf

53, 67. l.

83. l.

Téglatörmelék VIII. 76.

Menyhárt József

grafikus

Vrod

Táth E Szmgr

13. l.

ÉVSZÁMOK

Cordonau
Decay F.
Deheim
Eilpofer
Guden
Häydrich Friedrich
Hégy Zoltán
Kamrad L.
Keszler, Joseph 143 l.
Kreutz, Johann 144 l.
Krippel 144 l.
Löschinger, Anton 144 l.
Mária Dorottya (1867 – 144 l.
Mayr Joseph Christian (1857) 144 l.
Ort-Woort mitjen iskola?
Sartor F. szobrász
Schleicher C.
Varrone J. 148 l.
Wisselingh J. v.
Wörndle, Eduard 148 l.

Menyhart József
festő

l.

Evk Déri 1941
57. l.

Menyhárt József
grafikus

l.

Erik Dezi 1941

64. l.

2 szer

Menyhárt József

festő

illusztrációkat Éliszi-

tett az alábbi

könyv részére

Évk Déri 1941

Menyhárt József

Vajzokat keržitett
az alábbi könyv vérzése

Erik Dér 1942

2, 11. l. 67. l.

Menyhárt József
festő

l.

Évk Dári 1939-40
49. l -

Menyhárt József

l.

Évk Déri 1939-40

116-l.

Menyhárt József

vül 1901.

vod
2

Tóth Ervin:

Európai grafika

Bp. 1943. 175 l.

Diszkulcsgyűjteményünk, Budapest.

VII. 34.

Menyhárt József

Festő

Debrecen Bethlen

u. 55

MKSz 1947

Menyhárt József

festő

Debrecen

l.

Szabad Művészet

1947. 104. l.

Többször

GYÖR

Érsekegyház

Régiségi emlékek ... VV 1860, 167 l.

Menyhárt József

festő, szül. 1901. Debrecen

lásd

Sörvezető. 309. l.

Menyhért József
debreceni grafikus
(vagy Menyhárt?)

Menyhért József : Exlibris. (Hidegtű)

348

D. Sós Pernő: Modern magyar könyvgrafika
MAGYAR MŰVESZET 1938, 347, 348

Ágost, nemcsak olaj- és aquarellképeivel, hanem számos rézkarcával: hangulatos tájképekkel, graciőz aktjaival, hatásos figurális képeivel szerzett népszerűséget, hasonló témákat találunk kisgrafikai lapjain is. Mélyérzésű egyéniség, ugyancsak az impresszionista-naturalista irány hű követője. *Révész* Kornél lapjai tele vannak szellemes ötletekkel és gondolatokban gazdag szimbolumokkal, szerves kompozíció találkozik bennük gazdag ornamentikával. A vonal mestere *Vadász* Endre. Posztexpresszionisztikus tempera-képei Aba-Novákra emlékeztetnek. Korábbi festőibb rézkarcait — amelyeken fény és árnyék kontrasztjai játszanak még, komor sötét tónusok és ragyogó napsütés — felváltják sajátságos lapjai, amelyeken mindent a legigazibb grafikai eszközzel, a vonallal mesél el. Kisgrafikai lapjai: magyar és olaszföldi tájak, alakos kompozíciók, szimbolikus ábrázolások, halálltánclapok, mind egy különös világba visznek, ahol halk, rejtett líra és groteszk humor uralkodnak.

Debrecen művészei a magyar grafikában jelentős helyet foglalnak el[2]: sikerült exlibriseket karcoltak *Toroczkai* Oszvald, *Oláh* István, *Bánszki* Tamás, *Nagy* Ferenc. A fiatal művészgeneráción tehetséges, küzdő egyénisége itt *Menyhárt* József. Szelíd melankólia, szociális részvét és mély érzés jellemzik művészetét. Fametszeteiben, képeiben is az expresszionizmusból az új tárgyiasság felé hajlik.

Mennhárt József

Napraforgós csendélet
c. olajfestményét, vég-
karc- és fametszetének
Rétky-féle albumát és
2 színes fametszetét
1938-ban megvette a Déri
Múzeum.

Erdélyi Déri 1938. 53. l.

Menyhárt József

grafikus

vül. Debrecen 1901.

Lásd okv.

Soódebrgraf 20–22. l.

képekkel.

N gs.

BUDAPEST 935 MAJ 4 4

NEMZETKÖZI VÁSÁR MESSE FOIRE BUDAPEST 1935. MÁJ. 3–13

KÉSZPÉNZ-ZEL BÉRMEN-TESITVE

dr Szentiványi Gyula

úrnak

H

Szondy u 98/b

Menyhárt József

festő

Műcs. kiáll, 1939 tól,
Pipics 117 l.

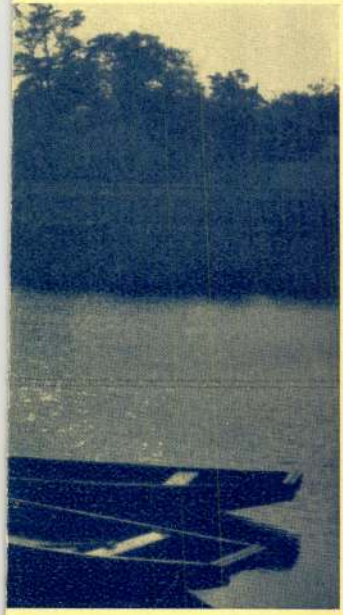

ADÉMIA TAVÁN

elvétele

Menyhárt József

ex libris-művész

Lakik 1937

Debrecen Bethlen u. 55.

Menyhárt József

1935. nov. 24 – dec. 1.

Résztvett a Debreceni Műpártoló Egyesületnek a Déri Muzeumban rendezett kiállitásán –

Évk Déri 1935. 88. l.

2.

MD K

Menyhárdt József, festö
szül. 1901

133 sz. Fametszet.

Stockholmi grafikai kiáll. 1948. April.
Nemseti Museum/Stockholm/. Katal. 22.1.

MDK

Menyhárt József festőművész

és grafikusművész. Az ő vezetésével alakult meg a Magyar Képzőművészek Szabad Szakszervezetének debreceni csoportja 1946. márciusában.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után. Alföld, Debrecen, 1955. tavaszán, VII. évf. 1-2. sz. 47. l.

MOK

Menyhárt József festőművész

Boldus és a leány című olajfestménye szerepelt az 1946 júniusában a debreceni napok alkalmából rendezett debreceni kollektív képzőművészeti kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 47. l.

MDK

Meneghárt József festőművész

nyerte Debrecen város vezetőségének a vagongyár számára Rippl emlékei freskópályázatának első díját.

Kaldár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2 sz. 48. l.

MDK

Menyhárt J (József festőművész)

Vagongyári freskóterv című műve szerepelt az 1949 decemberében rendezett debreceni képzőművészeti kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2 sz. 48. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

1950-ben tagja lett a Képző- és Iparművészek Szövetsége akkor létrejött Hajdú-Biharmegyei Munkacsoportjának.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.

Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 48. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

Derűs, világos színeket használ. Egyik legutóbbi képe a parasztok dalait jegyzegető Bartókot ábrázolja. Említve még: Lacikonyha c. vászna.

Tóth Béla: Menyhárt József.
Alföld, Debrecen, 1955.6. és 1956.1. összevont szám. VII. évf. (1955. jan.-febr.) 80.l.

Nemyhárt József [festőművész]

Szerepelt az 1950-ben Budapesten rendezett I. magyar képzőművészeti kiállításon: Gőzkalapácsnál c. vászmát a Déri Múzeum vásárolta meg.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.

Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 48. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

és Balla László nyerték egyenlő elosztásban az 1950. évi, a Hajlított Bútorgyárral (Debrecen) kapcsolatos eszmei freskópályázat I. és II. díját.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 48. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

Az 1951 őszén Budapesten megnyílt II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szereplő Vegyipari technikumban c. képét az állam vásárolta meg.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

HDK

Menyhárt József (festőművész)

részt vett a tájékon elő képzőművészek fővárosi kiállításán (1954).

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

Látogatás az ipari kollégiumban c. képe valamint Csokonai a diákok közt és Rákóczi elvtárs a debreceni vagongyárban c. metszetei szerepeltek az 1954-ben rendezett megyei kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

A Képző- és Iparművész Szövetség Hajdú-Bihar megyei Munkacsoportja vezetője.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2.
17.50. l.

MDQ

Menyhárt József [festőművész]

(Felsorolásban említve.)

Taar Ferenc: Megyénk kulturális életéről.
Alföld, Debrecen, 1955. júl.-aug., VI. évf.
4. sz. [redacted] 102. l.

MDK

Menyhárt József [festőművész]

(A folyóirat közli megjegyzések a Debreceni Tervező Iroda építészeti kiállításáról c. cikket.)

Menyhárt József: Megjegyzések a Debreceni Tervező Iroda építészeti kiállításáról.
Alföld, Debrecen, 1955. szept. – okt., VII. évf. 5. sz. 100–102. l.

MDK

Menyhárt József [festőművész]

Eredeti fametszete: Don Quijote — mellékelve.

Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.-febr.) — (tábla az 52. és 53. lap között.)

MDK

Menyhárt József (festőművész)

Művei, cím szerint: A festő és barátja, Sárga virágok, Lacikonyha, Bartók a parasztok között – szerepeltek a debreceni Déri Múzeumban 1955 októberében rendezett képzőművészeti kiállításon.

Vadadr Zoltán: Debreceni képzőművészek kiállítása.

Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám, VII. évf. (1956. jan.-febr.) 76. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

Fametszeteivel tűnt fel a 30-as években; később festeni kezdett. 1901-ben született; azóta Debrecenben él. Ifjúsága, férfikora nehéz küzdelmekben telt el.

Tóth Béla: Menyhárt József.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan-febr.) 78. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

Szegény munkáscsaládból származott, szülei hamar elvesztette. Érettségi után [redacted] Debrecen adóhivatalánál helyezkedik el. Családot alapít. Tanulmányaival szeretne foglalkozni.

Tóth Béla: Menyhárt József.
Alföld, Debrecen, 1955. 6 és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.-febr.) 78. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

Művei: Gond c. kisméretű képe; Olvasó fiú; Asszonyok a malomnál; Koldus; Kantinban stb. (fametszetek)

Tóth Béla: Menyhárt József. Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám, VII. évf. (1956. jan.–febr.) 78. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

(A cikkíró idéz Soó Rezsőnek a Debreceni Szemle egyik 1935-ös számában megjelent cikkéből.)

Tóth Béla: Menyhárt József.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám, VII. évf. (1956. jan.-febr.) 78. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

Egyes metszetei – pl. a Munkából – expresszív jellegűek. Realisztikus alkotásai a Szegény asszony ebédje és a Táradalom c. kép 1936-ból. Említve még: Nyári emlék; [redacted] Alvó leány; Nyár c. linómetszete.

Tóth Béla: Menyhárt József. Alföld, Debrecen, 1955.6. és 1956.1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.–febr.) 78. l.

MDC

Menyhárt József festőművész

1936-ban Varsóban nemzetközi fametsző-kiállításon vesz részt. Ez az év legtermékenyebb esztendeje. 1938-ban Antwerpenben önálló kiállítása van.

Tóth Béla: Menyhárt József.

Alföld Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.–febr.) 78. l.

MDC

Nemyhárt József festőművész

Macska a műtermemben c. fametszete az 1939-40. évi országos nemzetközi fametszet-kiállításon szerepel.

Tóth Béla: Nemyhárt József.
Alföld, Debrecen, 1955.6. és 1956.1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.-febr.) 78. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

A realizmus mellett megjelenik
művészetében a szimbolizmus. Már
az 1935-ben készített Bantim-jelene-
ten mutatkozik. Művei ebből az
időből: A szegény fája; Tavasz (1941),
Mosakodó lányok.

Tóth Béla: Menyhárt József.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. össz-
evont szám. VII. évf. (1956. jan.-febr.) 78-79. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

Tavasz c. művét Móricz Zsigmond közölte a Kelet Népe egyik számának címlapján. Szimbolista művek után visszatér a tiszta realizmushoz.
Művei: Cigányok az erdőben; Lacikonyha.
Tóth Béla: Menyhárt József.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. evf. (1956. jan.-febr.) 79. l.

MDK

Monyhdrt József festőművész

- 1945-ben készült Szegénysoron,
1946-ban Új Hírek c. műve.
1945-ben a Déri Múzeumba került,
a művészeti részleghez; azóta ő
dolgozik. Részt vesz Debrecen művé-
szeti életének újraszervezésében.

Tóth Béla: Monyhdrt József,
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. össze-
vont szám. VII. évf. (1956. jan.-febr.)
79. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

Rézkarccal is kísérletezett. Rézkarcai: Favágók (1935); Golyózók (1935).

Tóth Béla: Menyhárt József.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1955. jan.–febr.)
80. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

A felszabadulás után készült Rákosi elvtárs a vagongyárban és Fazekasok c. metszete. További munkái: Család, Kompozíció, Tükör előtt (1947). Korábbiak: Szegény asszony ebédje, Fáradtan (1936).

Tóth Bela: Menyhárt József. Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.-febr.) 79. l.

MDQ

Menyhárt József festőművész

Festményei: Önarcképe 1931-ből; 1945 után néhány arckép; Fürdőzők; Koldus és leánya; Mosónők; Földmunkások; az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szerepelt Gőzkalapácsnál.

Tóth Béla: Menyhárt József.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.–febr.) 80. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

Vegyiipari technikumon c. képe szerepelt a II. Magyar Képzőművészeti kiállításon. Festményei még: Munka után; a debreceni vagongyár díjat nyert freskóterve.

Tóth Béla: Menyhárt József. Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.-febr.) 80. l.

MDK

Mednyánszky József (képzőművész)

Fametszete: Tavaszi ág, a címlapon repr.
(szöveg a címlap visszáján.)

Alföld, Debrecen, 1957. tavaszám.
(címlap és a címlap visszája.)

MDK

Menyhárt József (képzőművész)

Arany János c. fametszete rajz.
(képaláírás.)

Alföld, Debrecen, 1957. tavaszán. 34. l.

M.D.K.

Mengyhárt József
grafikus

Szabó Lőrinc verseihez
készített illusztrációkat.

Művészeti életünk, — 38 lap.
Művészet, 1960. szeptember.

MDK

Nemyhárt József (festő)

Tollrajzokkal és akvarellekkel szerepelt a decemberben (1957) megrendezett grafikai és kisplasztikai kiállításon.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti élete.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 107. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

A kiállított anyagból megemlítve: válatásos csendélete, szocialista tárgyú képei. Olajképekkel szerepel.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 106. l.

MDK

Menyhárt József festő

Debreceni művész. Részt vett a nyár végén (Debrecen, 1958.) megnyílt Tiszántúli Képzőművészek II. vándorkiállításán.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 110. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

Részt vett a Déri Múzeumban
október végén megnyílt őszi tárlaton
(1958). (Néhány mondat festésmód-
járól.)

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti
életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 110.
l.

MDK

Menyhárt József (festő)

Részt vett a Hajdú-Bihar megyei Képző-művészeti Munkacsoport 1957 őszén a Déri Múzeumban rendezett kiállításán.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.
Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 106. l.

MDK

Menyhárt József [festő]

rajza: Édes pihenés – repr.

(A mű címe a Tartalom-ból.)

Alföld, Debrecen, 1958. nov.–dec. 1. sz.

[63., 152. l.]

MDK

Nemyhárt József [festő]

(A Tartalommutató szerint az Alföld 1957-es számának címlapján reprodukált művének címe: Tavaszi éj.)

Tartalommutató az Alföld 1957–58–59. évi (VIII., IX., X. évfolyam) számaihoz. 7. l.
(Az O.Sz.K.-ban a folyóirat 1958. évi első számához kötve.)

MDK

Menyhárt József [festő]

Fametszete: Emlékezés – a borító lapon repr.

(Szöveg a Tartalom-ban.)

Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. (borítólap), 2. l.

MDK

Nemyhárt József festőművész

Tagja volt annak a háromtagú küldöttségnek, amely Debrecen megbízásából az Arany-mellszobrára vonatkozó megbeszéléseket folytatta Madgyessy Ferenccel.

Bögel József: Utolsó emlékek Madgyessy Ferencről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 117. l.

MDK

Manyhárt József, Debrecen

xoxoxoxcxcxcxexóxcxcxcxcx

Fazekas népművészek, fam.

Vidéken élő képzőműv. kiáll. Ernst Mus. 1954.
nov. 13. 1.

MDK

Menyhárt József (festő)

(1950-52 között a (debreceni) Képzőművészeti Körben tanította Szegedy Imre is.)

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képzőművészeti múltja és jelene

Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 111. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

Készítette a rajzokat Béres András: Kínai néprajzi jegyzetek, múzeumi emlékek c. cikkéhez, eredeti fényképek nyomán. (rajz.)
(Béres András: Kínai néprajzi jegyzetek, múzeumi emlékek.)
Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 166., 167., 168., 169., 171., 173. l.

MDK

Menyhárt József [festő]

— Önarckép c. műve – tus – repr.
(szöveg a Tartalom-ban.)

Alföld, Debrecen, 1959. 2. sz.
[2., 57. l.]

MDK

Nemyhárt József (festő)

— Olvasó nő c. tollrajza repr.

Alföld, Debrecen, 1959. 3-4. sz. [37. l.]

MDK

Menyhárt József [festő]

Fametszete: Karacs Ferenc – repr.

(Tóth Ervin: Fejezetek Debrecen grafikai múltjából.)

Alföld, Debrecen, 1959. 3-4. sz.
119. l.

Menyhárt József, festő 7 Dh

Kiállítása nyílt meg a debreceni Medgyessy teremben okt. 22-én.

— : Hit 12. l

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 23

Mesnyhárt József, festő

M Dk

Közreműködésével album készül, amely megörökíti a 600 éves Debrecen és képzőművészetének történetét.

Hunyady József: Jegyzetek Debrecen kulturális életéről

11. l

Népszabadság, Sz. 1960. okt. 21. [Vidéki]

MDK

Meneghárt József (festő)

Részt vett a Déri Múzeumban (Debrecen) november 22-én megnyílt őszi tárlaton. Emlékvé: Cigarettaszünet, csendéletei, tájképei, Októberi eső. Rézkarcot, fametszetet nem állított ki. (Néhány szó művészetéről.)

Tóth Ervin: Őszi tárlat 1959.
Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz. 109. l.

MDK.

Menyhárt József (képzőművész)

(Futólag említve.)

Tóth Ervin: Fejezetek a debreceni grafika újabb évtizedeiből. Alföld, Debrecen, 1960. l. sz. 121. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

A cikk hivatkozik visszaemlékezéseire. Forrásként megjelölve: Menyhárt József: Adatok Debrecen grafikai művészetéhez. Déri Múzeum Évkönyve, 1957.

Tóth Ervin: Fejezetek a debreceni grafika újabb évtizedeiből. Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 121./124. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

grafikai művei: tollrajzok, fametszetek, rézkarcok, linóleummetszetek. Emellett: szociális témái, kisgrafikái, színes grafikái. (Rövid áttekintés grafikai munkásságáról.) újabb tárlatain kevés grafikát állított ki.

Tóth Ervin: Fejezetek a debreceni grafika újabb évtizedeiből. Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 123. l.

MDK

Menyhárt József

Tavasz, fam.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.
16. 1.

M.DK

Menyhárt József (festő)

Jövőre lesz hatvan éves. 30 esztendőt töltött a művészet szolgálatában. Már 1920 és 1930 között is festett, de nem vallt módja kiállítani. Főiskolát nem végzett. 1928-29-ben Torockay Oszvald magániskolájában famult vasárnaponként.
K.Z.: Menyhárt József kiállítása a debreceni Medgyessy-Szalonban.
Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 66. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

1960. október 21 – november 4 – ig kiállítása volt a debreceni Medgyessy-Szalonban. (A cikk a kiállított művek ismertetése, életrajzi vázlattal.)

K. Z.: Menyhárt József kiállítása a debreceni Medgyessy-Szalonban.

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 66–67. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

1948-ban (a szöveg szerint 1848 [!]-ban) Debrecen város ez egy alkalomra létesített Petőfi díj képzőművészeti jutalmát adományozta neki, elsősorban grafikai munkásságáért. 1950 elején megbízást kapott, hogy a magyar képzőművészek és Sparművészek Hajdu-Bihar megyei csoportját megalakítsa.

A. Z.: Menyhárt József kiállítása a debreceni medgyesy szalonban. Alföld, Debrecen, 1960 6. sz. 66. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

Mint fametsző, néhány év alatt európai hírnévre tett szert. Szerepelt a varsói és chicagói nemzetközi kiállításokon, 1938-ban Antwerpenben az AKOS nyírvészeti társaság meghívására önálló kiállítása volt.

K.Z.: Menyhárt József kiállítása a debrecenni Medgyessy-szalonban

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 66. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

A [redacted] felszabadulás után a Déri Múzeumhoz került 1947-ben a megalakult debreceni Képzőművészeti Szabadiskola tanára lett. Ugyanebben az évben szerepelt először festészeti alkotással Budapesten az I. Vidéki Kiállításon.

K.Z.: Menyhárt József kiállítása a debreceni Medgyessy szalonban.
Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 66. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

1931-ben a debreceni Műpártoló Egyesület kiállításán Önarcképe osztatlan tetszést aratott. A helyi sajtó is foglalkozott vele. Az egyesület meghívta művésztagjai közé. Később bekapcsolódott az Ady Társaságba is. Rendszeres résztvevője lett a Déri Múzeumban rendezett kiállításoknak; ezeken inkább grafikáival szerepelt.

K. Z.: Menyhárt József kiállítása a debreceni Medgyessy-Szalonban. Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 66. l.

MDK

Mengyhárt József (festő)

1953-ig vezette a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének Hajdú-Bihar megyei csoportját. 1950-ben az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon való szerepelése után részt vett a budapesti kiállításokon is.

L. Z.: Mengyhárt József kiállítása a debreceni Medgyessy-szalonban.

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 66. l.

MDK.

Menyhárt József /festő/

(–) Két olajképe: Napraforgós csendélet, Kertészlányok – repr.

(Tartalomjegyzék.)

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. [2.], 52., 63. l.

MDK

Menyhárt József /festő/

1958-ban készült csendéletei: Napraforgós csendélet, Csendélet sárga virágokkal. 1959-ben készült sárga virágok vörös drapériával c. csendélete. 1960-ban készült művei: Virágzó fak, Kertészlányok (a freskóterv továbbfejlesztése), Fehér kerítés, Kerti vendéglő, Busz-megálló.
K.Z.: Menyhárt József kiállítása a debreceni Medgyessy-Szalonban.
Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 67. l.

MDK

Menyhárt József festőt

1959 decemberében, majd 1960 januárjában Gyulán, illetőleg Békéscsabán rendezett festményeiből gyűjteményes kiállítást. Mostani kiállítása 1958-60-ban készült képeit mutatja be. 1958-ban készült Vertesszlanyok c. freskóterve. Négy-alakos kompozíció.
A. Z.: Menyhárt József kiállítása a debreceni Medgyessy-Szalonban.
Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 66-67. l.

MDK

Menyhárt József /festő/

— művei (1960-ból?): Búcsúzkodás, Délután, Alkony. (A kiállításon szereplő művek festmények.)

K. Z. Menyhárt József kiállítása a debreceni Medgyessy-Szalonban.

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 67. l.

MDK

Menyhárt József (Pest)

Szerepel a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport őszi tárlatán (1960.).

Kádár Zoltán: A Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport őszi tárlatáról.

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 69. [illegible]. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

A Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport 1960. évi őszi tárlatán szereplő művei: Alkonyat, Makkszedők, Kertészlányok, Fehér kerítés, Reggel a gyárkapunál, Új lakótelep (Megjegyzés témavilágáról és festésmódjáról.)

Kürti Katalin: A tárlaton szereplő művek szemléje.

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 70. l.

MDK

[Menyhárt József festő]

(A borítólapon tusrajz Menyhárt J 1959 [?] jelzéssel rajz.)

Alföld, Debrecen, 1960. 4. sz. (borítólap).

4106

Menyhárt József (festő)

Zöldvendéglő c. tollrajza repr.

(Adat a Tartalom-ból.)

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. [redacted]

[redacted] [2.], 37. l.

MDK

Menyhárt József [festő]

— famatszete: Fáradtan — repr.

(Adat a Tartalom-ból!)

Alföld, Debrecen, 1960. 3. sz.
[2, 7. l.]

MDK

Menyhárt József festőművész

Rendezte Kállai László gyűjteményes kiállítását.

Julow Viktor: Az ihletett művész.

Alföld, Debrecen, 1960. 7. sz. 82. l.

MDK

Meneghárt József [festő]

fametszete: Mosakodó lányok – a borítólapon rajz.

(Adat a Tartalomból.)

Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. (borító); [2. l.]

MDK

Menyhárt József festő

1901-

Gőzhalapács (olaj) - Déri Museumban.

Déri Museum Debrecen. Vezető a képtárhoz Zo 1952. 5. lap.

M.D.K.

MENYHÁRT JÓZSEF

1954-ig a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Országos Szövetsége helyi (debreceni) csoportját vezette. 1948-ban grafikai munkásságáért megkapta Debrecen város Petőfi-díját, 1950-ben a "GÖZKALAPÁCSNÁL" c. olajfestményével az I., 1951-ben a "Vegyipari Technikum" c. olajfestményével a II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szerepelt, 1955-ben a "Lacikonyha", 1956-ban az "Önarckép" c. olajfestménye jelentékeny sikert aratott.

a Debreceni Déri Múzeum Évkönyve, 1948-56

Debrecen, 1957. Balogh István: Jelentős ... 11. o.

Menyhárt József grafikus M.D.K.

BUEK „Igy látjuk" folyóirat — fametszet
" Menyhártés — "
" Palotás család — "
" dr. Wiltner S. és Cs. — "

Repr.:

Bort, Burát, Bézességet. Bp. 1938. A Magyar Exlibrisgyüjtők .... kiadványai. VII.

MDK

Menyhárt József

az Egyesület tagja

Magy. Rézkarcoló Művészek Egy. 25. kiáll.
Szalmássy Gal. 1948. febr.

MDK

Menyhárt József

Fürdőzők, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Múz.
1946. jul. 11 1.

M.D.K.

Munyhárt József
festő

Békéscsabán a Munkácsy Mihály Múzeumban önálló kiállítása

Napló:
Magyar Nemzet, Bp. 1959. febr. 3.

Gy. l.

M.D.K.

Menyhárt József grafikus

Gerlei gyöngy, karácsonyi üdvözlet Jametszet
Kevchári Lajos ujévi köszöntő
Lehotaiék " " 2 sinű "
Mailáth Lámló karácsonyi üdv. "
Nagy Dersö " " "

Repr.:

Jametszetek, Debrecen 1938

[illegible]

[illegible]

[illegible] " " " 2 [illegible] "

[illegible] " " " "

[illegible] " " " "

[illegible]

[illegible], [illegible] 1932

Menyhárt József grafikus M.O.K.

Karácsony — fametszet
Reisinger család, ujévi könöntő "
Réthy J. karácsonyi üdv. "
" " ujévi könöntő "
B. Soó Rezső " " "

a könyv borítékjának fametszete
repr.:

Fametszetek. Debrecen 1938

Nouvelle Point Optique

Mr. Mrs. Miss ——— Forestier

Passager usuel et, espère bientôt "

Retour 3. Travaux neufs. Nice. "

" " Anglais Bournemouth "

B. Jos Ducros " " "

au Touring Bournemouth Forestier

Tous

Bournemouth. Octobre. 1931

Menyhárt József grafikus M.D.K.

Házassági értesítő } emléklapok –
Születési értesítő } fametszet

reprodukálva:

Családi ünnepek a grafika nyelvén. Bp. 1940

MDK

Menyhárt József [festőművész]

(Az „építészeti együttes" művészete címmel közli egy cikkét a lap.)

Menyhárt József: Az „építészeti együttes" művészete.

Építőmunka, Debrecen, 1953. tavasz – nyár; IV. def. 1-2. sz. 81–83. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

Különösen a grafika felé vonzódott. Már 25 éves korában feltűnt Gond c. paraszttárgyú fametszetével. (A cikkíró Menyhárt grafikáival kapcsolatban idéz Soó Rezsőtől.)

L. Z.: Látogatás debreceni művészeknél. Építünk, Debrecen, 1951-52 telén, II. évf. 3-4. sz. 76. l.

MDK

Mengyhárt József (festőművész)

Grafikáival szerepelt Budapesten, Varsóban, Antwerpenben. A fametszet, rézkarc, pasztell mellett a festészetet is művelte.

K. Z.: Látogatás debreceni művészeknél.
Építünk, Debrecen, 1951-52 telén, II. évf. 3-4. sz. 76. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

Megemlítve: az 1930-ban Debrecenben rendezett Tehetségkutató kiállításon szerepelt önarcképe, és egy másik, tíz évvel később készült.

K. Z.: Látogatás [redacted] debreceni művészeknél.
Építünk, Debrecen, 1951-52 telén. II. évf. 3-4. sz. 76. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

A Déri Múzeum technikai osztályának vezetője, a (debreceni) képzőművészeti szabadiskola tanára. Két ízben is részt vett a debreceni üzemek által hirdetett eszmei freskópályázaton; mind a vagongyári mind a hajlított bútorgyári pályázaton díjat nyert.

K. Z.: Látogatás debreceni művészeknél. Építünk, Debrecen, 1951-52 telén, II. évf. 3-4. dz. 76. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

A II. Demokratikus Művészeti Kiállításon Vegyészmő c. képével vett részt.

K. Z.: Látogatás debreceni művészeknél.
Építünk, Debrecen, 1951-52 telén, II. évf. 3-4. sz. 76. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

Sikeresen szerepelt az első Demokratikus Művészeti Kiállításon. Igen fiatalon állásba került. Hosszú éveken át adótisztként működött a debreceni városházán, s csak Thorockai Oszvald debreceni vasárnapi művészeti iskolájában nyílt némi lehetősége, hogy rendszeres stúdiumokat végezzen.

d. Z.: Látogatás debreceni művészeknél. Építőmunka, Debrecen, 1951-52 telén, II. évf. 3-4. sz. 76. l.

MDK

Menyhárt József festőművész

rajza: Csokonai portréja – repr.

(Szöveg a címlap visszáján.)
(Ady Endre: Csokonai Vitéz Mihály.)
Építünk, Debrecen, 1953 őszén; IV. évf. 3.
sz. 54. l.

MDK

Mednyánszky József [festőművész]

Többek között az ő illusztrációival jelent meg a Túl a Tiszán című antológia.

Debreceni írók.
Alföld, Debrecen, 1954 telén, V. évf. 4. sz.
(hátsó borítólap.)

MD α

Menyhárt József festőművész

tervezte a folyóirat adott számának címlapját.
(Szöveg a címlap visszáján.)

Építünk, Debrecen, 1951. nyarán. II. évf. 2. sz. (címlap és a címlap visszája.)

MDK

Meneghárt József festőművész

— a debreceni képzőművészeti tanfolyam egyik vezetője.

M. J.: Képzőművészeti életünk.
Építünk, Debrecen, 1951. tavasz. II. évf. 1. sz. 62. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

— és Balla Károly kapta egyenlően megosztva a (debreceni) városi Tanács által az elmúlt évben [1950] kiírt eszmei freskópályázat I. és II. díját.

M. f.: Képzőművészeti életünk.

Építünk, Debrecen, 1951. tavasz. II. évf. 1. sz. 62. l.

MDK

Menyhárt József (festőművész)

Debreceni művész. Gőzkalapácsnál c. olajfestménye szerepelt az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

M. J.: Képzőművészeti életünk építünk, Debrecen, 1951. tavasz. II. évf. 1. sz. 62. l.

MDK

Mednyánszky József festőművész

terverbe a folyóirat adott számá-
nak címlapját.
(Szöveg a címlap visszáján.)

Építünk, Debrecen, 1951. tavasz. II. évf.
1. sz. (címlap és a címlap visszája.)

MDK

Menyhárt József festőművész

tervezte a folyóirat adott számá-
nak címlapját.
(szöveg a címlap visszáján.)

Építünk, Debrecen, 1950. ölz. I. évf.
2. sz. (címlap és a címlap visszája)

MDK

Menyhárt József festőművész

tervezte a folyóirat adott számának címlapját.
(Szöveg a címlap visszáján.)

Építünk, Debrecen, 1950. nyarán.
(címlap és a címlap visszája)

MDK

Menyhárt József

Kertészlányok, fam.

1. Miskolci O. Grafikai Biennale 1961.

MDK

Menyhárt József
grafikus

M.D.K

Ex libriseit mutatta be a
tárlatos.

T. Apostol Mária: Kisgrafika-kiállítás Debrecenben
Művészet, 1966. szeptember – 48 kap

MDK

Menyhárt József fametsző

résztvett az alábbi kiállitáson

Kisgrafika / ex libris alkalmi grafika/ kiáll.
Fényes Adolf terem. Budapest, 1961. szept.

Menyhárt József

1973-ban Főhadnagy Fazekas úrhoz cím-
mel Csokonai-versekből készült válogatás
jelent meg. A költeményeket Menyhárt
József, Józsa János és többen illusztrál-
ta.

Szabó Ernő: A grafikusművész.
Hajdu-Bihari Napló, 1977. márc. 20.

Menyhárt József (1901–1976) grafikus

Ex libris-művészetére döntő befolyással volt fametszői képessége. Kezdeti korszakában fesztesen komponált és aggályos gonddal metszett. Szerette az életet, de sokat foglalkoztatta a halál. Nem véletlen, hogy orvosi ex librisei a legsikerültebbek közé tartoznak. A gyöngédség és a báj a művész ex librisein mindig fellelhetők. Idősebb kori ex librisein a gyengédséget erő, a tartózkodást határozottság váltja fel.

„alapítványi Közkórház, Gyöngyös, 1838". fametszet. (repr.)

Galambos Ferenc: A XX. századi magyar ex libris.

Hevesi Szemle, 1976. 3. 18 old.

14. -a

Menyhárt József, fametsző

Mostanában jelenik meg Tóth Béla könyve a kollégiumi vézmetsző diákokról. – A 20–30-as évekből Menyhárt Józsefet is említi, akinek fametsző munkássága jelentős volt a felszabadulás után is.

Szabó Ernő: Szabó László műtermében.
Hajdu-Bihari Napló, 1977. jan. 15.

későbbi feljegyzésekben. gyakori a „Capella Sybillarum" elnevezés. A pölöttük ~~körben ha~~ körül húzódó képsornak már csak egyes töredékei láthatók, amelyek körül a nyugati és északi falon felismerhetők egyes apostol-kompozicióknak a töredékei. Az egyik jelenetnél, Dániel próféta felett pl. tisztán kivehető

Menyhért József

grafikus

l.

Szépművészet

1941. 180. l.

2. 3128

(J. Cipriani ~~János~~.

(Sz. Firenzeben 1726, ban. + Londonban

Adám és Éva.

Az előtérben
jesen meztelenek. A
a háttér felé mutat
a jelzett irányba ne
különféle mezei virágol
a középtért kanyarg
vállaira omlik.

Vászon, mére
(Az Képt. 15. – I
~~Nj. szám 6.~~
~~Lomt. 64.~~

Lasza

Menyhárt József

Tavasz, fametszet

Müvészeti Hetek Ungvár
1941.

GENTHON ISTVÁN: *A régi magyar festőművészet.* 1932. 127 l., 4 l., 102 tábla. fv. (Bolti ára: 20·— P.)

Pontértéke: 25.

HAIMAN-KNER GYÖRGY: *A nyomtatott betű művészete.* Tanulmány a nyomtatott betű kezdetétől a mai napig. 1942. 32 l., 32 tábla. pk. (Bolti ára: 4·60 P.)

Pontértéke: 9.

HOFFMANN EDITH: *Szinyei Merse Pál (1845—1920).* A Magyar Művészeti Írások c. sorozat legújabb kötete újabb festészetünk egyik legzseniálisabb mesterének életét és művészetét mutatja be. 1943. 55 l., 1 színes, 64 fekete képes táblával, fvk. (Bolti ára: 20·— P.)

Pontértéke: 40.

HOMÉR LAJOS: *Keleti miniaturák.* A perzsák, törökök és indiaiak miniatúrfestészetét ismerteti ez a szép könyv. 1943. 46 l., 32 egyszínű, 4 színes képmelléklet, fv. (Bolti ára: 14·80 P.)

Pontértéke: 29.

HORVÁTH HENRIK: *Középkori budai fejek.* Újszerű képsorozat. A kitűnő tudós posthumus munkája. 1940. Műnyomó papiron. L. tábla, F. 46 l. (Bolti ára: 11·80 P.)

Pontértéke: 22.

HORVÁTH HENRIK: *Buda a középkorban.* A műemlékekből életrekelt város remek rajza. Magyar, német, francia, olasz nyelven. Számos képanyaggal. 1932. 122 l. F. (Bolti ára: 6·— P.)

Pontértéke: 13.

HORVÁTH HENRIK: *Zsigmond király és kora.* A magyar késői középkor keresztmetszete. Műnyomó papiron, 92 képpel, 1937. 246. l. f. XXXVI. tábla. (Bolti ára: 16·— P.)

Pontértéke: 33.

JAJCZAY—SCHWARTZ: *Karácsony a művészetben.* A két kiváló tudós nagyszabású tanulmányt írt a gyönyörű műmellékletekben gazdag képeskönyvhöz. 1942. 255 l. fv. CXXVIII. tábla. (Bolti ára: 24·— P.)

Pontértéke: 24.

KÁLLAI ERNŐ: *Mednyánszky László.* A borongó tájak és különös alakok utolérhetetlen ábrázolójának életműve. 81 képpel. 1943. Lyka Károly előszavával. fv. (Bolti ára: 35·— P.)

Pontértéke: 75.

KOVRIG ILONA: *Pannonia.* 1939. 32 l., 32 tábla, pk. (Bolti ára: 4·60 P.)

Pontértéke: 9.

KREILISHEIM GYÖRGY: *Régi magyar fényképezés.* 1941. 35 l., 32 tábla, pk. (Bolti ára: 4·60 P.)

Pontértéke: 9.

LYKA KÁROLY: *Nemzeti romantika.* Magyar Művészet 1850—1867. A Magyar Művészet címen megjelent kötet folytatása, a szabadságharctól a kiegyezésig terjedő korszakot dolgozza fel. 1942. 348 l., 64 mell. fv. (Bolti ára: 18·— P.)

Pontértéke: 36.

MAGYAR MESTERMŰVEK. Budapest Székesfőváros képtára gyűjteményében. Ismerteti Kopp Jenő. 1942. 10 l., 16 kartonra ragasztott négyszínnyomású kép. (Bolti ára: 8·80 P.)

Pontértéke: 18.

MAKKAI LÁSZLÓ: *Erdélyi városok.* 1940. 28 l., 32 tábla, pk. (Bolti ára: 4·60 P.)

Pontértéke: 9.

MEDVEI LAJOS: *Vezető Budapest szobrai megtekintéséhez.* 1939. 148 l. f. (Bolti ára: 4·— P.)

Pontértéke: 8.

MENYHÁRT JÓZSEF *fametszet könyvjegyei.* A jeles grafikus 36 exlibrise mappában. Bev. Soós Rezső. Számozott példányok. (Bolti ára: 8·— P.)
Pontértéke: 16.

PALOTAY GERTRUD: *Erdély magyar népművészete.* 1940. 36 l., 20 melléklet, pk. (Bolti ára: 4·60 P.)
Pontértéke: 9.

PÁLINKÁS LÁSZLÓ: *A renaissance Magyarországon.* 1942. 24 l., 32 melléklet, pk. (Bolti ára: 4·60 P.)
Pontértéke: 9.

PÁTZAY PÁL: *Szinnyei Merse Pál.* 1941. 22 l., 16 melléklet, pk. (Bolti ára: 4.60 P.)
Pontértéke: 9.

PETROVICS ELEK: *Rippl-Rónai.* Az impresszionizmusból kinőtt, nagy mester művészetének pompás elemzése. 24 színes és 80 mélynyomású kép. Albumalak. É. n. vk. 126 l. (Bolti ára: 48.— P.)
Pontértéke: 100.

POHÁRNOK—TAKÁCS: *Spanyol festészet.* A legkülönb európai piktúra áttekintése, mestereinek bemutatása. 96 részben színes képpel. 1942. 90 l., szöveg és 96 l. illusztráció. fv. (Bolti ára: 21·— P.)
Pontértéke: 42.

RADOS JENŐ: *Magyar oltárok.* A legszebb kiállítású magyar művészettörténeti munka. 1938. 93, 5 l., CLXVIII tábla. 4°. (K. N. K.) fv. (Bolti ára: 28·— P.)
Pontértéke: 40.

RUZICSKA ILONA: *A magyar porcellán.* 1939. 35 l., 32 tábla, pk. (Bolti ára: 4.60 P.)
Pontértéke: 9.

SEBESTYÉN EDE: *Mozart és Magyarország.* 1941. 39 l., 22 tábla, pk. (Bolti ára: 4·60 P.)
Pontértéke: 9.

SZÉLL SÁNDOR: *Nagyvárad, Szent László városa.* Művészet és város. 1940. 32 l., 32 tábla, pk. (Bolti ára: 4·60 P.)
Pontértéke: 9.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM *Évkönyvei.* Az Országos Magyar —. 4°. f.
2. köt. 1919—20. 87 l., 2 tábla.
Pontértéke: 12.
3. köt. 1921—23. 130 l., 2 tábla.
Pontértéke: 15.
4. köt. 1924—26. 231 l.
Pontértéke: 30.
5. köt. 1927—28. 235 l.
Pontértéke: 30.
6. köt. 1929—30. 275 l.
Pontértéke: 38.
7. köt. 1931—34. 219 l., 7 tábla.
Pontértéke: 30.
8. köt. 1935—36. 211 l.
Pontértéke: 40.
9. köt. 1937—39. 283 l., XLIV tábla.
Pontértéke: 50.
10. köt. 1940. 209 l., CLXXIX tábla.
Pontértéke: 60.

SZMRECSÁNYI MIKLÓS: *Eger művészetéről.* Tanulmányok és jegyzetek a hazai barokk történetéhez. Sajtó alá Rendezte Kapossy János és Radisics Elemér. 1937. XII, 332 l., 32 mell. F. (Bolti ára: 12·— P.)
Pontértéke: 24.

SZŐNYI OTTÓ: *Régi magyar templomok.* Négynyelvű magyarázó szöveggel. É. n. 243 l. 4°. vk. (Bolti ára: 28·— P.)
Pontértéke: 50.

TÁPAY-SZABÓ GABRIELLA: *Magyar úri hímzés.* 1941. 31 l., 28 tábla. pk. (Bolti ára: 4·60 P.)
Pontértéke: 9.

TÓTH ERVIN: *A japán fametszet.* A szerző áttekintő képet nyujt a legsajátosabb japán művészetről. A Hopp Ferenc-múzeum anyagából vett képekkel. 1942. 34 l., 32 képpel, 1 színes táblával. (Bolti ára: 10·80 P.)
Pontértéke: 22.

TÓTH ERVIN: *Európai grafika.* A vonalművészet ismert szakírója átfogó képet nyujt az európai grafika lényegéről és szépségeiről. 1943. 188 l.,

1944

MDK.

Menyhárt József

Exlibriseiről

Müvészet 1964 szept.p24.

MDK.

MDK.

Menyhárt József

Kiállitási hiradás

Művészet 1964 szept.p.25

.

-1-

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

s. 1901-

Első ex libris mappáját a gyűjtő Réthy István adta ki 1937-ben 200 számozott példányban, 1960-ban a Déri Múzeum kiadásában jelent meg egy 20 fametszetből álló sorozata. A lap borítólapjának hátsó oldalán körli rövid életrajzát, egy könyvillusztrációját, a szövegrészben pedig egy ex libris-ét. ./.

ALFÖLD, Debrecen, 1966, XVII.évf. 1.sz.

15. old.

M.D.K.

M.D.K.

Menyhárt József, grafikus

műveiről, legalább is a XXI. debreceni őszi tárlaton szerepeltekről, a kritikus (Szij Rezső) nem a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik. Egyhangúnak találja őket, kivéve a sínes tussal készült „Hajóállomást", mely „érzékeny realizmusával műalkotást reprezentál."

ALFÖLD, Debrecen, 1966, XVII.évf. 1.sz.

71. old.

M.D.K.

enyhért

Lukács asztalosmester segéde 1550-51-ben
sm egri.

étshy Mihály:Munkások és mesterek az egri vár
pítkezésein 1493 és 1596 között.I.közl.197.o.

z Egri Máz.Évkönyve.I.Eger,1963

Menyhárt József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

SZOC. MŰVÉSZETÉRT

1962 OKT

1021

Menyhárt József debreceni grafikusművész e Valentin Le Campion emlékére készített metszetét a IX. párizsi ex libris kongresszus zsűrije bronzéremmel tüntette ki

Szocialista MŰVÉSZETÉRT 2

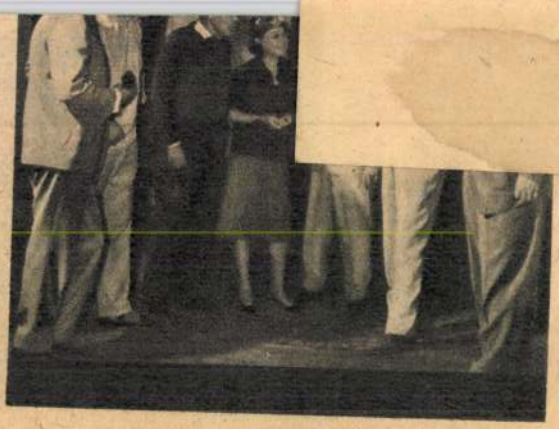

A Vígszínház együttese Róbert—Duvivier—Jeansen: Különös találkozó című színművének bemutatására készül, Várkonyi Zoltán rendezésében

MENYHÁRT JÓZSEF festő, grafikus
Debrecen, 1901

Gimnáziumi érettségije után szülővárosa szolgálatába lépett, s mint a Déri Muzeum muzeológus-restaurátora ment nyugdíjba 1962-ben. Képzőművészeti adottságait önképzés útján fejlesztette. Első ízben 1931-ben szerepelt a nyilvánosság előtt, azóta állandó résztvevője a kelet-magyarországi és országos tárlatoknak. Önálló kollekcióval itthon Gyulán (1958), Békéscsabán (1959) és Debrecenben (1960, 1962, 1965, 1969, 1971, 1972), külföldön Antwerpenben (1938) és Poznanban (1964) jelentkezett. Grafikai mappái jelentek meg 1937-ben és 60-ban. 1948-ban megkapta Debrecen város centenáris Petőfi-díját, 1946-ban Nancyban diplomát, 1962-ben Párizsban bronzérmet nyert. 1969-ben Hajdu-Bihar megye és Debrecen város művészeti díjával tüntették ki. - Művészetének igazi értékét különösen két tényezőnek köszönheti. Az egyik tartalmi jellegű: mélységes humanizmusa, az emberi sors iránti fogékony érzékenysége. A másik formai jellegű: kitűnő konstruktiv érzéke, az a szinte páratlan alkotói fegyelem, amivel a műveiben szereplő alakokat, tárgyakat zárt egységbe hangolja. Kisgrafikával, ex librissel is foglalkozik.

Művés életrajzok 1975

Menghart József

Debrecenben a Déri Múzeumban
október 15.-én nyílik Meng-
hárt József emlékkiállítása.

-----:Kiállítási naptár.
Művészet, 1976.november - 48.oldal.

Menyhárt József

Néhány hónapja halt meg Menyhárt József festőművész, grafikus. Kiállítása-val emlékét idézi az intézmény, amelynek évtizedekig restaurátora és művésze volt.

-----:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1976. november - 48.oldal.

Menyhárt József

Menyhárt József kiállitásán 1931-1976 között alkotott művei szerepelnek, közöttük fametszetei is.

-----:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1976. november - 48.oldal.

Menyhárt József

MENYHÁRT JÓZSEF:

EX LIBRIS

Hajda-Bihari Naplo, 1976. Sept. 29

díszként keskeny
be.

na

be, amelyet nem-
Házaspárok részé-
irfi test felépítése-
s gyakorlatok nem
zére is alkalmasak
nt egyedül.
a — terpesztett lá-
rzsünket ellentétes
edünk és egymás
találkoznak össze-
lunk. A gyakorla-
helyet cserélünk

ymás mellé állunk,
ással ütemesen is-
. Néhány hajolás
tétes karnyújtással

él lábszárig össze-
núzva hátradőlünk,

fél méter távolság-
nyújtott karjainkat
után vissza oldalra

magasba lendítjük,
kis lépéssel előre-
A gyakorlatot leg-
előbb a jobb, majd
et a fejtartással is

tetre duzzadt. Megjelenésére nem sok reménye lehetett. Egykori tanítványa próbált neki segíteni, vállalta az első kötet kiadásának költségeit. Debrecenben, a város nyomdájában — amit akkor Tóth Lajos vezetett — nyomtatták, a számadások szerint 3000 példányban, 750 forintért. Ajánlása — természetesen 'Sombory Imrének — 1836. június 10-én, előszava 1834. július 15-én kelt Székelyhidon. A kötet az „Aba — Blatnik" közötti címszókat tartalmazza. Mindent, amit a lexikon tartalmáról és színvonaláról mondunk, ennek alapján mondjuk. A további hét kötet ugyanis kéziratban maradt: Szinnyei, Bakóczy János hajdúböszörményi református lelkésztől hallotta ezt; a kézirat mai lelőhelye ismeretlen.

A lexikon tartalmáról a barokkosan hosszú cím részletes felvilágosítást ad: „Pólgári élethez való lexicon, mellyben főként, a' Magyarország 's az erdélyi nagy fejedelemség geographiájára, históriájára, statisticájára, nemzettségi leírására, 's magános törvénytudományra; mellesleg, a' körülöttünk lévő három birodalom, 's hazánkhoz leginkább hasonlító egybeszerkesztésű Nagy-Britannia régibb

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 FEB 22

Menyhárt József

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

MENYHÁRT JÓZSEF: EX LIBRIS 1021

ítéletei mindig szubjektívek is, d
kritikai szemlélet kialakításában,
sz reflexek alakultak ki.

gyetlen értékmérő, hogy milyen n
alkotás, függetlenül attól, hol szü
ók.

és kritikáktól?

gyet szolgáljanak, s kerüljenek
y ne legyenek eszközei előre det
azott gondolatoknak. Küzdeni ke
sztaságáért. S ideális lenne elérn
í és hatású művészeti kérdésekb
éggel fogalmazzunk.

egyoldalú képet vázoltam fel. T
nden vonatkozásban általánosítar
jelen vannak mindennapi életün

ándékkal és tiszta hittel lehet és érde-
érvek győzhetnek.

e jó, ha nem értünk minden kérdésben
asznos, ha kicseréljük gondolatainkat,
ok gazdagítják ismereteinket. Ezért te-
rakozással induló vitáink elé. De örö-
essé, ha érezzük az őszinte szándékot,
ett felelősséget.

szükséges rossz, hogy véleményeltéré-
öztetése helyett az indulatok csapjanak
, hogy csak az a vita hozhat eredményt,
igaz, amelyben a vitatkozók, illetve al-
telkednek a szándékok őszinteségében.
nem érezzük ezt, s ez nyugtalanító.

Filep Tibor

szének már aligha kell bemutatni Mile Lajos főépítésvezetőt, aki 1948 óta dolgozik a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalatnál. Egyéniségének, munkastílusának, szervezői-vezetői elveinek és gyakorlatának bemutatására nem egy portré, de egy kisebb könyv keretei is szűknek bizonyulhatnának. Kevesen hinnék róla, hogy mindössze négy éve van a nyugdíjig. Ez a tény azonban további hitelt ad városépítésről alkotott véleményének.

— Nem volt időm hozzászólni a nemrég lezárult építészeti vitához,

75 éves lett volna. Elment közülünk, de kitörölhetetlen nyomokat hagyott maga után. Örökre élővé tette magát festményeivel és grafikáival, élet- és tájképeivel, ex libriseivel és csendéleteivel. Tiszta forrásból fakadó művészetének értékeivel.

Téma-, forma- és szingazdagság vallott, és vall Ő utána is gondolat- és érzésvilágáról. Éppúgy jellemezte Őt az elégikus, mosolygósan szomorkás mélabú, mint a mindig újrakezdés vágya, ereje; a munka, az alkotás öröme. Az élet termékeny gazdagságát hangsúlyozta a favágók mozdulataival, a kertészlányok lírai ábrázolásával; de az októberi nap már meleget sem adó korongjával, a kiszáradni látszó öreg fatörzzsel is.

A képeket megteremtő festői látásmód legszembetűnőbb értékei: a poétikus finomság, a derű, az összefogott és fegyelmezett konstruktív érzék. Az az alkotói fegyelem, amellyel a képein szereplő alakokat, tárgyakat zárt egységbe foglalta – tudatos volt. Forrása a mi világunkkal azonosulni akaró és tudó művész ars poétikája. Ez Menyhárt Józsefnél a természetelvűség, a humanista töltésű és materialista világnézetű elkötelezettség, a mindig őszinte és sohasem erőszakolt harmónia-keresés, amelyet emberi magatartásának egésze motivált. Nem szédítette öncélú formakeresésre a modernkedés divatja. Művészetének lendületét témáinak belső ereje adta: a mindig dolgozni, tevékenykedni vágyó ember megküzdése az anyaggal, a színekkel, a formákkal. Remek karakterérzékét, plasztikus formakészségét mindig a valódi művészi értékeknek rendelte alá. Ezért tiszta és igaz, amit képein közöl velünk. Igaznak, jónak hitte, akarta hinni az embert és világát; s az általa is felismert ellentmondások sem csábították arra, hogy torzítva, erőszakos stilizálással ábrázolja a valóságot.

-ynárt József 2

Menyhárt József

1901–1976

Magam elé képzelem egy festményét. Ágas-bogas, sárguló-barnálló leveleket hullajtó fák, a lemenő nap bágyadt fényében. A göcsörtös fatörzs tövében egy pad, rajta egy öreg emberpár ül merengve; vagy a tavasz és a nyár üde, harsogó emlékképein, vagy a lemenő őszi nap fényében előrevetődő árnyékok hosszabbodásain. S a háttérben kőkapu, mögötte áthatolhatatlan sötétség, a semmi.

Óvtuk és biztattuk. Ne lépjen át a kapun. Az innen lévő aranysárga meleg ősz még megéri az újrabuzdulásokat. Az alkotás értelmére, hitére és erejére biztattuk. Minden megmaradt erejével, idegszálával és az emberek iránt érzett, magához ölelő szeretetével itt akart maradni. Biztatásokba kapaszkodva, hajszálremények és szorító kétségek között viaskodva köztünk akart maradni.

S mégis elment, átlépett a kapun, hátrahagyva csöndes mélabújának, félszeg mosolyának és őszinte szeretetének emlékeit. És a hiányt, az Ő megejtő bölcsességének és szelíd kedvességének hiányát.

Menyhárt József

A Szegedi Képtárban Varga Imre szobrászművész kiállitását április 2.-án nyitották meg.
A Debreceni Medgyessy Teremben Menyhárt József festőművész kiállitása április 8.-n.
A Szolnoki Aba-Novák teremben Tardi Sándor festőművész kiállitása szintén április 8.-án nyilik meg, -közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr. 3.
XX. évf. 14. sz. 8. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Menyhárt József

1977 OKT 30

1021

MENYHÁRT JÓZSEF: ŐSZ

központ főigazgat
gadta vagy ut
el. Mennyiben új
lyamunkák ért
illetően, a tanki
lyázat?

— Most **tankönyvi**
ságok alakultak, nincs egy-személyi döntés. Ezekben a bizottságokban ott van a Tankönyvkiadó két szerkesztője, a Magyar Tudományos Akadémia szaktudományi képviselője, két gyakorló pedagógus és a Pedagógiai Intézet is képviselteti magát. Tehát szakmai és pedagógiai szempontból egyaránt jeles szakemberek vizsgálják meg a pályamunkákat, s ők egészen a nyomdába kerülésig figyelik a tankönyv útját. Lektorálnak is, vagyis igyekeznek minél több szűrőn vizsgálni, elcsípni a hibákat.

— Milyen a tankönyvek példányszáma, s

a nyomdákból, a szakjellegu könyvekkel több a probléma: ez abból is adódik, hogy más kiadó, más nyomda foglalkozik velük, mint a másik csoporttal. Mi — tehát az anyanyelvi szerkesztőség — garantáljuk, hogy a jövő esztendő tanévkezdésére elkészülnek a tankönyveink: de ez sajnos nem garancia arra, hogy tanévkezdés idejére a boltokban is lesznek.

— Milyen szerkesztőségei vannak a Tankönyvkiadónak, s lehet-e ezek munkáját megfelelően összehangolni?

Három főosztály van:

Menyhárt József

kiállitása nyilt meg VII.1-én

Lőninvárosban.

Magyar Hirlap 1977.236.

Menyhárt József

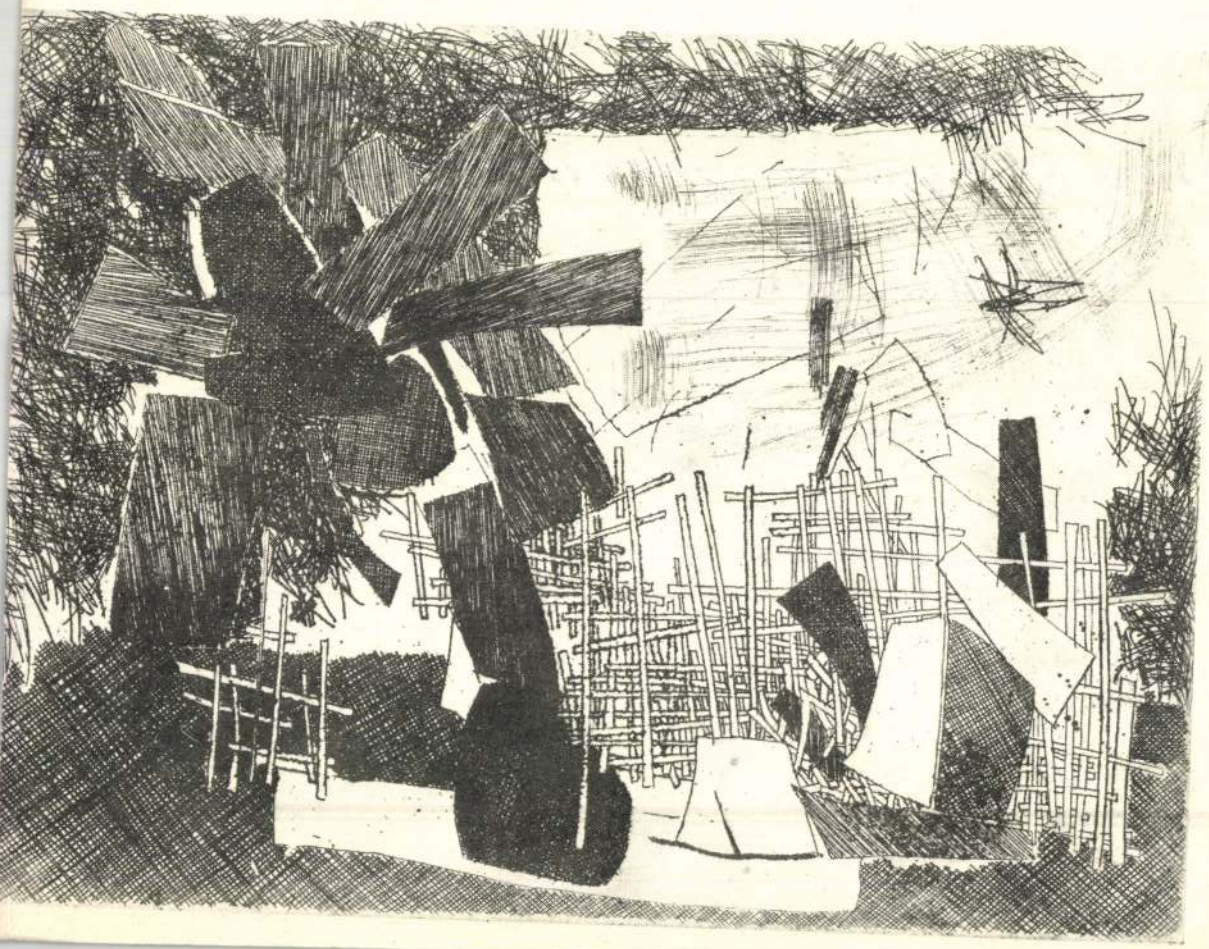

Menyhárt József festőművész (1901 –
Debrecen

Viállítása a debreceni Medgyessy
Teremben

1976 IV. 8. – 22.

– Katalógus a Tanyotárban –

Menyhárt József, festő

Debrecenben, a Déry Múzeumban megnyílt kiállítás a hajdani munkásélet témáját idézi, – a művész képei is szerepelnek e kiállításon.

Esti Magazin

1978. febr. 3. Kossuth, 18.30 K Gyné.

Menyhárt József, festő-grafikus

Nagy Dezső ex libris gyűjtő 1930-as évek óta. Az első ex libriseket Menyhárt József, Szoboszlai Mata János és többen készítettek számára. — Nagy Dezső rendelkezik a legnagyobb, szinte teljes Menyhárt József-gyűjteménnyel. A közelmúltban szinte teljesen az ő gyűjteményéből rendezték meg Menyhárt grafikai emlékkiállítását.

Szabó Ernő: Milyen, a gyűjtő?
Hajdu-Bihari Napló, 1977. febr. 10.

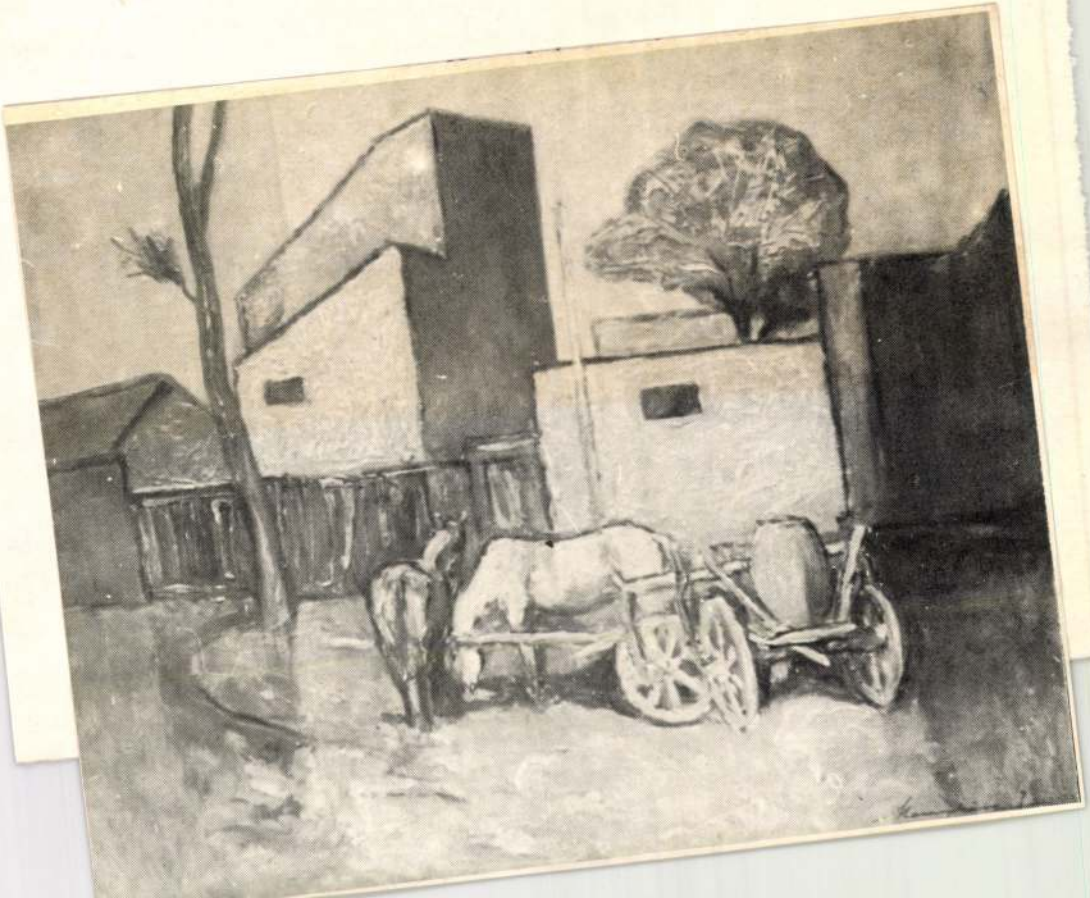

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 ÁPR 7

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Menyhárt József festőművész

1021

Menyhárt József:
KERTÉSZLÁNYOK

Menyhárt József kiállítása

Április 8-án, csütörtökön kiállítás nyílik *Menyhárt József* festőművész alkotásaiból Debrecenben, a Medgyessy Teremben. A 75 éves mester ezúttal 30 darabból álló kollekcióval lép a közönség elé. A kiállításon olajképek: csendéletek, figurális alkotások, tájképek szerepelnek, Menyhárt József legújabb alkotásai.

Menyhárt József Debrecenben született, alkotó pályafutásának helyszíne végig városunk volt. Eleinte főleg grafikai munkásságot folytatott, mégis olajképekkel szerepelt először kiállításon. Vonzalma, érdeklődése a festészet és grafika (annak is különböző válfajai) iránt mindmostanáig elkísérte életútján. Számos díj és kitüntetés, valamint a tárlatlátogató és vásárló közönség szeretete mutatja, hogy minden műfajban sajátos, önálló világot teremtett művészetével. Mostani kiállítása a festő Menyhárt József szuverén művészi látásmódját reprezentálja érett alkotásokkal.

A kiállítást csütörtökön, holnap délután 5 órakor nyitja meg *Gazda László*. A tárlatot megtekintő szocialista brigádok naplójukba helyezhető művészi emléklapot kapnak. A kiállítás április 22-ig tart nyitva.

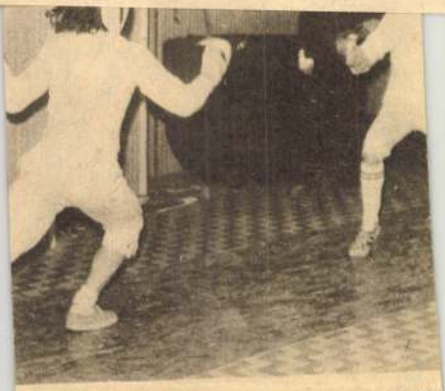

bról) a döntőben győz a szegedi S:
vák)

Úszóverseny

úszóversenyt bole Debrecenben, el fedettuszodában. lmeken miskolci, i és kabai úszók kőre a DVSC és a iskola versenyzői

nyek.

100 m delfin zentjóbi (D. Sport- 22,5, 2. Tumbász 3,8, 3. Kiss (D. Si.)

100 m ifjúsági Mechler (DVSC) Rentka (DVSC) Kovács (Miskolc)

00 m béka mell: 1. (D. Si.) 4:04, 2. (D. Si.) 4:13,6, 3. skolc) 4:27,6. — **100 mell:** 1. Szentjóbi 2,8, 2. Kiss (D. Si.) Bartha (D. Si.)

00 m ifjúsági mell: (DVSC) 1:22,4, 2. SC) 1:25,7, 3. Mech-) 1:26,2. — **100 m** 1. Türkössy (D. Si.) zentjóbi (D. Si.) Horváth (D. Si.)

00 m delfin hát: 1. (D. Si.) 3:15,8, 2. (D. Si.) 3: 19,8, 3. (D. Si.) 3:37,2. — **sági hát:** 1. Mechler (DVSC) 1:2((DVSC) 1:27,9, (Kaba) 1:30. — 1(**pillangó:** 1. Szentj 1:44,5, 2. Varga (D 3. Türkössy (D. Si **100 m ifjúsági p** Rentka (DVSC) Mechler (DVSC) Papp (DVSC) 1:2(**m béka vegyesúsz** kössy (D. Si.) 2:20 jóbi (D. Si.) 2:44, (D. Si.) 2:51,6. — **delfin vegyesúszá** jóbi (D. Si.) 4:3(kössy (D. Si.) 4:56 Si.) 4:57,5.

Fiúk. 100 m d 1. Vaskovits (D. S Hegedűs (D. Si.) ragó (D. Si.) 1:2 **felnőtt gyors:** 1. I kolc) 59,8, 2. Nén 1:03, 2, 3. Polon 1:03,8. — **200 m b** Nagy (D. Si.) 4:0((D. Si.) 4:41,1, 3. Si.) 5:06,3. — 1(**mell:** 1. Vasko 1:43,2, 2. Hege 1:48,8, 3. Kovác háza) 1:48,9. — 1(**mell:** 1. Dzyon

tven

iszező

Zürich: Davis Ku

MENYHART JÓZSEF, festő

A Műpártolók Egyesülete éa az Ady-kösti multbéli összeutközések lassan elmosódtak és az 1947-es huszéves jubileumi ünnepség keretében rendezett kiallitason mar mint az Ady Társaság tagja állit ki Bars László, Adler Miklós és Menyhart, s meghivottként a debreceniek jóré sze. 750.old. 31.jegyz

SZ.KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974.

Debrecen, 1975.

MENYHART JÓZSEF, festő

A Debreceni Ady Társaság képzőművészeti Osztályának 1947-es huszéves jubileumi ünnepsége kereté en avatták a Déri Muzeumban ady-Szobáját, ahova Bars László, Boromisza Tibor, Holló László és Menyhart József Ady Endrét, dr. Ady Lajost, és Kaplar Miklóst abrazoló portré it helyezték el. 760.old. 31. jegyz

SZ. KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve , 1974.
Debrecen, 1975.

MENYHÁRT JÓZSEF, vfestő

A Debreceni Ady Társaság Képzőművészeti Osztályának huszonkét éves működése alatt összesen tizennégy tag ja volt. Ezek egyike az újonnan felvett Menyhárt József festőművész volt. 761.old

SZ.KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. oldm

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974.

Debrecen, 1975.

MENYHART JOZSEF, festő

A Magyar Művészek Szabadszervezete debreceni képzőművészeti csoportjának titkára volt. 760.old. 30.jegyz

Sz.KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old.

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve., 1974.

Debrecen, 1975.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 DEC 14

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Menyhárt József

1021

MENYHÁRT JÓZSEF ● UDVAR TALIGÁVAL

folyásáról, ami az erdőn
az öregember esetlen ujja
ben cifrázza, látszik, sok
mal gyakorolta, szereti a
a zenét. S ki hinné, hogy
a kottát is. Mint mondja,
négy keresztig és béig.
még Vámospércsen egy ta
ta kezébe a zeneszerzám
ki a gyermeklélek előtt a
ségeit. Okos, tehetséges k
a presbitérium gimnáziun
küldeni szegénységi alap
koriban halt meg az apa, a családnak kenyérkeresőre volt szüksége, az anyának támaszra. Otthon maradt. Majd élte a hozzá hasonló parasztfiatalok életét, szolgalegény lett, napszámos, cseléd, ami adódott. Később pedig erdőtelepítő, vagyis: *vákáncsos.*

És itt meg kell állnunk egy pillanatra.

Tíz éve elmúlt, hogy megjelent könyvünk — Tanyavilág, bomló világ címmel — amelyben a Debrecen környéki tanyavilágról adtunk hírt. Ott sok szó esett a hajdanvolt szegényekről, a vákáncsosokról, akikről úgy tudtuk, kihaltak, legfeljebb néhány maradékuk él még. Jellegzetes kunyhójuk pedig már sehol nem látható, elvitte az idő, amelyik föld alá volt ásva, betemették, amelyik itt a környékben lakók, akik szeretnek olvasni. Én a történelmet szeretem nagyon, tudom is, sokat olvastam. Itt van például ez a hegedű, ezt 1756-ban készítették, az van beleírva, hogy Antonius Stradivárius. De nem ő készítette, a hegedűcsináló, mert az már 1610-ben meghalt, hanem alighanem a tanítványai. Látja, ezt is kiderítettem

— Honnan való a hegedű, hol vette?

— Kaptam. Az oroszoktól. Azt mondta a kapitány, nagyon vigyázzak rá. Nem tudom, ők honnan hozták. Most itt van. Ezen szoktam játszogatni. Nótákat, zsoltárokat, mikor mit, ami eszembe jut. Evvel tötöm az időmet, mint nyugdíjas.

— Honnan kap nyugdíjat?

— A téesztől. Mezőőr voltam

Menyhárt József, festő

— **Meghalt Menyhárt József** festőművész, akinek munkássága egybeforrott szülővárosával, Debrecennel. Utolsó tárlatát egy hónappal ezelőtt rendezték születésének 75. évfordulója alkalmából.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 4.

M enyhárt József

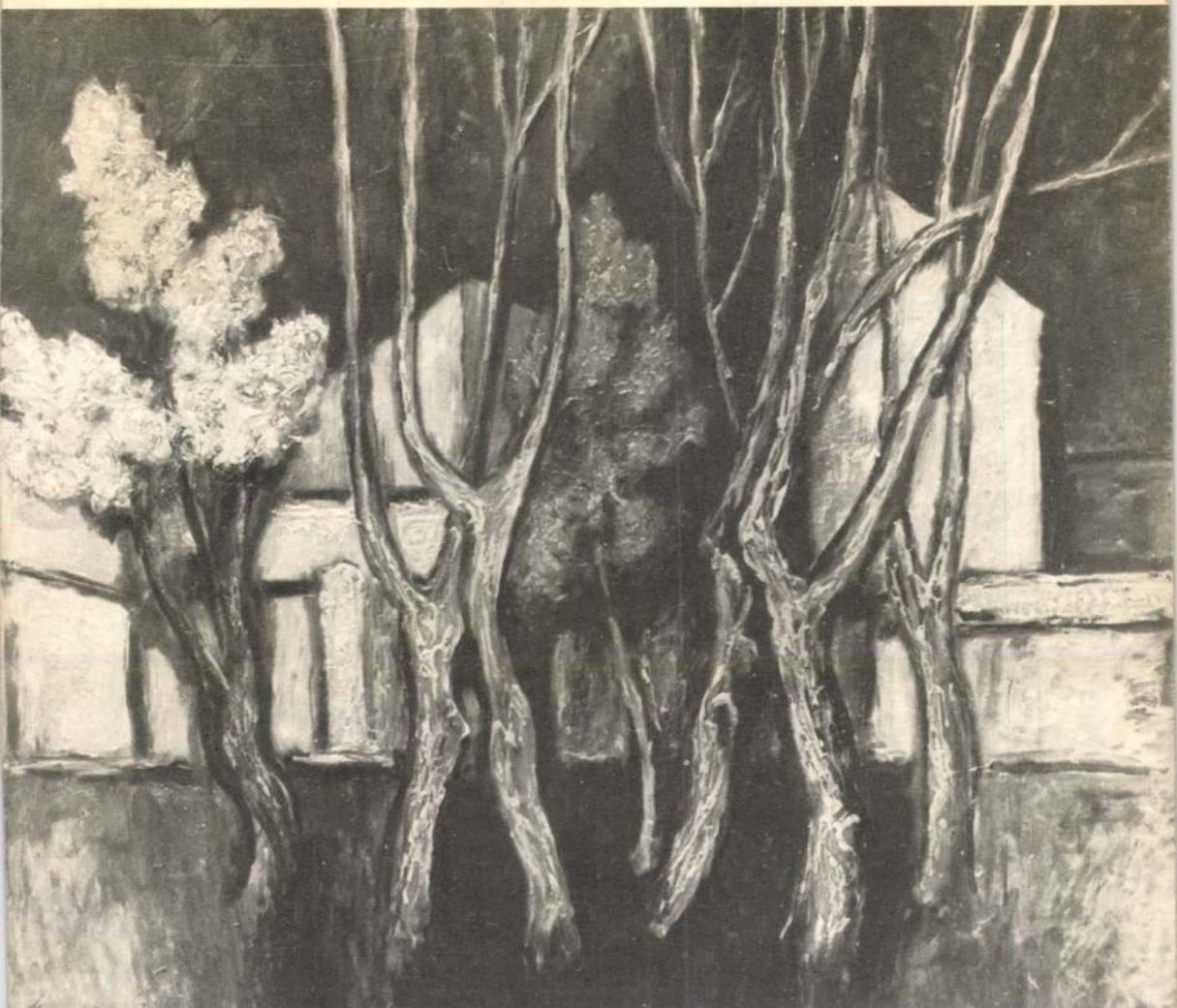

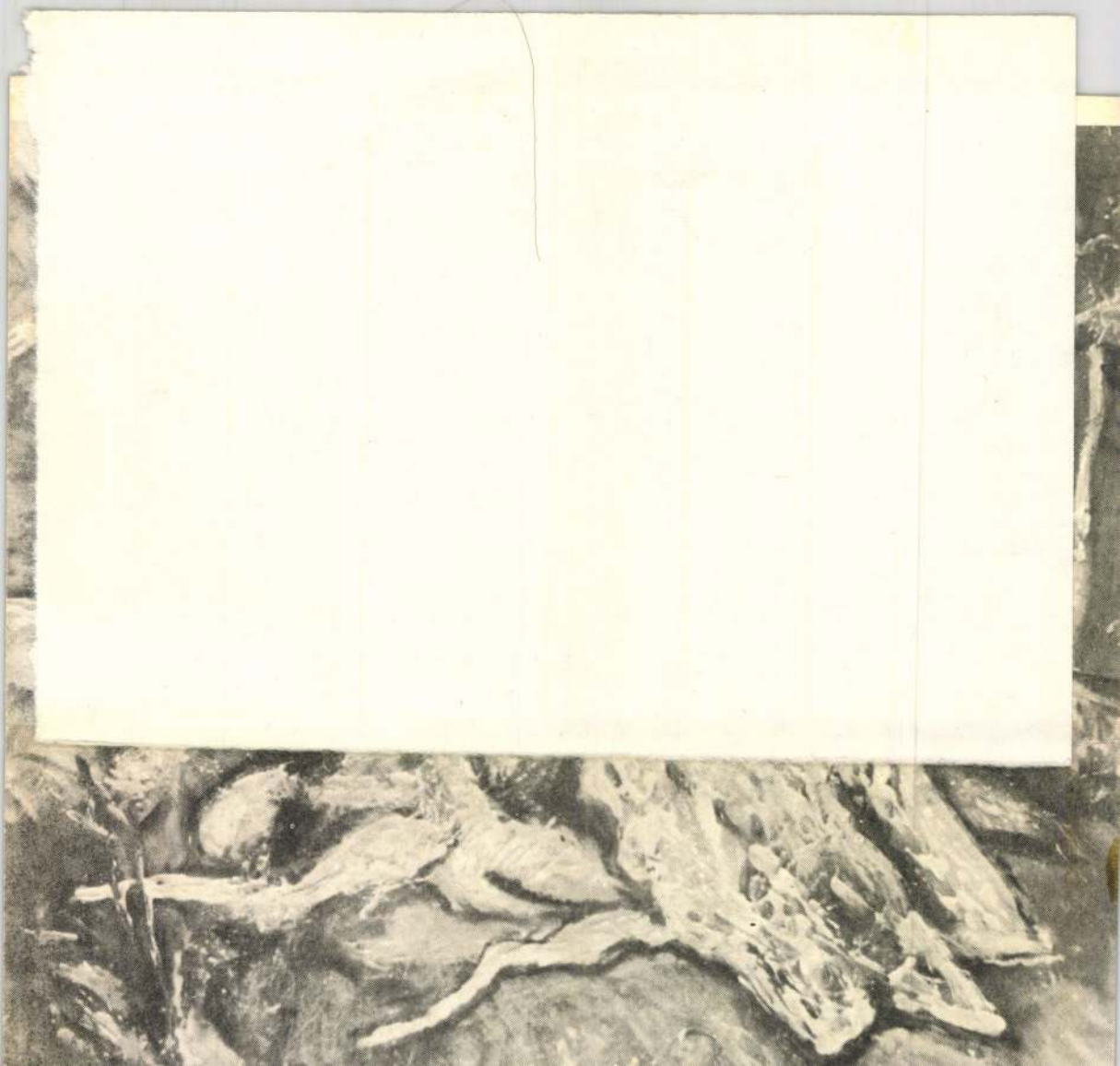

Mengháti József

Mengháti József festőművész
emlékkiállítása Debrecenben
a Déri Múzeumban nyílt meg.

------:Kiállítási naptár.
Művészet, 1976. október - 48.oldal.

Menyhárt József

Késő ősz

Menyhárt József

Menyhárt József: Hólapátolók

Alföld 1976/2/76

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 2

Alföld

Illyésházi József

1021

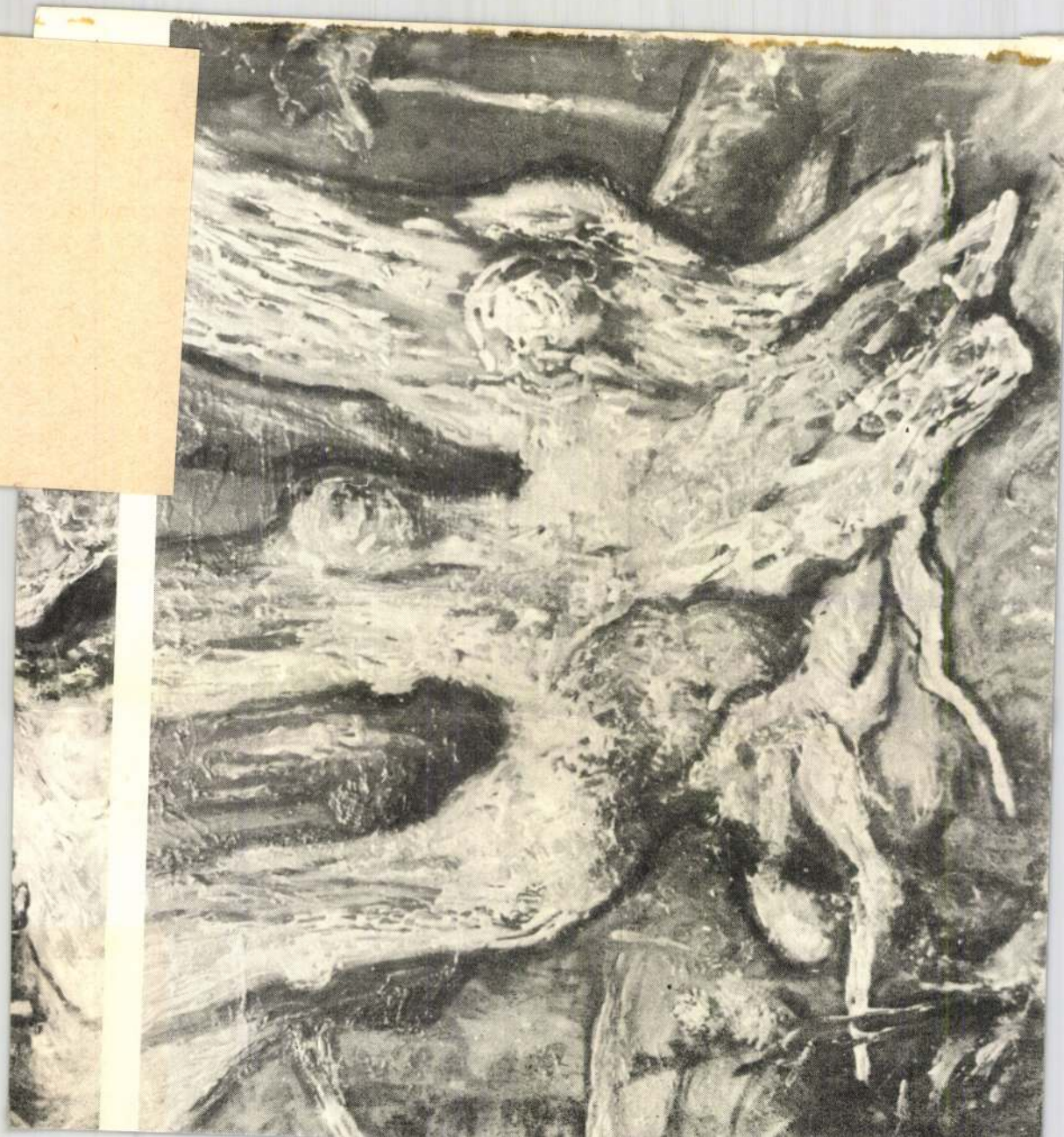

Menyhárt József, festő- és grafikusművész

Lugano 1977-ban már másodízben adott otthont a nemzetközi ex libris-kongresszusnak. — Drahos István, Menyhárt József, Varga Nándor Lajos halála a magyar ex libris-művészet nemzetközileg is ismert és elismert oszlopaitál fosztotta meg kisgrafikánkat.

Galambos Ferenc: Napjaink európai ex libris-művészete
Heresi Szemle, 1979. 3. 3. old.

Menyhárt József, festő- és grafikusművész

A közelmúltban elhúnyt Menyhárt József kivételével jószerint belepte a feledés mohája Bánszky Tamás, Nagy József és Dobi Oláh István nevét is. A négy grafikus pedig egy igen jól szervezett alkotókörösséget hozott létre a városban: Debreceni Grafikai Műhely ennel, mely 1926-tól 1944-ig működött.

Bakó Endre: Grafikai műhely Debrecenben, Szocialista Művészetért, 1979. Nov.

Menyhárt József

Művei szerepelnek a felszabadulásunk 30.évfordulójára meghirdetett pályázat anyagában a Balatoni Kisgrafikai Biennálé kiállitásának keretében a keszthelyi Balatoni Muzeumban - 1975.

-katalógus a könyvtárban-

Meinhart József

Müvei szerepelnek a Balatoni Kisgrafikai Biennálén a keszthelyi Balatoni Muzeumban, 1975-ben

-katalógus a könyvtárban-

Menyhárt József

Dohányszáritás

Népszava, 1978.
nov. 11/7. old.

Menyhárt József:
Dohányszárítás

Menyhárt József, festő
kiállítási kalandárium, vidéken:

Hajdúböszörményben rendezik meg
a művész emlékkiállítását.

Szocialista Művészetért, 1979. ápr. 4.

Menyhárt József, festő- és grafikusművész.

Menyhárt József a debreceniekről írt tanulmányában kiemeli: „Veres Géza festészetének, valamiféle finom érzékiségre való törekvés a fő jellemzője."

dr. Tóth Ervin: Veres Géza emlékezete.
Hajdú-Bihari Napló, 1949. szept. 26.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726

NÉPSZAVA

1978 NOV 11

Menyhárt József

ő hozza el az anyámat

1021

Menyhárt József:
Dohányszárítás

ra.

Hacsaturjan
zkij három je-
ısza hongzott

IALISTA
GÁDOK
SZÉRE

zenekari estek
ı, éppen No-
e ünnepén. A
orosz zene ha-
őrző Boro-
(„Közép-Ázsia
s Csajkovszkij
ongoraversenye
szovjet-örmény
kkel gazdagon
saturjan-hege-
oggal népszerű
S ilyen kitűnő
mint az *Erdé-*
által vezényelt
zenekar

VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY
LAKA
FÜRD
KONY
MINDE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1978 SEP 17

Menyhárt József

Táj (Menyhárt József akvarellje)

1021

restaurálási költsége 2,5 millió koronát igényelt, ahol 1978 novemberében IV. Károly halálának 600. évfordulója alkalmából állandó kiállítást rendeznek be. (Az évfordulóra már megnyílt az a kiállítás Prágában, a Hradzsin régi palotájában, amely a „IV. Károly kora a Csehszlovák Szocialista Köztársaság népeinek történetében" címet viseli.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JÚL 15

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Menyhárt József

1021

MENYHÁRT JÓZSEF GRAFIKÁJA

HÁZ

Ház eladó kerttel. Hajdúhadház, Béke u. 107.

Eladó családi ház beköltözhetően. Józsa, Rózsa u. 193. Érdeklődni: Deák u. 12.

Háromszobás, összkomfortos, kertes családi ház eladó, lakást beszámítok. Széchenyi u. 90/A.

Belvárosi, kétszobás családi ház eladó. Másfél szobás lakást beszámítok, első emeletig. Gólya u. 5.

Eladó kertes családi ház. Kerekestelep, Élmunkás u. 25.

Eladó beköltözhető ház 200 négyszögöl telekkel. Hold u. 41. Szabadságtelep.

Eladó vagy kétszobás társasházra cserélhető háromszobás, összkomfortos, beköltözhető, kertes családi ház, értékkülönbséggel. Széchenyi u. 87/A.

Csapókert, Gábor Áron u. 13. szám alatt levő ház, egy szoba beköltözhető, 200 négyszögöles telekkel, áron alul eladó. Családi ház építhető. Érdeklődni: Varga Lajosné, Gábor Áron u. 14.

Ház igényesnek eladó Budai Nagy Antal u. 123.

Eladó háromszobás, összkomfortos, gázfűtéses 132 négyzetméter alapterületű villa, alatta utcarészen süllyesztett 3 szobás, előszobás, főzőfülke, mosdó, a többi rész alápincézett 172 négyszögöl telekkel. „1982-ig adómentes" jeligére a kiadóba.

Elcserélem Budapest XV., kerület, Rákospalota, Szerencs utcai szoba, konyha, fürdőszoba, kertes, utcai házrészemet, debreceni tanácsi, vagy szövetkezeti másfél szobás lakásra. Vankó János 1153 Budapest XV., kerület, Szerencs utca 39.

Eladó kis családi ház gyümölcsössel. Bellegelő 458. Konzervgyár után, 3. buszmegálló. Érdeklődni szombat, vasárnap.

Eladó beköltözhetően két és félszobás, összkomfortos, kertes, garázsos ház melléképületekkel. Jószágtartásra alkalmas. Érdeklődés szombat, vasárnap: Kiss Ernő u. 44.

Eladó Veresegyházi Tamás u. 16. számú kertes, 3 szobás, két bejáratú, 303 négyszögöles nagy családi ház. Szolnok, Bokányi Dezső u. 10.

Beköltözhetően eladó két családnak alkalmas, két épületből álló, kétszer kétszobás, összkomfortos, magasföldszintes, plusz szuterénes, kertes családi ház. Irányár: egymillió forint. Tanácsi lakást beszámítunk. Bajcsy-Zsilinszky u. 67.

2 szoba-összkomfortos + lakható melléképületes, 320 négyszögöles telekkel, jószágok tartására is alkalmas ház eladó. Debrecen, Kanális u. 59.

fszt. 9.

2 és fél szobás budapesti lakásom azonnali cserével elcserélném Debrecenben hasonló modern lakásra. „Kedvező csere" jeligére a kiadóba.

Szétköltözők! Debreceni és hajdúszoboszlói lakásokat két és félszobásra cserélek. A cserelakások tanácsi másfél szobásak, első emeletiek és összkomfortosak. A debreceni lakás erdőhöz, a szoboszlói a fürdőhöz, központban közel van. Válaszokat „Kiemelt övezet" jeligére a kiadóba.

életjá adél „Ősz elej kiadóba.

Elcseréle adásra ke tanácsi, I szoba-ö nagy eri mat, más komfortos, Udvari is tés megeg igére a ki

Elcseréle IX. emele szobás, ta téses laká ra. „Távf a kiadóba.

APRÓHIRDETÉSE

LAKÁS

Kétszoba-összkomfortos, IV. emeleti társaslakásom egyszobásra, vagy házgyári másfél szobásra cserélem. Nincs lift. „Emelet nem számít" jeligére

Monostor utcai 1+3 fél szobás, OTP öröklakásomat családi házra cserélem. „Monostor u." jeligére a kiadóba.

Elcserélném főbérleti, egyszobás, konyhás, hideg-, melegvíz, zuhanyozóval ellátott lakáso-

Debreceni bás, tanác leti összko som elcse bás, összk nácsi laké övezetben" kiadóba.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Menyhárt József

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1979 NOV 18

festő- és grafikusművész

1021

Menyhárt József: PIHENŐK (tusrajz)

bravúrosa
zésmód n
zott könr
rolja, sze
annyira,
elsekélyít

„A gon

FILMNAPLÓ

A SZ

Andrzej Wajda első filmjének, A mi nemzedékünknek halhatatlanná lett egy képsora: fiatal ellenállók ülnek fenn a teherautón, akcióra menet, feszül a mellük a büszkeségtől, a vidámságtól és a céltól, lenn az utcán pedig libák gágoknak, menekülnek riadtan az autó elől. Fentnek és lentnek ezt a

S ez az irónia, ez a humor, kornak, eseményeinek, személyeinek ez a kívülről-felülről, még gyakrabban: belülről való láttatása ha nem is mindenben következetesen, de végigvonul a filmen. Mindenekelőtt azokat a jeleneteket jellemzi, amelyek Birkutnak, a sztahanovistává vá-

Menyhárt József, festő

MENYHÁRT JÓZSEF nemrég elhunyt debreceni festőművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás Hajdúböszörményben, a Hajdúsági Múzeumban. A tárlaton festményeit és grafikáit állították ki.

8. [illegible]

-: Hit

Népszabadság, Bp. 1979 febr. [illegible]. 21.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-736

1978 AUG - 6

Menyhárt József

NÉPSZAVA

1021

Menyhárt József: Szüret

ben részt vevő szocialista országok — *Lengyelország, Csehszlovákia, az NDK, Románia* és *Bulgária* és természetesen *hazánk* — összesen *15,5 milliárd köbméter* gázt kapnak. Az innen induló hatalmas csővezeték hegyet-völgyet, folyómedreket átszelve, 2700 kilométeren szállítja az ipar számára oly fontos, energiát adó és nyersanyagul szolgáló kincset, a földgázt.

B. Mezei Éva

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Menyhárt József,
festő- és grafikusművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1980 JUL 27

1021

Menyhárt József grafikái

angszerrel szemben m
émi előítélet uralkod
enekedvelők körében.

— Alighanem ez a
nnak, hogy az Ors
Filharmónia nem mer
táztatni", vagyis brács
endezni. Pedig ha n
erjedelmes, de nem is
zegényes a brácsairod
nint gondolnánk. Ha
oan jelenleg csak Lukács
Pálnak vannak brácsaestjei,
akit a mesteremnek tekintek.
Ő fedezett föl, tudásom legjavát neki köszönhetem.

— *Magad mit játszol — mit játszanál — szívesen?*

— Brahms brácsaszonáit, és a Bach-csellószvitek brácsán is jól szólnak. A XX. századi német zeneszerző, Hindemith muzsikája is gazdag és sokszínű, ellentétben azzal a közhiedelemmel, hogy száraz, mérnöki zenét szerzett. Nagyszerű, eljátszásra és meghallgatásra egyaránt érdemes brácsadarabjai is vannak.

— *A nemzetközi siker nyilván ambíciót ébresztett benned a szólózás iránt.*

— Azt, hogy mégis fölléphetek, a debreceni főiskolai tagozat igazgatójának, Kedves Tamásnak köszönhetem. A művésztanárok hangversenyén játszom időnként a Martos László vezette főiskolai vonósegyüttesben, Bach-versenyművet, ifjúsági bérletes sorozatban. Mindezt Debrecenben.

fejezetten régi, reneszánsz előtti muzsikát adunk elő. Ezt a fajta muzsikát Magyarországon egyébként nem játsszák. Állandó kamarapartnerem Martos László zongorista és Nagy Péter, a rádió zongoraversenyének első díjasa.

— *Vágyaid, terveid?*

— Ami a terveimet illeti, a kétlaki élet miatt hosszabb távra nem alakíthatok ki elképzeléseket. Az idén a rádió és az Interkoncert kerülhet szóba (decemberben talán egy római út), jövőre pedig a Bartók-brácsaverseny az évforduló alkalmából. Kívánságom: egy esti koncert Budapesten, mondjuk a Zeneakadémia kistermében. Vágyam: szeretnék egy nagyon jó brácsát. Nálunk a régi és nagyobb méretű hangszerek ritkák. Egy jó brácsa harmincezernél is többet ér.

És egy nemzetközi verseny nyerteséhez méltó fellépési lehetőség?

Juhani Nagy János

Menyhárt József

A Debreceni Grafikai Műhely
1926-ban alakult meg, a
csoport tagjai közé tartozik
a művész is.

Sz. Kürti Kodalin: Grafikai műhelybemutatók a ...
Művészet, 1979. november – 47. lap.

Menyhárt József

1936 nyarán készült Menyhárt József: „Forgó"-ja

Sz. Kürti Katalin: Grafikai mühelybemutatók a . . .
Művészet, 1979. november. – 47. lap.

Menyhárt József, grafikus

Megemlítve.

Tóth Endre: Találkozásaim 13- 16.

Alföld, Debrecen, 1979. július XXX/7.

Menyhart József festő

Menyhárt József festőművész 75. éves korában, Debrecenben meghalt. Munkássága egybeforrott szülővárosával, Debrecennel, s különösen nagy érdemei vannak a debreceni kisgrafika felvirágoztatásában. Utolsó tárlatát egy hónappal ezelőtt rendezték születésének 75. évfordulója alkalmából.

Magyar Nemzet 1976. május 4.

Menyhárt József, festő.
Kiállítási Kalendárium,
Vidéken:

A művész műveinek kiállítását, — emlékkiállítását Hajdúböszörményben rendezték meg.

Szocialista Művészetért, 1979. 1. sz. 4.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VIGILIA
Budapest

Menyhárt László

1973 JAN

1021

Menyhárt László tusrajza

azt hitték, hogy az emberi kukoricából van.
tokzatos kommuniót. És a mayák áldozata és
és befejezetlen részvétel volt ebben a kozmik
kus Testben. Isten kinyilvánította a zsidóknak
népek is hoznak Istennek tiszta áldozatot. „N
nevem a pogányok között, és valahány helye
nevemben, az tiszta életáldozat. Nagy az én r
a Seregek Ura" (*Malachiás* 1, 11).

Krisztus a kenyeret és bort választotta az
a Földközi tenger mentén élő népek alap-elede
legfontosabb gabonaféleség. De ez érvényes r
kukoricára és a kakaóra, a dohányra, a burgo
gyümölcs a kozmoszt képviseli, egy darab „el
kenyér és a bor képviseli az egész világminde
mert a mi testünk is gyümölcs, mi vagyunk a
Húsunk és vérünk: kenyér és bor. És ahogyan
Krisztus testévé és vérévé lesz, úgy változik a

Minden élőlény egyetlen kozmikus ritmusra
mi vérkeringésünk, a növények nedve és a
csillagok és ködvilágok keringése, minden ugy
kozmosz dicsőítő himnusza. Minden természeti
latos — mondja a *Bölcsesség Könyve*. A szerz
liturgiája, az élet és a halál (Krisztus élete é
ebben a kozmikus ritmusban, mint ahogyan az
és a csillagok mozgásában, az állatok és a csil
ünnepek is részei ennek a ritmusnak, az aratás
ber belefonódik ebbe a kozmikus ritmusba, jólle

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1973 JAN 5

Menyhárt László

1021

KE
BOLDOG ÚJ ESZTENDŰ
KÍVÁNUNK

DÉLIGYÜMÖLCS
ÉS ÉLELMISZER
KERESKEDELMI
VÁLLALAT

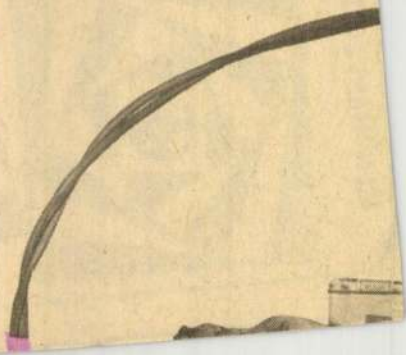

Menyhárt Jóskó wojza

Vigilia 73/11 780 dd

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Menyhárt József

1978. május 6.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Grafikusművész,

1024

PIHENŐK

Menyhárt József grafikája

dig ezek is szorosan
lódnak egymáshoz,
szabály van kivétel

Az igazi tulajdon,
rendszerint -s képz
ruhás (nő) vagy
(gazda). Egyéb szor
csolat konkrét jel
még: rossz ízű (éte
hullámú (adás),
jelentésben: jószívű
akaratú, rossz
(áru). A példákat tetszés sze-
rint lehet szaporítani, mert
az ilyen kettős jelzők száma
végtelen, és Creissels szabá-
lya ritka kivétellel érvényes.

Most már meg tudjuk leg-
alább magyarázni a magya-
rul tanuló külföldinek, hogy
miért lehet kék szemű, de
miért kék ruhás egy hölgy.

Kálmán Béla

receni Kollegium Kántusa Berkesi Sándor dirigálásával.

Az ünnepi kórushangverseny záróakkordjaként a részt vevő énekkarok közösen adják elő Bárdos Lajos *Cantemus!*, valamint *Láng és fény* című műveit.

Jegyek elővételben a művelődési központ pénztárában és előadás előtt a helyszínen válthatók.

Menyhárt József

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

festő - grafikusművek

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1979 JUN 10

1021

MENYHÁRT JÓZSEF: ÖREG FÁK

műh

údióban

lőadó eleven
lóka Péter ci
n, vidáman a
Mária és főkén
dzserkorú, Jú
üszködő *Kiss*
g kacagtató suta Csehov-hős és
kivételes humorérzékkel ál-
iszló, aki civilben fogtechnikus.
s az, hogy ki kicsoda civilben?
tagok zöme nem vágyik szín-
ra. Természetesen a stúdió fel-
artozik a tehetségkutatás, a szí-
s könnyítése, de végül is nem
e! (Persze az egyáltalán nem
hány tehetséges embert a szak-
ből viszont nem lesznek színé-
ban töltött évek alatt harmoni-
egyéniségük révén bizonyosan
znosabb tagjai lehetnek társa-
Tanárként, népművelőként,
ikusként is!
i Stúdió egyedülálló az ország-
és amatőrök együttműködésé-
ánt igaz a diákok és a tanárok
údió három osztálya közül ket-
ök (középiskolások, illetve
dolgozók), egyben pedig hiva-
dszínészek, kóristák, táncosok)
ek. Találhatunk közöttük pél-

kondíció csaknem annyira fe-
nyeges, mint a hangtechnika

Hát emiatt aztán Virágos
Mihályt nem érheti elmaraszta-
talás. Valaha versenyszerűen
sportolt, Hódmezővásárhe-
lyen — szülővárosában — or-
szágos ifjúsági bajnokságot i
nyert, s szenvedélyével azóta
sem hagyott fel. Tréfásan
„félbemaradt" sportolónak
nevezi magát, s csak úgy
móka kedvéért ma is feleme
naponta 20—25 mázsát a la
kásán. Büszkén említi, hog
betegség miatt előadásról
soha egy napot nem mulasz
tott. Kondíciója irigylésre
méltó; erről magam is meg-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

ÜLC 19.

Menyhárt László

1021

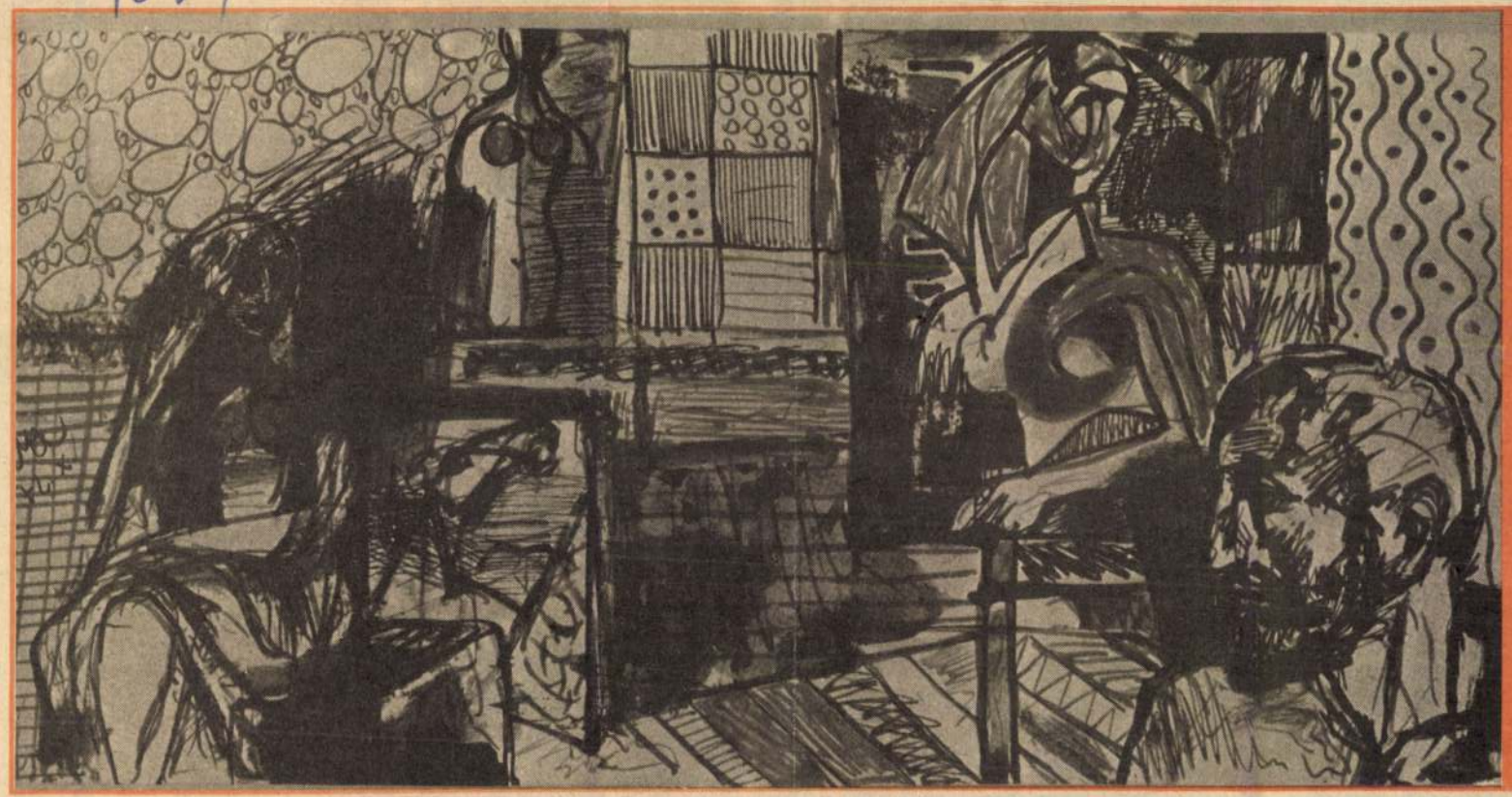

MENYHÁRT LÁSZLÓ RAJZA

ndoskodás
ÁLLAMI
ÁB
BIZTOSÍTÓ
thiztosítás

Menyhért

ötvös

1593. Rimaszombat.

K 741.

Menyhért festő

Rozonyó 1555.

l.

Gangel. 28. l.

dupl

A
BUDAPESTI KIRÁLYI MAGYAR PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI
INTÉZETÉNEK DOLGOZATAI
(IGAZGATÓ: GEREVICH TIBOR)
68.

SZALAY KAROLA

A TÁNC
A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Menyhért

Festő, Rozsnyó

1555.

laid

Arch. Ét

1879. 154. l.

MAGYAR KULTURSZEMLE
KIADÓHIVATALA
Budapest,
IV.,Kecskeméti-u.13.

Bpest,a postabélyeg kelte.

Nagyméltóságu
Méltóságos Uram!
Nagyságos

Tisztelettel értesitjük, hogy nb. előfizetése

január	április	julius	október
február	május	augusztus	november hó 1-én lejárt.
március	junius	szeptember	december

Abban a reményben, hogy továbbra is előfizetőnk

Menyhért festő

Menyhértnek a festőnek, ki az óra táblóját festette 25 denár. 1555-ben, Rozsnyón.

Mikulik József. Egy magyar város viszontagságai a XVI. század második felében.

Tört. Tár. 1883 évf. 784. l.

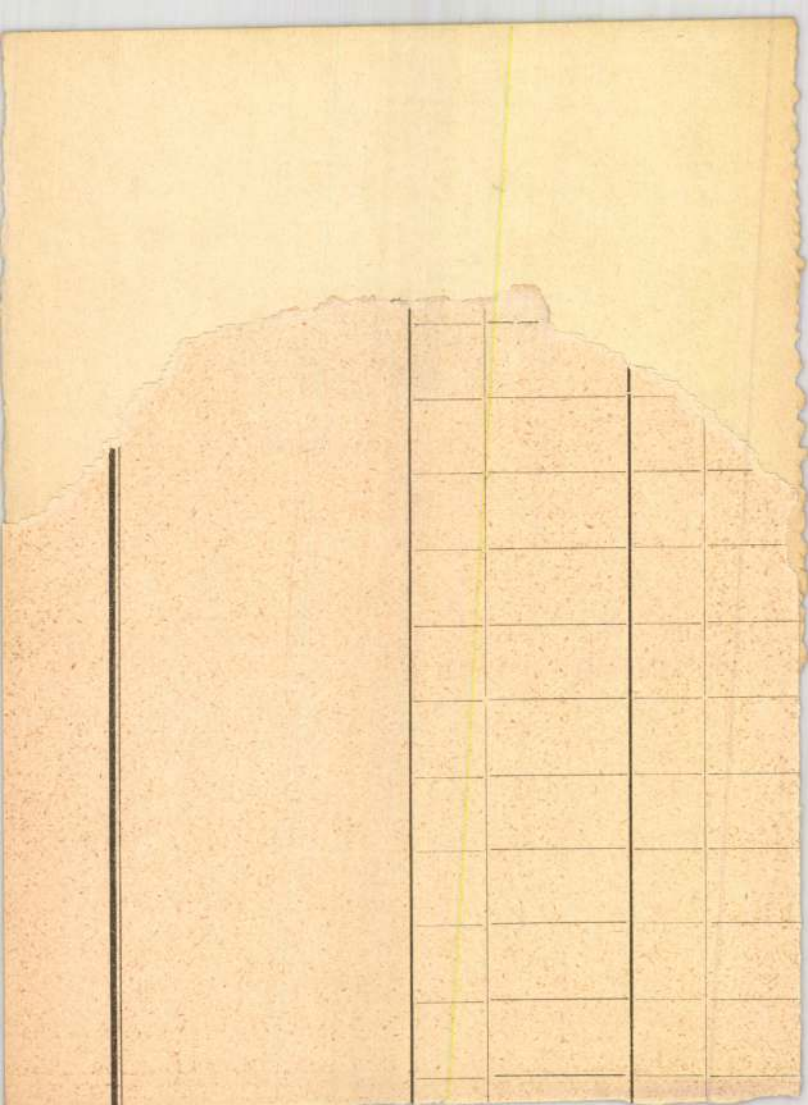

Menyhárt

Kőfarago

1476 kassa

Csontosi jegyz

1475 alatt

Pesaroi provincia V. 203, 204

Menyhért Kőfargó

Kassa. 1476

Laid

Arch Ert

1910. 264

Menyhért, kövéső (Melchior steinmecz)
1466-ban nyert Kassán polgárjogot.[1])

---

1) ifj. Kemény Lajos. A Kassai sz. Erzsébet egyház történetéhez. Arch. Ért. ~~XII~~ XIII. ~~évf.~~ köt. Ujf. 1893 évf. 67 l.

1904 okt 11

II/6

Országos izraelita iskola alap

697

1.100 k.n.c.
szelv. kötv. 165 b.c. alatt

16.830
II-904.

24090 Községi nyomda Budapest

Menyhért Endre

nobrász Mücsarnok

1931/32. téli kiáll. 136.

Menyhért Endre

Hobrász

Műcs. Fiáll, 1930 tól

Pipics 117. l.

AZ ALDUNÁN

Moravecz Imre akadémikus fel

Menyhérd

festő

Rozsnyó: XVI sz.

oszlapot fest?

úrod

Mikulik Ionéf. Magyar

Kisvárosi élet (1526–1715)

Rozsnyó 1885. 8°. 241 l

„Menyhért

festő –

Az 1555-ki számadás könyve bizonyos Menyhért festészt említ, kinek bizonyos tábla festéséért („Item dem Melchor Moler vor dye Tafel trum Sager tzum'nalen) 25 denár fizettelett.

ny. a. Rozsnyó varos számadási könyvei a XVI. századból. Arch. Ért. 1879. 154 l

ve. D. V.

Menyhért (Köttweös) ötvös

1596. Rimaszombat, egy sessiája van.

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 178. l.

" Művért. 1953. 1-2. sz.

OC.D.K.

Menyhért (Octwoes) ötvös

1569. Zilah.

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltárt a-
datok az ötvösök történetéhez főleg a XVI-
XVII. században 180. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

Menyhért kőfaragó
(Melchior steinmetz)
Kassa 1466.

809. SZEKRÉNYKE, hársfa, faragott
810. KIS TOILETTSZEKRÉNY, diófa
XIX. sz. e.
Mag. 79 cm.
811. KIS FIÓKOS-SZEKRÉNY (con
és három fiókkal. XIX. sz. e. f.
Szél. 45 cm.
812. SZEKRÉNYKE, hársfa, faragot
talapzaton.
M. 58 cm.
813. HORDOZHATÓ SZALÓNASZTA
japán stilusban.
814. FIÓKOS SZEKRÉNY, diófa 4
815. ASZTAL, diófa, széthuzható, né
816. FIÓKOS SZEKRÉNYKE (kis sec
sz. vége.
M. 58 cm.
817. TÁMLÁSSZÉK, barok faragásu
M. 115 cm.
818. ZONGORA, cseresznyefa, Bieder
819. ÜVEGSZEKRÉNY, cseresznyefa
820. BUTORKÉSZLET, cseresznyefa.
négy szék és egy kerek asztal t
821. ZONGORAPAD, cseresznyefa, vi

l.
Arch. Ért
1893-
67. l.

támla, tégla vörös ripsz alapon paszománt és arany

fiókkal, letompitott sarkokkal, rézveretekkel. XVIII.

fiókkal. XIX. sz. e. f.

arok lábbal, sárgás márványlappal. XVIII. sz.
, csont és gyöngyház berakással.

sz.-hoz.

derfa, körives, felnyiló ajtóval és fiókokkal. Francia.

nyozott, Louis XVI., fehér márványlappal. Francia.

zott. Empire.
aranyozva, kerek lappal. Empire.
a, részben aranyozva, nyilvesszőkkel. Empire.
eresznyefa, lakkfestésü empire diszitéssel, párnával.
sal, redőnyös ajtóval. XVIII. sz. v.
ajtós. Biedermeier.
kkal.
ben, faragott diszitéssel. Olasz renaissance stilusban.

MDK

Menyhért József

Kompozició, lin.m.

Árv. Csarnok 1o4.sukc. 1942. máj. 1o. 1.

MDK

Menyhért Miklós
iparművész

Az Irodalmi és Művészeti szaktanácsnak 1918 dic 23-iki határozatát / a szakminisztérium létesitésének szükségességéről/ aláirta.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

21.o.

MDK

Mennyhért Miklós
iparművész

A Nemzeti Tanács meghivására 1918 dec 13-án összejött Irodalmi és Művészeti Szaktanácsnak tagja.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

9.o.

Menyhárt Vilmos

Kerrich Béla

ning
céd
s

a karcagi kulturház
serop. I. díj

Magyar Épitőművészet
1926. 2. sz., 13. l.

Menyhárt József, grafikus 7 ok

A 600 éves Debrecenről kérülő grafikai sorozatban fametszetei jelennek meg.

– : Hír 10. i

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. máj. 25.

Menyhárt József
festő

M.D.K.

Miltatás. — „Délután", „Alkonyat", „Bricsuzhodás", „Buszmegálló", „Kertészlányok", „Zöldvendéglő" c. hipci kiállitása volt Debrecenben.
+ Zöldvendeglő (repro)

Kádár Zoltán: Menyhárt József kiállitása Debrecenben - 39 l.
Művészet, 1961. februar.

Menyhárt József
festő

M.D.K.

Holló László tanítványa volt.

Kocsogh Ákos: Holló László, 17 l.
Művészet, 1961. február.

Menyhárt József MDK

Készül a debreceni művészek őszi tárlatára /1956 okt 7- Déri Muzeumban/.

"Liliomos csendélet"

"Tükör előtt"
"Önarckép"
"Cirkusz"
"Festő és tanitványa"
"Nagytakaritás"
Terrakotta korsós csendéletei.

Kapusi Erzsébet, Fábián Sándor: Az Őszi tárlat előtt. Látogatás a debreceni képzőművészek műtermeiben.
Hajdu-Biharmegyei Néplap. Debrecen, 1956.okt.3.

MDK

Menyhárt József (festő)

Termékenység c. fametszete
repr.

Alföld, Debrecen 1961. 2. sz.
56. l.

MDK

Menyhárt József [festő]

(Egy vagy több?) fametszete
műmelléklatként jelent meg a
Tiszántúli Figyelőben.

Nagy Sándor: Debreceni irodalmi
folyóiratok a két háború között.
Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 151. l.

MDK

Menyhárt József [festő, grafikus]

Említve: a Számadás c. folyóirat – 1936 – egyetlen megjelent számát díszítő fametszetei.

Nagy Sándor: Debreceni irodalmi folyóiratok a két háború közöt.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 152. l.

404

Menyhárt József (festő)

Tokozottabban, de nem rendszeresen foglalkozik dúcokról, lemezekről sokszorosítható grafikával. Debreceni művész.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.
Alföld, ~~Debrecen~~ Debrecen 1961.
3. sz. 203. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

Neve mind gyakrabban felté-
nik (a harmincas évek debreceni
kiállításain). Olajképekkel, rézkar-
cokkal és fametszetekkel szerepel.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművé-
szeti életéből.
Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 201. l.

MDK

Meneghárt József (festő)

Torockai Oszvald Vigkedvű Mihály utcai [redacted] iskolájában kezdett tanulni, mint adópénztári ellenőr.

Említve: 1961-ben megjelent, tanulmányozó munkásságát összegező mappája.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.
Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 204. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

Hosszabb szünet után az utóbbi időben ismét foglalkozik grafikával, fametszetekkel, rézkarcokkal. Illusztrálta – Várkonyi Károllyal – az Alföldi Nyomda dolgozóinak társadalmi munkában készült könyvecskéit.

Tóth Ervin: Debrecen szeprőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 204. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

(Felsorolásban említve.)

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 204. l.

Nemyhárt József (festő)

A Felszabadulási Albumba Móré Mihállyal több rézkarcot készített; készített néhány exlibrist is.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, ~~Debrecen~~ Debrecen 1961. 3. sz. 204. l.

HDK

Menyhárt József (festő)

műve: Holló László Kossuth-díjas portréja, tollrajz, repr.

(Adat a Tartalom-ból.)

Alföld, Debrecen, 1961. 2. sz.

borítólap; [2. l.]

.MDK

Menyhárt József (festő)

rendezte Pándi Kiss János szobrász-
művész debreceni kiállítását (Dé-
ri Múzeum, 1961. március 19.)

Kürti Katalin: Pándi Kiss János
szobrászművész kiállítása.
Alföld, Debrecen 1961. 2. sz. 106. l.

MDK

Menyhárt József (festő)

Akvarellje: Ház a folyó partján — rép.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 34. l.

MDK

Nemyhárt József (festő)

Virágzás c. fametszete repr.

Alföld, Debrecen 1961. 2. sz. 25. l.

Menyhárt József, grafikus

M Dl

„Kézi sirató" című bibliofil kiadványt látta el fametszetekkel.

P. L.: Debreceni Könyvek

223. l.

VIII/5

KÖNYVBARÁT, Bp. 1958. május

KÖNYVBARAT,

Lenyhárt József
grafikus

M.D.4

Humoros fametszetéről.

Lajos Sándor: Ex-libris kiállítás.
Élet és Irodalom, 1961-május 12 - 10 l.

Menyhárt József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1958 DEC 16.

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

„Élet és Tudomány-
rendezn

610

Gyulán „Élet és Tudomány-napot" rendeznek december 20-án. Ez alkalomból a helyi Erkel Ferenc Múzeumban megnyílik Menyhárt József debreceni és Tenkács Tibor tokaji festőművész képkiállítása. Este a városi tanácsháza nagytermében tudományos előadásokat tartanak, melynek dr. Kocsis Fere
felelős sz
zsef Kos
Vincze Fe
Sámuel M
igazgatój
lai múze
lőadói.

1

napot“

nek Gyulán

nc, az Élet és Tudomány
erkesztője, dr. Öveges Jó-
suth-díjas, valamint dr.
renc, a Szarvasi Tessedik
lezőgazdasági Technikum
és dr. Dankó Imre gyu-
umigazgató lesznek az e

ng fel.

rendszerel szemben
bebizonyosodott és
dszer ellentétes jel-
iránya évtizedek óta
vált. A szovjet nép-
ődési üteme teljes
előrevetítette azt az
ikor a legfejlettebb

Menyhárt József „festő"
grafikus

NDK

A százezredik látogatót a múzeum igazgatója köszöntötte s ajándékkorba Menyhárt József festőművén 20 fametszetét tartalmazó gyűjteményt nyelt.

-: Százezer látogató a debreceni Déri Múzeumban 7.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 15. [Vidéki]

Menyhárt József MDK

Tavasz, fametszet

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

M.D.K.

Mennyhárt József
festő

1965 őszén a Medgyessy teremben
rendezett tárlatot, a debreceni
kiállításon hiányként jelentke-
zett a debreceni művész.

Tóth Béla: Tavaszi tárlat Debrecenben
Művészet, 1966 junius - 37 lap.

M.D.K.

Mengyhárt József
grafikus

A grafikai hagyományért
Mengyhárt József képviseli
Debrecenben.

Hadár Kollain: Szabó László grafikai kiállítása Debrecenben.
Művészet, 1966. május - 45 pap.

Kemphárt József

Metrete a Csokonai Színházról

1865-ben

Alföld 1965 10sz. levéltólap

Manuscript Missal

Missale ... Ordinem Sacramentorum

1505 – Lyon

Missal 1505 Lyon ... Sacramentary

MDK.

Menyhárt József

Cim nélküli kép reprója

Szocialista Müvészetért 1966 márc.

Menyhárt József festő

Szövegy említi illusztrációt az „Alföld" februári számában.

1966. feb. 2. Hajdúbihatmegyei Népújság

Mennyhást József festő

Szöveg emliti kiállitását a debreceni Medgyessi-teremben.

Emlitett művek: Csendélet bokállyal
Gyümölcsös csendélet
Naptaforgós csendélet
Három virág
Csendélet zöldel
" — " kék drapériával
" — " sárga tallal

1966. tel. Alföld

MDK.

Menyhárt József

Kiállitási hiradás

Hajdúboharmegyei Népujság 1966. márc.2o.

MDK.

Menyhárt József

Debreceni Munkásságáról

Hajdubihármegvei Népujság 1966 márc.2o.

Menyhárt József
festő

M.D.K

Kiállításán bemutatta a „Körtés csendélet", a „Csendélet bőrkalapériával", a „Csendélet bokablyal", a „Vörös fotel c. képet.

Tóth Béla: Menyhárt József kiállítása
Művészet, 1966. május - 41 kep.

Mednyánszky József
festő

M.D.K

1965. nov. 27-én nyílt meg
kiállítása Debrecenben a
Medgyessy szalonban.

Fáth Béla: Mednyánszky József kiállítása.
Művészet, 1966. május - 41 kép.

Menyhárt József
festő

H.D.K

A kiállításán bemutatta a „Szentendrei kártetők"-et, a „Szürke kár"-at, a „Jár a postás"-t, a „gyomlálok"-at, a „Csendélet sárga tállal" c. képet.

Tóth Béla: Menyhárt József kiállítása.
Művészet, 1966. május – 41 kap.

M.D.K.

Menyhárt József
grafikus-festő

A kiállítás ám bemutatta a „Halászok", a „Kertészlányok", a „Szentendrei utca" – és az festményét „Emberek" nincs rajzát.

Tóth Béla: Menyhárt József kiállítása. Művészet, 1966. május – 41 lap.

Menyhárt József

l.

Kisgrafika

1937. 4.n. 19.l.

Menyhart József

l.

Kisgrafika

1938. 2–3 sz.

19. l.

ágos bizottsága tekintetes

elnökségének

Budapest.

Számu megkeresésére van
nyik Károlynak kifizetett
l szelló nyugtát a munká-
zoló záradékkal ellátva

1911. Junius 16 án tartott

mmel, három sorban virágok közt galambok. Felső-
Baumwolle mit Seidenstickerei in Grün und Gelb.
n Blumenwerk. Oberungarn.

három sorban, szividomok és rozetták közt galam-
EIFEN, Baumwolle mit bunter Stickerei aus Wolle.

tt vörös, stilizált virágmustra, közben zsubrikolt
REIFEN, Baumwolle mit bunt gesticktem Blumen-
ätzen. Oberungarn.

romsorban stilizált virágok. Felsőmagyarország. —
ter Stickerei aus Wolle. Oberungarn.

rom sorban virágok közt galambok. Felsőmagyar-
le mit gelber Stickerei aus Wolle, in drei Streifen
Oberungarn.

bokkal. Felsőmagyaro[illegible]g. — HAUBE, Baumwolle mit Wollstickerei in Schwarz und Gelb. Stilisierte Tauben auf einem von Rosetten gebildeten Fond. Oberungarn.

800. **Főkötő,**

vászon alapon, színes pamuthímzéssel sürü virágmustra. Felsőmagyarország. — HAUBE, Baumwolle mit bunter Stickerei aus Wolle. Reiches Blumenmuster. Oberungarn.

801. **Főkötő,**

vászon alapon, színes pamuthímzéssel, sávokban rozetták sora. Felsőmagyarország. — HAUBE, Baumwolle mit bunter Stickerei aus Wolle. Oberungarn.

802. **Főkötő,**

vászon alapon, színes selyemmel hímzett sürü sorokban rozettás virágmustra. Szélén színes, vert selyemcsipke. Felsőmagyarország. — HAUBE, Baumwolle mit bunter Stickerei aus Seide. Mit bunter Seidenklöppelspitze besetzt. Oberungarn.

803. **Főkötő,**

piros és kék pamuttal kivarrt gépcsipke. — HAUBE, Maschinspitze mit roter und blauer Wolle ausgenäht.

804. **Főkötő,**

vászon alap, fekete és vörös hurkolt pamuthímzéssel, két mezőben stilizált virágtövek. Délmagyar. — HAUBE, Baumwolle mit Wollstickerei in Schwarz und Rot. Südungarn.

Menyhárt József
festő

l – Szabad Művészet
1951. 48. l –

Áthozat	8227,11
melléklet sz. 56.	3,06
melléklet sz. 57.	1,04
Kiadások összesen	8231,21
zottságától átvettem	9000,00
Marad még	768,79

loo korona.

RITZ OSZKÁR
tész, műegyetemi adjunktus.

Menyhárt József

l.

Szabad Művészet

1957. 32. l.

Menyhárt József

illusztrálta az alábbi nivelt

Sőregi János:

A Debreceni Déri Múzeum évkönyve

1943 – 1947.

Debrecen 1948.

VIII, Múzeum-körút 6. Tel.: *46-1-45
dapest IV, Kossuth Lajos-u. 18. Tel.: 89-5-40
atakarékpénztári csekkszámla száma : 37.473

Kir. Magy. Egyetemi Nyomda Budapest
Könyvesbolt és Magyar Könyvbarátok Bud
Budapest IV. Postafiók 242. Posto

ugta

azaz: Nyolc - - - - - - - - -

- - - *pengő* - - - - - *fillérről,*

s 21. *kelt* 31082 *számú*

budapesti Műemlékek Országos

Menyhárt József

Lásd

Szőregi János dr.:
A Debreceni Déri
Múzeum Évkönyve.
1943-1947. Debrecen
1948. 2, 38, 41, 44, 45,
50 (többször), 52, 53,
56 l. u. képpel - 57, 60. l.
61. l. 64, 65, 66. l. 67. l.

Menyhárt József festő, grafikus

Szabad Művészet, 1948

II. évf. 5. sz. 198.o. – Művészeti Hírek.

Művésztelep Debrecenben.

Menyhárt József festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 5. sz. 107. o.

Szabadművészeti közlemények.

Menyhárt József festő

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 1. sz. 48. o. Szabadszervezeti Köszönetnyilvánítás (Debreceni csoport)

NN ELIAS (?)

RIDINGER, JOHAN

A vad

Jagdg

Vászon — 116

RIDINGER, JOHAN

Menyhárt József

lásd okv

Magyar Exlibris

1936. II. cif 4. sz.

57, 59, 60 l. 67. l.

többször

megjegyezni, hogy bizottságunk bátrale-

niszterium leiratának kézhezvétele előtt

június hó 26-án.

Elnök távollétében:

előadó.

Menyhárt József

lásd okv.

Magyar Exlibris

1936. II. cíf. 4. sz.

72. l.

...vos

...döm.

A vall. és közokt. m. kir. mi
alatt a budapesti IX. ker. ál
másolata:

Utasitom az államp
lékek Orsz. Bizottsága előad
hó 16-tól junius végéig terj
járó hetibérkülönbözet fejéb
Orsz. Bizottsága elnökének h

Menyhárt József

tovább

Nagy Árpád

Radványi Román K

Radványi Károly ifj

Révész Kornél

Sterbenz Károly

Tompos Ernő

Vadász Endre

Varga Nándor Lajos

Várkonyi Károly

l. Kisgrafika

1943. 1—2. sz. 8-l.

129.624-1921. szám.

III/a.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának,

Budapest.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 52042/1921. számú átiratának másolatát - mely kezelési tévedésből maradt le - tudomás és miheztartás végett megküldöm.

Budapest, 1921. julius hó 28.

A miniszter rendeletéből:

Rónay

miniszteri tanácsos.

Menyhárt József

1.

Kisgrafika

1944. 1–2. n.

4. l.

i tanácsos.

ségának,

Budapest.

Menyhárt József, grafikus

MDK

Réthy István gyűjteményében
több műve található.

Rózsa Gyula: Ex libris

8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. júl. 17.

MDK.

Menyhárt József

Formalkid technikás kiállitásáról

Hajdubiharmegyei Napló 1965 ápr.3o.lap -

Menyhárt tónej

Szekeres a Kelemenyakornagyi Kőrőmüvészek I. tavaszi tárlatán

Alföld, 1965, 6 sz., 74 o.

Mengyhart József

festő, grafikus.
1947. nyarán Budapesten elvégezte a restaurátor képző tanfolyamot, s jelenleg a Debreceni Déri Múzeum állandó munkatársa.

Sőregi János dr =
Debrecen. Déri Múzeum. = Magyar Művészet. 1948. 36. l.

MDK.

Megyhárt József

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967aug.2o.

MDK.

Menyhárt József

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 aug.8.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Menyhért József

Hajdubiharmegyei Népujság

1964 AUG 15.

— ESTI TÁRLATVEZETÉS lesz a Déri Múzeumban vasárnap 19 órakor. A kiállított képeket Menyhárt József festőművész mutatja be a látogatóknak.

Menyhárt József

illusztrálta

Sőregi János: Irások a szárevés szabadsághare emlékezetére. Debrecen, 1948.

Varga Zoltán: Elbeszélő történelem. 1. A magyar földés nép története a legrégibb időktől a szatmári békéig. A 7. oszt. számára. Debrecen 1948

Az utóbbit G. Szabó Kálmánnal közösen illusztrálta

Következő kiállitásunk :

1935. április 21-től május 5-ig

LXXXIII. Csoportkiállitás

MDK.

Menyhárt József

Formalkiddal készült müveiről

Hajdubiharmegyei Népujság 1965 ápr.27.lap

Menyhárt József

Menyhárt József

1964 szept.

Szocialista MŰVÉSZE

pi Együttes tagsága a nyári fellépé-csolta a strandolás örömeivel. Felső ánckar, alsón az énekkar tagjai lát-.. (Selmeczi Tóth János felv.)

A Jászberényi Városi-Járási Könyvtár
Kisgrafikai Kiadványai

7

Szolnok megyei
KISGRAFIKAI HETEK

1975. május — június

ÜNNEPI KÖNYVHÉT 1975

Jászberény — Szolnok

A kisgrafikák általában levelezőlap méretűek vagy ennél kisebbek, s legtöbbször linó-, fa-, műanyagmetszetek, ritkábban rézkarcok, rézmetszetek.

A kisgrafikákat tartalmuk szerint ex librisekre, alkalmi grafikákra, illusztrációkra oszthatjuk. Az ex libris legtöbb esetben elválaszhatatlan a könyvtől, a könyvet olvasó embertől, ám az alkalmi grafikai lapok is gyakran kapcsolódnak a könyvek által hordozott ismeretanyaghoz, megtekintésük – az esztétikai élményen túl – sokoldalú művelődési lehetőséget kínál.

Jászberény, május 20 – június 25. – Városi-Járási Könyvtár

MAI ÉSZT KISGRAFIKÁK, EX LIBRISEK

A mai észt kisgrafikák bemutatásával nemcsak Szolnok megye Észtországgal való testvéri kapcsolatára utalunk, hanem – az Ünnepi Könyvhét 1975. évi megyei megnyitója során – arra is, hogy ez az ünnep közös észt testvéreinkkel. Az 1975-ös esztendő jelentős jubileum az észt művelődés történetében is: 450 éve jelent meg az első észt könyv. Az ex libris s a kisgrafika a jelentős könyvkultúrával rendelkező testvérnép körében igen népszerű, s a termés is igen gazdag. A jászberényi Városi-Járási Könyvtár évek óta kiterjedt levelezéssel gyarapította kisgrafikai gyűjteményének észt anyagát: a kiállításon ez alkalommal 5 művész munkáit mutatja be, reprezentálva az észt ex libris művészet magas színvonalát, korszerű törekvéseit.

Legtöbb, általában rézkarc technikájú lappal Evald OKAS szerepel a kiállításon. Evald OKAS a tallini Képzőművészeti Főiskola tanára, az észt és a szovjet kultúra kiemelkedő alakja, Szovjetunió, népművésze, 1915-ben született Tallinban. A képzőművészeti főiskolát 1941-ben végezte el. Evald OKAS-t magasfokú technikai tudása, nagyszerű rajzkészsége, bravúros könnyedsége és humanista világszemlélete emelte arra a magaslatra, amelyet az európai ex libris művészetben elfoglal.

Jüri ARRAK sokoldalú művész: ötvösmunkáin kívül leggyakrabban ex libriseit állítja ki, első lapjait már főiskolás korában, 1961-ben készítette. Berta MÄGER rendkívül finom technikájú lapjain az észt népművészet, az észt tájak motívumai jelennek meg. A művésznő 1918-ban született Péterváron, a

művészeti főiskolát 1940-ben végezte el, majd Tallinban 1948–1952 között folytatta tanulmányait. Jónéhány évig porcelánfestőként dolgozott, jelenleg mint grafikus tevékenykedik. Vive TOLLI (1928–) is elsősorban grafikusművész, csak ritkábban fordul az ex libris, a kisgrafika világa felé. A kiállítás túlnyomó részt rézkarctechnikájú lapjai között üde színfoltot jelentenek Silvi VÄLJAL derűs-szellemes mondanivalójú fekete-fehér linómetszetei. Mart LEPP (1947–) színes rézkarcaival hívja fel magára a figyelmet, a bemutatott lapjait az 1974-ben Dániában megjelent mappájából válogattuk.

Jászárokszállás, május–június – Községi Könyvtár

DISKAY LENKE kiállítása

Diskay Lenke (1924–) fa- és linómetszetben dolgozik, de szereti a vegyes technikát; a különböző tónusok keveredése, színes lapjainak keleties koloritmusa grafikájának egyik erőssége. Hazai ex libris művészetünk kiemelkedő alakja, a helsingöri nemzetközi ex libris pályázat aranyérmese.

Jászfelsőszentgyörgy, május–június – Művelődési Ház

IN MEMORIAM SZÉKELY MIHÁLY

A kiállítás az 1972. évi országos kisgrafikai pályázat anyagát mutatja be. A kiállításon – többek között – megtekinthetők Diskay Lenke, Fery Antal, Józsa János, Kékesi László, Révész Napsugár, Sterbenz Károly, Szikári Endre metszetei.

Kunszentmárton, május 15 – június 20. – Járási Művelődési Központ

PEREI ZOLTÁN fametszetei

Perei Zoltán (1913–) groteszk fametszeteiben van valami eredendően emberi, amely sajátos egyéniségéből fakad. Nem tűri a sablonokat, az egyszerűsége mögött nem igénytelenség, hanem robusztus erő lapul.

Mezőtúr, május 25 – június 1. – Városi Művelődési Központ

VARGA NÁNDOR LAJOS FAMETSZETEI ÉS A KÖNYVNYOMTATÁS

A kiállítás Varga Nándor Lajos (1895–) érdemes művész könyvnyomtatással összefüggő metszeteit mutatja be. Anélkül, hogy munkásságával könyvtörté-

netet kívánna nyújtani, fametszőkése és vésője segítségével közel hozza a mai szemlélőhöz a régmúlt idők könyvművészetét.

Szolnok, május 30 – június 14. – Könyvudvar

FERY ANTAL portré ex librisei

A kiállítás Fery Antal (1908–) grafikusművész sokszínű művészetéből a portré ex libriseket mutatja be. A nehezen megmunkálható fa nem jelent könnyű feladatot a művész számára: a neves tudósokról, írókról, művészekről készített portréi mégis kitűnő alkotások, jellemképek. Fery Antal készítette immár harmadik éve a Szolnoki Könyvudvar ex libriseit is.

Tiszafüred, május 30 – június 7. – Kiss Pál Múzeum

MŰEMLÉKEK AZ EX LIBRISEKEN ÉS KISGRAFIKÁKON

A legjobb hazai és külföldi művészek lapjaiból válogatott kiállítás változatos képet nyújt hazánk műemlékeiről.

Törökszentmiklós, május 15 – június 15. – Járási Művelődési Központ

MENYHÁRT JÓZSEF kiállítása

Menyhárt József (1901–) debreceni grafikusművész az ex librisek mellett számos fametszetű szabad grafikáját is bemutatja. Emberközpontú és humanista művész; sötét tónusú metszeteinek drámai hangvételét szinte mindig feloldja a kompozíció kiegyensúlyozottsága, az ábrázolt természeti képekről, a szép nőalakokról sugárzó életöröm.

A kisgrafikai hetek kiállításait az Ünnepi Könyvhét Szolnok megyei országos megnyitója alkalmával a jászberényi Városi-Járási Könyvtár rendezte kisgrafikai gyűjteményéből.

Az Ünnepi Könyvhét időszaka alatt vásároljon könyvet a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat pavilonjában! Május 30-tól június 7-ig könyvárusítás a jászberényi Városi-Járási Könyvtár előcsarnokában!

Kiadja a jászberényi Városi–Járási Könyvtár –
Szolnok megyei Verseghy Könyvtár
Felelős kiadó: Arató Antal

Hűtőgépgyár nyomdája, Jászberény. 75—1361 1500

MDK

Menyhért József

Tavasz, fametszet

Az Ungvári Müvészeti Hetek. Szépmüvészet 1941. 18o.l.

Mdk

Menyhárt József

fametszete (lampa)

Alföld 1963, 12. sz

30. l

Menyhárt József (1901-) festő

A debrecen: Műpártoló Egyesület tagja.
A Képzőművenek Szakmezvezete Debrecen: Csoportjának vezetője 1946-tól. Réntrese ugyanennek a Csoportnak 1946-os kiállításán

A Képzőművészetek Debrecenben
1961

56 oldal

Menyhárt József

Mosónők (rajz)

A Képzőművészeti
Debrecenben 1961

1.11 kép

Mennyhárt fórsej

A képzőművészeti Szabadiskola (1946 ban alakult) tanára

A Magyar Képző és Iparművészeti Szövetsége tagja.

A képzőművészetek Debrecenben. 1961.

5 foldal
5 9 "

Menyhárt József. 2

1936-ban a vakisi nemzetközi grafikai kiállításon sikerrel szerepel. 1948-ban Petőfi díjat kap. 1961-ben fametszet albuma jelent meg. Illusztrálta az Alföldi Hyomda bibliofil kiadványait, a Felszabadulási Albumba vízkarcokat készített

A képzőművészetek Debrecenben
1961 84 oldal

Menyhárt József (1901-)

Debrecenben működik. Adópénztári ellenőr volt, s körben Tokaczkai Oszvaldnál kezdet rajzolni. 1931-ben nekrepelt előszék kiállításon „Önakcképével" szerint akat, s belép a Műpártoló Egyesületbe. Vadász Endre és Gábetjáni Szabó Kálmán hatására kezd foglalkozni rézkarccal, hidegtűvel, fametszettel

A képzőművészetek
Debrecenben 1961

83 oldal

Menyhárt József

1000 ft-os díjat nyert „Nyláró-
telep a Fürst Sándor uti épitke-
zésnél" c. festményével a
Hajdu megyei tanács felszabe-
dulás" pályázatán (1960)

A képzőművészetek Debrecenben, 1961.

6 1 oldal

Menyhárt József

h 1930-as években a debreceni kiállításokon olajképekkel, rézkarcokkal és fametszetekkel szerepel

A Képzőművészetek Debrecenben.
1961 70 oldal

Mengháart József
festő

M.D.K

Debrecenben pályadíjat nyert.

—: Hírek
Művészet, 1964. január – 46 lap

MDK

Menyhárt József
festő

A debreceni Déri Muzeumban állította
ki illusztrációit.

—: Hírek
Nüvészet, 1964. január – 47 kap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

KELETMAGYARORSZÁG

1964 MÁJ 24

Vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik meg a Jósa András Múzeum emeleti kiállítási helyiségében Menyhárt József, Félegyházi László és Siró László debreceni festőművészek kiállítása. A kiállításon a nevesebb debreceni művészek félszáz festménye kerül bemutatásra.

jön. A közkedvelt és idén is s

Mengh[illegible]ert József

grafikus

M.D.K

Fametszet (repro)

A borító hátlapján

Művészet, 1965. januára.

Menyhárt József festő M.D.K.

Művei a kiállításon

Árusbódé, Utca Tüzfalak,

Sz. Kürti Katalin: A debreceni XX. őszi tárlatról

A föld 1965. /2.

Menyhárt József

Az Új Élet-park.

Rajz, reprodukció

Alföld, 1964 12. sz. 1108 l.

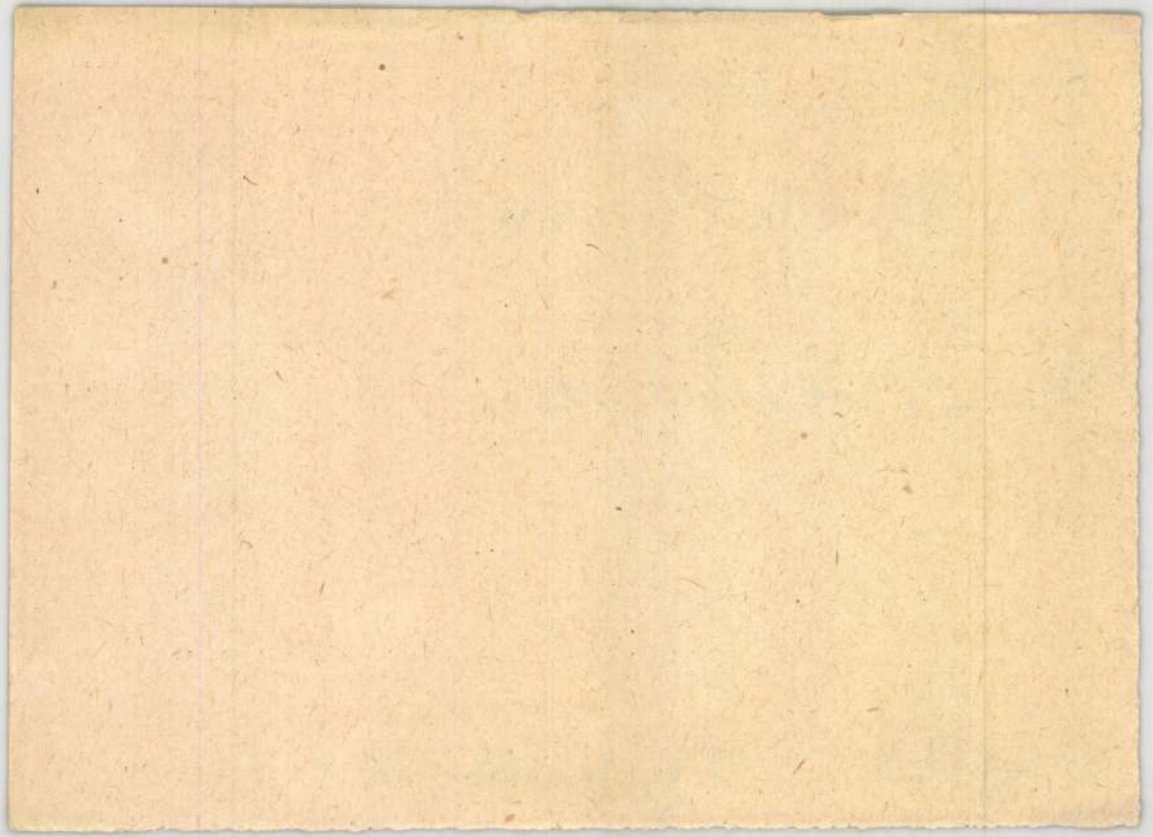

Menyhárt József

Fametszet
reprodukció

Alföld 1964. XV. évf. 1. szám. 46. oldal

Menyhárt József

Táj.

Fametszet, reprodukció.

Alföld, 1964 3. szám. 218. lap.

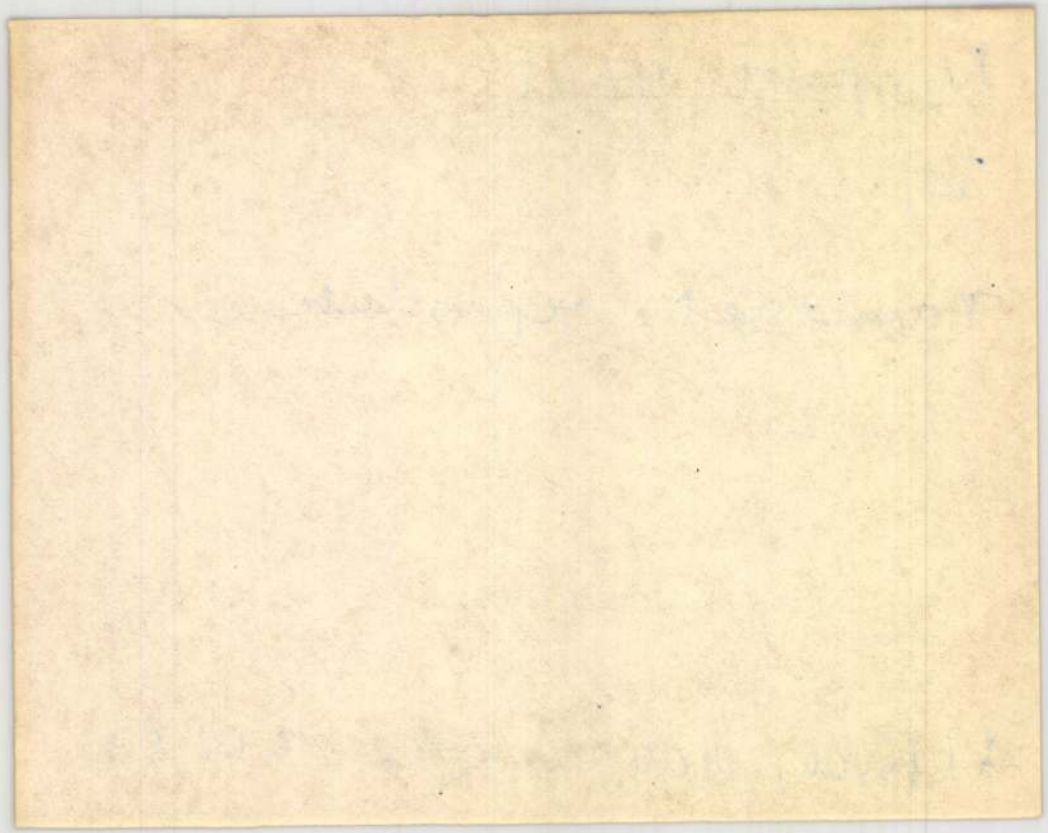

Menyhárt József

Akt.

Fametszet, reprodukáió.

Alföld, 1964 3. szám, 240. lap.

Menyhárt József

Dr. Lustig István könyve
(rejzo)

A Képzőművészeti
Debrecenben 1961

128 kép

Menyhárt József

Zöldvendéglő (festmény rajzo)

A Képzőművészeti Debrecen 1961

87 kép

Manyhárt József

Szegedysoron (metszet rajzo)

A kép zömüvészetet Debrecenben
1961

110 kép

MDK

Menyhart József

Fürdőzők, olajf.

I.Művészeti Kiall.Kat.1946.Jul.-7.-Jul.28.-i
11.lap

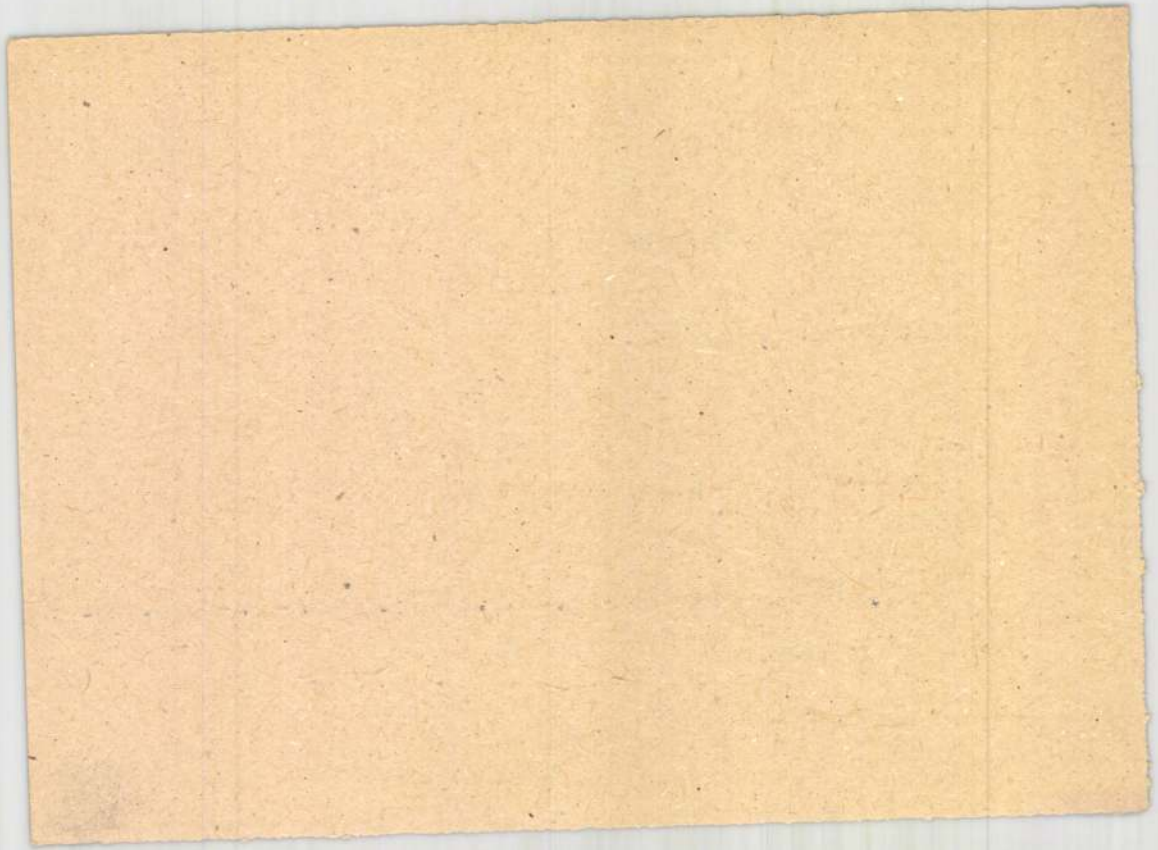

Menyhárt József MDK

Szerepelt a Szolnoki Tavaszi Tárlaton.

-LL-: A képzőművészet vasárnapja.

Szolnok Megyei Néplap. 1964. ápr. 14.

Menyhárt József
festő

M.D.K.

Debrecenben rendezett gyűjteményes kiállítást. Többi között bemutatta „Szedik a málnát", „Betonozó munkások", „Ujtermés", „Műtermesarok" c. műveit „Csendélet" (repro)

Kádár Zoltán: Menyhárt József gyűjteményes kiállítása Debrecenben
Művészet, 1963. július – 41 lap.

Nemyhórt József

Bicikelis férfiak.

Fametszet, reprodukció.

Alföld, 1964. 6. sz. 514. l.

Meyhárt József

Falusi táj.

Fametszet, reprodukció.

Alföld, 1964 6. f. 584. l.

Menyhárt József

„Öreg udvar" c. képe a debreceni és „Hajdu megyei képzőművészek III. tavaszi tárlatán.

említve.

Alföld, 1964 6. sz. 567. l.

Menyhárt József

Gerendélet.

Hajóhíd.

2 fametszet · reprodukció.

Alföld, 1964 10. sz. 900, 940. o.

Menyhárt József

Május 24 és június 21 között
tárlat Nyíregyházán. Borház;
Kompozíció lovakkal; Tavaszi k
Grafikái közül félszáz exlibr
és 20 fametszet krakkóban ki
va.

emlitve.

alföld, 1964 7. szám, 653. lo

MDK.

Menyhárt József

Kiállitásának hirdetése

Szocialista Müvészetért 1966 jan.

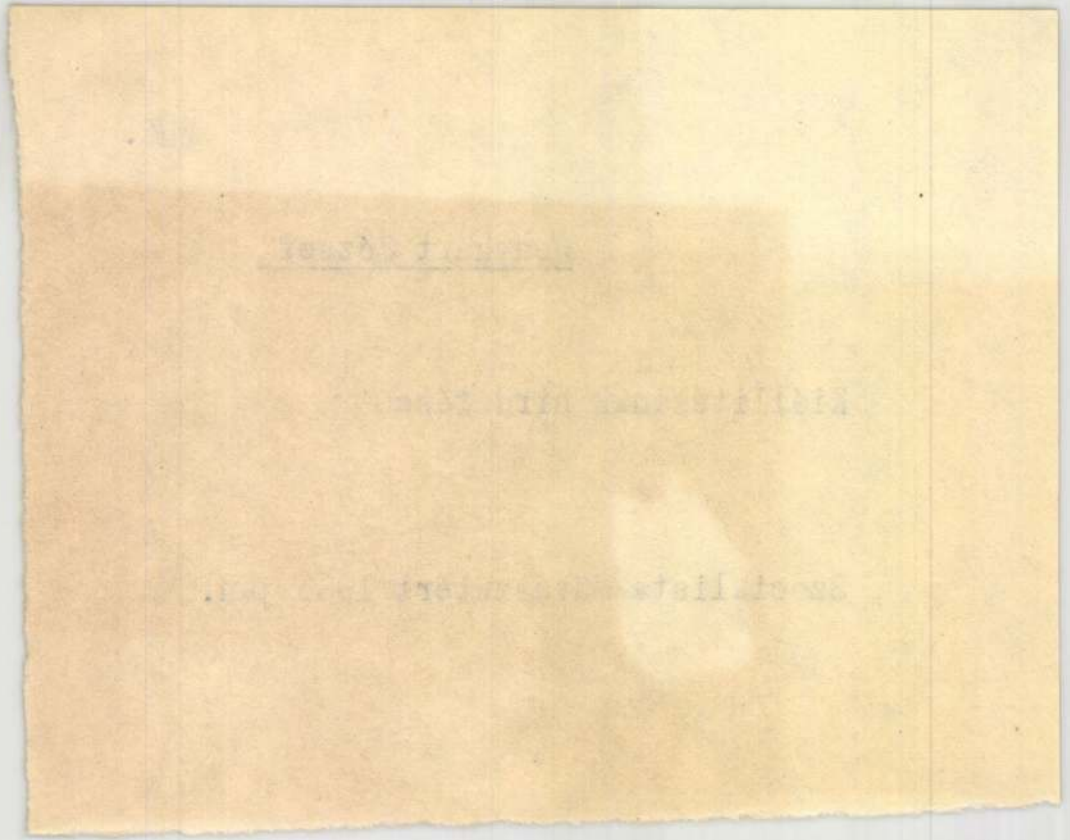

Menyhárt József
festő

Debreceni művész

Gordon tapasztalatokkal rendelkező, komú
Műveszi útra vizsgálkintő, figyelemre
méltó munkásságot kifejtő művész.
Műveiben erős lírai felfogás érvénye-
sül.
A gyassok általában tájképek: morgé-
kompozíció, érettség, nyugalom dinamikája
jellemzi

Darkó Imre: Menyhárt József kiállítása
Alföld, 1969. XII. 86-87.

/1021

Ára : 6.— Ft

Az Alföld Képcsarnoka

MENYHÁRT JÓZSEF

A XX. század első felének nagy fametszőművészei közé tartozik, bár évek óta mint festő hallat többet magáról. Bennem azonban a fehér-fekete klasszikus mestereként marad élő, talán azért, mert művészi kibontakozása azokra az évekre esik, amikor Debrecen vezető szerepre tett szert a magyar fametszet történetében, s amely időszakban – 1936–37-ben – írtam első Misztótfalusi könyvemet éppen Debrecenben. Ekkor szövődtek azóta is eltéphetetlen kapcsolataim a várossal. Elfeledhetem-e a könyvbarát Csobán Endrét, Gulyás Pál törékeny alakját, Mata János Bundi utcai „régiségtárát", G. Szabó Kálmán fürkésző tekintetét? De ők már valóban az emlékezet „tengermélységéből fölmerülő buborékok" – ahogy Gulyás Pál írta. De Menyhárt József, aki egyike volt a debreceni nagy fametszőtriumvirátusnak, ma is él és fest. Őt személyesen a mai napig sem ismerem, metszeteit, festményeit annál inkább, sőt szeretem és becsülöm is azokat.

1901-ben született, korán a város szolgálatába lépett. Először ex libris-mappája jelent meg – a gyűjtő Réthy István adta ki 1937-ben, 200 számozott példányban. Az 1935–1944 közötti időszak a fametsző Menyhárt fénykora s pályájáról az 1960-ban a Déri Múzeum kiadásában megjelent 20 lapból álló fametszetmappája nyújt áttekintő képet. Benne a legkorábbi kép 1927-ből való. Kezdetben közelebb állt Gy. Szabó Bélához, később azonban megtalálta egyéni hangját. Lapjai melegségének oka a szegény ember iránti vonzalma, a lelkiállapottal való azonosulni-tudás. A humánum képesíti arra is, hogy ellesse az emberi test szépségeit és minden lehető alkalommal ki is fejezze. Mindig eleven és érző embert rajzol vagy fest, sohasem távolodva messze a valóságtól s legkevésbé sem hálózva alakjait kubisztikus síkokba, vonalakba. Nem fosztja meg az emberi testet attól a szépségtől, amellyel a természet felruházta, ellenkezőleg: minden alakja tiszteletadás a már-már földöntúli szépség előtt. S közben megmarad az anyagszerűség követelményei mellett, bármily plasztikusan formálja is meg alakjait. Kompozíciói a ritmust éppoly jól érzékeltetik, mint akár a festőiséget, ami benne élete utóbbi évtizedében egyre jobban elnyomta a fametszőt. Nemrég ismételten festményeivel mutatkozott be Debrecen közönségének.

SZÍJ REZSŐ

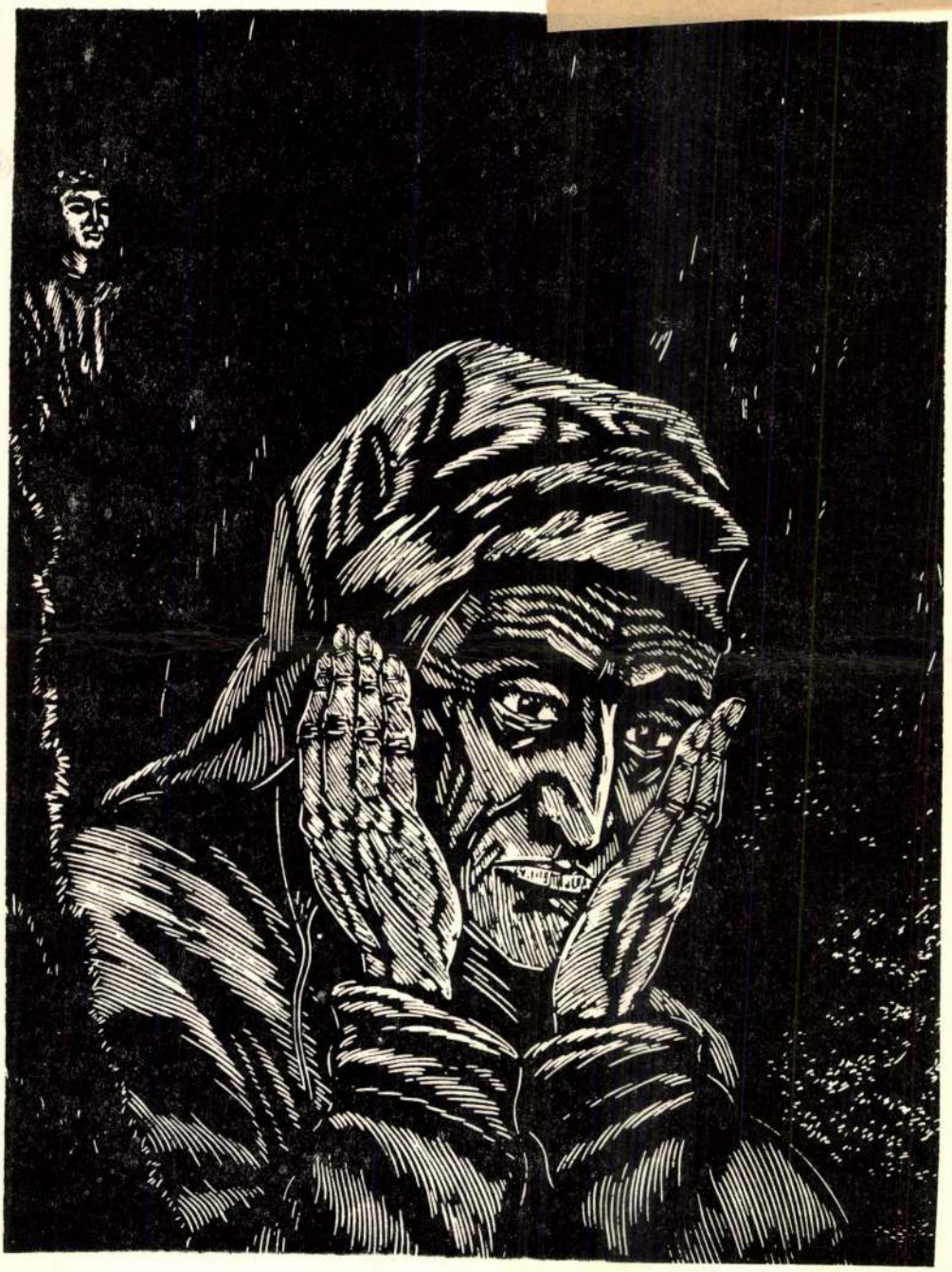

Gy. Szabó Béla: A tépelődő Dante (Pokol I. ének)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Menyhárt József
ALFÖLD
1966 JAN

/ 1021

15

Menyhárt József: Ex libris (fametszet)

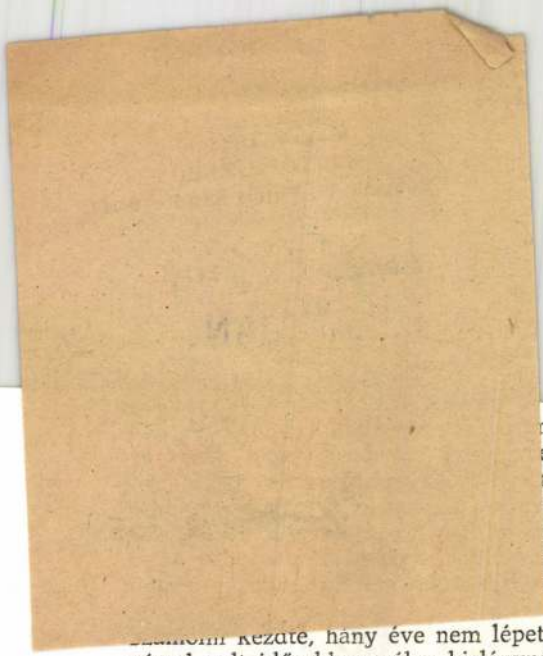

nit se
elenít
alako
os, h
zéste
everő
hant

Kezdte, hány éve nem lépett be t
véssel volt idősebb ennél a kislánynál, aki
Ámbár valószínűleg az a rosszabbik. A nag
lokának is ízlett a galambszürke hűvösség.
Beült egy padba, leszegte műgonddal fésü
tekintet se zavarhassa meg.

Engem anya soha nem engedett elesni.
rint is, amúgy is. Öreg volt már kisgyerekh
szülni. Az idős anya bálványt nevel magán
ladozott, nálam ilyesmiről szó sem lehetett.
Letelepedtünk egy fa alá, kölnivel mosták ki
a kölni. Én meg felhúztam cseppet a szokny
korunkban, és mutattam neki a szép, sima,
totta a szoknyámat.

– De Klárika . . .!

Iszappuha szemrehányása feneketlen, haszo
a nyílt rajongásnál is.

A távolabbi képtöredékekből sok maradt
lék. Ott a fa alatt akkor csak azt mutogattar
len térddel az üdvözítő úton. Akkor azt hitt
sokkal rosszabb, most eszembe se jutna . . .
Az asszony tíz perccel ezelőtt gyöngyöt vál

Menyhárt József

Említve

A képzőművészeti ismeretterjesztő
ily formája
Hajdu-Bihari Napló, Debrecen 1970. máj. 27.

Menyhárt József
festő

M.D.K

A kiállításon szereplő munkáit formalkid műanyagmázzal készítette.

Tóth Ervin: Debreceni kiállítási terméből
Művészet, 1966. január - 42 kep

Menyhárt József

Szerepelt a XXI. debreceni tárlaton.

Alföld 1966. jan.

A debreceni képzőművészet válaszúton. Szíj Rezső.

Menyhárt József.
festő.

a Déri Múzeumban rendezett Megyei Képzőművészeti kiállításon – Debrecenben – számos képét láttuk, köztük Sárospatakon készült aquarelljei. „Kollégiumban" c. (említve.)

Hajdu-Bihasmegyei Néplap, Debrecen, 1952. Nov. 16.

Menyhárt József

festő

Szabad Művészet

1951. 11. 322. p.

3	.	[illegible] gyuláné sz. Sömjén Anna	[illegible] felesége
4	Vk. 1243.	Saláth Ferencz	I. oszt. altiszt

Összesen:

Családfő összesen: 3
Feleség összesen: 1

Együtt: 4

P. H.

2 példány tisztázat.
1 " 3 aktához melléklendő (házi példány [illegible]

Menyhárt József

festő

Debrecen

Szabad Művészet

1947. 48. l.

MOB. Könyvtár, gyűjtemény.

32.

gos Bizottsága.

ny	száma: 391.	1932.
	kelte: VI/3.	1932.
	beérkezése: VI/10.	1932.

k száma:

elintézett szám:

áma:

áma:

Kantezkyné.

2 | VII/2. +

Menyhárt József

Horváth

~~Holló László~~

Menyhárt József

művei a debreceni
múzeum Ady-szobá-
jában.

l.

K

Magy. Művészet
1948. 36. l.

Holló László van
kizemelve a debreceni
művésztelep vezetőjének
és Menyhárt József az adi-
minisztráció vezetésére. u.o

Menyhárt József

illusztrálta az
alábbi könyveket

Sőregi János dr.: Írások
a város szabadságharc
emlékeiről. Debrecen
1948.

Sőregi János dr.:
Adatok a tervek
Debrecen város kul-
turális kifejlesztésé-
hez. Debrecen 1948.

ÁT-EGYESÜLET

RCEG ÚR Ő FENSÉGE.

STIEF, LABLÓZSVÁR

Az ezredéves kiállításon a millenniumi nagy éremmel,
A brüsszeli nemzetközi kiállításon diszoklevéllel,
A marosvásárhelyi iparkiállításon nagy éremmel,
A párizsi világ-kiállításon elismerő okmánnyal,
A sepsiszentgyörgyi kiállításon diszoklevéllel kitüntetve.

ZOTTSÁGA

B U D A P E S T .

Városliget-szépmüvészeti
muzeum.

Könyveinket átvizsgálva megálla-
s 1911 évi Erdély előfizetési
hátralékban van.
ély tisztelettel kérjük kegyes-
izetési lappal az előfizetési

Menyhárt József

lásd

Kisgrafika

1938. 4. 27. 34. l.

35. l.

év alatt teendő törlesztése céljából
bér helyett hajlandó vagyok 1000.- k
jelenlegi bérösszegnek ily arányban
ni.

Kijelentem továbbá, hogy a
zetékeit és az épület összes helyisé
káit saját költségemen fogom végezte

Tekintettel a már előreha
kérni, hogy a munkálatoknak még az ő
közölhetése végett a kért engedélyt

Magamat ajánlva vagyok

Vajdahunyadon, 1911. jul. 24.

Monyhárt József

l.

Kisgrafika

1941. 1–2. n.

8. l.

junius 21-n.

Nagy

szám. igazgató.

Menyhárt József

l.

Kisgrafika

1940. 1–2. fl.

4. l.

etü Bizottság!

azzal a kéréssel fordul hozzám,hogy
ónás számláját egyenlitsem ki.
tem,hogy a számlázott 50 tekercs kő -
. ref.templom épitkezéséhez lett ren-
ónek a zsindely alá való fedéséhez

elmeztetésem dacára a templom épit-
várkastély épités cimére állitotta
madásokban is utánna néztem - ed-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1974 MÁJ

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Menyhárt József grafikusművésznek

1021

PÉCSETT márciusban megrendezte a Kisgrafika Barátok Körének pécsi csoportja ex libris és alkalmi grafika kiállítását. A József Attila művelődési házban rendezett tárlaton hat művész munkáit mutattuk be a pécsieknek. Menyhárt József, Várkonyi Károly debreceni, Nagy László Lázár ceglédi grafikusművészek mellett a pécsiek közül a néhai Korda Béla (ex librise fönt), Proksza László (ex librise a 2. oldalon) és Vígh István alkotásait állítottuk ki. A bemutatott kétszáz munkát nagy érdeklődéssel tekintette meg a pécsi közönség (Szentesi Flórián)

ona edényei

Menyhárt József

Ex libris (repr.)

a Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé anyagából.

Pajtás, 1973. szept. 19.

Menyhárt József festőművész

A mai napon Somogyi-Soma László festőművész kiállítását nyitotta meg Debrecenben, a Megdgyessy Terenben a művész.

Hajdúbihari Napló, 1973. szept. 27.

Menyhárt József
Az 1947-es húszéves jubileumi ünnepség keretében rendezett kiállításon már mint az Ady Társaság tagja vett részt.

Sz. Kürti Katalin: A debreceni Ady Társaság képzőművészei

Alföld 1974/1 62 old.

Menyhárt József
Részt vett az „In memoriam Bartók"
pályázaton. a Fábol faragott király-
fit megjelenítő képeken epikusan
oldja meg a témát.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos
Nyári Tárlat.

Alföld 1972/8 68 old

Lleuyhárt József

„A Szabadművelődés Képzőművészeti Iskolája" 1946 december végén kezdi meg első háromhónapos tanfolyamát. 1947 április-májusában követi ezt a második. Tanárai közt van Lleuyhárt József.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti kör huszonöt éve.

Alföld 1972/5 88 old.

Mengbárt József

Debrecenben, a Képzőművészetek Debrecenben c. könyv kiadványában építtetemény jelent meg grafikáiból.

Bényei József: Szellemi életünk adósságai. Hajdu-Bihari Napló, 1942. szept. 1.

Kenyhárt József, festő

A Bihar megyei Tanács s'a SZOT díját kapta meg ünnepélyes keretek közt.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. nov. 14.

Menyhárt József

Szegeden a Somogyi-könyvtár zenei részlegének szervezésében megnyílt „Zene az ex libriscken" c. kiállításon a művész művei is szerepelnek.

Havasi Z. Gábor: Zene az ex libriscken.

Könyvtáros, Budapest, 1974. 4. 232. old.

Nemzeti Galériában ma nyílt meg Hajdu-Bihar és Szabolcs-Szatmár megye képzőművészeti kiállítása, melyen művei szerepelnek.

Esti Krónika,
1942. XII. 20. 19.00 |5| 4.

Illyésházi József festőművész

Ma nyílt meg Debrecenben a művész kiállítása. Illyésházi József Debrecenben él.

TÉKA
1942. X. 26. TV. 18.35 | 11 | Kj.

Menyhárt József
festőművésznek péntekén Debrecen-
ben ünnepélyesen átadták a Szak-
szervezetek Hajdú-Bihar megyei Ta-
nácsa és a SzOT által alapított
képzőművészeti díjat.

Magyar Hírlap 1972/306 8 old

Ményhárt József
a szorosabbra fogott szerkezetek, a kemény formák ellentétessége révén válik drámaivá.

Bojár Iván: Relet-magyarországi képző-
művészek kiállítása.

Magyar Hírlap 1972/356 6 old.

Menyhárt József festőművész

a Képcsarnok Váll. Medgyessy Termében megnyílt „Debrecen, környéke és Hortobágy" c. tájképkiállítás, melyen szerepel műve.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 19.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 MÁJ 17

Hajdúbihari Napló

Menyhárt József

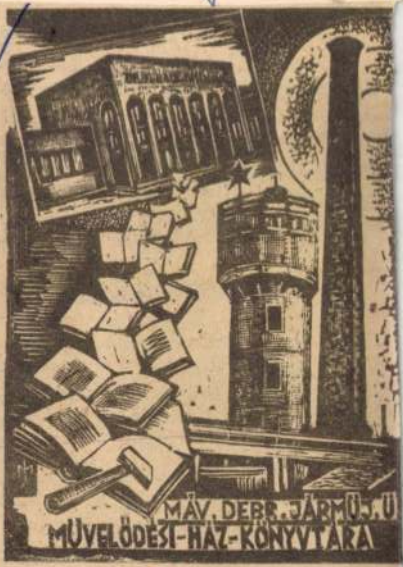

1021

Menyhárt Józse

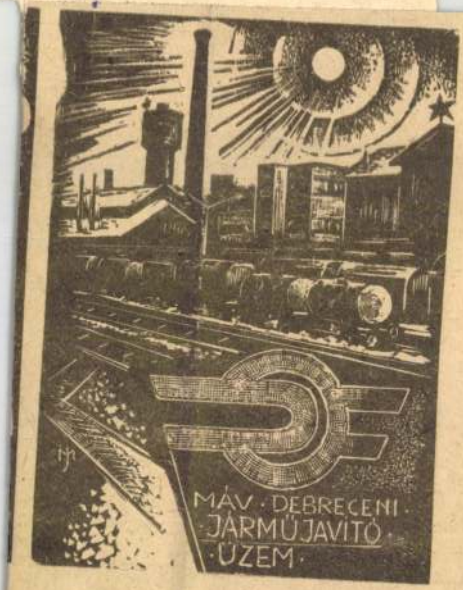

f két grafikája

Menyhárt József

Megnyílt jún. 4.-én a Debreceni Képzőművészeti Galéria, ahol a művész alkotása látható.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 5.

Menyhárt József

a L'Ex Libris Francais Nancy-ban megjelenő francia grafikai szaklap 1969. évi első számában Charles Favet tanulmányt írt „szőlő és bor az ex libriseu" ámmel. Ákkében ír szőlős-boros fametszetű lapjairól.

Délmagyarország, 1969. febr. 25.

Menyhárt József grafikus

Az ex-libris-gyűjtők köre elhatároz-
ta, hogy Jóssa János mappája után legkö-
zelebb Menyhárt József 12 lapból álló
sorozatának mappáját jelentetik meg.

Nagy Dezső: Eleven Exlibris-élet Debrecenben.
Szocialista Művészetért, 1974. jan.

Menyhárt József

Képzőművészeti tanácskozás zajlott le Debrecenben. Több üzem és a Szakszervezetek legyei Tanácsa vásárolt a művészektől, festő és grafikusművészektől, így a művész alkotásaiból is.

Hajdu-Bihari Napló, 1943. nov. 6.

Menyhárt József

A megnyílt 25. Debreceni Őszi Tárlaton hat alkotása szerepel, „Madárvarus" – „Torzó" – „Memento" (említve) és grafikai lapjai.

Magyari Vilmos: Őszi Tárlat 1968.
Hajdu-Bihar megyei Népújság, 1968. dec. 14,

Kenyhárt József

Tavasi fák repr.

Tavasi Tárlat 1972
Nyíregyháza — Debrecen

Menyhárt József

1. Udvar egy fával olaj 40x30
2. Tavasi fák —"— 50x60

Tavasi Tárlat 1972
Nyíregyháza — Debrecen

Menyhárt József

1. Régi malomlúd o.l. 40x50
2. Sárga malom o.l. 40x50

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M. N. G. 1972.

Nemzhárt József

1. Régi malomkúd o.l. 40x50

2. Sárga malom o.l. 40x50

Kelet-Magyarország Légiműrészek
Kiállítása 1. N. G. 1972.

Meghalt József

1. Pihenő kéményseprők 37x46

2. Mosónők 40x46

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M. N. G. 1972.

Nemzeti József

1. Pilenő Lémény egyszerű 37x46

2. Nosáló 40x46

Lelet - Nagyszőrös lépőmüvének
Kiállítása M. N. G. 1972.

Manyhárt József

„Szegények fája" c. fametszetének
(1938) reprodukciója az 5. oldalon

Nápszava 1972 január 15

Mengheft József

„Bartók" c. metszetének

reprodukcióját a 6. oldalon

Nógrád 1972 január 8

Menyhárt József.
Részt vett az „In memoriam Bartók" pályázaton. A Fából faragott királyfit epikusan oldja meg.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1973/8 68 old.

Menyhárt József
fametszete

Alföld 1973/7 borító 1 old.

Menyhárt József

Bemutatott műve:

136. sz. „Fürdőzők," olaj.

Balogh I.: A „Magyar Képzőművészetért," I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

11 l

Menyhárt József:

„Sárga malom"

Népművelés 1973/2 Bontó 4.

Menyhárt József

a volt debreceni grafikai központban szerepelt.

Solymár István: Mai Magyar Rajzművészet, Budapest, 1972. 22 l. 15 l.

Menyhárt József.

Munkásságából ez alkalommal grafikái tartalmaztak kiemelkedő értékeket. Képeinek válogatása problematikusabb volt. Az egységet azzal a kissé halvány, konstruktív ízű képsorral lehetett megvalósítani, ami a kiállításon szerepelt.

Solymár István: Zelet-magyarországi képzőművészek kiállítása a Magyar Nemzeti Galeriában.

Alföld 1973/2 83 old.

Menyhárt József fametszete

Petőfi

Alföld 1973/1 borító 2 old

Menyhért József

Müve szerepelt a Debreceni Üzemi Tárlaton - emlitve

Népszava 1972 november 11
8.old.

Menyhárt József

A kelet-magyarországi művészek tárlatán (Nemzeti Galéria, december-január) aki az idősebb generációhoz tartózik. „Sárga malom" és „Fák a tűzfalak között" cimü képei (mindkettő 1971-ben készült) szépen szerkesztett, színben gondosan megoldott, kultúrált munkák, egy szolid kismester megnyerő megnyilatkozásai.

D. I.: A Kelet-magyarországi művészek tárlatán

Vigilia 1973/3 209 old.

Menyhárt József

Petőfi: Füstbe ment terv.

Alföld 1973/3 60 old.

Menyhárt József

képei szerepelnek a Kelet-
magyarországi képzőművészek tárlatán a
Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1973 január 9

4.old.

Reinhart József

fametszete X2, vegy.

1172/1 Kisgrafika
A Kisgrafika Barátok Köre ajándéka

Menyhárt József festőművész

Debrecenben a Medgyessy Teremben rendezett kiállitását október 26.-án nyitják meg,-közli a lap kluturális eseményekkel foglalkozó rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. okt. 21.
XVI. évf. 43. sz. 2. lap.

Mengháit József

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

315, 318. old

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 ÁPR 30

Hajdúbihari Napló

Menyhárt József

1021

MENYHÁRT JÓZSEF: CSENDÉLET

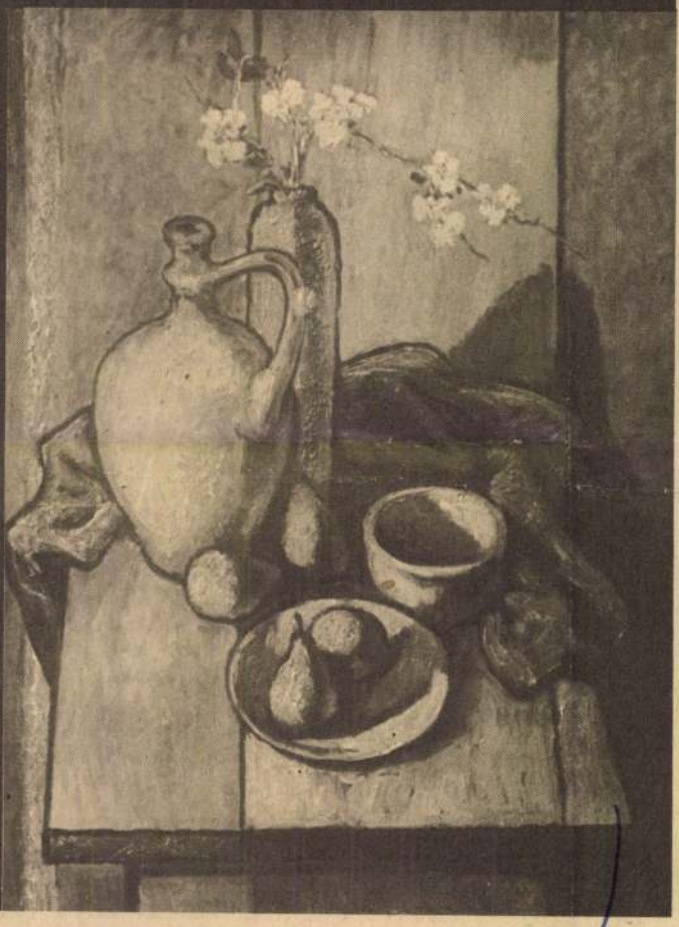

veszteséget, amelyet a háború okozott. És ez az ország sohasem volt gazdag. Nem volt aranybányája, még vasérce sem, a szén javát is máshonnan kellett hozni mindig, hogy dolgozni tudjanak a kohók. Az újjáépítés hatalmas lendülete eltüntette a legnagyobb gondokat, lélegzett, élt az ország. De hogyan tovább? A baráti segítség nem pótolhat mindent, az egyetlen erős barát, a felszabadító Szovjetunió szintén sebek — sokkal nagyobb sebek — begyógyításán fáradozik, csak annyit adhat, amennyit maga is nehezen nélkülöz.

Hiszen jönne segély, bőségesen jönne. Gazdag, nagy államokból, amelyek nem szenvedték meg a világégést, csakhogy annak ára van. Truman elnök legszentebb erkölcsi kötelességnek nevezi, hogy az Amerikai Egyesült Államok gazdasági segítséget nyújtson a fasizmus uralma alól felszabadult Görögországnak. Van dollár — s hamarosan a börtönök megtelnek a görög nép legjobbjaival, a fasizmus elleni harc hősei ismét a hegyekbe kényszerülnek, hogy megpróbálják kivívni elvesztett szabadságukat.

A dollárnak ára van. Akadnak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Menyhárt József

Hajdu-Bihar megyei Napló

1921. MÁJ 4.

1021

(Menyhárt József rajza)

TAVASZ a Na

Csodálatosan szép élmény látni, miként veszi birtokába egyik napról a másikra a Nagyerdőt a tavasz, hogyan borítja el színével, hangulatával a földet és a fákat. Először a füvek bújtak elő az avar közül és terítettek zöldet a barna-fekete, elszáradt levélszőnyegre, a sétányok elkülönültek a zöld halmoktól, de a fák még szürkén várakoztak, csak felső águkon hegyeik sárgállnak fényesen a napsugaraktól. Azután kibomlottak a frissen ébredő bokrok, a fürge hajtású fűzfavesszők, nyitogatni kezdték halvány leveleiket a fehér derekú karcsú nyírfácskák. Később festette színesre a tavasz a komoly jegenyefákat, hogy azután nyitásra nógassa az öreg, méltóságteljes gubancos tölgyeket is.

A tavasz az idő törvénye szerint meghódította az erdőt, derűs vidámságot lobogtat, és szépségével oldja a lelkeket. Levetjük gondjainkat, pihenünk, és engedjük, hogy az emlékek áradata öntsön el bennünket. Az emlékeké, amelyek már nem fájnak, nem szorítanak, inkább felemelnek.

A proletariátus, a dolgozó ember tavasza ez! Lenin szavai szívünk közelében csengenek: „Munkás elvtársak! Közeleg május elsejének napja, amikor a világ munkásai azt ünneplik, hogy öntudatos életre ébredtek, hogy egyesültek abban a harcban, amelyet minden erőszak és az embernek ember által való mindenféle elnyomása ellen, a dolgozó milliónak az éhségtől, a nyomortól és a megaláztatástól való megszabadításáért folytatnak."

A tavaszi Nagyerdő arra késztet bennünket, hogy felüssük a történelemkönyv lapjait, és az életért, a boldogságért, a szépségért folytatott harc nagyszerű fejezeteit idézzük emlékünkbe.

Beszéljenek a május elsejék, a debreceni Nagyerdő május elsejéi! Mögöttünk levő évtizedek krónikásai, munkásújságok, a Népszava, a Kommunista tudósítói szólanak hozzánk.

1892 Feltehetően az első munkás május elseje Debrecenben. Rövid története: „Városunkban is elmúlt a május elseje, amitől oly nagyon féltek. Nem történt semmi baj, a munkások kitértek a provokálások elől és ünnepeltek. A tüntetés olyképpen volt megállapítva, hogy kisebb csoportokban vonulunk ki egy kijelölt helyre; de ez nem sikerült, mert a kijelölt helyen kora reggeltől késő estig lovasrendőrök cirkáltak. A városban éppúgy, mint a Nagyerdőn talpon volt az egész rendőrség, még a nagyhasú főkapitány is egész délelőtt az erdőn nyomta a padot. Elvtársainkat egész nap titkosrendőrök kísérgették, bizonyosan azért, hogy baj ne érje őket."

1894 „Városunk munkássága május elsejét munka szüneteléssel ünnepelte meg. Az ünnepeség, amelyet a nagyerdei vigadóban tartottunk, impozáns volt. Dacára azon rémhíreknek, amelyeket a helybeli szennylapok terjesztettek, nem történt semmiféle kihágás. A Nagyerdő tele volt gyalog- és lovasrendőrökkel és egy század katonával is. Kora reggeltől késő estig az erdőben voltak, három század p[illegible]ig a kaszárnya udvarán volt készenlétben. Az összes rendőrtisztviselők köztünk voltak, továbbá a titkosrendőrök addig is kísérték elvtársainkat, míg félrementek; ennek mi csak örülni tudunk, mert legalább még akikben a hazafias szellem ég, azok is belátják, hogy Magyarországon milyen gyönyörű szabadság van, hogy azon üres szavak, amelyekkel a népet eddig bolondították, nem egyebek, mint frázisok. A hazafiasság köpenyege alatt zsákmányolták ki eddig a népet, amíg most megérti a kor intő szavát s ezreivel csatlakozik a szociáldemokrácia zászlaja alá.

A földművelő munkások is megmozdultak, kiktől retteg városunk burzsoáziája, május elsején ők is ünnepeltek.

Az ünnep a Nagyerdőben 6 óráig tartott... Ezután három csoportra oszolva elhagytuk a Nagyerdőt s a vá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 NOV 25
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Menyhárt József
1021

Menyhárt József festménye

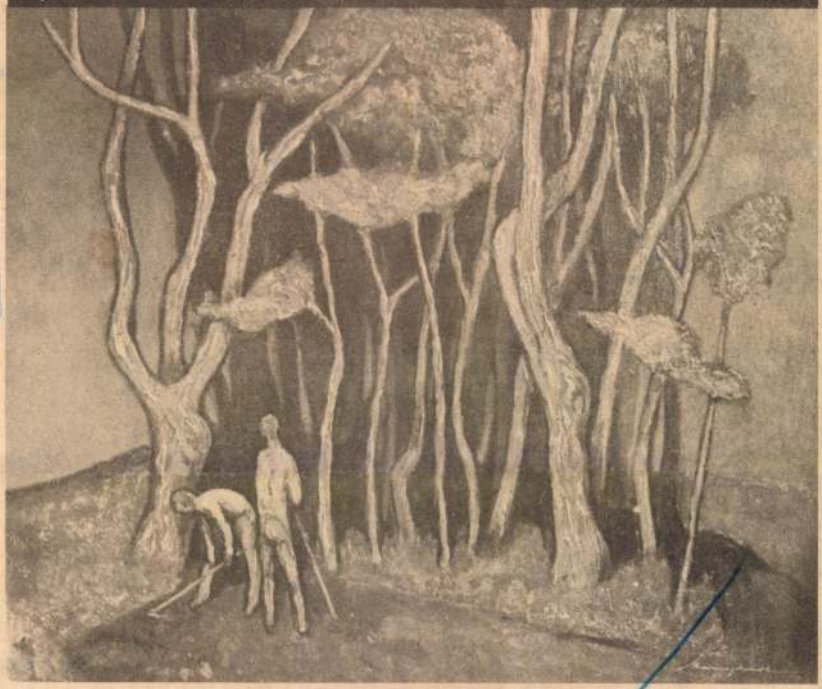

pi bélyeget. Az új kiadványt négy darabonként keresztezve, páronként szembe állítva nyomtatták.

rú embe
kozzanak
sem szab
amit ett
erekre.

— Mié
német k
nem?

— Üre
nélkül. E
forrázott
mölcsöt.
feljebb e
Krumpli

— Esté
hon — n
megnyalt

— Ne
akarsz
mölcs, m

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖNYVTÁROS
Menyhárt József
1974 MÁJ

/ 1021

Menyhárt József ex librise

pítették el a tárgyszavaktól. Itt jegyez-

démián 1831—1945 címmel Szentgyörgyi Mária tanulmányát közli az MTA Könyvtára kiadványsorozatának 69. füzetében. A tanulmányból kibontakozik az Akadémia története a felszabadulásig, bár a szerző elsősorban azokat a célkitűzéseket és reformtörekvéseket igyekszik bemutatni, melyek az intézmény fejlődését előbbre vitték vagy visszatartották. A munka történeti adattár formájában, dokumentumok bőséges idézésével és kevés kommentárral érzékelteti az Akadémia életének belső mozgásait. A tanulmánynak tudománytörténeti jelentőségén kívül történelmi vonatkozásai is érdekesek: például megtudjuk belőle, hogy az Akadémia a két háború között is kapcsolatot tartott a szovjet tudományos köz-

Sándor az OS
tal kiadott f
a kísérletről,
városi és egy
tárban (Csilla
Miskolci Vár
egy éven át
hátrányos hel
támogatására.
kétszeri szak
gálatot pedag
egyetemisták
hozzájuk forc
úgy kalauzolt
közt, hogy m
a hagyomány
lásnál, mind
jékoztatásnál
son. A beszá
fővárosi keri
kább a gyen
Miskolcon
versenyekre,
szülők vettél

MAGYAR HÍRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1974 AUG

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Menyhárt József

1021

Menyhárt József fametszete:
Emlékezés

meglehetősen szűk keretek kö-
dött. Annak ellenére, hogy akkori
dolgozói becsületesen megállták
jól végezték munkájukat, mégsen
mai — valósággal már *házinyomd*
ló — körülményekkel összevetni.
nyegesen nagyobb területen, visz
felelőbb körülmények között, kors
kel felszerelve üzemel, *összeforroti*
val, amelyet 12 nő, 7 férfi — és
5 kiváló dolgozó — alkot.

Mindezek arra késztették a dolg
brigádot alakítsanak, törekedve
brigád cím elnyerésére, hogy ezál
gítsék az eredményes gazdasági m
len esetben a Magyar Rádió *műs*
nak megvalósítását —, csökkentsé

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Menyhárt József

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1979 OKT 21.

grafikái kiállítása

Menyhárt József grafikái

1021

ÖNARCKÉP

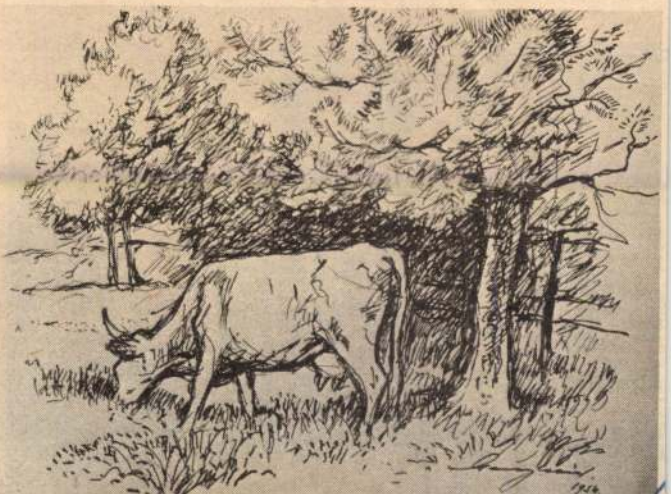

LEGELÉSZŐ TEHÉN

recen
ról

A háború nyomai

2000 éves történetét, tenye-
rükkel letakarták a neveket,
s a képek után kitalálgatták,
kik a szerzők: Giotto, Greco,
Picasso, Uitz. Kiderült itt is,
hogy a kultúrának, a művé-
szetnek közös nyelve van a
népek között, mi nem tud-
tunk csak magyarul, ők meg
oroszul, ennek ellenére vidá-
man elbeszélgettünk, és meg
s értettük egymást."

Nagy Tiborné, a Postaigaz-
gatóság ny. vezetője, egykori
munkásnő, Debrecen díszpol-
gára:

„Az első és legfontosabb
a romok eltakarítása volt.
Már a felszabadulás másnap-
án teljes erővel megkezdő-
dött ez a munka. Így kerül-
em bele én is abba a csa-
patba, amely a repülőtéri ro-
nok eltakarítását kapta fel-
adatul, ott ugyanis a bombák
által vágott tölcséreket kel-
ett betömni kövekkel, hogy
a repülőteret használni le-
nai egységek között, valamint
más szervek között. Valami-
lyen csoda folytán a Posta-
igazgatóság pincéjében meg-
maradt épen egy százas kap-
csoló, Légo központ. Ezt hoz-
tuk fel a felrobbantott köz-
pont helyére, és hulladék-
anyagok felhasználásával el-
kezdtük a vonalak kiépítését.
Az első telefont a szovjet vá-
rosparancsnokhoz kapcsol-
tuk be. Nem sokkal később az
Arany Bikába kellett het-
ven (!) vonalat beszerelnünk,
mégpedig akkorra, amikor az
Ideiglenes Nemzetgyűlés kép-
viselői megérkeznek Debre-
cenbe. Vonalat vezettünk a
Ref. Kollégiumba is, ahol az-
tán az országgyűlés ülésezett.
Ezek voltak a nagyobb fel-

Fényképész

Magyar Folo: GK 1026/34 Kegedüsné

Nemyhárt József: Vegyipari technikumon

Cluj

1957. X. 26.

Meg. van

MDK

Menyhárt József

Vagongyári freskóterv.

Debrecen festőművészetének 200 éve.
Kiállitás a Debreceni Déri Múzeumban 1950-ben.

Menyhárt József, építész MDh

18000 ft-tal jutalmazták Krizka
Györggyel és Mentes Endrével közösen
Kénített tervét

–: Milyenek lesznek az új Jóiskolai kollégiumok?

2. l.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. máj. 18.

MDK

Menyhárt József

szerepelt a tárlaton.

"Utépitők"

"Csendélet zöld korsóval"

Tóth Béla: A II. tavaszi tárlatról. A Hajdu-Bihar Megyei Képzőművészeti Csoport kiállitásáról.

Alföld. 1963. jun. 76-78.l.

Menyhárt József MDK

szerepelt az ápr. 7-én megnyilt kiállitáson.

"Beszélgetők"

Kovanecz Ilona: A VI.Alföldi Képzőművészeti Kiállitás Békéscsabán.

Békésmegyei Népujság. 1963. ápr. 21.

Menyhárt József MDK

szerepelt a debreceni tárlaton.

B.J.: Jegyzetek a Tavaszi Tárlatról.
Hajdúbiharmegyei Népujság. 1963. máj. 5.

M.D.K.

Henghárt József
festő

A debreceni Déri Múzeum festészeti második és harmadik Őszirózsa díját harmadmagával nyerte.

—: Őszi tárlat Debrecenben
Élet és Irodalom, 1963. november 16 – 8 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Menyhárt József

Hajdubiharmegyei Népujság
1964 ÁPR 25.

1021

Kiállítás a Csokonai értelmiségi klubban

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Művészeti Szakosztályának rendezésében április 25-én, szombaton este hat órakor kiállítás nyílik a Csokonai értelmiségi klubban. A kiállításon Maria Dolna lengyel grafikusművész mutatja be munkáit. A tárlatot Menyhárt József festőművész nyitja meg.

— Dr. Bálo György nőgyógyász, [illegible] Károly út rendelési ideje:

Gyakorlott gépszerelő lakatost és esztergályost azonnali belépésre keresünk. BIOGAL Gyógyszergyár, Debrecen, Pallagi út 3—5. MH. 262

Az Alföldi Kőolajfúrási Üzem felvételt hirdet autóvillanyszerelő szakmában hajdúszoboszlói munkahellyel. Fizetés megállapodás szerint. Vidéki lakosoknak szállást biztosítunk. Jelentkezés: Szolnok, Körösi u.

Anyóhi

Menyhárt József, grafikus

Szerepelt a Nancy-i ex libris kiállításon

és elismerő oklevelet kapott.

Rajka Ágnes: Az ex libris gyűjtés szenvedélye 250-251.

A KÖNYV, Dn. 1964. Július IV/7.

MDK

Menyhárt József

szerepelt a tárlaton.

lakóteb pi képe /dijat nyert ??/

"Két lámpa"

Bényei József: Bátortalanság és szubjektivizmus. Megjegyzések az Öszi Tárlat ürügyén a debreceni képzőművészetről.
Hajdubiharmegyei Népujság 1963.nov. 17.

mdk

1

Menyhárt József

végezte a II. em. kiállítás részére 119 db tárgy konzervalását és 113 db. régészeti és iparművészeti tárgy restaurálását.

Béres A. Jelentés a Déri Muzeum 1960 évi munkájáról Déri Muzeum Évkönyve 1960-1961.

Debrecen 1962.

6. l

mak.

Menyhárt József

3

Az Évkönyv cikkeklez 34 db. rajzot készített neprajzi tárgyakról, 59 db. rajzot a mezes-kalácsos mesterségről majd megjelenő tanulmányloz.

Béres A. Jelentés a Déri Muzeum 1960 évi munkájaról.
Déri Muzeum Évkönyve 1960-1961
Debrecen 1962

10. L

mdk

2

Menyhárt József

készítette nagyrészben a kiállítások grafikáit

Béres András Jelentés a Déri Muzeum 1960 évi munkájáról.
Déri Muzeum Évkönyve 1960-1961.

Debrecen 1962.

9. l

melk

Menyhárt József

Gametszelei: Koratavasz
Férfifej
Ágvágók

Alföld 1963. 4. sz 12, 34, 52. l.

MDK.

Menyhárt József

Szerepelt az 1965 évi debreceni Tavaszi Tárlaton.

Hajdubiharmegyei Napló 1965 ápr.6. lap -

MDK.

Menyhárt József

Utalások Debrecen képzőművészetével kapcsolatban.

Alföld 1965.4. 131-142 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdubihármegyei Népujság

dományegyete
nyelvszakos
képzési idő
és a soproni
zaton orosz
iskolai tan
rendelkező
levelező okt
három- vagy
képző főisko
szére a tan
év, a kétév
zettek részé
év. (MTI)

— **Dr. Géder László** adjunktus a Debreceni Orvostudományi Egyetem Mikrobiológiai Intézete víruskutató laboratóriumának vezetője ösztöndíjjal egy évre az Egyesült Államokba utazott. A fiatal debreceni kutatót Sabin professzor, a gyermekbénulás elleni oltóanyag világhírű feltalálója hívta az Ohio Állambeli Cincinnatiba.

munkahelyekre. ... állást, munkaruhát és napi kétszeri étkezést biztosítunk. Szakmunkásoknak szerszám, vidéki dolgozóknak tanács-igazolás szükséges. ÉM 44. sz. Építőipari Vállalat, Budapest V., Kossuth L. tér 13—15.

Betonelemgyártásban több éves gyakorlattal rendelkező általános mérnököt termelési osztályvezetői munkakörbe, építőipari technikumi érettségivel rendelkező dolgozót művezetői munkakörbe alkalmaz az ÉM Debreceni Betonárugyár. Jelentkezés írásban vagy személyesen Hámán Kató utca 3. sz. alatt. Felvesz továbbá

1021 1964

A közönség előtt a Déri Múzeum arany kincsei

A nagysikerű nyári múzeumi esték sorozatban a nagyszámú érdeklődő közönség két ízben hallgathatta Menyhárt József tárlatvezetését a debreceni múzeum kivilágított képtárában, illetve az Ecce Homo termében. Külön érdekességet jelentett az „Egy este a Déri Múzeum kincsei között" című kiállítás és Módy György muzeológus előadása, amikor csupán egy órára 25 kilogrammnál több aranyat, a múzeum legféltettebb kincseit mutatták be. Ebben az évben még egyszer bemutatja a múzeum e kincseket, és az érdeklődők a múzeumi hónap során ismét találkozhatnak rövid időre a múzeum féltve őrzött darabjaival. A mostani rendezvénysorozat záró estjén szeptember 5-én, szombaton este 7 órai kezdettel dr. Béres András múzeumigazgató mutatja be a múzeum viselet-történeti gyűjteményét, mely a XVII—XIX. század végéig öleli fel a viselet-történet legjellemzőbb fázisait.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

3. oldal — 1964. szeptember

mdk.

Menyhárt József

Útépítők c. vászna
Csendélet zöld korsóval c. műve

Tóth Béla: A II Tavaszi Lárlatról
Alföld 1963. 6. sz 77. l

mdk

Menyhárt József

„Vásárba menök" /linó/

Alföld, 1963, 6. sz 96. l.

Menyhárt József

festőművész kiállitása. Debrecen, TTK TIT Klub. - Ism: Tóth Endre, Alföld, 1968.1.sz.76-77.l. - Tóth Béla, Művészet,1968.7.sz.38.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Írt.1971.2.sz.149-182.l.

169.l.

Menyhárt József festő 1

szeptember 22. én

volt 70 éves

Népszava 1971 szeptember 28

2. old.

Menyhárt József

Fák a tűzfalak közt

Alföld 1971/6 76 old.

Menyhárt József

Hideg, világosban tartott fölületein most az elegáns finomságot a festékfelhordás és a mérev foltalakítás teszi nehézkesse.
(Tavasz.)

Székelyhidi Ágoston: Teljesedő Szinkép
Relet-Magyarországi Tavaszi Tárlat 1971

Alföld 1971/6 63 old.

Menyhárt József

1901 szeptember 22-én született a kiváló debreceni grafikus és festőművész. Munkás családból származott. Érettségi után adópenztári ellenőr lett és beiratkozott akkori művészeti nesztorának. Torockay Oszvaldnak Vigkedvű Mihály utcán esti iskolájába művész növendéknek. Szönyi István festői szemléletével rokonszenvezett, de Torockay „különös, energikus, nyugtalan látása" ő rá sem maradt hatás nélkül.

Kádár Zoltán: Menyhárt József helvenéves

Alföld 1971/9 70 old.

Menyhárt József.

Első fametszete a „Gand" (1921) a két szomorú öregember – férfi és asszony – nagyszerű jellemző erővel megragadott, kis mérete ellenére is drámai erőt sugárzó kompozíciójával világosan jelzi azt az utat amit követni fog.

Kádár Zoltán: Menyhart József hetvenéves

Alföld 1971/9 70 old.

Menyhárt József

30 éves mikor először szerepel kiállításon Önarcképét küldte be, amelyben a kitünő karakterérzék a finom, de mégis összefogott festői látás szinte plasztikai erejü formakészséggel párosul. Az 1930-as évek végén és az 1940-es évek elején müvészi tevékenységének fő területe a grafika-ezen belül is a fametszet.

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 71 old.

Menyhárt József.

1938-ban a Künstkring „AKOS" meghívásában és rendezésében Antwerpenben az „Ars Grafica" sorozatban önálló kiállítása nyílt meg, főként kisgrafikából. Művészi tevékenységében különleges szerepe van a kisgrafikáknak, elsősorban az ex libriseknek, ilyen jellegű műveinek száma meghaladja a 200-at. Formailag, tartalmilag rendkívül vátozatos anyag ez, amelyet a nemzetközi művésettörténeti szakirodalom is jól ismer, főként a kisgrafikai művészetek mecenásának Soó Rezsőnek a legjelentősebb külföldi grafikai szaklapokban közzétett tanulmányai nyomán.

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 71-72 old.

Menyhárt József.

Komoly sikert aratott első külföldi szereplésekor, az 1936-ban Varsóban megrendezett II. Nemzetközi Fametszett Kiállitásan a „Bor, halál, élet" c. lapjával, ahol a két végpontot a Halált és az Életet jelképező virágot tartó férfi alakját a három részeg kitünően jellemzett alakja kapcsolja össze.

Kádár Zoltán: Menyhart József hetvenéves

Alföld 1971/9 71old.

Menyhárt József.

1939-ben három fametszettel arat hazai és nemzetközi sikert „Szegények fája" „Tavasz" „Macska a műteremben". Mindhárom nagyszerű realista eszközökkel készült, mégis mélyen szimbolikus értelmű. A felszabadulás fordulópontot jelentett életében. Mert addig hiába arattak sikert grafikái a Nancy-i „Diplome d'honneur" után 1939-40-ben már chicagói kiállításon is, idehaza a felettes hatóságai mégsem azzal, hogy képességének megfelelő munkakört nyerhessen. Továbbra is adótiszt maradt.

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 72old

Menyhárt József

1945-ben lett a Déri Múzeum tisztviselője
A múzeum megrongálodott értékes anyagát
helyrehozza, művészettörté-neti munkásságot
is kifejt. Sőt, mint ezt egy fiatal kutató tanul-
mánya helyesen hangzúlyozza „Ő a képzőmű-
vészeti szervezeti élet, elindítója, s mint a Szabad-
szakszervezet titkára, éveken át vezetője (Kürti
Katalin).

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 72 old.

Menyhárt József

Debrecen haladó szellemi mozgalma, a felszabadulás után megindult Ady Társaság beválasztja tagai sorába. 1946 márc. 31-én megalakult a Magyar Művészek Szabad Szakszervezetének debreceni csoportja akiknek tagjai közt szerepelt, sőt ő lett – választás utján – a csoport vezetője. A negyvenes évek második felében itthon és külföldön (1946-ban Nancyban, 1948-ban Stockholmban, 1949-ben pedig Romában) szerepel kiállításon. Az 1948-as Debreceni Vásár pályázatán, az 1950-es debreceni ún. „eszmei freskopályázaton" is díjat nyer műveivel.

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 72 old.

Joseph Leonfellner

Menyhárt József.

Mindig érdekelte öt a szegényparasztság és a proletarizálás problémája az 1945-ben készült „Szegenysoron" c. metszete ennek a témakörnek szerves része.

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 72 old.

Menyhárt József

Jelentős tanári munkásságot fejt ki az 1946-ban létrehozott helyi szabadiskolában majd a majd a képzőzművészeti körben. Egyre több időt szentel az olajfestészetnek és az akvarellnek. Színkultúrája egyre finomodik mint ezt pl. az „Olvasó lány" c. kompozíció különböző variánsain láthatjuk.

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 73 old.

Josef Hanzlík

Menyhárt József

Művei helyi és országos tárlatokon szerepel-
nek 1958-59-ben a gyulai 1959-ben a békés csabai
múzeumban rendeznek egyéni kiállítást mű-
veiből. Társadalmi tevékenysége az 1950-es évek-
ben egyre sokoldalúbb lesz 1950-54-ig a Magyar
Képzőművészek Szövetsége megyei csoportját ve-
zeti, 1952-ben a Magyar Népköztársaság Művészeti
Alapja tagjaul választja, 1954-ben a Hazafias
Népfront városi bizottságának lesz a tagja, még
ez évben a debreceni „Varutas Képzőzművészeti Kör"
művészeti vizinyitását.

Kádár Zoltán: Menyhárt József helyenéves

Alföld 1971/9 73old.

Menyhárt József

A művészeti közéletben jelentkező problémák, amelyekhez néha még az egyéni élet testi szenvédései is hozzájárulnak, az öröm mellett árnyékot is vonnak a művész arcára. Így érthetők egyik legszebb alkotásának az 1957-ben készült „Önarckép"-ének kissé keserű vonásai

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 73old.

Josef Hanzlík

Menyhárt József

1960-ban jobsikerült kiállitást rendeznek festményeiből a debreceni Medgyessy-teremben, ez évben a Felszabadulási pályázaton a megyei tanács díját nyeri el, sekkor jelenleti meg a Déri Múzeum Baráti Köre 20 kiváló fametszetét, 1962-ben a debreceni Déri Múzeum gyűjteményes kiállitás keretében mutatja be műveit

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 73old

Menyhárt József

Legérdekesebb képeinek egyike a „Madárárus" (1968) az optimista és pesszimista felfogás sajátos keveréke.

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 73 old.

Menyhart József

Ám a festmények sem hanyagolja el, a valóságoly finom megfigyelésére valló művek mint pl. „Kertészlányok" „Halászok" „Kertben" „Strandon" „Lépcsőház" „Beszélgetők" „Cellővök" mellett kedveli az egyalakos képeket mint az „Egyedül" „Raktárör" és a több változatban elkészített „Olvasónő"

Kádár Zoltán: Menyhárt József helvenéven

Alföld 1971/9 73 old.

Ferenc Kantuvel

A Ty kegyelmed nem szeretne-e vele
vallani az idegenben utazó jó piarista
társaival, szülőhelyéről, ha ismét szeretné
látogatni, városára, utcáira, rokonaira,
testvéreire, akikkel az ifjúkor szép éveit
töltötte és szívesen, örömmel, az ismert
városról, szeretett rokonairól

szívesen Ferenc Kantuvel: mikről tudósít

Menyhárt József

Számos olyan grafikai művet készít amelyek Debrecen múltját és ~~jene~~ jelenét örökítik meg. Ilyenek a debreceni felszabadulási album részére készi tett rézkarcai (1960) a 600 éves Debrecen c. albumban megjelent fametszetei. (1961)

Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 73 old.

Jesse Hartwell

Menyhárt József

A „Felszabadulásunk 20. éve" album számára (1964-65) továbbá „Megyénk Nagyjai" kiadvány részére is (1969) készített grafikákat (ez utóbbiak rézkarcok). Az elmúlt évtizedben számos külföldi és belföldi kiállításon vett részt. A lengyelországi, párizsi, nizzai, comói és romai kiállításokra hivatkozunk.

~~Kádár~~ Kádár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 73old.

Menyhárt József

Munkásságának elismeréséül számos kitüntetésben részesült 1967-ben elnyerte a Munka Érdemrend ezüst fokozatát. 1960-ban Debrecen város Művészeti díjat. Számos művészettörténeti tanulmánya jelent meg. Megírta a debreceni ujabbkori történetét, írt a régi debreceni patikárol stb.

Kadár Zoltán: Menyhárt József hetvenéves

Alföld 1971/9 73-74 old.

Professor Hardwell

Menyhárt József

Cserkészlányok (pamelyzet) 1 oldal. borítón
Önarckép (olaj) 2 " "
Szegénylyek fiája (pamelyzet) 3 " "
Virágok és almák (olaj) 4 " "

Alföld 1971/9

Menyhárt József

Fametszet 8. oldalon
Udvar taligával 17 "
Fametszet 19 "
In memoriam Bartók Béla (fametszet 34 old.
Olvasó nő (fametszet) 37 old.

Alföld 1971/9

Menyhárt József.

Fametszet	50 old.
Három lány	69 "
Szobor és Fák	74 "
Épül a vízlorony	102 "
Elhagyott udvar	104 "

Alföld 1971/9

Nemyhárt József
festő

Az olajfestéshez Nemyhárt József
a felszabadulás után jutott,
amikor is lakást kapott. Ebben
az időben élmunkás-portrékat
festett.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Menyhárt József
festő

Már a két világháború között
Menyhártnak jó-hírnevet szerez-
tek vérhasai, fametszet grafi-
kái, valamint ex librisei.

Kovács Gyula: Debrecen képzőmüvészei.
Müvészet, 1974.október - 9.oldal.

Menyhárt József
festő

Menyhárt József, mint adóhivatali tisztviselő önképzés útján folytatta tovább képzőművészeti tanulmányait.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Menyhárt József
festő

Menyhárt József 1901-ben született Debrecenben. A kor körülmenyei nem engedték meg, hogy továbbtanuljon, kenyérkereső pályát vá-lasztott.

Kovács Gyula: Debrecen képzőmüvészei.

Müvészet, 1974.október - 9.oldal.

Menyhárt József

Debrecenben született, ott él. Kisgrafikai lapjai szerte a világon ismertek. Nem végzett képzőművészeti főiskolát. Sikerei voltak Rómában, Párizsban, Krakkóban, Nancyban, Tarnowban, Hamburgban, Nizzában. Nyári napja (akvarell) a Balatont mutatja.

Tóth Ervin: Négy tój – négy akvarell, Műgyűjtő 1972/4. sz. 6. l.

Menyhárt József

A „kiállítási naptár" említi (X.26 – XI.11; Debrecen: Medgyessy Terem).

Mügyűjtő, 1972/3. sz.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 III/L 9
NAPLÓ (VESZPRÉM)

Menyhárt József festő- és grafikusművész.

1021

Menyhárt-fametszetek a megyei könyvtárban

Lassan természetes, hogy Veszprémben a megyei könyvtár látogatói nemcsak könyvekhez, folyóiratokhoz jutnak hozzá, hanem zenét is hallgathatnak, s képzőművészeti élményben is részesülnek. Ez utóbbi szorosan kapcsolódik a könyvművészethez, hiszen többnyire kisgrafikai lapokat, ex libriseket mutatnak be ebben a sajátos galériában. E tárlatok egyik szorgalmazója, *Poór Ferenc*, a megyi tanács művelődésügyi oszályának helyettes vezetője fogalmazott így *Menyhárt József* kiállításának megnyitóján.

A Debrecenben élő idős autodidakta festő- és grafikusművész, Menyhárt József ötödik kiállítója a veszprémi könyvtári galériának. Munkáival sokfelé szerepelt külföldön, s itthon is rendszeresen részt vesz jelentős bemutatókon, főleg alföldi városokban, de a keszthelyi biennálékon is, rézkarcokkal, s kivált fametszetekkel.

Újévi üdvözlet

Méltán tartják a fametszés egyik mesterének. Több száz ex librise és alkalmi grafikája mind önálló arculatú mű. Feketefehér foltokkal, vonalakkal is tud színesen mesélni — igazolja a negyven év munkásságából ízelítőt nyújtó mostani tárlata, amely egyben az első önálló dunántúli kiállítása.

Témái változatosak, stílusa realista. Kiegyensúlyozott képszerkesztés, tömör kifejezésmód és halk derű jellemzi, főleg a családi életet tükröző alkotásait. Kedvenc motívumai az emberi kéz, a magyar népművészet elemei, ihletője a szülőföld.

r. i.

Ex libris...

Gyermekkönyvtár

róhirdetések

TLAN

vízközelben
rámás, zárt-
csös eladó.
an. 1—2 éves
ámítunk. Ér-
erné, Palozs-

szebb helyén
omfortos ház
onti fűtéses"
dóba.

40 öl szőlő
ladó. Érdek-
ém. Budapest

én 586 négy-
eladó. 200.—
Várpalota.

en Csók ut-
yszögöl telek
llyel eladó.
het: Balaton-
Mór utca 6.

en Csárda
oba összkom-
ázrész kp +
ssal eladó.
re a kiadó-
. Szabadság

eköltözhetően
oba összkom-
ázrész. „Áron
a veszprémi
rhát 1.

zobás, társas-
ózsa. Sümeg.

telek eladó.
. Bakó J. út

öl szőlő Zán-
re Hegyestőn
tt, közös pin-
eléssel együtt
ődni lehet:
polca. Batt-

zoba komfor-
etméter alap-
ész azonnal
eladó. Ér-
nden szerdán
Jókai u. 102.

ÁS

törökszent-
oba összkom-
ses II. eme-
lakásomat
gy zirci ha-
klődni lehet:
tor H. u. 8/B.

Balatonalmá-
an lévő két-
tanácsi la-
veszprémire.
jeligére a
rdetőbe.

veszprémi,
lakótelepi 2
nfortos gáz-
tanácsi laká-
en megoldás
elet: „Meg-
ligére a ki-

lakásos tár-
szobás lakás
r. Lékai 18.

nő egy kis-
rozott albér-
Veszprémben.
ére a kiadó-

VEGYES

Parkettázást vállalok, anyaggal, anyag nélkül. Tarczal, Ajka, Ady u. 43.

Jogász házaspár állást változtatna. Balatonpart előnyben. „Lakás szükséges" jeligére a kiadóba Veszprém, Szabadság tér 15.

Eladó, áron alul, jó állapotban lévő 12 darabból álló faragott ebédlő, igényesnek. Bártfay, Budapest 657-691 telefonon.

Mély gyermekkocsi olcsón eladó. Veszprém, Felszabadulás út 85. I. 6.

Goldman Sztár tv eladó, Egyévi jótállással. Érdeklődni egész nap Veszprém, Urkút u. 1/B.

Gyermekkocsi sürgősen eladó. Érdeklődni: Veszprém, Felszabadulás u. 89. 1/5.

Kétszemélyes rekamié eladó. Cím: Veszprém, Stadion u. 18/B. fdsz. 2.

Motoros kerti traktorok felszereléssel eladók. Grósz, Veszprém, Budapest út 40.

Német juhász kutyakölykök törzskönyvi előjegyzéssel eladók. Kádárta, Győri út 2.

Ezüstuszkár kölykök díjnyertes szülőktől eladók. Dr. Döbörhegyi állatorvos, Szombathely, Szabó Miklós 42. telefon: 11-936.

Olcsón eladó 2 db használt rekamié, 2 fotel, 3 szék, 1 asztal. Varga Gyula, Várpalota, Loncsos.

Olajkályhák, kannák, hordó eladó. Érdeklődni lehet: egész nap, Veszprém Felszabadulás út 89. fdsz. 6.

Német juhász kölykök törzskönyvezett anyától, törzskönyvezett apától a Bazsi Szultán unokájától áron alul eladók. Érdeklődni lehet: Bellér Lőrinczné. Nemesvita, Dózsa Gy. u. 11. Személyesen érdeklődők előnyben.

20 W-os hangfal eladó olcsón. Balatonfüred. Jókai út 15. I. 6.

Fáklya mahagóni színű kombináltszekrény eladó. Érdeklődni: Várpalota, Sörház u. 9. Balasa.

Értesítjük tisztelt ügyfeleinket, hogy a veszprémi Rákóczi téri körzeti fiókunkat tatarozás miatt július hó 10—11—12-én zárva tartjuk. Ezeken a napokon a takarékbetétek kifizetését a megyei igazgatóság pénztára (Veszprém, Vöröshadsereg tér 24.) teljesíti. Országos Takarékpénztár Veszprém megyei Igazgatósága.

Mekalor olajkályha eladó. Veszprém, Zrínyi u. 7/5.

Jó állapotban lévő gyermekkocsi eladó. Cím: Forróék, Veszprém, Rózsa u. 4.

Eladó Fender Telecaster Thinline szólógitár. Czinczás Tamás Veszprém, Vas Gereben u. 1/a. telefon: 122-47.

Nyolc darab kilenchetes malac eladó. Érdeklődni lehet: Sóly, Kossuth u. 14.

Várhelyi

A

Parádés Gyepü Mihály az ágya szélén ült, egyik meztelen lábafejével vakargatta a másikat, és igen nemszeretem ábrázattal méregette a távolságot maga meg a szék között. Azon hevert a levetett gúnyája. Kicsit szédelgett még — második napja nyomta az ágyat — mindazonáltal úgy érezte, éhes is meg szomjas is, két nap óta először. Üres volt a ház, a veje korán kelő ember, a városba jár dolgozni, a lánya meg a téesz baromfit dajkálja. Igy van a magányosan maradt nyugdíjas öregember: magad, uram, ha szolgád nincsen.

A vejéről eszébe jutott, milyen jóízűen falogatta az este a frissen megkezdett préshurkát. Akkor csak émelygő gyomorral nézte, de most megkívánta. Már nyúlt is a nadrágjáért, hogy kimegy a konyhába, amikor kopogtak.

Gyorsan visszabújt.

Vékony, tatárbajszu fiatalember, meg egy kisasszonyforma nyomakodtak be az ajtón. A kisasszonyt mindjárt megismerte, meg is örült neki. Jótréfás kis fehérnép, benn dolgozik a járásnál, sokat furikáztatta a tsz hintaján, amikor még a bakon ült, mert hol ezt akarta megnézni, hol azt. De a fiatalembert nem ismerte.

— Doktor Kiskun László — mondta az, és vizsláló szemekkel körülnézett.

— Csak nem beteg maga is Mihály bácsi — ijedt meg a járási leányzó.

— Mér, hát még ki?

— A veje, Mozsár János ma délelőtt rosszul lett a munkahelyén — mondta hivatalos hangon az orvos — a kórházi vizsgálat ételmérgezést állapított meg. Préshurka.

Az öreg csak nézett.

— A Janim, az lenne beteg? A préshurkától?

— Attól, Mihály bácsi — bizonykodott a leány — maga is evett belőle?

Az öreg megsértődött.

— Nézze doktor úr, maga a vizsgálatot jobban tudja. De, hogy mi van a préshurkában, azt meg én tudom jobban. Magam aprítottam, csináltam tőteléket, magam gyömködtem bele, magam ákláltam össze, magam tettem a kifőzőbe. Hát, hogy a fészkesbe került vóna abba a szalmavella?

— Elhiszek én mindent, Mihály bácsi, de a préshurkát muszáj elvinnünk. Hol van?

Az öreg hitte is meg nem is. Hetykén intett hát a fejével a konyha felé.

— Kinn a hűtőszekrényben. A kisasszony már ismeri a járást.

Amikor az ellenőrleány elindult a konyha felé, az öreg komolyan megijedt. Sajnálta volna nagyon a szép préshurkát, hát más úton próbálkozott.

— Ismerősforma nekem a doktor úr. Hova valósi?

— Itt lakom a szomszéd faluban, Mihály bácsi.

— Na hát akkor azért. Emlékszem én, amikor még az uraságnál parádéskocsis voltam.

Az orvos nevetve rálegyintett:

— Ojjé, talán még a világon sem voltam akkor!

— Na nem maga, hanem az apja. Vagy maga nem a Madzag Lajcsi fia?

— Nem, nem, én Baranyában születtem.

— Attul még lehet — röhentett az öreg, de mire az orvos megtalálta volna a megfelelő választ, megérkezett a préshurka.

— Mind a hárman elismerően nézték. Mint egy taligakerék. Lehetett vagy hat kiló. Az orvosnak hirtelen eszébe villant valami.

— Meddig főzte maga ezt az elefántot, Mihály bátyám?

Az öreg felhúzta a vállát, az inge alatt megvakarta a hónalját, aztán kibökte:

— Nem akarok ha-

Meneghárt József

festő

Meneghárt képei rendszeres szereplői a megyei és országos kiállításoknak. Több egyéni kiállítása is volt a művésznek.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.

Művészet, 1974.október-9. oldal.

Menyhárt József
festő

Menyhárt József képein a szín
és forma közvetítésével helyet
kaphatnak a szimbolikus költői
tartalmak is.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október-9. oldal.

Mennyházi József

a Magyar Nemzeti Galéria termeiben nyílt meg a Kelet-magyarországi képzőművészek kiállítása, melyen művei szerepelnek.

Bajár Iván: Jelenségek és tanulságok.

Magyar Hírlap, 1942. dec. 24.

Menyhárt József
festő

Menyhárt József tanítványa volt
Egerhári Imre.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974. október - 9. oldal.

Menyhárt József, grafikus

Ex libris.

fametszet: Repr.

Galambos Ferenc: Ex libris – a könyv őre

1751-1756.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. szept. 11. XXV/37.

Meinhárt József

Ex libris

Orlföld 1971/11 10 old

Menyhárt József

ex libris

Alföld 1971/11 29 old.

Menyhárt József

Részt vett az Ernst Múzeum - Nemzetközi ex libris és kisgrafika - kiállításán

Szy Rezső: Nemzetközi ex libris kiállítás Budapesten

Alföld 1971/2 79 old.

Menyhárt József

1946 május 28.-án felirat ment a debreceni művésztelep szervezése ügyében a vállás és közoktatásügyi miniszterhez ezt Menyhárt József festőművész, mint megbizott adminisztrátor irta alá.

Alföld 1971/12 94.old.

Menyhárt József

fürdőzők, olajfestmény

Magyar Képzőművésze
I. Kiáll. Katalógus 1946 jú

Menyhárt József

1946 május 28-án kelt. a vallás és közoktatásügyi miniszterhez írt (Holló László festőművésszel) feliratukban mai a művésztelep létesítésének módját, a képzőművészeti élet fejlesztésének főbb feladatait is megfogalmazták.

Tar Károly: Egyéves a debreceni művésztelep.

Népművelés 1971/10 38 old.

Aleuyhárt József

Az idei kiállításokon megismerkedhettek Aleuyhárt József festményeivel.

Toth Ervin: Őszi kiállítások Debrecenben

Alföld 1972/1 93 old.

Menyhárt József

Bemutatott művei.

„Beszélgetők", olaj, karton;

„Esteledik", olaj, karton (reprodukció)

Tilless Béla; Őszi tárlat 1970.

Hajdúszoboszló, 1970.

Menyhárt József

Bemutatott művei: „Négy asszony", olaj, 40x50 cm; „Kék házak körött", olaj, 40x50 cm; „Edények és körték", olaj, 60x50 cm. (reprodukció).

Szabó László: Őszi tárlat 1971.

Debrecen, 1971

Menyhárt József

1. Beszélgetők olaj, karton
2. Esteledik — " —

Őszi Tárlat 1970. Hajduszoboszló
Műv. Közp.

Menyhárt József

Edények és körték
olaj 60×50

Ősi Tárlat 1971, Debrecen

Krenyhárt József

1. Négy asszony olaj 40×50
2. Kék házak között
olaj 40×50

Őszi Tárlat 1971, Debrecen

Menyhárt József

a keszthelyi kisgrafikai biennálén több alkotása szerepel. A kiállítás katalógusában ex librisének másolatát is közlik.

Hajdúbihari Napló, 1973. aug. 9.

Hemyhárt József

Horgászpad

X2

115 x 162 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Menyhárt József

Ex libris Dr. Hardicsai Béla

X2 80K49

Második Balatoni Kisgrafikai Bienniálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Menyhárt József

Ex libris Erzsébet X2 84×75mm
Tóth Endre Könyve X2. 86×77mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Menyhárt József

Plaisphaerium Copernicanum 1973.

Ex libris Bognár Sándor

X2 142 x 91 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé

1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1973 JUN 24

Hajdúbihari Napló

szólíthatatlanul

1021 Menyhárt József

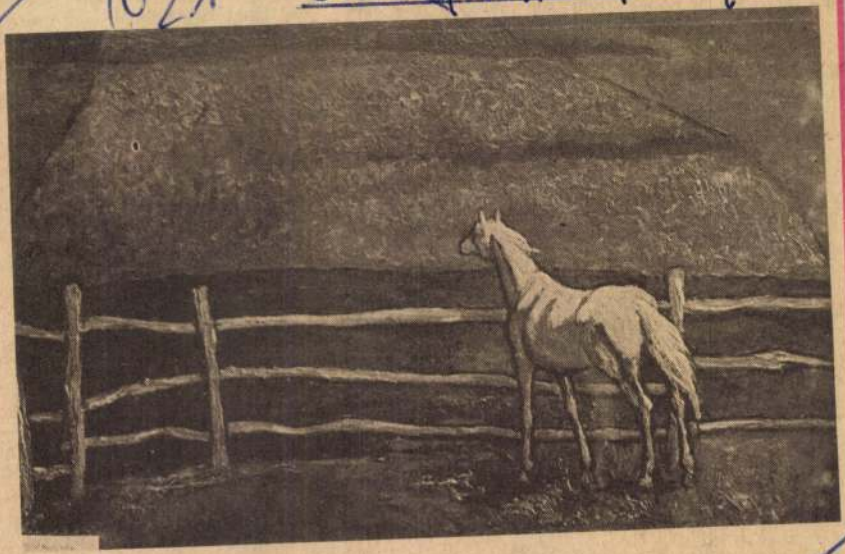

MENYHÁRT JÓZSEF FESTMÉNYE

agyon fárad-
y kicsit
oche-ből)

49. . . . Novák Vilmos
tette. 51. Ily módon.
re. 54. Átló vége! 55
Pusztítsd el (ford.)
58. Az emeletre. 5
(tudományos, fanta
gény röv.) 60. Rájegy
mizációs hang. 62. Pe
Pléh. 65. Az Operahá
névjele. 66. Ezt a mű
Nemzeti Színház fe

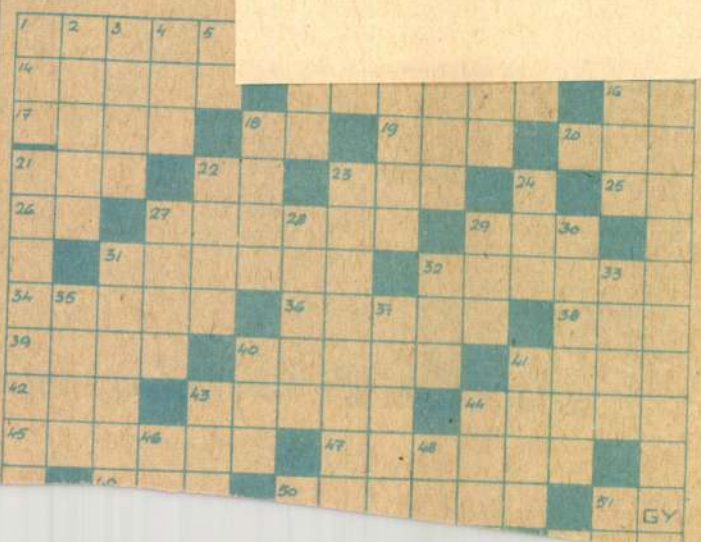

Menyhárt József

„A Szabadművelődés Képzőművészeti Iskolája" 1946. dec. végén kezdi meg első 3 hónapos tanfolyamát, 1947. ápr.-máj.-ban követi szta második. Az Iskola tanára. 1949-től Balla László- és Veress Gézával közösen végzi az Iskola vezetését, mely ekkor már állandó jellegű.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve.

Alföld, Debrecen, 1972. május.

Kenyhárt József

Tóth Endre Könyve, repr.

Második Balaton Kisgrafikai Biennálé
1973. Balaton Múzeum, Keszthely

Menyhárt József (Debrecen)

Az egri ex libris kamaraki-állításon szerepelnek művei.

Népújság, Heves, 1972. jún. 11

Menyhárt József

2

„Önarckép" c. képe

„Szegényt fája" c. metszete.

említve

Népszava 1971 szeptember 28

2. oldi

Menyhárt József

3

„Szegények fája" c. metszetét

a „Kelet Népe" ámlapján közöltik

Népszava 1971 szeptember 28

2. old.

Menyhárt József 4

Metszetét, Zöngujegyét

Varsóban, Chicagóban, Nancyban,

állítottál Zi

Népszava 1971 szeptember 28

2. old.

Meinhart József

5

Portét készített Bartókról,
Kodályról, József Attiláról,
Gulyás Pálról

Népszava 1971 szeptember 28
2. old.

Menyhárt József 6

Illusztrációkat kérjetett

Illyés, Szabó Lőrinc, Radnóti

verseikes.

Mépszava 1971 szeptember 28

2. old

Mengyárt József
festő

Mengyárt József kiállítása
a debreceni Medgyessy-teremben
lesz X. hó 26-án.

.-. Kiállitási naptár.
MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 48.oldal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Menyhárt József
ALFÖLD

1021 NOV 11

Menyhárt József: Ex libris

neszteleséggel keverve
meghitt zugolyba érkezik

lehalkított gyöngesége
körbejárkál szüntelen

ellankadó szakadékká
marja szája peremét

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Menyhárt József

ALFÖLD

1971 NOV 11

1021

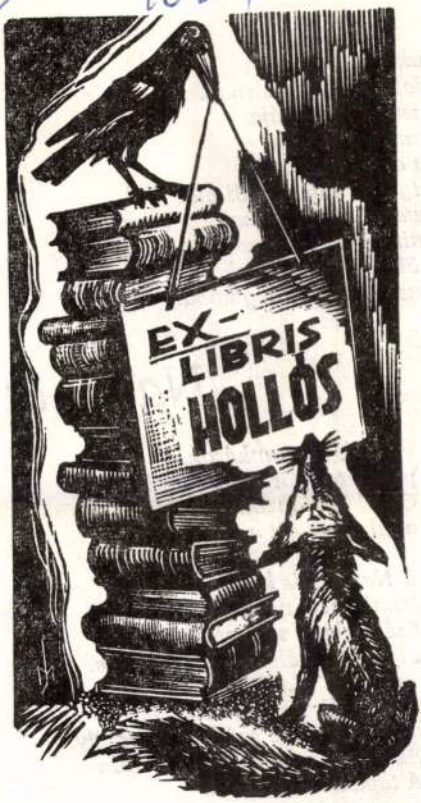

Menyhárt József: Ex libris

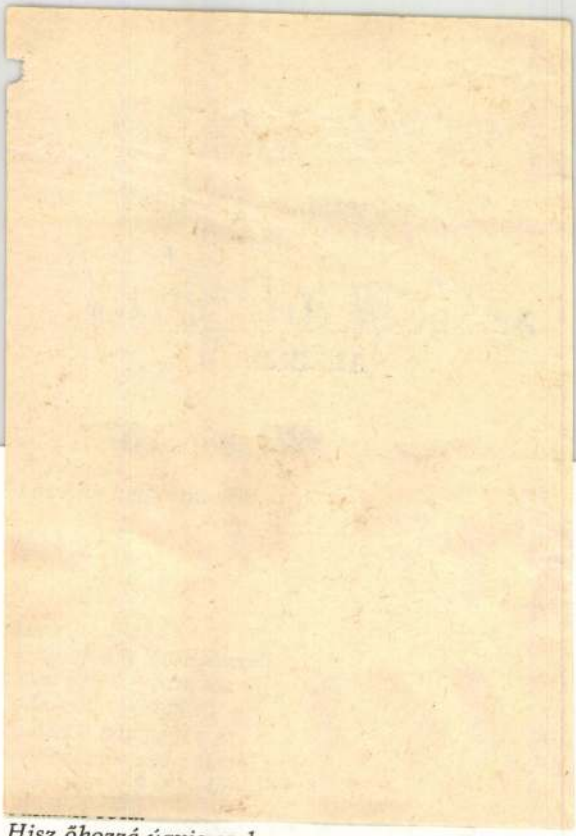

Hisz õhozzá úgyis csak
úgy mennénk – látogatóba.

Naponta

Viselik itt munkások,
parasztok törődött életüket.
Gond burjánzik, nem legelné le
a tehén se ezt a füvet.

A Napnak is kerülőt kell
tenni, mert nem esnek az útba.
Szél helyett segítség zörgetne?
Figyelnek lélekzetvisszafojtva.

S fölöttük naponta elkiáltja
magát a baj, e szálldosó veszély.
Az emlék már nem tudna róla.
A tapasztalat beszél.

MENYHÁRT JÓZSEF

Műrei szerepelnek az őszi tárlaton Derecskén és Debrecenben.

Thomas László: Jegyzetek az őszi tárlatról.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. dec. 14.

Menyhárt József

A Hajdú-Bihari őszi tárlaton „Négy asszony" c. műve szerepelt. (említve.)

Székelyhídi Ágoston: Hajdú-Bihari Őszi Tárlat 1971.

Alföld, Debrecen, 1972. 2.

Menyhárt József.

Debrecenben üzemi kiállításon szerepeltek festményei.

Táth Ervin: Őszi kiállítások Debrecenben.

Alföld, Debrecen, 1972. jan.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 VII. 15.

NÉPSZAVA

Menyhárt József
1027

Menyhárt József fametszete:
Szegények fája (1938)

Deményi Ottó

KAPITÁNY BERN

Reggel a cirkuszon át lehetett látni, mint egy hatalmas madárkalitkán. A ponyvát körben föltekerték, csak a főárbocra feszített tetőkupola fehérlett, de közelről szürke volt az is, és számtalan folt tarkította. A színes lakókocsik előtt asszonyok mostak, teregettek vagy az ebédhez való krumplit hámozták; nehéz volt felismerni bennük az esti előadás csillogó ruhás légtornászait, műlovarnőjét, gumiakrobatáját. Az egyik kocsi lépcsőjén izmos, fekete kisfiú üldögélt, lekváros kenyeret evett, s bal lába nagyujjának körmével vakargatta a jobb bokáját. Mikor látta, hogy nézzük őt, megkérdezte:

— Mit akartok itt?

— Hát, csak bámészkodunk.

Lekászálódott a lépcsőről, unottan megállt előttünk, aztán fölajánlotta, hogy tíz fillérért megmutatja a majmokat.

— A majmok nagyon érdekesek — mondtam néki —, de én Bernádin kapitányra vagyok kíváncsi.

— Bernádin kapitány nincs itt. A vasúti szállodában lakik. Kocsija sincs, csak a kellékeit tartja itt egy ládában.

— Azt mutasd meg! A vasgolyókat, meg a nagy ágyúlövedéket.

— Miért? Azt hiszed, hogy nem igazi?

— Látni szeretném.

A kis Drumár — mert így hívták — elhúzta a száját, és legyintett:

— Nem nagy ügy. Az egész Bernádin nem nagy ügy. Én sokkal erősebb vagyok nála.

— Te? Hiszen a térdéig sem érsz!

A kis Drumár megmérgesedett, annyira, hogy még az arca is eltorzult belé. Szidott minket, szidta a kapitányt, aztán lefeküdt hanyatt a fűre, könyökét megtámasztotta kétfelől az oldala mellett, s kitárt tenyereit az ég felé fordította.

— Nem láttátok tegnap? Így tartom a papámat, aki nyolcvanöt kiló, a bátyám meg rááll az ő talpára, és úgy mutatja be a művészetet. Bukfenc, szaltó, meg karikamutatvány. És mikor hidat csinálnak fölöttem, a lábukkal egy nagy piros gömböt forgatnak, az is száz kiló.

— Nem. Az a gömb nem...

nádin kapitánnyal szeretnék beszélni.

— Nem is kapitány! Soha nem volt semmiféle rangja. A húszkilós vasgolyók, a kétmázsás ágyúlövedékek belül üresek. Én is elbírom őket.

— Látni szeretném!

— Jó. Ha adsz tíz fillért, azt is megmutatom, de hozzányúlni nem szabad.

Mentünk a kocsik között, átbújtunk egy korlát alatt, s ott, ahol az artisták vonulnak be a porondra, a folyosó széléhez húzva nagy, pántos ládát találtunk. A kis Drumár elkezdte feszegetni a tetejét, de a láda nem akart kinyílni.

— Bezárta!

Már menni akartunk, amikor jött a kapitány. Szürke zakó volt rajta, fehér ing meg nyakkendő. Valóban nem látszott olyan erősnek, mint a porondon. Fáradtság ült az arcán, szeme beesett volt.

— Miért bántjátok a ládát? — kérdezte.

A kis Drumár hebegett valamit, mondta, hogy már megyünk is, de én nem mozdultam akkor sem, amikor ők Kálmánnal együtt elindultak.

— Fecsegett a kis gonosz, ugye, mindenfélét összehordott?

— Hát, nem is tudom.

Kinyitotta a ládát — nem volt bezárva —, matatott benne, aztán felemelt egy vasgolyót. Fényes volt az, mint apróbb társai, amelyekkel játszani szoktunk az iskolaudvaron. Bernádin kapitány a tenyerén pörgette, majd fölfuttatta a mutatóujja hegyére, ott még forgott egyet-kettőt, míg vissza nem hullt a kapitány tenyerébe. Nézte hosszan, elgondolkodva, aztán elémnyújtotta:

— Na, tessék. Tedd a helyére!

Utánakaptam, két kézzel, mohón, de meglepődtem, mert a gömb nem akart elmozdulni a kapitány kinyitott tenyerétől.

— Mi az, nem bírod? Fogd csak meg erősebben!

Rászorítottam mindkét tenyeremet, s most már engedett, bár nagyon nehéz volt. Bernádin kapitány meg fölénahajolt a ládának, és kiemelt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

NÉPSZAVA

1972 JAN. 8

Menyhárt József

1021

Menyhárt József: Bartók

A Debreceni Megyei Művelődés Központ ötéves múltjával már központjává vált Debrecen és a megye művelődési otthonhálózatának s a népművelési munka hagyományos formái mellett megteremtette a tömegekkel való kulturális foglalkozás alapját is. A szocialista brigádok részére szervezett kulturális „megmozdulások" részvevőinek száma már jó néhány ezerre tehető, ami nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy ez az intézmény az ipari munkásság és a mezőgazdasági dolgozók ezrei között terjeszti a szakismeretek mellett azokat az általános művelődési és egyéb kulturális ismereteket, amelyek — az emberek ízlésének, politikai, kulturális igényének, szemléletének kialakításában — művelődéspolitikánk, de egész politikánk szempontjából jelentős értéket képviselnek. Működteti emellett ez az intézmény az ország határán túl is nevezetes együtteseit: a Kodály Kórust, a Hajdú Táncegyüttest, a Debreceni Népi Együttest, a Jazz Kvartettet és még jó néhány más együttest.

nyek és a legkorszerűbb könyvtárak, művelődési házak otthona ez a táj. *„Baloldala ez a hazának! — a szív is e tájra esik; ... — e tájon fojtott dobogás van a dolgokba ásva mélyen, s mindenben rejtett dobbanás."* — írja Váci Mihály. „... ki láng volt — itt gyorsabban égett, Apáczay, Csokonai. Ki itt felállt: — nem hajtott térdet! rebellis volt, sehonnai ..."

Most talán nem alkalmas a pillanat, de az írott szó mégis hadd hordja a gondolatot: ennyi érték és ennyi múltból ittmaradott hiány tudomásában joggal nyújtja kezét és hallatja szavát e táj, hogy az ország felhalmozott értékeiből nagyobb segítséget kapjon, a szocialista gazdasági és kulturális előrehaladás gyorsabb üteme érdekében.

1971 OKT

A PEDAGÓGIA IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI HAZÁNKBAN

A TANKÖNYVKIADÓ SOROZATÁNAK ÚJABB FÜZETEI

A Tankönyvkiadó Vállalat sorozata, miként címéből is nyilvánvaló, a hazai pedagógia elméleti és gyakorlati kérdéseiről kívánja tájékoztatni tanítóinkat, tanárainkat, nevelőinket — ez utóbbiak közé szívesen besorolnánk a szülőket is, mint a gyermekek természettől adott — és ha nem is hivatásos, de — hivatott nevelőit. Az igen változatos témájú füzetek közül nem egy hozzájuk is szól, olyan is akad, mely elsősorban nekik íródott, s benne nem is a gyakorló pedagógus, hanem éppen egy ‚gyakorló' szülő teszi közkinccsé bőrén-szerzett tapasztalatait; vagy inkább csak tenné, ha a túlzottan szakmai sorozatcím, az igen kevéssé vonzó borító és a szerény példányszám nem akadályozná ebben.

A sorozatnak több mint húsz füzete jelent meg ez idáig, a legkülönbözőbb — neveléssel kapcsolatos — témákról. Mindjárt a legelső a falusi és tanyai iskolásokról szól, a második olyan pedagógusokról, akik nem elégednek meg a készen kapott és begyakorolt oktatási-nevelési módszerekkel, hanem újat, jobbat kutatva bátran kísérleteznek. Egy füzet a programozott oktatás tapasztalatairól számol be, egy másik a továbbtanulás és elhelyezkedés kérdéseivel foglalkozik, továbbiak a szakközépiskolák nyújtotta általános és szakmai képzésről, a felnőttoktatás sajátosságairól, egy vidéki gimnázium életéről, a pedagógusok elszürkülésének veszélyéről, a vidéki főiskolákról, az ifjúsági irodalomnak az iskolai nevelésben vitt szerepéről, a fiúk, lányok és nevelők viszonyáról szólnak, az ezeket követők tartalmát is elárulják címük: Eljutnak-e az egyetemig? — Négy év egy osztályközösségben — Művészet, katarzis, nevelés — Az iskola pszichés klímája — Fényes szellők — Közvéleményvizsgálat kollégiumokban stb.

A régebben megjelentek közül Kériné Sós Júlia munkáját — *Diákévek, diáksorsok* — kell feltétlenül kiemelnünk. Kimagasló erényei: megírásmódja — olyan izgalommal olvasható, mint egy jó regény —, mélyen megértett tapasztalatai, s az okos szeretet mely sugárzik belőle — szinte követelik újrakiadását.

Néhány újabban, tavaly, illetve ez idén megjelent füzettel — ezek talán még beszerezhetőek — részletesebben érdemes foglalkoznunk.

Rehák Ferenc *A lőrinci nagycsalád* címmel egy nevelőotthon életéről ír. Olyan fiatalok kerültek ide, akik — a szerző szavai szerint — már az általános iskolában vagy közvetlenül annak befejezése után kiestek az élet fő sodrásából; nem kerülhettek gimnáziumba, szakközépiskolába vagy ipariskolába; fiatal koruk miatt egész napos segédmunkát sem vállalhattak. Magyarán: kallódó gyerekek, akikre a különböző szervezetek is csak akkor figyeltek föl, mikor az első lopást, rendbontást, szökést elkövették. Jobbára lelki-sérült gyerekek. Rehák riport-sorozata több éven át kíséri figyelemmel e nevelőotthon életét, elmondja létrejöttének körülményeit, eseményekbe oldott jellemrajzot ad néhány fiatalról, rávilágít — ugyancsak tényekkel — e fiúk és szüleik viszonyára. Az otthon egyik neveltjével — aki már munkája révén megtalálja saját emberségét — felkeresi annak ‚szülői otthonát' s beszámol erről a látogatásról. A továbbiakban képet ad az otthon gazdasági viszonyairól, a fiúk hétköznapi életéről, a falusiakkal való kapcsolatáról, jól szemléltetve, hogy a fiúk megváltozása következményeképp, ha bizonyos késéssel is, miként változnak meg a helybeliek előítéletei velük szemben.

A téma — mint látjuk — izgalmas és ugyancsak időszerű, Rehák jó szemmel találja meg a lényeges problémákat tartalmazó egyedi eseteket; az általánosítással és a tanulságok levonásával adós marad ugyan, de ez nem is baj, a konkrét esetek és következményeik önmagukban hordják tanulságukat.

Tánczos Gábor *Mit olvasnak a fiatalok?* c. munkájában (Bővebben ismertette Kamarás István lapunk 1970. 12. számában, 755. l.) dolgozó középiskolások körében végzett művelődésszociológiai vizsgálat eredményét közli. Izgalmas és tanulságos olvasmány, még akkor is, ha nélküle is tudjuk, hogy Berkesit meg — jobb esetben — Jókait olvas a fiatalok jó része (és a nem fiataloké szintúgy). Mert más dolog úgy általában tudni valamit, s egy kézlegyintéssel — úgysem lehet tenni semmit ellene — elintézni, és megint más egy ilyen alapos, kiterjedt figyelmű és igen sok finom részletet feltáró vizsgálat ,eredményéből vonni le következtetéseket és elgondolkozni azon, mit lehetne mégis tenni. Nehéz kérdés. Válasz helyett négy dolgozó gimnazista nyilatkozatát másolom ide, Tánczos Gábor mottóul ragadta ki őket és tette könyve élére. Tehát:

primitív szükségletek nyomása alól. Ennek következtében megváltozik gazdasági magatartásuk, bizonyos értelemben irányíthatóbbá válik... Nemcsak az árak és az önköltség, de a fogyasztói igények is manipulálhatókká válnak..." Galbraith legtöbb vitát kiváltott tézise, hogy az amerikai gazdaság ugyanúgy tervgazdaság, vagy még inkább, mint azoké az országoké, amelyek annak vallják magukat; a tervezés azonban nemcsak a termelésre, hanem a fogyasztásra is vonatkozik, a nagy konszernek az áru termelésével párhuzamosan „megtervezik" a fogyasztó igényét is az árura, tehát manipulálják magát a fogyasztást. Ezzel azonban a piac spontán irányító-szabályozó szerepe a termelés és fogyasztás között végleg kiküszöbölődött, így a szabadversenyes kapitalizmus hangoztatása a mai Amerikában legjobb esetben is csak illúzió, tudományosan alátámaszthatatlan üres fikció.

Galbraith feltétlenül a belső reformok híve: a gazdasági racionalizálás általa vázolt folyamatának hiányosságait — az egyén életének a „fogyasztó" életére való redukálódását, az ember külső irányítottságát, a kulturális értékek háttérbe szorulását stb. — csak a társadalom további racionalizálása útján tartja megoldhatónak. A két világrendszer problémáját illetően nem lát olyan mélyreható ellentéteket, amelyeknek konfliktusra kellene vezetniük. A polgári társadalomtudósok körében elterjedt „koegzisztencia-elmélet" híve: úgy véli, hogy a két rendszer gazdasági struktúrájában máris igen sok a közös vonás, és a jövőben e téren bizonyos kiegyenlítődési folyamatnak lehetünk tanúi. A megvalósítandó „új ipari államot" szerinte a tudósoknak kell irányítaniuk, rájuk vár az olyan irányú racionalizáció, amelynek a gazdaság érdekein felül a humanitárius értékek is lényegi alkotóelemei. Ellenben „ha továbbra is valljuk, hogy az ipari rendszer céljai — a termelés és ezzel együtt a fogyasztás növelése, a műszaki haladás és az ezekből fakadó szemlélet — magával az élettel azonosak, akkor a magunk életét mindörökre e célok szolgálatába állítjuk. Bele kell törődnünk, hogy csak abban lehet részünk, ami e céloknak megfelel, minden egyébről le kell mondanunk. Igényeinket az ipari rendszer szükségleteinek megfelelően manipulálják, de az állami politika is ugyanilyen befolyást szenved: az oktatás egyedül az ipari célokat szolgálja, az ipari rendszerben szükséges fegyelem az egész közösség elfogadott morálja lesz. Minden más célt mondvacsináltnak, lényegtelennek, sőt antiszociálisnak fognak tartani..."

A három tárgyalt könyv egyike sem könnyű olvasmány: megértésük, végiggondolásuk kétségtelenül némi szociológiai és közgazdasági jártasságot, komoly szellemi erőfeszítést, és a század társadalomtudományi kérdései iránti érdeklődést, a szerzők nem egyszer vitatható nézeteivel szemben elfogulatlan kritikai szemléletet igényel. Ezért elsősorban a felvetett témák iránt érdeklődő értelmiségi olvasók figyelmébe ajánljuk őket.

Könczöl Csaba

AZ ISMERTETETT MŰVEK

Max Weber: Állam, politika, tudomány. 1970. 461 l.
C. Wright Mills: Hatalom — politika — technokraták. 1970. 470 l.
John Kenneth Galbraith: Az új ipari állam. 1970. 430 l.
(Mindhárom könyv a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadónál jelent meg.)

A GÖCSEJI HELIKON címmel megjelenő honismereti közlemények 2. kötete sok érdekes zalai vonatkozású helytörténeti tanulmányt tartalmaz. A járási tanács, a Hazafias Népfront és a megyei könyvtár kéziratként adja ki a sokszorosított írásokat. Fülöp István Zala megye fórumának, a zalaegerszegi Szabadság térnek történetével foglalkozik. Fiala Endre arról közöl módszertani tanulmányt, hogyan írjuk meg egy község történetét. Hontváry Gyula Zalaszentmihály történetéről és falumúzeumáról ír érdekes sorokat. Mészáros Ferenc pedig a Tanácsköztársaság pacsai eseményeiről számol be gazdag forrásanyag alapján. Bődei János Zalabaksa népi gazdálkodásáról terjedelmes tanulmányt formál saját adatgyűjtésére támaszkodva. Ez a felsorolás is érzékelteti, hogy a zalai honismereti műhelyben értékes feltáró munka folyik s ennek egy részét közkinccsé teszi a gondosan összeállított kiadvány. (pr)

„Imádok olvasni, de csak Jókait. Ő után olyan csúnya a magyar irodalom. Még a Szent Péter esernyője jó, de Móricz már undorító, Ady erkölcstelen, József Attila érthetetlen." „Akik annyit izélgetnek minket ilyen kultúrdumákkal, azoknak biztos nem kell úgy összehozniuk a forintot, mint nekünk. A műszak után kezdek el valami pénzt is keresni, aztán egy jó Berkesi még jöhet, de öt perc múlva már alszok is." — „Gyűlölöm Jókait. Hemingway, Salinger után nem lehet többé Jókait olvasni. Amikor szomorú dolgokról ír, röhögnöm kell, olyan, mint saját stílusparódiája." — „József Attila számomra már több, mint próféta, ha vallásos lennék, azt mondanám, ő az isten. Amit a világról, emberségről, szépségről, szerelemről tudok, azt tőle tanultam."

Tánczos Gábor végül néhány — pedagógusok és könyvtárosok számára egyaránt hasznos — következtetésre jut. A legfontosabb és leginkább megszívlelendő ezek közül, hogy *„bizonyos életkorban és műveltségi színvonalon a napi munka mellett is a szervezett iskolai oktatás valamilyen formája lehet a leghatékonyabb eszköz széles tömegek számára általános műveltségük emelésére, olyan alapok megszerzésére, melyekre aztán legjobban épülhet a továbbképzés minden kötetlenebb formája."*

Dr. Kerékgyártó Imre *Küzdelmes évek* címmel iskolaigazgatói éveinek tanulságos emlékeit, tanulókkal és tanártársaival kapcsolatos sikereit és kudarcait, tapasztalatait adja közre. Komoly erénye, hogy jól ír, még komolyabb, hogy őszintén — nem csupán a tanulók jellemét, magatartását tárja fel a lehető legnyiltabban, de a tanárokét is. Nem tartja ettől vissza az a ‚mundér-becsülete'

Menyhárt József ex librise

meggondolás, hogy könyvecskéje esetleg diákok kezébe kerülhet, és leleplezheti előttük nevelőik gyengéit, esendőségét. S ez így van jól, épp ezzel, a tanári magatartás- és jellem-formák vizsgálatával nyújt segítséget pedagógus társainak. Munkája második részében a szülők és az iskola viszonyára vonatkozó tapasztalatalatait mondja el és elemzi, végül pedig az ifjúság és az ifjúsági mozgalommal kapcsolatosakat. Munkája, mint céloztunk már rá, olvasmánynak is élvezetes, természetesen azok számára, akik szeretnek elgondolkozni magukon, másokon és munkájukon.

Dobos László a *Koedukáció és közvélemény* című írásában a fiúk és lányok együtt-tanításának-nevelésének hazai történetével, fogadtatásával, a róla alkotott pedagógus-közvéleménnyel foglalkozik, illetve egy ezzel kapcsolatos, 1967-ben végrehajtott közvéleménykutatást ismertet. A vizsgálatba nyolc — budapesti és vidéki — gimnázium nevelőtestületének tagjait és háromnak a tanulóifjúságát is bevonták. A vizsgálatot a függelékben közölt kérdőívekkel hajtották végre, azt kutatva, hogy egynemű vagy koedukált osztályban tanít-e valaki szívesebben, s ha egyneműben, akkor fiú vagy lányosztályban, nehezebb-e vagy könnyebb koedukált osztályban tanítani, található-e különbség a fiúk és lányok képességei között, milyen hatással van a tanulásukra és az osztály közösségi életének alakulására a koedukáció, mik az előnyei és hátrányai, hívе-e az együtt tanításnak. A tanulóktól pedig afelől kérdezősködtek, hogy szeretnek-e koedukált osztályba járni, mi a véleményük a fiúk, illetve a lányok gondolkodó képességéről, viselkedésükről, előnyös-e a koedukáció a tanulás és a közösségi élet szempontjából, milyen tanárt szeretnek — férfit vagy nőt — osztályfőnöknek. A könyvecske a kérdések sorrendjében vizsgálja az igen érdekes, részben a válaszolókra, részben a közfelfogásra és részben magára a koedukáció intézményére nagyon jellemző válaszokat. A vizsgálat legáltalánosabb tapasztalata talán az, hogy az emberek legszembetűnőbb és legmeghatározóbb tulajdonsága a nemiség, különösen az ifjúság szemében. Dobos — egyetértésben más pszichológusokkal — ezt így fogalmazza meg: *„... az ifjúság — nemre való tekintet nélkül — a férfias férfitanárokat és a nőies nőtanárokat szereti."* Már a pályaválasztásnál is megszívlelendő tanulság ez.

Miként a sorozat régebben megjelent tagjai közül ki kellett emelnünk Kériné Sós Júlia könyvét, úgy és ugyanazért kell az újabbak közül kiemelnünk Bo-

zóky Éváét. Mindkettő igazi és őszinte részvétet-részvételt tükröz. Ez az az éles fény — szeretetnek is nevezhetnők — mellyel átvilágítja és bensőleg is megérti — megérteti ‚riport-alanyait': „... *fojtogató érzéssel indultam családlátogatásra is, reménytelenül tehetetlennek tudván magamat, mert láttam, minden egyes eset, minden családi szituáció eltérő, más: nincs recept, nincs szabályosan alkalmazható elmélet, mindenütt a legnagyobb körültekintéssel, a különböző tényezők komplexitásával számolva, magamnak kell eldöntenem, hogy itt, most mit tanácsoljak, megfontolva azt is, hogy az adott szituációban a tanács követhető-e? És hogy milyen megfogalmazást keressek, ami nem riaszt, nem taszít, hanem nevel, mert érthető, meggyőző, és nélkülözi a vádaskodást, a nagyképű kioktatást*" — írja könyve előszavában. S valóban, a *Szülőkhöz szólunk* címmel összegyűjtött és egésszé ötvöződött beszámolók mindegyikén érződik, hogy írójuk nem közömbös vagy fölényes kívülállóként szemlélte és vizsgálta az elébekerült vagy felkeresett ‚eseteket', s szűrt le belőlük helyes vagy helytelen tanulságokat, hanem a szülőket és gyermekeiket érzelmileg megértve, ‚egyetlen példányként' látva tár fel sorsokat, kutatja e sorsok okait, összetevőit, keresi bennük a megváltoztathatót és ezen az alapon kísérel meg tanáccsal szolgálni. Így remélhető, hogy „beavatkozása" nem is marad hatástalan.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
KÖNYVTÁROS
Budapest

[illegible] Éva, s feltárt esetei mellette bizonyítanak. A gyerek magatartásában — ha úgy tetszik: jellemében — megnyilvánuló bajok a nem megfelelő, szétesett vagy csonkult családokban gyökereznek. Gyökeresen tehát csak itt lehet segíteni, változtatni, ezért oly nehéz, gyakorta lehetetlen igazán segíteni. Mégis muszáj. S hogy valamit — többet vagy kevesebbet — azért mégis lehet jobbítani, emellett bizonyít e kis könyvecske. Segítséget és kedvet is ad hozzá.

Zolnay Vilmos

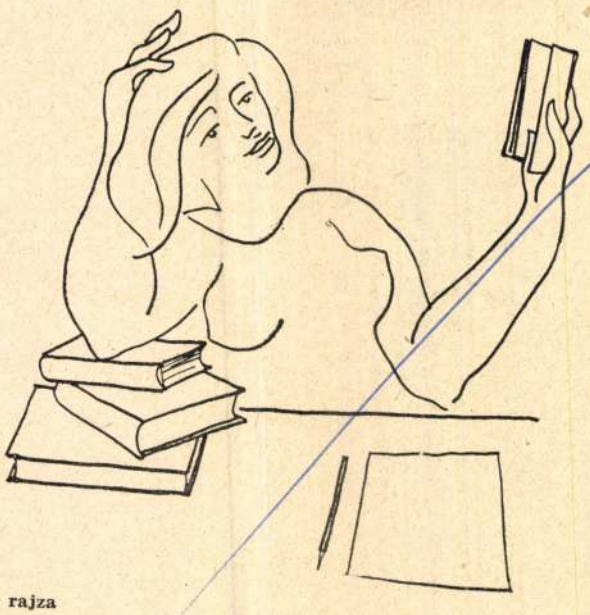

Bor István rajza

Menyhárt József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdu-Bihar megyei Napló

1962 NOV 14

1021

Nagy sikerrel zárult Menyhárt József kiállítása

Menyhárt József debreceni festőművész önálló kiállítása vasárnap zárult a debreceni Déri Múzeumban.

A 60 esztendős művész 30 éves alkotó munkájának legszebb darabjait mutatta be első önálló gyűjteményes kiállításán. A közönség nagy tetszéssel fogadta a debreceni festőművész műveit. A kiállítás kéthetes időtartama alatt mintegy hat és fél ezer látogatója volt Menyhárt József tárlatának.

Vasárnap délelőtt ünnepélyes formában zárult a kiállítás: Kádár Zoltán művészettörténész tartott tárlatvezetést, mintegy 300 főnyi érdeklődő előtt.

..., egyesüljetek!

...PLÓ

...GYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

...lődik

TUDOM...

Moder...

Meinhárt József

Az Alföld nov.-i számában elbeszélése jelent meg.

Hajdu-Bihari Napló, 1971. nov. 4.

Menyhért József, grafikus

Kisgrafikát, illetve ex libriszeket készít.

P. Brestyánszky Ilona: egy felélet grafikai műfaj: az ex libris.

Könyvtáros, Budapest, 1971. (?) 6.

Illényházi József festő

Velencében, a Déry-múzeumban rendezték meg kiállítását.

Szocialista Művészetért, 1971. okt. (?)

Mengyhárt József

„Esti beszélgetés", 1944
olaj 50×40 (repr.)

Művészet, Budapest, 1944. 10., 10. old.

Menyhárt József

A Vándortűz c. irodalmi társaságok időszaki értesítője 1946 dec. és 1949. ápr. között jelent meg. Az Ady-társaság képzőművészeinek bemutatásával is foglalkozott. A művészről is megjelent egy tanulmány.

Balogh László: A Vándortűz-ről.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 30.

Menyhárt József festőművész

1946. máj. 28-án felirat ment a Déri Múzeumtól a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez melyben a debreceni művésztelep létrehozásának engedélyét kérik. Ezt a feliratot dr. Sőregi János múzeumigazgató, Holló László- és Menyhárt József festőművészek írták alá.

M.V.: Művésztelep '71

Alföld, 1971. dec.

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

M Nemzet
1992
jún 12.

A főiskolások munkái

A MÚLT HÉTEN meg lehetett nézni a képzőművészeti főiskolások szokásos évvégi kiállítássorozatát a főiskola épületében és az *Epreskert* műtermeiben. A mesterségről, a tanultakról való számadást, nagy művészek, tanáregyéniségek hatását észlelte e tárlaton a látogató. Azaz igazi műhelyhangulatot.

A végzős festők, alkalmazott és sokszorosított grafikával foglalkozó művészek munkáit nézve az az érzés sem mintha eltűnt volna a korábbi évek konstrukció-bűvölete. Ez az irányzat már csak az alkalmazott grafikában van jelen, például *Márkus* Laurának a *Francia Intézet* programfüzetéről ismerős, karakteres emblémáján. Annál nagyobb az új festőiség, az expresszionizmus legkülönbözőbb változatainak a vonzása. Jó példa erre *Fatér* Barna Ikaroszt témára készült háromrészes festménye. Mellette *Bukta* Norbert rajzkészségről, a monumentális iránti érzékéről tesz tanúságot. *Haiman* Veronika dekoratív, fehér-arany kompozíciót állított ki. Meglepően sok „hagyományőrző" mű is látható. Tetszett *Gálfi* István Andy *Warhol Marylin Monroe-sorozatának* parafrázisa, *Menyhárt* Tamás századeleji mesterekre asszociáló arcképsorozata is.

A SZOBRÁSZOK közül *Zsemlye* Ildikó drót alapú kompozícióit, *Nagy* Attila méhviaszhoz hasonló bevonattal ellátott lovát, *Imre* Péter női aktjait érdemes külön kiemelni.

Szent-Gály Erzsébet és *Görbe* Katalin vezetésével a restaurátorok kiállítását is meglátogathattam. A *Magyar Nemzeti Galéria*, a *Szépművészeti Múzeum* és magángyűjtemények számos darabja újul meg itt évről évre. A faszobrász restaurátorok egyik vizsgamunkája az egykori pozsonyi katolikus főgimnáziumi templom 15. századi Kálvária-oltáráról származó Mária és János szobrainak restaurálása volt. Most az állagmegőrzés, tisztítás után finoman csillog János aranyhaja, újra láthatók Mária köpenyének díszítései.

A FRESKÓK ÉS TÁBLAKÉPEK közül többek közt az esztergomi *Keresztény Múzeum* Szíriai Szent Ephrem temetését megjelenítő, sokalakos, elbeszélő részletekben gazdag táblaképe vált újra kiállíthatóvá.

Gellér Katalin

MENYHÁRT Tamás

Nem fogadható ez el, rosszul működtetett exportérdek ez így. A hazai, konszolidált viszonyoknak előnyt kell élvezni minden más stratégiával szemben, ez társadalmi rendünk lényege.

Az áruhiány okait egy másik példán is megvilágítom. Gazdaságunk szervezete, intézményei sok régi örökséget tartalmaznak, hurcolnak. Az egyik a sok gazdaságirányítási intézmény. Az áru és a felhasználó nagyon hosszú út után találkozik, a termelők igen áttételesen ismerik meg a fogyasztók igazi szándékait. A könyökünkön jönnek ki azok a rádióriportok, amelyek úgy kezdődnek, hogy valamit nem lehet kapni, aztán a termelő, a forgalmazó, a felügyelet és a hatóság képviselői egymásra mutogatnak. Jól ismert az ipar és külkereskedelem esetenkénti csatája is. Pedig az ok nyilvánvaló. Minden intézmény, szervezet azonnal hiányt „termel", ha kizárólagos jogokat vagy helyzetet élvez a termelő és a fogyasztó között állva.

A fogyasztásicikk-ipar nem a vásárlóval, hanem a kereskedelemmel találkozik, a termelési eszközt gyártó nem a felhasználóval, hanem az elosztóval lép kapcsolatba. Az elviselhetőnél lényegesen több a forgalmi csatornákon a közbeiktatott szervezet, amelyek – akár tetszik, akár nem – rossz értelemben vett elosztási funkciókat *is* gyakorolnak, ezzel maguk is gerjesztik a hiányt. A helyzetet a legjobban a kiskereskedelemben lehet megfigyelni, ahol az a ritka kivétel, ha a termelő maga hozza forgalomba áruját vagy akár csak maga adná el közvetlenül az értékesítőnek. Specializált üzlethálózatok alakultak ki a szegénység éveiben, amikor egy cipőbolt, közért vagy sportbolthálózat eloszthatta, ami volt. Ezek a közbeiktatott rendszerek ma már csak akkor működhetnek jól, ha a konkurencia elég erős. Minden intézmény felszámolását érdemes sürgetni, amely a termelő és felhasználó közé nőtt, mert hiányt szülnek a puszta létükkel is.

Az áruhiány okai közt azonban nem az említett példák mutatják a legfontosabbat. Az áruhiány, mint annyi más, az érdekek hiányára vezethető vissza. Amíg a termelőnek nincs garanciája arra, hogy több vagy jobb áruért ő is jobban jár, addig nem is törekszik erre, hiszen minden bizonnyal egyszerűbb a vackot gyártani, mint a jót. Az érdektelenség annyira közhelye szabályozási intézményünknek, hogy nem is taglalom részletesebben. Ha a munkavállaló egyéni érdeke és elvárt teljesítménye közé beépítünk néhány keresetszabályozási mutatót, normarendezést, adóprést és agitációt, akkor nem törődik munkája minőségével, az a főnöke dolga lesz, aki szintén érdektelen, és így tovább. Az érdekvédelmi szervek ezt az egyenes összefüggést miért nem firtatják jobban? Pedig az érdekvédelmet is mekkora apparátusok szolgálják! Az érdektelenség elleni védelem lehet számos hiány felszámolásának leghatásosabb módja.

A hiányok sorában végezetül két jól ismert hiányt, a külkereskedelmi mérleg és a költségvetési *mérleg passzívum*ait említem. Ezek, ha úgy tetszik, esszenciák, a gazdaság egész működésének termékei. Ebben az értelemben nem is kétséges, hogy hiány mivoltuk a gazdaság működésének milyenségéből fakad. Azért említem csak őket, mert okozatból okká váltak, létük lett a magyarázata egy sor olyan intézkedésnek, mely magát az állapotot teremti meg. A nadrágszíjpolitika, a restrikciós gazdaságpolitika segíthet ugyan egyensúlyt teremteni az említett mérlegekben, de legalább ilyen esélye van annak, hogy fokozza a hiányokat, ahogy szakzsargonban szokták mondani, lefelé haladó spirálokat gerjeszt.

Bizonyos vagyok benne, hogy a gazdaságpolitikai eszköztárban nálunk túlhangsúlyozott a mérlegpolitika. Ez a túlhangsúlyozottság egyenes tükröződése annak, hogy az értékfolyamatokat jobban mérhetőnek, plauzibilisabbnak, áttekinthetőbbnek és ezzel fontosabbnak ítélik, mint a reálfolyamatokat. Pedig a reálfolyamatok a fontosabbak, ezek a gazdaságban végbemenő *valódi* folyamatok. Az értékfolyamatok ezeket csak tükrözik, éspedig nem is mindig hűen. Tudjuk, hogy a hazai ár- és nyereségmutatók nem a valódi értékeket tükrözik, hanem azoktól jócskán eltérnek. Az értékmutatók alapján hozott döntések ezért nagyon helytelenek is lehetnek. Lássunk egy példát.

Menyhárt László Valóság 87/4

Akár közgazdasági alaptételnek is felfoghatjuk, hogy a termelési folyamatban annál nagyobb a tiszta jövedelem, minél magasabb feldolgozottságú terméket állítunk elő. Ez a tétel nálunk esetenként úgy működik, hogy egy végtermék előállítója akár tíz egymásra épült vertikum, vállalkozói lánc produktumát építi össze és nyújtja át a fogyasztónak. Az így realizált társadalmi tiszta jövedelem igen nagy, megjelenik minden vertikumban, bér, nyereség, adó formájában. Előfordul azonban, hogy éppen a halmozott tiszta jövedelem magas szintje – amely a végtermék-kibocsátónál magas költséget jelent – veszteségesnek mutatja a végterméket vagy termelőjét. Mindenki jól jár, csak a végső eladó nem – látszólag. Ha termékcentrikusan nézzük a folyamatot, akkor egy sor „jó" termék épült be egy látszólag alacsony jövedelmezőségű termékbe. De ne felejtsük el, hogy ha ezt a „rossz" terméket nem gyártjuk vagy nem adjuk el, az előző eredmények sem realizálódnak.

A fentiekkel azt kívántam szemléltetni, hogy az értékmutatók tartalma a reálfolyamatokkal akár ellentétes magatartást is ösztönözhet. Az említett példát figyelembe véve úgy is vélekedhetnénk, hogy a végtermék-kibocsátó rosszul működő vállalat vagy terméke gazdaságtalan, ezért meg kell szüntetni. A reálfolyamatok ismerői azonban épp az ellenkezőjét mondják: meg kell tartani ezt a vállalatot vagy terméket, mert ez hozza a hasznot a neki beszállító tíz vertikumnak – és a hazának. Óvatosan kell tehát bánni az értékfolyamatokkal, amiként a népgazdasági mérlegek sem gerjeszthetnek önmagukban gazdaságpolitikai szándékokat.

Sorolhatnám még a hiányokat, melyek bénítják az életünket. A hiány olyan a gazdaságban, mint a köd a közlekedésben vagy a bürökrácia az ügyintézésben. Láthatatlan ellenfél, mindenütt érezzük jelenlétét, de igen nehéz megfogni. Mégis úgy vélem, a hiány ellen kell összpontosítani erőinket, ezt kell a gazdaságpolitika vezérlő eszméjévé tenni. Ha gazdasági teljesítményeinket növelni kívánjuk, akkor az útjában álló akadályokat kell elsöpörni. Úgy vélem, a negatív helyzetek, jelenségek felszámolására olyan eljárásokat kell kidolgozni, amelyek egy-egy hiányhelyzet oldódását eredményezik. Olyan intézkedéseket pedig, melyek a hiányokat termelik, nem volna már szabad hozni. Menjünk át a ködös utcából egy másikba, más módszerekkel hozzuk meg döntéseinket, hogy legnagyobb gyengénket – a hiányt – magunk mögé utasítsuk.

Menyhárt László rajza

MENYHÁRT József

Kádár Zoltán

Tóth Béla : Menyhárt József
[rec.]

Debrecen:

Alföld, 1984. jan. 35. évf. 1. sz. 90-91.

nsmission" as signalled by the title
stead of conquest we speak of
a place among things. Through
does not subjugate and break the
it as a living stream and becomes
s happens rarely without obstacles
shes and failure. "The fabric of a
on layers and elements which repel
hich the struggle and force of the
momentary harmony... The good
the next moment the balance is
ng must begin from scratch again.
utely do not belive in easy painting.
with the picture's fabric is like the
who, if I cut off one head, grows
ace." (*Sándor Molnár*). However,
ıal effort aimed at realizing a work
chief components of the authenti-
r completed or not continuable in
of Swierkiewicz shows this effort
in a self-revelatory manner. And
than everything else: more impor-
gned "successfulness" of the works
overall impression" made by the

belong to some style and produce
t least in individual creative periods
demonstrable line of development,
Although "he has no well circumsc-

Menyhért József

Tóth Béla: Menyhért József
Debrecen: Hajdú-Bihar m. Tcs,
1981

CORVINA

KIADÓ VÁLLALAT

EGÉSZ ÉVBEN

KEDVEZMÉNNYEL

VÁSÁROLHATJA KIADVÁNYAINKAT

AZ V. KERÜLET

VÖRÖSMARTY TÉR 1. sz. ALATT LÉVŐ

IRODAHÁZ

MENYHÁRT JÓZSEF

Uj Művészet

2004. Febr.

XV. évf. 2.

47. old.

rlexikon. Bd. 14.

rlexikon. Bd. 14.

M.D.K.

Menyhér Pál, keramikus

1872-ben a regéci porcelángyárban "Fábrikás munkás".
180.o.

Mihalik Sándor: A magyar porcelángyártás kezdetei
168.o.

FoliaArchaeologica, VI. 1954. Bp. Tankönyvkiadó Váll.
Bp. 1954

MDK

Menyhért, ép.

33. sz. Szobrászati rész: Moiret. /2500.-K./

A klasszikus irányu szobor művészi értéke mellett sem nyujtja Erzsébet királynét.
Architektúrája komor, tultengő.

Hermann-Ormann: A pályázat eldöntése. Erzsébet emlékmü. - Magyar Iparmüvészet. 1916. 258-262.l.

MDK

Menyhért tervezőművész

Karácsonyi ipm.kiáll. Magyar Iparművészet, 1906.
3-4.lap

MDK

Menyhért

butortervek

Kiállitások. Vállalk. Közl. 1909. ápr.7. 2.1.

Menyhárt, festő, 1555,
Rozsnyó.

Tört. Tár,
1883: 784.

Memphérs

Messingschläger
réznuives?

l.

Schurer-Wiese

75, 196, 197 l.

712 / Zam. Erk. 1903. dec. Jan
1903

A vallás és közokt.m.
66909 sz.a.kelt s a IX.ker.állampé
másolata:

Utasitom az állampén
bizottsága részére teljesitett kö
rencz könyvkötőnek háromszáztizen
vezettnek bélyegelt és a miemléke
ke által láttamozott nyugtatványá
számla csatolásával a vallás és k
kiadáskép számoljon el.-

Kassa

Ötvös Menyhért, 16 sz.

Arch.Közl.1899.XXI. 204

Menyhért asztalos M.D.K.

1552-ben Egerben az " uj b olt további asztalosmunkáit és ajtaját készitti

azonos az 1550-ben már itt dolgotzó segéddel

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. Eger-1964. 198 .l.

Menyhért asztalos M.D.K.

Lukács mester segédje / 1550-51-ben dolgozik Egerben

Pétehy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár építkezésein 1493 és 1596 között

Az Agri Museum Evkönyve 1964 I. Eger- 1964.

MDK

Menyhért, festész

kit az 1555. évi számadási könyv /Rozynyó város/ bizonyos tábla festéséért említ. 25 dénárt fizettek ki néki.

Arch. Ért. 1879. 154. l.

Mdk

Menyhért András: edényfestő

volt a telkibányai gyár legjobb festője. Szokás volt a gyárban, hogy a vőlegény 12 saját festésű monogrammal ellátott tányért ajándékozott a menyasszonynak. Menyhért még 6 máz feletti festésű évszámos néobetűs tejescsuprot is adott feleségének

Takács Béla. A telkibányai kemenyeszerepszigyár parasztedényei

Veprajzi Muzeum Évkönyve 1962

185. L

M.D.K.

Kempfiert, asztalossegéd

Lukács mester mellett
1550-51-ben dolgozik az egri
várban.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 366. old.

Menyhért, asztalos

a Nagy János eperjesi mester és Korbáth Mihály által megkezdett „új bolt" berendezésének befejezésén dolgozik 1552-ben

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 366. old.

M.D.K.

Menyhért, egri lakatosmester

1716-ban szerződést köt
Páter Hávor*) jezsuita atyával.
Vö.: Hoffner Menyhért.

Heves megye műemlékei I. köt. Veit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 366 old.

*) Melchior lakatosmester nevében
1716-ban köt szerződést, ott „Hávror István"
jezsuita rektorral

Menyhért Endre

MDK

Kutfigura, gipsz

Műcsarnok 1931/32 téli kiállítás

Menyhért Endre
szobrász

Mücsarnok Téli Tárlata - szobrával szerepel. Akt.

8 órai Ujság 1931.XII.20.

MDK

Menyhért Endre, szobrászm.

Kutfigura. Gipsz.

Műcs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17. Kat. lo.1.

Menyhért József

Esteledik repr.

Őszi Tárlat 1970 Hajduszoboszló
Műr. Közp.

Meyhert József

Exlibrist kortó grafikusművészen

dr. Bresztyánszky Ilona: Az exlibris művészete

Rajztanítás 1971/2

33. old

L. MENYHÉRT László mintát.

91 4. 47

Új Művészet

MENYHÉRT JÓZSEF

emlitve

Petneki Áron:Soó Rezső emlékkiállitás:Iparmüvészeti Muz.
ÚJ TÜKÖR 1981/~~xxxxxfxx~~ /XVIII/20.sz.4.o.

Így most sötét elkerülheti a királyi udvar két fontos testőrének (király-szárnyi futójának és huszárjának) cseréjét:

10. ... Hg4

11. h3 Hge5

Új posztjáról a sötét huszár nyomást gyakorol a visszamaradt d3-as gyalogra.

12. f4 ...

Kétélű kard: a királyhuszárt ugyan visszaszorítja, ám ugyanakkor eltorlaszolja saját futójának hazavezető útját. Ezért komolyan számításba jött a visszavonulás, mivel 12. Fe3 a következő bonyolult változatban: 12. ... fxe4 13. Hxe4 Hf3+ 14. Fxf3 Bxf3 15. Hf4 He5 16. d4 stb. világos anyagi előnyére vezet.

12. ... Hf7

13. exf5 ...

Világos a 7. húzása óta óvakodott ettől a cserétől, hogy elkerülje az f5-re ékelődő sötét futó kellemetlen nyomását a földhözragadt d3 gyalog ellen, ám most mégis rákényszerült, mivel hárítani kellett a 13. ... h6 14. Fh4 g5-ös fenyegetést — miután veszne a tiszt.

13. ... Hxg5

A 13. ... h6 közbeiktatásra most 14. fxg6 következett volna.

14. fxg5 Fxf5

15. g4 ...

Akárcsak a 12. lépéskor, újra szemtanúi lehetünk egy tisztüldözésnek, ez azonban elhamarkodott ijesztgetés, mert exponálja a világos bástyát. E húzást kétségkívül célszerűbb lett volna elejteni a 15. He4

MDK

Menyhért Miklós

butortervek

Margittay E: Lakásmüvészeti kiáll. Magy. Iparmüvészet, 1912. 135 l.

Menyhárt József

a XX. századi magyar grafikai kiállítás szerepelnek művei, a fametszet anyagban.

Sz. Kürti Katalin: Kiállítás a Szolnoki Galériában.
Hajdúbihari Napló, 1975. okt. 15.

Menyhárt József grafikus

„Gyógyítás az ex libriseken" c. debreceni kiállítás hazánkban az első e témakörben, dr Török Béla főorvos kezdeményezésére. A művész grafikája szerepelt e kiállításon.

Lenkey István: A kisgrafikabarátok életéből. Szocialista Művészetért, 1975. jún.

Menyhárt József, festő- és grafikusművész

Dobi Oláh István 1926-ban a debreceni Művészházból egy csoporttal együtt kivált: Bánszki Tamás-Nagy Ferenc, majd a fiatal Menyhárt József. A Piros Béla által készített rézkarc levonógépen kezdtek együtt dolgozni a fémipari szakiskola második emeleti műtermében.

Sz. Kürti Katalin: Dobi Oláh István.
Hajdú-Bihari Napló, 1983. dec. 10.

Menyhárt József, festő- és grafikusművész

Nagy Ferenc baráti köre a debreceni Művészház-és Grafikai Műhely tagjai sorából került ki. 1926-ban alakult meg a Grafikai Műhely, Dobi Oláh István vezetésével, Bánszky Tamás, Nagy Ferenc, Menyhárt József részvételével.

Sz. Kürti Katalin: Nagy Ferenc /1892-1970/.
Hajdú-Bihari Napló, 1984. febr. 18.

Menyhárt József, festő-grafikusművész

Égerházi Imre látogatta a debreceni ~~szabadis~~ képző-művészeti szabadiskolát. Ott nagyon komoly oktatás folyt, Balla László, Félegyházi László, Menyhárt József és Veress Géza foglalkozott a növendékekkel. Balla László sokat foglalkozott Égerházival, de mestérének mégis Menyhárt Józsefet nevezi, aki később évekeu át egyénileg is foglalkozott vele. Egy rajztanárnő, Király Andorné irányította hozzá és Menyhárt nagy jóindulattal irányította felkészülését. Megtanította a fa- és linómetszésre, a monotípiára, korrigálta festményeit. Mindez az 50-es évek első felében történt.

Bakó Endre: Égerházi Imre.
Hajdú-Bihari Napló, 1983. ápr. 16. 8. old.

MEUYHÁRT József

Srij 1990 80

97.p.ll

157.p.ll

EMLE

mia heti tájékoztatója

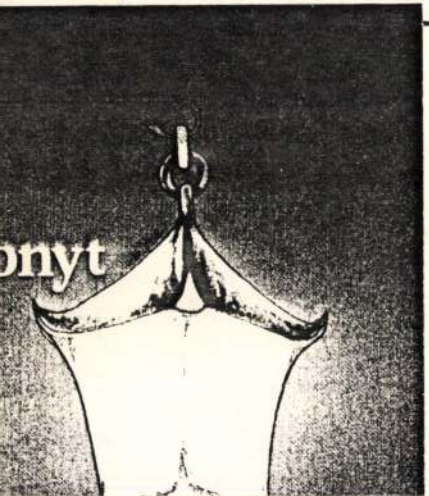

26.szám

Menyhárt József

rajz

Alföld 1974/10/44,87

Mennyhért József

rajz

Alföld 1974/11/ 3o

Menyhárt József
festő

A művész néhány festmény ével
gyarapodott a Képzőművészeti Ga-
léria.

Sz.Kürti Katalin: Képzőmüvészeti Galéria Debrecenben.
Müvészet, 1974.október- 20.oldal.

Menyhárt József
festő

„Esti beszélgetés" 1974.
(repro)

Kovács Gyula: Debrecen képzőmüvészei.
Müvészet, 1974.október 9. oldal.

Meneghárt József
festő

Meneghárt József tagja a Magyar Képzőművészek Szövetségének.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október-9. oldal.

Menyhárt József

Nyári nap

Mügyűjtő, 1972/4. sz. 6. P.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Könyvtáros

1975 — 6

Menyhárt József 1021

Menyhárt József ex librise

násaiban jellemzi
folyóirat sze-
szó után
rik,

pontból: a föld
veket és egyéb
megkülönböztet
betűrendbe so
betűrendes lis
utató átteki
génybe s jóv
szerűbb is az

A Honismeret repert
tesen így is jó segédeszköze a kutató-
munkának, s reméljük, hogy nemcsak
tartalmában és formájában (sokszorosí-
tott, de jól áttekinthető a kiadvány), ha-
nem példányszámát illetően is megfelel
az érdeklődők várakozásának. (1974. Ha-
zafias Népfront, 97 l.)

tá-
fe-
inek

Dr. Korompai Gáborné

Menyhárt József

az amatőr képzőművészeti mozgalom megyei alapjait az 1947-ben alakutta Képzőművészeti Szabadiskola teremtette meg melynek születésénél ő is bábaskodott.

Filep Tibor: az amatőr képzőművészeti mozgalomról.

Hajdúbihari Napló, 1975. ápr. 25.

Menyhárt József

Budapesten a Szövetség Keletmegyarországi Terület Szervezetének tárlatán Budapesten részt vett Félegyházi László, Menyhárt József, Maghy Zoltán az idősebb mesterek közül.

Alföld 1975/7/86

Bereczky Loránd: Tárlat a jubileum jegyében

Meyhart József

Több mint 300 lapja szerepel
Soó Rezső ex libris grafika gyűjtemé-
nyében

Weber Miklósné: Meyer ex-libriset Soó
Rezső grafika gyűjteményében
Művészettörténeti Értesítő 1974/1
79. old

Menyhárt József

Fametnet.

Nógrád, 1975. febr. 2. 103. elf. 28 m. 8 p.

Illényhárt József festőművész
a Képcsarnok Váll. Medgyessy termében
rendezett kiállításon szereplő műve.

Szabóhmő: Kiállítás a Medgyessy teremben.
Hajdúsági Napló, 1974. júl. 3.

Menyhárt József, grafikus

Az 1901-ben Debrecenben született – s mótá is ott élő, ott dolgozó művész útjának s munkásságának tömör ismertetése.

Eg ex librise (metszet): Repr
[Nagy Emese könyve]

Szíj Rezső: Az ex libris művésze: Menyhárt József 70 éves 167.

XXII
3.

2. máre

KÖNYVTÁROS, Br. 19

Menyhárt József; grafikus

Tetnet:

Repr.

Menyhárt József: ex libris
[Nagy Ildikó könyve]

165.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. márc.

XXII
3.

Menyhárt József, grafikus

Matnet.

Rep

Menyhárt József: ex libris
[Kij Rezső könyve]

623.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. okt.

XXI/10

Menyhért József, grafikus

L.: jeny tutul

P. Brestyánszky I.: Egy feléledt 358-360

XXI

6.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. június

Menyhárt József

szerepelt az őszi tárlaton

Alföld 1975/1 83

MDK.

Menyhárt József

Debrecenben kiállitott 1965-ben

Hajdubiharmegyei Népujság 1965.ápr.1. lap -

Menyhárt József

Colombos Ferenc: Fromo Hasereel 1964.
Magy. Grafika, 1964. 3?8 l.

re :----------

MIBK

Menyhárt József

Kisgrafika kiáll. 1961. szept. Fényes Adolf terem

EA ..... ltsz. Gyűjtés he

Mongkárt Jónej

2 Fametnet (szepzák)

Alföld, 1965, 4 n., bor. tó, 84 old.

Menyhárt fónej

Debreceni festő és grafikus.

„Tavaszi ág" c. metszete (emlitve)

Alföld, 1965, 4 sz., 13 kolo.

MDK

Menyhárt József,

"Kelet visszatért!" c. kiadvány Észak-Erdély visszatérésének megünneplésére adta ki az Egyes. Szebbnél-szebb lapjaival vonul fel

A Magyar Exlibrisgyüjtők és Grafikabarátok Egyesülete.

Diarium. 1941. jun. 155.l.

NDK

Menyhárt J ózsef M.D.K.

Müve s kiállitáson

M.Á. Muzeumi j gyzetek
Képzőművészeti kiállitás ny ilt s Déri Muzeumban

Hajdubiharmegyei Népujság 1965. jan. 29.

Menyhárt József

Árusbódé; Utca; Tűzfalak; Éneklő lámpák; Csendéletek a XX. debreceni Őszi Tárlaton.

Említve.

Alföld, 1965 2. szám, 79-80. lg

Meinhart József

Fák a tűzfalak között

1970.

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Mesures faites

Tête à tête de Vénus

avec

Lever-Coucher héliocentriques
Vénus 1882 . S.E.A. M.J.D.

Menyhárt József

Délután 1970.

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Neujahrs Fest

Glückwünsche.

Voll-Mondschein. Feierstunde.
Nächtliche Ruhe. M. U. C. 1025.

Meinhárt József

1. Mosakodó lányok 24x19

3. Macska a műteremben

17x228

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Neugebauer József

1. Monológ lámpa 24x19

3. Nedvesen a mi tenkeren

17x22,8

Kelet-Magyarországi Képzőműrészek

Kiállítása M.N.G. 1972.

Meinhárt József

Nyári emlék fametszet

13,4 x 19,7

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Neujahrsgruß

Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag

Viele liebe Grüße

Herzlichen Glückwunsch zur Hochzeit

Viele Grüße

Reinhart József

Tavasz a Hortobágyon, 60×80

Debrecen környéke és Hortobágy
tájképi kiállítás

Menyhárt József

Házcsoport o. 60×80

Debreceni homokbánya, o. 60×80

Debrecen környéke és Hortobágy tájképkiállítás

Menyhárt József

Hárcsoport, repr.

Debrecen Tömyete és Hortobágy táj –
tépfiállítás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Menyhárt József
Hajdu-Bihar megyei Napló
1962 OKT 24

Festő és grafikus

LÁTOGATÁS MENYHÁRT JÓZSEF MŰTERMÉBEN

A művészpálya szép és jelentős állomásához érkezett el Menyhárt József debreceni festőművész október utolsó vasárnapján nyitják meg a Déri Múzeumban első igazán nagy önálló kiállítását.

A szoba, ahol dolgozik ismét rendezett; lakályos, kényelmes — nincs sehol festék, festőállvány, félig kész vászon. A képek a falakon — mint más helyen is a szobában — díszítenek, gyönyörködtetnek, és nincs semmi műterem hangulat, nem érezni mintha tovább készülnének innen a festmények. De nem is műterem ez. Menyhárt Józsefnek nincs műterme, nem is volt soha. Mint ahogy jóideig festőművész sem volt a szónak abban az értelmében, hogy csak a művészetének élhetett volna. Nenéz küzdelmes utat tett meg a most következő kiállításig.

Menyhárt József már nem készül a kiállításra — ezért nem látni lakásán a munka nyomait. Már elkészült. Az anyag kész, a képek, s a művész várják a nyilvánosságot. Mert miért is volna itt valamilyen kapkodó lázas készülődés? Ifjú, kezdő festő talán nem tudna ilyen nyugodtan várni az eseményre, amely jelentős, amely bizonyít. Menyhárt József azonban harminc esztendeje — több mint harminc esztendeje — alkot, dolgozik és hatvan évesen már nem kell sietnie, nem szükséges, hogy még valamit gyorsan megpróbáljon a nagy kiállítás előtt. Ő nyugodt, alapos munkával összegezte, megfontolta összeállította, megszerkesztette a mondanivalója összességét. Együtt van mindaz, amit annyi — de hány? — kiállításon alkotásai néhány darabjával elmondani, kifejezni igyekezett.

Ismert és neves festőművész, mégis miért olyan jelentős számára is ez a kiállítás? — erről beszélgetünk.

A festményeit mutatja, egyéni hangvételű olajképek. A tárlaton mintegy ötven olajfestményt állít ki.

— Mondták és mondják még olykor manapság is, hogy nem festő, hanem grafikus vagyok.

Mosolyog.

— Nem azért tiltakozom persze, mert lebecsülöm, vagy kevesebbre értékelem a grafikát, sőt nagyon közel áll hozzám, de azért úgy érzem, méltánytalan, ha nem akarják észrevenni bennem a festőt.

Az ötven olajfestmény most bizonyít, kiegészíti, teljessé teszi a művész portréját. A tárlat az egész munkásságát összegzi: megmutatja a hitvallását, a törekvések irányát és azt a sokféle változatot, ami Menyhárt József művészetét jelenti.

A képek a legutóbbi időkben készültek — frissek és újak.

A művész így beszél erről:

— Alig lesz régebbi munkám: a grafikáim is, az olajképeim is új keletűek, nem bízom a nézőre; hogy az utam időbeli állomásainak vizsgálása során jussón el oda, hogy megállapítsa, menynyit haladtam. A tapasztalataim, a munkám eredményét dolgozom fel és egy egészen új anyagról lehet majd beszélni, akkor várakozni, hogy ez milyen értékű.

A munka poézisát igyekszik megfogalmazni. És ha most valami ígéretekről akarnék elmondani egyet és mást, ha előzetes gyanánt azt akarom megírni, hogy mit láthat majd a néző Menyhárt József kiállításán, ide tolakszik elém egy szó: érdekességet.

Hallottam már nem egyszer Menyhárt József tárlatvezetését, amikor mások művészetéről nyilatkozott. A képek kompozíciójára figyelmeztetett. Hogyan fejezi ki a művész a mondanivalóját, hogyan helyezi el az alakjait. Miként tudja megteremteni, hogy teljes legyen, részletes — de semmivel sem több a szükségesnél — a mondanivalója. Nos, ez a komponálási hajlam, ez a szerkesztési törekvés adja meg a tárlat anyagának legfőbb értékességét. A témához mindig közelférközik, az intimitást keresi és ennek visszaadására vállalkozik. És minden téma másképpen intim — ahány kép, annyi sajátos kompozíció. A tárlat tehát érdekes, mert különösen sokszerű.

Együtt minden, ami egy művészpálya hosszú évtizedeinek kikristályosodott legjava. Színek, hangulatok kelnek életre a vásznon, gondolatok élnek a grafikai munkákban, s mindez ma a kiállításra, közönségre vár.

Menyhárt József harminc esztendővel ezelőtt állította ki az első képét és hosszú esztendőkig még az első kiállítás után — hivatalnokoskodott, küzdött. A művészete elfogadtatása volt nagyon nehéz, amint ma emlékezik; a festés, a rajzolás és minden művészeti munka inkább hátrányára volt. Meggyötörte ez a kettősség — mennyi gondot jelentett a kétkedés; vajon érdemes-e? Beteg is volt. A művész éltetőereje a megbecsülés, a mások érdeklődése a művészete iránt. De ahol hosszú esztendőkig dolgozott, ott más volt a követelmény, mint a művészi mondanivaló kifejezése. Nem hitték benne, s ez olykor megingatta a művészt is.

A vívódások, a töprengés érlelték és késleltették ezt a most következő tárlatot. Jöttek sikerek. Külföldi lapok méltatták a grafikáit. Most nemrég egy francia nemzetközi kiállításon Menyhárt József egy exlibriszével bronzérmet nyert. A művészetének teljes bemutatása, a gondok és vívódások végén megérett művészi munka bemutatása most következik.

A felszabadulás után a Déri Múzeumban dolgozott Menyhárt József és ezekben a legutóbbi esztendőkben élhetett igazán a művészetének. Itt adódott alkalma, hogy elinduljon és gyűjtse az aprő vázlatokat, amelyek képekben teljesedtek ki, itt nyílott alkalma, hogy igazán festő legyen. A képzőművészet töltötte be az életét ha régi mesterek munkáit ápolta — mint restaurátor — és ha a képzőművészeti iskolák növendékeit oktatta, mint maga is alkotó művész.

Menyhárt József most következő kiállításán két dátum találkozik; a művész hatvan esztendős és éppen harminc esztendeje annak, hogy az első képét kiállításon bemutatta. Hatvan esztendő életismerete, harminc év művészi munkájának gyümölcse — ezt jelenti Menyhárt József első nagy kiállítása.

K. J.

begte, amikor megcsikordult mögötte a gépkocsi fékje. — Nem tudtam, hogy jönnek utánam és gondoltam, hogy kipróbálom a kormányt, hogy bírja az élesebb kanyart...

A rendőrtiszt figyelmezteti, az úttest nem ilyen próbákra való. Éppen elég súlyos baleset történt az utóbbi időben, nem lenne érdemes szaporítani a számukat egy kis játék miatt.

Két, erősen beszeszelt ember lógatja a fejét a hajdúsámsoni, szövetkezeti kisvendéglőben.

— Ki szolgálta ki őket? — kérdezi a nyomozó.

Cseke Ferencné csapos váltig állítja, ő nem látta, hogy ittas a két ember.

— Bejöttek, s az ember mindenkit kiszolgál — mondja.

— De nem részeget.

Egyébként az egyik igenigen bizonygatja, önála nincs semmi baj. Jóllehet, a nyelve is alig forog, amikor megpróbál felállni, visszaesik a székre. Itt már dr. Boris Lászlónak is akad dolga. Kibontja táskáját, vékony üvegcsét vesz elő. Olyasfajta csövecske ez, mint amiből a gyerekek a rizsszemeket fújják.

— Fújjon bele — mondja az orvos.

A fiatalember egyelőre csak bámul. Végül rászánja magát. A cső középső része lassan sárgul, majd zöldessé válik. Ez az új alkoholszonda. Sokkal könnyebben kezelhető, mint a korábbi „lehelkürt", nem kell hozzá hőröndnyi felszerelés. Segítségével elkerülhető a kényelmetlen, fájdalmat okozó vérvétel is. Nemrég alkalmazzák, a sikeres kísérletek alapján azonban rövidesen országosan is bevezetik. A szonda most sem csal.

— Tessék — mutatja a fiatalembernek is az orvos. — Nézze meg maga is. Súlyos fokú befolyásoltságot mutat, vagyis, hogy őszinte legyek,

vezetői elég ritkán járhatnak erre. Egyáltalán, hogyan akarják itt növelni a vendéglátás színvonalát? Ez pedig kötelességük, a MESZÖV határozatai Nyíradonyra is kötelezőek. Tisztességes keresetet ér el a kisvendéglő vezetője. Cserébe feltétlenül többet kell adnia. Ma, amikor a rátermettséget, a hozzáértést nézzük elsősorban, feltétlenül számon kell kérnünk az fmsz-hálózat embereitől is, hogy beosztásuknak megfelelően tudásuk javát adják. Az a tisztavízi csapos derék módon igyekszik eleget tenni feladatának. Bátran követhetné példáját a kisvendéglő személyzete.

Nem nyújt kielégítő képet a nyíradonyi 1. sz. italbolt sem. Ajtaján alig tudnak kilépni az ittasok. Egyikük még a kerékpárra üléssel is megpróbálkozik, de hasztalan. Képtelen rá.

A nyomozótiszt véleménye szerint a helyi rendőrség is többet tehetne a kulturáltabb szórakozás érdekében. Alaposabb, rendszeresebb ellenőrzéssel el lehetne érni, hogy kevesebb legyen az italboltban is az ittas ember. A homoki részen úgyis elég bőven van direkttermő szőlő, hamarabb lerészegednek egyesek. Semmi értelme, hogy még az italbolt is hozzájáruljon az ittasok számának növeléséhez.

Ugy tűnik, minél jobban belemegyünk az estébe, annál több az ellenőrző közegek dolga. A Nyírábrányi Fmsz kisvendéglőjében több mérést tesz a pénzügyőrség képviselője, az ÁKF felügyelőjének pedig jegyzőkönyvet is kell venni: túlságosan keveset mér Takács István csapos. A kikért italoknál 17, 6, 10 és 4 százalékos súlycsonkítást állapítanak meg. Ez bizony nagyon súlyos árdrágítás!

A kisvendéglő söntésében

gével
nalát
Fülö
nyagol
gek pa
kultúr
zási le
mozi,
bál tes
batokat.

Budaábrányban

a 4. sz. italboltban, a füstös kis helyiségben négy fiatal veri a „blattot". Persze, pénzre kártyáznak. S erre nincs engedélye Gulyás Sándor üzletvezetőnek.

Kint az utcán lámpa és hajtó nélkül ott szomorkodik az Alkotmány Tsz lovasszekere.

Vállat von az italboltban levő hajtó:

— Én már mondtam, hogy adjanak lámpát. Nem adtak. Hát nincs.

A nyomozó ezt is feljegyzi. S azt is, hogy a társadalmi tulajdon védelmét nem kielégítő módon biztosítják az italboltnál. A raktárkészletet nem biztonságos helyen tárolják.

Éjfél körül érünk Debrecenbe. A Szőlőskert vendéglőnél a futó ellenőrzés is tanúsítja: sok az ittas ember. Pedig reggel a rendőrjárőr már figyelmeztette a csapost. Ezek után a vállalat központjának figyelmét hívják fel, teremtsen rendet a vendéglőben.

A hasznos körút igazolta, hogy a legtöbb helyen betartják a rendeleteket. Az ellenőrzés is elsősorban a megelőzést tekintette fő céljának. Remélhető, hogy a felügyeleti szervek is levonják a szükséges tanulságot és erélyes intézkedéssel gátolják meg a részegek és fiatalkorúak kiszolgálását, felelősségre vonják a szabályokat megsértő dolgozókat.

—sütő—

ia ut-

ut

eceni

unkaér

Az elmúlt év tapasztalatainak szem előtt tartásával tárgyalta meg a Debrecen Városi Tanács Köztisztasági Hivatala az őszi—téli felkészülés feladatait. A hozott határozatok figyelembe veszik a megnövekedett feladatokat, a lakosság igényeit és a közegészségügy kívánalmait.

Ezekre való tekintettel határoztak úgy, hogy az őszi—téli hónapokban sűrítik a szemétszállítást, s minden rendelkezésre álló gépi erőt és fogatot mozgósítanak. A kiszállított szeméttel feltöltik az állomás mögött levő „csónakázó tavat".

Az úttisztítások és a hóeltakarítás zavartalansága érdekében tovább növelik a kerületvezetők önállóságát, akik a szükségletnek megfelelően alakíthatják ki a legjobb munkamódszert. A havas időre az idén is megszervezik a készenléti szolgálatot, s beállítják a hóeltakarító gépe-

Megölte feleségét,

Hétfőn Debrecenben a Kar utca lakói értesítették a rendőrséget, hogy a 6. számú házban, Lukács Jánosék lakásából senki nem ad életjelt magáról, az volt a gyanújuk, hogy a Lukács-házaspárral történt valami. A megyei rendőrfőkapitányság bűnügyi osztályától bizottság szállt ki a helyszínre, felnyitották a lakást, s a szobában szörnyű látvány tárult a megjelentek elé. Az 52 éves Lukács Jánosné és az 57 éves Lukács János vértócsában holtan voltak a lakásban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 AUG 3 01
Magyar Ifjúság

Menyhárt József grafikus

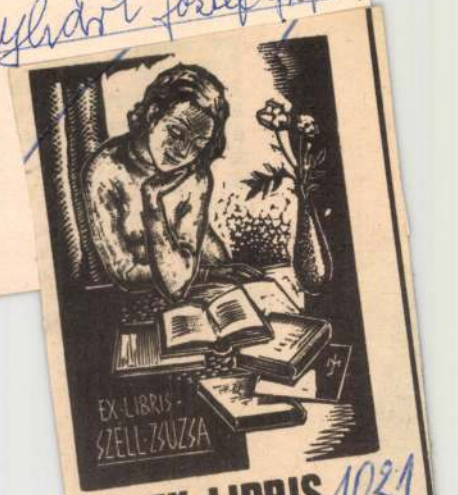

EX LIBRIS 1021

A fametszet Széll Zsuzsát ábrázolja, akit Menyhárt József grafikus EX LIBRIS-nek mintázott meg.

szövet. A másik szt
szatén. Érdekesség, h

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPOK EGYESÜLETE BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 [illegible] 1

Könyvtáros
Menyhárt József
1021

Menyhárt József ex librise

uk...

ifjúsági l
ban Havas
'Lásd a sz
A-, B- és
get irányító tevékenységének adatait dol-
gy a megyei könyvtárak rendezvényeinek
ázaléka volt ismeretterjesztő előadás, az
ve 14 százalék. Ezzel szemben az FSZEK
neretterjesztő előadást, de kétszer annyi
50 százalék). A vizsgált időszak 166 író-
közreműködésével, a többire kritikusokat,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 FEB 2
Népszava
Menyhárt József
1021

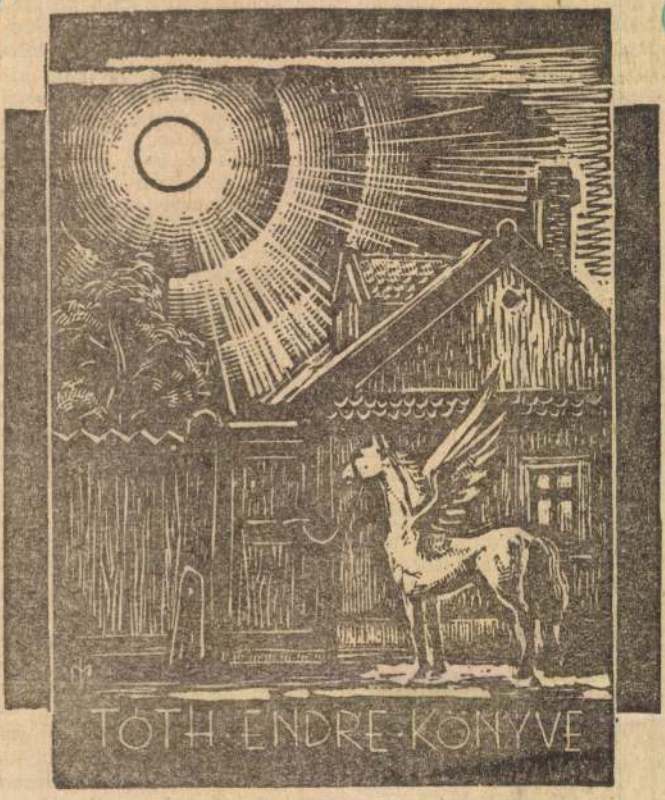

MENYHÁRT JÓZSEF FAMETSZETE

Tóth Endre

TÁLTOS CSIKÓ A HÁZ ELŐTT

Kire vár itt ez a csikó?
Lakatlan rég a házikó.

Bizony, a ház nem palota,
de a kis pej sem paripa.

Vár a csikó a ház előtt,
mind a négy lába földbe nőtt.

*

Milyen furcsa ló ez, nézzétek: szárnya van!
Repülne, ha hagynák, suhanna súlytalan.

S oda van kötözve a kötőfékszára
— nehogy felrepüljön — a kapufélfára.

Áll a verő napon, várja étlen-szomjan
a szabadítóját, jön-e valahonnan.

*

Pegázusom, táltos lovam,
ugye rám vársz, boldogtalan?

Ne várj engem, arra kérlek,
Szakítsd el a kötőféket.

Repülj sasként, részegülten,
föl, magasra, föl — nélkülem.

ragédiájáért. Ebben a politi-
ai „klímában" pedig megkü-
nböztetett szerep illeti meg
népi mozgalmakkal együtt
rtó fegyveres erőket, hiszen
kalapacs, a *toll* és a *kara-*
ély szövetsége garanciát je-
nthet a reakciós restaurációs
ísérletekkel szemben.

Ugyanakkor azonban a PKP
s a Demokratikus Népi Párt
ezetőin és aktivistáin kívül a
öbbi „civil erők" állandóan
yengíteni próbálják ezt a kö-
eléket. Nyilvánvaló, hogy ezek
politikai spekulációk nem
nnyira a mának, mint inkább
jövőnek szólnak: *a mind éle-*
edő harc légkörében próbál-
ák kikezdeni a mozgalom kor-
nányképességét. Es bármeny-
yire örülhetünk is annak,
ogy a Fegyveres Erők Moz-
alma felelősségének és sú-
yának tudatában lépett fel a
döntő pillanatokban, félő, hogy
jobboldali ellenzék arra hi-
atkozik majd: mind a szak-
zervezeti egységet, mind a
énteki tüntetési tilalmat *„a*
ártok feje felett" mondták ki
lőször és döntő szóval. Vagy-
s nem lehetetlen, hogy *a*
eakció ismét megpróbálja
negkérdőjelezni a legegyér-
elműbb döntéseket is. Az
MFA (a Fegyveres Erők Moz-
alma) nem hagyott kétséget
ifelől: politikájában ezután is
maga választotta úton ki-
ván haladni, s ha esetleg a ta-
vaszi választások a reakció
zámára hoznának kedvező
eredményeket, *akkor sem en-*
jedné meg a tavaly április-
an megkezdett politika kiik-
atását, a reformok eltörlését.

A dél-európai országok —
hol az elmúlt években „meg-
nozdult a föld" — hadseregei-
nek belső életét tanulmányozó
megfigyelők felhívják a figyel-
net arra, hogy a portugál had-
erő nagyon sok tekintetben
különbözik mind a *görög* had-
eregtől, mind a *spanyol*, vagy
olasz fegyveres erőktől. A gö-
ög hadsereget például a pol-
árháború óta hétszer „tiszto-
atták meg" a megbízhatatlan
lemektől, a spanyol katona-
ág mindmáig megmaradt a
endszer támaszának, Olaszor-
zágban pedig a legkülönbö-
őbb fasiszta és félfasiszta
zervezkedések melegágya.
ortugáliában a fegyveres erők
ötelékeiben rendszeresen vég-
ett szervezőmunkát a *kom-*
unista párt. *Helene Neves*, a
ortugál KP lapjának, az
vanténak szerkesztője, buda-
esti találkozásunkkor elége-

sem a tüntetési tilalom kimon-
dásától nem tántorította el. A
taktika kudarcának beismerését
jelenti egyébként az, hogy
Soares pártja mindezek ellené-
re is bennmaradt a koalíci-
óban. A pártot egyébként kis-
sé meggyengítette és ingerültté
tette a nemrég bekövetkezett
pártszakadás — ez bizonyára
csökkentette vezetőinek határ-
ozottságát, magabiztosságát.

Az eddig történtekből is
nyilvánvaló: *Portugáliában to-*
vábbra is kulcsszerepe lesz a
fegyveres erőknek. És ugyan-
akkor elkerülhetetlen, hogy a
munkásosztály, a dolgozó nép-
rétegek, és a kis- és középpol-
gárság nevében politizáló pár-
tok és vezetők megtalálják a
tartós —, vagy időszakos —
egység *minimális cselekvési*
programját. Hiszen a jobbol-
dal különböző szektoraiban
kezdett hatalmi rivalizálás, a
nem a mának, hanem elsősor-
ban a holnapnak szóló, a hol-
napot befolyásoló taktikázga-
tások csak a nehézségeket fo-
kozzák. Nehézség, gyötrő prob-
léma pedig bőven van abban
az országban, ahol a lakosság
37 százaléka mindmáig analfa-
béta, ahol egyszerű banktiszt-
viselőknek kell megakadályoz-
ni milliós és milliárdos síbolá-
sokat, és a munkássággal
együttérző műszakiak, közgaz-
dászok segítségére van szük-
ség, hogy leleplezzék a fiktív
csődökkel manipuláló tőkése-
ket. Ahol a politikai és gazda-
sági spekuláció kezdi eltüntet-
ni a piacokról a keresett áru-
cikkek egy részét —, s a
munkásság legtudatosabb ele-
mei kénytelenek megbélyegez-
ni a burzsoá viszonyok közt
természetesnek ismert harci
formát — a sztrájkot. Ahol lát-
szólag nem a társadalmi fej-
lődés egyetemes törvényei ér-
vényesülnek —, valójában pe-
dig arról van szó, hogy ezek a
törvények a hetvenes évek kö-
zepének megfelelően, újszerű
erőviszonyok és újszerű lehető-
ségek közt válnak valóra.

A községi nyilvános könyvtár és közművelődési intézet tervpályázata.

Építési programm.

A helyiségek kívánatos elhelyezése és méretei.

Vezérelv: A helyiségeket úgy kell csoportosítani, hogy felügyeletük minél kisebb személyzetet igényeljen.

Könyvraktár.

A könyvraktár a mély földszinttől a második emeletig terjedhet.

250.000 kötetet fogadhasson be, de úgy, hogy 500.000-nyi befogadó képességre kibővíthető legyen.

1 m² alapterületre körülbelül 180—200 kötet, egy emeletsor alapterületére tehát m²-enként 360—400 kötet számítható; a könyvraktár alapterülete emeletenként ilykép, ha a 4 épületemeleten végigviszszük:

$$\frac{250.000}{4 \times 360-400} = 160-200 \text{ m}^2$$

Földszint.

	m²
Anyagszertár	40— 50
Csomagoló és expediáló	20— 30
Gépész lakása	40— 50
Gyermekkönyvtár	100— 120
Kapus lakása	40— 50
Könyvkötészet	200— 240
Szolgák szobája	20— 30
Takarítóasszonyok szobája	20 — 30
Ujságterem	300— 400
Vakok könyvtára	60— 80
Nyilvános étkező	100— 120
	940—1200

Magas földszint.

	m²
Gondnok hivatala	20— 30
Kölcsönkönyvtár	150— 200
Kölcsönzőjegyek kiadása	15— 20
Olvasótermek (újságterem nélkül)	300— 350
Zenekönyvtár	40— 50
Nagyterem (nézőtere)	450— 550
Ruhatár	45— 50
	1020—1250

Első emelet.

	m²
Bibliográfiai osztály	120— 150
Egyetemi hallgatók terme	100— 120
Fiókok központja	50— 60
Folyóiratterem	100— 120
Igazgatóság	
Igazgató nyilvános szobája 40—50	
„ magánszobája 30—40	
Titkár 20—30	
Iroda 30—40	
Helyettes igazgató 30—40	
Osztályvezető 20—30	170— 230
Könyvtárosiskola	50— 60
Kötetlen folyóiratok	40— 50
Személyzet étkezője és társalgója	40— 50
„ ruhatára	30— 40
Nagyterem (karzata és légtere)	400— 500
	1100—1380

Második emelet.

	m²
Kézi könyvtár	180— 200
Nyilvános katalógus	80— 100
Speciális gyüjtemények	
Budapestiensia	40— 50
Hivatalos nyomtatványok	50— 60
Művészeti és ritka könyvek	40— 50
Pedagógiai könyvtár	60— 80
Röpiratok	40— 50
Térképek	30— 40
Ruhatár	40— 50
Egyleti helyiségek	40— 50
Gyüjtemények	50— 100
Laboratóriumok	120— 150
Tantermek	300— 350
	1070—1330

Tető.

400—500 m² lapos tető függő kerttel.
Csillagvizsgáló torony.

Magyar Építőművészet
1911. 8. szám

Pince.

Központi fűtés, világítás, szellőztetés. Szénraktár. Gépészműhely. Takarítóeszközök.

Udvar.

Kocsiszin. Kerékpárgarázs.

Összegezés.

	m²
Földszint	940—1200
Magas földszint	1020—1250
I. emelet	1100—1380
II. „	1070—1330
	4130—5160
Könyvraktár 4 emelet à 160—200	640— 800
	4770—5960
Hasznos terület emeletenként	1200—1500

Ebből a Népháza helyiségei.

	m²
Egyleti helyiségek	40— 50
Gyüjtemények	50— 100
Laboratóriumok	120— 150
Nagyterem	450— 550
„ légtere	400— 500
Nyilvános étkező és társalgó	100— 120
Ruhatár	45— 50
Tantermek	300— 350
	1505—1870

A bírálati jegyzőkönyvből.

A bíráló bizottság 1911. évi május hó 9-én szabályszerűen összehivatván, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester úr elnöklésével megalakult.

1. Fölbontotta a tervpályázatra beérkezett összes terveket és megállapította, hogy szabályszerű határidőre a következő építészek tervei érkeztek be: 1. Bauer Henrik, 2. Gaál Bertalan, 3. ifj. Klimkó Mihály, 4. Lajta Béla, 5. Meller Dezső, 6. Menyhért Miklós és Rerrich Béla, 7. *A)* és *B)* Nagrand Szilárd és Duda Nándor (2 terv), 8 Orbán Ferenc és Hikisch Rezső, 9. Pártos Gyula, 10. Porgesz József és Wannenmacher Fábián, 11. Sárkány István, 12. Schoditsch Lajos és Éberling Béla, 13. Sterk Izidor, Sebestyén Arthur és Hegedüs Ármin, 14. Szende Andor, 15., Tornallyay Zoltán, 16. Tscheuke Herman Ernő, 17. Wachtel Elemér.

A bizottság ezek után megállapodott abban, hogy a tervek mindenekelőtt részletes földolgozás alá kerüljenek és a programm követelményei, valamint a költségek szempontjából vizsgáltassanak át. Erre a munkára fölkéri a bizottság tagjai közül Devecis Ferenc középítési igazgatót, Krátky János műszaki tanácsost és dr. Szabó Ervin főkönyvtárost.

A kívánt jelentés sokszorosíttatván, a bizottság tagjainak megküldetett és azok ennek alapján 13 napon keresztül tanulmányozták a terveket, amely határidő lejártával a bizottság dr. Bárczy István polgármester elnöklete alatt 1911. június hó 21-én ült ismét össze. Ezen az ülésen újból vizsgálat alá véve a terveket, a következő döntést hozta: az első, 3000 koronás díjat odaítélte szavazattöbbséggel Menyhért Miklós és Rerrich Béla 6-os számú tervének; a második, 2000 koronás díjat szavazattöbbséggel Lajta Béla 4-es számó tervének; a harmadik, 1000 koronás díjat szavazattöbbséggel Tornallyay Zoltán 15-ös számú tervének; 800—800 koronáért megvenni határozta a bizottság Orbán Ferenc és Hikisch Rezső 8-as számú, Meller Dezső 5-ös számú és Wachtel Elemér 17-es számú terveit és Sterk Sebestyén és Hegedüs 13-as számú tervét egyhangúlag és Pártos Gyula 9-es számú és Gaál Bertalan 2-es számú terveit szavazattöbbséggel. Az egyes tervekre vonatkozó bírálatát a bizottság a következőkben részletezi, a költségekre vonatkozólag pedig összehasonlító kimutatást csatol.

Tervezők: *Menyhért Miklós* és *Rerrich Béla.* 6. számú pályaterv. Az épülettömb főtengelye a Népopera főtengelyével egyvonalba esik; egyik végén a népház, másik végén a könyvtárépülettel hangsúlyozva, úgy azonban, hogy a könyvtár főbejárata a térnek a Népszinház-utca felé eső saroks tengelyébe van helyezve és monumentálisan kiképezve. A Népoperával szemben levő népházánál a park öbölszerűen benyúlik a raktárépületrész és a homlokzati rész felé, amely utóbbi a Luther-utca irányával egyezik.

A népház főbejárata a hosszhomlokzaton van a magas földszintre vezetőleg, míg a földszinti ujságterembe még egy külön bejárón át is lehet bejutni, azonkívül a népház és könyvtárhelyiségekből is van közvetlen hozzáférhetés.

A helyiségek méretezése és csoportosítása néhány jelentéktelen eltérést leszámítva, megfelel a programm követelményeinek. Folyosók, lépcsők kellő nappali világítást és szellőztetést nyernek; A méretezésnél a tervezők tartózkodtak a túlzástói, sőt némely helyen a folyosó 2·60 m. szélességét kívánatos volna növelni.

Programmtól eltérően elhelyezett gépész- és kapuslakás felcserélendő. A könyvkötészet a II. emeleten van kissé szűk méretezéssel elhelyezve, a fiókok központja pedig a magas földszintre került. A kötetlen folyóiratok a nagyraktárban nyernek majd elhelyezést és nem külön teremben. Személyzet étkezőjéül a szolgáknak tervezett mély földszinti étkezőt lehetne kellő kibővítés után felhasználni.

Nagyraktár kibővítése a magas földszinten és I. emeleten 100 m² alapterületen 2—2, összesen négy állványemelettel üzemzavarás nélkül történhet. Ráépítés által szintén lehet a nagyraktárt bővíteni. Tervezők nagy súlyt helyeztek arra, hogy a népháza

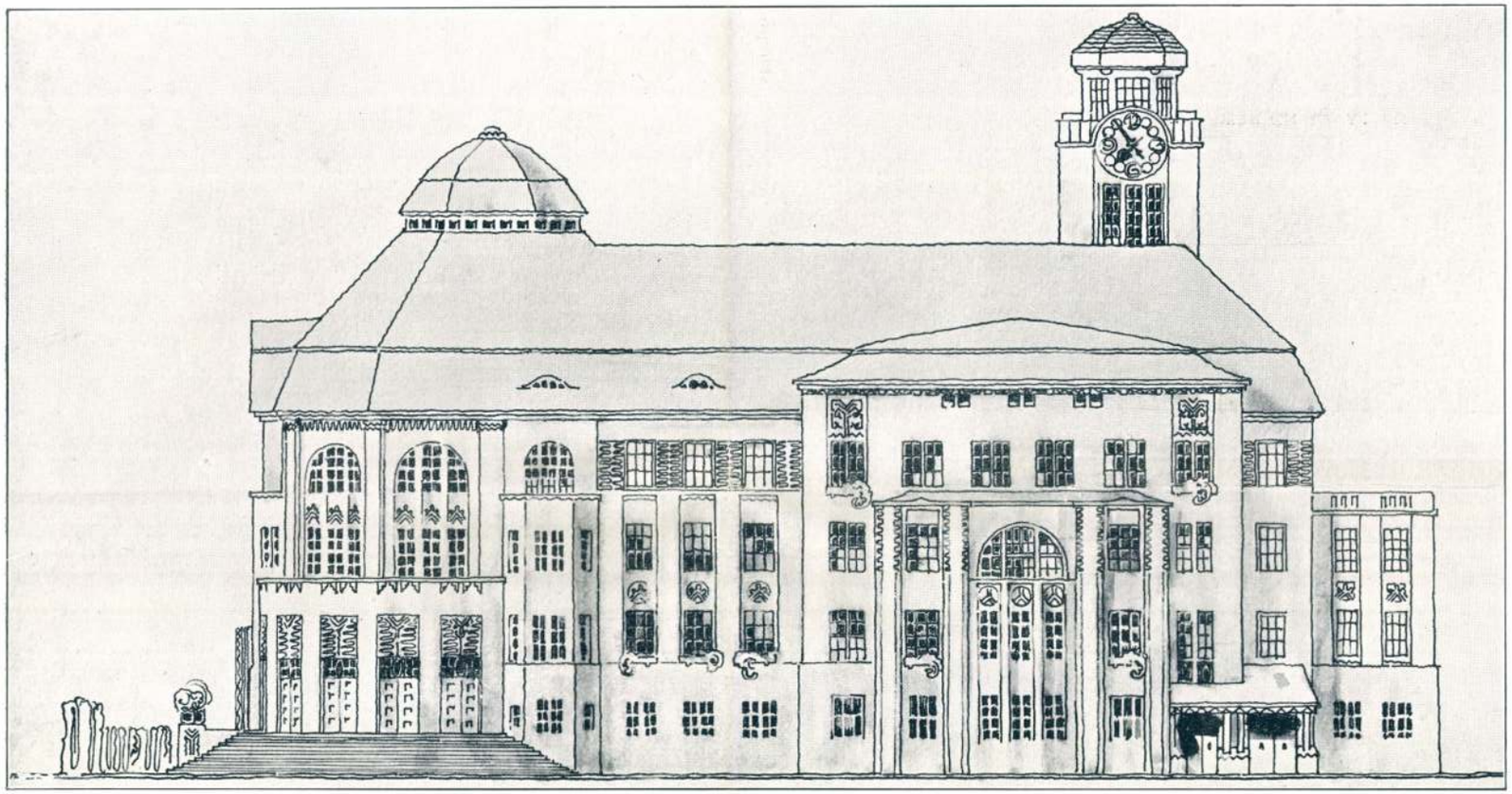

FŐHOMLOKZAT.

I. DÍJ.

MENYHÉRT MIKLÓS ÉS RERRICH BÉLA BUDAPEST.

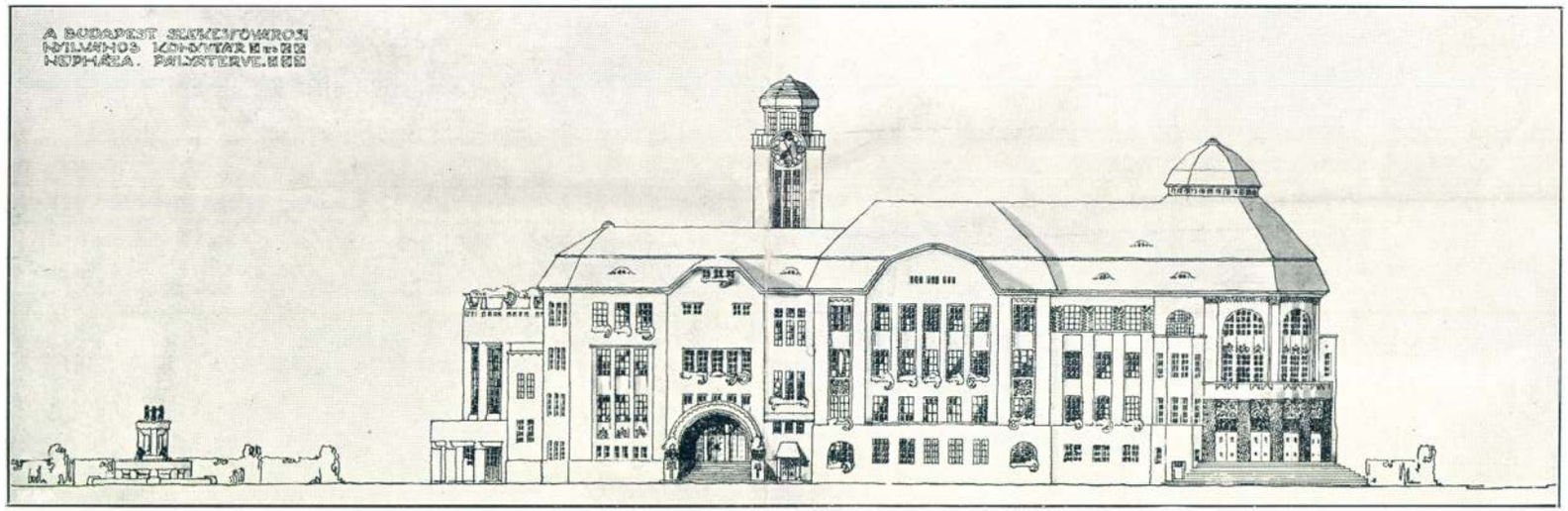

SZILÁGYI-UTCAI HOMLOKZAT.

I. DÍJ.

MENYHÉRT MIKLÓS ÉS RERRICH BÉLA: BUDAPEST.

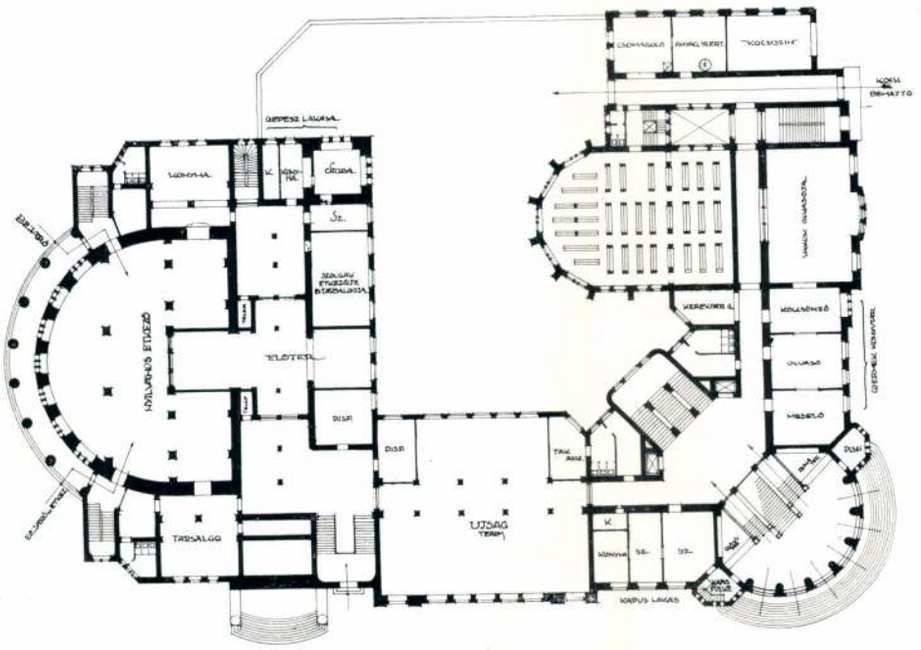

MAGAS FÖLDSZINT.

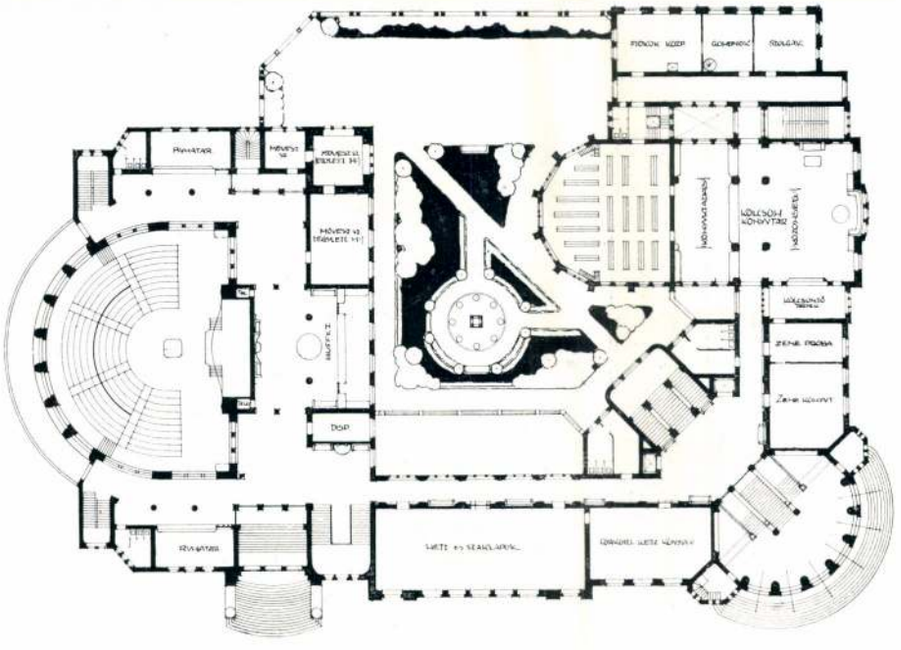

MÉLY FÖLDSZINT.

I. DÍJ. MENYHÉRT MIKLÓS ÉS RERRICH BÉLA, BUDAPEST.

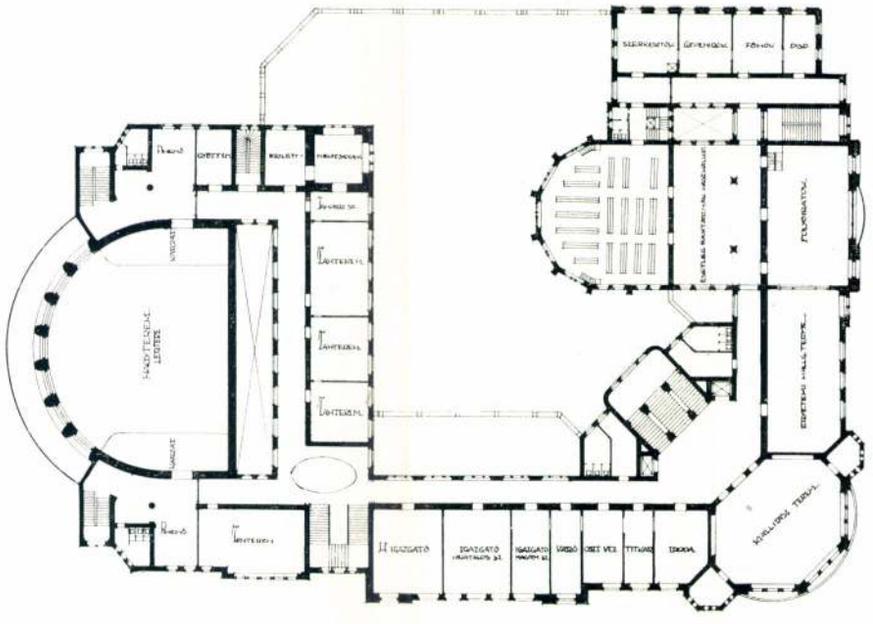

I. EM. ALAPRAJZ.

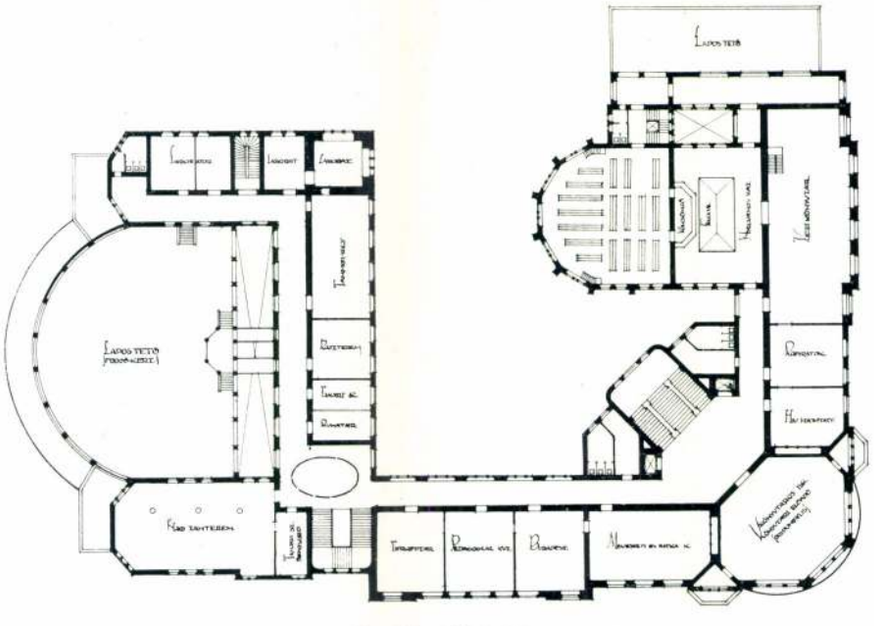

II. EM. ALAPRAJZ.

I. DÍJ. MENYHÉRT MIKLÓS ÉS RERRICH BÉLA, BUDAPEST.

rendelkezésre szolgáló helyiség, illetve zeneterem vagy a másik oldalon levő terrász erre alkalmas lenne. Klozetek száma szaporítandó.

A népház Népopera felőli főhomlokzatán tágas bejárat, amely a csarnokon át a kétoldalt a főhomlokzat irányában kifejlődő egy-egy lépcsőházba és ezeken fel a magas földszintre egy széles és az axiális elhelyezésű nagytermet 3 oldalról övező foyerba vezet. Elől loggia, felette nyitott erkély. A nagyteremben nincsenek emelkedő padsorok. A foyerről számos bejárata van.

A nyilvános étkező, társalgó s tanműhely kivételével, amelyek a két oldalszárny földszintjén vannak elhelyezve, az összes többi programmszerű helységek (a kisterületű laboratóriumokon kívül, amelyek a manzardokban vannak) az oldalszárnyak II. emeletére kerültek. A nagyterem felett függőkert. Klozetek minden emeletsoron a főhomlokzaton vannak.

A Luther-utcai homlokzat közepén kocsibejárót s mellette az összekötő folyosóra vezető lépcsőházat találunk, amely így mindkét épületrész céljait szolgálja.

A lépcsőház előtt a földszinten levő hall bejáratul szolgál a nyilvános étteremhez. Az összes helyiségek és folyosók közvetlen világítást kapnak.

Külön pincesor nincsen tervezve, csak a nagyterem egy része alatt van — 2·00 m.-re lemélyítve a központi fűtés számára egy 240 m² terjedelmű helyiség bejelölve.

Beépített köbtartalom a tervező szerint 57.930 köbméter; a hozzávetőleges költségösszeg 1,460.000 korona.

A beépített köbtartalom utánszámítva ugyancsak 57.930 köbméter.

Alaprajzi elrendezése igen gazdaságos, a tervezett földszinti nivó felemelésével az alaprajz előnyei fokozhatók; homlokzata szép hatást igérő, beépített köbtartalma aránylag csekély.

Tervező: *Meller Dezső.* 5. számú pályaterv. Az épülettömb hosszhomlokzata párhuzamos a Népopera hossztengelyével, a Népopera felől ennek tengelyében elhelyezett nagyteremmel hangsúlyozva, míg a tér sarkán a könyvtár épülete zárt udvart övez, melynek a Dologház-utca irányába eső tengelye a város felől a főbejárattal, a tér felé pedig a nagyraktárral van kiemelve.

A népház bejárata a Szilágyi-utca felé eső oldalon szintén a hosszhomlokzaton van.

A népház és könyvtár helyiségei egymástól el vannak különítve, azonban a kívánt összefüggés megfelelő módon meg van oldva. Folyosók és lépcsők világítása, szellőztetése és méretezése megfelelő, a klozetek azonban a könyvtárépületben szaporítandók.

A helyiségek méretei több helyen alatta maradnak az előírtnak: a könyvkötészet tanműhelye 90—100 m² helyett csak 60 négyzetméter; a folyóiratterem és igazgatóság helyiségei is kicsinyek.

Két laboratórium van csak, azonban ezek túlnagyok és kettéoszthatók.

Egy kis tanterem hiányát egy, az előírtnál nagyobb tanterem kettéválasztásával lehet pótolni.

Helyiségek csoportosítása nagyjában megfelel a programm előírásának. Kifogásolható, hogy a gondnoki irodát csak a könyvkötészet ruhatárán és mosdóján át lehet megközelíteni.

A bibliográfiai osztályt a raktártól elválasztja a fiókok központja, amelynél a helyiségek átcserélése által előnyösebb helyzetet lehet létrehozni.

A nagy könyvraktár központi fekvésénél fogva kétoldalt kibővíthető.

Szerkezetek szempontjából műleirás nem nyilatkozik, a normális viszonyoknak megfelelő szerkezetek alkalmazhatók.

A csillagvizsgáló torony 15 m. hosszú fala 2 sarok- és egy középpilléren nyugszik, ami különlegesebb szerkezeteket feltételez.

Beépített köbtartalom a tervező számítása szerint 47.117·33 m³, de ebben a torony és az alápincézett részek köbtartalma nincs kimutatva; az egész költség 900.000 koronát tesz ki.

Az átszámítás szerint a beépített köbtartalom 68.732·20 köbméter.

Az alaprajz világos és egyszerű, homlokzata tömeghatású.

Tervező: *Wachtel Elemér.* 17. számú pályaterv. Az épület zárt tömb, melynek főtengelye összeesik a szinház főtengelyével s annak pendantjaképen nyer elhelyezést a Luther-utca mentén. A szinház felőli rész a népháza, az ellenkező rész a könyvtár; a helyiségek azonban átnyúlnak, úgy, hogy a két rendeltetésnek megfelelően a könyvtár és a népháza egyszerű módon nem különíthető el.

A főbejárat a szinház felőli homlokzaton van. A népházat dominálo s a főhomlokzat köríves záródású nagytermet egy bejáró körfolyosó övezi, a homlokzatnak csaknem teljes szélességére kiterjedve.

A nagyterem két oldalán egy-egy tágas ruhatárral ellátott előcsarnokon át a két főlépcsőházba jutunk, amelyek közé a nagytermet lezáró keresztfolyosó felé nyitottan egy kiállítási csarnok van elhelyezve. Az épületnek egyedül ez az utóbbi része van alápincézve s felfelé toronyszerűen kiképezve.

A hátulsó traktust is a középen egy folyosó osztja két helyiségsorra. Az udvar felőli részén alárendeltebb helyiségek sorakoznak, két végén egy-egy tágas lépcsőházzal, amelyek a hátsó traktus felőli két oldalszárny kocsibehajtójának közönségét vehetik fel. A folyosó így megfelelő világítást nyer.

Az oldalszárnyakon át az udvar mentén húzódó folyosók létesítenek a két főtraktus között összeköttetést. A programmban előírt helyiségek általában véve a tervezetben bennfoglaltatnak.

A nagyterem közelében a földszinten és a II. emeleten találjuk a programm szerint a népháza részére kívánt helyiségeket. A magas földszintet és I. emeletet könyvtári helyiségek foglalják el.

A hátulsó traktus közepét végig a nagyraktár foglalja el. Mellette sorakoznak a legfontosabb termek: a kézikönyvtár, kölcsönkönyvtár, bibliográfia, fiókok központja.

A nagyraktár bejáratával szemben a II. emeletről lépcső vezet a függőkertnek szánt, részben fedett terrasznak kiképzett tetőre.

Az ujságtermek és olvasótermek a magas földszint két oldalszárnyán át egészen a nagyteremig húzódnak s az oldalhomlokzat nagy részén át terrászra nyílnak.

A könyvtár különböző csoportjainak helyiségei az I. és II. emeleten találhatók. Egyedül a gyermekkönyvtár és vakok könyvtára van a földszinten.

Az egyes helyiségek közötti programm szerint kívánt közvetlen kapcsolat itt-ott hiányzik. Így a gyermekek és vakok könyvtára távol esnek egymástól. ugyanez áll a bibliográfiai osztályra is. A bibliográfiának a fiókok központjával sincs összeköttetése.

A fiókok központja I. emeleten van s így a csomagolóval, lifttel sem nyernek összeköttetést;

Az anyagszertár a csomagolótól távol esik, az emiben könnyen egymás mellé helyezhetők, amiáltal a fiókok központjával való összeköttetés is létesíthető.

A helyiségek méretei általában a kívánt méretek maximumának felelnek meg. A nagyraktár kibővítése tekintetében a tervezet nem ad felvilágosítást. Az összes helyiségek direkt világításúak. a mellékhelyiségek, toilettek szintén. Az udvar négy sarkában elhelyezett egy-egy lépcsőház, a körülfutó folyosó s a tágas bejáró körfolyosó a közlekedési kívánalmaknak megfelelnek.

Az épület külső kiképzésére nézve a három homlokzati rajz megadja a kellő tájékozást.

Tervező szerint a beépített köbtartalom 92.953 m³, az építési költség 1.859.060 K.

Beépített köbtartalom átszámítva 90.348 köbméter.

Alaprajzi elrendezése könnyen tájékoztató és akadémikus megoldású, homlokzata az épület rendeltetését jellegzetesen feltünteti.

Budapest, 1911. évi június hó 21-én.

A bíráló bizottság:

Bárczy István dr. s. k., polgármester, elnök.
Alpár Ignác s. k. *Neuschlosz Kornél dr.* s. k.
Bakos János s. k. *Hültl Dezső dr.* s. k.
Lehner Ödön s. k. *Erdélyi Pál dr.* s. k.
Devecis Ferenc s. k. *Krátky János* s. k.
Wildner Ödön dr. s. k. *Szabó Ervin dr.* s. k.
Kabdebó Gyula s. k. a bizottság jegyzője.

A Nemzeti Színház elhelyezésére a Magyar Építőművészek Szövetsége által kiírt tervpályázat alapján beérkezett pályaművek közül a bíráló-bizottság az első díjat Lajta Béla építészművésznek, a második díjat Stobbe Ferenc művének és a harmadik díjat Lichtmann Győző tervének ítélte oda. Elismerő dicséret jutott osztályrészül, illetve megvételre ajánltattak: Vágó József, Papp és Szabolcs, Pejakovits L., Eichinger Nándor, Weber J., Haimann Nándor és Weszely Nándor építészek tervvázlatai.

A Gschwindt-féle telkek beépítési tervpályázatán 51 pályamű érkezett be. A bizottság véleménye szerint a pályaművek egyike sem oldja meg tökéletesen a feladatot, ezért az első díj nem volt kiadható. A felhasználható megoldások közül a zsüri megvételre a következő pályaműveket ajánlotta és pedig: Madary Kálmán és Heintz Béla építészek tervét egyenként 1000 koronáért, Tőry és Pogány, Kloiber Ferenc és Kaszab Miklós tervét egyenként 500 koronáért, Habicht Károly és ifj. Papp János tervét egyenként 250 koronáért. Dicséretben részesült ezenkívül még 7 pályamű.

A zentai városház terveire kiírt pályázat alapján a benyujtási határidőig, szeptember 1-éig összesen 15 pályamű érkezett be a következő jeligékkel: 1. Tiszavirág. 2. Monaliza. 3. Fényképhomlokzat. 4. Dicső mult. 5. XX. század. 6. Savoy. 7. Szeptember. 8. Világosság. 9. Tisza mellett. 10. Árkád-sor. 11. Őrtorony. 12. Rex. 13. Zentai hős. 14. Jó befektetés. 15. Zenta. Az első díjat Kovács Frigyes budapesti építész XX. század jeligéjű, a másodikat Toásó Pál budapesti építész Jó befektetés jeligéjű terve, a harmadikat Reisz Zoltán budapesti építész Rex jeligéjű alternativ terve nyerte el. Megvételre a Zenta jeligéjű, dicséretre a Zentai hős jeligéjű tervek ajánltattak.

Tervpályázati határidők:

nov. 1. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: a Balaton partján kaszinó és hangversenyterem tervei; díjak: aranyérem és 1200 K, esetleg ezüstérem;

nov. 1. Brassó város tanácsa: közkórház tervezése (beadási határidő meghosszabbítása);

nov. 1. II. Sándor cár szobra Szentpétervárt (nemzetközi pályázat); díjak: 5000, 4000, 3000, 2000 és 1000 rubel;

1912 jan. 9. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: jégpalota; díjak: aranyérem és 1200 K, esetleg ezüstérem;

márc. 31. Ausztráliai államszövetség: főváros tervei; I. 34.000 K, II. 15.000 K, III. 10.000 K (nemzetközi).

nov. 12. Erzsébet-emlék bizottság: az emlék tervei; I. 15.000 K, II. 10.000 K, III. 6000 K.

1913 ápr. 1. Miskolc város Kossuth-szobor tervei (36.000—40.000 K).

Menyhért Miklós

iparmivész

C.

Keleiyi Tőv. Könyvt. tört

54. l –

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Menyhért Miklós

épitész

l.

Thirfelsódunántúl

84. l.

Menyhért Miklós

Thieme Becker

XXIV. 399. l.

(Lyka)

Nyomtattvány

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Menyhért Miklós

építész

lásd igen bő életr.

Karczagmagyállam

733 – 735. h.

Spagna
1202

1202. *Szeraf-fej.*

A jobbrafordultan ál
szőke haja homlokába
övezi. Oldalszárnyait kit
sével egymásra hajtotta.

Fa, méretei 35·5 : 2(
1895 július 4-én E. Cos
számoltatott 1895 auguszt
lásra nézve lásd az 5434
61301 sz. min. előadmány
1900 november 28-iki 45
26-iki 373 eln. sz. leirat

Kifüggesztésére vona
1901, 1904: I. 1202. *G*

Jegyzet. L. az 189
№ 151. — Preisliste № 1

VéA. 1895

Memphert Miklós

építészmérnök

tervezte a X. ker. Sibrik Miklós-úti községi elemi iskola épületet.

Halász 1939. középítk

25, 26 l.

alapraj

LA SOCIETÀ «MATTIA CORVINO»

e

LA SOCIETÀ «DANTE ALIGHIERI»

hanno l'onore di invitare la S. V. Illma alla

SOLENNE RIUNIONE

che avrà luogo mercoledì
8 maggio 1935 alle ore 18

nella sala della

ACCADEMIA UNGHERESE DELLE SCIENZE

PROGRAMMA:

1. Saluto di S. E. Alberto Berzeviczy.
2. Prof. Paolo Arcari, dell'Università di Friburgo nella Svizzera: **Giosuè Carducci e la nuova Europa.**
3. Parole di chiusura del Prof. Paolo Calabrò.

Paolo Calabrò
Presidente
della Società «Dante Alighieri.»

Alberto Berzeviczy
Presidente
della Società «Mattia Corvino.»

Gli ospiti sono graditi.

Menyhért Miklós

cód
3

Tér és Forma.

1941. 180. l.

(R.: A budapesti Műcsarnok a német építészeti kiállítás idején.)

	Kikiáltási ár pengőben
1873. *Csésze aljával* porcellánból, aranyozott díszítéssel, magyar felírással. Bécs, 1824. (Alja csorba)	40
1874. *Csésze aljával* porcellánból, festett és aranyozott díszítéssel. Ellbogen, 1839. (Csorba és ragasztott) . .	30
1875. *Csésze aljával* porcellánból, festett és aranyozott díszítéssel. Ellbogen, 1840 körül	40
1876. *Korsó fedővel,* csiszoltüvegből, maratott díszítéssel .	20
1877. *Palack dugóval,* pirossal festett üvegből, festett és aranyozott díszítéssel	8
1878. *Váza* irizálóüvegből	6
1879. *Váza* porcellánból, hollandi modorban festett díszítéssel	12
1880. *Csésze aljával* porcellánból, festett és aranyozott díszítéssel. Benyomott bélyege: Oberweis, 1850 körül .	40
1881. *Korsó* csiszoltüvegből, ónfedővel. 1860 körül . . .	10
1882. *Kanna fedővel* porcellánból, festett díszítéssel. Bécs, 1847	20
1883. *Váza fedővel* porcellánból, többszínűen festett díszítéssel. Japán modorban	34
1884. *Váza fedővel* porcellánból, többszínűen festett díszítéssel. Japán modorban	34
1885. *Váza fedővel* porcellánból, festett és aranyozott díszítéssel. Herend	120
1886. *Vadkan* keménycserépből	18
1887. *Bokás* piros üvegből, maratott díszszel	8

MDK

Menyhért Miklós

Elemi iskola tanterme, repr.

Gyermekmüvészeti kiáll. Magyar Iparmüvészet 1914. 247.l.

MDK

Menyhért Miklós

szobaberendezés a kiállitáshoz.

Tavaszi kiállitást... Magy. Iparmüvészet,

1925. 63. Tav.-i kiáll.

63 l.

MDK

Menyhért /Méderl/ J.Miklós

szobaberendezés

Diner-Dénes: Lakberendezési tav. kiáll. M.I. 1903.
május. 3.sz.

172 l-

MDK

Menyhért M.,?

diszitette a Károly- és Váci-körutat.
Ez a 11. csoport.

Makoldy József: Dpest diszitése máj.1.-én.
MI-NN.1919 máj.4. 11o.1.

MDK

Menyhért Miklós

Jubilál az Iparműv. Társ. Színházi Élet, 1935. 4.sz.
64 l.

MDK

Menyhért Miklós épitész 500 kr. I.dij

Pályázatok tervkészitésre. Vállalkozók Közlönye. 1909. dec. 22. 4 l.

MDK

Menyhért Miklós

Schäfer F: A barcelonai világkiáll. magyar pavillonja. Magy.Iparmüv. 1929. 95 l.

Menyhért

MDK

tanár

Faragó Ödönnek segédlet zett az 1906-os Világkiállitás iskolai termeinek diszitésénél.

8.o.

Czakó: Milanoi.1907.

Menyhért Miklós

épitész

l.

Székely-Thirring

Magyaróvár

q. l.

T.3452.

a Nemzeti Szinház homlokzatát
rkon a régi egyemeletes épü-
árókelők élénkitik, mig ugy
tczában kocsik közlekednek. A
bogó leng. Felirata

TI SZINHÁZ
sten
L THEATER
sth.

elynek mér 12.5: 18.5 cm.

Menyhért Miklós

l.

A magképrőm

45. l.

Menyhért Miklós

cód

Csécsy Andor:

Két kiállítás.

Építő Ipar – Építő

Művészet. 1925.

142. l.

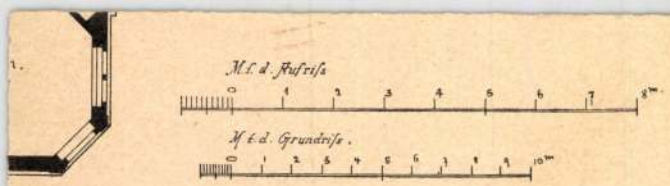

ıt von Architekt Ludwig Hofmann in Herborn.

Verlag von J. Engelhorn in Stuttgart.

~~XXVI.~~ Menyhért Miklós

építész

Menyhért Miklós: Az új német építőművészet. Magyar Iparművészet XLIV. évf. p. 123—124. 14 kép. [p. 125—130.]

c241

XXV.

Menyhért Miklós

cíd és Schulek János

A köszegi takarékpénztár
épületének tervpályázatán

I. díj

Épitő Ipar 1912.

422. l.

(Tervpályázat eredménye.)

Memphért Miklós

Részt vett a vörös május
városdiszítő munkálatai-
ban.

Építő Ipar – Építő Mű-
vészet. 1929. 67. l.
(H. J.: A kommunista
május elsejének tizeves
évfordulóján.)

Szemolány, vásrom

280

Menyhért Miklós

iparm.

ivód

Ert. 1928

36. l.
37. l.
39. l.

Az új szegények

— Regény —

Jogos kiadás

Irta: C. F. Cushman

21. folytatás

És mégis: ahelyett, hogy megkönnyebbült volna, nehezebb lett a szíve.

Mióta gondolkozni kellett azon, hogy hogyan találkozhatnának és magyarázgatni, hogy miért nem találkozhatnak — ez a barátság elveszítette régi, kellemes színét, ízét, új ízét pedig nem szerette Margaret.

De az otthoni étkezések még kevésbbé voltak kedélyesek.

Úgy volt, ahogy Harriet mondta. Kétségbeejtő volt anyust látni, amint egész nap tesz-vesz, fáradozik a kis lakásban. Szemmel láthatóan: napról-napra öregebb lett szegény. És bár egész nap dolgozott, mégsem tudott elkészülni a kis, négyszobás lakással.

Margaret, mikor este fáradtan hazaérkezett, kénytelen volt nekiállni a takarításnak, vagy ebédfőzésnek, mert csak nem nézhette ölbetett kézzel, hogy az édesanyja dolgozik.

Ez pedig idegessé tette, annál inkább, mert az egészet teljesen fölöslegesnek találta.

Miért ne mehettek volna vendéglőbe ebédelni? Megpróbálta rábeszélni az édesanyját, de csakhamar feladta a hiábavaló küzdelmet.

Rájött, hogy édesanyja jórészt anyagi okok miatt ragaszkodott a fölmelegített vacsorákhoz. Takarékoskodniok kellett.

Margaretet bántani kezdte a lelkiismerete, amiért olyan természetesnek találta, hogy a szülei fizették a lakást és igyekezett ezt azzal viszonozni, hogy a háztartási költségek egy részét viszont ő fedezte. De így meg alig tudott valamit megtakarítani. Davin, a mosás, a lunch — (mert délben nem jöhetett haza) — az autóbusz nagyon sokba került. A bankban elhelyezett szerény összeghez nem tudott többé hozzátenni semmit.

Most, hogy az édesanyjáért aggódott: Davidra és a babára kevesebbet gondolt. Davin pompásan fejlődött. Margaretnek fájt a szíve, valahányszor leutazott a farmra és látnia kellett, hogy a fiának nincs szüksége rá. Harriet hűvös, fürkésző tekintete is fájt neki és az is, hogy Jerry már nem tréfálkozott vele. Anyust nem lehetett rávenni, hogy lejöjjön Harriethez, Margaret pedig még arra a másfél napra sem szívesen hagyta őt egyedül otthon. Inkább ő maga se ment.

Még szerencse volt, hogy anyus most már sohasem kérdezősködött Davidról. Persze, azt nem tudta Margaret, hogy Harriet egyszer négyszemközt figyelmeztette az édesanyját:

— Ne faggasd Margaretet, anyukám. David, meg ő most anyagi gondokkal küzdenek és Margaret azért marad olyan sokáig itthon, mert azt reméli, hogy Davidot rövidesen jobb állásba helyezik át. Fogadd meg a tanácsomat és ne faggasd.

Anyus tehát nem faggatta. Sőt, amint a napok multak, az édesanyja szinte elfelejtette, hogy Margaret feleség és anya is. Margaretet ez is bántotta.

— Jövő nyáron, ha lemegyünk a farmra . . . — szokta mondani Mrs. Winthrop.

Vagy:

— Most, hogy te is itthon vagy, talán visszavehetjük a házat.

Margaretnek látnia kellett, hogy az élete csak annyiban változott, amennyiben az egyik felelősséget másikkal cserélte fel. S az új felelősség — az új felelősség még terhesebb volt, mint a régi!

A szíve mélyén előbb halkan, aztán egyre hangosabban szólalt meg egy hang, amelyet eleinte el akart fojtani, de amely az éjszaka csöndjében sokszor felriasztotta álmából.

Azért jött haza, hogy a felelősségtől, a kötelességeitől meneküljön? — kérdezte a hang. — És most, ettől az új felelősségtől is szabadulni akar? Mihelyt a kötelességteljesítés terhére van, mindig másba akar fogni — ?

De miért nem mondja neki David, hogy szüksége van rá?

Miért nem ír legalább ennyit:

„Mikor jössz?"

Szüksége van-e rá Davidnak egyáltalán? Ó, micsoda kegyetlen, kegyetlen gondolat! Talán David is, mint a kisfia: elfelejti őt? És hogyan hagyja most anyust magára?

Margaret kétségbeesetten vágyott David és az otthona után. Az a kis torokfájás, az a kis fáradtság, az a kis szegénység igazán nem számít. Csak hazamehetne végre!

De most új akadállyal került szembe.

Davidot azért hagyta el, mert az életét elviselhetetlenül nehéznek érezte mellette. És most: az édesanyját nem azért akarja-e elhagyni, mert most *itt* nehezebb a dolga, mintha odahaza volna?

Csak történnék valami, bármi, ami érthetővé tenné, hogy haza kell mennie!

*

Novemberben váratlanul elfogadták közlésre egy novelláját.

A kánikula. Artisták szórakozása a strandon

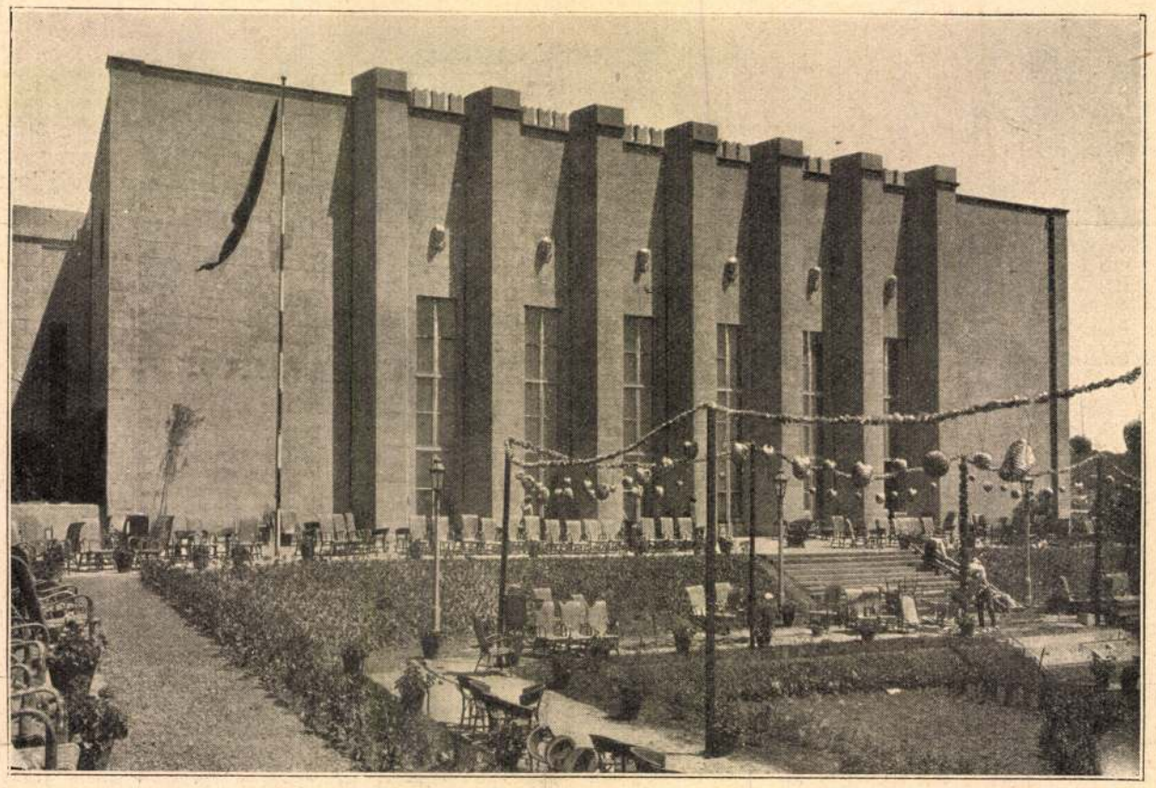

A barcelonai világkiállítás magyar pavillonja. A kerti homlokzat. Györgyi Dénes és Menyhért Miklós műve

Egy este dideregve jött haza a szerkesztőségből. Fáradt volt, éhes volt és előre irtózott a rideg lakástól. A sarkon vett egy képpennys magazint. Hogy miért éppen azt vette meg, nem tudta volna megmondani. Hamar ágyba bújni és olvasni, — ez volt minden vágya.

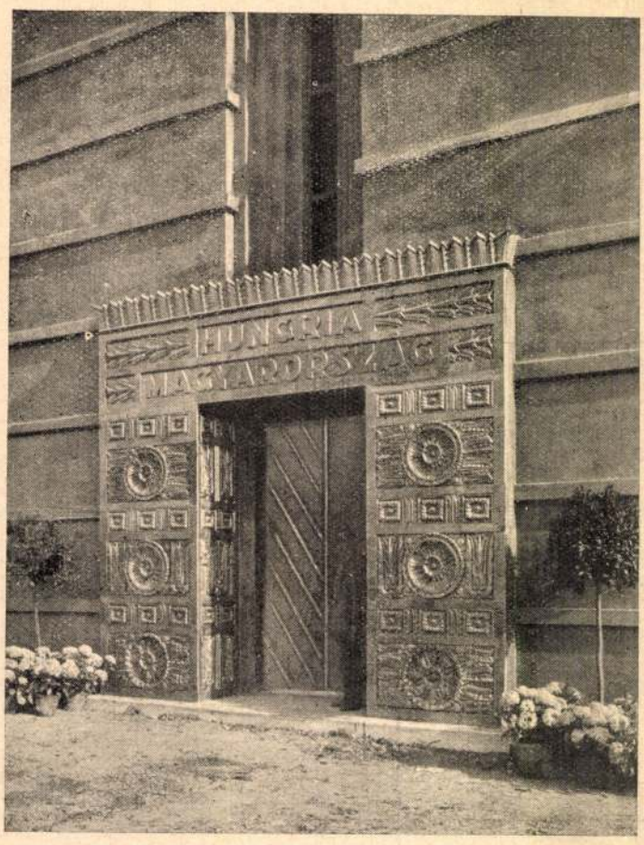

A barcelonai világkiállítás magyar pavillonja. A főbejárat „aranykapuja". Györgyi Dénes és Menyhért Miklós műve

A harmadik oldalnál lecsapta a magazint. Unalmas volt, lapos, mesterkélt, erőltetett, amit olvasott. Az egyik novella egy házasságról szólt. A másik: vadnyugati történet volt. A harmadik valami őrült ember borzalmas históriája. Ilyet igazán mindenki tud írni. Ehhez nem kell tehetség. Az ember ül az ágyban és ír. Ő is fog írni. Azért is.

Margaret gyorsan papirost és tollat vett elő és tizenegytől háromig írt. A toll végül kihullott a kezéből és Margaret azonnal mély álomba merült.

Másnap odaadta a kéziratot Miss Grenville-nek, hogy gépelje le és két hét mulva elküldték neki a honoráriumot.

Margaret sokáig nézte a csekket. Mit jelentett ez a kis darab papíros? Büszkeséget? Nem. Beteljesedést? Nem. Karriert? Aligha. A jövőt? Azt talán igen.

Mindenesetre meg fogja próbálni máskor is. Megpróbálta. Ezúttal is megkapta a csekket, de levél kíséretében. A novellái tetszenek. Van-e több is belőlük? Az efféle kalandos történeteket mindig szívesen látják.

Karácsony közelgett.

Ezt a csekket a levéllel együtt el fogja küldeni Davidnak.

Nem, nem kell elküldenie.

Félre fogja tenni.

Hiszen karácsonyra David biztosan eljön ...

XIV.

December.

Esténkint, mikor a kalendárium lapját letépte, Margaret egyre hősiesebben mondogatta magának, hogy David biztosan el fog jönni.

De a szíve mélyén nagyon félt.

David egy szóval sem említette, hogy jönni készül. Ha Margaret még tudott volna a sorok között olvasni: David szűkszavú, száraz mondataiból is kiolvashatta volna, hogy az ura majd eleped utána. De Margaret már elvesztette az utat, amely David szívének nyitott ajtajához vezetett.

Uj Idők 1929. aug. 18. 34 sz

Menyhért Miklós

OTI csepeli rendelője
terop.
megvétel

MMÉBKözl
1943. 104. l

Memphert Miklós

és

Moiret Ödon

nincs

céd

irod

Ybl Ervin dr.: Erzsébet királyné emlékművének pályázata.

Magyar Nemzet.

1913. máj. 28.

752. n

neretlen festő.

zázadból.

zletei 1853-ban.

eglete.

alier«-szegletbástya a kaza-
or és rácskerítés tűnik sze-
ıdvaron a foglyok láthatók,
'ű« kutyát tanító Vizkeleti
(2) nézi; Asbóth Lajos (3),
y Tamás (5), Tóth András
beszélgetnek; Borsy József
ejét; Izecseszkul János (9),
ózsef (12) és Fekecz János
eczky Longin (11) a lóczán
áli Mátának (15) magyaráz-
ajzol.

cm. — Lelt. sz. 619. — Értéke
ith-féle ereklyemúzeumból. —

latokat l. a 62. lapon az 593
prilis 23-án (107–95). — Átvételi
ıdomásul vette az 1896 április
).

Menyhárt Miklós

l

A Pesti Városháza

1935. 4 sz. 21. l

Menyhért Miklós és
Sárkány István

ihm
ced

Tér és Forma.
1937. 37 — 40. b.
(Budapest nehéz főváros
újabb iskolaépületei.
A XI. ker. Horthy Miklós-
ut 141. sz. elemi leányis-
kola, képekkel és alapraj-
zokkal.)

Menyhért Miklós
iparművész

1904-től ~~[illegible]~~ óradijas
tanár

Iparrajziskola 1905. 28. l.

u. o. 1906. 19. l.

u. o. 1907. 27. l.

u. o. 1908. 23. l.

u. o. 1909. 22. l.

u. o. 1910. 35. l.

Állásáról lemondott

u. o. 1911. 9. l.

Terente Kenyhérs Miklós
kárpitozott szobája Gyula

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1938. 163. l.

Berlin - Kézműves-
ház kiállítás.

Mennyei Miklós

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1936. 85. l.

Budapesti nemzetk. Vásár

Menyhért Miklós

különböző betűöntődék válogatottan ízléses betűi, eredeti színes fényképek reprodukciói, a síknyomás, magasnyomás és mélynyomás ízlésileg és technikailag magas szinten álló munkái teszik testes kötetté a füzetet. A szövegrész pedig mindazoknak, kik a nyomdákkal kapcsolatot tartanak fenn, hasznos gyakorlati útmutatással szolgál. R. K.

GARDENS AND GARDENING 1937. EDITED BY F. A. MERCER. THE STUDIO LTD. LONDON. A kertművészet és kertkultúra nálunk kis kivétellel, köztereinken nyilvánul meg. A modern magánépítkezések kertje távolról sem olyan kiterjedésű, hogy azon azt a változatosságot kifejtsük, mint az ebben a kötetben látható és bár régi magánparkok szép számban vannak nálunk is, azokhoz ritkán kerül egy-egy modernebb kertépítő. Azok a kerttervek, melyeket a kötet elején C. Geoffrey Holme rajzaiban — melyek szellemességükben mint rajzok is érdekesek — a szerkesztő egy sorozat kezdeteként bemutat, feltárul előttünk annak a számtalan kerttervezési lehetőségnek egy töredéke, mely pontosan követi az új villaépítészet kialakulását. Gazdag fényképanyag mutatja be a kert különböző virágfajtáit és mintaszerű kerteket a világ különböző tájairól. Kertrészleteket is látunk: lépcsőket, szökőkutakat és a kertek építése szempontjából lényeges építőanyagok felhasználási lehetőségeit. -r.

• TÁRSULATI • KÖZLEMÉNYEK •

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET LEGKÖZELEBBI SZÁMA. Ezúton is értesítjük igen tisztelt Tagtársainkat és Előfizetőinket, hogy a Magyar Iparművészet legközelebbi, 5—6. (kettős) száma f. évi július hó végén fog megjelenni.

SZAKOKTATÁS NÉMETORSZÁGBAN címmel tartotta meg Menyhért Miklós műépítész, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács tagja, igen értékes és tanulságos előadását az Iparművészeti Társulat előadássorozatának ötödik előadásaként május hó 7-én, az Iparművészeti Múzeum előadótermében.

Az előadót és az egybegyült nagyszámú közönséget a társulat propagandabizottságának elnöke, dr. báró Szalay Gábor államtitkár üdvözölte. A hallgatóság sorai között ott láttuk gróf Kuun István miniszteri tanácsost a vallás- és közoktatásügyi minisztérium-, dr. Gaul Károly miniszteri osztálytanácsost és dr. Fluck István miniszteri titkárt az parügyi minisztérium-, valamint dr. Felkay Ferenc tanácsnokot a Székesfőváros részéről, Szablya Frischauf Ferenc kormányfőtanácsos Iparművészeti Iskolai igazgatót, tb. alelnököt, továbbá Ligeti Miklós és Seenger Béla kormányfőtanácsos alelnököket, Szablya János kormányfőtanácsos ügyvezető alelnököt, dr. Czakó Elemér államtitkárt, dr. Procopius Béla ny. meghatalmazott minisztert, Helbing Ferenc kormányfőtanácsos, ny. igazgatót, a bírálóbizottság elnökét, Nádler Róbert ny. műegyetemi tanárt, Lingel Károly gyáros, kormányfőtanácsost, Zombory Moldován Béla iparrajziskolai igazgatót, Lakatos Arthur festőművész tanárt, a kiállítási bizottság elnökét, valamint a magyar iparművészeti és szakoktatás több kiváló személyiségét.

Menyhért Miklós a magyar szakoktatás kérdéseit kívánta szolgálni a németországi szakoktatás és művészeti nevelésről tartott előadásával. A mindvégig érdekes előadás anyagát az elmult nyáron Németország nagyobb városaiban tett tanulmányútja során gyüjtötte össze. Menyhért Miklós előadásában ismertette a mai Németország pedagógiai újításait, a rajztanárok és szakoktatók képzését, továbbá a Harmadik Birodalom új szellemét, amely úgy a népnevelésen, mint a szakoktatáson keresztülvonul s melynek lényege az alkotó és építő munka.

Németországban már régen felismerték a hivatásnevelés és szakképzés jelentőségét. A XIX. század szabadelvű individuális szelleme a szakképzéssel nemigen törődött. Az általános műveltség túlbecsülésével szemben elhanyagolták a kézügyességet és a mesterségbeli teljesítményt. A parasztot, munkást, kézművest a társadalom alsóbb rétegeiként kezelték. A túlértékelt szellemi munkára épült fel az egész iskolai rendszer. Főiskolába való bejutásnak ez volt az egyedüli módja. Így nem mindig a legtehetségesebb ember jutott előre. Hogy ezen egyoldalú szellemi nevelést a gyakorlati élettel mégis jobban összekapcsolják, Németországban már 1922-ben, a karlsruhei technikai főiskolán az oktatószemélyzet részére műhelygyakorlattal kapcsolatos kétéves szakképző kurzust létesítettek, hogy a mindinkább szükségesnek látszó szakszerű oktatást és hivatásképzést előbbre vigyék.

A Harmadik Birodalom azután a szellemi nevelés egyoldalú túltengésének azzal vetett véget, hogy a népnevelés három fokozatát építette ki. A rajztanárképzőben az oktatópályára készülő fiatalember műhelygyakorlatokat végez, sőt legalább egy mesterséget meg is tanul. Emellett természetesen szellemi és művészi kiképzésben is részesül. A szakiskolába való bejutáshoz pedig mint feltétel: a segédi képesítés, tehát a mesterség gyakorlatának alapja az előfeltétel. Középiskoláiknak legnagyobb része hivatásképző iskolává alakult át. Így azután a felsőfokú iskolákban, melyek a tudományos továbbképzést végzik, csakis kiváló tehetségű, jellemes és céltudatosan dolgozó ifjúság kerülhet.

A német példából nemzetünk javára is levonhatjuk azt a tanulságot, hogy a nevelésnek a nemzet adottságához, annak gazdasági lehetőségeihez kell igazodni, továbbá, hogy a nemzet nagy közösségét kell szolgálnia a nép legszélesebb rétegeinek művelését, a gazdasági és ipari szakképzést és fejlesztést és hogy a nevelés egyedüli célja nem lehet a szellemi kaszt kimüvelése.

A mindvégig igen érdekes és adatokkal kitünően alátámasztott előadást a hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatta.

Az előadás végén dr. báró Szalay Gábor mondott köszönetet Menyhért Miklósnak az értékes előadásáért.

1937.

AZ IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT ÜNNEPI VACSORÁJA A BALTI ÚJSÁGÍRÓK TISZTELETÉRE. A finn, eszt, lett és litván sajtó képviselői — akikhez Budapesten a svájci újságírók egy csoportja csatlakozott — annak a nagy szellemi propagandának az eredményeképpen, amelyet társulatunknak a balti államokban rendezett kiállításai is nagyban elősegítettek, magyarországi tanulmányútra érkeztek, ahol nagy szeretettel fogadták őket. Társulatunk, hogy némiképpen viszonozza azt a nagy melegséget és megértést, amelyet a balti államokban rendezett kiállításai alkalmával az ottani sajtó tanusított iránt unk, április hó 30-án a Dunapalota szállóban vendégül látta a balti sajtó képviselőit, akik között a legtekintélyesebb lapok főszerkesztői voltak jelen.

Az ünnepi vacsora — amelyen 120-an vettek részt — rendkívül jól sikerült. A házigazda tisztségét társulatunk örökös elnöke, dr. vitéz József Ferenc királyi herceg látta el, aki emelkedett szellemű beszéddel üdvözölte az északi államok sajtójának legjobb reprezentánsait. Bornemisza Géza iparügyi miniszter képviselője, dr. Kruchina Károly miniszteri osztályfőnök üdvözölte beszédében a külföldi sajtó képviselőit és juttatta kifejezésre a magyar kormány köszönetét azért a baráti támogatásért, amellyel az északi sajtó mindenkor felkarolta a magyar ügyet. Vitéz Pesthy Müller József litván konzul a Társadalmi Egyesületek Szövetsége nevében mondott üdvözlő beszédet. Az üdvözlésekre Urho Toivola finn főszerkesztő válaszolt, megemlékezve arról a szeretetteljes fogadtatásról, amelyben Budapesten részesültek. Végül a társulat ügyvezető alelnöke, Szablya János kormányfőtanácsos tolmácsolta a magyar művésztársadalom köszönetét azért a lelkes támogatásért, amelyben a magyar művészet ügyét az északi sajtó a társulat kiállításai alkalmával részesítette.

Az előkelő közönség körében megjelentek a külföldi vendégeken kívül: dr. Baranyay Zoltán osztálytanácsos és neje, Bodon Károly iparművész tanár, dr. Bogsch Aladár miniszteri tanácsos, Dáni Szabolcs lett konzul és neje, dr. Durugy Ferenc, a külügyminisztérium sajtóosztályának h. vezetője, dr. Gulden Gyula igazgató és neje, dr. vitéz Haász Aladár miniszteri tanácsos, dr. Jalsoviczky Károly miniszteri osztályfőnök, Jöffert Richard észt ügyvivő és neje, dr. Kara Zoltán miniszteri segédtitkár, Krause Rolf rigai magyar tb. konzul és neje, Lakatos Arthur festőművész tanár, a kiállítási bizottság elnöke, Ligeti Miklós kormányfőtanácsos, szobrászművész, alelnök, dr. Lipovnicky Pál külügyi sajtóelőadó, Lovik Károly szerkesztő, Megyery Ella ujságírónő, Minár Pál építő iparművész, dr. Némethy Károly kormányfőtanácsos, székesfővárosi tanácsnok, Jean Nyyssönen finn követségi tanácsos, dr. Say Géza tanügyi tanácsos, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács főtitkára, Seenger Béla kormányfőtanácsos, alelnök, Schóber József a gazdasági bizottság elnöke és neje, dr. Schuler Dezső alpolgármester, dr. Somogyi Gyula a Gyógyhelyi Bizottság propagandavezetője, Szablya Frischauf Ferenc kormányfőtanácsos, az Iparművészeti Iskola igazgatója, tb. alelnök, Szablya János kormányfőtanácsos, ügyvezető alelnök és neje, dr. báró Szalay Gábor propagandabizottsági elnök, dr. Szentistványi Béla a Külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, és neje, dr. Szviezsényi Zoltán min. tanácsos, a Gyógyhelyi Bizottság ügyvezető igazgatója, Onni Tals finn követ és neje, dr. Techert Gyula, a Vendégforgalmi Szövetség főtitkára, dr. Tóry Gergely államtitkár, dr. Tihamér Lajos miniszteri tanácsos, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács ügyvezető igazgatója, Urbányi Vilmos építő iparművész, és még sokan mások a magyar iparművészet reprezentánsai közül.

A TÁRSULATUNK KEBELÉBEN FOLYTATOTT MUNKA fontosabb eseményeiről az alábbiakban számolunk be.

1937 március 17-én a társulat választmánya Seenger Béla elnökletével tartott ülést, amelyen megjelentek Bodon Károly, Grabowieczky Leon, Horváth Béla, M. Kiss Erzsi, Lakatos Arthur, Latabár Károly, Ligeti Miklós, Megyer Meyer Antal, Nádler Róbert, Preitensteiner Ottó, ifj. Richter Aladár, Szablya János, dr. báró Szalay Gábor, Unterreiner Győző, Végh Gusztáv, valamint Deák István és Helbing László titkárok.

Seenger Béla elnök üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta. Napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg dr. Hubay Jenőnek, a magyar zenei élet kiválóságának és dr. Szőnyi Ottónak az Orsz. Egyházművészeti Hivatal elnökének, a társulat választmányi tagjának elhúnytáról. Javaslatára a választmány emléküket jegyzőkönyvben örökítette meg. Bejelentette, hogy a budapesti lett művészeti kiállítás alkalmából a társulat a lett köztársaság elnökét táviratilag üdvözölte, aki az üdvözlést meleghangú táviratban köszönte meg, megemlítve, hogy a társulat milyen értékes munkát fejtett ki a lett kiállítás érdekében. A bejelentést a választmány tudomásul vette. Ezekután elnök bejelentette, hogy Szukováthy István választmányi tag az 1936. december 22-i választmányi ülésen választmányi és bizottsági tagságáról lemondott s a lemondás körülményeit a következőkben ismertette: Szukováthy István bejelentette, hogy a társulatnak a magyar háziipar érdekében kifejtett munkásságát a saját felfogásával nem tartja összeegyeztethetőnek, mivel az ő nézete szerint a társulat háziipari politikája a magyar háziipar érdekeit sérti. Minthogy úgy érzi, hogy a társulaton kívül felfogásának és nézeteinek szabadabban tud érvényt szerezni — mert nem feszélyezi a választmányi tagság — tehát ezért bejelenti, hogy úgy a választmányi, mint a bizottsági tagságáról lemond. — A bejelentés körüli vitában a következő választmányi tagok vettek részt:

Menyhért Miklós

Újszerű, érdekes volt ennek a két szárnynak kiegészítője: a „Kézműipari Remekek“ épülete. Az iparügyi minisztérium eredeti ötletét kellett itt az Országos Magyar Iparművészeti Társulatnak megoldani: a magyar iparnak, kézművességnek s iparművészetnek legsikerültebb egyes tárgyai részére bemutatót teremteni. Menyhért Miklós pályanyertes terve szerencsés ötlettel oldotta meg a konstrukciót. Széles, kulcsformájú alapterületen ügyesen tagolta a különböző ipari és művészi alkotásokat s az üvegezett falsíkokkal befelé fényt, kifelé szép kirakatokat teremtett. Konstruktív nagyvonalúsága mellett a vásár magyar ízét is kifejezésre juttatta a kalotaszegi motívumok mértéktartó alkalmazása a homlok-falfestésben.

Bizonyos, hogy „kézműipari remekek“ szerepeltetése nagy erkölcsi hatástényező. Ha állandósul, öntudatossá teheti a kézművest és idővel majd elvezethet egy olyan műhelyi reneszánszhoz, amelyre bizonyos iparágakban nagy szükség volna szociális okokból és nemzetgazdasági okokból.

Vadai Pál: Vásár a Városligetben,
MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1936, 83. l.

SZLOVÁKIA

a gyógyfürdők és gyógyhelyek ha

Utazás, vizum, szobarendelés ügy
keresse fel irodánkat:

„CONTINENTAL"

IDEGEN- ÉS FÜRDŐFORGALMI IRODA K.
Budapest, V., József Nádor-te

TELEFON: 182—062.

Menyhért Miklós

1936 április 15-én a bíráló bizottság tartott ülést Helbing Ferenc elnöklétével. Megjelentek Györgyi Dénes, Helbing László titkár, Kórody György, Lakatos Arthur, Szablya Frischauf Ferenc, Szukováthy István és mint meghivott, Kanics Miklós.

Elnök üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta. Bejelentette, hogy a mai ülés tárgya a m. kir. iparügyi miniszterium megbízásából a Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából iparművészeti és kézműipari remekek céljaira felállítandó pavillonra kiírt zártkörű tervpályázat elbírálása. Helbing László titkár ismertette a pályázati kiírást, majd bejelentette, hogy 8 pályaterv érkezett be a pályázatra. Elnök felkérésére a bíráló bizottság tagjai gondos és lelkiismeretes munkával átvizsgálták a beküldött terveket és megállapították, hogy a pályázat igen eredményes volt. Elnök kimondotta a bíráló bizottság egyhangú határozatát, amely szerint a 250 pengős I díjat Menyhért Miklós „Veritas" jeligéjű terve nyerte el. Dicséretben részesültek Tálos Gyula „Április" és Kaesz Gyula „ABC" jeligéjű tervei. Kivitelre a bíráló bizottság Menyhért Miklós tervét fogadta el, azzal a kikötéssel, hogy az esetlegesen adódó változtatásokat köteles elvégezni. Elnök, több tárgy nem lévén, az ülést bezárta.

4/1
MAGYAR IPARMUVESZET
1936.108.l.

SZLOVÁKIA

a gyógyfürdők és gyógyhelyek ha

Utazás, vizum, szobarendelés úgy
keresse fel irodánkat:

„CONTINENTAL"

IDEGEN- ÉS FÜRDŐFORGALMI IRODA K. I

Budapest, V., József Nádor-t

TELEFON: 182—062.

F. kiadó Láng Frigyesné

Marvali

Menyhért Miklós

MAGYAR IPARMŰVÉSZET 1936. 78. l.

A TÁRSULAT ZÁRTKÖRŰ TERVPÁLYÁZATÁNAK EREDMÉNYE A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁRON ÉPÍTENDŐ TÁRSULATI PAVILLONNAL KAPCSOLATBAN. Április hó 15-én döntött a társulat bírálóbizottsága Helbing Ferenc m. kir. kormányfőtanácsosnak, az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola igazgatójának elnöklete mellett a Budapesti Nemzetközi Vásáron felállítandó társulati pavillonra kiírt zártkörű tervpályázat ügyében.

A bírálóbizottság egyhangú megállapítása szerint a pályázat igen sikeresnek mondható, mert mind a nyolc beküldött pályaterv a feladatot jól oldotta meg.

A bírálóbizottság a 250 pengős díjat, amellyel egyúttal a kivitel vezetése is jár, egyhangúlag Menyhért Miklós „Veritas“ jeligéjű kitűnő tervének ítélte oda. Külön kitüntető elismerésben részesítette a bírálóbizottság Tálos Gyula „Április“ és Kaesz Gyula „ABC“ jeligéjű terveit, amelyek művészi volta mindenképen elismerést érdemelt.

14./

8 o. 14 l

Csabai, S

naissance

7 l. Berl

Csabai Is

gyar Szem

Csabai Is

an Q uart

Csabai, M

hongrois

Revue de

Csánki De

a budai h

Budapest,

Csánki De

budavári

8 o. k.

Csánky Mi

tészet 14

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Menyhért Miklós

l.

MAGYAR IPARMUVÉSZET

1938.157.l.

Menyhárt Miklós

György Pénessel
körösen

1933 feb márc

A barcelonai világkiállítás magyar pavillonja.

Klebelsberg emlékkiáll Mücsarnok

Könyv,

és zenemű

XI., VERPELÉTI-

TELEFON: 456-6

KIRÁLY GÉZA

Menyhért Miklós

Menyhért Miklós műépítész, iparművész, IV. Király Pál-u. 7.
183-817

Bptávb 1940 szept.

Menyhért Miklós

BNV. pavillon. Társulatunk a BudapestiNemzetközi Vásár alkalmával felállítandó „Kézműipari Remekek“ pavillonjának megtervezésére szűkebbkörű tervpályázatot hirdetett. A bíráló-bizottság — amelyben a vásár vezetősége is képviseltette magát — a 250.— pengős első díjat Menyhért Miklós építész kiváló tervének ítélte oda. Ilyen módon lehetővé vált, hogy a magyar kézműipar legjobb alkotásai — remekei — megfelelő keretben kerülhessenek kiállításra. Külön kitüntető elismerésben részesítette a bíráló-bizottság Tálos Gyula és Kaesz Gyula terveit.

MAGYAR IPARMUVESZET
1937. 4. 24.
(O.M. Iparműv. Tan. jelentése 1936-évi működéséről.)

helyéről nem igen tágít, a rohamokban az emberélettel nem törődik. Ezenkívül a haditaktika minden fogását is kihasználják; a hol fedezet nem kínálkozik, ott hirtelen sánczokat, árkokat ásnak s abban várják az előrohanó ellenfelet, melyet pusztító golyózáporral árasztanak el. Az időjárás viszontagságai is keveset akadályozzák őket. Hiába szakad az eső, a kemény vitézek csüggeaés nélkül törtetnek előre, míg csak a föld tóvá, tengerré nem lesz alattuk.

IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS MISKOLCZON.

A Felvidék egyik előkelő központja, Miskolcz városa is erőteljes kultúr-mozgalommal igyekezik jövendő fejlődését előmozdítani s e munkásságnak egyik kiemelkedő eseménye az augusztus 20-ikán megnyílt és szeptember 11-ig tartó iparművészeti kiállítás.

Augusztus 20-ikán érkeztek Miskolczra a *Magyar iparművészeti társulat* kiküldöttei, élükön *Czigler* Győző társulati alelnökkel, a kiket a pályaudvaron a *Borsod-miskolczi közművelődési egyesület* nagy küldöttsége fogadott ünnepélyesen. A közönség sűrű tömegben állotta végig a város fellobogózott utczáit, a melyeken végig robogott a díszes kocsisor a megye székháza elé, majd innen a kiállítás helyére, a Korona-szállóba, a melynek földiszített lépcsőházát zsúfolásig megtöltötte az ünneplő közönség.

Dr. Tarnay Gyula alispán, a közoktatási miniszter nevében és megbizásából, nagyhatású beszéddel nyitotta meg a kiállítást s ezután a közönség elözönlötte a kiállítás szépen berendezett termeit.

A kiállítást a *Magyar Iparművészeti társulat* a *Borsod-miskolczi közművelődési és múzeum-egyesület* közreműködésével rendezte. Hat csinos szobaberendezés a Hajts, Mocsai, Schmidt, König budapesti és Rózsa Sándor miskolczi műasztalosok derék munkái. Az *országos iparművészeti iskola* kiállítását, melyről két képet mutatunk be, *Morelli* Gusztáv tanár kiváló izléssel rendezte. Két nagy falat töltenek be a pompás rajzok. Egy hatalmas csoportban a diszítőszobrászati osztály jobbára fafaragású tárgyai, egy másikban a kisplasztika, egy üvegszekrényben az ötvösség és zománcz-művészet bámulatos szép gyűjteménye, egy-egy vízszintes tárlóban pedig a fametsző, rézkarczoló osztály művei vannak kiállítva.

Egyik képünk a nagytermet ábrázolja, melyet a *pozsonyi* és *torontáli szövőgyárak* és *Kovalszkyné* pompás szőnyegei, — továbbá nagyszámú szebbnélszebb bronz-szobor és vert-tárgy diszítenek. Igen hatásosak a *Roth* Miksa művészi mozaik-képei és opalescens üvegjei. Nagy kereslet tárgyai a *Gróh*, *Horti* és *Ács* tanárok tervei után készült *rozsnyói*, *ungvári*, *esztergomi*, *szegszárdi* stb. magyaros diszű, mázos cserépedények, valamint a borsodmegyei *apátfalvi kőedénygyár* készítményei.

E nagy teremben tíz üvegszekrény tartalmazza az iparművészeti társulat kiállítását, kettő az iparművészeti muzeum, kettő pedig a király dísztárgyait. Egy-egy üveges szekrényben a *Sandrik-gyár* kinaezüst-tárgyai, *Herpka* galvanoplasztikai munkái, *Tull* és *Kánitz* bőrdíszműárúi, *Sovánka* szines üvegtárgyai, *Oskó* zománczképei és az *Első magyar üveggyár* pompás kristály üvegjei és asztalkészletei vannak kiállítva. További két szekrényben a *Zsolnay* gyár gyönyörű eozin-vázái, egy másikban a *Hibján-Horti*, *Wizinger*, *Tarján* finom, magyaros ékszerei, majd a *Fischer* majolikái (Pálinkás rajzaival) tárulnak elénk. Feltűnik *Bányai* Viktor szalon-czimbalma is, mely izléses pianino-alakú szekrénybe van foglalva.

Két szekrényt tölt meg az *Országos Magyar Iparművészeti muzeum*nak külföldi nagy mesterek bronz, porczellán, franczia ékszer, díszvasalás, angol és magyar bőrdíszmunkáiból összeállított gyűjteménye. Középen üvegszekrényben láthatók a király Ő Felségének erre a kiállításra átengedett dísztárgyai, serlegek, ezüstszobrok, albumok, ékszerláda, ezüst iróasztal-készlet stb. csupa magyar művészek keze alól kikerült becses munka.

A női kézimunkák gyűjteményei közt kiválnak a *máramarosi szövő és himző-tanfolyam* készítményei (Faragó tanár magyaros tervezeteivel), *Mirkovszky* Gézáné pompás bársony-égetései, *Retkesné* félegyházi varottas-himzései és a Budapesten is nagy feltünést keltett halasi csipkék gazdag gyűjteménye. Az utóbbiak *Dékáni* Árpád, halasi tanár, kiválóan izléses tervezetei nyomán készültek. Itt vannak végül a *miskolczi városi nőipariskola* és egyes kiállítók munkái.

A szép rendezés *Menyhért* Miklós budapesti iparművész, *Balogh* Bertalan miskolczi közmívelődési egyesületi főtitkár és *Kiss* Lajos tanár jó izlésű munkája.

V. MURAD SZULTÁN.

SZINHÁZAINK A JÖVŐ IDÉNYBEN.

A nyári szünetet jól kihasználták a szinházigazgatók és számos jeles hazai és külföldi irótól szereztek darabokat. Szinigazgatóink künn jártak Párisban és Londonban és az ottani szinműirodalom legnagyobb sikerű újdonságokat fordíttatták le és adatják elő szinházainkban. Feltünő, hogy műsorukban igen sok az eredeti darab és a látványos operette, melyeket pazar kiállítással százdékoznak előadni.

A Nemzeti Szinház. *Somló* Sándornak, a Nemzeti Szinház igazgatójának van a szinigazgatók között a legnagyobb gondja. A tavalyi idény ugyanis oly kitünő erkölcsi és anyagi eredménynyel végződött, hogy ugyancsak hozzá kell látnia, ha ahoz hasonló eredményt akar elérni. Örvendetes, hogy első sorban a hazai szerzőket szerepelteti. Ezen szerzők között látunk sok új, a Nemzeti Szinház szinpadán eddig még nem szerepelt nevet. Az ismert szerzők közül *Berczik* Árpád egy bohózatot irt «*A miniszterválság*» czímmel, *ifj. Hegedüs* Sándor egy szatirikus drámát, az «*Ikarust*». *Szemere* György «*Ráskai nagyasszony*» czimű szinművének deczember hónapban lesz a bemutatója. Azonkívül szinre kerül még *Pásztor* Árpádnak, *Szöllősi* Zsigmondnak, *Pakots* Józsefnek és *Wolfner* Pálnak, *Somorjai* Arthurnak és *Hüvös* Kornélnak egy-egy darabja. *Rákosi* Jenőnek pedig fölelevenítik «*A szerelem iskolája*» czimű vígjátékát. A szinház Jókai halálának évfordulóján Jókai-cziklust rendez, mely alatt a nagy költőnek hat darabja, közöttük a még elő nem adott «*Milton*» dráma, mely két estére terjed, kerül szinre. Idegen ujdonság kevés lesz az idén, *Hauptmann* Gerhardnak «*Berndt Róza*» czimű drámája, melyet Németország összes szinházában nagy sikkerrel adtak, *Molière* darabjai küzül a «*Tartuffe*»-ot elevenítik fel, mely még e hónapban szinre kerül. *Rostand* nagyszabású drámáját, a «Cyrano de Bergerac»-ot is előadják Pethes Imrével a czimszerepben. *Schiller* «*Wallenstein* trilogiá»-ját *Dóczi* Lajos új fordításában mutatják be. *Shakespeare*-nak «*II. Rikhárd*» és «*IV. Henrik*» czimű nálunk még elő nem adott drámáinak is helyet adott az igazgatóság. *Madách* remekművét, az «Ember tragédiáját» az idén is színre hozzák, teljesen új jelmezeket és díszleteket is készíttetett hozzá az igazgatóság.

Ellinger fényképe után.

JANICSÁRY SÁNDOR.

Az Operaszinházban szeptember 15-ikén kezdik meg az előadásokat vagy Erkel valamelyik dalművével, vagy Goldmark «Sába királynőjével.» *Máder* Rezső igazgató a szünetet külföldön töltötte, hogy a legújabb zenei szinpadi művekről személyes tájékozást szerezzen. Az Operaszinház a nyár kezdetéig tartó idényre a következő műsort állapította meg: Legelsőbben október elején *Saint-Saens* 3 felvonásos operája «*Sámson és Delila*» kerül bemutatásra. Hazai szerzőktől két ujdonságot adnak. *Szendy* Árpád és *Szabados* Béla operája: «*Mária*», a melynek szövegét *Morarcsik* Géza tanár irta; továbbá: *Zichy* Géza gróf négyfelvonásos operája: «*Nemo*». Előadásra kitüzettek, «*La Cabrera*», *Dupont* egy felvonásos operája, a mely a Sonzogno-pályázat első díját nyerte meg, *Puccini* «*Bohémjei*» és *Adam* víg operája a «*Longjumeaui postáslegény*». Az igazgatóság megvásárolta *Smetana* «*Dalibor*»-ját is. Tervezik a régi jó operák közül a «*Fehérasszony*», vagy «*Fra Diavolo*» felujítását, valamint az «*Otello*» és «*Afrikai nő*» czimű operákét is. *Máder* igazgató vendégszereplésre szerződtette *Mátrai* Dezső hőstenort, a boroszlói szinház tagját, a ki sikerrel énekelte Bayreuthben «Tannhäuser»-t.

A Népszinház az idén szeptember 15-ikén nyílik meg, mert nem készülhettek el a kitűzött időre a szinház átalakításával. Megnyitóul *Csepreghy* Ferencz a «*Sárga csikó*» czimű régi jó népszinművét fogják előadni. Az idény első újdonsága, melyből már erősen folynak a próbák, a «*Rézi*» czimű német énekes bohózat lesz, melyben a czímszerepet Komlóssy Emma, a szinház primadonnája fogja játszani. Második ujdonság *Jókai* Mórnak «*A lőcsei fehér asszony*» czimű regényéből irt dráma, melyet *Faragó* Jenő dramatizált. *Faragó* Jenőnek egy másik darabja is szinre kerül, melynek hőse *Háry János*; e darab zenéjét *Barna* Izsó karmester szerzette. Ebben az újdonságban mutatkozik be a szinház két újonnan szerződtetett tagja, Székely Irén és Gazdy Aranka. Utána *Martos* Ferencz és *Huszka* Jenő operettje, a «*Pepita*» lesz a legközelebbi újdonság. *Kemechey* Jenő «*Kurucz kapitány*» czimű szinműve egészíti ki az eredeti bemutatókat. Azonkívül számos franczia és angol operett vár bemutatásra az idény folyamán, a melyek közül a «*Hóember*» kerül először szinre. Vidor igazgató azon újítást hozta be, hogy az idegen darabokat a külföldi bemutatóval lehetőleg egy időben hozza szinre. *Vidor* Pál szinigazgató multja és *Stoll* Károly főrendező szakértelme reményt nyújtanak arra nézve, hogy a szinház az idén erkölcsileg, mint anyagilag föllendül.

A Király-szinház a bemutatók sorozatát *Offenbach* régi darabjával, «*A szép mosónő*»-val kezdi. Számos jeles szövegiró darabjaival találkozunk a műsorban. Azonkívül opera-előadásokat is tervez az igazgatóság és ezért megnagyobbította úgy az ének, mint a zenekart. A szinház fő vonzóereje az idén is *Fedák* Sári lesz, a ki mellett mint elsőrangú énekesnők, *Bónis* Malvin és *Bánó* Irén fognak működni. Koloratur énekesnője a szinháznak *Olszka* Vanda, lengyel szinésznő, a kit, bár nem tud magyarul, már tavaly szerződtettek. Az eredeti újdonságok közül *Rákosi* Jenő énekes játéka említendő első helyen. A darab czíme «*Csokonai*», zenéjét *Kern* Aurél szerzette. «*János vitéz*» czímmel *Bakonyi* Károly és *Kacsóh* Pongrácz irtak egy operettet. Azonkívül *Martos* Ferencz és *Huszka* Jenő operettje, a «*Gülbaba*» vár még előadásra, nem különben az «*Ulysses*» czímű operette, melynek szövegét *Pásztor* Árpád, zenéjét *Butykay* Ákos irta. *Csepreghy* Ferencznek «*Vizözön*» czímű darabját is fölelevenítik fényes kiállításban. Az idegen újdonságok közül első helyen áll *Schytte*-nek *Jókai* egy elbeszélése után készült operettje, a «*Mameluk*», mely tavaly Bécsben óriási sikert aratott, továbbá «*A danzigi herczegnő*», melynek zenéjét *Carylle*, a hires zeneszerző irta. A «*Robin Hood*», melyet *Reginald de Couleven* és a «*Császár parancsa*», melyet *Clerisse* irt, kerül még az idén szinre. Operát kettőt mutatnak be: «*A longjumeaui postáslegény*» és a «*Két lövész*».

A Magyar-szinházban a nyári szünet alatt teljesen átalakították a szinpadot, a zenekarnak a helyét felemelték és megnagyobbították. Az első újdonság *Verő* Györgynek «*Csak tréfa*» czímű bohózata lesz. Ezen eredeti újdonsággal párhuzamosan, a személyzet a «*Princess Bébé*» czímű bécsi operettre készül. A hazai szerzők közül dr. *Haas* István, *Rajna* Ferencz és *Czobor* Károly irtak egy-egy új darabot. *Márkus* József, a «*Rika*», «*Kuktakisasszony*» és a «*Betyárvilág*» szerzője irt egy nagyszabású operettet, a «*Kis katoná*»-t, melynek zenéjét *Sztojanovits* Jenő szerzette; az újdonság deczember hóban kerül szinre. Külföldi darabok közül az «*Ibolyásleányka*» franczia operett és *Lehár* Ferencz «*Die Göttergattin*» czímű darabja várnak betanulásra.

A Vigszinházban az idén is franczia bohózatokat fognak játszani. Eredeti újdonság kevés szerepel a műsoron. Az első eredeti bemutató *Földes* Imrének a «*Hadik útja*», akadémiai pályadíjat nyert vígjátéka lesz.

Somogyi Lajos.

Részlet az Országos Iparművészeti iskola kiállításából.

A MISKOLCZI IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSBÓL.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az Akadémia kiadványai. A Magyar Tudományos Akadémia egész sereg tudományos érdekű, becses értekezést adott ki, mint egyes osztályai munkásságának eredményét.

A *bölcseleti* tudományok köréből vett értekezések sorában van dr. *Pauler* Ákos tanulmánya: «*Az ismeretelméleti kategoriák problemája*», melyet a törekvő s nagy képzettségü fiatal tudós február 9-én olvasott fel az Akadémia II. osztályában. A 127 lapra terjedő füzet ára 2 korona 40 fillér.

A *társadalmi* tudományok köréből vett értekezések sorozata két újabb munkával gyarapodott. Ezek egyike dr. *Illés* József jogtörténeti értekezése: «*A törvényes öröklés rendje az Árpádok korában*», a másiknak pedig, mely *Reiner* János műve, czíme: «*Az egyházi házasságkötési jog történelmi alapjai*». Az előbbinek ára 2 korona, az utóbbié 1 korona 60 fillér.

A «*Mathematikai és természettudományi értesítő*», az Akadémia III. osztályának folyóirata, melyet *König* Gyula szerkeszt, most megjelent füzetében egész sereg természettudományi kutatás eredményeit közli *Jancsó* Miklóstól, *Koch* Antaltól, *Kövesligethy* Radótól, *Lőrenthey* Imrétől, stb.

A «*Nyelvtudományi Közlemények*» legujabb számában *Goldziher* Ignácz, *Melich* János, *Thúry* József és *Szabó* Dezső értekezései s *Gombocz* Zoltán könyvbirálata látnak napvilágot. A *Szinnyei* József által szerkesztett folyóirat egy füzetének ára 1 korona 50 fillér.

Az «*Archaeologiai Értesítő*», melyet *Hampel* József szerkeszt, *Gerecze* Pétertől, *Darnay* Kálmántól, dr. *Mahler* Edétől, *Hoernes* Mórictól és *Wosinszky* Mórtól közöl terjedelmesebb czikkeket s ezenkívül számos régészeti leletről beszámoló jelentést, könyvismertetést stb. A szöveget számos illusztráczió élénkíti.

A «Modern Festők» czimű nagyszabású művészi vállalatnak, melyet dr. *Térey* Gábor szerkeszt s a Franklin-Társulat ad ki, most jelent meg *nyolczadik* füzete. Mint a többiek, ez is egy magyar és öt külföldi festő képét közli az eredeti szineket híven visszatükröztető másolatokban.

Első helyen a magyar kép áll: *Ferenczy* Károlynak egyik szingazdag *tájképe*, mely a magyar állam tulajdona; a magyar művész eredeti szellemének sajátosságait híven adja vissza. A második kép *Blommers* Bernardus Joannes hollandus festő «*Hollandi parasztszoba*» czímű hangulatos képe, mely egy fiatal hollandi párt mutat be festői elrendezésü szobájukban. Ez után az angol *Constable* John vízparti fákat ábrázoló tájképe következik, a hirneves mester egyik legjobb alkotása. Nagyon eredeti hatást tesz a bécsi *Hampel* Walter spanyol tánczosnőt ábrázoló műlapja érdekes rajzával és szineivel. Szép tengerparti kép a német *Wielandt* Manuel «*Vitorlák napfényben*» czímű festménye, mely pompás szineivel kapja meg a nézőt. A füzetet a híres franczia *Raffaëlinek* az argenteuili országutat feltüntető festménye zárja be. Az egyes képeket dr. *Térey* Gábor látta el magyarázatokkal, melyek tömör rövidséggel adják az illető művészek jellemzését. Minden kép a ma ismert legtökéletesebb színes reprodukálási módszerrel készült s valamennyi minden tekintetben úgy hat, mint egy eredeti festmény. Egy-egy ily füzet ára 3 korona 60 fillér; a hetvenkét képet tartalmazó egész köteté 30 korona.

Telefonkönyv czímmel hasznos tájékoztató jelenik meg, mely mindazon tudnivalókat tartalmazza, a melyek a magánhasználatra szánt telefonok, villamosjelzők, világító és munkaátvivő stb. berendezések engedélyezése, építése és üzeme tekintetében az ezekre utalt közönséget érdekelhetik. Ára 2 korona. Megrendelhető a szerzőnél (Salamon István postafőtiszt Budapest, I. Lógody-utcza 33).

A budapesti szinházak megnyitásának napja szeptember elseje volt, s erre nézve kedvezett a hirtelen ősziesre fordult időjárás is. A szinházak megnyiltát a nyaralásból visszatért közönség várta is már. A hatóságok azonban akadékoskodtak és a tűzvész ellen elrendelt intézkedések végrehajtását nagyon vizsgálgatták.

A Király-szinház, mely augusztus 27-ikére tűzte ki a megnyitó előadást, némely intézkedések pótlása következtében augusztus 29-ikén kezdte az új idényt *Beöthy* László «Fölösleges férjek» czimű bohózatával, elegendő közönség előtt. A *Nemzeti Szinháznak* és *Magyar Szinháznak* szeptember elsején egy kis összeütközése támadt a városi tanáccsal. A szinház-vizsgáló bizottság megtekintvén a két szinházat, jelentése alapján a tanács az előadást nem engedte meg. A *Nemzeti Szinházra* nézve a belügyminiszter azonnal intézkedett, és este jól megtelt a nézőtér. *Berczik* Árpád hatásos szinművét, «Himfy dalait» a legjobb előadásban élvezhették. — A *Magyar Szinháznak* azonban az átalakításokat végre kellett hajtania, a mi mindössze egy nappal késleltette a megnyitást. — A *Vigszinház* a «Takarodó» német szinművel szeptember elsején ismét megadta a Lipót-körútnak esti élénkségét. A *Népszinház* a nagyobb mértékű átalakítások miatt meglehet hogy még szeptember 15-ikén sem kezdheti meg az előadásokat.

Új magyar opera. Gróf *Zichy* Géza új operát irt *Nemo* czím alatt, s a nyáron a mű hangszerelésével is elkészült. Szövegét is gróf Zichy irta. Tárgya II. Rákóczi Ferencz udvarában játszik, maga a fejedelem is szerepel benne és a Rákóczi indulót is fölhasználta a szerző a zenében.

Duse Eleonóra Budapesten. *Duse* Eleonóra, a világhírü olasz drámai szinésznő, most bucsuzik mindazoktól a szinpadoktól, a hol művészi diadalait aratta, *Budapesten* a Népszinházban négyszer lép föl a nagy művésznő, a ki 1899-ben vendégszerepelt nálunk utolsó ízben. Az érdekes vendégjáték szeptember hó 29-én, október 1., 3, és 5-én lesz.

MI UJSÁG?

Szeptemberben nagyot változik az élet a fővárosban. A ki nyaralt a Tátrában, melynek hegyeit, völgyeit, erdeit az idén annyira ellepték, vagy a főváros körüli sváb falvakban töltötte a forró időszakot, nagyobbrészt már vissza érkezett. Különben is következnek a beiratások az iskolákba. Ott pedig résen kell lenni. A ki előbb jön, annak jut hely. Augusztus utolsó napján a vonatok minden irányból hozzák az iskolába valókat szülőikkel együtt. A mióta a budapesti iskolákban már az iskolai év végén följegyzik a tanulókat a következő osztályra, türhetőbbek a beiratások, mert sok száz szülő megszabadult a beiratás gondjától, de a kinek a középiskolába kell mennie, fővárosi és vidéki, annak még mindig számolni kell az eshetőséggel, hogy nincs elég iskola, vagyis akárhány van is, még sincs benne hely. Budapest különben ilyenkor egészen felújúl. Az üdülésen volt nyaralók vígan érkeznek haza, örülve hogy a sok kényelmetlenség után ismét megszokott otthonukban lehetnek. A fővárosi nyaralók közül ugyanis nem mindenki van oly helyzetben, hogy ha elmegy is valahova, egy pár hétig zavartalanul pihenhessen. A legtöbb családfő napról-napra jön-megy és ezért a közel vidéket szemeli ki, a hol egy kis friss levegő van ugyan, de kellemetlenségekben sincs hiány. Pedig a sok pénzt így is csak ki kell adni. Az országos iparegyesület igazgatója, *Gelléri* Mór épen most előterjesztést tett a főváros hatóságának, és számítások alapján mutatja ki, hogy Budapest lakosságának egy része, mely leginkább a környékbeli falvakra szorúl nyaralni, milliókat költ el e helyeken. A budai hegyek szép vidéke szintén kinálkoznék a nyaralásra; de ahoz a főváros jóakarata és figyelme is szükséges volna. Budapest gyönyörű budai hegyvidéke csakugyan még mindig lakatlan, és nehezen is jutni hozzá. Hogy azonban elébb-utóbb e téren is örvendetes változás fog bekövetkezni, bizton remélhető.

* **Az egyetemi élet** most már újra megkezdődik, az ifjak tömegesen iratkoznak be egyetemi polgároknak s a ki *gólya* köztük, vagyis első éves, büszkén mutogatja fekete kötésü indexét s lapozgatja a most megjelent «Egyetemi Zsebkönyv»-et, mely főleg az ő számára készült. Ő neki szól a zsebkönyv előszava is, melyet *Mikszáth* Albert, a kitünő irónak egyik széptehetségű fia irt s mely így szól:

Tompa azt mondja, hogy a gólyának két hazája van. Helyes, de a hazának is van kétféle gólyája.

Őszszel, mikor az egyik csoport gólya elköltözik,

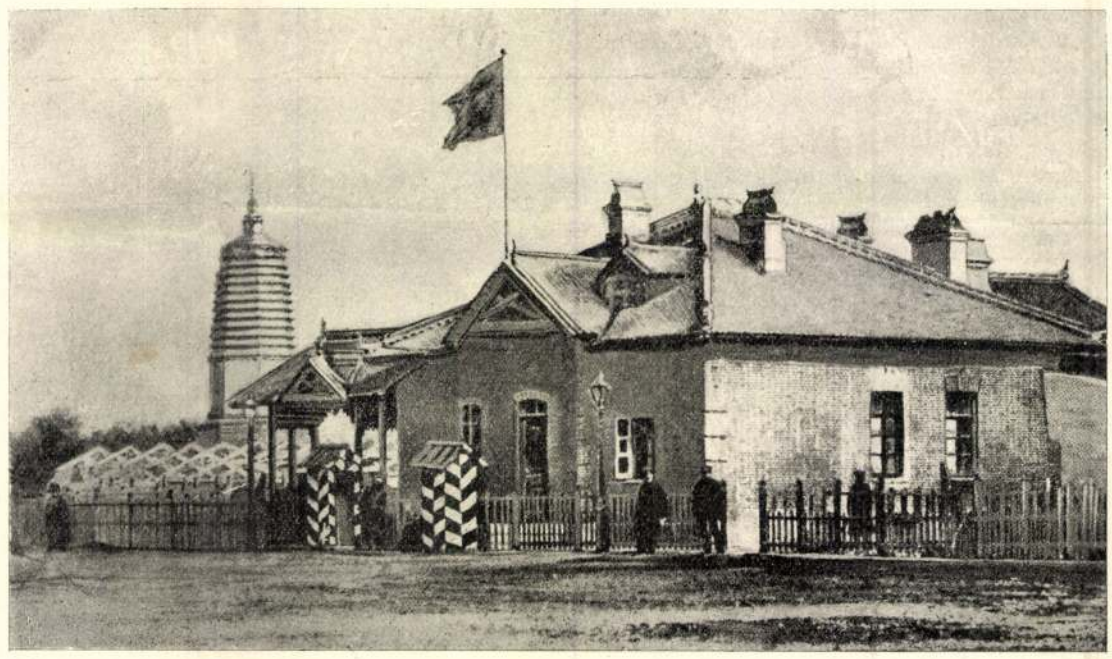

KUROPATKIN TÁBORNOK FŐHADISZÁLLÁSA LIAOJANGBAN.

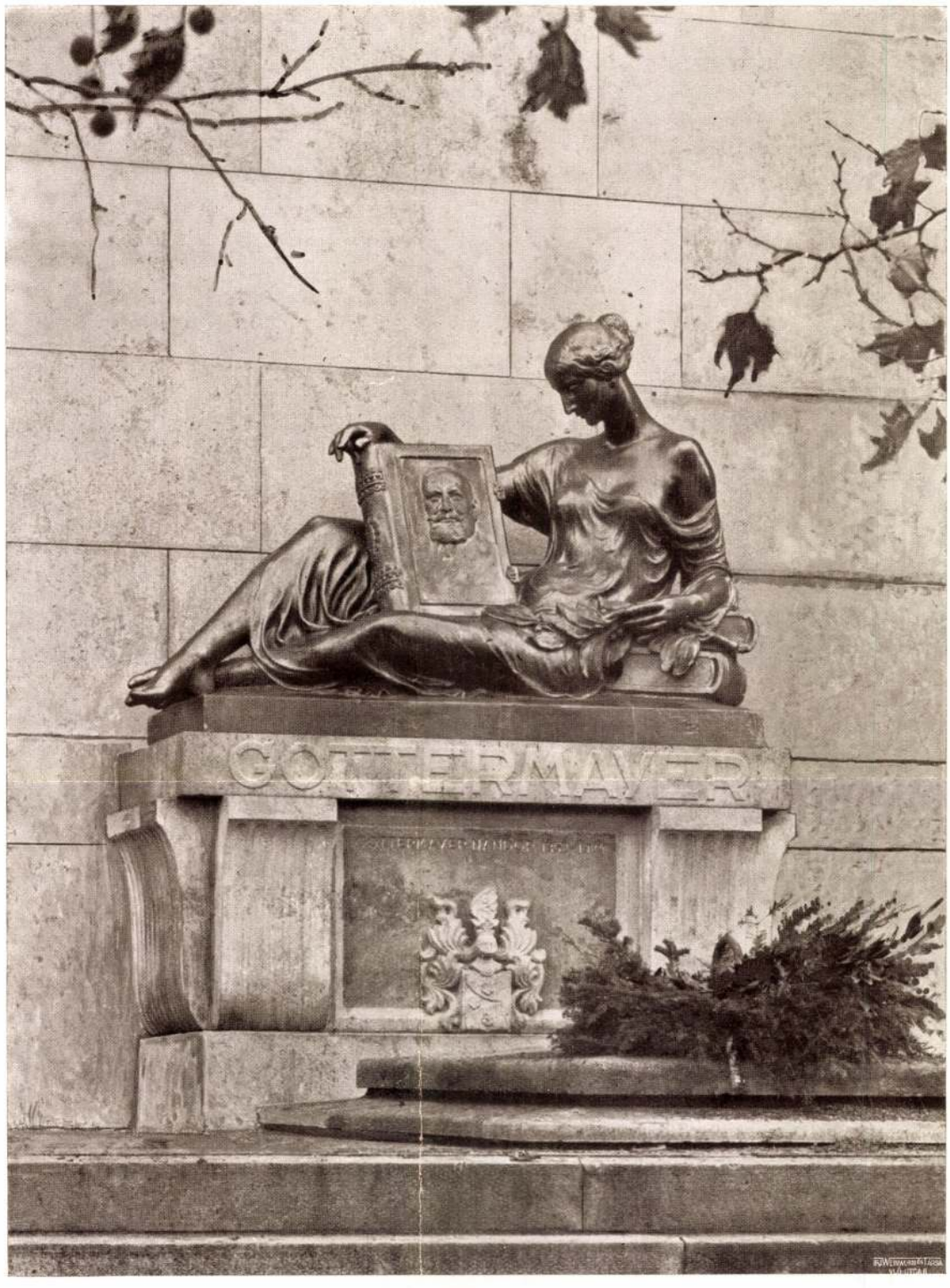

Síremlék, tervezte Menyhért Miklós, szobrászmunkát készítette Mátrai Lajos és Ohmann Béla, kőfaragómunkát készítette Seenger Béla rt. — Grabmal. Entworfen von Miklós Menyhért, Bildhauerarbeit von Lajos Mátrai und Béla Ohmann, Steinmetzarbeit der Werkstätte Béla Seenger A. G. — Grave monument, designed by Miklós Menyhért.

Magyar Iparművészet
1930.

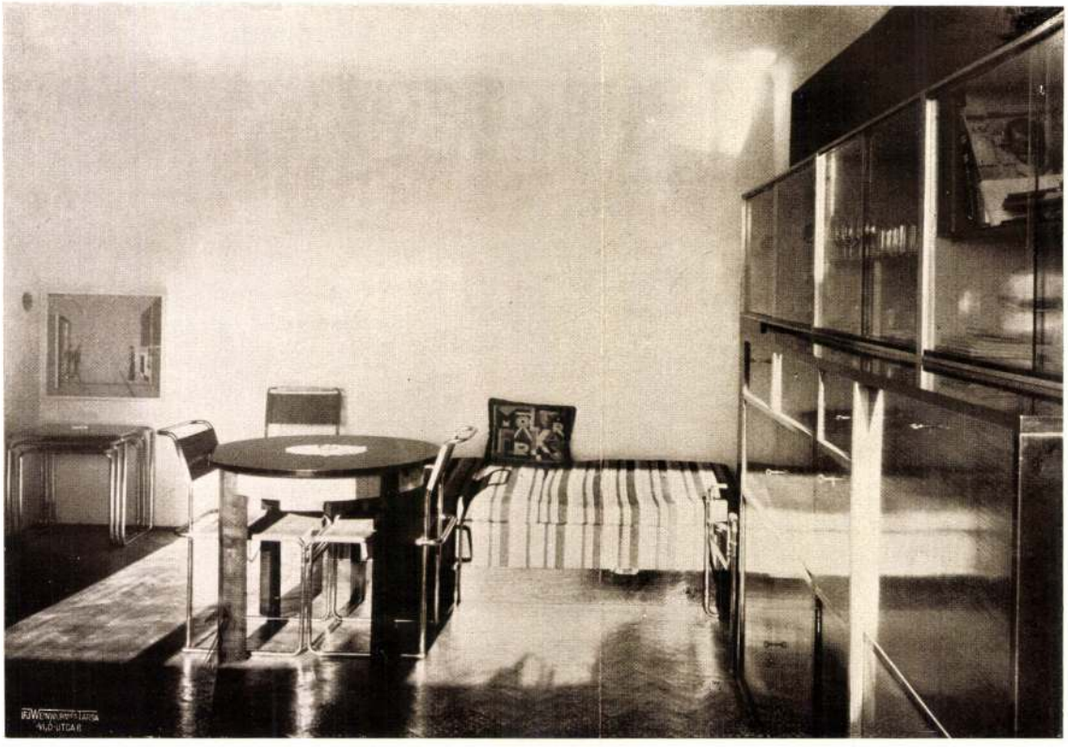

Molnár Farkas: Saját nappali szobája. Saját dolgozószobája. — Seine Wohnstube. Sein Arbeitszimmer. — His sitting room. His study. Bánó foto.

Menyhért Miklós

Magyar Iparművészet

1931. 28. l.

HÁBORÚBAN ELESETT IRÓK ÉS MŰVÉSZEK EMLÉKÉNEK megörökítéséről tárgyalt a Magyar Irodalmi és Művészeti Szövetség szakosztályközi értekezlete. Vita után **Menyhért Miklós** javaslatára abban állapodott meg az értekezlet, hogy az emlékmű elhelyezésére nézve eszmei pályázatot hirdet s csak a pályázat eredménye után döntenek az emlékmű alakjáról, formájáról. Az előzetes vita során kitűnt, hogy legtöbb hive annak a tervnek van, mely az emlékművet a Városligetben a Vilma királynő-út tengelyében akarja felállítani. (*)

einer zweiten ungarischen Fabrik dieser Art in Tata. Diese leitete er bis zu seinem Tod im Jahre 1770. Sohn und Tochter übernahmen die Leitung der Tataer Fabrik. Beide besassen Geschäftssinn und viel Ambition. Doch nach Verheiratung seiner Schwester überliess Domokos Kuny dieser die Tataer Fabrik und gründete die Fayencefabrik in Ofen am heutigen Kristinenring. Kuny's Bedeutung besteht in der Fortsetzung der Kunst von Holics und Tata. Als er aber seine Erfindung, die Herstellungsmethode einer neuen Glasur zum Gemeingut machen wollte, da wurden seine Fabrikate behördlich untersucht und — irrtümlich — als gesundheitsschädlich erklärt. Kuny musste seine Fabrik schliessen. Später wurde die Unrichtigkeit dieser Feststellung entdeckt. Leider war Kuny aber schon krank, er konnte seine Arbeit nicht mehr fortsetzen. Nach zwölfjähriger schwerer Krankheit starb er im Jahre 1822. Vince Wartha erwähnt in seinem Buch über die Technik der Keramik das von Kuny angewendete „OF" Zeichen das — wie Siklóssy nach langen Debatten feststellte — die Kürzung für „Ofener Fabrik" ist. Das im Jahre 1917 von Siklóssy über Kuny erschienene Buch hatte grosses Interesse für das Leben und Schaffen Kuny's erweckt. Unsere Illustrationen bringen die Sammlung des Prof. F. Szablya Frischauf, die grösste existierende Sammlung dieser Ofener Fayencen. Die Hauptstadt Budapest liess an der

Menyhért Miklós

cód

Budapesti Hírlap

1913. máj. 25.

(Döntés az Erzsébet

királyné emlékpályázatról)

U. 307

1308. ~~Ismeretlen festő.~~
~~A XIX. századból.~~

Gr. Bethlen Miklós

Mellig látható, ki
Haja, szemöldöke és lelógó
leberetvált. Öltözete: lova
mentével, a melynek vállvet

Vászon, méretei 43:
Vétetett 1911 április
K-án (638-911). -- Kifizette
moltatott 1911 május 10-én

32

4

Menyhért Miklós

ivod
z

Magyar Hirlap
1913. máj. 25.
(Döntés az Erzsébet-
nobor pályázatán.)

U. 304.

1322. Petz Henrik.

Pesten 1868 márc

Deák Ferencz.

van átrajzolva

Térdig, kissé jobbrafordu
piros áthuzatu támlásszékének kar
haja és dús szemöldöke ősszevegyü
beretvált. Öltözete: egyelejű kab
széles hajtókával és ~~mellét is fe~~
ról mintázott zöld függöny lóg. Ó
kulcs van.

Vászon, méretei 106.3:85 c
Petz Samu ajándéka 1912 január 22
tatott 1912 február 7-én (166-912

Sz. n. 2-
166-912
Át. lelt.

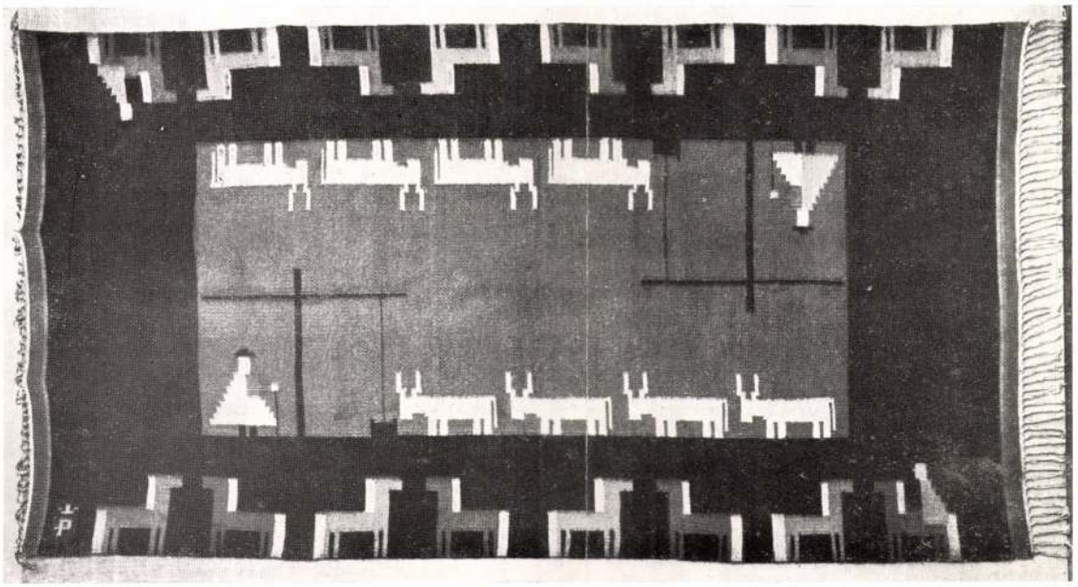

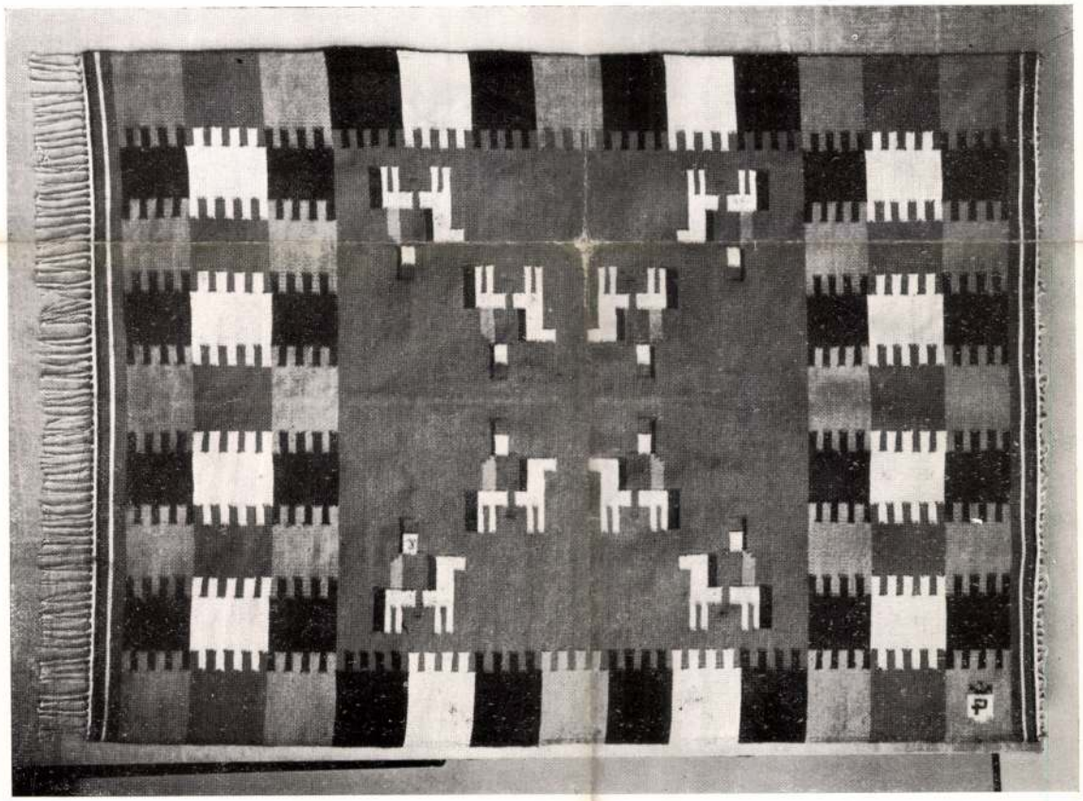

Gobelin-szőnyegek. Pekáry István tervei után készültek a Budai Szövőműhelyben. — Gobelin-Teppiche. Nach Entwürfen von István Pekáry in der Budaer Weberei-Werkstatt angefertigt. — Gobelin carpets. Made upon designs of István Pekáry in the Weavers Workshop of Buda.

Fent : Portál, lent üzlethelyiség belseje. Menyhért Miklós tervei. — Oben : Portal, unten : Inneres eines Geschäftsraumes. Entwürfe von Miklós Menyhért. — Above : Portal, below : Interior of a store. Designs by Miklós Menyhért.

, 80, 81. f.

Magyar Iparművészet

1937. 3.

272.

272. LAKATOS ARTUR: HÁLÓSZOBA, KÉSZÜLT A KASSAI ÁLL. JAVÍTOINTÉZETBEN. CHAMBRE À COUCHER.

273.

273. MENYHÉRT MIKLÓS: POHÁRSZÉK. BUFFET.
KÉSZÍTETTÉK FÜLÖP ÉS RESATKO, KASSA.

Magyar Iparművészet
1911. évf.

Menyhért Miklós

rvód

Csáfparm. 564. l.

Anthini ahávia.

Akantusz.

Akantusz Magas, kórószerű növények, különnyire ehhez v. szárnyasan hasadozó levelekkel (stilizálva a korinthusi oszlopfőkön), gyönyörű fürtvirágzattal a Földközi-tenger környékén. Az Alpokban található a *Akanthus longifolius*.

Akarnania, Közép-Görögország Ny.-i partvidéke az Ambrakiai-öböltől délre az Achelous-folyóig (Aspropotamos).

Akasztás. Nálunk az halálbüntetés végrehajtása, melynek a pallyán végig vágtatást természetes v. mesterséges akadályok nehezítik.

Akadémia (gör.). Eredetileg Platon bölcselői iskolája, ma v. főiskola, v. tudományos társaság. Tudós társaság a párizsi Académie Française 40 taggal (a halhatatlanok); nálunk a Magy. Tud. Akadémia, (l. o.), melyet 1825-ben Széchenyi István gr. alapított és az újabb korban Szent Istvám Akad. (1916). (l. o.) Ez utóbbi a kereszténység világnézetének tudósokat gyűjti maga köré.

Akadémiunk v. *mur-zsiálls* A.-nak hívták nálunk a XIX. sz. közepe tájáig a hangversenyeket.

Akantusz Magas, kórószerű növények, különnyire ehhez v. szárnyasan hasadozó levelekkel (stilizálva a korinthusi oszlopfőkön), gyönyörű fürtvirágzattal a Földközi-tenger környékén. Az Alpokban található a *Akanthus longifolius*.

Akarnania, Közép-Görögország Ny.-i partvidéke az Ambrakiai-öböltől délre az Achelous-folyóig (Aspropotamos).

Akasztás. Nálunk az halálbüntetés végrehajtása, melynek a pallyán végig vágtatást természetes v. mesterséges akadályok nehezítik.

Akadémia (gör.). Eredetileg Platon bölcselői iskolája, ma v. főiskola, v. tudományos társaság. Tudós társaság a párizsi Académie Française 40 taggal (a halhatatlanok); nálunk a Magy. Tud. Akadémia, (l. o.), melyet 1825-ben Széchenyi István gr. alapított és az újabb korban Szent István Akad. (1916). (l. o.) Ez utóbbi a kereszténység világnézetének tudósokat gyűjti maga köré.

Akadémiunk v. *murzsiálls* A.-nak hívták nálunk a XIX. sz. közepe tájáig a hangversenyeket.

Akadémiai (l. *Akadémia*), ami az összhangzás, két vagy több zenei hangnak egyszerre való hangzása. Ezeknek az összhangzásoknak rendszerezésével az összhangzattan (l. o.) foglalkozik.

Akadémiás, (szakmánynév). Oly bér, melyet bizonyos egységnek egy munkásosztály által elkészítéséért általánban a csoportnak fizetnek. A szociáldemokrácia az A.-nak azt üzeni, mert a munkásoknak túlságos erőfeszítésre csábítását látja benne. Az orosz kommunisták ki is küszöbölték, de a teljesítmény hiladatlan alászállása folytán kénytelenek voltak ismét bevezetni. A vállalkozó, de a szorgalmas munkás számára is előnyös az A., mert ha többet teljesít, többet is kereshet mellette.

Akkordmunka (szakmunka). A munkásoknak csoportosan bizonyos áttalány ellenében vállalt munkája.

Akkreditál (fr. accréditer), vkinek valamit hitelt, tekintélyt szerezni. A nemzetközi jog terminológiája szerint az diplomáciai képviselőnek a küldő állam (államfő) megbízó levelét (lettre de créance, akkreditiva) átjáma (akkreditálja) az elfogadó államnál (államfőnél).

Akkreditiv (latt.), hitellevél.

Akkumulátor. (l. van eszköz, melly azt energiát tárolásra szolgál (pl. mellegakkumulátor)

Menyhért Miklós

Vród

Vállalkozók Közlönye

1911. jul. 12 ♀ (Egy modern interieur-tervező munkái. — Menyhért Miklós iparművészeti tervező műhelyéből.)

(Művészet 1911. 3/6. l.)

♀ és aug. 2.

Akadémia, M. Tud. VII. 220.

Nem magyar honosokat nem

* A választói jogosultság az **illető rovatban** egy 1-es szám beirásával jelölendő meg.

Menyhért Miklós

Az Iparművészeti Társulat óraszekrény pályázatán 69 tervező vett részt 94 művel. A 300 koronás első díj nyertese Menyhért Miklós, a 200 koronás második díjé Veszely Vilmos.

Művészet 1905. 212. l.

Ich ersuche um Angebot

Ich erbitte als Kreuzband — Postpaket

Bücherzettel

Herrn S. Lötscher von Büren

Vertreter der Buchhandlung

Richard Hellmann

BASEL

Hauptpost – Schließfach 959

A KARCAGI KULTÚRPALOTA

Írta *Architektus*

Régi tapasztalat, hogy az épületnek városépítészeti szempontból való nehéz vagy kedvezőtlen elhelyezése olykor magának az épületnek igen érdekes megoldását eredményezi. Újabb jó példa erre a karcagi kultúrház palotája.

Rerrich Béla és *Menyhért Miklós* építőművészek alkotása, melyet néhány hét előtt adtak át rendeltetésének. A kultúrpalotát a Debreceni-utcában lévő régi fürdő telkén kellett elhelyezni oly módon, hogy a fürdő főhomlokzata teljesen szabad maradjon. Így egy aránylag a telekre mélyen benyúló épületet oldottak meg a tervezők keskeny utcai homlokzattal, de az épület többirányú rendeltetésének megfelelő három bejárattal. A kultúrpalota négyféle rendeltetésű helyiségcsoportra oszlik: a színház-, illetve moziterem helyiségeire, a nagykún-múzeum termeire, a nagy táncteremre és a vigadói vendéglőre, melyhez az éttermek és a szükséges kiegészítő helyiségek csatlakoznak. A többféle rendeltetésű helyiségeket magában foglaló épülettömegek csak úgy váltak jól és egyszerűen megközelíthetőkké, hogy az épület főlépcsője a nagyterem és a múzeális helyiségek csoportja közé, az épület sarkára került. Ilymódon az épület tulajdonképpeni szíve, a lépcső, mely rendesen a homlokzatban alig jut kifejezésre, az épület fő helyét foglalja el és érdekes formai megoldásra adott alkalmat. A lépcsőház architektonikus megoldása itt mintha tisztán mutatná azt, hogy a tervpályázatra kiírt feladatnál a lépcső helyes elhelyezése és művészi megoldása volt ezúttal a döntő.

Ha az épület külső megoldását tekintjük, úgy a lépcsőház és az azt körülvevő háromnegyedkör-alaprajzú csarnok képezi az épület legérdekesebb részét. A csarnoknak a földszinti ívek közti nehéz pillérei a félemeleten lisénákkal tagozva folytatódnak. Az első emelet szintjében lévő nyitott körfolyosót körülvevő mellvéden elhelyezett puttó-csoportok fejezik be ezt az érdekes architektonikus motívumot. A lépcsőház maga csak az említett körfolyosó fölött bontakozik ki teljesen. A színház és vigadóterem csoportja és az éttermi épületrész eltérő rendeltetését érdekesen fejezi ki az épület architektonikus kifejlődése. Itt a hatalmas félkörlezáródású és a külsőn két emeletszinten átmenő ablakok, a nagy és arányaikban klasszikus, de részleteikben egyéni modern tagozású lisénák a belső nagykiterjedésű térelemeket hozzák a külsőben kifejezésre, ott az egyenletes tagozás a helyiségeknek rendeltetési alábbrendűségét érzékelteti. Az épület úgy alaprajzi elrendezésében, mint külső megoldásában teljesen modern, viszont mentes az úgynevezett modern túlzásoktól: az újszerűség itt nem céltörekvés, de természetes egyéni sajátosságok eredménye.

A részleteket nézve különösen a színház-, illetve a moziterem és a felette lévő vigadóterem nyújt ötletes megoldásokat. A tagozást majdnem maga a szerkezet adja meg, de érdekes, hogy ez a vasbetonszerkezet, a fő és másodlagos bordák itt-ott való letompításokkal és a belső térképzőelemekkel való szerves megoldás milyen kellemes hatást vált ki. A terem négy sarkának homorú letompítása is nagyban hozzájárul a különben egyszerű belső kiképzés intimmé tételéhez. Az elsőemeleti vigadóterem is igen sikerült arányú. A lépcsőház a maga görbevonalú lépcsőivel jó példája annak, hogy miként lehet egy ilyen lépcsőháznál a monumentális hatás ridegségét a hangulatossággal összeegyeztetni. Az egész lépcsőházszerkezetet a középen elhelyezett orsószerű fal tartja, mely egy szép puttócsoporttal nyer befejezést. Az épület külseje minden egyszerűsége mellett impozáns hatású. Klasszikus hatású tömegek, modern részletképzéssel.

Az egész kultúrpalota teljes berendezésével három és félmilliárdba került. Ha ezt az összeget tekintetbe vesszük, azt mondhatjuk, hogy ez az épület példája lehet annak, hogy hogyan lehet nehéz helyen, csekély eszközökkel monumentális és megkapó hatást elérni: az alkotóművész sok szeretetével, gondosságával és tudásával.

Magyar Iparművészet
1927.

KRÓNIKA

ZSOLNAY VILMOS-CENTENNÁRIUM. Április hó 27-én lesz a legnagyobb magyar keramikus születésének századik évfordulója. Amikor e sorokat írjuk, az ünnepség programja még nem ismeretes.

A HERENDI PORCELLÁNGYÁR ÚJ ÉRÁJA. Farkasházy Jenő elhalálozása után most először mutatkozik be a herendi porcellángyár néhány újabb alkotásával a „Magyar Iparművészet" olvasóinak. A magyar kerámika elhúnyt nagy mestere konzervatív irányt követett a herendi vállalat művészi produkciójában. Döntő befolyással voltak reá küzdelmes életének gazdag tapasztalatai, melyek arra tanították, hogy a gyár klasszikus ízlésű porcellánjaiban soha meg nem szűnő vonzóerő rejlik. Ámde téves volna azt hinni, hogy Farkasházy nem érezte az iparművészetnek a kor szelleméből folyó fejlődésének nagy jelentőségét. Erre legjobban rácáfol az a munkássága, melyet a XIX. század kilencvenes éveiben kifejtett, amikor coulé- és pâte-sur-pâte-porcellánjaival e kor modern kerámikai irányának művelői közt kiváló helyet vívott ki magának. A tapasztalatok inkább azt a meggyőződést érlelték meg benne, hogy Herenden új mintákat csak a legnagyobb óvatossággal lehet meghonosítani, mert az újnak művészi kvalitások tekintetében teljesen egyenértékűnek kell lenni a régivel. Ily irányú kísérletről számolnak be az itt képben bemutatott herendi porcellánok. Egyrészt önálló új alkotások, másrészt a gyár eddigi gyér plasztikai produkciójának értékes kibővítését jelentik. A jól modellált madárszobrocskák a porcellántechnikához való helyes alkalmazkodásukról tanuskodnak. Ezeket a gyárnál működő két szobrász, Keleti és Waldmann mintázták. A szobrocskák hatását még növeli az élénk színeket feltüntető, technikailag kitünő festés. A vázák régi herendi modelleknek modern formában való feleelevenítései. Farkasházy Jenő kiváló érdeme, hogy még élete alkonyán olyan munkatársakról is gondoskodott, kiknek eddigi tevékenysége a herendi vállalat újabb reneszánszának persektiváját nyújtják. *György* István, aki most Herenden a porcellángyártás technikai vezetője, veleszületett hajlamainál fogva vérbeli kerámikussá látszik fejlődni. A gyárból önálló vezetése óta kikerült porcellánok úgy az anyag, mint a festett díszítés szempontjából technikailag teljesen kifogástalan darabok. Kitünő tudását különösen a plasztikai munkák elsőrendű kivitele bizonyítja. Hogy mit jelent egy részvénytársasági alapon működő vállalatnál a kereskedelmi vezetés, az nem szorul bővebb magyarázatra. Herendnek határozottan szerencséje volt, amikor *Gulden Gyula dr.* személyében kitünő kereskedelmi érzékkel bíró igazgatójára talált. Egyebektől eltekintve rátermettsége mellett szól, hogy a tisztán luxusporcellánokat készítő herendi gyárat az utóbbi évek súlyos gazdasági válságából a magyar kultúra számára megtudta menteni.

SABLONNAL KÉSZÜLT MŰVÉSZI FALI FESTÉSSEL díszít most több előkelő lakást *Reitzer Ferenc és fiai r.-t.* jónevű régi pesti díszítőfestő cég. Nem az általában szokásos, pontosan ismétlődő részek, az úgynevezett rapportok egymás mellé sorozása alkotja a fal díszét, nem burkolt geometriai hálózat szerint helyezkednek el a díszítményi elemek, hanem szabadon, rendszertelenül borítják a fal felületét. Ez a látszólagos ötletesség adja meg megkapó frisseségét az eképpen készült fali díszítésnek, amit még fokoz a színeknek lágyan egymásbaolvadó játéka. A technikai eljárás nem könnyű; nem csupán fejlett kézi ügyességet, a sok kisebb-nagyobb sablonnal való bánnitudást követel, hanem művészi érzéket is, mert a munka egyéni, nincs minta, amely köti a festőt. A színek megfelelő variálásával és a díszítménycsoportok sűrűbb vagy ritkább elrendezésével tetszésszerinti hangulatot adhat művének a festő és figyelemreméltó, hogy mindezt sablonnal (patron) végezheti, a szabadkézzel való festés teljes kikapcsolásával. — Az e számunkban bemutatott szemelvényeket *Reitzer Elemér* tervezte. Ő az Iparművészeti Iskolában kezdte tanulmányait, majd a müncheni akadémián *Marr Károly* hírneves professzornál dolgozott s végül a párisi Julien-akadémián fejezte be szakbeli képzését.

BUDAPEST VÁROSKÉPE. *Vámos Ferenc*, aki két előadást tartott Budapest városképének átalakulásáról a Mérnök- és Építészegyletben, e két előadását az egyesület hivatalos lapja különlenyomata gyanánt ki is adta. Az alig huszonnégy oldalas füzetben egy vastag kötetre való anyagot szorított össze a rendkívül szorgalmas író. Vámos Ferenc Feszl Frigyes, Pollák Mihály és Lechner Ödön tanulmányozásán át jutott a hetvenes évekbeli városszabályozás, majd az utánakövetkező idők városalakulásának mélyreható boncolásához. Imponáló adatkészség, szigorú logika, tiszta látás és őszinte igazmondás vannak ebben segítségére. Elmondja az első városszabályozási pályázatnak (1870) eredményeit s tisztán állítja szembe a pályanyertes Lechner Lajos munkájának kicsinyes, takarékos szellemét a második díjat nyert Feszl Frigyes hatalmas lendületével. Ez a nemzetközi pályázat lesújtó eredménnyel járt s részben oka lett a mai fővárosi szörnyű utca- és térelrendezés bűneinek. A József nádor-korabeli rendezés, melyről Vámos csak futólag emlékezik meg, sokkal nagyobbvonalú és átfogóbb volt. Ezeket a hibákat a Bárczy-féle korszak s annak jeles építészgárdája ki akarta küszöbölni. Különösen a Rákóczi-út sivár és zürzavaros egyenesét, vigasztalan perspektíváját kellett volna korrigálnia. Erre valók lettek volna a Warga László nagykoncepciójú tervei és Palóci Antal terveinek is ilyen szerepük lett volna. Ámde a szerencsétlen háború és a pénzügyi nyomorúság ennek a törekvésnek jó hosszú időre eltolta a lehetőségeit. Vámos szerint az állam is sokszor gáncsot vetett a főváros egészséges törekvéseinek és például a nyugati pályaudvarhoz való makacs ragaszkodás, vagy pedig Lóverseny-tér felparcellázásával útjába szegődik a helyes fejlődésnek. Munkája második részében a régi budapesti paloták átépítésével s az úgynevezett „emeletráépítések"-kel kapcsolatban mond a szerző érdekes ítéleteket, úgyhogy egészben a mai Budapest esztétikai megítélésének tömör — talán túlságosan is tömör — helyzetképe ez a jeles munka.

KÜLFÖLDI PLAKÁTOK. A Pester Lloyd egyik olvasója írja lapjának a következő figyelemreméltó sorokat: A boltok kirakatai és a hirdetőoszlopok az utcasarkokon hőmérői egy város vagy egy ország gazdasági kultúrájának. Budapest — hál'

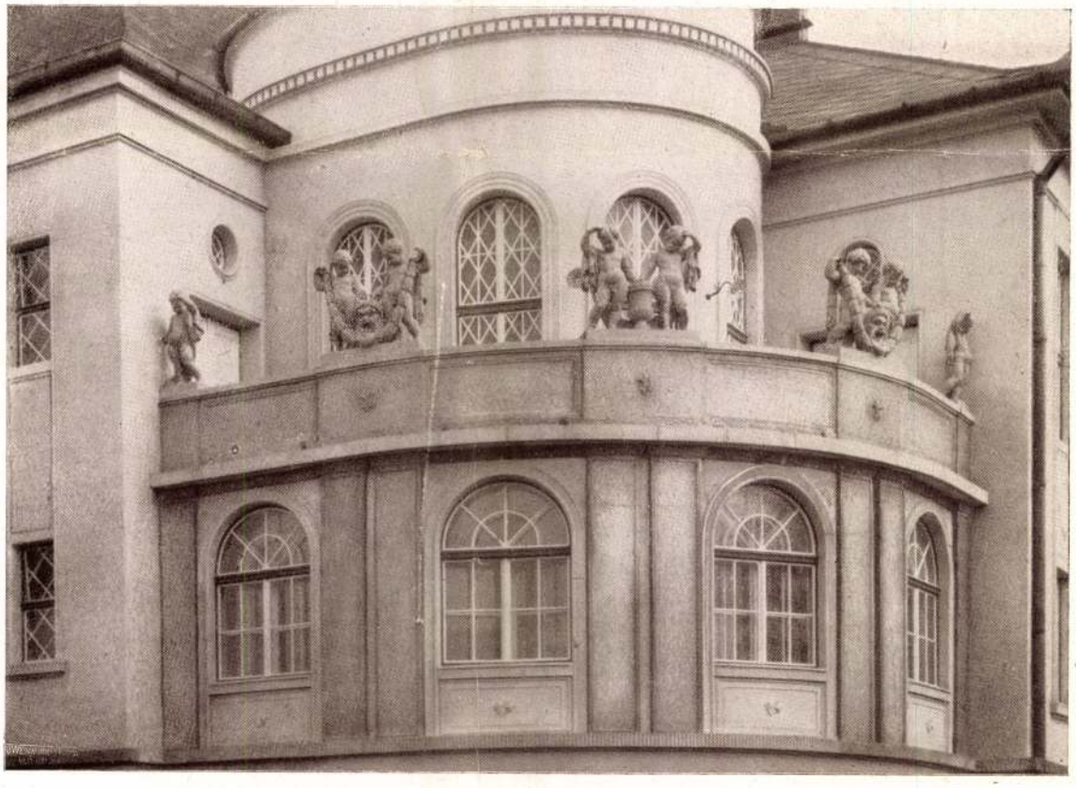

78 Rerrich Béla és Menyhért Miklós: A karcagi kultúrház és annak erkélye. A gyermekszobrokat mintázták Mátrai Lajos és Ohmann Béla.
Das Karcager Kulturhaus und dessen Erker. ✦ Maison avec balcon à Karcag.

és 79. l.

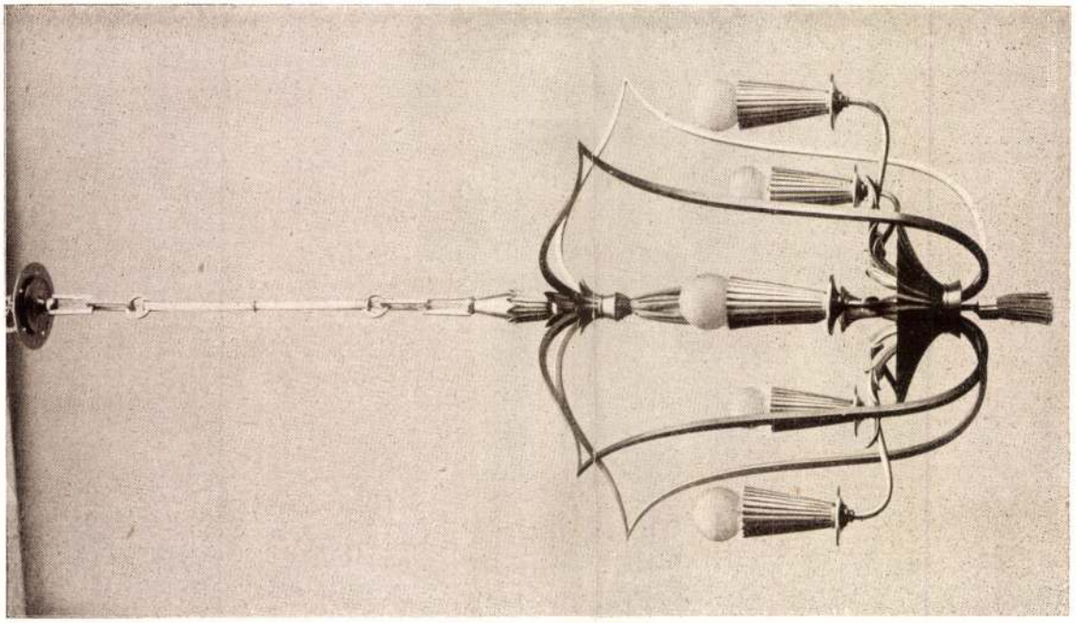

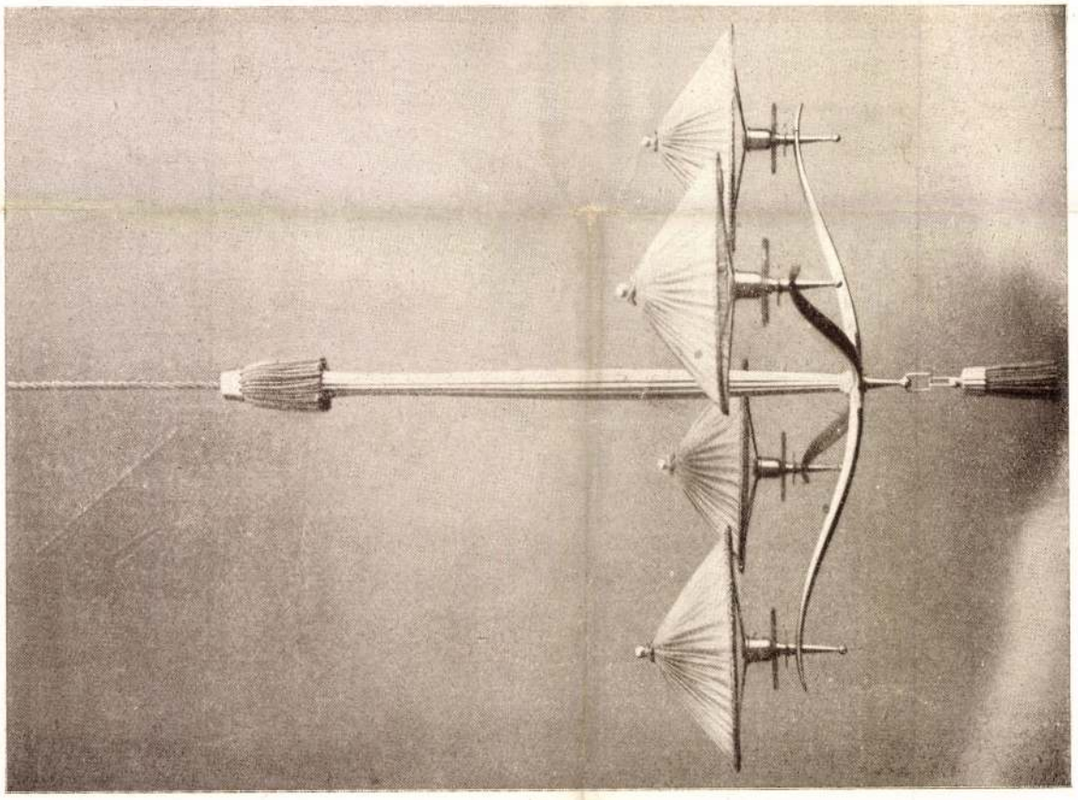

László Pál: Fémcsillárok. ◆ Metall-Luster. ◆ Lustres en métal.

Menyhért Miklós

iparmüvész és építész

l.

E. G. II. 107 l.

NŐI HÁLÓSZOBA.

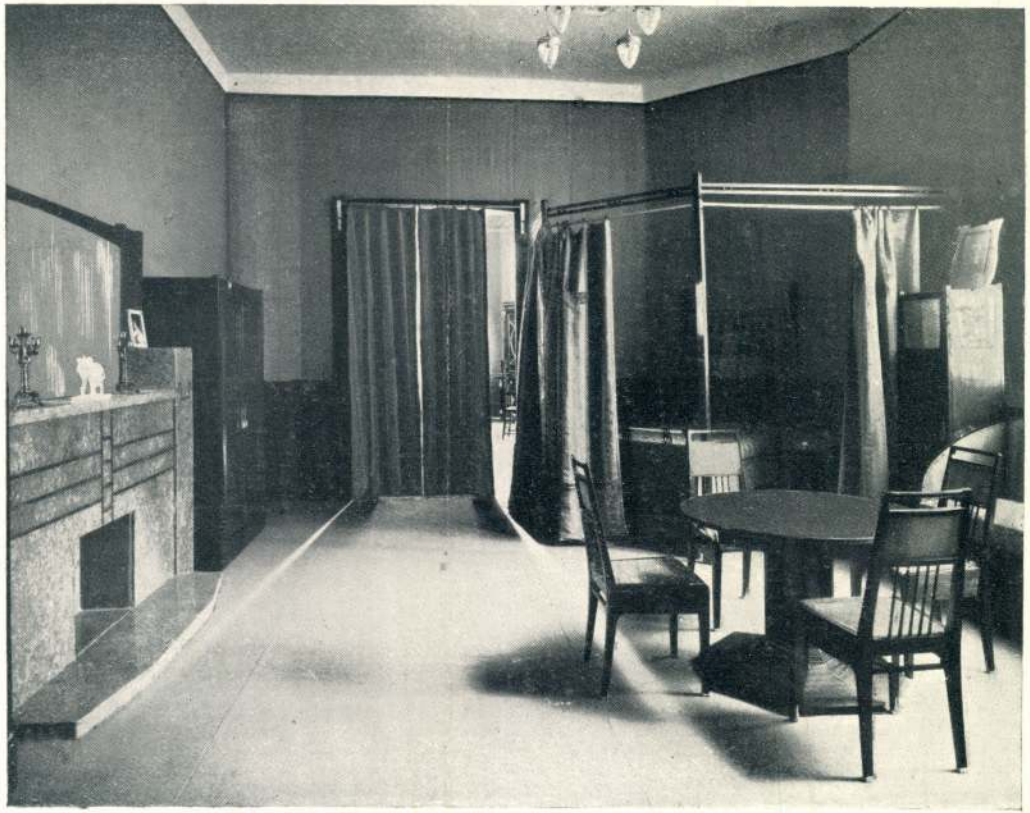

HAJTS
JAKABTÓL,
(mint a Bútorcsarnok
Szövetkezet tagja.)

TERVEZTE
MENYHÉRT
MIKLÓS.

Magyar Iparművészet
1903. 112. l.

SZALON. GELB M. ÉS FIÁTÓL.

A ZONGORA ÉS AZ ASZTALOSMUNKA THÉK ENDRÉTÓL.

GARCONSZOBA.
KÖNIG IZIDORTÓL
(mint a Bútorcsarnok
Szövetkezetnek tagja).

TERVEZTE
MENYHÉRT MIKLÓS.

Magyar Iparművészet 1903.

KELENGYE EBÉDLŐ.
ÉRTÉKE 30.000 KOR.

A Magyar Iparművészet Társulat nagy tárgysorsjátékának fönyereménye.

TERVEZTE
HORTI PÁL.

AZ ASZTALOSMUNKÁT
KÉSZÍTETTE
VUKOVICS ÉS
KAUFMANN.

RÉSZLETEK A GYERMEKSZOBA FALIBURKOLATÁBÓL. UNDI S. MARISKÁTÓL.

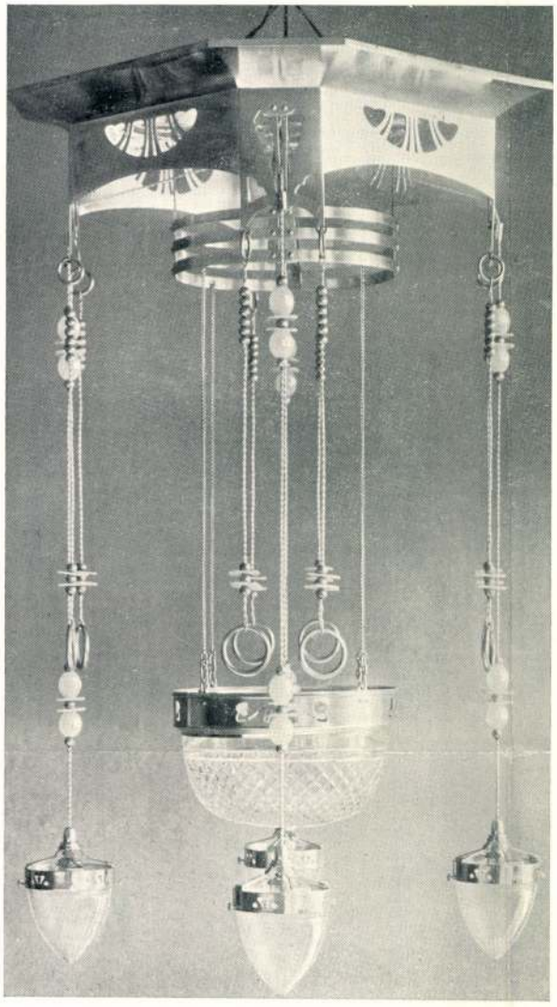

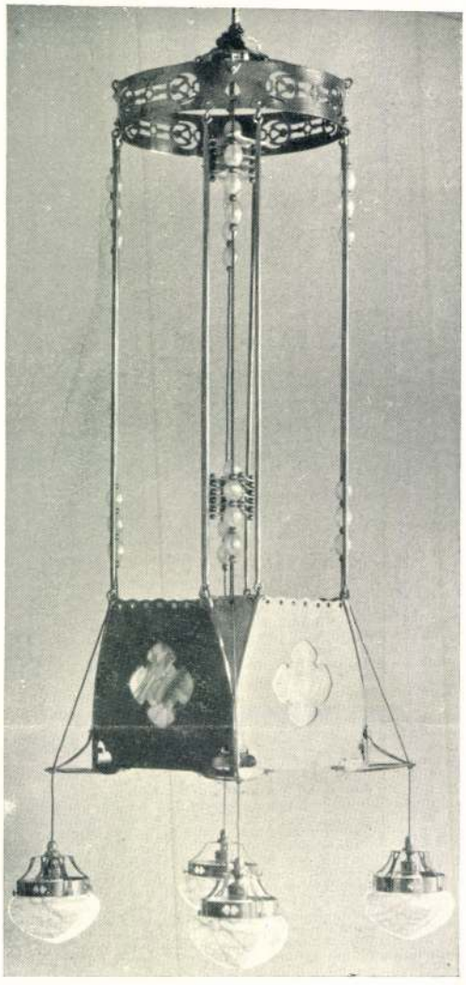

VILLAMOS CSILLÁROK.
KÉSZÍTETTE
A ZELLERIN-FÉLE FÉMÁRUGYÁR.

TERVEZTE
MENYHÉRT MIKLÓS.

Magyar Iparművészet
1903.

Menyhért Miklós

ivód

Éber László dr. – A Karácsonyi kiállítás.

Magyar Iparművészet

1905. 16. l.

amiről a művész eredeti rajzának a legapróbb rénletekig egyező, pontos mását lehet lehúzni. Más a helyzet a reproduktív grafikánál, ez azonban nem igényli magának a „művészet" jelzőjét. A nyomtató forma épen olyan kifejezési eszköz a grafikus rénére, mint a szobrásznak a bronzöntő ~~forma kifejezési eszköz~~ darabforma. A több példánban való megjelenés pedig a művészi kvalitásból – ha ez egyébként megvan – semmit sem von le,

1. AZ 1905. ÉVI KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS RÉSZLETE.
(A HÁTTÉRBEN MARÓTHI GÉZÁNAK RÉZBŐL DOMBORÍTOTT GENIUSZA.
KÉSZÍTETTE STEINER ÁRMIN ÉS FERENC.)

RENDEZTE MENYHÉRT MIKLÓS.

2

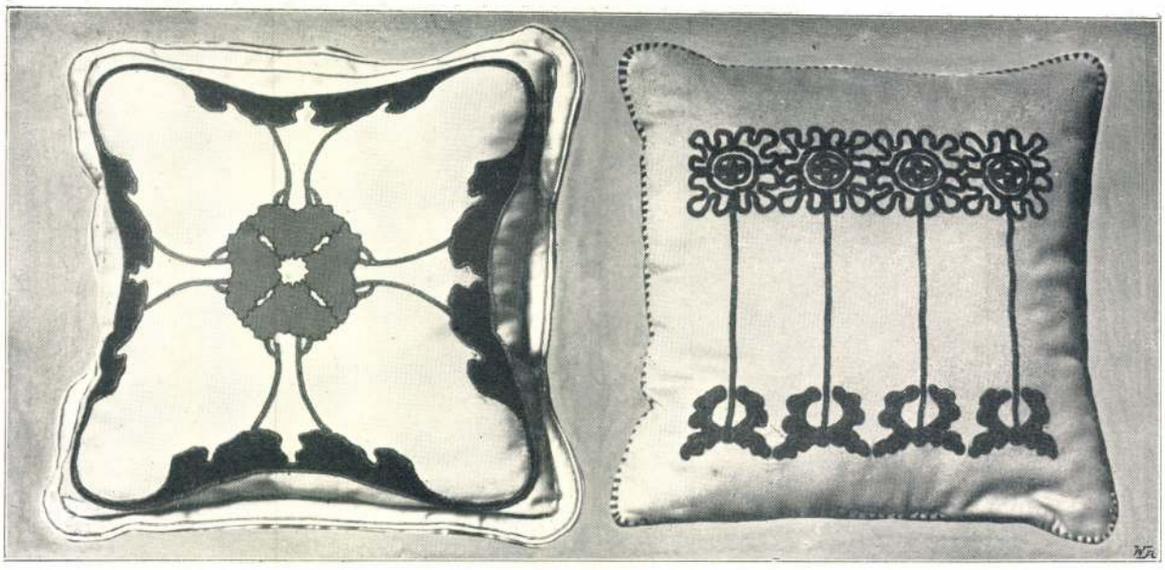

2. APPLIKÁCIÓS DÍSZÍTÉSŰ PÁRNÁK.

TERVEZTE KOPITS JÁNOS.
KÉSZÍTETTE KOVÁCS RÓZA.

3

3. HÁLÓSZOBA.

LINDNER MANÓ ÉS FIÁ-tól.

Bútorok.

A kiállítás jellegét, számbeli arányánál és terjedelménél fogva. Az előző kiállításokon mindig voltak a nagy lakberendezési cégek (Thék, Schmidt, Gelb, Mahunka, Lingel stb.) képviselve s amellett a Társulat maga rendelt a kiválóbb tervezőművészek (Horti, Faragó, Vigand, Menyhért, Pálinkás, Árkay, Fejérkúthy, Undi M. stb.) tervei nyomán több szobaberendezést, amelyet aztán egységesen kiképezve a karácsonyi kiállításon mutatott be.

Ez idén az említett nagy bútorcégek egészen elmaradtak (Thék csupán egy zongorával szerepelt), a társulat és tervező művészeink java most egész erejöket az április havában megnyíló milánói iparművészeti kiállítás sikerének biztosítására fordítják s ezért nem foglalkozhattak a karácsonyi kiállítás előkészületeivel úgy, mint máskor, amidőn abban összpontosult a társulat egy évi szellemi és anyagi működésének egész eredménye. Így aztán, ezuttal különösen, a bútoripar terén a kisebb cégek lepik el a fülkék javát, amelyekben a művészi befolyás csak elvétve érvényesülhetett.

Nem méltányos tehát, ha e munkákkal szemben azt a magas mértéket alkalmazzuk, melyet a nagyobb anyagi eszközökkel rendelkező gyári berendezésű vállalatok és a társulatnak nagy körültekintéssel előkészített és nagy anyagi áldozatokkal létesített szobaberendezéseinél joggal irányadóul vehetünk. Ha pedig összehasonlítjuk a most még látható szobaberendezéseket azokkal, melyeket a kisebb mestereink még csak rövid 2—3 év előtt készítettek, akkor nem hogy visszaesést, hanem számottevő haladást kell konstatálnunk.

Így Hajts Jakabnak előkelően egyszerű úri szobája, Tálos Pál ebédlője és leányszobája (tervezte fia, Tálos Gyula), Kiss József, Lindner Manó, Füredi Bertalan és Kántor Tamásnak ebédlője (utóbbit tervezte Nemes Ödön), Mócsai József és Thurnherr Gyula hálószobái (utóbbit tervezte Menyhárt Miklós), Domokos és Társának és Paál Gergelynek úri szobái (tervezte Simonkay Kálmán), úgy formai szempontból, mint a megmunkálás módját tekintve, mindenképpen számottevő munkák. Finom hangulatú Fodor Mihálynak citromfából készült és ezüst foglalatú rózsafaberakással díszített hálószobája, melynek halvány lilaszínű szövetei kellemes színakkorddá egyesülnek a bútorok melegszínű fájával. Faragó Ödön tanár, ki a bútortervezés terén már oly sok szép sikert ért el, ezuttal két mesterrel: Bányay Viktorral és Héber Antallal szövetkezett, akik két ebédlőt és egy hálószobát készítettek rajzai nyomán. Ezek között legelőkelőbb hatású Bányay Viktornak fényezett mahagoni-ebédlője.

Bútorokról szólva, nem mellőzhetjük Vukovics és Kaufmannak remekművű díszszekrényét, palíszanderfából, ébenfa, rózsa- és kígyófa berakással (tervezte Horti Pál), mely valóban mintapéldánya a lelkiismeretes és tökéletes asztalosmunkának. Ezt a szekrényt a st.-louisi világkiállítás bíráló-bizottsága aranyéremmel tüntette ki s a mostani kiállításon is méltó elismerés jutott készítőinek, mert megkapták arra a kereskedelemügyi minister iparművészeti érmét.

E helyen említjük fel a magyar asztalosság érdemes nesztorának és a magyar zongoragyártás alapítójának, Thék Endrének zongoráját, mely alkalmul szolgált a bíráló-bizottságnak, hogy e jeles iparosunkat a vallás- és közoktatásügyi minister állami nagy aranyérmével való kitüntetésre ajánlja, amelylyel honorálni akarta azokat a nagy érdemeket, amelyeket Thék a bútoripar, de általában az iparosképzés terén szerzett.

Mielőtt áttérnénk a kiállítás egyéb részeinek ismertetésére, a bútorok csoportjára néhány általános megjegyzést óhajtunk tenni. Néhány éve annak, hogy a bútortervezők és készítők mindinkább elhagyják a mult évtizedekben dívó építészeti részeket, párkányokat, oszlopokat, stb.-ket s a domború faragványok helyett a bútor nagy síkfelületeibe beeresztett s azzal egy síkot képező díszítéseket, fa-, fém-, gyöngyház, stb. intarziákat alkalmaznak. E változást a bútor használhatóságának és gondozásának szempontjából örömmel üdvözölheti mindenki, különösen a háziasszonyok; de művészi szempontból is hálás feladatot tűz a

Magyar Iparművészet
1906. 4. l.

Még egy körülményt kell e helyen felemlítenem. A közönség ízlése ugyanis mindig erősen befolyásolja az iparos munkáját. Azt látja s tapasztalja uton-utfélen, hogy a közönség zöme, a vevők túlnyomó része, nem a művészi munkát keresi, hanem beéri a sablonos vagy lármás hatású munkákkal, amelyek nálunk általában még mindig kelendőbbek, mint azok, melyeken művészi találékonyság érvényesül, vagy amelyek nemes egyszerűségre törekszenek. Így aztán a képzett iparos gyakran meggyőződése ellenére készít kelendőségénél fogva olyan munkát, amelynek művészi értelemben való gyarlóságát maga is látja s tudja.

Mindezeket azért hozom fel, hogy némi bepillantást engedjek azokba a nehézségekbe, amelyekkel ma még meg kell küzdenünk s melyeknek egyedüli biztos, bár nem gyors eredménynyel kecsegtető orvosszere: a helyes alapon nyugvó általános művészi nevelés-politika. Csakis kellő körültekintéssel fejlesztett művészi neveléstől várhatjuk művészetünknek s így iparművészetünknek is gyökeres fellendülését, mert akkor meglesz bőségesen annak létfeltétele: a közönség, amely megkívánja otthonában az ízléses, a művészi környezetet s nem éri be holmi szellemtelen utánzatokkal vagy tákolmányokkal, hanem megköveteli a jó ízlés érvényesülését mindenben amit vásárol.

Az idei karácsonyi kiállításról szóló ismertetések általában nem voltak kedvezőek. Többékevésbé visszaesést emlegettek. Kifogásolták a rendezést, de hibáztatták főleg a kiállítókat, akiknek munkái — szerintük — nem eléggé művésziesek, magyarosak és eredetiek. Így egyszerűen odaállítva a dolgot, sok tekintetben elhamarkodottnak és igazságtalannak kell mondanunk műbirálóinknak ítéletét, mert nem vették figyelembe azokat a körülményeket, amelyeket pedig okvetlenül tekintetbe kell vennünk, ha igazságos következtetésekre akarunk jutni.

A rendezést többen bazárszerűnek mondják. Igaz; de elkerülhető-e a vásárszerű jelleg akkor, ha egyik főcélja a kiállításnak az, hogy a kiállítók tárgyaikat minél könnyebben eladhassák, hogy minél nagyobb legyen a forgalom. Jól tudták bizonyosan a rendezők is, hogy az iparművészeti kiállítások rendezésének legművésziesebb megoldása az, ha egységesen rendezett szobákban helyezik el a tárgyakat oda, ahova rendeltetésöknél fogva valók. Tehát ahelyett, hogy a vázákat, ötvöstárgyakat, bőrmunkákat, stb.-ket külön szekrényekben helyeznék el, azokat csupán az egyes szobák s bútorok díszítésére használják. E szobák pedig úgy valók egymás mellé, hogy egymást mintegy kiegészítve, az egész kiállítás egy vagy több összefüggő úri lakás hatását keltse. Ilyen volt az 1903. év nyarán rendezett nagy lakberendezési kiállítás, melyet egy közös alapeszme szerint oldottak meg s amely kiállításon minden kiállítónak előre ki volt osztva a maga szerepe, amelyhez alkalmazkodnia kellett.

A rendezés nehézségei.

Ily egységes és művészi megoldású rendezés — eltekintve egészen az íly beépített kiállítás aránytalanul nagy installációs költségeitől — egy karácsonyi kiállításon úgyszólván lehetetlen. Ide az iparosság a rendelkezésére álló árúk javát hordja össze, rendszerint csak az utolsó napokon s nincs, de nem lehet tekintettel a kiállítás összhatására.

De megkívánja a kiállítónak érdeke azt is, hogy az egy műhelyből kerülő munkák lehetőleg egységesen, egy csoportban kerüljenek bemutatásra, hogy ezzel a közönség az illető kiállítónak egész tevékenységét, munkáinak sokféleségét megismerhesse.

Hasonlóképpen a vásárló közönség szempontjából is célszerűbb, ha az egyféle dolgok egymás mellett vannak. Hogy íly követelmények mellett a kiállítás rendezői mégis bizonyos művészi hatást tudtak elérni a csoportok ügyes rendezésével, mindenesetre érdemszámba megy.

Ami a kiállítás átlagos színvonalának apadását illeti, két körülményt kell figyelembe venni.

Mint a mostaninál, az előző kiállításoknál is a bútoripar adta meg

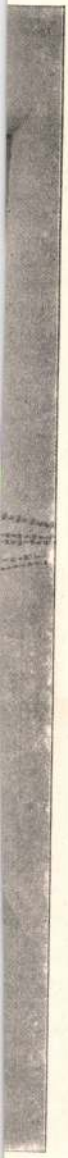

221.

A Gyermekmunvészeti Kiállitásból.
Menyhért Miklós: Elemi szolá
tanterme.
Magyar Iparmunvészet 1914.
247. l.

Manyhárt Miklós

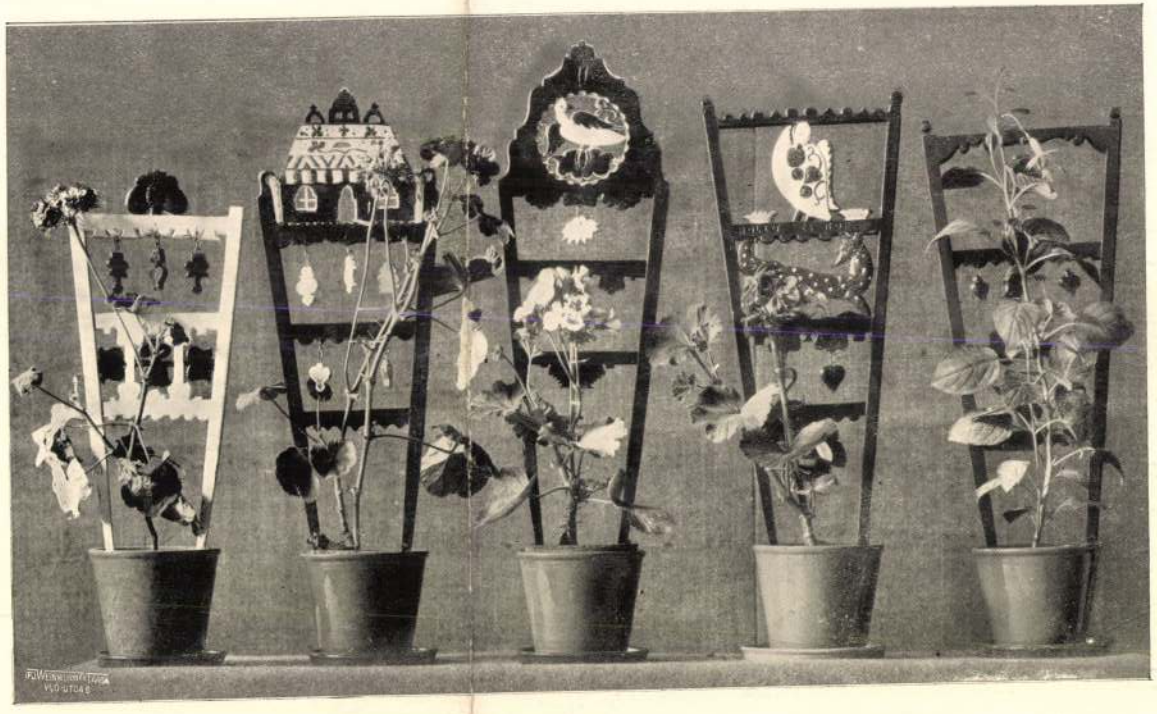

223.

Menyhért Miklós

MENYHÉRT MIKLÓS, folyóiratunk közönsége előtt már rég ismert tervezőművészünk újabban a Zinner-féle Üllői-úti gyógyszertár berendezését fejezte be. A hely gazdaságos kihasználása, a hagyományok egyéni finomítása, Menyhértnek itt is bevált értékei.

Terveket készít ízléses fekvő- és ülőhasználatra átállítható kertiszékekhez.

Magyar Iparművészet

1930. 92. l.

ztárába befizetek.

kat, amelyek az alapszabályok szerint a társulat tagjait megilletik.

.....hó.....n.

ozás	Lakhely

Olvasható írást kérünk.

íra legalább 200 koronát adományoznak. A társulat **rendes** tagjai azok, a kik
lső évi tagsági díj a belépéskor azonnal, a következő években pedig mindig
ban be nem jelenti, a következő három éves ciklusra is tag marad. A társulat
a társulat titkári hivatalához (Üllői-út 33.) intézendő.
ági díjuk fejében illetményként jár: résztvesznek a sorsoláson, melyet a társulat
állításait.
ményes áron kaphatják.

Athenaeum.

Menyhért Miklós

Hálószoba, derveste
fenti,
készítette Kántor
Tamás
repr.
Magyar Iparművészet
1907. 151. l.

IV. f

A litográfia feltalálásától 1821-ig ~~terjedő~~ ~~időszakban~~ keletkezett könyvnyomatokat inkunábulumoknak nevezik. Ez az idő a kisérletezés, a technika tökéletesítésének, ~~elterje~~ elterjedésének, ~~a kiala~~ ~~kulásnak~~ küzdelmes korszaka. Az ~~az~~ ilyen éles korszakat megjelölés sem technikai, sem művészettörténeti szempontból nem helyes. A litográfia kémiai alap elve a feltalálás első

Menyhért Miklós

Rerrich Béla

Karcag r. t. város közműveinek igazgatósága **tervpályázatot hirdetett kulturház tervezésére.** Az I. díjjal Rerrich Béla és Menyhért Miklós budapesti okleveles műépitészek pályatervét jutalmazta és fogadta el kivitelre; a második dijat Francsek Imre székesfővárosi mérnök nyerte el. Megvette még a bizottság Szeghalmi Bálint nagykanizsai műépitész „Kuten" jeligés pályaművét, Kánics Miklós, Preier Sándor és Skultéty János „Fejlődő Alföld" jeligés együttes pályaművét és Olyeska János műépitész „Kalvin" jeligés pályaművét.

Építő Ipar

Építő Művészet

1926. 30. l.

Memphis Miklós

és Moinet Ödön

Az Erzsébet-emlékmű

pályaterve, rajz.

Magyar Iparművészet

1914. 157 l.

113.

113. TÁRSALGÓ ABLAKFÜLKÉJE. COIN DE SALON
TERVEZTE MENYHÉRT MIKLÓS DE CONVERSATION.
KÉSZÍTETTÉK RIBÁRSZKY GYŐZŐ ASZTALOS ÉS BÖHM BÉLA KÁRPITOS.

Magyar Iparművészet 1912.

114

114. ELŐSZOBA FÉNYEZETT FENYŐFÁBÓL.
TERVEZTE JEDDY SÁNDOR.
KÉSZÍTETTE WEISZ JAKAB.

ANTICHAMBRE, EN BOIS
DE SAPIN VERNI.

124. NAGY EBÉDLŐ RÉSZLETE. 124. DÉTAIL DE SALLE
TERVEZTE MENYHÉRT MIKLÓS. À MANGER.
KÉSZÍTETTÉK RIBÁRSZKY GYŐZŐ ASZTALOS ÉS BÖHM BÉLA KÁRPITOS.

125. EBÉDLŐ TÖLGYFÁBÓL. 125. SALLE À MANGER,
TERVEZTE MENYHÉRT MIKLÓS. EN BOIS DE CHÊNE.
KÉSZÍTETTÉK RIBÁRSZKY GYŐZŐ ASZTALOS ÉS BÖHM BÉLA KÁRPITOS.

126.

126. HÁLÓSZOBA MÁZOLT FENYŐFÁBÓL.
TERVEZTE SPIEGEL IMRE.
KÉSZÍTETTE TÓTH FERENC.

CHAMBRE À COUCHER,
EN BOIS DE SAPIN PEINT ET VERNI.

Menyhért Miklós

lásd

Szefeltlex. 295. l.

326, 327. l.

Nagyon bő életr. arck.

u. o. 849. l.

Menyhért Miklós

— **Az Iparművészeti Társulat pavillónpályázatának eredménye.** Az Iparművészeti Társulat bíráló bizottsága *Helbing* Ferenc elnöklete mellett most döntött abban a zártkörű pályázatban, amelyet a *Budapesti Nemzetközi Vásár* alkalmával felállítandó iparművészeti, háziipari és kézműipari remekek számára felállítandó pavillónra írt ki. A beküldött pályatervek igen magas nívójúak voltak, így a pályázat rendkívül eredményesnek mondható. A megbízást *Menyhért* Miklós műépítész terve nyerte el ezenkívül a bíráló bizottság külön dícséretben részesítette *Tálos* Gyula és *Kaesz* Gyula terveit.

Magyar Céd.

Pesti Napló

1936. ápr. 18.

Kedves Gyula!

Légy szíves válassoly el jönn
e 1/28-órára hozzám. Ha
mindjart jöhetsz megvárlak
ha nem, ottan várlak.
Leó is ott lesz a szegi
Batmári-ban
ö Uszajának hiszcikrom
Jelentve ölel

Pista

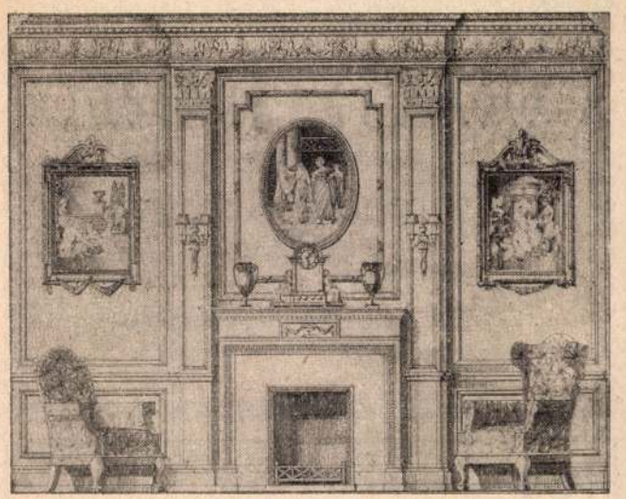

MOLNÁR FERENC
BELSŐÉPÍTÉSZ ÉS LAKBERENDEZŐ
BUDAPEST,
IRODA ÉS MŰHELY:
VIII., BÁLINT-U. 14.

ELVÁLLAL MINDENNEMŰ TERVEZÉST, BELSŐÉPÍTÉSZETI ÉS LAKBERENDEZÉSI MUNKÁT, KASTÉLYOK ÁTALAKÍTÁSÁT A LEGMAGASABB IGÉNYEKNEK MEGFELELŐEN IS.

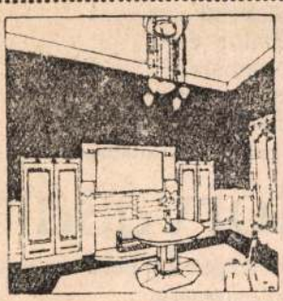

KÁNTOR TAMÁS
MŰASZTALOS BÚTORTERME
BUDAPEST, VIII., ÓRIÁS-UTCA 39.
TELEFONSZÁM „JÓZSEF" 2-68.

KITÜNTETÉSEK: BUDAPEST 1885, 1896. PÁRIS 1900. MILANO 1906. IPARMŰV. ÁLL. NAGY DÍJ 1907. ÁLLANDÓAN NAGY VÁLASZTÉK MINDENFÉLE BERENDEZÉSEKBEN.

BREUER • MÓR
KÁRPITOS·DISZITŐ
IV. KECSKEMÉTI U. 9
TELEFON 19-25

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

PÁLYÁZAT PLAKÁTRA. A székesfőváros az Országos Magyar Iparművészeti Társulat közvetítésével általános nyilvános pályázatot hirdet a Gellért-fürdőt és szállót hirdető plakát tervrajzára a következő feltételek mellett:

1. Tervezzenek plakátot, amely az írás és a művészi grafika eszközeivel elért hatás szuggesztív erejével a közönség figyelmét felhívja a Gellért-fürdőre és szállóra.

2. A plakát tárgyának megválasztásánál vegye figyelembe a tervező, hogy a plakát lehetőleg oly eredeti és jellemző alakot vagy képet ábrázoljon, amely esetleg kisebbítve is, más célú nyomtatványokon (vignetták, prospektus stb.) is jól alkalmazható legyen és az intézménynek állandó és jellegzetes jelképe maradhasson.

3. A plakát állandó szövege a következő: „Gellért-gyógyfürdő és szálló. — Budapest székesfőváros tulajdona." Ezenkívül megfelelő üres helyet kell hagyni változó, kisebb betüs, 4—5 soros szövegű közleményekre.

4. A plakát rajza 63 cm. széles, 93 cm. magas legyen. A két méret esetleg fölcserélhető.

5. A pályázó akképpen tervezze meg a plakátot, hogy az lehetőleg kevés színnel nyomható legyen.

6. Csak teljesen befejezett, reprodukcióra alkalmas rajzokkal lehet pályázni. A székesfőváros házinyomdájában sokszorosításra kerülő munka szerzője köteles a plakát elkészítését ugyanott ellenőrizni. Köteles a pályázó írásban nyilatkozni azirán̄t, hogy pályaművének sajátkezűen kőre való rajzolását elvállalja-e, vagy sem?

7. A pályázat föltételeinek mindenben megfelelő művészi színvonalon álló legjobb pályaművek díjazására a székesfőváros a következő díjakat tűzi ki:

egy **1000** koronás első díjat,

egy **600** koronás második díjat.

A főváros fenntartja magának azt a jogot, hogy a pályadíjak kiadása esetén a nem díjazott pályaművek közül megvételre ajánlottakat egyenként 300 koronáért megvásárolhassa.

8. Pályázni lehet névaláírással vagy jeligével. Utóbbi esetben a szerző írja ugyanazt a jeligét a zárt boritékra, mely teljes címét (név, lakóhely, utca, házszám) tartalmazza.

9. A pályaműveket 1918. évi június hó 17-én déli 12 óráig kell benyujtani az Országos Magyar Iparművészeti Társulat igazgatóságához (Budapest, IX., Üllői-út 33.). Az e határidőn túl beérkező műveket a pályázatból feltétlenül kizárják.

10. A pályázatot tiztagú birálóbizottság dönti el, amelynek elnöke a főváros polgármestere vagy megbízott helyettese, tagjai: a tanácsi XIV. és XVI. ügyosztályok vezetői, a főv. iparművészeti bizottság 2 tagja, a Gellért-fürdő és szálló üzemi bizottságának 1 tagja, a Gellért-fürdő és szálló igazgatója, az Országos Magyar Iparművészeti Társulatot képviselő 3 tag.

11. A díjazott és megvásárolt tervek tulajdonjoga és sokszorosítási joga a fővárost illeti meg. Ugyszintén fönntartja magának a főváros azt a jogot, hogy a kivitel tekintetében saját belátása szerint határozhasson.

I

Magyar Iparművészet
1918. 4-6. szám

12. Valamennyi pályaművet az Országos Magyar Iparművészeti Társulat az Országos Magyar Iparművészeti Múzeumban legalább nyolc napig kiállítja.

13. A nem díjazott és meg nem vásárolt pályaműveket a kiállítás után legkésőbb 30 nap alatt el kell vitetni, mert ezen időn túl a Társulat nem vállal felelősséget.

Budapest székesfőváros tanácsának 1918. évi március hó 26-án hozott 124.177/1917. számú határozatával adott megbízás alapján.

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat.

AZ O. M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYÁNAK április hó 13-án tartott ülésén az igazgató bejelentette, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a Magyar Iparművészek Munkaszövetségének alapszabályait, továbbá, hogy az Orsz. Hadigondozóhivatal megköszönte a Társulatnak a rokkantak részére pályázatok útján beérkezett értékes és praktikus iparművészeti terveket és mintákat, végül, hogy az iparművészeti iskola igazgatósága a Weltner-alapítványpályázat a jövő évben ki fogja írni. Örömmel vette a választmány tudomásul, hogy a Társulat által rendezett iparművészeti értekezletek iránt a tagok nagy érdeklődést tanusítottak s ezért a jövő ősszel ezeket rendszeresíteni fogja. A szófiai nagy iparművészeti kiállítás sikerének biztosítására szükséges intézkedésekkel a választmány az igazgatót bízza meg.

A Szentföld Magyarországi Biztosi Hivatalának, valamint Zenta rendezett tanácsú városának alapító- és 156 újonnan jelentkezőnek rendes tagokul való felvétele után az igazgató felhívta a választmány figyelmét az asztalosipar válságos helyzetére. Az osztrák kormány hathatós pártfogásában részesülő osztrák bútoripar egyre fokozódó versenyével alig bír megküzdeni az anyag és munkaerő hiánya miatt a hazai lakásberendező ipar s ezért sürgős intézkedések kellenek a bajok orvoslására. Többek felszólalása után a választmány felkéri Gaul Károlyt, hogy az összes érdekeltek bevonásával hívjon össze értekezletet a kérdés beható megvitatására s ezután terjesszen javaslatot a választmány elé a segítség módjára és eszközeire nézve. Igazgató bemutatja a közgyűlés elé terjesztendő jelentést az 1917. évről és az 1918. évi előirányzatot. Menyhért Miklós kívánatosnak tartja, hogy a jelentés nyomatékosabban mutasson rá az iparművészet eddig élvezett állami támogatásának elégtelen voltára. A választmány a jelentést és az 1918. évi előirányzatot jóváhagyja, Menyhért Miklóst pedig felkéri, hogy az állami támogatás fokozására szóló kívánságait indítvány alakjában terjessze a közgyűlés elé. A gazdasági bizottságnak a tagsági díjak emelésére vonatkozó javaslatát a választmány beható vita után egyelőre leveszi a napirendről és elfogadja Bartóky József vál. tagnak azt az indítványát, hogy külön küldöttség tárja fel a kormány előtt a nyomdai árak szertelen drágulása és a háborús helyzet miatt a Társulatot fenyegető veszedelmet s kérje segítségét. Amennyiben ez a lépés nem járna a kellő eredménnyel, a gazdasági bizottság javaslatát újból tárgyalás alá veszi. Erre az elnök az ülést berekesztette.

AZ O. M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT május hó 5-én tartotta Bárczy István elnöklésével XXXIII. rendes közgyülését. A nagy számban megjelent tagok üdvözlése után az elnök az e füzetünk élén szószerint közölt beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után Györgyi Kálmán igazgató terjesztette elő a választmány jelentését a mult évi működéséről. Minthogy a jelentést minden tag nyomtatásban már napokkal ezelőtt megkapta, a közgyűlés a jelentést felolvasottnak tekinti. Felszólal Menyhért Miklós, aki a jelentést tudomásul veszi és hosszabb, beható megokolással a következő javaslatát terjeszti elő:

NAGY IMRE

császári és királyi udvari szállító

virágnagykereskedő

Magyarország legnagyobb élővirág-kereskedése

Budapest, IV., Fővám-tér

a központi vásárcsarnok átellenében.

MÜLLER TESTVÉREK

BUDAPEST, VI. KER., DÉVAI-UTCA 21.

Szakmájában Magyarország legnagyobb és legrégibb vegyészeti gyára. Legjobb minőség. Lelkiismeretes kiszolgálás. Mindenféle tinta, tus, pecsétviasz, akvarell, olaj és tempera művészfestékek, bronz festékek, folyékony bronz és írógépszalagok az összes rendszerű írógépekhez és minden e szakmába vágó más különlegességek.

A Magyar Iparművészet még készletben levő régebbi évfolyamai az 1912. évfolyamig 6 koronáért, az 1913. évfolyamtól kezdve pedig 12 koronáért kaphatók a Magyar Iparművészeti Társulat igazgatósági irodájában, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 33. szám. Ugyanitt megvétetnek az 1900. teljes évfolyama, az 1903. évfolyam 1., 4. és 5. füzetei, 1904. évfolyam 1. füzete, 1905. 1-2., 1907. 1., 2., 3., 4., 1908. 1-6., 1912. 1-6. és 1913. 1. füzete.

A Budapesti :: Asztalos- és :: Kárpitosmesterek Kiállítási :: :: Egyesülete :: ::

a városligeti Iparcsarnokban állandóan

nagy bútorvásárt

tart, amely nyitva van naponkint reggel 9 órától d. u. 6 óráig.

A nagyközönségnek alkalma van szép, jó és szolid bútorokat jutányos áron vásárolni.

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 55. SZÁM

CHROMOLITOGRAFIAI MŰINTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA készít részvényeket, csekk, pénztárjegyeket, takarékpénztári betétkönyvecskéket, plakátokat művészi kivitelben.

VONALZÓ-INTÉZET ÉS ÜZLETI KÖNYVEK GYÁRÁBAN kitünő anyagból laposan nyiló üzleti könyvek, másoló- és jegyzetkönyvek.

ISKOLAI FELSZERELÉSEK, úgy mint: irkák, gyakorlatok, rajzfüzetek, rajztömbök, vázlatkönyvek stb. készülnek.

LEVÉLBORÍTÉK- ÉS LEVÉLPAPIR-OSZTÁLYBAN állandóan díszes levélpapir- és boriték-különlegességek csinos dobozokban, eljegyzési és névjegykártyák készülnek.

Szt·László Érem

A MAGYAR IPARMŰDÉSZETI TÁRSULAT TULAJDONA

A MAGYAR NEMZETI ERÉNYNEK, A LOVAGIASSÁGNAK ÁLLANDÓ ÉS ÁLTALÁNOS ELTERJEDÉSŰ JELKÉPE A SZENT LÁSZLÓ ÉREM.

TERVEZTE: SZÁRNOVSZKY FERENC.
KÉSZÍTI: SCHEID G. A. BUDAPEST.

Szám	Átmérője mm.	Anyaga	Darabonkint kor.	
			fül nélkül	füllel
1	42	arany..... ezüst ..... bronz.....	Az árak a fémek napi árai szerint változnak.	
2	37	arany..... ezüst ..... bronz.....		
3	30	arany..... ezüst ..... bronz.....		
4	25	arany..... ezüst ..... bronz.....		
5	19	arany..... ezüst ..... bronz.....		

MEGRENDELÉSEKET ELFOGAD

AZ ORSZ. MAGYAR
IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT BAZÁRJA
BUDAPEST,
IX., ÜLLŐI-ÚT 33-37.

1. Forduljon a Társulat elnöksége az illetékes minisztériumokhoz a hazai iparművészetet sujtó bajok sürgős orvoslása végett, kérjen védelmet és hathatós anyagi támogatást az iparművészet és műipar fenntartására és fejlesztésére.

2. Kérjen továbbá sürgős intézkedést a feldolgozandó nyersanyagokkal üzött kapzsi spekuláció és lánckereskedelem megfékezésére. Oly irányú intézkedést, hogy a kisebb műipari üzemek és iparművészeti műhelyek is hozzájussanak a feldolgozásra szükséges nyersanyagokhoz, még pedig polgári áron, hogy abból ne csak fényűzési cikkek, hanem a polgári igényeknek megfelelő szükségleti tárgyak is készíthetők legyenek. Például az állam, mint a legnagyobb fatermelő, szolgáltassa ehhez (pl. olcsó bútorokhoz) a nyersanyagot.

3. Kérjen rendelkezést, hogy a hadseregnél nélkülözhető munkaerő és felhalmozott nyersanyag a hazai magyar műipartermelés fenntartására is felhasználható legyen.

4. Kérjen az egyes szakmákban felállítandó iparművészeti műhelyek részére anyagi és gépsegélyt, hogy képzett iparművészeink nem mint rajzolók, hanem időszerű modern eszközökkel felszerelt üzemekben fejthessék ki képességeiket a magyar iparművészeti termelés érdekében.

5. Kérje az iparművészeti iskolák és ipariskolák gyakorlatibb irányú fejlesztését.

6. Miután a Társulatnak kiállítási helyisége a Múzeum terjeszkedése révén megszűnt, kérje az állandó iparművészeti kiállítási helyiség sürgős megvalósítását, átmenetileg barak formájában, hogy végre a magyar iparművészeti munkák kellő környezetben elhelyezhetők legyenek.

7. Végül hangsúlyozza a Társulat, hogy az ily intézkedéseket a társadalom csak a hatóságoktól, a kormánytól várhat, mint ezt a külföldi példák is igazolják.

Barta Artur megállapítja, hogy a Társulat vezetősége az év folyamán az eddiginél élénkebb és sikeresebb tevékenységet fejtett ki s különösen elismerést érdemel az a törekvése, hogy a tagokkal keresi a szorosabb érintkezést. Ajánla, hogy a megkezdett vitaértekezletek összefoglaló témák tárgyalása helyett egyes iparművészeti ágakra vonatkozó ismeretek terjesztésére törekedjenek. Kauser József a régi stílusok beható tanulmányozásának szükséges voltát fejtegeti s ezért kívánja, hogy az iparművészeti oktatásban nagyobb súlyt helyezzenek a mult művészetének ismertetésére.

Bányai Viktor a kisiparosságnak anyag- és munkaerőhiánya miatt beállott válságos helyzetére hívja fel a közgyűlés figyelmét s intézkedéseket óhajt a bajok megszüntetésére.

Elnök megállapítja, hogy a választmány jelentését a közgyűlés tudomásul veszi és a felmentvényt a vezetőségnek megadja. Ezzel egyben megerősíti a Társulat alkalmazottainak a választmány által megállapított és a jelentéssel együtt a tagoknak megküldött nyugdíjszabályzatát. Az elhangzott felszólalásokra megjegyzi, hogy a Társulat már megkezdte az egyes iparművészeti ágak bajainak orvoslására irányuló adatgyűjtést. Értekezletet tartott a lakásberendező iparok képviselőivel s folytatni akarja a háborús viszonyok által sujtott többi iparművészeti ág válságos helyzetének megszüntetésére alkalmas intézkedések megállapítását. Az elnökség azon lesz, hogy a munkálatokat rövid idő alatt befejezzék és akkor megteszi a szükséges lépéseket a kormánynál a hazai iparművészet helyzetének javítása érdekében. Menyhért indítványát a közgyűlés a választmány elé utalja. A számvizsgálók jelentését a közgyűlés tudomásul veszi és a felmentvényt megadja és elfogadja a választmánynak az 1918. évi költségvetésre vonatkozó előterjesztését. Az ezután következő választások eredménye a következő: Alelnök Alpár Ignác. Választmányi tagok: Ágotai Lajos, Bartóky József dr., Baumgarten Nándor dr., Fellner Sándor, Forster Gyula báró, Foerk Ernő, Hadik Barkóczy Endre gróf, Helbing Ferenc, Hercz Viktor, Hosszú István, Koperly Döme, Ligeti Miklós, Lukács György dr., Majovszky Pál dr., Mihalik Gyula, Nádai Pál dr., Sváb Gyula, Szablya János, Szalai Emil dr. és Wildner Ödön. Számvizsgálók: Czettel Gyula, Melocco Péter, Ország Róbert. Póttagok László Henrik és Pongrácz János. Az elnök éltetésével a közgyűlés véget ért.

FELELŐS SZERKESZTŐ: GYÖRGYI KÁLMÁN.
A ROVATOKAT VEZETI: Dr. NÁDAI PÁL.

Menyhért Miklós

id. Weinwurm Antal

első magyarországi
SOKSZOROSITÓ
MÜINTÉZET
BUDAPEST
IV. Károly-utca 3.
telefon 17-00
alapittatott 1865

Készit Autotypia foto-
typia valamint három és
négyszin nyomásu kliséket
Fényképfelvételeket is mindennemü szakmabeli munkálatokat.
KÜLÖN OSZTÁLY AMERIKAI RETOUSRA

MACHER ÉS ROSZNER
SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V. KER.,
BÉLA-UTCA 3. SZÁM
ALAPÍTTATOTT 1861
TELEFON 37-63. SZ.

AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ÉS AZ ORSZ. M. KÉPZŐ-MŰVÉSZETI TÁRSULAT HIVATALOS SZÁLLÍTÓI. — MŰTÁRGYAK SZAKSZERŰ CSOMAGOLÁSA ÉS SZÁLLÍTÁSA BEL- ÉS KÜLFÖLDRE.

Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat. Budapest, VII. Rákóczi-út 54.

és az igazgató bírálták el. *b)* A keleti vásáron, melyet a Társulat az iparcsarnokban rendezett, 15.350 K folyt be, mely összeget azonban körülbelül 4.500 K kiadás terhel. *c)* A kereskedelemügyi miniszter meghívására a szerzői jogról szóló törvényjavaslat ügyében tartott értekezleten a Társulat képviseletében Menyhért Miklós és dr. Szalai Emil jelent meg. Menyhért Miklós jelentést tesz küldetésének eredményéről. Sikerült elérnie azt, hogy az iparművészeti szerzői jog védelme, amely az eredeti javaslat szerint a képzőművészeti alkotások védelmétől külön volt választva, az általa ajánlott módosítás elfogadásával a képzőművészeti szerzői jog védelmével egy pontba foglaltatott össze és így az iparművészeti szerzői jog ugyanabban a védelemben részesül, mint a képzőművészeti. Dr. Szalai Emil kijelenti, hogy bár az ő eddigi álláspontja szerint az eredeti tervezet az iparművészeti szerzői jog védelmét teljesen biztosította, látva a választmány állásfoglalását, ehhez a maga részéről is hozzájárul és a jövőben ő is ezt az álláspontot fogja képviselni. *d)* Az igazgatóság javasolja egy Apponyi plakett készítését és annak forgalomba hozatalát. Felkérte Végh Gyula vál. tagot, eszközölje ki Apponyi Albert gróf engedélyét a plakett elkészítésére. Végh Gyula ennek eleget is tett s ígéretet kapott Apponyi gróftól, hogy ez év őszén a plakett mintázásához rendelkezésre áll. *e)* A Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság működését hosszabb időre beszüntette, most azonban ismét akcióba akar lépni. A bizottságban a Társulatnak megfelelő képviselete lesz. A *szakosztályok* működésére áttérve jelenti az igazgató, hogy: *a)* a fémműves szakosztály kívánságára az igazgatóság elhatározta, hogy a mult évi sírkereszt pályázat visszamaradt díjaiból újabb pályázatot ír ki, ugyancsak fémből készülő sírkeresztek és egyéb síralkatrészek terveire. A pályázatot az elnökség az igazgatóság javaslatára az iparművészeti iskola növendékei között írta ki. *b)* A grafikai szakosztály ez év őszén üzleti grafikai és képeskönyv illusztráció kiállítást akar rendezni az Iparművészeti Múzeumban. E kiállítás sikerének biztosítására a Könyvkiadók Egyesülete és a Grafikai intézetek főnökeinek egyesülete nagyobb összegű pályadíjakat ajánlanak fel. *c)* A textil szakosztály Ágotai Lajos elnöklete alatt megalakult s elhatározta, hogy a kézimunkaoktatás tárgyában memorandumot szerkeszt, melynek a kultuszminiszterhez való felterjesztésére az elnökséget fogja felkérni. Tudomásul szolgál. A lakásberendezések és a művészeti tárgyak vagyonváltságára vonatkozó új törvényjavaslatra Végh Gyula jelenti, hogy memorandumot nyújtott be a pénzügyminiszterhez. Pontos adatokat a váltságlerovás módjára nézve még nem sikerült szereznie, azonban azt már most jelentheti, hogy a butorokat és műtárgyakat — a háború előtti értékelést véve alapul — 35.000 koronán felüli érték után fogják megadóztatni. Kulturális szempontból azonban a miniszter hajlandó egyes muzeális tárgyakat mentesíteni. Kívánatosnak tartja, hogy minden illetékes faktor közbenjárjon a törvényjavaslat megfelelő módosításának elérése végett. A választmány köszönetet mondott Végh Gyulának közbenjárásáért s megbízza az elnökséget, hogy a törvényjavaslat szövegének megszerzése és áttanulmányozása után a szükséges lépéseket tegye meg. Az ez ügyben megtartandó egyesületközi értekezleten a társulat képviseltetésére Alpár Ignác elnököt és Menyhért Miklós választmányi tagot kéri fel. Igazgató jelentést tesz a társadalmi akció eredményéről, melyről e füzet élén számolunk be. A választmány az igazgató jelentését örömmel veszi tudomásul és Alpár Ignác elnöknek és Schóber Józefnek a Társulat anyagi megerősítése érdekében kifejtett eredményes és buzgó munkásságukért jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánítja. Az egybehívott jelölőbizottság javaslatára a választmány magát a következő tagokkal egészíti ki: Benkhárdt Ágoston, dr. Csupor István, Hikisch Rezső, Kovács Erzsébet, Mátrai Lajos, Nagy Antal, Schóber József és Zadubánszky Irén. Igazgató jelenti, hogy Keleti Ilonka irodasegédtiszt 15 évi szolgálat után férjhezmenetele miatt bejelentette állásától való megválását. Választmány a bejelentést tudomásul veszi s Keleti Ilonkának elismerését és köszönetét fejezi ki sok évi buzgó és önfeláldozó munkásságáért és felhatalmazza az igazgatóságot, hogy a kilépéssel járó pénzügyi kérdéseket a fennálló szabályok értelmében elintézze. Fürst Ilonka műtárosnak havi illetményeit a választmány 1.200 koronáról 1.800 koronára emelte fel. Bodonyi Jenő felhívja a válaszmány figyelmét az Iparművészeti Iskolára, hol szerinte vallási villongások miatt a zsidó vallású növendékeket nem engedik érvényesülni, azok üldözésnek vannak kitéve s hogy az intézet vezetősége nem törekszik oda, hogy ezen féktelenkedéseket megakadályozza. Kéri tehát, hogy az O. M. Iparművészeti Társulat választmánya kérje fel az elnökséget, forduljon beadvánnyal a M. Kir. Közoktatásügyi miniszter úrhoz és kérje intézkedését, hogy az iparművészeti iskolában a törvény és az iskola szabályainak érvény szereztessék. Ligeti Miklós, Szablya Frischauf Ferenc, Végh Gyula és Breitner Lipót felszólalása után elnök kijelenti, hogy a Társulatnak csupán az iskolai oktatás művészeti vonatkozású kérdéseihez való hozzászólás, esetleg javaslattétel lehet a hivatása, a jelen felszólalás azonban politikai és belső adminisztrativ kérdést érint, amelybe a Társulat választmánya — nézete szerint — nem avatkozhatik bele. Javasolja ennélfogva, hogy a választmány a Bodonyi által előterjesztett indítvány felett térjen napirendre. A választmány ebben az értelemben határoz. Ezzel az ülés végett ért.

KRÓNIKA

AZ SZ. KRISTÓF-PATIKA a régi Pest egyik legjelegzetesb helyisége volt. A Váci-utca és a Kristóftér sarkán, a nagy Kristófnak szobra alatt volt majdnem egy évszázadon át; sok emlék és történet fűződik hozzá. A ház lerombolása után a Kristóf-tér egy szintén régi házában kapott hajlékot néhány évig, míg 1914-ben mostani helyére, a Hazai Takarékpénztár váci-utcai palotájába került. Tulajdonosa, Örkény Hugó kegyelettel ragaszkodik a nagyidőket látott régi berendezéshez, mely ma is némi toldásokkal és csekély módosításokkal teljesen megfelel a jelen igényeinek és a nemesebb ízlésnek. A meleg tónusú topolyagyökérfából készült állványok, polcok, asztalok s mérlegek a leggondosabb munkára vallanak, melyen egy évszázad alatt nem mozdult meg semmi. A berendezésnek az új helyiségbe való beillesztét, valamint a festett és aranyozott hársfából készült felső erkélyszerű új kiképzést Menyhért Miklós tervei szerint végezték, aki e műveben szerencsésen tudta a régi idők örökségét a modernebb formavilággal összeegyeztetni.

Magyar Iparművészet
1921. 65. l.

NEGYEDSZÁZADOS JUBILEUM. Huszonötéves jubileumi ünnepség színhelye volt az 1864-ben alakult *Lingel Károly és Fiai* bútorgyár. A cég társfőnöke, leányfalvi *Lingel* Károly április hó végén ünnepelte közreműködésének 25-ik évfordulóját. L. Lingel Károly, aki a karlsruhei művészeti főiskolát végezte, egyik úttörő interieurművésze a hazai bútor-műiparnak, Ő tervezte és építette a Pillangó-utcai új Lingel-gyárat, mely az ország egyik legnagyobb és legmodernebb műbútortelepe. Lingel Károly az ipari közéletnek is szerény, de igen érdemes és értékes munkása.

KÉRÜNK MÉG EGY ADÓT! Lángeszű pénzügyminiszterünk garmadával boldogítja nemzetét az igazi góbé furfanggal kieszelt új adóival és a milliárdokat előteremtő hatalmas Symphoniája már a finale felé közeledik. Még mielőtt a diadalmas adóprés nyikorgását és a nemzet végkimerülését érzékeltető utolsó taktus elhangzanék, sietve figyelmeztetjük Hegedűs minisztert egy ötletre, mely az O. M. Iparművészeti Társulat szobrászati szakosztályának egyik ülésén vetődött fel. Arról tanácskoztak ugyanis a szobrászművészek és a kőfaragómesterek, hogy erélyesen tiltakozni kellene a fényűzési adótörvénynek kiegészítéseül kiadott egyik rendelkezés ellen, amely a 25.000 koronánál drágább síremlékeket is megterheli a fényűzés adójával. A szakosztály érthető elkeseredéssel tárgyalta a szobrászművészetet és a kőfaragóipart egyaránt érzékenyen sújtó új adót és a heves vita során felszólalók egyike azt ajánlotta, hogy kérjék a pénzügyminisztert, hogy ne a művészi alkotásokra nehezedjék a megadóztatás súlya, hanem sújtsák roskadásig a legkegyetlenebb adókkal a temetőket ellepő ízléstelen, sablonos gyári sírköveket és a kontárok hivalkodó és nevetséges torztákolmányait. Ezzel — szerinte — az államkassza is jól járna és a művészi kultúrának is jó szolgálatot tenne a miniszter. Amidőn szívvel, lélekkel helyeseljük az okos javaslatot, általánosítani óhajtanók azt mindenre, ami a jóízlésbe ütközik, ami szemet, fület, lelket sért. Adó alá kellene vonni az ízléstelen épületeket, cégtáblákat és kirakatokat, a bazárok ocsmány lim-lomját, a nevetséges női öltözékeket és kalapokat, az ízléstelen bútorokat, hímzéseket, szőnyegeket, stb., a kabarék jóízlésbe ütköző szójátékait, vicceit és rigmusait, a bántó reklám minden fajtáját stb., stb. Oly bőséges aratása kínálkozik itt Magyarországon az *ízléstelenség adójának*, hogy hamarosan megszabadulhatnánk összes államadóságainktól, sőt az ízléskultúra fejlesztésére is maradna még szép felesleg. Melegen ajánljuk javaslatunkat a pénzügyminiszter úr jóakaró figyelmébe és előre biztosíthatjuk őt, hogy elfogadásával némi balzsamot hintene a sajgó sebekre, melyeket a fényűzési adó művészetünkön ejtett. Az is bizonyos, hogy eredeti gondolatot valósítana meg és a külföld is követné példáját. Tehát: probandum est!

A SZERZŐI TULAJDONJOG védelméről szóló törvényjavaslat végre a nemzetgyűlés napirendjére kerül, miután az igazságügyminiszterium az érdekelt szakkörökkel többször alaposan megvitatta az ide vonatkozó tervezetet. Örömmel állapítjuk meg, hogy az iparművészet a törvényjavaslatban teljesen egyenrangúan és egyenlő mértékben részesül olyan védelemben, mint a képzőművészet alkotásai. Ugyanaz a paragrafus szól a művészet mind a két ágáról és elég hathatósan védi a képző- és az iparművészek szerzői tulajdonjogát. Az O. M. Iparművészeti Társulat részéről a szaktanácskormányba kiküldött Menyhért Miklós és dr. Szalai Emil erélyesen és eredményesen képviselték a iparművészet érdekeit és ezzel igaz hálára kötelezték a szellemi tulajdonuk védelmét oly sokáig nélkülöző iparművészeinket.

LAKÁSBERENDEZÉSEK ÉS MŰTÁRGYAK VAGYONVÁLTSÁGA. Az ingó vagyon tartozékát képező lakásberendezések és műtárgyak vagyonváltság alá vonására vonatkozó törvényjavaslat érthető nagy izgalmat keltett az érdekelt körökben és általánosan az a nézet alakult ki, hogy a törvényjavaslat eredeti formájában érzékenyen sújtja a művészi érdekeket és hogy rendelkezéseinek jó része nem is hajtható végre. Ezért előbb a Múzeumbarátok Egyesülete, majd Pekár Gyula államtitkár értekezletre hívta össze a múzeumok és a művészeti egyesületek képviselőit és kiválóbb műbarátainkat, kik a pénzügyminiszterium képviselőjének jelenlétében behatóan megvitatták a javaslat sérelmes pontjait. Az értekezleteken elhangzott felszólalások után megegyeztek abban, hogy a váltság lefizetésének kötelezettsége csupán azokra a műtárgyakra, műkincsekre, iparművészeti és szépművészeti tárgyakra szoríttassék, amelyeket tulajdonosaik 1914. augusztus 1-je *után* szereztek meg. Nem esnének vagyonváltság alá az 1914. augusztus 1-je után megszerzett ingóságok sem, ha *a)* tulajdonosaik magukat az ingóságok tekintetében a vallás- és közoktatásügyi miniszter által megállapítandó állami felügyeletnek alávetik, *b)* azok az ingók, amelyeket tulajdonosaik jogérvényesen ajándékozás vagy hagyományozás útján a magyar államnak felajánlanak, feltéve, hogy a magyar állam ezt a felajánlást — illetékes közegeinek meghallgatása után — elfogadja, *c)* azok az ingóságok, amelyeket mint magán-gyűjteményeket nyilvános gyűjtemény módjára a közönség részére hozzáférhetőkké teszik, feltéve, hogy ez ingóságok tulajdonosai kötelezik magukat arra, hogy a műtárgyaikat kormányhatósági engedély nélkül el nem adják, *d)* azok a műtárgyak és egyéb ingók, melyek a művészek műterem-berendezéséhez tartoznak, végül *e)* azok a műtárgyak, amelyeket magyar művészek 1870. év óta alkottak. Az értekezleten elhangzott vita során a felszólalók egyértelműen megállapították, hogy a pénzügyminiszter javaslata már most is, mielőtt törvénnyé vált volna, megdöbbentően érezteti hatását a

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

AZ ORSZÁGOS MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYA 1918. évi június hó 10-én ülést tartott dr. Bárczy István, majd Zsolnay Miklós elnöklése mellett, amelyen jelen voltak: Ágotai Lajos, Beck Dénes, Foerk Ernő, Gróh István, Hauswirth Ödön, Helbing Ferenc, Herz Viktor, Hosszu István, Lajta Béla, Menyhért Miklós, Nádai Pál dr., Pogány Móric, Róth Miksa, Szablya János, Szablya Frischauf Ferenc, Szalai Emil dr., Telcs Ede, Végh Gyula és Vig Albert választmányi tagok, Györgyi Kálmán igazgató és Komáromy Árpád irodatiszt, aki a jegyzőkönyvet vezeti.

1. Elnök üdvözli az új választmányi tagokat: Herz Viktort, Hosszu Istvánt, Sváb Gyulát, Szablya Jánost, Szalai Emil dr.-t s reméli, hogy ők is a régebbi tagokkal karöltve odaadóan és szeretettel fognak küzdeni az iparművészet fellendítésén és fejlesztésén. Jelenti, hogy távolmaradását kimentette: Alpár Ignác, Bartóky József dr. és Thék Endre, megválasztásukat pedig megköszönték: Ágotai Lajos, Bartóky József dr., Fellner Sándor, Herz Viktor, Koperly Döme, Sváb Gyula, Szablya János, Szalai Emil dr., Wildner Ödön dr. választmányi tagok és Pongrácz János számvizsgáló.

2. Az elnök jelenti, hogy Herz Viktor választmányi tag 12.000 koronás alapítványt tett, melynek kamatai évenkint felváltva az Országos Magyar Iparművészeti Iskola és a Székesfővárosi Iparrajziskola azon jelenlegi és volt növendékei között kerülnek kiadásra, akik az iskolai tanulmányaikkal kiváló eredményt értek el és ismereteik kiegészítésére külföldön szakmájukba vágó tanulmányt akarnak folytatni. Az alapítólevelet a Társulat jóváhagyás végett már felterjesztette a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Indítványára a választmány jegyzőkönyvileg köszönetet mond Herz Viktornak ezen példaadó és okos alapítványtételért.

3. Igazgató a következő jelentéseket terjeszti elő:

a) Menyhért Miklós vál. tag a közgyülésen indítványt terjesztett elő az iparosok és iparművészek súlyos helyzetének orvoslása érdekében, melyben kéri a Társulat elnökségét, hogy a bajokat és panaszokat egybegyüjtve juttassa el az illetékes minisztériumokhoz.

Menyhért részletesen fejtegeti, hogy mi indította a felszólalás megtételére. A kisiparosok és kisebb üzemek válságba jutottak az anyag drágasága miatt. Ezért nemcsak a mostani, hanem a jövő gazdasági fejlődés szempontjából is sürgős intézkedések megtételét kéri, mert az iparosoknak műhelyekre és gépekre van szükségük, hogy az üzemek dolgozhassanak. Fontosnak tartja a műhelyek megszervezését, melynek most kell megtörténnie, hogy a háború befejeztével iparosaink fel legyenek készülve s képesek legyenek teljes erővel dolgozni. Sürgeti továbbá az állandó kiállítási helyiségek létesítését. Otthont kell teremteni, hol a magyar iparművészet termékeit árusítani lehessen, ha másképpen nem, barakkszerűen fából kell kiállítási csarnokot építeni, mert kiállítási helyiségre feltétlenül szükség van. Kéri a választmányt, kövessen el mindent, hogy a kormány a hazai iparművészet fejlődésének biztosítására szükséges intézkedéseket tegye meg.

Herz Viktor közműhelytelep formájában hiszi a gépek és a helyiség kérdését megoldani.

Menyhért Miklós egy a kormány által külön az asztalos-kisiparosok részére létesítendő közműhelytelep felállítását szintén helyesnek találja, hol az iparosok, kiket anyaggal kell ellátni, dolgozhassanak. — Elnök javaslatára a választmány megbízza az elnökséget, hogy a felterjesztést sürgősen készíttesse el s az illetékes minisztériumokhoz terjessze föl.

b) Igazgató jelenti, hogy a szófiai kiállításon 52 kiállító, továbbá az Iparművészeti Iskola, a Székesfőv. Iparrajziskola és Állami Nőipariskola vesznek részt. Mintegy háromszázezer korona értékű tárgyat küldött ki a Társulat, melynek nagy része eladó. A tárgyakat a cs. és kir. sajtóhadiszállás biztosította úgy a szállítás, mint a kiállítás tartamára. A minisztérium Maróti Gézát, a Társulat választmányi tagját küldte ki a kiállítás rendezésére, az üzleti ügyek lebonyolításával pedig a Társulat Szécsén Ferenc titkár, százados bízta meg, ki jelenleg a honvédelmi minisztériumba van beosztva, azonban a kiállítás tartamára szabadságoltatott. A kiállítás ismertetésére igazgató egy bolgár-magyar-német tájékoztatót szerkesztett, melyet 5000 példányban nyomatva, a kiállításon ingyen bocsátanak a látogató közönség rendelkezésére. A kiállítás megnyitása július hó 18-án lesz és két hétig tart. — Tudomásul szolgál.

c) A választmány már előző ülésén letárgyalta a kereskedelemügyi minisztérium leiratát, melyben felkérte a Társulatot, hogy tegyen lépéseket a háborús motivumoknak az iparba és az iskolákba, valamint a gyermek-képeskönyvekbe való alkalmazása tárgyában. A miniszter a Társulatnak erre vonatkozó felterjesztéséből megelégedéssel veszi tudomásul, hogy a Társulat saját kezdeményezéséből is indított akciót, hogy a művészet eszközeivel dicsőíttessék katonáink önfeláldozó hazaszeretete s hogy a harctereken elesett hőseink iránt tartozó hálánk és kegyeletünk jeléül emlékük méltó módon örökíttessék meg az utókor számára. A minisztérium a Társulattól várja a hazafias érzés ápolására alkalmas és a hősi magatartást dicsőítő motivumoknak az ifjúságnak szánt játékokba és kiadványokba való bevitelét és e munkájában készséggel támogatja a Társulatot. Igazgató javaslatára a választmány a végrehajtó- és bíráló-bizottságokat megbízza a szükséges intézkedések megtételével.

Vig Albert jelenti, hogy az ipari és kereskedelmi oktatási Tanács is kapott ebben az ügyben leiratot a kereskedelemügyi minisztertől azzal, hogy lépjen érintkezésbe a Társulattal s vele együtt tegyen javaslatot.

d) A Hősök Emlékét Megörökítő Orsz. Bizottság megküldte véglegesen megállapított ügyrendjét. Felkéri a Társulatot, hogy az ügyrend 2. §-hoz képest magát három taggal képviseltesse. Kívánatosnak tartja azonban, hogy a jelenlegi megbizottak küldessenek ki. — Választmány a Hősök Emlékét Megörökítő Orsz. Bizottságba Alpár Ignác alelnököt, Pogány Móric vál. tagot és Györgyi Kálmán igazgatót küldi ki.

e) A József királyi herceg Szanatórium-Egyesület felkérte a Társulatot, hogy egy díszoklevél szükebbkörű pályázatára szólítson fel öt művészt. Az okleveleket az Egyesület elismerésül adja azoknak, kik az Egyesület érdekében kiváló működést fejtettek ki. A Társulat a szükebb pályázatra való meghívásra Földes Imrét, Frankovszky Adriennet, Meyer Antalt, Moldován Bélát és Tary Lajost ajánlotta.

Több szakvéleményről szóló jelentés után az igazgató bejelenti, hogy az Orsz. Hadigondozó Hivatal váci rokkantiskolája meghívót küldött a Társulatnak június hó 5-én öt bőrdíszműiparban kiképzett rokkantnak felszabadítására. A felszabadításon igazgató részt is vett s jelentheti, hogy a Társulat által ajánlott Tull Viktor szakszerű vezetése mellett kiképzett bőrdíszműiparosok minden tekintetben megfeleltek a várakozásnak.

Vig Albert a Hadigondozó Hivatal nevében köszönetet mond a Társulatnak mindazokért, melyeket a rokkantiskolák érdekében tett. Jelenti egyúttal, a rokkantiskolákban felszabadult iparosokat ingyen látják el szerszámmal, hogy munka megkezdése esetén a szerszámbeszerzéssel járó gondoktól megszabadítsák őket, másrészt pedig hogy mesterségüket velük megszerettessék.

f) Igazgató bejelenti, hogy az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai r. t. a Magyar Iparművészet nyomási költségeit ismét emelte, úgy hogy ha a lap régi terjedelmét, az évi 10 számot vesszük alapul, a lap ezévben 120—130 ezer koronába kerülne, ami természetesen messze felülmúlja az erre a célra rendelkezésre álló összeget. E költségek fedezésére az előző választmányi ülésen felmerült az az indítvány, hogy a Társulat évi tagsági díját legalább kétszeresére emelje, az indítványt azonban a választmány egyelőre függőben tartja s úgy határozott, hogy a szubvenció felemelését kéri s reméli, hogy ezáltal a lap nyomása nem fog fennakadni és megfelelő terjedelemben jelenhet meg. Az erre vonatkozó felterjesztések a kormányhoz már fel is küldettek. — Tudomásul szolgál.

g) A Társulat nyugdíjszabályzata életbe lépvén, a Társulat tisztviselői folyó hó 1-től fizetik a reájuk kirótt nyugdíjjárulékot. A Társulat bazárvezetője, Wolf Adolfné lemond nyugdíjigényéről és ezért azzal a kéréssel fordul a választmányhoz, hogy őt a nyugdíjjárulékok befizetésének kötelezettsége alól mentse fel. — Választmány a bejelentést tudomásul veszi s Wolf Adolfnét a nyugdíjjárulék fizetésé-

Magyar Iparművészet
1918. 7—8. szám

nek kötelezettsége alól felmenti s elrendeli, hogy Wolfnénak immár jogerőssé vált lemondása a nyugdíjról a társulati tisztviselők törzskönyvébe bejegyeztessék.

h) Az utolsó választmányi ülés óta tagokul jelentkezett 47 rendes tag, akik a Társulat kötelékébe felvétettek. — Tudomásul szolgál.

4. Elnök felhívja a választmányt, hogy az alapszabályok 31. §-a értelmében 10 művésztagot válasszon. Ez alkalomból fölveti az igazgató a kérdést, vajjon nem-e volna célszerű és helyénvaló, ha a választmány tagjai sorában nők is helyet foglalnának. Az iparművészek többsége ma már nő és a Társulat törekvéseinek propagálásában is sikeresen vehetnének részt a nők. — Többek hozzászólása után választmány úgy határoz, hogy elvi szempontból nincsen kifogása az ellen, hogy nők is legyenek tagjai a választmánynak, sőt kívánatosnak tartja a nők közreműködését a választmány munkájában. Egyelőre két tagsági helyet óhajt nőkkel betölteni s ezért a jelen ülésen csak 8 művésztagot hív meg, a betöltetlenül maradt 2 tagsági helyet pedig nőkkel tölti be, kiknek megválasztását a legközelebbi ülésre halasztja.

A megejtett titkos szavazás és a szavazatok összeszámlálása után elnök megállapítja, hogy Almási Balogh Lórándot, Györgyi Dénest, Hikisch Rezsőt, Meyer Antalt, Szentgyörgyi Istvánt, Vágó Lászlót, Vajda Zsigmondot és Vesztróczy Manót választották meg a választmány művésztagjaivá.

5. Ezután az elnök felhívja a választmányt a bizottságok megalakítására.

Előzőleg igazgató bejelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter a végrehajtó-bizottságba Vig Albertet és Gaul Károlyt, a bíráló-bizottságba Vig Albertet és Foerk Ernőt küldi ki. A vallásügyi miniszter a bíráló-bizottságba verebi Végh Gyula dr.-t és Gróh Istvánt nevezi ki.

Választmány a bizottságokat a következőképpen alakította meg:

Kiállítási bizottság: Ágotai Lajos, Árkai Aladár, Czakó Elemér dr., Csányi Károly, Faragó Ödön, Hosszu István, Hajts Jakab, Helbing Ferenc, Kriesch Aladár, Lajta Béla, Ligeti Miklós, Menyhért Miklós, Meyer Antal, Moiret Ödön, Nádai Pál dr., Nádler Róbert, Pogány Móric, Róth Miksa, Sváb Gyula, Szablya Frischauf Ferenc, Telcs Ede, Vágó László, Végh Gyula, Vig Albert.

Bíráló-bizottság: elnök: Bárczy István dr., helyettese: Alpár Ignác, alelnök; Faragó Ödön, Nádler Róbert, Menyhért Miklós, Telcs Ede.

Végrehajtó-bizottság: Alpár Ignác, Fieber Henrik, Róth Miksa, Szablya Frischauf Ferenc.

Gazdasági bizottság: Beck Dénes, Hauswirth Ödön, Herz Viktor, Szablya János, Zsolnay Miklós.

Propaganda-bizottság: Ágotai Lajos, Faragó Ödön, Fieber Henrik, Hauswirth Ödön, Herz Viktor, Menyhért Miklós, Mihalik Gyula, Moiret Ödön, Nádai Pál dr., Nádler Róbert, Pogány Móric, Szablya János, Szalai Emil dr., Telcs Ede, Vágó László, Végh Gyula, Vig Albert, Wolfner Gyula.

Menyhért Miklós elismeréssel emlékezik meg a propaganda-bizottság működéséről, különösen helyesli a vitaértekezletek rendezését. Kívánatosnak tartaná azonban több ilyen vitaestély tartását. Hogy pedig az ez alkalmakkor történő felszólalások mennél pontosabban jegyeztessenek föl, gyorsírók alkalmazását ajánlja. Ezért indítványozza, hogy a választmány ezirányban rendelje el a szükséges intézkedéseket. — Igazgató és Szablya Frischauf Ferenc hozzászólása után a választmány gyorsíróknak alkalmazására vonatkozó indítványt mellőzi.

Lajta Béla a művészi iparosokban való nagy hiányra hívja fel a választmány figyelmét s ezért az iparművészeti oktatás gyakorlatibb irányba való terelését és a műhely-oktatás mélyítését sürgeti. Kéri a választmányt, hogy küldjön ki egy bizottságot, mely indítványa keresztülvitelével foglalkozzék.

Gróh István jelenti, hogy éppen most láthatók az iparművészeti iskola növendékeinek ezévi munkái s kéri a választmányt, hogy a kiállítást tekintse meg, melyből azután következtethet a növendékek ipari és művészi haladásáról. Ami hiányok még esetleg vannak, azok könnyen pótolhatók. Az iparművészeti iskola már dolgozott ki új tantervet, mely sokban kielégítené Lajta kívánságait. Részletes javaslatokat terjesztettek a miniszter elé, hogy azonban lesz-e foganatjuk, egyelőre kétséges.

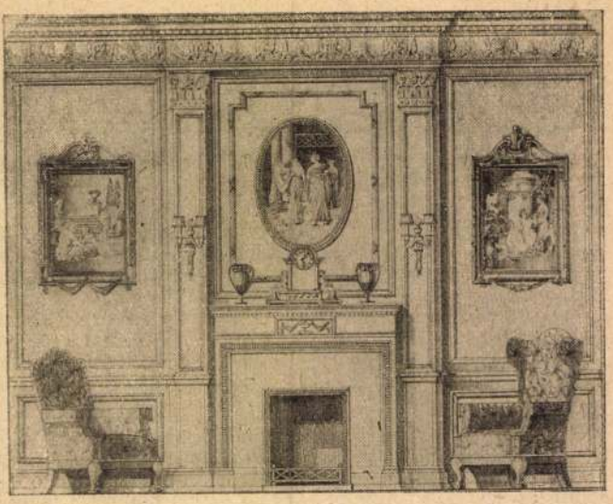

MOLNÁR FERENC
BELSŐÉPÍTÉSZ ÉS LAKBERENDEZŐ
BUDAPEST,
IRODA ÉS MŰHELY:
VIII., BÁLINT-U. 14.
ELVÁLLAL MINDENNEMŰ TERVEZÉST, BELSŐÉPÍTÉSZETI ÉS LAKBERENDEZÉSI MUNKÁT, KASTÉLYOK ÁTALAKÍTÁSÁT A LEGMAGASABB IGÉNYEKNEK MEGFELELŐEN IS.

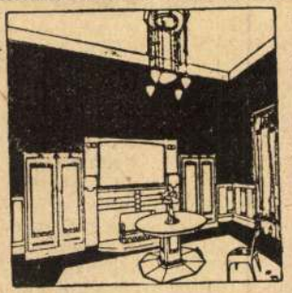

KÁNTOR TAMÁS
MŰASZTALOS BÚTORTERME
BUDAPEST, VIII., ÓRIÁS-UTCA 39.
TELEFONSZÁM „JÓZSEF" 2-68.
KITÜNTETÉSEK: BUDAPEST 1885, 1896. PÁRIS 1900. MILANO 1906. IPARMŰV. ÁLL. NAGY DÍJ 1907. ÁLLANDÓAN NAGY VÁLASZTÉK MINDENFÉLE BERENDEZÉSEKBEN.

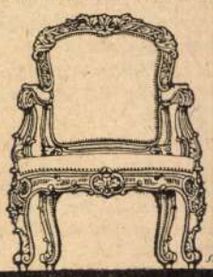

SZIRONTAI
BREUER * MÓR
KÁRPITOS·DISZITŐ
IV. KECSKEMÉTI U. 9
TELEFON 19-25

NAGY IMRE

császári és királyi udvari szállító

virágnagykereskedő

Magyarország legnagyobb élővirág-kereskedése

Budapest, IV., Fővám-tér

a központi vásárcsarnok átellenében.

MÜLLER TESTVÉREK

BUDAPEST, VI. KER., DÉVAI-UTCA 21.

Szakmájában Magyarország legnagyobb és legrégibb vegyészeti gyára. Legjobb minőség. Lelkiismeretes kiszolgálás. Mindenféle tinta, tus, pecsétviasz, akvarell, olaj és tempera művészfestékek, bronz festékek, folyékony bronz és frógépszalagok az összes rendszerű frógépekhez és minden e szakmába vágó más különlegességek.

A Budapesti :: Asztalos- és :: Kárpitosmesterek Kiállítási :: :: Egyesülete :: ::

a városligeti Iparcsarnokban állandóan

nagy bútorvásárt

tart, amely nyitva van naponkint reggel 9 órától d. u. 6 óráig.

A nagyközönségnek alkalma van szép, jó és szolid bútorokat jutányos áron vásárolni.

Bútorgyárnál *igazgatói vagy üzemvezetői* állást vállal *vidéki üzemben* nagy gyakorlattal bíró 30 éves, családos és teljesen *hadmentes* képesített lakberendező-belsőépítész. Levélbeli megkeresést *„Szakmabeli iparművész"* jeligére ezen lap kiadóhivatalába kérem küldeni.

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 55. SZÁM

CHROMOLITOGRAFIAI MŰINTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA készít részvényeket, csekk, pénztárjegyeket, takarékpénztári betétkönyvecskéket, plakátokat művészi kivitelben.

VONALZÓ-INTÉZET ÉS ÜZLETI KÖNYVEK GYÁRÁBAN kitünő anyagból laposan nyíló üzleti könyvek, másoló- és jegyzetkönyvek.

ISKOLAI FELSZERELÉSEK, úgy mint: irkák, gyakorlatok, rajzfüzetek, rajztömbök, vázlatkönyvek stb. készülnek.

LEVÉLBORÍTÉK- ÉS LEVÉLPAPIR-OSZTÁLYBAN állandóan díszes levélpapir- és boriték-különlegességek csinos dobozokban, eljegyzési és névjegykártyák készülnek.

Szablya Frischauf Ferenc rámutat a nehézségekre, amelyekkel az iskolának a háborús viszonyok miatt meg kell küzdeni s kifejti, hogy nem iparosképzés az iskola célja, hanem hogy az ipart gyakorlatilag is értő tervezőket neveljen. — A választmány elhatározza, hogy az ősszel szaktanácskozmányt hív egybe, amelyen az idevonatkozó kérdéseket megtárgyaltatja és a tanácskozás eredményét illetékes fórum elé viszi.

Menyhért Miklós bejelenti, hogy Damkó József szobrászművész járt nála, ki arra kérte, hogy a választmányi ülésen tiltakozzék az ellen, hogy a Társulat a tőle 1908-ban vásárolt egyik szobormintát másoknak sokszorosításra kiadja. A „Meditazione" c. szobormintájáról van szó, melyet a Társulat egy kerámiai gyárnak adott ki sokszorosítás végett, mely azt a művész aláírása nélkül hozta forgalomba.

Zsolnay Miklós kijelenti, hogy ő a mintát a Társulattól kérte s a legjobb hiszemben sokszorosíttatta. Szívesen ád Damkónak a sokszorosított példányok után jutalékot, ha eziránt hozzáfordul.

Igazgató megállapítja, hogy a Társulat mintatárának legtöbb darabját azért vásárolta, hogy azokat kiadhassa sokszorosításra bárkinek, aki kéri. Nem nyerészkedésre vásárolja a mintákat, hanem azért, hogy terjessze őket. A jelen esetben „korlátlan sokszorosítási joggal" együtt vásárolta meg a szobormintát Damkótól s így teljesen jogosan járt el, amikor azt bronzban, fában, sőt kerámiában is sokszorosította s a mintát kölcsönképpen másoknak is kiadta. Igy tehát a művész panaszának jogi alapja nincs. — A választmány Lajta Béla és Szalai Emil dr. felszólalása után Menyhért bejelentése felett egyhangulag napirendre tér.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

PÁLYÁZAT HIRDETÉSI RAJZOK TERVEIRE. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat a m. kir. pénzügyminisztérium megbízásából általános nyilvános pályázatot hirdet a IX. hadikölcsön propagandájához szükséges hirdetési rajzok terveire a következő feltételek mellett:

1. A rajzok célja, hogy a pénzügyminisztérium a hadikölcsönt a napilapokban a hirdetési rovatban szokásos módon népszerűsíthesse. A tervrajz terjedelme szabadon választható, de feltétel, hogy a rajzok 75 mm., esetleg 55 mm. szélességre (egy ujsághasábnyi szélességre) redukálhatók legyenek. A rajztervezet magassága tetszésszerinti lehet. A hirdetés tárgya lehet figurális rajz, tisztán dekoratív rajz, vagy tisztán betümegoldás. A főfeltétel, hogy e rajzok a fémkliséről készített matricák alkalmazásával a rotációs nyomógépeken való sokszorosításra legyenek alkalmasak. A szöveg szabadon választható, de feltételül tűzi ki a minisztérium, hogy a rajz, illetve a megoldás ötletes és hatásos legyen, mely a közfigyelmet azonnal magára terelje. A tervek természetesen egy színben készítendők akár ecsettel, akár tollal.

2. Pályadíjul a m. kir. pénzügyminisztérium négy, egyenként 500 koronás összeget tűz ki. Azonfelül fenntartja magának a jogot, hogy a pályázaton résztvevő tervek közül a céljainak megfelelőket egyenként 100—100 koronával megvásárolhassa. A pályadíjak csakis abszolut művészi becsű és a pályázat követelményeinek megfelelő munkáknak adhatók ki. A díjazott, valamint a megvásárolt tervek tulajdonjoga a m. kir. pénzügyminisztériumot illeti meg.

3. A pályázat titkos, résztvehet benne minden magyar honos művész. A nevét és lakását tartalmazó jeligés zárt borítékkal ellátott tervrajzok 1918. október 1-ének déli 12 órájáig küldendők be az O. M. Iparművészeti Társulat igazgatóságához (IX. ker., Üllői-út 33—37. sz. a.). A pályatervek keretezése vagy üveg alá rakása mellőzendő.

4. A pályázatot öttagú bírálóbizottság dönti el, melyben 2 tagot a m. kir. pénzügyminisztérium, 2 tagot pedig az O. M. Iparművészeti Társulat küld ki. A bizottság elnöke a Társulat elnöke vagy helyettese.

5. A beérkezett pályaterveket a döntés után az O. M. Iparművészeti Társulat legalább 3 napig nyilvánosan kiállítja. A nem díjazott műveket a kiállító művészeknek két héten belül el kell vinniök, mert tovább értük a társulat felelősséget nem vállal.

Budapest, 1918. évi augusztus havában.

Országos Magyar Iparművészeti Társulat.

FELELŐS SZERKESZTŐ: GYÖRGYI KÁLMÁN.

A ROVATOKAT VEZETI: Dr. NÁDAI PÁL.

MACHER ÉS ROSZNER

SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V. KER.,
BÉLA-UTCA 3. SZÁM
ALAPÍTTATOTT 1861
TELEFON 37-63. SZ.

AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ÉS AZ ORSZ. M. KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT HIVATALOS SZÁLLÍTÓI. — MŰTÁRGYAK SZAKSZERŰ CSOMAGOLÁSA ÉS SZÁLLÍTÁSA BEL- ÉS KÜLFÖLDRE.

AZ ERNST-MÚZEUM AUKCIÓI

VI.

DR. BALASSA ISTVÁNNÉ ÚRNŐ GYŰJTEMÉNYE

VII.

Különböző magángyüjteményekből származó műtárgyak és a M. Kir. Iparművészeti Múzeum szőnyegeinek másodpéldányai.

Aukcióra kerülnek:

Képek, aquarellek, miniatűrök, porcellánok, fafaragványok, bronzok és bútorok.

Kiállítás: 1918 november hó 16—20-ig.

Aukció: 1918 november 20-tól kezdve.

A gazdagon illusztrált katalógus, amelyet Dr. E. W. Braun, Csányi Károly, Dr. Lázár Béla és Dr. Térey Gábor múzeumi igazgatók írtak, ára 15 korona.

Megrendelhető:

az Ernst-Múzeumban, Budapest, Nagymező-utca 8. sz.

Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat. Budapest, VII. Rákóczi-út 54.

Menyhért Miklós

úrod esetleg lásd -

Magyar Iparművészet

1919. 6-7. l. (Tennivalók az iparművészet terén.)

Körintérjú.

155.

155. MENYHÉRT MIKLÓS:
ÚRI FOGADÓSZOBA.

SALLE DE RÉCEPTION
DE MONSIEUR.

SÁRGÁSZÖLDRE PÁCOLT TÖLGYFÁBÓL BERAKÁSSAL ÉS FARAGÁSSAL. AZ ÜLŐBÚTOROK ZÖLDES MOKETTEL ÉS BARNÁS BŐRREL KÁRPITOZVA.
KÉSZÍTETTÉK: A „BÚTORCSARNOK-SZÖVETKEZET" TAGJAI.

Magyar Iparművészet
1909.

154

154. VAS BÉLA: KÖNYVSZEKRÉNY PALISANDERFÁBÓL (A 125. OLDALON KÖZÖLT URISZOBÁBÓL).

BIBLIOTHÈQUE D'UN CABINET DE TRAVAIL.

KÉSZÍTETTE: RADÓCZ JÁNOS.

78 Rerrich Béla és Menyhért Miklós: A karcagi kultúrház és annak erkélye. A gyermekszobrokat mintázták Mátrai Lajos és Ohmann Béla.
Das Karcager Kulturhaus und dessen Erker. ✦ Maison avec balcon à Karcag.

Magyar Iparművészet
1927. 78, 79. l.

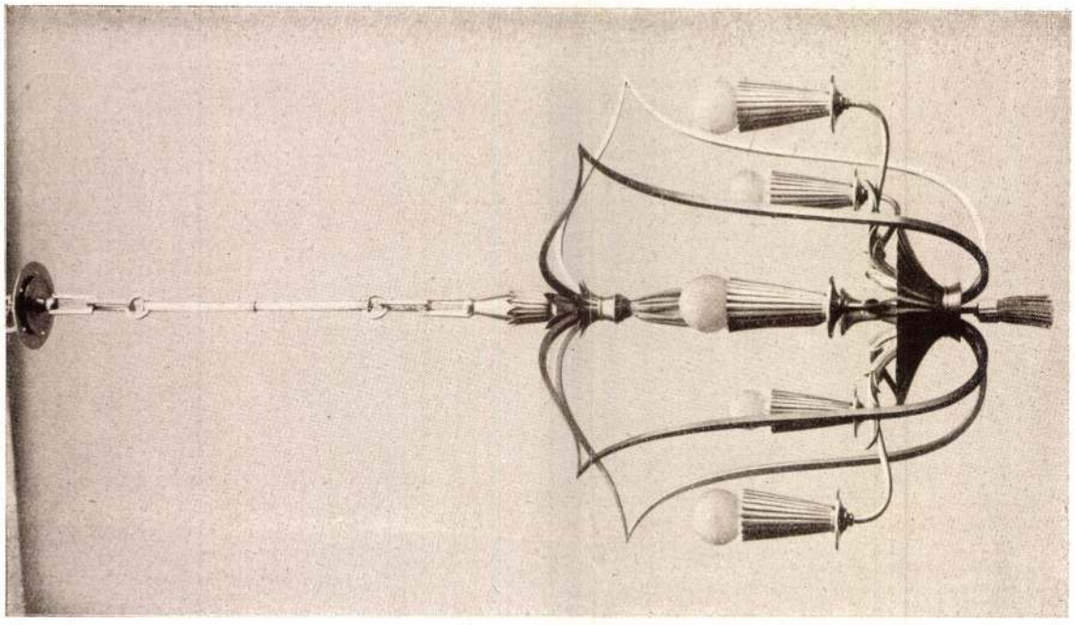

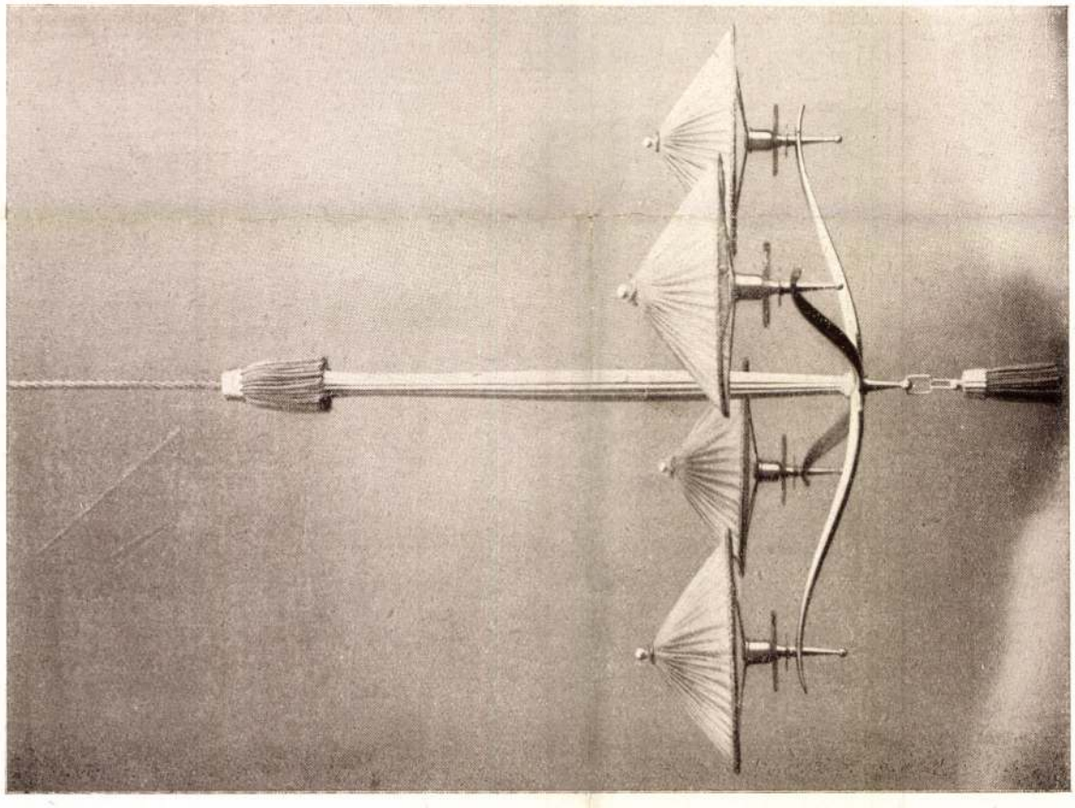

László Pál: Fémcsillárok. ◆ Metall-Luster. ◆ Lustres en métal.

Az O. M. Iparművészeti Társulat jubiláris kiállításából. Menyhért Miklós: Ebédlő sarka a tálalóval. Készítette Jakab Gyula.
Speisezimmerecke mit der Anrichte. Coin de salle à manger avec dressoir.

Magyar Iparművészet
1925. 9-10 sz.

182 Az O. M. Iparművészeti Társulat jubiláris kiállításából. Tóth Gyula: Úriszobaszekrény. Készítette Houba Antal és fia.
Herrenzimmerschrank. Armoire dans une chambre de monsieur.

Menyhért Miklós

HÁBORÚBAN ELESETT IRÓK ÉS MŰVÉSZEK EMLÉKÉNEK megörökítéséről tárgyalt a Magyar Irodalmi és Művészeti Szövetség szakosztályközi értekezlete. Vita után **Menyhért Miklós** javaslatára abban állapodott meg az értekezlet, hogy az emlékmű elhelyezésére nézve eszmei pályázatot hirdet s csak a pályázat eredménye után döntenek az emlékmű alakjáról, formájáról. Az előzetes vita során kitűnt, hogy legtöbb híve annak a tervnek van, mely az emlékművet a Városligetben a Vilma királynő-út tengelyében akarja felállítani. (*)

Magyar Iparművészet
1931. 28. l.

1 dep

K1936 JUL 18 15 29

rainyi

Menyhért Miklós

Müvészet 1904 - 209, 274, 406, 417

- 1905. 202
- 1907. 70
- 1910. 84
- 1913. 206, 225

Csinjegyzék alapján
életr. bekerni

Györgyi (Giergl) Alajos: Olasz nő

197 (615), 2544 (377).

Menyhért Miklós és

Rerrich Béla

ép. Bpest

Írod

Magyar Építőművészet

1911. 8 szám. (A Községi nyilvános Könyvtár és Közművelődési intézet tervpáfázata)

I Díj.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Menyhért Miklós

fő. parrapiskolai
tanár

erőd

GyK. 164.

Memphis Institute

U. 800

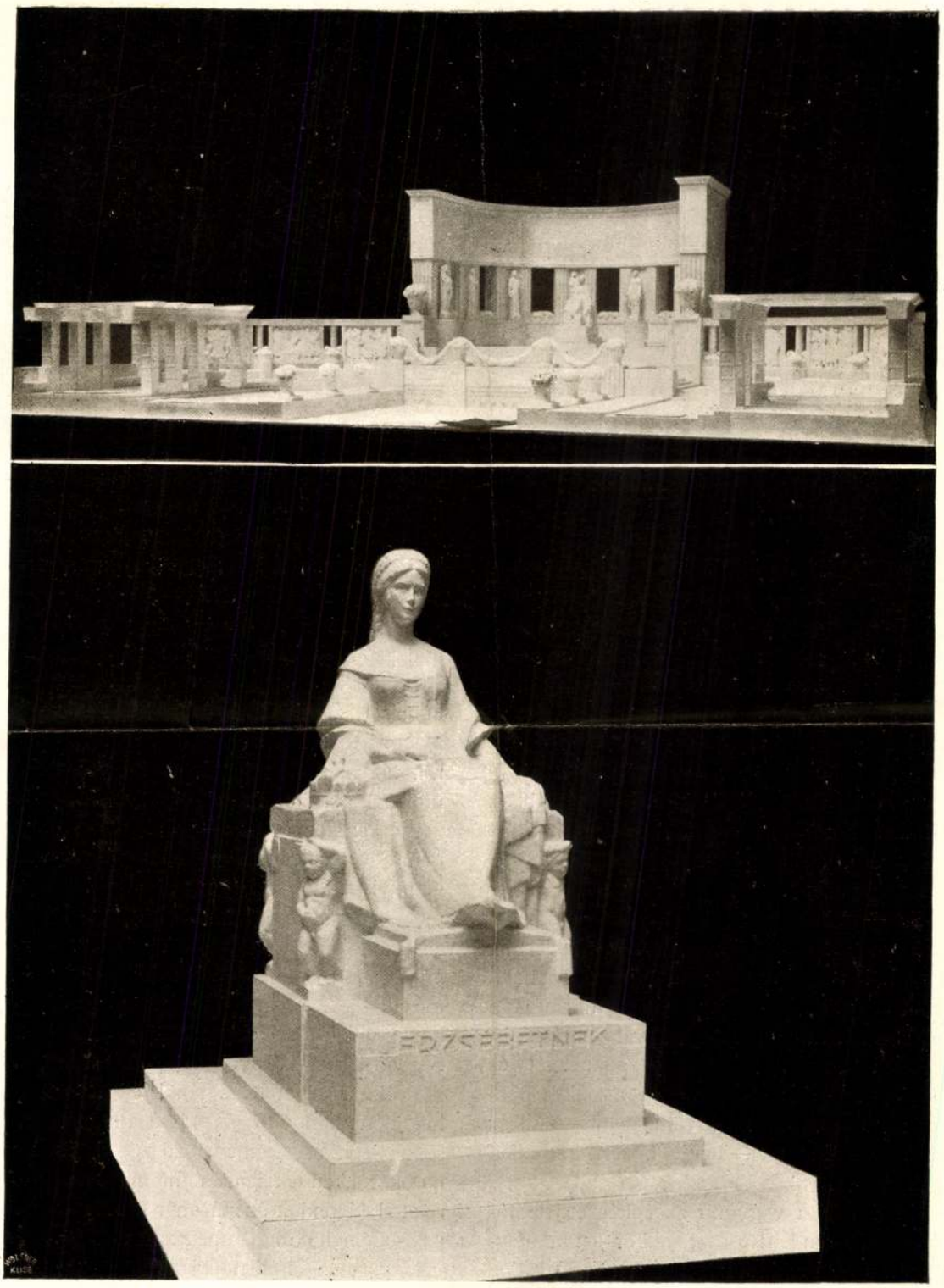

1913-iki

AZ ERZSÉBET-EMLÉKMŰ PÁLYÁZAT
A ZSŰRI ÁLTAL MEGVÁSÁROLT PÁLYAMŰ
MENYHÉRT MIKLÓS ÉS MOIRET ÖDÖN MŰVE

Művészet 1913. 225. l.

AZ ÚJ PEST MOTIVUMAIBÓL

Ha valaki jó néhány évtized mulva, mikor az irodalom, a művészet emlékeiből és a kultúra egyéb adattárából már csak nagyobb fáradsággal lehetne kihámozni, hamarosan rekonstruálni akarja majd a mi korunk lelki és szellemi ábrázatát, akkor csak a mai magyar építészet emlékei között kell körülnéznie és tudni fogja rólunk a legfontosabbat. Minden kornak jellemző dokumentuma az építkezése, de a miénk még jellemzőbb az esetek átlagánál.

És — mindjárt megmondhatjuk — nagyon kedvezőtlenül jellemző. Megmutatja fejlődésünk amerikai tempóját, megmutatja nagy nekilendüléseinket, becsvágyunkat, de megmutatja fejlődésünk átmenetek nélkül való ugrásait is, ízlésbeli kultúránk megalapozatlanságát és külsőséges voltát, a komoly, konstruktiv gondolkodás hiányát és egyáltalában — túlzás nélkül mondhatjuk — egész közéletünk etikai ingadozását.

Ha tisztában vagyunk az építészet jelentőségével és rendeltetésével, akkor ezt a megállapítást nem tekinthetjük túlzásnak. Egy ház homlokzata mindent elmond, nemcsak a ház építőjéről, hanem a ház építtetőjéről is. És ezért jellemzőbb minden más művészi alkotásnál. A kép csak a festője kvalitásairól beszél. A ház — jobb esetben — az építtető ízlését, igényeit, szükségleteit is jellemzi s éppen ezeknél az építtető ízlésbeli és gyakorlati igényeit jellemző vonásainál fogva függ össze ezer gyökérszállal magával a korral, a kornak szellemi és gyakorlati életével is.

A utolsó két évtized magyar és főként budapesti építkezése szinte többet mond el korunknak nemcsak esztétikai, hanem etikai bűneiről is, mint Zola húsz kötetes Rougon-Macquart-ciklusa a második császárság koráról. Ma már megállapítható, hogy ezt a legutolsó korszakot megelőző, oly sokszor lenézett és eredetiségben, invencióban csakugyan nem bővelkedő budapesti reneszánsz-építkezés mennyivel többet használt, vagy legalább is mennyivel kevesebbet ártott Budapest ábrázatának, mint ez a nagy szólamokkal inaugurált, forradalmi felszabadulásnak, megváltásnak hirdetett mai átlagépítészet. Annyival, amennyivel szebbek az Andrássy-út, mint a Szabadság-tér környékének házai Most nem is szólunk ezt a feladatán kétségtelenül sablonokkal könnyítő és kissé unalmas reneszánsz-építkezést megelőző pesti és budai barokkról, ennek igazán finomult, nagy szeretettel kigondolt és már-már speciálisan helyi, pest-budai kolorittal megszínesedő formáiról.

Még rosszabbul üt ki az összehasonlitás, ha nem az egyes házakat, de e házakból kiépülő egész utcákat helyezzük egymás mellé, mert a mai építés kapkodó, nyugtalansága még sokkal végzetesebben ártott egész utcák s így az egész város, mint az egyes házak

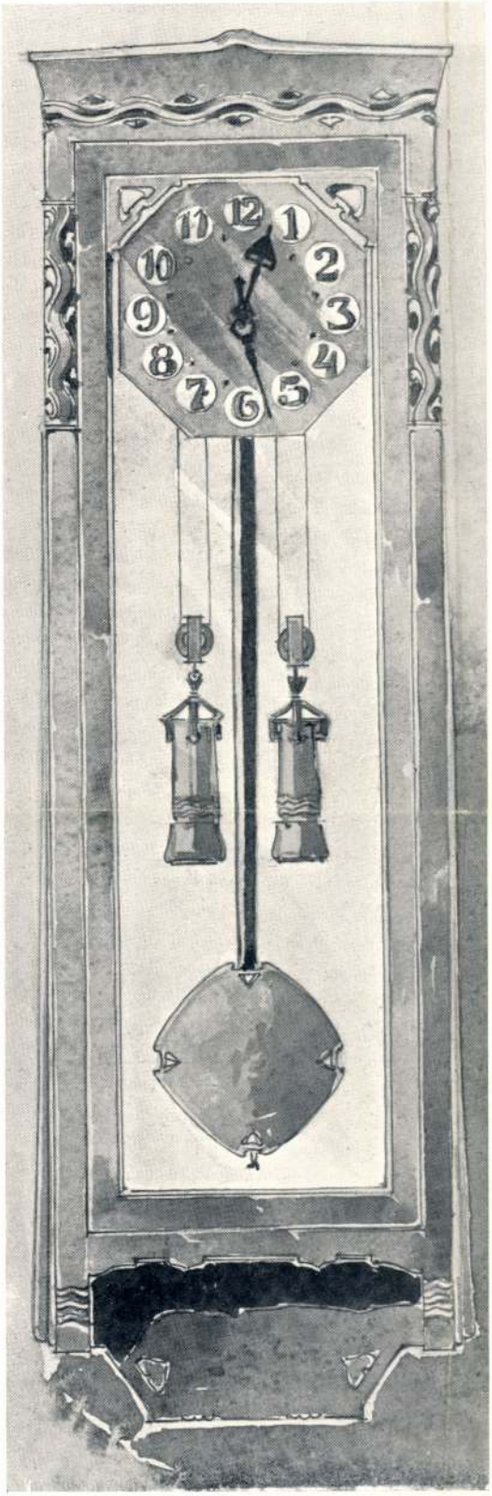

ÓRASZEKRÉNY-PÁLYÁZAT.

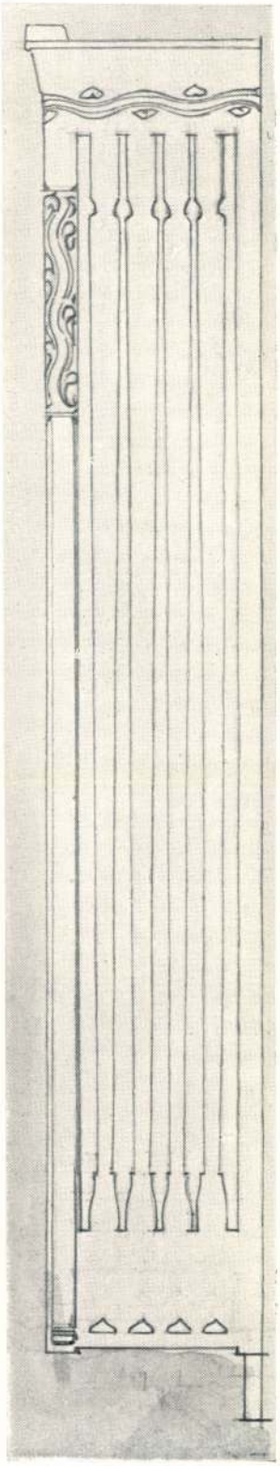

A 300 KORONÁS I. DÍJ NYERTESE.
TERVEZŐJE MENYHÉRT MIKLÓS

Magyar Iparművészet
1905.

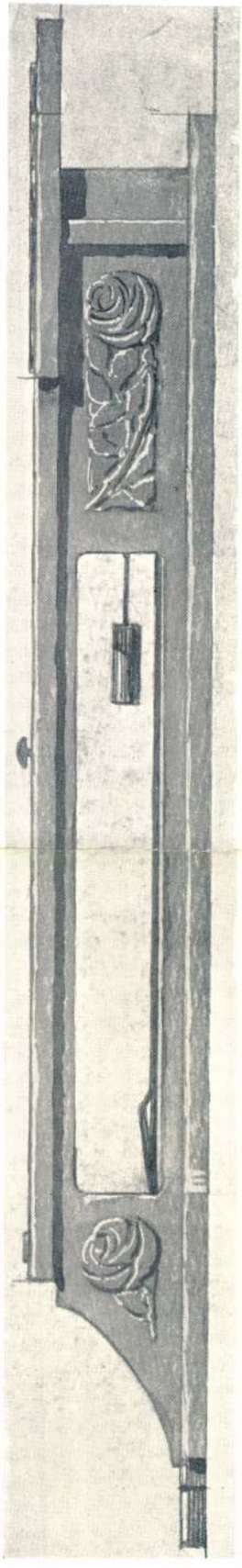

ÓRASZEKRÉNY-PÁLYÁZAT.

AM. JELIGÉS MŰ. DICSÉRETET KAPOTT.

Menyhért Miklós

A váci utcai Szt. Kristóf patika belseje és kirakata, tervezte fenti

Repr.

Magyar Iparmüvészet

1921. 52. l.

AM 1921
ST
AZ O. M.
ÁRSULAT

I

Menyhért Miklós

vrád

Schäfer Ferenc:

A barcelonai világ-
kiállítás magyar
pavillonja.

Magyar Iparmüvészet

1929. 95–96. l.

Györgyi Dénessel
együtt fenti tervezte

242

242. Menyhért Miklós: Cipőbolt belseje.

242. N. Menyhért: Innere eines Schuhgeschäftes.

Magyar Iparművészet
1917.

243

244

243. Haranghy Jenő: Pályadíjas plakátterv. — 244. Földes Imre: Megvásárolt plakátterv.

243. E. Haranghy: Kriegsanleiheplakat. — 244. E. Földes Kriegsanleiheplakat.

épített épületszobrai közt, mely a legszebb románstílű templomokat juttatja a szemlélő eszébe. Kétségtelen, hogy amint a modern cottageház és a festői hatásokra számító villaház építésére az angol és délnémet építész temperamentuma van hivatva, úgy a szociális komolysággal átitatott üzleti és gazdaság-reprezentáló építészetnek amerikai és észak-, meg keleti német építészek fogják megadni az uralkodó jellegét. Az újabb ilyesféle építészetben nem igen van még egy épület, mely ily hatalmas akcentusokkal, ily kevés eszközzel és mégis forradalommentes előkelőséggel tudná kifejezni rendeltetését és keletkezése időszakát. Alapterülete összesen 36.000 négyzetméter és építtetője, Sloman Henrik nagytőkés avval a céllal építtette, hogy benne csupa irodát helyezzen el, melyeket bérlőknek ad ki. Minden emelet egyetlen nagy terem, melyből ki-ki annyi területet bérel, amennyire szüksége van. Mintegy 250 cég helyezkedett el benne eddig s összesen körülbelül 3000—4000 ember hivatali helyiségéül szolgálhat. Mintegy 30 lakás is van benne, de ezek csak ideiglenesek és legfeljebb tízévi időtartamra készültek. Az egész építkezés huszonegy hónapig tartott és jelenleg tízmillió aranymárkára becsülik értékét. A gazdasági és szellemi válságából újraépülő Németország büszkén nézhet erre a nagyszerű ünnepi nyitányra.

KÉTFÉLE KULTÚRFILM. Az egyik Németországban készül. De már a mi lapjaink is tele vannak előrevetett fényképeivel. Valami ilyesféle címe van, hogy: „Erő és szépség a női testben". Ábrázol pedig különféle női testeket részint ruha nélkül, részint meztelenül. Amint játszanak, kergetőznek, csónakáznak, táncolnak és a sport közben való előnyöket mutatják be a hátrányos oldalakkal. Az egyik egy művész leánya, a másik író menyasszonya, a harmadik politikus nővére, innen a film különös érdekessége. Ilyeneket már a régi görögök is megcselekedtek különféle vázákon, de akkor az ilyesmit még nem kultúrfilmnek nevezték. És ami a fő: nem pénzért mutogatták szerelmi éhségtől gyötört gimnazistáknak. Ilyen a németek kultúrfilmje. Most lássuk, milyen a másik, a franciáké. Ezt a Carthago barátai című szövetség készíttette el abból a célból, hogy Carthagonak és az azt környező romoknak, továbbá Algirnak hajdani életét bemutassa. Felvonulnak rajta a katakombák, a hajdani thermák, egykori bazilikák, az előkelők villái, megelevenednek Hannibal katonái és Cleopatra fényűzése, egy darab történelem a maga egykori színterén. Ez is az ifjúságnak szól elsősorban, ama nemzet ifjúságának, amelyet a könnyű erkölcsökkel összefüggésben szoktak emlegetni. Vajjon melyik az igazi kultúrfilm?

A KISIPAROS ÉS AZ EXPORT. A német iparművészek, lakásberendezők és műiparosok nemrég Chemnitzben nagygyűlést tartottak, amelyen a különféle érdekképviseletek szónokai meglehetős élességgel támadták a Werkbundban tömörült nagyiparosok rideg üzleti politikáját, mely az egész német kézművesipart is veszélyezteti. A nagyipar — mondották a szónokok — nem törődik a kvalitás fogalmakkal és silány kivitelű bútorok exportálásával hovatovább az egész német piac hírnevét tönkreteszi a külföldön. Jellemző példát hozott fel erre egy másik felszólaló, aki a stuttgarti kiállítást támadta, amelyben a „dísznélküli forma" jeligéje alatt valósággal nevetségessé tették a német iparművészeti munkát. Nevezetesen besoroztak oda szappant, autófelszereléseket, öngyújtómotorokat is a műtárgyak közé s ezzel természetesen megint a nagyipari érdekeket szolgálták a tiszta kvalitásgondolat helyett. Beszámoltak az ú. n. „munkaközösség" működéséről is, amelynek célja, hogy a kisműhelyeket különféle kulturális és gazdaságpolitikai intézkedésekkel támogassa. Itt az a nézet alakult ki, hogy a kisiparnak a jövő fejlődésben még fontos szerepe jut és azt a fogyatékosságát, hogy üzletileg nem kellően érett, a nagyiparnak volna kötelessége kipótolni. Ez pedig legcélszerűbben akként volna keresztülvihető, ha a kisiparosok termeléséből bizonyos mennyiséget a tőkeerős nagyipar venne át s ezeknek új fogyasztóterületeket teremtene. Általános volt továbbá az a nézet, hogy a kézművesipar fentartásának legerősebb és elengedhetetlen tényezői: a vándorkiállítások és az árúmintavásárok.

HAMBURGI IPARMŰVÉSZET. A Deutsche Kunst und Dekoration áprilisi füzete egy sereg képben számol be Hamburg legfrissebb művészeti helyiségeiről, a Hansaműhely házáról. Mintegy kétezer négyzetméter területen, egy hatalmas árú- és műhelyház ragyogóízlésű termeiben sorakoznak itt fel a bécsi és német iparművészet legszebb alkotásai. A gazdag kikötőváros, amelynek ízlését annak idején Lichtwark és Brinckmann hosszú, céltudatos munkával fejlesztették magas fokra, úgy, mint egykor múzeumában, most a modern iparművészetnek szánt helyiségekben is mintaszerűt alkotott. Straumer Henrik építésztanár a színek finom harmóniájával és a térhatások egyszerűségével alkotta meg a szebbnélszebb interieurőket, melyekbe lépcsők és folyosók vezetik az ide-oda sétáló látogatókat. Minden teremnek a falszíne s a világítás intenzitása adja meg a szépségét. Egyebekben pedig mindenütt a kiállított tárgyakat magukat engedik hatni, melyek jórészt szabadon állnak, vagy finomarányú üvegszekrényekben vannak elhelyezve. Fülkék, kiugrók, oszlopos folyosók ritmusa úgyszólván minden pillanatban új és új látnivalóval üdítik fel a sétálót, aki így egy percre sem fárad el és túlzsúfolt kiállítás, helyiségek helyett egy gondos és tartózkodó szépségű lakásban érzi magát. Tulajdonképp lakásberendezők, de főleg kiállításrendezők iskolája lehetne ez a mintaszerű árúház, amely a Wiener Werkstätte és a helleraui Deutsche Werkstätte legszebb bútorait, szöveteit, világítótestjeit, poharait, fayenceit és a meisseni gyár legszebb porcellánjait árulja a gazdag hajósok, kereskedők és patricius-családok késői unokáinak, a hamburgi polgároknak.

CSERÉPKÁLYHAVERSENY. Egy heidelbergi kályhagyár, a híres Heinsteinwerk a közelmultban nemzetközi pályázatot írt ki egy igen életrevaló gondolat megvalósítására. Olyan cserépkályha-megoldást kívánt, amelynél a kályha formája, színe, díszítése a mai idők lakásszellemének és a mai művészet díszítőelveinek feleljen meg. A német gyár ugyanis — igen helyesen — arról van meggyőződve, hogy a cserépkályha nemcsak a legideálisabb fűtőtest a lakásban technikai előnyeinél fogva, hanem egyszersmind a legjobb, legművészibb kiegészítője is lehet a bútoroknak, ha művész keze formálja. Valaha csakugyan így is volt, de mikor a mult század végén a régi kályhásmesterek egyszerű, jó formaérzéke elhanyatlott és a gyáripar itt is elhatalmasodott, a forma jelentéktelenné vált és a cserépkályha a lakásban csak valami megtűrt, sarokbaszorított szükséges rosszá változott. Manapság

csakugyan a modern keramikusok egész raja szívesen és szeretettel foglalkozik a kellemes és tetszetős csempék előállításával és mintegy folytatójává válik a régi kályhások hagyományos mesterségének. A német gyár nem is csalódott várakozásában. Egész Európából mintegy 1900 pályamunka érkezett be a gyárhoz — néhány szép terv magyaroktól is — és se szeri, se száma nem volt a kitüntetett és megvásárolt pályamunkáknak. Minthogy a multbeli formák ismétlése, vagy másolása eleve ki volt zárva, el is érték a célt, hogy a kályhaformák nagyrészt a ma és a holnap érzésvilágának megfelelő vonalvezetést követik s ha nagyrészükön észrevehető is valamely primitiv, keleti kultúrákban gyökerező ízlés, ez még inkább erősíti mai mivoltukat. Ebben a pályázati mozgalomban mindenesetre megszívlelni való tanulságok vannak a mi kályhásaink, de főleg lakásberendezőink számára is.

A KUTAK SZOBORMŰVÉSZE. Carl Millest, a jelenkori svéd szobrászat legjelentősebb képviselőjét lehetne annak nevezni. Ez a nagyvonalú, anyagában, formáiban és eszméiben egyaránt harmonikus mester, akinek munkáiból a Deutsche Kunst und Dekoration egész sereget mutat be, mostanában vált ismertté Középeurópában, miután otthon már történelmi nevet biztosított magának. Köszönheti pedig ezt főleg annak, hogy alig van nagyobb városa Svédországnak, melyben egy kútja, park közepén, vagy vízmedence tükrében álló márvány-, vagy bronzszobra ne volna. Senki ott nála jobban nem érti a térhatásnak dekoratív kiaknázását és a kert érzelemtartalmának kiaknázását környezetcélokra. Egyforma mester ő akár fában, ércben, vagy — ami a svédek kedvelt anyaga — gránitban gondolja is el szobrait. És a fekete gránithoz épúgy hozzáigazodik elgondolásaiban, mint a fehér és zöldes svéd márvány színeihez. De csaknem mindig a víz, a szökő- vagy tükröző viz az, ami kissé merev formáit feloldja, élettel duzzasztja meg és szimbolikus egyszerűségében megnöveszti a mythikus alakot. Milles mindenesetre új név a tehetségeknek abban a tömegében, mellyel a Skandináv államok, úgyszólván, minden téren ránk kényszerítik a kulturájuk iránt való csodálatot.

KÜLÖNFÉLÉK

EGY NAGYVÁROSI VENDÉGLŐ-BERENDEZÉS. A Kossuth Lajos-utcában egy vendéglő nyilt meg mostanában, amely mellett nemcsak a szomjas és éhes embernek, de a jóízlésű járókelőnek is érdemes megállnia. Sőt érdemes be is lépnie, mert nemcsak a külsejének kellemes rózsaszínű márványa, finom reliefjei, de belsejének elegáns és hangulatos termei is egy kellemes, barátságos, vendégfogadásra berendezett ház otthonosságát kínálják. A Kiszel-féle vendéglő, ha nem is az előbb lezajlott évek áradozó pompájával készült, jó iparművészeti munka, a szó igazi értelmében vett európai igények szerint való. *Menyhért Miklós*, a tervezője nyugodtan sorolhatja legjobb belső építészeti munkái közé. Amint módunkban lesz szemléltetően bemutatni, visszatérünk részletesebb ismertetésére is, addig csak jelezni akartuk, hogy a mai krizis közepette is adódik elvétve olyan berendező-alkalom, melyhez igazi iparművész tudását veszik igénybe.

VENDÉGASZTAL ÉS RANGSOR. Rangbeli fokozatok mindig voltak és lesznek. Még ha el is érnők azt az észszerű állapotot, hogy nem a cím, hanem az érdem szerint ítéljük meg és osztályozzuk az embereket, akkor is mindenki magamagát tartaná a legérdemesebbnek, vagy legalább is a maga szempontja szerint állapítaná meg az érdem rangsorát. Tudjuk, hogy mennyi fejtörésbe kerül, ha egy meghívott nagyobb társaságot vendégasztalnál, vagy ünnepi lakománál el kell ültetni úgy, hogy senkinek rangbeli érzékenységét meg ne sértsük!... Még a kerek asztal sem segít ezen a fonák helyzeten, noha nincs föntje és lentje, mert a háziasszony helye dönti el a fönt vagy lent kérdését. Különösen kényes feladattá válik a helyeknek a rangsor szerint való kijelölése a magasabb és legmagasabb körökben, ahol a megrögzött előítéleteket és kicsinyes etikettszabályokat még a demokratikus államformák sem tudták megszüntetni. És mégis megtörtént egyszer, hogy egy éleseszű, szellemes nő fittyet hányt ezeknek a nevetséges korlátozásoknak anélkül, hogy bárki sérelemről panaszkodhatott volna. Gusztáv Adolf svéd királynak leánya, Krisztina, Hamburgban ünnepi lakomára hívta a város előkelőségét és minden résztvevőnek egy urnából számot kellett húzni, amely megjelölte helyét az asztalnál. A krónika nem jegyezte föl, hogy a vendégek valamelyike megsértődött volna ezen a ravasz taktikán. Ezért meg lehetne próbálni ezt a módszert a mai „felvilágosodott" században is és sok vendéglátó súlyos gondoktól szabadulna meg.

EGYPÁR JÓ TANÁCS LAKÁSBERENDEZŐKNEK. Willy Foltin egy kis elmefuttatást irt az Innendekorationba erről a kérdésről s ebből vesszük ki az alábbi szentenciákat. Minden ember otthona egy darabja az ő életének. Mielőtt tehát felépítjük a házat, vagy a teret, előbb az építtetőt odaállítjuk annak középpontjába. Igyekezzünk a megbízót arra ösztönözni, hogy ő maga mondja meg: itt akarok dolgozni, itt enni, itt könyveket olvasni, vendégeket fogadni... Csak így lehet a tér, a helyiség fiziognomiáját megalkotni. Ha a tér már meg van adva, az ajtókat és ablakokat kell abból a szempontból megvizsgálni, hogy megmaradhatnak-e a térhatás és a fényelosztás funkciójára. A szövetek kezelésében kerülni kell a természetellenes redőzést. Nyugodtan és mesterkéltség nélkül folyjanak és lehetőleg világosszínű szöveteket válasszunk. A berendezés egyes darabjainál ne válasszunk azonos magasságú méreteket. Az asztalprofil nem egyezhet a szekrényével, a falburkolás nem korrespondálhat a széklábmagassággal. Kerülni kell általában az uniformizálást, minden bútorból a saját maga formája szólaljon meg. Bútorokat, szekrényeket, kredenceket ne állítsunk túlnehéz talapzatra, mert ezek megszakítják az egységet és — nehéz köztük söprögetni. Faragások csak masszív darabokon jogosultak. Világért se tegyünk például politúros felületre faragott díszt, mert azon kizárólag a berakás szolgálhat díszítésre. Minden anyagba bele kell érezni a maga formáját. Ami fában jól hat, az fémben túlnehéz vagy túltörékeny lehet. És legvégül még egy jó tanács a berendezőművésznek: minden terv előbb a fejben érlelődjön, azután papiroson érjen meg és csak legvégül kerüljön kivitelre.

Magyar Iparművészet
1925.

szövőiskolát alapított. Parasztleányokat tanít a szövésmesterségre. Skane gazdag vidék, úgy hogy lakói csak saját szükségletükre szőnek, eladásra nem dolgoznak.

1882-ben Lundban művelődéstörténeti egyesület alakult. Ez a Skansenhez hasonló múzeumot létesített. Vezetője és alapítója Karlin úr. Itt is van szövőiskola. 1905-ben Malmöben nagy szövőtelepet alapítottak. A Husläns hemslöjd-förening ez. Az egyesület részt vesz a múzeum kiállításán. Maria Fjätterström az elnöknő és egyszersmind a tervező. A skanei szövetek a legművésziebbek az országban. Kara Nilson Svédország legügyesebb kárpitszövője is Skaneből származik. Kilencéves fia az egyedüli hivatásos férfi kárpitszövője Svédországnak. Kara Nilson munkája a Zorn által tervezett, háromtagú ellenző és a Licium kiállításában látható vörös antependium.

Még Blekinge-, Smaland-, Halland, Bohnsläns- és Westergötlandban készítenek hemslöjdöt.

Blekingeben a kosárfonás és a finom függönyszövés otthonos, Smalandban a fafaragással foglalkoznak előszeretettel. Hallandraban jellemző a gyapjuhímzés.

A Nordiska múzeum több régi csomózott, ú. n. Rya-szőnyeget állított ki, különböző vidékekről. Ezek jellegzetes munkák. Ágytakarónak és szőnyegnek használatosak. Eredetük a középkorba nyúlik vissza. A Bohusläns vidéki szőnyegek jellemző díszítő eleme a tengeri rák. Ez a vidék nyugati Svédországban, a tenger partján fekszik és lakói a tengerirák-halászatot űzik. Innen ered az említett motivum használata.

Westergötlandban nagy szövőgyárak dolgoznak.

Dalarneban Mora a középpont. Ide való Anders Zorn, a világhírű festő és rézkarcoló, aki itt művészi otthont épített magának. Itt készülnek a legjobb hemslöjd munkák. A Dalarne Mora Färger egyesületnek kiváló vezetője van, Beda Jarsson kisasszony személyében, aki a növényi festést meghonosította Svédországban. A növényi festékekkel való színezést négyhetes tanfolyamokban tanítja a különböző helyeken. Az egyesületnek szövőiskolája is van és a hímzést is tanítják. A népiskolákban is tanítják a háziipart. A morai népiskolában Zorn tanítja a rajzot, hogy ez mily jelentőségű, azt könnyű elképzelni.

A közelben van Leksand. A háziipari törekvések itt harmincévesek. Gustav Ankarcrona vezeti itt és Rättvikben a hemslöjd munkákat. Különösen szép hímzéseket és szalagokat készítenek. Jeles vasmunkákat is állítanak elő.

Flodában igen élénk színeket használnak. A dalakarlieni nők színes ruháikat maguk hímezik. A díszt szabad kézzel, olyanformán készítik, mint a magyar írásos varrottast.

Dalarne mellett Helsinglandban is alakult Hemslöjd egyesület, melynek dr. Bodlustan a vezetője. A színek itt is élénkek, de azért hidegebbek mint a dalarneiek.

Jämtland- és Härjeadalenra jellemző a kétrétegű szövés. Ez is régi technika és a hemslöjd útján újból feleleventették. Legtöbbször négy színben szövik, de gyakran készülnek két színben is.

A csipkeverést a Handarbetets Vänner karolta fel. Stark kisasszony a leglelkesebb apostol, aki a varrott csipkét is meghonosította. A tosteropi kastély úrnője Ehrenvard grófnő vezeti Skaneban a csipkeiskolát. Jellemző e vidékre a zsubrikolás alkalmazása. Vadstenában régebben a csipkekészítés virágzott, ma nincs különösebb jellege az itteni munkáknak. Ezenkívül Mockfjärd, Gagnef, Djure, Orsda, Leksand, Rättvik, Ore és Helsingland a csipkekészítés főhelyei. Valamennyi képviselve van a kiállításon.

Ezután áttér az iparművészeti egyesületek ismertetésére. Ilyenek a már említett Handarbetets Vänneren kívül az Aktie Bolaget svensk Konstlöjd és a Nordiska kompagnie. A Bikupan (méhkas) harmincéves multtal dicsekszik. Hímzett párnákkal szerepel a kiállításon.

A Liciumot 1904-ben alapította Mimmi Borjeson asszony és az előadó. Különlegessége az egyházi és a heraldikai hímzés. Ennek köszönhető, hogy ma van Svédországban modern egyházi textilművészet. Sofie Gisberg kisasszony a tervező művész. A kiállított aranyhímzésű, fehér selyem antipendium is az ő alkotása. Ősszel szövőiskolát létesítettek, a jövő tavasszal pedig csipkeiskolát is nyitnak.

A „Pietas" egyesület a régi műtárgyak megmentését tűzte ki célul.

Végül a technikai iskoláról emlékezik meg. Ennek az iparművészeti iskolának a vezetője Adler. 1844-ben létesült. Mai szervezetét 1878—79-ben nyerte. A női szakosztály nagyon jó. Itt tanít Gisberg kisasszony is. Az egyes iparművészek közül felemlíti Petrus Forberget, aki a fémdomborításban és Éva Sparre grófnőt, aki a könyvkötésben jeleskedik.

Branting kisasszony Zorn nagyjelentőségű szavaival fejezte be érdekes előadását: „Valamely vidék művészi képességeit szentnek kell tartanunk, avatatlan kéz ne nyúljon hozzá és csak olyan egyén vezesse, aki a nép jellemét, munkáinak szellemét ismeri. Akik a viszonyokat nem ismerik, ártanak beavatkozásukkal." Ezt tartsuk szem előtt a háziipari munkák felkarolásakor.

Mindkét előadást, melyet számos, jól sikerült vetített kép kísért, nagyszámú, előkelő közönség nagy figyelemmel hallgatta meg és élénk tetszéssel fogadta.

CSÁNYI K.

Próbálkozni, ez minden, amit tehetünk. S egy ember sem tesz mást, mint próbálkozik.

(WM. H. HUSZT.)

Tévedés azt gondolni, hogy valamely műnek a szépsége összefügg tartalmával. (TÖPFER.)

A szem megunja a szép tárgyat, mely erőszakkal tolakodik napi gondjaink közé: üdeségét és tisztaságát elveszti. Ebből ered a józan ész egyszerű törvénye, mely így szól: munkás-szerszámodat ne díszítsd, ahol megpihenhetsz, oda alkalmazz díszt, ahol nem pihenhetsz, ott a szépség fölösleges. (RUSKIN.)

Minden művészetnek megvannak a saját szabályai. (CORNELIUS.)

PÁLYÁZATOK.

ELDŐLT PÁLYÁZATOK. Az Orsz. Magy. Iparművészeti Társulat bíráló bizottsága dec. hó 15-én gr. Hadik Barkóczy Endre elnöklésével tartott ülésén döntött a munkáslakások berendezésére kiírt pályázatokról.

Beérkezett mindkét pályázatra 33 tervezőtől 39 terv.

Az első csoportban, amelybe a lakókonyhás lakástípus berendezésének tervei tartoznak, a jury az 500 koronás első díjat Wigand Ede, a 300 koronás második díjat Veszely Vilmos és Nádor Lajos pályamunkájának ítélte oda, továbbá az utóbbiaknak, valamint Trugly Aladárnak egy-egy tervét megvásárolta egyenkint 200 koronáért.

A második csoportba tartozó kétszobás lakástipusra beérkezett pályamunkák közül az 500 koronás első díjat Menyhért Miklós, a 300 koronás második díjat pedig Meyer Antal tervének ítélte oda a jury. Az összes pályamunkákat a társulat január hó 5-étől kezdve január hó végéig kiállítja az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeum földszinti csarnokában.

A KÉZIMUNKATERVEKRE kiírt pályázatról az Orsz. Magy. Iparművészeti Társulat bíráló bizottsága még a karácsonyi ünnepek előtt fog dönteni. A bizottság — amint a pályázati föltételek előírják — a megfelelő munkákat a tervezőkkel egyetemben megállapitandó tiszteletdíjért megvásárolja. Az erre a pályázatra beérkezett összes munkákat szintén január hó 5-étől kezdve január hó végéig állítja ki a társulat.

A LEVÉLBÉLYEG-PÁLYÁZAT bíráló-bizottságába a kereskedelemügyi miniszter az Orsz. Magy Iparművészeti Társulatot is meghívta. A társulatot a juryban gróf Hadik Barkóczy Endre elnök és Körösfői Kriesch Aladár bíráló bizottsági tag képviselik.

Esztétikai érzék nem fejlődhetik ki másként, mint a józanész segitségével, mely meg tudja ítélni, minek hol és mikor van helye és ideje. RUSKIN.

SZAKIRODALOM.

SALIN BERNHARD: Die altgermanische Thierornamentik. Stockholm, Beckmann, 1904. (L. 386—390. számu képeket.)

A Nordiska Museet tudós igazgatója mintegy négyszáz négyrét alakú oldalon számolt be a népvándorlás korabeli germán régiségek körül folytatott kutatásairól. Legfőképen a jellegzetes állatornamentika elterjedési helyét és idejét állapítja meg. Az ornamentum-vándorlás felfedése művelődés- és művészettörténeti szempontból igen fontos. Bennünket annyiban is érdekel, mert Salin a magyarországi leleteket is feldolgozza, beleállítja a külföldi emlékek sorozatába és sokban helyesbíti világszerte ismert tudósunknak, Hampelnek kronológiáját.

Az állatos dísz a Fekete-tenger vidékéről kiinduló germán népvándorláskori közművelődési áramlattal jutott Skandináviáig. Ennek útjai közül az egyik közvetlen a Kárpátok fölött, a másik pedig éppen Magyarország mai területén át húzódott.

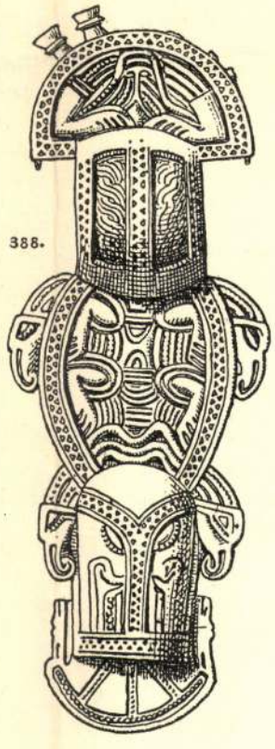

388. FIBULA A KESZTHELYI LELETBŐL.

Az északi germán ornamentika gondosan részletezi, alárendeli az elemeket az egésznek, épp azért szövevényes és bonyolúlt. Jellemző rájok nézve a hosszúnyakú állatfejek, melyek rendesen kiemelkednek a fibulák, boglárok és egyéb tárgyak díszei közül. A déliek közelebb állván a klaszszikus hagyományokhoz, inkább súlyt fektettek az ábrázolás hűségére és a kompozíció összhatására, mint pl. a szilágysomlyói leletnél látjuk. Különleges ízlés nyilatkozik meg a magyarországi ú. n. keszthelyi csoportnál, amelynek tárgyai a keletrómai behatást tükröztetik vissza.

Salin könyvét 741 ábra diszíti, jó fogalmat nyujtva a népvándorláskori diszítő művészet gazdagságáról. Az ötvösség körébe tartozó emlékeken megcsodálhatjuk az öntés pontosságát, a cizellálás biztosságát, a vert, vésett és niellós díszeket, legjobban pedig a kompozíciók találékonyságát. Cz.

ST. BEISSEL, Gefälschte Kunstwerke, 8° 175 old. Freiburg i/B. Herder; ára fűzve 2·76 K. — Művészeti tárgyak hamisítványainak kérdése mai nap aktuáli-

AZ ÖRÖK KÉZMŰVESSÉG. Mannheimban ezen a télen kiállítás volt, melyet az ottani művészeti esarnok igazgatója, Hartlaub rendezett. Egy égetően időszerű problémát akart megvilágítani. Mi az, ami a kézművességből még a gépkorszakban is szükséges lesz? Mi az, ami dacolni fog az indusztrializmus mindenhatóságával? Azt a folyton változó határvonalat kereste, ami a kézműipart a gyáripari terméktől elválasztja. Ezt akarta modelleken, mintaszerű munkákon bemutatni. De nem sikerült neki. Jó iparművészeti kiállítást hozott össze, de nem a célt dokumentálta vele. Ám egy eredmény mégis volt. Rengeteg nyilatkozat, körkérdésre adott válasz érkezett ismert német építészektől, oktatóktól és íróktól. Ez is valami, bár inkább elmélet, mint eselekedet.

KIÁLLITÁSOK NYARA KÖLNBEN. A Rajnamellék legnagyobb német városában ugyanesak élénk élet lesz a nyáron. Mindenekelőtt a Werkbund munkaközössége fogja ott nagy évi szemléjét bemutatni. Ennek azt a címet adják: »a növekvő lakás«. Főleg egyes bútorok kiállításán akarják bebizonyítani, hogy iparművészetileg kifogástalan módon lehet egy már meglevő lakást is továbbfejleszteni. Ily szorult viszonyok közt, mint a mostaniak, ennek is van nevelő értéke. De ezenkívül még négy iparművészeti kiállítás lesz ezzel egyidejűleg Kölnben. Egyik egy képzőművészeti kiállítás lesz, a másikon az ottani múzeumok ismeretlen kineseit mutatják be, lesz azonkívül osztrák barokk-kiállítás és egy régi orosz műtárgyakból rendezett kiállítás.

EGYHÁZMŰVÉSZET AMERIKÁNAK. Tudvalevő dolog, hogy modern egyházművészetben a délnémet városoknak s azok között főleg Münchennek és Stuttgartnak vezetőszerepe van. Nemrég egy müncheni kiállításon be is mutatták, hogy mit szállítanak ki legközelebb New-Yorkba. Oltárekat, kórus-faragásokat, rézbe öntött szobrászati munkákat és üvegfestményeket. Egy új minorita klastromi templom egész berendezését. A megkeresés a müncheni iparkamarához érkezett.

SZAKOKTATÁS

EGY KIÁLLITÁS ÉS A TANULSÁGAI. Prágában az elmúlt nyáron gyermekrajz-kiállítás volt. Ezen a nemzetközi kiállításon igen sok európai nemzet vett részt. De már mérföldnyi távolságra észre lehetett venni, hogy a rajztanításban legjelesebb, leghaladottabb két nemzet: a német és az osztrák. Hiába, az ő művészetnevelési fölényüket egy világháború s egy feldarabolási művelet sem tudta megsemmisíteni. Ez annyira nyilvánvaló volt, hogy egy más világrészben is menten észrevették: Amerikában. Rögtön a kiállítás bezárása után meg is jött a felszólítás Dr. Peehmann főigazgatóhoz Münchenbe, hogy indítsa útnak e két nemzet gyermekrajzainak anyagát New-Yorkba. Előbb ott mutatják be a rajzokat s azután körülutazzák valamennyi nagyvárost az Unióban. Ez a kiállítás tehát többféle tanulságot rejt magában. Egyik tanulság mindenesetre az amerikaiaké lesz, akik pedig maguk is kemény legények a modern rajzoktatásban. De a másik tanulság a miénk, magyaroké. Emlékezünk időkre, amikor éppen rajztanításunk sorozatos diadalokat aratott s mindenütt, ahol bemutatkozott, tiszteletet és megbecsülést szerzett a magyar névnek. 1906-ban az e lapok szerkesztője vezetése és irányítása alatt állt székesfővárosi elemi iskolai újszerű rajztanítás menetét bemutató rajzsorozatot helyeztek a milánói Museo didattico-ban, 1907-ben a párizsi rajztanáregyesület kérésére küldtünk ki szintén egy ilyen sorozatot, melyről az ottani rajztanár-jelölteknek kellett tanulmányokat írni, 1908-ban a londoni művészetnevelési kongresszuson szerepelt kiváló sikerrel a székesfővárosi rajztanítás. A rajzsorozatokat az amerikaiak kérték el és hét városban állították ki. Azt hisszük most is megálltuk volna helyünket e téren s ezért akármennyi okunk van is idegenkedni e szomszéd állam területén való kiállítástól, azért mégis részt kellene vennünk a nemzetek kulturális versenyében. S komoly okunk van félteni azt a nehezen megszerzett didaktikai színvonalat, melyen valaha rajztanításunk állt, ha sem belső, sem külső ösztönzések nem elég erősek a folytonos előbbretörésre.

IN MEMORIAM

A MŰZEUMÉPITŐ BODE. A berlini múzeumok nagynevű főigazgatója, a 83 éves korában elhalt Bode Vilmos nemesak a művészettörténelemben szerzett magának halhatatlan nevet egész könyvtárra való irodalmi munkásságával. Ő volt az, aki Berlin számottevő múzeumait is teljesen újjászervezte és új épületekbe költöztette. Ebben is, mint minden egyéb kérdésben csaknem autokratikus akarattal igyekezett eszméit megvalósítani. Kitünő érzékkel választotta ki a céljainak megfelelő építészt s ha azután terveit el akarták ejteni, szinte erőszakosan is igyekezett azokat keresztülvinni. S közben kiderült, hogy ez az aggastyán nemesak a hareban fiatalos, de a múzeumpaloták tervezésében is. Több mint 20 esztendeje, hogy Messellel elkezdte a Deutsches Museum terveinek kidolgozását, mert az volt a vágya, hogy a híres Museumsinsel egységesen megtervezett kis városrésze legyen Berlinnek. Mikor Messel meghalt, az építés vezetése Hoffmann Lajos kezébe került. Az Ázsia-múzeum építése is, amelyet Bruno Paullal együtt Dahlemben kezdeményezett, másképpen alakult, mint ő szerette volna. Ezért az elkészült épületet inkább csak raktárnak használta fel s a keleti múzeum legterjedelmesebb anyagát, az izlám-

Pál, hálószoba, kész. Koller István; Schalamonek Károly, hálószoba, kész. Mayhen Ferenc. A kiállítással együtt láthatók voltak a Szent Gellérthegyre szánt magyar kálvária stációinak tervei. Ezeket boldogult Alpár Ignác mester közreműködésével Kotál Henrik tervezte. A szép gondolat megvalósítása igen kívánatos és alig hisszük, hogy az komolyabb nehézséggel járna.

A BARCELONAI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁS — mint már jelentettük — az eddigi megállapodások szerint május hó 15-én nyílik meg. A Györgyi Dénes és Menyhért Miklós tervei nyomán épülő impozáns méretű magyar esarnok 20 méter magas tornyával messze láthatóan kiválik a kiállítás többi épületei közül és most Kertész K. Róbert h. államtitkár vezetésével serényen folyik a munka, hogy méltó anyag töltse meg a magyar esarnok tágas termeit. Az előesarnokban a kormányzó mellszobrán kívül számos kisebb szoborművet és gobelint helyeznek el s olvasóasztalon Magyarország legelőkelőbb képes folyóiratai állanak majd a látogatók rendelkezésére. Balra a székesfőváros idegenforgalmi hivatala állítja ki a főváros nagyszabású látképét, diorámáját és kimagasló pontjait ábrázoló fölvételeket, reklámnyomtatványait stb. Ott lesz látható Benczúr Gyulának Budavár visszafoglalását ábrázoló festménye is. A jobbra eső termet pedig mozgóképek bemutatására használják fel, mégpedig nemcsak a főváros, hanem az egész ország néprajzi, állattenyésztési, a sportélet, a fürdőpropaganda stb. körébe tartozó mozgófényképekre. Ezeken kívül az iparművészet, az iparművészeti- és a székesfővárosi iparrajziskola, az egyházi művészet, a grafikai, a vegyes kézműipari, a népművészeti és a háziipari csoportok, valamint a mezőgazdasági osztály egészíti ki a magyar esarnok látnivalóit. A képzőművészeti magyar csoport a művészetek nemzetközi nagy palotájának két nagy termét fogja elfoglalni s külön osztályban vonul föl a magyar nehézipar is, melyet a többi idegen nemzetek nehéziparával együtt egy erre a célra épült hatalmas esarnokban helyeznek el.

ELHALASZTOTT KIÁLLITÁS. Berlinben tudvalevőleg jövő év tavaszára nagy építőkiállítást terveztek. Ezt a kiállítást most egységes akarattal 1931. év tavaszára halasztották. Ok: az építőtervek oly nagyarányúak, hogy egy év alatt meg nem valósulhatnak.

LAKATOSMUNKÁK. A régi jó lakatosmunkák hovatovább egészen eltűnnek a múzeumok raktáraiban. Vagy ami még rosszabb: az óeskavaskereskedők fészereiben. A jó lakatosmunkát nem gyüjtik magánosok, a szép kulcsoknak és cséhládáknak csak ritkán akad amatőrje. Pedig ilyen módon nem is lehetnek hatással a jelenleg készülő lakatosmunkákra. Svájcban érezték, hogy ez nincs rendjén. Olyan kiállítást csináltak tehát, melyben régi jót és újabb ízléses tárgyakat együtt mutattak be. Sőt még pályázatot is írtak ki, mely jó eredménnyel zárult. Vajjon nem volna-e érdemes ezt a svájci példát, mely annyira életrevaló, minálunk is megvalósítani?

AZ ÚJ IDŐK. Tudvalevőleg ez lesz a kölni nagy iparművészeti kiállítás címe, melyet 1932 nyarán rendeznek. A német Werkbund fogja benne megmutatni erejét. A kiállítás nemzetközi jellegű lesz. Erőkifejtésében azzal is számol a rendezőség, hogy egyidejűleg német földön más nagy kiállítások is lesznek. Düsseldorf, Essen modern lakáskiállításai, Frankfurt Goethe-centenáriumi kiállítása csak annál fokozottabb tevékenységre sarkalja a rendezőket. A legfontosabb szempont a kiállításon a kvalitásos színvonal mellett az lesz, hogy minden szóhoz jusson, ami egy új kor formai kifejezését hordja magán és a mai idők élettartalmának megfelelően van alkotva.

TECHNIKAI ÉPITÉSZET. Az esseni Folkwang-Museum tudvalevően elől jár a múzeumok közt a jelen törekvések propagálásában. Nemcsak hogy összegyüjti a grafika, építőművészet stb. eredeti terveit, hanem vándorkiállításra is küldi őket. Most a német technikai építészet legszebb munkáit küldi külföldi vándorkiállításra: persze papiron, vásznon és gipszmodelleken. A kiállítást nagy hatással mutatták be Zürichben.

MODERN ÉKSZERKIÁLLITÁS PÁRIZSBAN. A franciáknál tudvalevőleg nagyon fejlett az ékszeripar, de igen csekély annak művészeti jelentősége. Maguk a franciák már egy évszázad óta szolgalelkűen ragaszkodnak a régi stílusokhoz és szentségtörésnek tekintik a hagyományos formáktól való eltérést. Most, úgy látszik, már maguk is únják ezt kissé. Erre vall, hogy az ottani ékszerészek szövetsége egy kiállításra készül s ezen mindenféle kivitelre alkalmas tervet közszemlére akarnak kitűzni, de elsősorban modern terveket várnak. Annyira mentek ebben a törekvésben, hogy egyenest a németekhez fordultak jó tervekért. De azonkívül a dánok és hollandok segítségére is számítanak.

JUBILEUMI KIÁLLITÁS. Megemlékeztünk már arról, hogy most mult éppen 30 éve a müncheni és drezdai iparművészeti műhelyek fennállásának. A modern német lakástörekvések életében ez a két műhely volt a kiindulópont. Alapítóik s nagyrafejlesztőik még ma is tevékenyek. Riemerschmid, Bruno Paul, Lucian Bernhard és munkatársaik most egy kiállításon mutatták be erejük csorbíttatlan voltát. A kiállítást Münchenben rendezték. A szigorú anyagmegválasztás, a kéz munkájának tökéletessége most is ott volt minden bemutatott darabjukon. Pazar bőségben állítottak ki bútort, szövetet és poharakat s minden egyéb használati tárgyat. A müncheniek ezúttal is büszkék voltak az ő műhelyükre.

Magyar Iparművészet 1929. K.

MDK

Menyhárt Miklós épitész

Magy. épitő stilustörekvések kiáll. Nemz.Szal. 1930. szept.

MDK

Menyhárt Miklós, ép.

Györgyi Dénes ép.-el közös terve:

A barcelonai világkiállitás magyar pavillonja:
a/ a magyar pavillon főtornya,
b/ a magyar pavillon lépcsőháza,
c/ diszlépcső,
d/ eredeti tervrajz,
e/ az elöcsarnok belső nézete,
f/ az arany főkapu. Homlokzati részlet. 38.l.

Kiebelsberg emlékkiáll. Zárgym. 1933.

MDK

Menyhárt Miklós

O.M.Iparmüv. Társ. gyermekmüvészeti kiáll. Bp. 1914.

homlokzati toronnyal, kétoszlopos
s belső tér. Épült 178o körül, 1884-

~~Györgyi Dénes~~

Menyhért Miklós

A BARCELONAI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁSON Magyarország — mint már jelentettük — hivatalosan vesz részt. A magyar főcsoportot, mely a gazdasági minisztériumnak ügykörébe tartozó kiállítási anyagot (mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, idegenforgalom) foglalja magában, egy nagy kiállítási csarnokhoz épített külön szárnyépületben helyezik el, a nehézipar kivételével. Utóbbi a többi idegen nemzet nehéziparával külön nagy csarnokba kerül. A magyar főcsoport épületének, berendezésének valamint díszítésének megtervezésével a M. Orsz. Képzőművészeti Tanács Györgyi Dénes

25

és Menyhért Miklós építőművészeket bízta meg. A tervük nyomán épülő mintegy 2500 m²-nyi alapterületű magyar csarnok építési költségeit a spanyol kormány és Barcelona városa képviselőiből alakult kiállítási bizottság vállalta magára, úgyhogy Magyarországot csak a belső berendezéssel és díszítéssel járó kiadások terhelik. Iparművészetünk a magyar csarnokban a kézműipar csoportjában kap helyet, képzőművészetünket pedig az idegen nemzetek közös képzőművészeti csarnokának 300 hosszméternyi falterületű termeiben mutatjuk be. A kiállításnak megnyitását május hó 15-re tervezik s december hó végéig lesz látható.

K

Magyar Iparművészet 1929. 25. l.

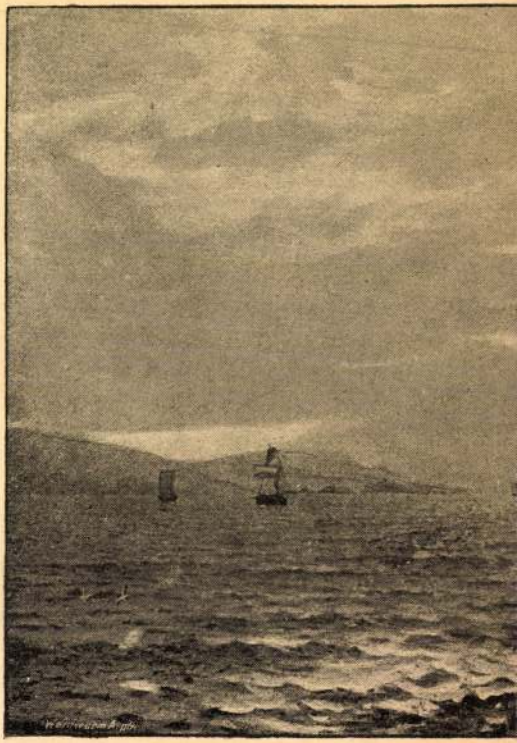

NORMANN ADELSTEN. TENG

A barcelonai világkiállítás magyar pavillonjának lépesőháza (1929). Tervezték Györgyi Dénes és Menyhért Miklós. — Treppenhaus des ungarischen Pavillons auf der Weltausstellung zu Barcelona (1929). Entwurf von D. Györgyi und M. Menyhért. — From the World-Exhibition at Barcelona (1929). Part of the well of the staircase. Designed by D. Györgyi and M. Menyhért.

Részlet az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola jubileumi kiállításáról (1930). Györgyi Dénes terve. — Teilansicht der von der Kunstgewerbeschule veranstalteten Jubiläumsausstellung (1930). Entwurf von D. Györgyi. — Part of the anniversary-exhibition of the School of Applied Art (1930). Designed by D. Györgyi.

Menyhért Miklós

Részt vett a nemzetköti tervkiállitáson a Műcsarnokban

M.93o.IX.6.

M.D.K.

Menyhért Miklós, építés

terve meevételben
részesült az OTI deb-
receni székházának pá-
lyázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1942. LXIII. évf.
okt. 22. sz. 5. old.

М.Д.К.

M.D.K.

Menyhért Miklós, építés

terve megvételben
részesült az OTI csepeli
rendelő intézetének
tervpályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1943. LXIV. évf.

jul. 21. sz. 4. old.

MDK

Menyhért Miklós tanár

Pohárszék és Könyvszekrény. Kép a 360. old.-on.
Asztalosok rajzosztálya. Tanár Menyhért Miklós.

Magyar Iparművészet 1908. évf.

Menyhért Miklós MDK

lámpa-terve a Mintalapokban.

Müvészet,19o4, 2o9 l.

MDK

Menyhért Miklós

Ifjabb L.: Erzsébet királyné emlékszobra. MI 1916.
218.1.

7

8

10

9

11

12

7—11. Régi herendi porcellánok. 12. Ujabb (1897—1920) herendi porcellánok, melyek Farkasházy Jenő igazgatása alatt készültek.

7—11. Altes Herender Porzellan. 12. Neueres (1897—1920) Herender Porzellan, welche unter der Direktion Eugen Farkasházy's ausgeführt sind.

7—11. Porcelain ancien de Herend. 12. (1897—1920) Exècutès sous la direction E. de Farkasházy.

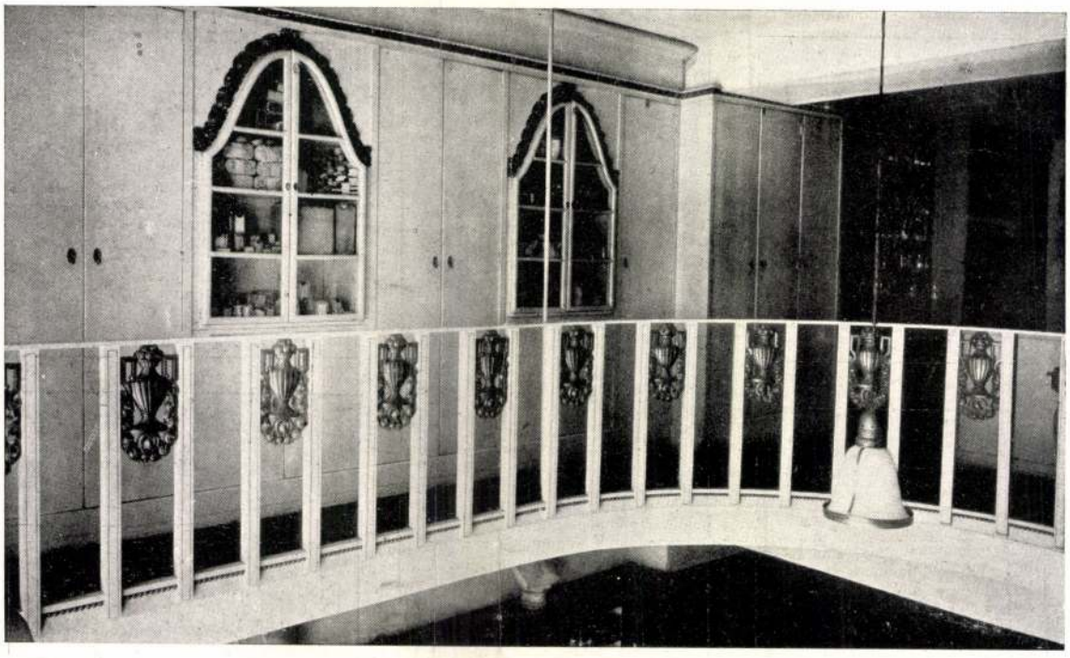

A Váci-utcai Szt-Kristóf-patika belseje és kirakata. A régi berendezés felhasználásával, tervezte Menyhért Miklós.

M. Menyhért: Innere und Gallerie der St. Kristof-Apotheke in Budapest.

M. Menyhért: Intérieur d'une pharmacie à Budapest.

MDK

Menyhért Miklós

A budapesti krematorium-pályázat. Építő Ipar Építő Művészet 1916.máj.7.

116.l.

MDK

Menyhért Miklós

óraszekrény-pályázaton I. dijat nyert

Magyar Iparmüvészet. 1905.
170.l.

MDK.

Menyhért Miklós

Garçonszoba,hálószoba terve a Mintalapokban.

Müvészet,1904, 209 l.

MDK

Menyhért Miklós

Társulati közlemények. Magyar Iparművészet, 1936.
108 l.

MDK

Menyhért Miklós, ip.müv.

§33. A szkfv. iparrajziskola kiállitása.
M.M. az üvegszekrényt tervezte.

Milánói kiállitás.

Magyar Iparművészet. 1906. 209.l.

Menyhért Miklós MDK

épitész
A barcellonai világkiállitás magyar pavilonjának lépcsőháza

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Menyhért Miklós MDK

épitész
A Barcellonai világkiállitás magyar pavillonjának kapuzata

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

M.D.K.

Menyhért Miklós iparművész

Butortervei a "Mintalapok iparosok és ipariskolák számára" c.munka IX.évf.-nak 5.és 6.-i füzetében.

Cikk: Mintalapok.

Vasárnapi Ujság 1904.51.évf. 32.sz. 551.l.

MENYHÉRT MIKLÓS

Az Irodalmi és Művészeti Tanács kinevezett és hivatalos tagja.

Képzőművészet. 1934. 187. oldal

MDK

Menyhért Miklós

a barcelonai világkiállitás kapuja. repr.

Karczag magy állam

MDK

Menyhért Miklós
tervezőművész

Lakásberendezési kiáll. Magyar Iparművészet, 1911. 312. o.

MDK

Menyhért Miklós

tervezőművész

Lakásberendezési kiáll. Magyar Iparművészet, 1911. 512. o.

MDK

Kaczel Iparm. Viall. Magyar Iparmüvészet, 1911.

311. 1.

MDK

Menyhért Miklós

garzonszoba butor-terv

Szakirodalom. Magyar Iparművészet, 1903. 303. l.

MDK

Menyhért Miklós

lámpa

Szakirodalom. Magyar Iparművészet, 1903.

303 l.

MDK

Menyhért Miklós

A Társ. köréből. Magyar Iparmüvészet, 1910. 8.sz.
IX. 1.

Menyhért Miklós MDK

résztvett az Erzsébet szobor 1913.évi pályázatán

Kézdi Kovács László:Az Erzsébet emlékmü
Pesti Hirlap 1913. máj. 28.

MDK

Menyhért Miklós

Kassai iparm. kiáll. Magyar Iparművészet, 1911.

311. l.

MDK

Menyhért Miklós

garzpnszoba terve

Magyar Iparmüvészet, 1903. 125 l. képek

MDK

Menyhért Miklós, 1906 évi milánói nemzetk.kiáll.
aranyérem

Kitüntetések. Művészet. 1907. 7o l.

MDK

Menyhért Miklós

Iparm. kiáll. Kassán. Hegy. Iparművészet, 1911.

286. l.

Menyhért Miklós, ip.müv.-
müépitész

György Dénessel közösen néhánynap alatt kellett megtervezniök helyszinen a barcelonai kiállitáson bemutatott magyar anyag részére a termeket. / Az állam elkésett elhatározása következtében, h. résztvesz a kiállitáson./ Eredmény: osztatlan elismerés.

B.V :A magyar kiállitási palota a barcelonai világkiállitáson. -Ter és forma. 1929. II. évf. . 9. sz.
Képekkel, reprodukció kkal. 350-354.l.

MDK

Mezyhért Miklós, ip.m.-épitész

A főbejárat "aranykapuja" közös müve

Györgyi Dénes müépitésszel.

A barcelonai világkiállitás magyar pavillonja.- "Uj Idők",1929. 34.sz. 238.l. Képek.

Menyhért Miklós, ip.müv.-épitő MDK

A berc. vil.kiáll. magyar pavillonját
közösen tervezte Györgyi Dénes, müépitésszel.

Schäfer Herenc: A barcelonai világkiállitás Magyar pavillonja. -Magyar Iparmüvészet. 1929. 95-96.l.

MDK

Menyhárt Miklós butortervező

Karácsonyi ipm. kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1906,. 3-4 l.

~~György Dénes és~~

Menyhért Miklós

irod

Magyar Iparművészet

1929. 200. l. (A magyar művészetnek, Barcelonában elért sikere.)

K.

22

felállított könyomda.
Itt kénültek, feltevé-
sünk szerint Láutz
József által köre rajzol
az Orosz József szerken-
tésében megjelent
Fillérstás könyomatos
mellékletei. Ez a folyó
irat az első – mint
már említők – amely
~~harom~~ csupán körajz
mellékleteket adott.

Sopronban Rom-
walternak, Szegeden
Grün Orbánnak,

Menyhert Inklós

l.

Magy. Iparm

1939. 89 l.

90 l.

91 l.

98 l.

más esetben és igy legutóbb a budai
özölt ásatások során is megtörtént,
emlákmüvek a mi gondozásunkra bizat-
metőnkben helyeztük el.
zottság szives mielőbbi intézkedését

kiváló tisztelettel

a Budai Chevra Kadisa elnöke.

MDK

Menyhért Miklós

Hálószoba. Tervezte fenti, készitette Kántos Tamás. Repr.

Tavaszi kiállitás.
Magyar Iparmüvészet 1907. 151.l.

Menyhért Miklós

cikke

l.

Magy. Iparm

1941. 123, 124 l.

125. l.

Kiadási tételszám
(a rendeltetési állomáson)
Abgabenummer
(der Bestimmungs-station)

0216

A feladónak a bérmentesítésre vonatkozó bejegyzése.
Freivermerk des Absenders

Utánvét — *Nachnahme*

részletezve
Einzelnachweis

teljes összege betűkkel
Gesamtbetrag in Buchstaben

Készpénzelőleg
Barvorschuss

Beszedés után kifizetendő
nach Eingang

A feladó által kifizettetett *Vom Absender bezahlt*		Számla — *Rechnung*	Kikerekít kilogr *Abgerun Gewicht K*
K	f h		
		Utánvét *Nachnahme* { Készpénzelőleg *Barvorschuss* / Beszedés után kifizetendő *Nach Eingang*	
		Utánvéti illeték *Nachnahmeprovision*	
		Fuvard *Fracht*	
		Illeték a szállítási érdekbevallásért *Gebühr für das Interesse an der Lieferung*	
		Felvételi elismervény- és bélyegilleték *Aufnahmebescheinigungs- und Stempelgebühr*	
		Lerakási illeték *Ablegegebühr*	
		Mérl. illeték *Wägegebühr*	

Menyhárt Miklós

Pixis Péter

Renner Ottó

tovább épitések

l.

Magy. Iparm

1942. 85. l.
86. l.

március hó 6-án.

szám. igazgató.

Menyhert Miklos

l.

Magy. Sparm

1941. 121 l.

(A f

(Fü

Cim:

An

in

(Lakás)
(Wohn

Rende
Bestir

Rendel
Bestim

Az es
szállit
Etwa
Beför

Alks
díjs
Anzuer

¹) Akkor
²) Anzug

A kocsi — *Wagen*

száma és sorozata[1]) *Nummer und Serie*[1])	tulajdonos pálya jele[1]) *Eigentums-Merkmal*[1])	raksúlya (kg) *Ladegewicht (kg)* rakterülete (m^2) *Ladefläche* (m^2)
20001	mav	10000
8	1	
Fuvarlevélszám *Frachtbrief Nr.*		851
Rovatlapszám *Karte Nr.*		

[1]) Ha az árut a feladásnál a feladó rakta be, ez által töltendő ki.
[1]) *Einzutragen vom Absender, wenn derselbe das Gut bei der Aufgabe verladen hat.*

Cim vagy jel és szám *Adresse oder Zeichen und Nummer*	Darabszám *Anzahl*	A csomagolás neme *Art der Verpackung*	
/	1	kocsi	Ce

~~Gyöngyi Dénes~~

~~ér~~ Menyhért Miklós

K

A barcelonai világkiállítás kapuja

repr.

Karczagmagyállam

lapszám nincs.

P

Manyhért Miklós

vöd

Milano 1906

69. l.

Menyhért Miklós

1.

Interieur

1912. 6-n

3. l.

alpolgármester. h.

Székesfővárosi házinyomda 1926 — 5499

Menyhért Miklós

Rerrich Béla

l.

Tér és Forma

1927. 7. sz. 1. l

2, 3, 4. l.

30.161/917. szám.

I.

A veszprémi egyház

ságnak hivatalos használatra

Budapest, 1917

A miniszte

miniszt

Memphis Unklis

l.

Czak Gorz

218. l

TÁJÉKO

a Múzeumok és Könyvtárak Ország napjain Nagyváradon tartandó köz

1. A Szövetség szervezeti szabályzat egyesületek és intézetek a közgyűlése még pedig az egyesületek lehetőleg az pedig vezetőik (igazgató, őrök, könyvt

2. A kiküldetésre vonatkozó határo lakásának feltüntetése mellett lehetőle Országos Tanácscsal.

3. Miután az ülésen résztvevők magára, a kiküldöttek s résztvenni *nevüket, állásukat és lakczimüket, va (mely vonattal) fognak Nagyváradra mint a rendezőbizottság elnökével Nagy közölni sziveskedjenek.*

4. A kiküldöttek a M. Á. V. és a k megfelelő vonalain kedvezményre tart személy-, mint a gyorsvonatokon az I. II. osztályban III. osztályú egész jegygy gyel utazhatnak. A jegy kieszközlésére

Menyhért Miklós

Az 1913-ban alapitott „Textil mühely" ~~be~~-
ben csetlakozott Vésóbb. Dp: V. Csáky m 14.
70 old.

Judit Koós: Parallelerscheinungen in der Tätigkeit der Wiener Werkstätte und der Budapester Werkstatt/Budapesti Mühely/. 59.o.

Az Iparmüv. Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müvészeti Múz. Évkönyve. VIII. 1965. Muzeumi Ismeretterjesztő Közp. Bpest. 1964.

Menyhért Miklós építész

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
206-211.
"Az Erzsébet emlékmü"

Mengyhért Miklós építész, iparművész

Tér és Forma, 1929

II. évf. 350-354.

B. V.: A magyar kiállítási palota a barcelonai világkiállításon.

Menyhért Miklós építész

Tér és Forma 1937. 31-48.

Újabb fővárosi iskolaépületekről

annyi alkotó erő, annyi frisseség, mint a tizennyolcadik század művészetében és így a legyező is lassankint visszasülyedt a köznapiságba. *Cs.*

HELYREIGAZÍTÁS. Folyóiratunk legutóbbi számában két képnek aláírása téves. A 19. oldalon ábrázolt könyvtábla ugyanis nem Fuchs Margittól, hanem *Gondos* Emmától való, a 37. oldalon ábrázolt faragott ékszerládát pedig nem Horti Pál tervezte, hanem maga a készítő: *Schmidt* Miklós.

PÁLYÁZATI ÜGYEK.*

AZ ÓRASZEKRÉNY-PÁLYÁZAT eredménye, a pályázatnak másodízben történt kihirdetése alkalmával, igen kielégítőnek mondható. Beérkezett 69 tervezőtől 94 pályamű, amelyek fölött április hó 3-án ítélt a m. iparművészeti társulat állandó biráló-bizottsága. Az ülésen mint meghivott szakférfiú jelen volt Palasovszky Ödön, az áll. mi órásipari szakiskola művezetője és az Orsz. Iparegyesület órásipari szakosztályának kiküldötte. Az első 300 díjat a biráló-bizottság *Menyhért* Miklós Hullám jeligés pályaművének, a második 200 koronás díjat pedig Veszely Vilmos álló babát ábrázoló jellel pályázó művének ítélte oda. A társulat elnöksége átiratban fölhívta az órásipartestületet, hogy a pályázat egyéb jeles műveinek egy részét vásárolja meg s adja ki azokat az óraszekrény-készítőknek megvalósítás végett. Itt megjegyezzük, hogy a *Talán* jeligés mű április hó 5-én, tehát a pályázat eldöntése után érkezett a társulathoz s ennélfogva figyelembe nem jöhetett.

A BOROSZLÓI HÍD oszlop és nyílás megoldásának művészi tervére hirdet pályázatot az odavaló városi tanács. Konstruktív részletekben nem kell elmerülni, csakis dekorativ értelemben kell az Oderát áthidaló művet megtervezni. Díjak: 2000, 1500, 1000 és 500 márka. A biráló bizottság 6 szakemberből áll, akik a polgármester elnöklésével döntenek a pályamunkák fölött.

KÉPZŐMŰVÉSZETI PÁLYÁZAT. A gróf Andrássy Dénes és neje: Franciska grófnő által a magyar állam ezeréves fennállása alkalmából művészeti ösztöndíjakra tett alapítvány kamataiból alakított, s jelenleg két 4200—4200 koronát képező festőművészeti ösztöndíjra a Magyar Országos Képzőművészeti Tanács ezennel pályázatot hirdet az alapító szándékainak megfelelő következő feltételek mellett: Pályázhatnak a művészeti iskolai képzésen már túllevő oly festőművészek és pedig csak férfiak, kik magyar állampolgárok, s főleg az állat- és illetőleg a tájfestésben kívánják sikerekkel igazolt művészi képességüket tökéletesíteni.

A folyamodók kérvényében okmányokkal igazolandó:

a) a folyamodó életkora;
b) magyar honossága;
c) iskolai előképzettsége;
d) a művészetben való haladottsága, mire nézve mutatványművek (befejezett festménytanulmányok, rajzok színvázlatok) oly számban mellékelendők, hogy tudásáról és tehetségéről teljes tájékozást nyujthassanak. Hivatkozzék ezeken túl a pályázó kiállított műveire és kitüntetéseire is. A folyamodónak irásban kell kötelezettséget vállalnia arra nézve, hogy amennyiben az ösztöndíjat elnyerné, tanulmányait, és pedig a jelzett irányban, Münchenben vagy Düsseldorfban fogja folytatni. Másutt, Páris kivételével szintén felhasználhatja ugyan továbbképzése céljaira az ösztöndíjat, de ez csak kellőképen megokolt esetekben a Magyar Országos Képzőművészeti Tanács hozzájárulása alapján történhetik. Az ösztöndíj csak egy évre szól s második, esetleg harmadik évre egy és ugyanaz a művész csak oly esetben nyerheti el, ha tanulmányainak a Magyar Országos Képzőművészeti Tanács előtt igazolt eredménye őt érdemessé teszi rá.

A sajátkezüleg irott folyamodványok a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz intézve a Magyar Országos Képzőművészeti Tanácsnál (V. Bátori-u. 12. sz. a vallás- és közoktatásügyi miniszterium művészeti osztályában) 1905. évi május 31-dikéig nyujtandók be. A mutatványművek pedig ugyanazon határidőig a

* Az összes e rovatban közölt pályázatokról bővebb felvilágositást nyerhetni az o. m. iparművészeti múzeum és iskola könyvtárában.

románkori falkép rejtőzik, egy már kifejtett csúcsiveskori falképsorozat alatt. A kései román és a korai gót stílus elegyedését mutatja a nyitra-porubai katholikus templom néhány gyönyörű freskója, a tizennegyedik század közepéről. Gróh január 21-én, befejező előadásában kizárólag a középkor végső feléből eredő falképekkel foglalkozott. Gecelfalva és Ochtina templomait 1400 táján egy mester festette ki, vagy egyazon mester iskolájának tanítványai. A veleméri és mártonhelyi (Vasmegye) templomok gyönyörű freskói Aquila Jánostól valók, ő az egyetlen, akinek nevét e középkori magyar festőművészek közül ismerjük. Kora és a későbbi renesszánsz szokása szerint egyik képén ő magát ábrázolja, magyar ruhában, kardosan, címerével. Ugyancsak Vasmegyében találták a tótlaki templomban azt a kupolaképet, mely hatalmas koncepciójával, az optikai csalódás mesteri elérésével éppoly tökéletes, mint az arcok egyéni kidolgozásával, merész és biztos körvonalaival; korát messze meghaladja ez a kép és nagy kár, hogy az idő széleit megrongálta, mert ha ép állapotban marad, a tizennegyedik századnak hozzá fogható festői emléke világszerte kevés van. Majd ismertette azt a jelentékeny stílusbeli változást, amely a képirásban 1350 táján bekövetkezett. A csucsiveskorban lemond a festészet a román stílus monumentális szigorúságáról; a nyugaton e helyett érzelmesség, pátosz, lendület hatja át e kor alkotásait. A kisebb embereket jellemző, szivükhöz közelebb álló érzelmek: töredelem, alázatosság, szenvedés, foglalkoztatják templomfestő mestereinket. Illusztrálta ezt a felolvasó a leleszi apátság kápolnájának bemutatott képeivel, melyeket a módos premontrei-rend bizonyára kora elsőrendű mestereivel készíttetett, továbbá a veleméri és mártonhelyi képekkel. Végül Gróh az okokkal foglalkozott, amelyek középkori magyar falfestészetünk hanyatlását idézték elő. Elsősorban azt tartja a hanyatlás okának, hogy a képírás súlypontja a középkor végén a táblafestésre helyeződik át.

Pekár Gyulának január 28-ára hirdetett „Bizanci emlékek a magyar művészetben“ című előadása elmaradt. E helyett *Csányi* Károly, a múzeum őre tartott előadást ezen a címen: „A legyező multja, különös tekintettel Kelet-Azsiára.“ Ez volt az idei sorozatban az utolsó ismeretterjesztő előadás. Csányi Károly az Iparművészeti és Néprajzi Múzeumok gazdag gyűjteményéből körülbelül száz, szebbnél-szebb legyezőt mutatott be.

Előadásának tartalma röviden ez: A legyezőt a szükség hozta létre. Oly népeknél is megtaláljuk, melyek a műveltség igen alacsony fokán állanak. Míg Európában a divat mindenütt egységes legyezőformát állapít meg, addig Afrika és Dél-Amerika benszülött népeinél a legváltozatosabb alakok használatosak. Nyeles, fonásból való, lemezes legyezők ezek, háromszög, négyzet, trapez, csillag, zászló, kör, elipszis, lapát, palmetta, szív, levél, nyílhegy alakkal. India a legyező klasszikus hazája. Az évszázadok folyamán selyem, pávatoll és egyéb legyező fölváltva volt használatban. A buddhizmus elterjedése következtében az egyházi szertartásnál is elfoglalja megillető helyét. Japánban a hosszú- és rövidnyelű lemezes legyező mellett a hetedik században az összecsukható, küllős, félkörös, nálunk is általánosan használt alak lép föl. A küllők anyaga elefántcsont, gyöngyház, lakk és szantálfa, fölületük faragott és áttört díszítésű. A legyezőlapot lehelletfínomságú akvarellképek díszítik. A mindennapi életben azonban nagyon közönséges legyezőt használnak, a nők színeset, a férfiak fehéret. De nemcsak Ázsiában, hanem a fáraók országában is minden időben közkedveltségnek örvendett a legyező. Az arab költők méltónak tartották arra, hogy megénekeljék. Náluk különösen a zászlóalakú legyező volt elterjedve. Az ó-kori Görögország és a hatalmas Róma szépei is ismerték és kedvelték. Szerelmükben csalódott leánykák pávatollas legyezőiket ajánlották föl Afroditének. Rómában a flabellumot — így nevezték a hosszúnyelű legyezőt — rabszolga vitte az elegáns nő után. A pompaszeretet növekedésével a legyező egyre drágább anyagból készült. A római birodalom bukása után a legyezőkkel űzött pompa csökken. A renesszánsz idejében a legyező ismét elfoglalja méltó helyét a szép nő oldalán. Színes, csillogó eszköz lesz belőle. Eközben a Japánországban született összecsukható legyező portugál hajósok révén eljut Európába és a tizennyolcadik században közkedveltté válik. Ez az idő a legyező aranykora. Nagynevű művészek díszítik felületét. Igazi remekműveket hoztak létre, melyeknek örök életet biztosítana a bennük rejlő művészet, ha az anyag mulandósága elbirná az örökéletet. Az empire-művészetben már nem volt

Menyhért Miklós r.
Árkay Aladár

Magyar Iparművészet
1917. 160. l.

A MAGYAR IPARMŰVÉSZEK TESTÜLETE május hó 12-én tartotta meg Árkay Aladár elnöklésével ez évi rendes közgyűlését. A választmány jelentése sajnálattal állapítja meg, hogy bár az igazságügyminiszterium új palotája berendezéseivel kapcsolatban több ízben mozgalom indult illetékes körökből arra, hogy a belső kiképzés művészivé tétele érdekében a magyar iparművészek is szóhoz juthassanak, a kilátásba helyezett megbízások mindeddig elmaradtak. Menyhért Miklós javaslatára kimondta a közgyűlés, hogy a testület a legközelebbi jövőben a város középpontjában létesítendő iparművészeti bolthelyiségnek kellő művészi anyaggal való ellátását fogja megszervezni. Elnökké Menyhért Miklóst, alelnökké Moiret Ödönt és Szablya Frischauf Ferencet, választmányi tagokul Benkhardt Ágostont, Helbing Ferencet, Kölber Dezsőt, kőrösfői Kriesch Aladárt, Ligeti Miklóst, Pogány Móricot, Telcs Edét és Vesztróczy Manót választották meg. A számvizsgáló-bizottság tagjai lettek: Barta Ernő, Berán Lajos és Szász Vilmos.

MŰVÉ
IPA

AZ ORSZ. MAGYAR IPARM

ÉS

A M. IPARMŰVÉSZETI TÁ

SZERKESZTI

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI

Menyhért Miklós

~~Györgyi Dénes~~

ind

Schäfer Ferenc:

A barcelonai világkiállítás magyar pavillonja.

Magyar Iparművészet

1929. 95-96. l.

V.

Menyhért Miklós-sal együtt fenti tervezte.

Előadása annak a nagy ár víznek a melly Pest Buda városokat és Ja(va)ikat a Dunának Szilépése által jégmenetelkor Martius havának 1838 esztendőben rettenetes módon elpusztította. [Jelzés nélkül.] 48x38 cm.

Litó? (Ld!)

Töv. kvt. Bp. 769/317.

trvíz

gyar athletikát a tengeren túli versenyeken képviseljék. A versenyek a st-louisi rendezőség által megállapított szabályok szerint folytak le; volt sikfutás, gátugrás, diszkoszvetés stb.

A próbaversenyeknek — melyekről több képet mutatunk be — eredménye az lett, hogy az athléták közül a bizottság *Mező* Bélát és *Gönczi* Lajost, az uszók közül *Halmay* Zoltánt és *Kiss* Gézát, a vivók közül *Békessy* Bélát és *Mészáros* Ervint szemelte ki a tengeren túli mérkőzésben való részvételre. A bizottság *Berzeviczy* Albert miniszterhez fordult és kérte a magyar ifjak vállalkozásához a kormány támogatását. A miniszter készségesnek nyilatkozott, hogy négy kiküldött költségeit fedezi. A magyar ifjak augusztus 6-ikán indúlnak Budapestről, *Múzsa* Gyula vezetése alatt.

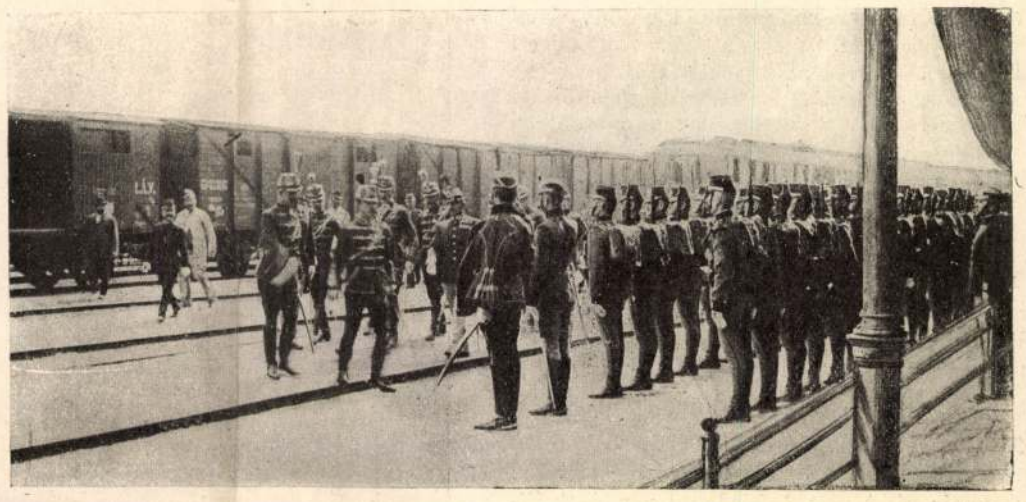

Král Rezső amateur felvétele.

JÓZSEF ÁGOST FŐHERCZEG KECSKEMÉTEN. — A főherczeg megérkezésekor megszemléli a vasutnál felállított diszszázadot.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Eötvös Károly munkáiból újabb 4 kötetet adott közre a Révai-testvérek irodalmi intézet. Három kötet ezek közül «*A nagy per, mely ezer éve folyik s még sincs vége*» czimmel a tisza-eszlári per történetét mondja el. Eötvös e perben tudvalevőleg mint egyik védő-ügyvéd szerepelt s alaposan ismeri egész anyagát, minden részletét, a benne szerepelt személyeket. Ezért bár regény-alakban de a valósághoz híven, az őt jellemző zamatos előadásban mondja el a dolgokat, némely érdekes részletnél hosszasabban elidőz; egy-egy epizód olykor messze elviszi eredeti irányától, hogy aztán egy fordulattal ismét visszatérjen a történet tulajdonképeni medrébe. A három kötetből megismerjük a rituális vérvád történetét, a gyakorta fel-felbukkanó hasonló természetű pörök tipikus sajátságait s mellesleg az erős megfigyeléssel, hol humorosan vagy szatirikusan, hol meg érzelmesen, de mindig életteljesen rajzolt alakok nagy számát mutatja be az iró. Az alföldi népélet, a falusi zsidók életmódja, szokásai, gondolatvilága, az igazságszolgáltatás emberei és ügyei váltakoznak a természeti képekkel, szingazdag leirásokkal. Mindez pedig az Eötvös gazdag, fordulatos, kifejező nyelvén van megírva; az iró oly fesztelenül és nagy közvetlenséggel beszélget az olvasójával, hogy az mintegy maga előtt látja folytonosan őt magát is. — A negyedik kötet «*A nazarénusok*» czimet viseli s ezen sajátságos hitfelekezetnek valóságos természetrajza. Az iró czélja itt tipikus képben bemutatni a vallási felekezetek keletkezését, meggyökerezését az egyszerű lelkekben, elterjedését a nép között. Elmondja, mint fogamzottak meg egy svájczi tudós tanításai nyomán a nazarénus eszmék két egyszerű, tanulatlan magyar mesterlegény lelkében, mint alakították át ezek egész valóját, megerősítve őket az apostoli feladatra, hogy terjeszszék hasonló sorsu társaik közt azt, a mit az ő egyszerű lelkük az igazi vallásnak, a földi és mennyei boldogságra vezető útnak látott. Az az út és mód, a hogy a nazarénus hit az országban, a nép között elterjedt, csaknem mindenben azonos általában a hitfelekezetek terjedésének útjával-módjával s ép ennek kimutatásával Eötvös könyve tulajdonképeni tárgyának körét túlhaladó általános érdekességet nyer. E mellett a magyar nép lelkének egy eddig az irodalomban kevéssé feldolgozott vonását mutatja be az iró a maga mély emberismeretével: a vallásosságot, mely nem hajlik ugyan oly könnyen a rajongásra, mint más népeknél, de ha egyszer gyökeret ver szívében, a magyar köznép szenvedésekkel, gúnynyal, kicsinyléssel nem törődve, rendületlenül marad meg mellette. Nagyon kevés olyan mű van ujabb irodalmunkban, mely a magyar nép jellemét oly élénk megfigyeléssel, annyi lélekismerettel és élethűséggel rajzolná, mint Eötvös művei, melyek megjelenése irodalmi szempontból annál örvendetesebb esemény, mert az ilyen munkák fűzik szorosabbra az újabban lazulni kezdő kapcsolatot a népélet s az irodalom között. Eötvös műveinek egyöntetű gyűjteménye e két munkával most már *tizenkét* kötetre szaporodott s ezeket is, a jeles iró friss munkakedvének bizonyságául, hamarosan követni fogják újabb s újabb művei. Ez év novemberében *újabb hat kötet* fog megjelenni, melyek tartalma a következő: XIII-ik és XIV-ik kötet *Deák Ferencz és ősei*. XV-ik kötet visszaemlékezések *Szilágyi* Dezsőről és *Káldy* Gyuláról. XVI-ik kötet *A nagy év (1848—1849)*. XVII-ik *Elbeszélések*. XVIII-ik kötet *Szónoklatok*. E legutóbbi kötetben lesznek Eötvös emlékbeszédei, sirbeszédei, nevezetesebb s formailag is kiválóbb országgyűlési beszédei, elolvasásai, stb. A jövő év folytán Eötvös még tizenkét kötetet fog kiadni, úgy hogy munkái akkorra *harmincz kötetet* fognak betölteni. Eddigelé, mint említettük, tizenkét kötet jelent meg; a szépen kiállított gyűjtemény ára kötetenként fűzve 4, díszes kötésben 6 korona.

A «Budapesti Szemle» augusztusi száma számos becses közleménynyel jelent meg. Első helyen *Kármán* Mór «A felekezeti oktatás és az állam részvéte a népiskola szervezésében» czímü értekezésének első közleménye áll, mely e most napirenden levő kérdést széleskörü tárgyismerettel és beható okfejtéssel világítja meg; egyelőre a külföldi államoknak népiskolai viszonyairól, a népnevelés feladatainak az állam és az egyházak közti megoszlásáról nyujt tanulságos adatokat. A füzet további tartalma:

Kropf Lajos befejezi «Anglia és a magyar forradalom» című tanulmányát, mely eredeti hivatalos források alapján ismerteti azt a mozgalmat, melyet 1848-ban és 1849-ben a «magyar kérdés» s különösen az orosz invázió keltett. A jelen közlemény az ügynek parlamenti tárgyalását ismerteti tovább, majd elmondja a Londonban s Angliában másutt tartott magyar-barát népgyűlések (meetingek) lefolyását, a sajtó véleményeit s végül Palmerston akkori angol külügyminiszter magatartását jellemzi. Az Angolországban élő czikkiró jó szolgálatot tett a történetirásnak ez érdekes adatok felkutatásával és közlésével. Ezután *Haraszti* Gyula czikksorozata következik: «Arczképek a XVIII. század franczia irodalmából.» A közlemény rövid, világosan irt jellemzéseket tartalmaz Bossuetről, Pascalról, Retzről, Sévigné asszonyról. Tóth Rezső «Husvét Assisiben» czímü czikke hangulatos utleirás Assisi Szent Ferencz szülőföldjéről. E czikk után szépirodalmi közlemények következnek: a «Zsuzsánna kisasszony» czímü orosz elbeszélés befejezése, melyet *Avszjejenko* után *Ambrozovics* Dezső fordított magyarra, *Bárd* Miklós költeménye Görgei Artur tábornokról s *Balla* Mihály egy Goethe-fordítása. A füzetet könyvismertetések zárják be. A «Budapesti Szemle» *Gyulai* Pál szerkesztésében s a Franklin-Társulat kiadásában minden hó elsején jelen meg, előfizetési ára félévre 12 korona, egyes szám ára 2 korona.

Mintalapok. A kereskedelemügyi miniszter megbizásából a Magyar Iparművészeti Társulat kiadásában megjelenő «*Mintalapok iparosok és ipariskolák számára*» czímü munka IX. évfolyamának 5. és 6. füzete most jelent meg. A két füzet hivatott tervezők munkáit közli túlnyomóan szines reprodukciókban, nevezetesen Horti Pál síkdiszítményeit, Stiasny Aladár, Dobay Jenő faldíszeit, Menyhért Miklós, Bodor Aladár bútorterveit, Abt Sándor, Tálos Gyula, Friedmann József, Schwarz Mariska bútorvasalásait és Dékáni Árpád varrott csipkéit. A mintalapokhoz tartozó természetnagyságú részletrajzok megkönnyítik a közölt tervek közvetlen felhasználását és ennélfogva jó szolgálatot tesznek a Mintalapok mindazoknak, a kik iparművészeti munkákat készíteni vagy megrendelni akarnak. A mintalapoknak előfizetési ára egy teljes évfolyamra (60 mintalap és mintegy 30 részletrajz) 20 korona. Egy füzetnek ára 3 korona 50 fillér. Előfizetéseket elfogad a Magyar Iparművészeti Társulat titkári hivatala.

Az állatok világa czímü vállalat legutóbb megjelent füzete a gyikok ismertetését folytatja és sok képet is közöl e fürge állatokról; bemutatja a szinét csodálatos módon változtató kaméleont is. «Az állatok világa» a Légrády-testvérek kiadásában jelenik meg s egyes füzet ára 90 fillér.

A budai szinkörben az «*Apajune, a vizi szellem*» czímü három felvonásos látványos operettet elevenítették fel julius 30-ikán, egyikét *Millöcker* kitünő zenéjü darabjainak. Ezzel az előadással bizonyítékát nyujtotta a budai szinkör igazgatója, *Krecsányi* Ignácz, hogy bármennyire régi legyen is egy jól megcsinált operette, mégis csak jól mulat rajta a közönség. *Millöcker* munkái közt e darab a legsikerültebbek egyike. Romantikus meséje Romániában, a Dimbovicza mentén játszik, tárgya pedig egy az ottani leányok ajkán élő legenda, mely szerint ha a leány asszonynyá lesz s fölkeresi a tó partján a vizi szellemet, Apajunet, jutalmúl családi boldogságot és bőséges ajándékot kap. E legenda körül forog a cselekvény — Millöcker üde, bájos s fülbemászó zenéje kiséretében — szövevényes, bonyodalmas s igen mulattató jelenetekkel. Csoportozatokról is gondoskodtak eléggé a szerzők, melyek igen megnyerték a közönség tetszését, már annyival is inkább, mert ezúttal a kar elismert egyöntetűséggel működött közre a többi főszereplőkkel, biztosítva a felujított darab határozott sikerét. A darabnak nemcsak jó szövege, kedves zenéje szerzett sok tapsot, hanem a szereplőknek — *Haller* Irma, *B. Répássy* Gusztika, *Kállay* Lujza, *Ujváry*, *Környey*, *Tábori* s a többieknek sikerült összjátéka is erősen hozzájárult a sikerhez. A közönség igen jól mulatott az előadáson. *O. E.*

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

Az Akadémia Széchenyi-gyűjteménye. A Tudományos Akadémiában most rendezik a Széchenyi-muzeumot, melyet az Akadémia alapításának évfordulóján, november 4-én fognak megnyitni a nagyközönség előtt.

A muzeum rendkívül gazdag anyaga az Akadémia palotájának több tágas termében nyer elhelyezést, melyeknek berendezései *Pecz* Samu műegyetemi tanár tervei szerint és felügyelete alatt készültek. A muzeum legérdekesebb része a gróf *Széchenyi* István munkáiból és a reá vonatkozó művekből álló több száz kötet. Külön-külön csoportban lesznek elhelyezve a Széchenyire vonatkozó hirlapok és nyomtatványok, Széchenyi kéziratai, a róla s környezetéről való képek és szobrok, emléktárgyak és tiszteletjelek; végül a jelentések Széchenyi haláláról és egyéb családi eseményekről. A muzeum megnyitásával egyidejüleg fog megjelenni az Akadémia kiadásában *Széchenyi* munkáinak két kötete, a «*Hitel*» és a «*Világ*» *Gyulai* Pál előszavával és *Kautz* Gyula ismertetésével. Széchenyi többi műveit, melyek már szintén régen teljesen kifogytak, gyors egymásutánban rendezi sajtó alá *Szily* Kálmán, az Akadémia főtitkára.

A tűzoltók nemzetközi kongresszusa Budapesten. Az augusztus 17—21. napján tartandó III. nemzetközi tüzoltó kongresszus és az azzal kapcsolatban rendezendő tüzoltó kiállítás előkészítése serényen folyik. A magyar országos tüzoltószövetség a siker érdekében mindent elkövet, részben *Széchenyi* Viktor gróf, s részben *Almádi* Géza fővárosi tanácsnok elnöklete alatt.

A hazai tüzoltók részére iskolákat fognak lakásul berendezni, de azonkívül magánlakásokat is szivesen vesznek bérbe. Gyakorlatot fognak rendezni egy hatalmas gőzmalmon, a mely ellen az összes budapesti tüzoltók együttes támadást intéznek

A kongresszus egyik napján a hivatásos tüzoltóságot felriasztják. A kongresszus tagjainak tiszteletére három lakoma lesz: egyik a Margitszigeten, a melyen valószinüleg a kongresszus fővédője, *József* főherczeg is jelen lesz, a másik a főváros városligeti pavillonjában, a harmadik pedig a Svábhegyen vagy a Hüvösvölgyben. A nemzetközi tüzoltó-szövetség kongresszusával egyidejüleg a nemzetközi tüzoltó-tanács (Conseil international de sapeurs-pompiers) is itt tartja üléseit.

MI UJSÁG?

A király látogatásai. *György* szász király a nyár egy részét Gasteinban töltötte és augusztus 5-ikén utazott onnan el Salzburgon keresztül Drezdába. Királyunk, ki Ischlben nyaral, Land-Gasteinba ment György király üdvözlésére, ott fölszállt a szász király vonatára és tovább utaztak együtt. A vonaton udvari ebéd is volt, melyben *Matild* szász királyi herczegnő is részt vett. A fejedelmi vendégek félegykor érkeztek Salzburgba, a honnan királyunk visszatért Ischlbe. Ő Felsége augusztus 26-ikán Marienbadban *Edvárd* angol királyt látogatja meg. Mind a két látogatás viszonzása a két uralkodó Bécsben tett látogatásának. Királyunk tekintettel előrehaladott korára, külföldre többé utazásokat nem tesz idegen udvar látogatására. A nagy tisztelet, a melynek uralkodónk az összes külföldi fejedelmi udvaroknál örvend, lehetővé tette részére, hogy a nála tett látogatásokat oly alakban adja vissza, mint ez Gasteinban és Marienbadban történni fog.

A szász trónörökös a Tátrában *Frigyes Ágost* szász trónörökös hosszas időzés után julius 29-ikén délután hagyta el Tátra-Füredet. Jól érezte ott magát gyermekeivel együtt és nagy megelégedéssel nyilatkozott elutazása előtt. Julius 28 ikán fogadta az új Nagy-Szállóban Frigyes főherczeg nejének, *Izabella* főherczegnőnek és leányainak látogatásait, kiknek tiszteletére ozsonnát adott. A trónörökös öt gyermeke augusztus 2-ikán utazott el Tátra-Füredről. A fürdő közönsége a vidám és szép gyermekektől a vonzalom élénk nyilvánításával búcsúzott el.

A király dédunokája. *Rózsahegyen*, a *Seefried* grófi-család kastélyában augusztus 2-ikán keresztelték meg Seefried grófnőnek újszülött fiát, királyunk legifjabb dédunokáját. *József Ágost* főherczeg jelent meg a király képviseletében, a ki az újszülött keresztapja. A szertartást dr. *Belopotoczky* Kálmán tábori püspök végezte dr. Kurimszky Antal prépost-plébános segédletével.

József Ágost főherczeg, mint már lapunk legutóbbi számában megirtuk, julius 15-én látogatást tett az első honvéd huszárezednek Kecskeméten állomásozó osztályánál, hogy mint új ezredparancsnok megismerje az ezrednek e részét is. Kecskeméten igen lelkesen fogadták, e fogadtatásról közlünk mai számunkban egy képet, a melyen a főherczeg szemlét tart az üdvözlésére kirendelt század fölött.

* **Magyar képviselők Amerikában.** Az interparlamentáris konferenczia magyar csoportja részéről sokan vesznek részt a *st.-louisi* kongresszuson, a mintegy 60—70 jelentkező közül csak néhányan mondtak le időközben utazási tervükről. Augusztus 12-én indulnak Fiuméból. A magyar csoport elnöke, gróf *Apponyi* Albert követi őket rövidebb uton Liverpoolból. Nagyobb utat tesznek az Egyesült-Államokban. Washingtonban tisztelegnek *Roosevelt* elnöknél, a ki estélyt is ad. A körut további állomásai: *Pittsburg, Cincinnati* és végül *St.-Louis*. A kiállítás megtekintése után St.-Louisból *Coloradóba,* majd *Denver, Chicago, Cleveland, Buffalo* következik; az utóbbival kapcsolatosan megtekintik a Niagara-vizesést. *Clevelandban* megkoszoruzzák az ottani magyarok által emelt Kossuth-szobrot. Az amerikai ut végeztével Angolországba hajóznak. Liverpool, London, Páris az utolsó állomások, ezután pedig haza jönnek. Az amerikai magyarok nagy előkészületeket tesznek a magyar képviselők ünnepies fogadására. A magyar képviselők útjáról a társaság egyik tagja tudósításokat foga «*Vasárnapi Ujság*» számára küldeni, a társaságnak egy amateur-fotografus tagja pedig fényképfölvételeket készít lapunk számára az útról. A nagy útban résztvevő magyarok névsora a következő:

Gróf Apponyi Albert, a képviselőház volt elnöke stb., a magyar interparlamentáris csoport elnöke; báró Bánffy Albert főrendiházi tag; Barabás Béla képviselő és neje; gróf Bethlen István képviselő és neje; Beöthy Zsolt főrendiházi tag és fia, Sándor; Blaskovics Ferencz apát, képviselő; Bottka Béla képviselő; Cseörgheő Gyula képviselő, nyug. államtitkár; Dessewffy Arisztid, a képviselőház és a magyar interparlamentáris csoport titkára, s leánya, Zsófia; Dobieczky Sándor képviselő; Domahidy Elemér Hajdumegye főispánja és fivére, Domahidy Pál földbirtokos; György Endre volt képviselő, a magyar kormány gazdasági szaktudósítója Londonban, neje és sógora, dr. Haberern Pál egyetemi orvostanár; Hock János képviselő; báró Inkey József képviselő; Kállay Lipót képviselő és fia, Elemér; gróf Karácsonyi Aladár képviselő és leányai, Irma és Margit grófnők; gróf Károlyi György képviselő; dr. Komlósy Ferencz apát, volt képviselő; Krasznay Ferencz képviselő; Kubik Béla képviselő és fivére, Kubik Gyula mérnök és sógora, Asbóth Jenő, a budapesti közraktárak irodafőnöke; Latinovics Géza képviselő; Lévay Lajos volt képviselő, belügyminiszteri osztálytanácsos és neje; dr. Lukács György volt képviselő, Békésmegye főispánja; Mamusich Lázár volt képviselő, szabadkai polgármester; Ürmösi Maurer Mihály volt képviselő, Szebenmegye főispánja; Meszlényi Pál képviselő és sógora, dr. Heinrich Lajos Fejérmegye főügyésze; Mohay Sándor képviselő, igazságügyi államtitkár és neje; dr. Némethy Károly belügyminiszteri tanácsos, a kormány rendkívüli kiküldöttje (a ki az amerikai városok közigazgatásának tanulmányozásával van a kormány részéről megbizva); Novák József képviselő; Pap Géza képviselő; Pázmándy Dénes volt képviselő; báró Piret-Bihain Lajos főrendiházi tag; Piukovics József képviselő; Rajk Aladár képviselő; Rudnyánszky Béla volt képviselő; ifj. Salamon Géza képviselő; Simonyi-Semadam Sándor képviselő; Steiner Ferencz képviselő; Szájbely Gyula képviselő és unokanővére Szájbely Erzsébet; dr. Szulyovszky Dezső képviselő és neje; Telegdi József képviselő és fia, László; Urmánczy Nándor képviselő; báró Vojnits István képviselő; gróf Vass Béla képviselő és fia, Endre; Zmeskál Zoltán képviselő és fia, Zoltán; Vermes Béla volt képviselő és neje.

Gróf Apponyi Albert, Lukács György főispán, Krasznay Ferencz képviselő és gróf Karácsonyi Aladár leányaival e hó 27-én indulnak Liverpoolból a «Campania» hajón, míg a társaság többi tagjai már e hó 12-én indulnak Fiuméból a «Slavonia» hajón, s egy napot időzve Palermóban s fél-fél napot Algirban és Gibraltárban, augusztus 28-án érkeznek New-Yorkba.

Kassa ünnepe. II. Rákóczi Ferencz s a vele török földön elhunyt bujdosók hamvait Kassán, a nagytemplomban temetik el, mint arról a miniszterelnök már értesítette a város hatóságát. Az országos ünnepély valószinüleg őszszel megy végbe. Kassa városában hazafiasan buzgólkodnak azon is, hogy a nagy fejedelem lovas szobrára indított gyűjtés mielőbb lehetővé tegye a szobor felállítását. A szoborra, melynek tervezett költségei meghaladják a kétszázezer koronát, eddig csak negyvenezer korona gyült össze. A szoborbizottság most elhatározta, hogy felhívja a magyar társadalmat az adakozásra és támogatás végett feliratot intéz a magyar kormányhoz is.

Thököly Imre hamvai Késmárkon. A késmárki evangelikus egyháztanács augusztus első napjára összehivott gyűlésén hazafias lelkesedéssel fogadta gróf *Tisza* István miniszterelnök leiratát, melyben

Magasugrás.

Rúdugrás.

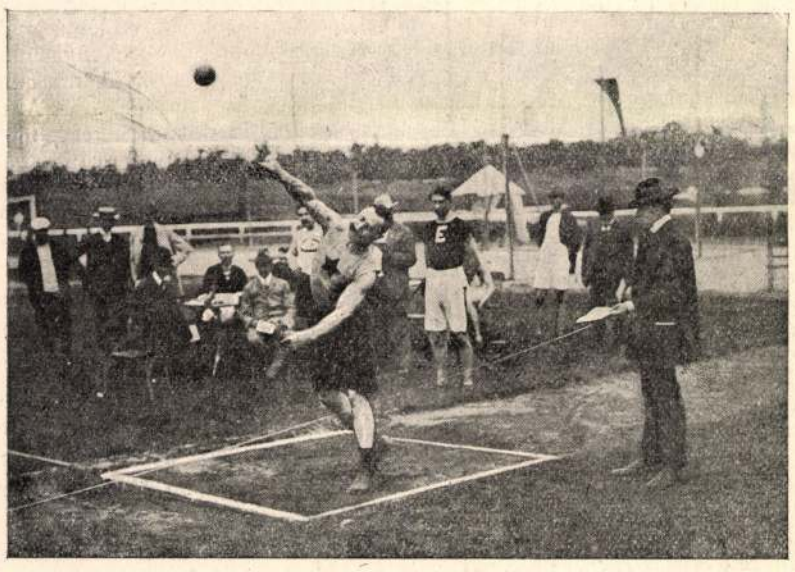

Sulydobás.

Síkfutás.

OLYMPIAI PRÓBAVERSENYEK BUDAPESTEN.

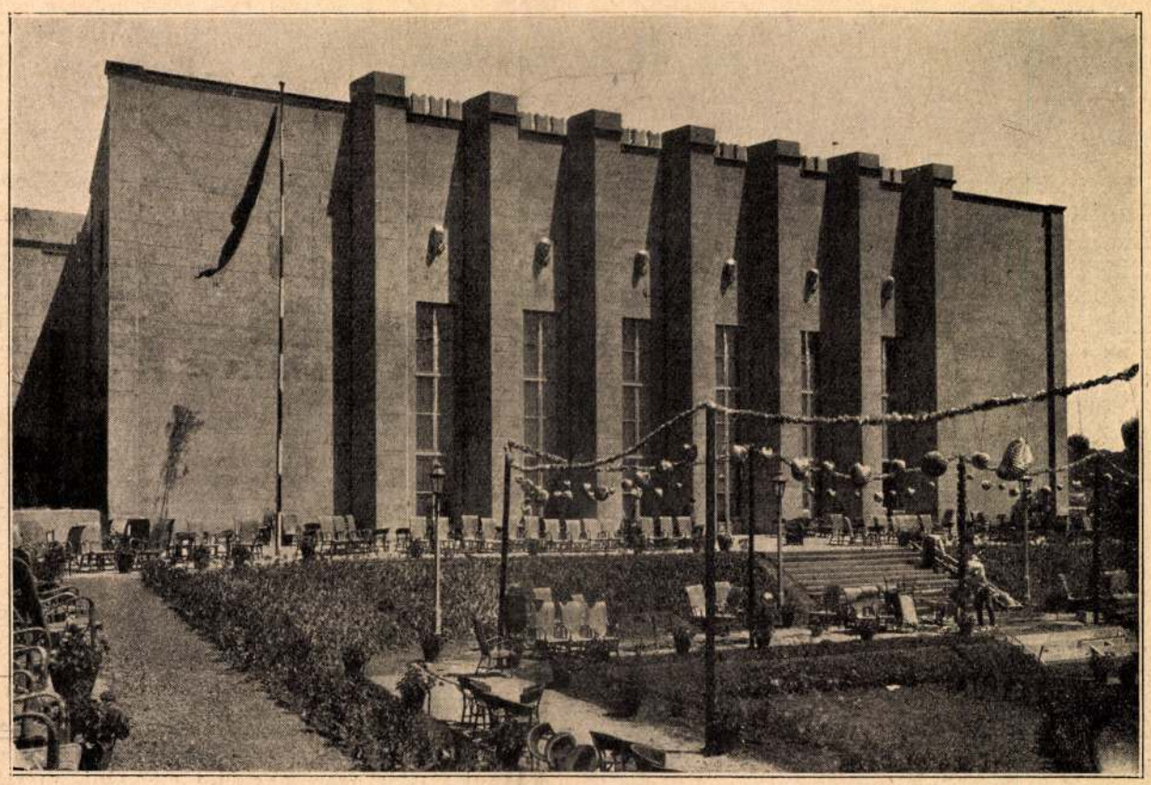

A barcelonai világkiállítás magyar pavillonja. A kerti homlokzat. Györgyi Dénes és Menyhért Miklós műve

Egy este dideregve jött haza a szerkesztőségből. Fáradt volt, éhes volt és előre irtózott a rideg lakástól. A sarkon vett egy kétpennys magazint. Hogy miért éppen azt vette meg, nem tudta volna megmondani. Hamar ágyba bújni és olvasni, — ez volt minden vágya.

A barcelonai világkiállítás magyar pavillonja. A főbejárat „aranykapuja". Györgyi Dénes és Menyhért Miklós műve

A harmadik oldalnál lecsapta a magazint. Unalmas volt, lapos, mesterkélt, erőltetett, amit olvasott. Az egyik novella egy házasságról szólt. A másik: vadnyugati történet volt. A harmadik valami őrült ember borzalmas históriája. Ilyet igazán mindenki tud írni. Ehhez nem kell tehetség. Az ember ül az ágyban és ír. Ő is fog írni. Azért is.

Margaret gyorsan papirost és tollat vett elő és tizenegytől háromig írt. A toll végül kihullott a kezéből és Margaret azonnal mély álomba merült.

Másnap odaadta a kéziratot Miss Grenville-nek, hogy gépelje le és két hét mulva elküldték neki a honoráriumot.

Margaret sokáig nézte a csekket. Mit jelentett ez a kis darab papíros? Büszkeséget? Nem. Beteljesedést? Nem. Karriert? Aligha. A jövőt? Azt talán igen.

Mindenesetre meg fogja próbálni máskor is. Megpróbálta. Ezúttal is megkapta a csekket, de levél kíséretében. A novellái tetszenek. Van-e több is belőlük? Az efféle kalandos történeteket mindig szívesen látják.

Karácsony közelgett.

Ezt a csekket a levéllel együtt el fogja küldeni Davidnak.

Nem, nem kell elküldenie.

Félre fogja tenni.

Hiszen karácsonyra David biztosan eljön...

XIV.

December.

Esténkint, mikor a kalendárium lapját letépte, Margaret egyre hősiesebben mondogatta magának, hogy David biztosan el fog jönni.

De a szíve mélyén nagyon félt.

David egy szóval sem említette, hogy jönni készül. Ha Margaret még tudott volna a sorok között olvasni: David szűkszavú, száraz mondataiból is kiolvashatta volna, hogy az ura majd eleped utána. De Margaret már elvesztette az utat, amely David szívének nyitott ajtajához vezetett.

Uj Idők 1929. 34. sz. 238. l. kápok

Az új szegények

— Regény —

Jogos kiadás

Irta: **C. F. Cushman**

21. folytatás

És mégis: ahelyett, hogy megkönnyebbült volna, nehezebb lett a szíve.

Mióta gondolkozni kellett azon, hogy hogyan találkozhatnának és magyarázgatni, hogy miért nem találkozhatnak — ez a barátság elveszítette régi, kellemes színét, ízét, új ízét pedig nem szerette Margaret.

De az otthoni étkezések még kevésbbé voltak kedélyesek.

Úgy volt, ahogy Harriet mondta. Kétségbeejtő volt anyust látni, amint egész nap tesz-vesz, fáradozik a kis lakásban. Szemmel láthatóan: napról-napra öregebb lett szegény. És bár egész nap dolgozott, mégsem tudott elkészülni a kis, négyszobás lakással.

Margaret, mikor este fáradtan hazaérkezett, kénytelen volt nekiállni a takarításnak, vagy ebédfőzésnek, mert csak nem nézhette ölbetett kézzel, hogy az édesanyja dolgozik.

Ez pedig idegessé tette, annál inkább, mert az egészet teljesen fölöslegesnek találta.

Miért ne mehettek volna vendéglőbe ebédelni? Megpróbálta rábeszélni az édesanyját, de csakhamar feladta a hiábavaló küzdelmet.

Rájött, hogy édesanyja jórészt anyagi okok miatt ragaszkodott a fölmelegített vacsorákhoz. Takarékoskodniok kellett.

Margaretet bántani kezdte a lelkiismerete, amiért olyan természetesnek találta, hogy a szülei fizették a lakást és igyekezett ezt azzal viszonozni, hogy a ház tartási költségek egy részét viszont ő fedezte. De így meg alig tudott valamit megtakarítani. Davin, a mosás, a lunch — (mert délben nem jöhetett haza) — az autóbusz nagyon sokba került. A bankban elhelyezett szerény összeghez nem tudott többé hozzátenni semmit.

Most, hogy az édesanyjáért aggódott: Davidra és a babára kevesebbet gondolt. Davin pompásan fejlődött. Margaretnek fájt a szíve, valahányszor leutazott a farmra és látnia kellett, hogy a fiának nincs szüksége rá. Harriet hűvös, fürkésző tekintete is fájt neki és az is, hogy Jerry már nem tréfálkozott vele. Anyust nem lehetett rávenni, hogy lejöjjön Harriethez, Margaret pedig még arra a másfél napra sem szívesen hagyta őt egyedül otthon. Inkább ő maga se ment.

Még szerencse volt, hogy anyus most már sohasem kérdezősködött Davidról. Persze, azt nem tudta Margaret, hogy Harriet egyszer négyszemközt figyelmeztette az édesanyját:

— Ne faggasd Margaretet, anyukám. David, meg ő most anyagi gondokkal küzdenek és Margaret azért marad olyan sokáig itthon, mert azt reméli, hogy Davidot rövidesen jobb állásba helyezik át. Fogadd meg a tanácsomat és ne faggasd.

Anyus tehát nem faggatta. Sőt, amint a napok multak, az édesanyja szinte elfelejtette, hogy Margaret feleség és anya is. Margaretet ez is bántotta.

— Jövő nyáron, ha lemegyünk a farmra ... — szokta mondani Mrs. Winthrop.

Vagy:

— Most, hogy te is itthon vagy, talán visszavehetjük a házat.

Margaretnek látnia kellett, hogy az élete csak annyiban változott, amennyiben az egyik felelősséget másikkal cserélte fel. S az új felelősség — az új felelősség még terhesebb volt, mint a régi!

A szíve mélyén előbb halkan, aztán egyre hangosabban szólalt meg egy hang, amelyet eleinte el akart fojtani, de amely az éjszaka csöndjében sokszor felriasztotta álmából.

Azért jött haza, hogy a felelősségtől, a kötelességeitől meneküljön? — kérdezte a hang. — És most, ettől az új felelősségtől is szabadulni akar? Mihelyt a kötelességteljesítés terhére van, mindig másba akar fogni — ?

De miért nem mondja neki David, hogy szüksége van rá?

Miért nem ír legalább ennyit:

„Mikor jössz?"

Szüksége van-e rá Davidnak egyáltalán? Ó, micsoda kegyetlen, kegyetlen gondolat! Talán David is, mint a kisfia: elfelejti őt? És hogyan hagyja most anyust magára?

Margaret kétségbeesetten vágyott David és az otthona után. Az a kis torokfájás, az a kis fáradtság, az a kis szegénység igazán nem számít. Csak hazamehetne végre!

De most új akadállyal került szembe.

Davidot azért hagyta el, mert az életét elviselhetetlenül nehéznek érezte mellette. És most: az édesanyját nem azért akarja-e elhagyni, mert most *itt* nehezebb a dolga, mintha odahaza volna?

Csak történnék valami, bármi, ami érthetővé tenné, hogy haza kell mennie!

*

Novemberben váratlanul elfogadták közlésre egy novelláját.

A kánikula. Artisták szórakozása a strandon

A MAGYAR KIÁLLÍTÁSI PALOTA A BARCELONAI VILÁGKIÁLLÍTÁSON

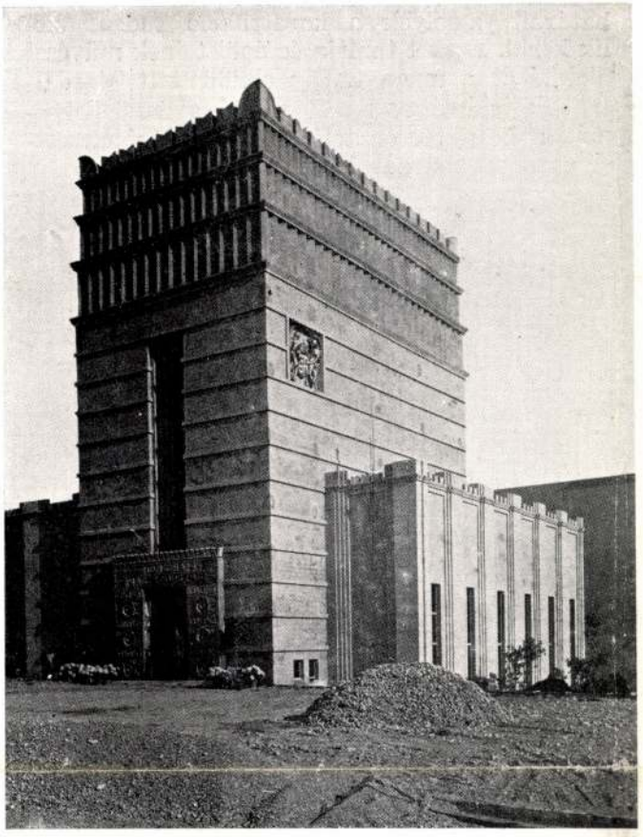

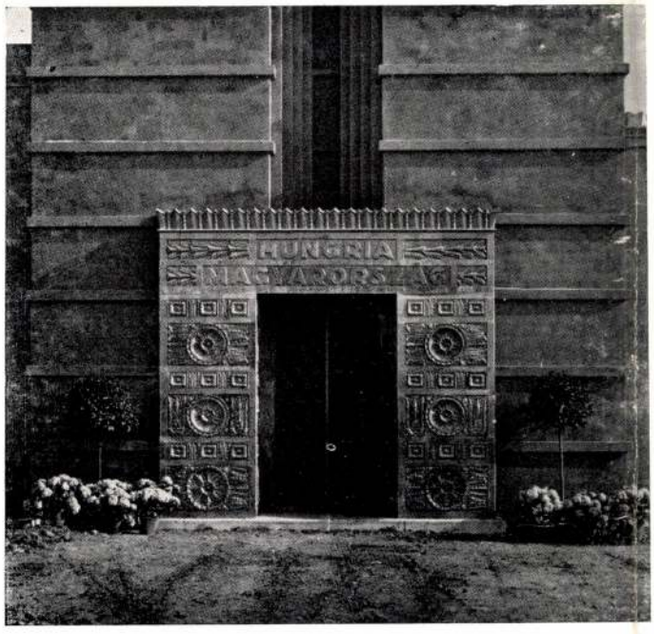

Györgyi Dénes és Menyhért Miklós: A barcelonai kiállítás magyar palotája

A barcelonai világkiállításon a spanyolok nagyszámú hatalmas pavillont építettek fel, amelyekben az idegen nemzetek kiállításait is elhelyezték. Ezek, rendszerint óriási alapterületű, négy-öt, sőt hathajós felülvilágítós rendszerű csarnokok. A legtöbb idegen nemzet e közös pavillonokban állította ki anyagának legnagyobb részét, de emellett egyesek külön önálló pavillonokat is emeltek, amelyekbe a kiállítási anyag legelőkelőbb része került. Ezek a nemzeti pavillonok már jóval kisebbek s rendszerint egy-két hivatalos fogadóteremből, néhány kiállítási teremből állanak, de némelyek csak egypár nagyobb reprezentációsabb termet foglalnak magukban és ott a legválogatottabb kiállítási anyag nyert felállítást. Az egyes nemzetek ez önálló pavillonok felállításánál igen nagy pénzáldozatokat hoztak. Különösen a németek, olaszok jártak itt elől; nemzeti pavillonjaik nemes anyagból: márványból és kőből, gazdag mozaik-dísszel épültek fel. Az egyes nemzetek már hosszabb ideje készültek e kiállításra, hogy összemérhessék kulturájuk erejét és fejlettségét. Nemcsak hogy nagy pénzáldozatokat hoztak a kiállítás létesítésére, de a kiállítási anyagot a legnagyobb gonddal és legnagyobb körültekintéssel, rendszerességgel állították össze. A legfontosabb azonban mindenekelőtt az volt, hogy *a kiállítás felépítését, megrendezését egyetlen művész kezére bízták, aki teljes hatalommal rendelkezvén, egységes képet tudott teremteni,* ami minden kiállításnak leglényegesebb alapfeltétele.

Amíg a külföld a legnagyobb rendszerességgel járt el, a magyar kormány csak februárban, négy hónappal a kiállítás megnyitása előtt határozta el, hogy résztvesz a kiállításon. És, sajnos, a kiállítás összeválogatását nem bízta művészek kezére, az anyagot összegyüjtötték a különböző minisztériumok különböző hivatalai, akik ezen munkát egymástól teljesen függetlenül végezték és így is indították el a kiválasztott tárgyakat. Amikor pedig az egész anyag már a tengeren úszott Barcelona felé, akkor keresték az építészt, illetőleg az iparművészt, aki azt el is rendezze. Ilyen körülmények között kellett, az anyag ismerete nélkül, Györgyi Dénes iparművész-tanárnak és megbízott társának, Menyhért Miklós építész-iparművésznek a magyar kiállítás épületét megszerveznie, amelyben azután a tervezőművészek helyett az egyes minisztériumok hivatalnokai rendezkedtek be, teljesen önálló, autonóm hatáskörrel.

A magyar kiállítás számára a kiállítás igazgatósága a Pavillon Meridional alsó részét jelölte ki *háromezer négyzetméternyi alapterület-*

350 – 54. l képpel

K.

Tér és Forma

1929. II. évf. 9. sz.

Menyhért Miklós

ben is, egészében is. Purián egyszerűségében viszont rendkívül vonzó a gödi kis kápolna, amelynek olcsósága, úgy érzem, egyszersmind művészi előnye is: kerülve benne minden fölösleges részlet, 8.000 pengőbe kerülő komoly kis monumentum ez, amely a gyönyörű tájba harmonikusan illeszkedik be.

Sándy Gyula, mint építész különálló jelenség. Egyedül magamagával tart számadást a művészi formálást illetőleg. Még a tanítványait sem ösztönzi formáinak átvételére. Önérzetesen kitart azonban a saját maga alkotta építészeti nyelvezet mellett, nem törődve dícsérettel, gánccsal.

Viszont a szerkezetek tanításával egész generációt nevel a legújabb szerkezetek ismerőivé, szigorúan megőrzi professzori terrénumának határait, amelyek a konstrukció tudást ölelik körül. Ezeket tanítja és épületeinek művészi alakítását a maga urilag elkülönített birodalmának tekinti és itt él alkotó gyönyörűségének, a becsületesen teljesített tanítókötelezettség mellett maradt idejében.

K. M.

Az újpesti postaház

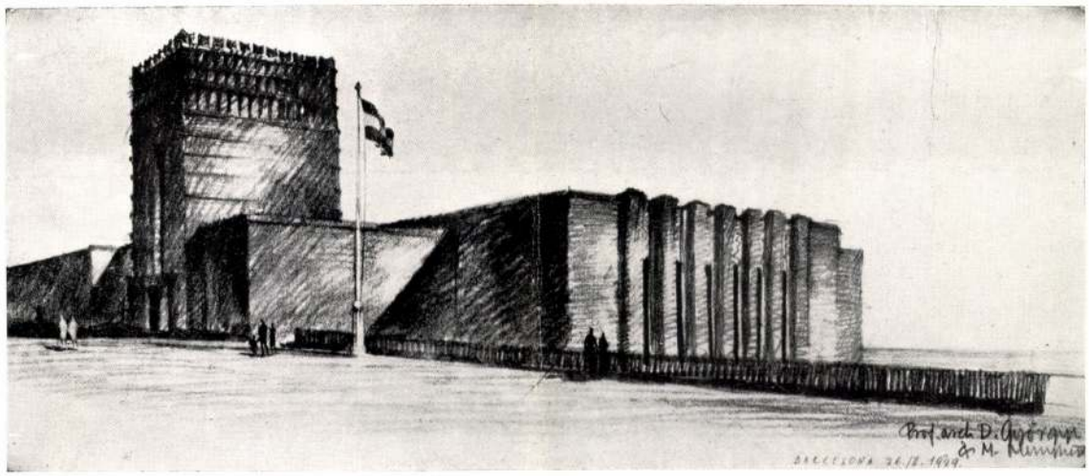

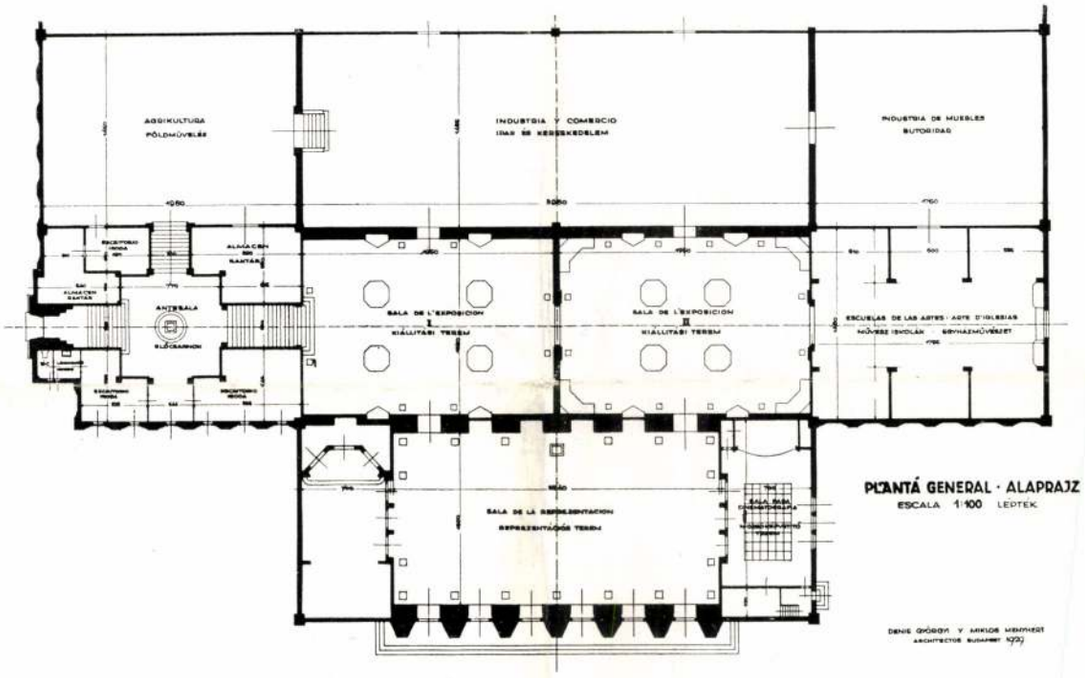

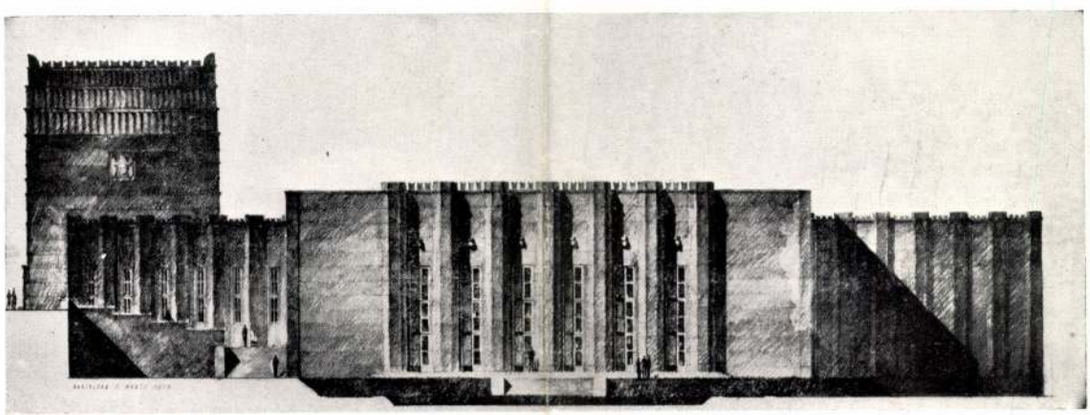

Györgyi Dénes és Menyhért Miklós: A barcelonai magyar kiállítási palota tervei

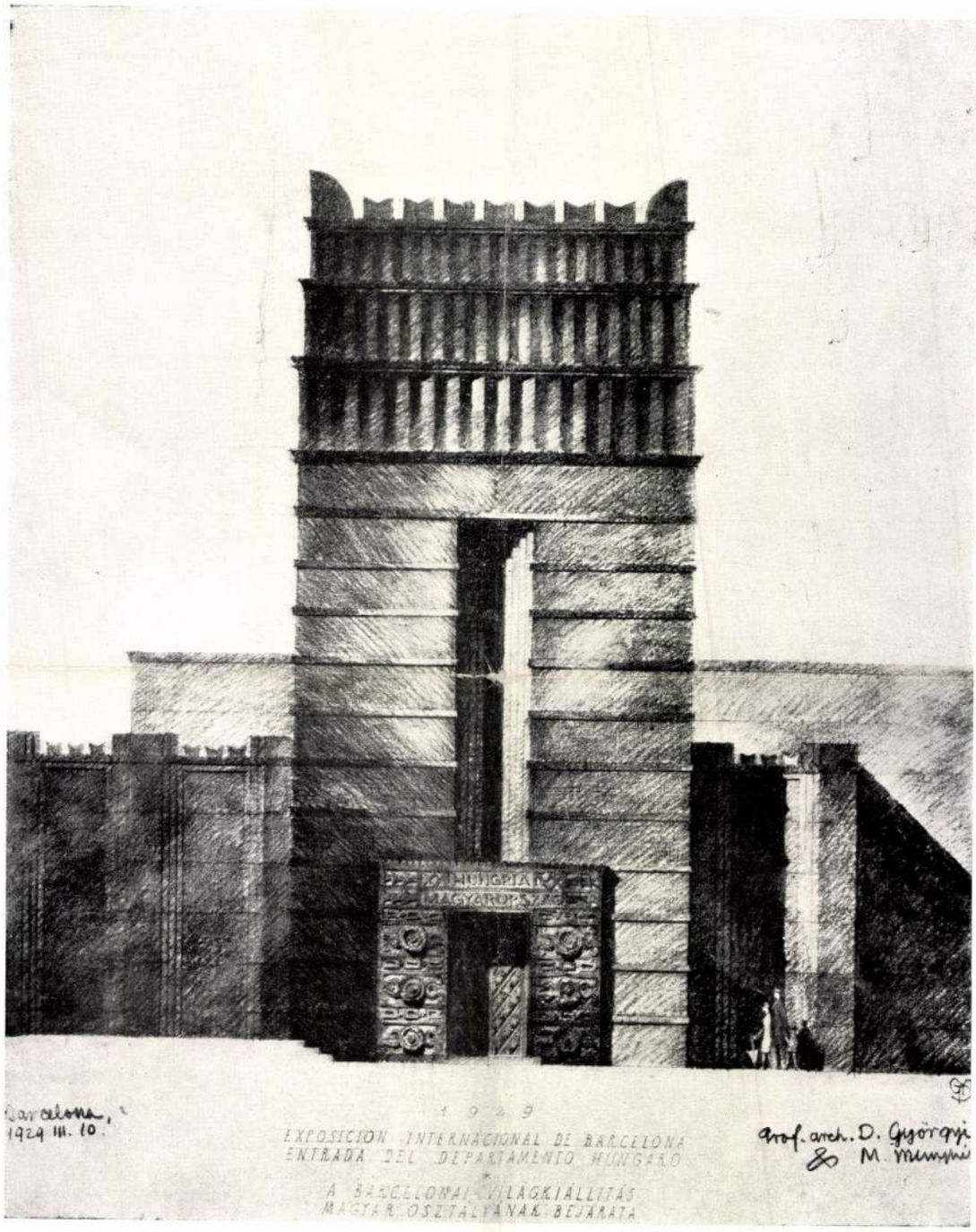

Györgyi Dénes és Menyhért Miklós: A barcelonai kiállítás magyar palotájának bejárata

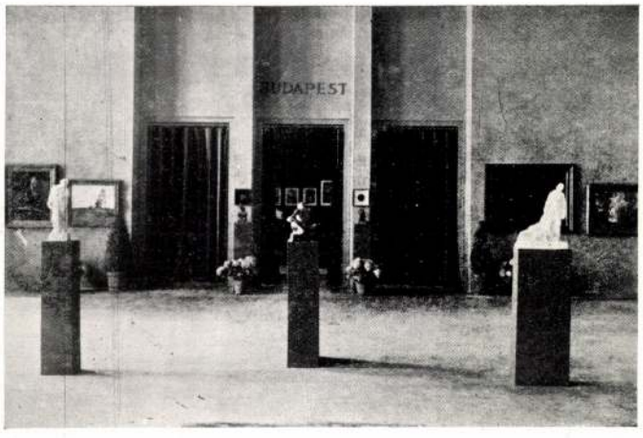

Györgyi Dénes és Menyhért Miklós: A barcelonai magyar kiállítási palota termei

tel. Ez az épület a Stadion felé vezető Avenida de Naciones jobboldalán terül el. Hossza 420, szélessége 80 méter, négyhajós, felülvilágítókkal ellátott épület, amely a lejtős talaj természetes emelkedését követi. A magyar kormány a fenforgó gazdasági helyzet mellett elenyésző csekély összeget bocsátott rendelkezésre a kiállítás berendezésének költségére s ebből el kellett végezni a kiállítási termek némi kiképzését, díszítését, feliratokkal való ellátását. Így a szükséges összegek teljes hiánya mellett szóba sem kerülhetett az, hogy Magyarország önálló pavillonban állítson ki, csak a már leküldött kiállítási anyag számára épülő termeknek igen szerény kiképzése volt lehetséges.

Mivel februárban a pavillon Meridional alsórésze még nem volt felépítve, Györgyi Dénes és Menyhért Miklós ideális tervet készítettek azzal a céllal, hogy azt az illetékes spanyol vezetőségnek bemutassák s a spanyol igazgatóságot arra kérték, hogy a még épülő pavillont e tervek szerint készítsék el. A terv ott a helyszínén, Barcelonában, néhány nap alatt készült el s a spanyol felépítményekkel, a már megrendelt építési szerkezetekkel stb., könnyű felépíthetősége mellett, mégis teljesen eredeti modern művészi formát adott az egészen egyhangú spanyol csarnoknak. A barcelonai művészi körök felismerték a terv belső értékét, a vezetőség a Pavillon Meridional alsó részének az önálló magyar terv szerint való kiépítését a kiállítás általános szempontjából is kívánatosnak tartotta és ezért annak kivitele mellett döntött. Igen nehéz körülmények, sok verejtékes tárgyalás után készült el a magyar pavillon, a legutolsó pillanatban, de ma áll és hirdeti a magyar élniakarást. A spanyol kritika a lehető legnagyobb elismeréssel fogadta az épületet, amelynek eredeti, igazi művészi megoldását a legelső napilapok több hasábon át igen meleg hangon méltatják. Magunk részéről is örülünk, hogy Magyarország méltóképpen foglalja el helyét a barcelonai világkiállításon és fokozott mértékben kell elismernünk e tervezőművészek érdemeit, melyek a legmostohább körülmények között az utolsó percekben mégis megalkothatták művüket és ezzel biztosították a magyar kiállításnak sikerét, amelyről a külföldi lapok is a legnagyobb elismeréssel szólanak.

Díszlépcső

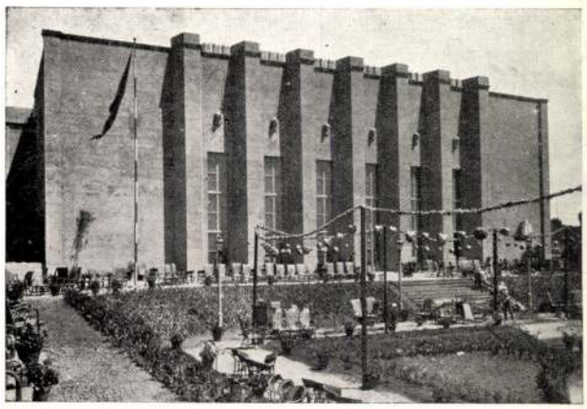

Oldalhomlokzat

Olvasóink a barcelonai magyar kiállítási pavillon képeiből meggyőződhetnek arról, hogy az az előző számokban közölt nemzetközi kiállításokkal is felveheti a versenyt artisztikus felállítás és formaadás tekintetében. Elismeréssel kell adózni az építészeknek, hogy a feladat ilyen kitünő megoldását találták meg s ezenfelül ügyes fellépésükkel a megvalósulást is lehetővé tették!

A kellő értékelés szempontjából ugyanis nem mulaszthatjuk el, hogy amidőn egy-két *tájékozatlan hazai napilap a magyar pavillon 300.000 pengős túllépéséről cikkezik, hiteles helyről szerzett értesülések szerint megállapítsuk, hogy a 3000 négyzetméter alapterületü magyar pavillon a magyar államnak mindössze 38.000 pengőbe került* és az összes termek belső felszerelése, a kiállítási plafondokkal, üvegszekrényekkel, szőnyeggel együtt a 22.000 pengőn alul maradt.

B. V.

Menyhért Miklós

A Magyar Országos Képzőművészeti Tanács
külföldi kiállitási bizottságának tagja volt.

M.929.XII.19.

Menyhért Miklós

és Reprich Béla közösen készült terve az első díjat nyerte a Budapesti Föv. Könyvtár felépítésére vonatkozóan kiírt pályázatom.

Vámos F.: Béla Lajta. Acta Historiae Artium. Budapest, 1969. 1-2 p.

1957.

1

Menyhért Miklós

A Csesti Fővárosi könyvtár felépítésére 1911 folyamán benyújtott pályázattal egy négyszögletes tervet nyújtott be véleményezés végett.

Vámos F.: Béla Lajta. Acta Historiae Artium. Budapest, 1969. 1-2 sz.

1951

Manyhés Miklós
bútortervek.

Mintalapok
Bp. 1904.

676. BACHÁNSNŐ, szines porcellán s
baljában serleg, jobbjában szalago

testén két oldalt en camaienfestésü jelenet.

n szobrocska rokokó talapzaton. Meissen 1765 k.

hosszukás talapzaton természetes barna szine-

tétkék alapon szines tájképpel. (Az alj ragasztott.)

obrocska, sziklás talapzaton ül, lábát keresztbe
an. Meissen 1740 k.

emen arany csipkedisz, testen elől és az aljon
t. Meissen, XVIII—XIX. sz.

én és az aljon arany kartusban szinesen Herold-

harangalak, fülnélküli, arany diszitéssel. A csésze
alapzaton kinai jelenet, pipázó alakkal, az aljon
fa alatt széken ülő kinai. A csészén aranylüszter

ppe), szines porcellán, áttört rokokó talapzaton,
k cimbalmozva, szemben vele furulyázó férfi, az
tyával. Meissen, 1770 k.

Illusztr. XX. tábl.

MIK

Menyhért Miklós tervező ip.m.

Ribárszky Győző, asztalos, Böhm Béla kárpitos készitették el.

124. 5 szobás lakás. Nagy ebédlö részlete. Kép.

125. Ebédlö tölgyfából. Kép.

II. Lakásmüvészeti kiállitás.
Magyar Iparmüvészet. 1912.

MDK

Menyhért Miklós

Társalgó ablakfülkéje.

Fénykép repr.

Magy.Iparmüv.1912,141 l.

MDK

Menyhért Miklós

Tarsalgó ablakfulkéje.

Fénykép repr.

Magy.Iparmuv.1912,141 l.

MDK

Menyhért Miklós épitész

Menyhért Miklós épitész és Moiret Ödön szobrasz pályaműve. II.dij 2500 K. (a szobrászati részért) Városligeti megoldas. Repr.

Magyar Iparművészet, 1916. 243.l.

MDK

Menyhért Miklós

Bronzérem kitüntetést kapott a st. louisi világkiallitason.

Művészet, 1904. 406.l.

Menyhért Miklós, építész M.D.K.

és Rezzich Béla közös terve 3000 K-ás első díjat nyert a föv. népkönyvtár és közművelődési palota pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

jun. 28. sz. 12. old.

MDK

Menyhért Miklós

Uriszobája a Magyar kézművesipar berlini kiállitásán. Diófából készitette Jakab Gyula.

Cikk: Magyar kézművesipar a berlini kiállitáson.

Magyar Iparmüvészet, 1938. 157.lap

K.D.K.

Menyhért Miklós, építész

krematórium-pályázatra benyújtott két tervét a nem díjazott, de dicséretre méltóak körött emliti Ezzey.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1916. XXXVII. évf.

ápr. 5. sz. 3. old.

Menyhért Miklós, építész M.D.K.

és Schulek János közös terve 3000 K-ás ötödik díjat nyert a Triesztí Általános Biztosító Társulat új palótájának pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

jul. 23. sz. 12. old.

Menyhért Miklós, ip.m.-terv. MDK

Női hálószoba Tervezte:Menyhért miklós,
kivitelező: Hajtó Jakab.

Magyar Iparművészet. 1933. 109-112.l.

Menyhért Miklós MDK

Ebédlő, repr.

Műcsarnok 1925 Iparművészeti Társ.Jubiláris kiállitása

MDK

Menyhért miklós.

Déry B.:Kulturpropagandánk a külföldön.
Bp.1921. 7.l.

MDK

Menyhért Miklós, ép.

Pavillon M.N. tárve szerint. Kép. a 85.1. fent.

Pavillono a Budapesti Nemzetközi Vásáron.

Magyar Iparmüvészet. 1936. 85.1.

MDK

Menyhért Miklós, terv.m.

rendezte az 1905. évi karácsonyi kiállítást az Iparm. Múzeumban.

1905. évi karácsonyi kiállítás. - Iparm. Múz.

Magyar Iparművészet. 1906. 1. sz.

MDK

Menyhért Miklós

A Magyar Iparművészek Munkaszövetsége. Magyar Iparművészet 1917. 237.l.

MDK

Menyhért Miklós

Az 1905. évi karácsonyi kiállitás részlete.
Repr. Rendezte fenti

Magyar Iparművészet 1906. 1. sz. 5.1.

MDK

Menyhért Miklós épitész

Pavillonokat tervezett a vásárra.

Cikk: Magy.épitészek és iparművészek épitik a Budapesti Nemzetk.Vásár csodavárosát.

Pesti Napló, 1936. ápr.19.

MDK

Menyhért Miklós

Ebédlője,(készitette Jakab Gyula) az Ipar
műv. Társ.jub.kiáll.-án.

Ybl Ervin: Az Iparmüv.Társ. jub.kiáll.

Magy.Iparművészet, 1925. 160.lap

MDK

Menyhért Miklós

Az O.M. Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitásából. Az átjárót Menyhért Miklós tervezte. Repr.

Magyar Iparművészet, 1925. 177.lap

MDK

Menyhért Miklós

Az O.M. Iparművészeti Társ. jub.kiállitásából. Menyhért Miklós: Ebédlő. Készitette Jakab Gyula. Repr.

Magyar Iparművészet, 1925. 180.lap

MDK

Menyhért Miklós

Az Iparműv.Társ.kiáll.-ból.: Ebédlő.
Terv.: Menyhért Miklós. Repr.

Uj Idők, 1925.okt.18. 42.sz. 396.lap

MDK

Menyhért Miklós tanár

Ebédlője, a régi műcsarnokban rend. magy.iparműv. kiállitásán.

gy.: A magy.iparműv. érdekes kiáll.

Az Est, 1925. okt.11.

MBK

. Menyhért Miklós

Az Iparműv.Társ. interieur kiállításának megnyitása 1909.márc.24.-én volt. A kiállításon szoba-tervével vett részt.

Magy.Iparművészet, 1909. 38.lap

MDK

Menyhért Miklós

Villamos csillárok, tervezte Menyhért Miklós. Repr.

Magy. Iparművészet, 1903. 128.l.

M.D.K.

Menyhért Miklós, építész

tervei szerint felépült
holnár és hőser féle új bekvá-
rosi üzlet-átépítést ismer-
teti a lap két fényképpel.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

jul. 22. sz. 4. old.

Menyhárt Miklós - Moiret Ödön

[illegible]

[illegible]

MDK

Menyhért Miklós és Moiret Ödön

az Erzsébet-emlékmü pályaterve; a zsüri által megvásárolt pályamü

Müvészet XII. évf. 1913, 225 o.

gipszmod. fényk.

Menyhért Miklós, építésmér M.D.K.

a Tanácskormány idéjen tanusított „hazafiatlan és hiányos erkölcsű" magatartását az Egyleti Tanács nov. 4-i határozatával „helytelenítette."

Építőipar - Építőművészet, Bp.1919. évf. 18. sz.

141. old.

MDK

Menyhért Miklós, ötv.-ip.mv

ötvösművészi remekei ifj.Payer József rendezésében voltak láthatók.

Az Iparművészeti Társulatnak az Iparm.Muzeumban rendezett 50 éves jub.kiállitásának résztvevői.

Magyar Iparművészet. 1935. 265.l.

Menyhért Miklós müépitő és Meiret Ödön szobrász.

A Mücsarnok termei egészen megteltek a pálya müvekkel, nagyméretü, gipszöntésü alkotásokkal

/Az 1. sz. nagyteremben felállitva./

Mücsarnok-Kiáll.

Az Erzsébet-emlékmü.

Művészet. 1913. 2e5,-6.1

Menyhért Miklós müépitő és Meiret Ödön szobrász. MDK

A Műcsarnok termei egészen megteltek a pálya müvekkel, nagyméretü, gipszöntésü alkotásokkal /Az 1. sz nagyteremben felállitva./

Műcsarnok - Stiáll.

Az Erzsébet-emlékmü.

Müvészet. 1913. 2o5,-6.1

Nagyhárt Miklós műépítő és Mojret Özön
szobrász.

(Az 1. sz. nagyteremben felállítva.)

M.D.K.

Menyhért Miklós, építész

és Rezzich Béla körös tervét, mely a Népház és Néphönyvtár pályázaton első díjat nyert, a lap vezércikkben részletesen ismerteti.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

jul. 5. sz. 5. old.

M.D.K.

Menyhért Miklós, kapcsi épitész

és Schulek János körös
terve első díjat nyert a
Kőszeci Általános Tanárépeni-
tár szérházára kiírt pályázatos

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

dec. 18. sz. 3. old.

MDK

Menyhért Miklós

Garconszoba. Tervezte: Menyhért Miklós. Repr.

Magy. Iparművészet, 1903. 126.l.

MDK

Menyhért Miklós

Villamos csillárok. Tervezte: Menyhért Miklós. Repr.

Magy. Iparművészet, 1903. 128.l.

Menyhért Miklós, iparművész M.D.K.

eg ebédlővel vett részt az Orsz. Iparművészeti Társulat 40 éves jubiláris kiállitásán a régi Műcsarnokban.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1925. XLVI. évf.

okt. 14. sz. 2. old.

MDK

Menyhért Miklós

Menyhért Miklós és Rerrich Béla tervezték a karcagi kulturházat.

Magyar Iparművészet, 1927. 3-4.sz.

MDK

Menyhárt Miklós

Magyar Iparművészet 1911. évf. 144.l.

MDK

Menyhért Miklós

Menyhért Miklós és Rerrich Béla a budapesti községi nyilvános könyvtár és közművelődés intézet tervpályázatán I.dijat nyert.

Magyar Épitőművészet, 1911. 8.sz.

M.D.K.

Menyhért Miklós, építész

és György Dénes hőrös
tervei alapján fog meg-
épülni a barcelonai világ
kiállítás magyar pavillonja

Vállalkozók lapja. Bp. 1939. L. évf.

márc. 28. sz. 8. old.

Menyhért Miklós

és Gyöngyi Dénes tervezték a barcelonai világkiállítás magyar pavilonjának előcsarnokát. 143. p. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet. 1867-1967. Budapest, 1970.

731

Menyhért Miklós

Az 1913-ban létrejött Budapesti Textilművészeti műhely főmunkatársa Kozma Lajos,Lakatos Artur,Románné G.Klára.Itt dolgozik később Örkényi István,Menyhért Miklós,Gara Arnold is.

Koós Judith:Kozma Lajos munkássága Bp.Akadémiai Kiadó 1975.

1o5.old.

MDK

Menyhért Miklós épitészmérnök

MMÉEKözl. 193o. III.16. 11-12. sz. 1o8.1.

Menyhért Miklós
építész

Az Iparművészeti Testület elnök-
ségének tagjának a művén

Gádor István: Pályám emlékeiből.
Művészet 1975. november - 6 oldal.

Menyhért Miklós

"Iparművészeti kiállitás" cimmel Margitay Ernő igen részletesen irja le egy-egy művész munkáját sorra véve, ahogy a kiállitáso egymás után következik:
Nádler Róbert, Pálinkás Béla, Jánszky Béla, Menyhért Miklós, Faragó Ödön, Fehérkuti és Dósa, Mérő Jenő. Majoros Károly, Lakatos Artur, Fischof Jenő, Rauscher Lujza.

Menyhért Miklós "tengersok butort tervezett, mégsem tud az átlag szinvonalon felülemelkedni," - mondja a kritika. Ennek ellenére minden butor darabját tüzetesen ismerteti.

ÉLET, Bp. 1909. május 2. I. évf.
18. sz. 591-592. lap.

Menyhért Miklós

Az első önálló lakberendező tervező nemzedék:

Faragó Ödön nyomában, Kozma Lajos, Falus Elek,

Menyhért Miklós, Novák András, Lakatos Arthur,

Vas Béla, Péter Sándor, Weller Dezső

Ernyey Gyula: Az ipari forma története Magyarországon / Akadémiai Kiadó 1974 28.o.

Menyhért Miklós, iparmüvész

1903-ban "Mintalapo iparosok és ipariskolások számára c.mintakönyvet adtak ki.Könyvkötészetről/Horti Pal/. bútoriparról/Menyhért Miklós,Bodor Alpár,csipkéről/Dékáni Arpád/cikdiszitésről/Stiassy Aladár,stb./készitettek rajzokat. 316.old. 16.jegyz

Mendöl Zsuzsa: Apáti Abt Sándor és müködése a Zsolnay gyárban 315.old

A Jan.Pan .Múz.Évk, XIX. 1974. Pécs

Menyhért Miklós

készitette a Martinelli téri Szt Kristóf

gyógyszertár belső berendezését.

Müemlékvédelem 1976/1/18

Kiss:Müvészi értékü védett Bpi üzletberendezések

MENSÁRT MIKLÓS

MARTINELLI TÉRI SZT. KRISTÓF
GYÓGYSZERTÁR TERVEZŐJE
EMLÉKÉS KÉPPEL

Kiss Ákos: Művészi értékű budapesti üzlet-
berendezések

Műemlékvédelem, 1976. 1.sz. 13-26. l.

Menyhért Miklós butortervező müvész

"Nagy ebédlő részlete" cimmel hozza a lap a müvész tervét.
Repr.

ÉLET, Bp. 1913. ápr. 6. V. évf. 14. sz. 447. lap.

Menyhért Miklós

"Lakásmüvészeti kiállitás" cimmel Margitay Ernő három lakásberendező müvész munkáját ismerteti:
Menyhért Miklós, Sirontai Lhotka István iparmüvészek és Bábolnay József épitész mutatták be terveiket a tárlaton.

Menyhért Miklós: Három egymásba nyiló szobaberendezése egyike a legjobbaknak, - mondja a kritika, s részletesen leirja a berendezés minden darabját.

ÉLET, Bp. 1912. juni. 2. IV. évf. 22. sz. 696. lap.

Manyhárt Miklós bútorterverő

MDK

1909. Mahagoni könyvnehrényt terver, Suhancz Jenő műantalos kivitelezésében

Debreceni Iparmův. Kiállítás ~~[illegible]~~ vezetője, D. 1909. 11. e.

Harasztosi Memphért

Ö. dön dr

iparnüvész

l.

Müvész Otthon 1929

14. l

K.

ERNST-MUZEUM
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-U. 8.
TELEFON: 120—14.

IGEN TISZTELT SZERKESZTŐ UR!

Van szerencsénk tisztelettel meghivni legközelebbi kiállitásunk megtekintésére, melyen Csók István és Márffy Ödön festők valamint Szűr

Menyezetkép

F. M. 19. 2

Zirzi apátrégi, egyi cintor = Innocent.
Egyi. plébánia kpl. – Kimmach.
Szabadkai kaminó : Böhm fázor.

MDK

Menyői Török Ede festő

Oltárképei:
Szent Istvan kiraly Herenesényben,
Mária oltarkép a vaci kegyesrendiek szamara,
Krisztus a keresztfan, a vaci agost. h. evang. templomban,
Oltárkép Dukára,
Oltárkép Balassagyarmatra,

F.J.: Menyői Török Ede.

Művészet 1909. 61-62.l.

MDK

Menyői Török Ede festő

Oltárképei:
Oltárkép az erdőkuti ágost. hitv.templom számára,
Szent Pál Fóthra,
Keresztelő szent János Garamszöllősre.
Egy aratási jelenete 1873-ban került kisorsolásra, csak 27 forintot vett be, két év mulva már 65 forintot jövedelmezett egy Maria és Krisztus képe.
F.J.: Menyői Török Ede.
MŰVÉSZET 1909. 61-62.l.

MDK

Menyői Török Ede festő

1857-ben Vácon készitett transparenseket, az osztrak birodalom cimereit festette meg.
A váci lövő-egylet Albrecht főherceg arcképét festette meg 1858-ban, a kép szemeit a nép 1861-ben kiszúrta és utólag Töröknek kellett renoválni, ami teljes mértékben sikerült is.
1876-ban a király is megfestette vele a lövő-egylet.

F.J.: Menyői Török Ede.
Művészet 1909. 61-62.l.

MDK

Menyői Török Ede festő

1862-ben másolta Murillónak egy Jézus-fej képét
A piarista Váry Gellért arcképét festette meg
és az ő rendelésére Plato és Cicero arcképeit
is.
Csaplár Benedek tanár Pállya Coelestin és Horányi Elek tudós irók képeit rendelte meg.

F.J.: Menyői Török Ede.

Művészet 1909. 61-62.l.

MDK

Menyői Török Ede festő

Képeket rendeltek a művésztől Peitler Antal váci püspök,
gróf Zichy Hyppolit kanonok,
s a váci székeskáptalan valamennyi tagjai,
a kegyes tanitórendi tanárok.
Mecénásai közül Coburg herceg Bécsből, megfestette vele Kohary István arcképét.
A gróf Crouy-család állandóan foglalkoztatta.

F.J.: Menyői Török Ede.
Művészet 1909. 61_62.1.

MDK

Menyói Török Ede/sz.1836./ festő.

Vácon szuletett.Festeni Marastoni Jakabnal tanult Pesten, majd Lotz Karoly oldala mellé került. Lotz K. arcképet festett Törökről. Esztergomban a városi rajziskolaban tanitott, de fülbaja miatt a gyerekek fegyelmezéséhez keveset értett, miért is visszavonult a magantevékenységhez.Megfestette Rumy tanárt, Fráter kisasszonyt, s két arcképet a Meszes család számára.

F.J.: Menyói Török Ede.
Művészet 1909. 61-62.l.

MDK

Menyői Török Ede festő

Az 1890. év végéig hetedfélszáz arcképet fejezett be.
Népszerűségét húsz éves korában azokkal a transzparensekkel alapitotta meg, amelyeket az esztergomi bazilika felszentelése alkalmából tervezett; ezen képek közül négyet Esztergom városa, egyet az odavaló izr.hitközség rendelt meg.

F.J.: Menyői Török Ede.
Művészet 1909. 61-62.l.

MDK

Menyói Török Ede festő

Van néhány tájképe, melyek közül kettőt Balla József kanonok, kettőt Serédy Géza, kéttőt Inczédy Soma váci kereskedő vett meg.
Meghalt Vácon a kilencvenes évek elején.

F.J.: Menyói Török Ede.

Művészet 1909. 61-62.l.

G. F. M. de London, dep
czinů szöveg~~nel~~ után, m
autrichiennes près d'Og
ennemis situé devant l
Canons de Meteaux, 4
nombre de munition
Nobl. de Trattnern, Z

Rézmetszet, szinezve
lapnak 21.3 : 25.3 cm.

Ltfa 4483.

Mennyey Ferenc
l.
Velencei
Biennale
1930. 53, 56 l.

82

g und Eroberung der Festung Berbir
n den K. K. Truppen unter Comando des
23ten Juni bis 9ten Julius 1789." térkéren
Berbir, vagyis Török Gradiska van körü-
utetve a
melyek kőit a „Verbasca Fl." halad. A „Weg
~~elezve van~~ a „Flucht der türkischen Besatzung"
hes Lager"-t erdő veszi körül. A tulsó parton
hátterben, „Oguczani" és a „Weg nach Neu
seregek táboroznak. E térképen ~~ai~~ iránytü
re) is ~~van~~ adva van Felirata a jobb felső sarkon:
t olvasható: „A. Das K: K: Lager bei Ogu-
vor dem Wald gestandene feindliche Lager.
35 metallene, 4 eiserne Canonen, und
htlichen Kriegsbedürfnissen vorgefunden"
bei T. E. v. Trattnern K. K. B." követ. Végre
tir ou Gradisca Turc, réprésentant le
pes Autrichiennes sous les ordres du

Mennyey Ferenc

festő

l.

Velencei nemzetk.

kiáll. 1924. 34. l.

Mennyey Tina

l.

Valencer Biennale

1936. 366. l.

2036. G. Sauter:
A kérdés és habozás.

A jobbra fordulva és kere
térdén nyugtatott baljában levelet
meg és lesi a vele szemben helyt fo
látszik. A kérdezőnek öltözete: pr
a barna hajú és szembe néző leányé
és derekán ugyanilyen széles kendő.
zése jobbra félmagasságban: G. Saut

Vászon, méretei 112: 134.

Vétetett 1901: VII. 12-én
Elszámoltatott 1901: IX. 14-én

MDK

Menyhért Miklós, ép.-ip.müv.

példásan szép üzleti architekturával gazdagitotta a Belvárost.

Magyar Iparmüvészet. 1937. 3.sz. 81.l.

Menyö. – Kolbenheyer Vict. kilogr m.
reftempsham ätalakitaniterv.

1) alapsapz 1:100
2) föhomlokrat 1:100
3) metnet. 1:100 krent –

20.

Menyő

hilógym.—

reftemplom.

Schneider J. 1888.

1) alaprajz 1:100. metszetek
hentegnézet.

Möller 1888.

2) felmerési vázlatok 5 lap.

N. Virgil

1) ajtó, hentsegfülke crimer rel/crimer
1:20. 1:10. 1:10

2) nyugati kapra vonatkozó felmerési vázlatok
hentsegh. hiz és tampillér részlet.

3) keresztkút- és részletek felm. vázlat.

Helyszakítás terv. Kolben tegyen kül. külön mappa

22.

23.

d

Menyői templom

és címerei

Szaradok 1886. 887. l.

Innen repr.

Márki Sándor

Dósa György

Magy. Tört. Elektr.

Bp. 1913. 369. l.

/913 sz. alatt a Müemlékek Országos Bizot

ciszterci apátság és a Szentkeresztnek

maradványai. M.Mérnök és Épitész -Egylet

-nyomatban is./

ci magyar kőfaragó iskola nyomában. Magyar

Krompecher cikkére. Magyar Müvészet 1936

geti pálos monostor épitészeti emlékei.

Menyői ref. templom

Szilágy vm.

l.

Korompay

25. l. 26. l.

képpel

Gyarapodás.

de szembe nei.

ul) Jobbkezével a kettős nyaklánczon lógó
ros bélésü fekete biretumon nyugtatja. Gyü-
rövid haja és szemöldöke barna, szeme szür-
szakáll ának maradványa az állon ősz. Csipkealjú cpralét
en függöny lóg; a könyvtáron innen pásztor-
rist, meg feliratos levelek látható. A
, HISTORIA ECLESIA és CORPVS JVRIS C.

cm.
897: VII. 27-én 70 koronán (276/97).
31-én (475/97).
ette 1898: V. 30-án a 2448 sz. lei-

767

Menyői templom kapu

l.

Balogh Erdélyi ren

névm

Menyszer szovjet szobrász.

Béke és Szabadság.1951.12.sz.jun.15.6.l.

Menyőz karangtorony

16/9 ?

Repr-

Baloghfatornyok

30. n. Egy

ZILAH

KÖNYV- ÉS
PAPÍRKERESKEDÉS
KÖNYVNYOMDA

HIRLAPIRODA
KÖLCSÖNKÖNYVTÁR
BÉLYEGZŐKÉSZITÉS

Nyomtatvány

„Europa"

lapterjesztő

Budapest V

Rothermere u. 12

III. 2

Menyői kereszt-kút

NAGYVÁRAD

Muzeum
Menyői kereszt-kút

Horváth, Enrico: Il rinascimento in Ungheria. Annuario. Studie Documenti Italo-Ungheresi. II Götet, Roma, 1939, 74–75 l. (Különnyomat 48–49 l)

NAGYVÁRAD

Muzeum: Menyői kevartkút

Budinis Cornelio: Gli artisti Italiani in Ungheria. (Opera del Genio Italiano all'Estero) Róma 1936, 66 l. 156 l.

NAGYVÁRAD

Múzeum: Menyői keresztelőmedence

Balogh Jolán: A renaissance építészet és szobrászat Erdélyben. MM, X–1934, 136.l

NAGYVÁRAD

Múzeum: Menyői keresztkút

Szőnyi Ottó: Régi magyar templomok. Kp. é. n. (1933)
233 l. (Képe 169 l.)

Menyői ref. templom

faharanglábbal

Repr.

Balogh Iolán

Erdély harateró
műemlékei.
Pásztortúz

1940. 514. l.

Valóban I. Károly nem
első feleségét, bár Temesvá
szektől rongált templomot
pilléreit megerősíti.[2] A kőbo
kák szerint rövid egy évtize
olvadtak és mint olvadt via
restye felőli harangtorony -
lyét tartották.[3] I. Károly az
1342-ben temetkezett.[4] I. Ká
pilléreken érzékelhetjük. V
kiszélesítve megerősítették.
tagozat mutatja a harántbor
míg a második pilléren gazd
A diadalívet hordozó négyk
erősítették meg, rajta bordá
juk, a boltozás után is bizon
a hetedik pilléren a korabe

NAGYVÁRAD

Püspöki palota: Menyői keresztút

Gr: Könyvismertetés. AE, VIII – 1888, 268 – 269 l.

NAGYVÁRAD

Muzeum: Menyői keresztkút

a: Joannes Fiorentinus. AÉ, VII – 1887, 90–91 l.

Menyő templom

MENYŐ

Templom, reneszánsz részletek

a: Joannes Fiorentinus. AE, VII – 1887, 91 l.

MENYŐ (Szilágy)

Tpl. gotikus szentély, nyugati vörösmárvány kapu:
Deskázy készíttette Joannes Fiorentinus, 1515.

Sz: Könyvismertetés. AÉ, VIII – 1888, 268 l.

MENYŐ

Ref. templom

Czobor Béla: A Műemlékek Orsz. Bizottságának működése a múlt évben. AE, IX – 1889, 414 l.

MENYŐ

Ipl.

Bunyitay Vincze: A gyulafehérvári vé-
kesegyház későbbi részei s egy ma-
gyar humanista. Bp. 1893, 24 l.

MENYO"

Fnl.

Folyóiratok szemléje. Akadémiai Értesítő," IV—
1893, 524 l.

MENYŐ"

Templom, ajtó

Csánzi Kálmán: Az olasz művészet hatása a magyar művészetre. MMgÉE, XLVII–1912, 308.l.

MENYO"

Templom

Csányi, Carl: Italienischer Einfluss auf die ungarische Kunst. L'Italia e l'arte straniera. Roma, 1922, 275 l.

MENYO"

Templom

Balogh Jolán: A renaissance építészet Magyarországon. MM, IX — 1933, 23 l.

MENYŐ

Templom

Balogh Jolán: Könyvismertetés. MM, XI – 1934, 31 l.

MENYŐ

Templom

Szőnyi Ottó: Régi magyar templomok. Bp. é. n. (1933), 23 l. 28 l, 233 l.

MENNYŐ

Templom

Balogh Zoltán: A renaissance építészet és szobrá-
szat Erdélyben. MM, X– 1934, 135 l. (képe
133 l)

MENYÓ

Templom

Budinis Cornélio: Gli artisti Italiani in Ungheria. (Opera del Genio Italiano all'Estero) Roma 1936, 66 l. 74 l. 75 l. 156 l.

MENYŐ

Templom

Horváth, Enrico: Il rinascimento in Ungheria. Annuario, Studi e Documenti Italo-Ungheresi. 6-tól. Roma, 1939, 74 l. 75 l. (Különnyomat 48 és 49 l.)

MENYŐ"

Renaissance tyle

Hekler Antal: Mátyás király, a renaissance-művelkodó. Akadémiai Értesítő; L–1940, 53 l.

MENYŐ

Tpl.

Gerevich, Tiberio: L'arte ungherese della Transilvania.
Corvina, nuova serie, III — 1940, 560 l.

MENYŐ

Ref. tpl, reneszánsz kapu

Genthon István: Erdély műemlékei. Képművészet, I—1940, 71.

Menyöi rk. templom

gotikus

renessansz vesile-
tekkel

Petrichór

Szilágy vármegye
monographiája

I. k. Zilah 1901.

614, 615. l.

Vegyes

C. 34

1 köt. 8r.

Platz

Bonifác Dr.

Az ember

eredése, faji egysége és Kora.

Tanulmány.

I. – XVI +
1. – 324. U.
Budapest,

Menyőr Kerenselő-
kút

l.

Papp Nagyvárad
35. l.

Itéletén találjuk meg,melynek
Michelangelo a keresztény pess
az Utolsó Itélet kompoziciójá
Bernátot,akiről tudjuk,hogy bő
Szent Bertalan feje a reneszán
Pietro Aretinot mutatja be,aki
állitotta pellengérre szonettj
vényét,egy kést,másikban saját
Aretino vonásaival ábrázolta,a
zott bőr fejében saját arcképé
csipkedett bántott,gyülöletet
vel,de Aretino csipkelődése na
lelkének egész keserüségét és
melyet neki tulajdonitottak,eg
kétségtelenül az.Csak a legutó
a hivatásos mütörténészek,hane

Michelangelovak már
vagy gáncsolták,vagy tömjéneztk
Aretino csipkedte,Vasari sokra
vak.Tény,hogy Michelangelo nem
ez igy van minden nagy müvészn
gnorelli,Mantegna,Masaccio,Gio
róla,egész sorozat van ezekből
életéből vett jeleneteket ábra
lo Muzeum.Ezt a házat unokaöcc
költött el megtakaritott pénzé
Michelangelo bemutatja II.Gyul
ságos mecénást,patriárkat ábrá
egyéniség,condottiere volt,ami
chelangelot is meghamisitja.Ug
lyen X.Leó áldást oszt,s Miche
götte áll,vagy amelyen bemutat
zatának a tervét.Ezek a képek,
irója,mint hatalmas,előkelő ur
ja be.

Menyői keresztkút

Bunyitay Vince:

A menyői keresztkút és a renaissance Szilágymegyében.

Századok. 1886. 886. l.

Menyöi ref. templom
gótikus
alapraja, fatorony
részletes mérései.
Klenodiumok leírása,
rajzai.
Harang.

Debreczeni László
1931. 118–122a l.

azzal a kéréssel küldtem meg Sz
jának, hogy a munkálatok megkezd

Méltóságos

SIMÉNFALFY ÁRPÁD

Menyői ref. templom

Gotikus falusi templom

templom és fatorony

fávlati képei,

(gótikus és reneszánsz) zuni

a templom részletei,

alaprajzi pótmérések

Festett menyezet hosszu

Feliratok. feliratok

Fejfák – Templom alaprajza

Figurális reneszánsz

ciner.

Berendezési tárgyak

Debreczeni László 1932

119–126, 129–132. l.

KTATÁSÜGYI MINISZTERIUM.

Bizottsága,